

T.C
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

1 NUMARALI SİVAS AHKÂM DEFTERİNDE YER ALAN
VAKIF DAVALARININ TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRİLMESİ

Hazırlayan
Kübra Dursun

Tarih Anabilim Dalı
Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Danışman
Prof. Dr. Ali Açikel

TOKAT 2015

I NUMARALI SİVAS AHKÂM DEFTERİNDE YER ALAN VAKIF
DAVALARININ TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRİLMESİ

Tezin Kabul Ediliş Tarihi: 02 / 01 / 2015.

Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)

İmzası

Başkan : Prof. Dr. Ali Açık

Üye : Doç. Dr. Songül Çolak

Üye : Yrd. Doç. Dr. Ali Osman Solmaz

Bu tez, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun 02 / 01 / 2015 tarih ve 01-04 sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Enstitü Müdürü: Prof. Dr. Ali Açık

Mühür
İmza

ETİK SÖZLEŞME

T.C.

GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Bu belge ile, bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak toplanıp sunulduğunu, bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçlara atıf yaptığımı ve kaynağını gösterdiğimi beyan ederim.

(07 / 01 /2015)

Kübra DURSUN

imza

TEŞEKKÜR

Tezimi hazırladığım tüm süreç boyunca desteklerini esirgemeyerek, anlayış ve hoşgörülerini ile yanımda olan sevgili aileme, yazım süreci boyunca yardımıyla katkı sağlayan kız kardeşim Ayşe Dursun'a ve yüksek lisans sürecimin her aşamasında sabır ve deneyimlerini esirgemeyip, değerli görüşleriyle her zaman yol gösteren kıymetli hocam, tez danışmanım Prof. Dr. Ali Açık'el'e yardım ve katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Okuyanı, okumayı seven ve bu işi yapmam için en büyük destekçilerim olan babam Halim, annem Hatice Dursun'a.....

ÖZET

Ahkâm Defterleri, Divân-ı Hümâyûn'da tutulan defterler arasında yer alır. İçerik olarak yerel mahkemeler tarafından çözümlenemeyen herhangi bir konunun devlet merkezine gönderilmesiyle oluşan şikayetleri kapsar. Ahkâm Defterleri, çalışma yapılacak bir bölgenin idarî, sosyal ve ekonomik konularıyla ilgili önemli bilgileri elde edebileceğimiz zengin kaynaklar arasında yer almaktadır.

Bu tez çalışmasının ana kaynağını 1 numaralı Sivas Ahkâm Defteri oluşturmaktadır. Amacı ise içerisinde yer alan vakıf hükümlerinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesidir. Çalışmanın birinci bölümünde Divan-ı Hümâyûn'da tutulan defterler hakkında genel bir bilgi verilecektir. İkinci bölümde ise yer alan hükümlerin diplomatik ve teknik özellikleri değerlendirilerek bunlara ait sayısal veriler yer alacaktır. Tezin üçüncü bölümünü incelenen hükümlerin özetleri ile ilgili tablolar oluşturacaktır. Dördüncü bölümde ise çalışılan hükümlerin transkripsiyonu verilecektir. Tez çalışmasının son bölümünde çalışmanın neticesinde ulaşılan bulgular üzerinde durulacaktır.

Anahtar kelimeler: Osmanlı Devleti, Ahkâm Defteri, Divân-ı Hümâyûn,
Hüküm

ABSTRACT

Ahkâm Registers are among the registers kept at the Imperial Council. In terms of content, they include the complaints as to any problems which can not be sorted out by district courts and which are sent to the centre of the state. The necessary and significant information as to the economical, social and political structures of a region can be obtained from the Ahkâm Registers, which are among the most crucial resources.

The main source of this thesis study constitutes the 1st Sivas Ahkâm Register. The aim of the thesis is to reveal the transcription and assesment of the decisions related to wakfs institutions. In the first chapter of the study, the preliminary information will be given as to the registers kept at the Imperial Council. In the second chapter, the diplomatic and technical properties of the decisions and the statistical information as to them will be mentioned. There will be summaries end charts of the investigated decisions in the third chapter of the thesis. In the fourth chapter, the transcriptions of the conducted and studied decisions will be introduced. In the last part of this thesis study, the emphasis will be put on the findings obtained of the study.

Key words: Ottoman State, Ahkâm Registers, Imperial Council, Judgement

ÖN SÖZ

Divân-ı Hümâyûn'da tutulan defterler arasında yer alan Ahkâm defterleri, köylülerin aralarında ortaya çıkan arazi anlaşmazlıkları, vakıflarla alakalı meseleler, soygunlar, idarî ve askerî yetkililer hakkındaki şikâyetler, yerel mahkemeler de verilen kararlardan tatmin olunmaması gibi çok çeşitli konuları barındırır. Bu açıdan Ahkâm Defterlerini ait olduğu bölgenin idarî, sosyal ve ekonomi gibi birçok özelliği hakkında bilgi içeren önemli kaynaklar arasında zikr etmek mümkündür.

Tezin ana kaynağını 1 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri içerisinde yer alan vakıf hükümleri oluşturmaktadır. Tezde yer alan hükümlerin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi ile vakıf sistemine ilişkin verileri gün ışığına çıkarmak da bu tezin amacını oluşturur.

Çalışmaya bakıldığında dikkat etmesi gereken bazı hususlar bulunmaktadır. Hükümlerin bazılarında yer ve şahıs isimlerinin boş bırakıldığı görülmektedir. Çalışmanın içerisinde hükümleri transkribe ederken bu kısımları [Boş] şeklinde, okunamayan kelimeleri ise üç nokta (...) biçiminde gösterdik. Okunması güç olan yer veya şahıs isimleri yanlarına da soru işareti (?) konularak belirtilmiştir. Metinde olması gerektiği halde katibin unutmuş olduğu yerler ve tarafımızdan eklenen kelime veya harfleriçin [] kullanılmıştır. Bazı hükümlerin tarih yazımında, örneğin 1155 yerine 155, 1156 yerine 156, 1157 yerine de 157 şeklinde kısaltıldığı görülmektedir. Transkripsiyon sırasında bu tarihler [1]155, [1]156, [1]157 biçiminde belirtilmiştir. Bunların yanı sıra günümüz alfabesinde kullanmadığımız ayn (ع) harfi (‘) işareti ile hemze (ء) ise (’) işareti ile

gösterilmiştir. Okunmasında güçlük çekilen yer isimleri için “Osmanlı Yer Adları (Sezen, 2010)” sözlüğü kullanılmıştır.

İÇİNDEKİLER

ETİK SÖZLEŞME.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	vii
ÖN SÖZ	viii
TABLolar LİSTESİ.....	xii
EKLER LİSTESİ	xiii
Ek: 1. 1 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri'nin Kapak Sayfası	xiii
KISALTMALAR.....	xiv
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	3
1.DİVÂN-I HÜMÂYÛN'DA TUTULAN DEFTERLER VE AHKÂM DEFTERLERİ	3
1.1.Mühimme defterleri	4
1.2.Ruûs defterleri.....	4
1.3.Tahvil defterleri	5
1.4.Nâme defterleri	5
1.5.Ahidnâme defterleri	5
1.6.Ahkâm defterleri	6
1.6.1.Ahkâm defterleri'nin tanımı ve kapsamı	8
1.6.2.Ahkâm defterleri'nin şekil özellikleri.....	8
1.6.3.Ahkâm defterleri'nin yazı türü	10
1.6.4.Ahkâm defterleri tutulan eyaletler	10
1.6.5.Sivas eyaleti ahkâm defterleri.....	11
İKİNCİ BÖLÜM.....	13
2. 1 NUMARALI SİVAS AHKÂM DEFTERİ'NİN ŞEKİL VE İÇERİK BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	13
2.1.DEFTERDE YER ALAN HÜKÜMLERİN TEKNİK ve BİÇİMSEL ÖZELLİKLERİ.....	13
2.2. 1 NUMARALI SİVAS AHKÂM DEFTERİN'DE YER ALAN VAKIF HÜKÜMLERİNİN KONULARINA GÖRE TASNİFİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ	18
2.2.1.HÜKÜMLERİN KONULARINA GÖRE DAĞILIMI	18
2.2.2.HÜKÜMLERİN İÇERİK OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ	20

2.2.2.1.Vakıf gelirine müdahale ile ilgili hükümler.....	21
2.2.2.2.Vakfin başka bir vakfa müdahalesi ile ilgili hükümler.....	22
2.2.2.3.Vakıflardaki görevlere ilişkin hükümler.....	23
2.2.2.4.Vakıf işlerine müdahale ile ilgili hükümler	23
2.2.2.5.Vakfin tevliyeti ile ilgili konular	24
2.2.2.6.Vakıf görevlilerinin ücretleri ile alakalı hükümler	25
2.2.2.7.Diğer hükümler	25
2.2.2.9.Alacak verecek davaları.....	26
2.2.2.10.Vakıf görevlilerine dair meseleler	27
2.2.2.11.Vakıf köylüleri ile ilgili meseleler	27
2.2.2.12.Vakıf binalarına ilişkin hükümler	28
2.2.2.12.Vakıf evlatlarının müdahaleleri ile ilgili hükümler	29
2.2.2.13.İltizam usulüne dair hükümler	29
2.2.2.14.Vakfin başkasının gelirine müdahalesi	30
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	31
3.1 NUMARALI SİVAS AHKÂM DEFTERİNDE YER ALAN VAKIF HÜKÜMLERİNİN ÖZETLERİ	31
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	83
4.VAKIFLARLA İLGİLİ HÜKÜMLERİN TRANSKRİPSİYONU.....	83
BEŞİNCİ BÖLÜM	351
5.BULGULAR ve TARTIŞMA	351
SONUÇ.....	360
EKLER.....	364
KAYNAKÇA.....	368
ÖZGEÇMİŞ	372

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Ahkâm defteri tutulan bölgeler.....	11
Tablo 2. Sivas ahkâm defterleri listesi (BOAR 2010: 39-40).....	12
Tablo 3. 1 Numaralı sivas ahkâm defteri'ndeki vakıf hükümlerinin kategorik dağılımı	19
Tablo 4. Hükümlerde Bahsi Geçen Vakıf İsimleri, Vakıf türü, Vakıf Yerleri, Vakıf Geliri Köyleri.....	351

EKLER LİSTESİ

Ek: 1. 1 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri'nin Kapak Sayfası

Ek: 2.1 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri'nin Künyesi

Ek: 3. Vakıf Hükümleri ile ilgili Örnekler

KISALTMALAR

AÜEHFD	Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi
AÜHFD	Atatürk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
B.	Recep
Bkz.	Bakınız
BOAR	Başbakanlık Osmanlı Arşiv Rehberi
C	Cemâziyelâhir
C.	Cilt
Ca.	Cemâziyelevvel
DİA.	Diyanet İslam Ansiklopedisi
GOPÜ.	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
H	Hicri
L.	Şevvâl
M.	Miladi
M.	Muharrem
MEB.	Milli Eğitim Bakanlığı
N.	Ramazan
R.	Rebi'ülahir
Ra.	Rebi'ülevvel
S.	Safer
s.	Sayfa
ss.	Sayfa Sayısı
S.	Sayı
SAD	Sivas Ahkâm Defteri
Ş.	Şaban
TTK.	Türk Tarih Kurumu
VGMY	Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları
Z.	Zilhicce
Za.	Zilkâde

GİRİŞ

Yaşanan olayların veya belirli bir döneme ait bilgilerin daha sonraki nesillere aktarılması isteği arşivciliğin temel nedenini oluşturur. Bu nedenle arşiv ve arşivcilik kavramları insanoğlunun ilk yıllarından beri mevcuttur. Yunanca'daki *arkheion* ve Latince'deki *archivum*'dan gelen arşiv terimi; resmî daire, belediye sarayı anlamlarına gelmektedir. Dolayısıyla bu terim, belirli bir yönetim dairesine ait işlemi bitmiş resmî evrakın, düzenli bir şekilde bir araya toplanması ve bu yazılı belgelerin saklanıp, korunduğu yer anlamlarında da kullanılmıştır (Binark, 1980: 3).

Küçük bir uç beyliği olarak kurulup, bir cihan imparatorluğu haline gelen Osmanlı Devleti'nde de arşivcilik daha devletin ilk yıllarından beri var olmuştur. Bunun bir sonucu olarak Osmanlı Devlet arşivinde çok sayıda belge bulunduğu söylenilebilir. Bu arşiv kaynaklarına başvurmak suretiyle Osmanlı Devleti'nin hüküm sürdüğü sınırlar dahilinde bulunan kentlerin idarî ve sosyo-ekonomik yapısı hakkında bilgiye sahip olma imkânı bulunmaktadır. Bu bahsi geçen kayıtlar, araştırmacılar için birinci dereceden kaynak olma özelliğine sahip olmaları hasebiyle büyük bir önem arz ederler. Ayrıca, bunlar vasıtasıyla değişik müesseselerin yapı ve işleyişleri hakkında önemli bilgilere ulaşma imkânı bulunmaktadır. Bu müesseseler içerisinde, Osmanlı arşivlerinin oluşmasında Divân-ı Hümâyûn önemli bir yere sahiptir (Günay, 2013: 11) Divân-ı Hümâyûn'da birçok defter tutulmuştur. Tutulan bu defterlerden bir tanesi de Ahkâm Defterleri'dir. Osmanlı Devleti'nde genel olarak idari, mâli, iktisâdi ve içtimâî meselelere ait hükümlerin toplandığı defterlere verilen isimdir.

Osmanlı imparatorluğu yönetim şeklinin temelini İslam dinine dayandırmış, ilerleyen yıllarında ise Türk örf ve adetleriyle birleştirerek kendine has bir yönetim ve adalet sistemi ortaya çıkarmıştır. Bu çerçevede padişahın adil olması ve halkın huzur ve refahını en üst düzeyde tutması, devletin devamı için temel şarttır. Osmanlı padişahları da halka Allah'ın bir emaneti olarak bakmış ve bu bağlamda halkı her türlü huzursuzluktan, zulüm ve mağduriyetten koruma konusuna büyük önem vermişlerdir. Dil, din, ırk, renk ve sınıf farkı gözetmeksizin her inançtan, her milletten insanları tebaa olarak kabul eden Osmanlı Devleti'nin altı asırlık hayatının özeti olan Osmanlı arşivlerinin önemli bir bölümünü Osmanlı fermanları teşkil etmektedir (Akbulut, 2000; 243). Fermanlar konularına göre değişik defterlere yazılırdı. Bu kapsam dahilinde halktan gelen şikayetleri, yerel mahkemelerin verdiği kararlara itirazları, tımarlı sipahilerin vergiyi toplayamama, kişisel şikayetler gibi anlaşmazlıkların yazıldığı Ahkâm Defterleri 1742 yılından itibaren her eyalet için ayrı ayrı kaleme alınmıştır. Osmanlı Devleti'nde eyaletlere göre tutulan Ahkâm Defterleri serilerinden bir tanesi de Sivas eyaletine aittir ve 36 adet defterden oluşmaktadır. Bölgemizi de içine alan, Sivas Ahkâm defterleri 1742 yılında başlamış ve 1908 yılına kadar sürmüştür (Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, 2010: 39).

BİRİNCİ BÖLÜM

1.DİVÂN-I HÜMÂYÛN'DA TUTULAN DEFTERLER VE AHKÂM DEFTERLERİ

Dünya üzerinde yaşayan tüm uluslar, yaşadıkları önemli olayları ve konuları kaydettikleri belgeleri kendilerinden sonra gelecek nesillere aktarmak istemişlerdir. Günümüze kadar gelmiş tüm devletler içerisinde önemli bir yeri bulunan ve altı asır hüküm sürmüş olan Osmanlı İmparatorluğu' nunda büyük bir arşive sahip olduğu şüphesizdir. Osmanlı Devleti'nin yaşadığı dönemde dünya siyaseti üzerindeki muazzam tesiri, yıkıldıktan sonra bile çeşitli şekillerde etkisini sürdürmüştür. Osmanlı Devleti'nden intikal eden ve sayısı yüz milyonlarla ifade edilen belge koleksiyonları, Osmanlı coğrafyası üzerinde kurulmuş kırk civarındaki ülke için hem tarihî hem de siyasî bakımdan tarihî verileri ihtiva etmektedir. (Belgelerle Arşivcilik Tarihimiz, 1999; 1). Kaynak açısından bu kadar zengin malzemeye sahip olan Osmanlı arşivi araştırma yapmak isteyen akademisyenlere büyük fırsatlar sunmaktadır.

Osmanlı arşivinde yer alan kayıtlar arasında bulunan Divân-ı Hümâyûn defterleri oldukça önemlidir. Osmanlı Devleti'nde Divân-ı Hümâyûn tam olarak II. Murad döneminde (1421-1451)vasıflı hale gelmiştir. Edirne'de kurulan bu divâna bazen padişah başkanlık eder ve belirli teşkilat kuralları uygulanırdı (Yılmaz, 2009: 4).

Divân-ı Hümâyûn tam gelişmiş şeklini Fatih Sultan Mehmed zamanında (1451-1480) almaya başlamıştır. Fatih Sultan Mehmed'e atfedilen ünlü kanunname bir çeşit anayasa düzeni kurmuş, devletin belli başlı makamlarını,

bunun yanı sıra Divân-ı Hümâyûn'u da düzenlemiştir. Fatih'in getirdiği en büyük yenilik ise divânda padişahın başkanlığının kesinlikle kaldırılması ve bu işin veziriazâma bırakılmış olmasıdır. Sıkı bir merkeziyetçilikle yönetilen Osmanlı Devleti'nde Divân-ı Hümâyûn, merkezdeki en önemli işleri gören makam sahiplerinden oluşur ve padişah adına karar verirdi (Mumcu, 1994: 430).

Osmanlı Devletinde *Bab-ı Asafî*, *Bab-ı Defterî* ve *Divan-ı Hümâyûn* adı altında devlet teşkilatının temelini oluşturan üç önemli kurum bulunmaktaydı. Bunların içerisinde Divan-ı Hümayun; idarî, askerî, iktisadî ve adli meseleleri görüşerek karara bağlayan, her türlü dava ve şikayetlerle ilgilenen ve bir çok farklı görevi bulunan kuruluştur (Günay, 2013: 11).

Burada davalar konularına göre ayrı ayrı defterlere yazılırdı. Bu defterler içerisinde en mühimleri mühimme, ahkâm, tahvil, ruûs, nâme, ahidnâme vb. (Uzunçarşılı, 1988: 76).

1.1.Mühimme defterleri

Osmanlı Devleti'nin iç ve dış tüm meselelerine ait kararlar ve bunlarla ilgili olarak yazılan fermanların kaydedildiği defterlere *Mühimme Defteri* adı verilmiştir. Bu defterler Divân-ı Hümâyûn tarafından hazırlanmaktadır. Halen Başbakanlık Arşivi'nde, H.961-1323 / M. 1553-1905 yılları arasındaki Mühimme kayıtlarına ait 419 adet defter bulunmaktadır (Başbakanlık Osmanlı Arşiv Rehberi, 2010: 7; Kütükoğlu, 2006:521; Uzunçarşılı, 1988:82).

1.2.Ruûs defterleri

Osmanlı bürokrasisinde XVI. yüzyıl sonlarına kadar birtakım resmî tayinlerin kaydedildiği defterleri ifade eder. XVII. yüzyıldan itibaren bazı tayinler için verilen tezkireler de bu adla anılmış ve XVII. yüzyılın sonlarına doğru tayinlerin bürokratik işlemlerinin yapıldığı kalemin adına dönüşmüştür. Ruûs-ı

Hümayûn Kalemî Defterleri adı verilen bu defterlere vezir, beylerbeyi ve tımar sipahileri hariç olmak üzere, devlet hizmetinde bulunan kimselerin tayin beratları ve vazife tevcihlerine ait belgeler kaydedilmiştir (Halaçoğlu, 2002: 800).

1.3.Tahvil defterleri

Tahvil, sefere iştirak etmemek veya ölüm sebepleriyle mahlûl kalan tımar veya zeametlerin başka birine tevcihi yerine kullanılan bir tabirdir. Tahvil kalemî merkezden tayin edilen büyük memurlar ile mahlûl tımar ve zeâmetlerin tevcihine dair olan kayıtları tutup tezkire ve vesikaları yazan kalemin adıdır (Halaçoğlu, 2010: 795-835; Ahışhalı, 2010: 440-441).

1.4.Nâme defterleri

Padişahlar tarafından İslâm ve Hristiyan hükümdarlar ile Osmanlı Devleti'ne tâbi' imtiyazlı olan Mekke şerîfine, Kırım hânına, Erdel kralına, Eflak ve Boğdan voyvodalarına, Gürcü Dağıstan hânlarına gönderilen mektuplara *Nâme-i Hümayûn* denir. Bunların bir sureti ile gelen cevaplar ise *Nâme Defterleri* adı verilen defterlere kaydedilirdi. Nâme-i hümayûn fonunda, nâme-i hümayûnlar haricinde Nemçe, Venedik, Fransa vesair yerlerden gelen nâmelerin tercümelere de bulunmaktadır (Uzunçarşılı, 1988: 100; Pakalın, 1993: 652)

1.5.Ahidnâme defterleri

Hükümdarın emriyle bazı devlet ve şahıslara özel haklar tanımak üzere düzenlenen belgelerdir. “ Vasiyet etmek, yemin edip söz vermek, anlaşma kağıdı” gibi anlamlara gelen ahidnâme Arapça *Ahd* ve Farsça *nâme* (mektup) kelimelerinin birleşmesiyle meydana gelir. Ahidnâmeler İslam hukukunun prensipleri dikkate alınarak ve şeyhülislâmın fetvasından sonra verilen belgelerdir (Fayda, 1988: 535-536; Erdoğan, 2003: 63).

1.6.Ahkâm defterleri

Hüküm, Kur'an-ı kerîm'de yalnız tekil şekliyle geçer ve Allah'a, peygamberlere ve diğer insanlara nisbet edilerek kullanılır. Hadislerde ise hem tekil hem de çoğul olarak kullanılmıştır (Özel, 1988: 550). Ahkâm kelimesinin sözlük anlamı; *emirler, hükümler* (Devellioğlu, 2007: 17) demektir. Yani ahkâm, hüküm kelimesinin çoğuludur. Sözlük anlamı kati emir anlamına gelmekte ise de hüküm kelimesi aslında birçok farklı anlamda kullanılmıştır. Örneğin; devlet otoritesini ifade etmesinden başka, “bir hakimin bir konuda verdiği karar, iki nesne veya fikir arasında kurulan bağlantı” gibi farklı anlamlara gelen mümkün olduğunca geniş alanda kullanılan bir kavramdır. Vesikalarda ise herhangi bir iş veya vazife için padişah tarafından verilen yazılı emre hükm-i hümayûn adı verilmektedir.

Divân-ı Hümayûn'dan çıkan, hüküm, kanunnâme ve nizâm mahiyetinde olan kararların kayıtlı bulunduğu defterlere genel manâda Ahkâm Defterleri denilmiştir. Oldukça titizlikle kayıt altına alınan bu defterler araştırmacılar için sürekli olarak başvurulabilecek birer kaynak olmasının yanı sıra, araştırma yapılması düşünülen bölgenin sosyal, ekonomik, kültürel durumları hakkında başvurulabilecek birinci elden kaynaklar olarak varlığını sürdürmektedir. Şöyle ki, geçmişe yönelik bir uygulama ya da bir iş söz konusu olduğu durumlarda bu defterlere bakılır, ona göre mütalâa beyan yahut muamele ifa edilirdi (Pakalın, 1993: 30). Başlangıçta Mühimme Defterleri içinde ve onlarla birlikte değerlendirilen Ahkâm defterleri, 1645 yılında Şikâyet Defterleri, 1742 yılından sonra da Ahkâm-ı Şikâyet Defterleri adını almış ve eyaletlere göre sınıflandırılmıştır. Diğer bir ifadeyle 1645-1650 yıllarına kadar bütün ferman, berat ve diğer hükümler Mühimme Defterleri'ne kaydolunurken, bu tarihten sonra

şahsî davalara ait hükümler şikâyet defterlerine kaydolunmuştur. Şikâyet Defterleri'nin devamı niteliğinde, fakat onlardan ayrı olarak Ahkâm defterleri' nin tutulmaya başlanması 1742'den sonradır (Karagöz, 2011: 1). Fakat, Ahkâm Defterleri'nin çıkışı ile Şikâyet Defterleri son bulmamış, kayıtlar tutulmaya devam etmiştir. XVIII. yüzyılda devlet otoritesinin zayıflaması ile doğru orantılı olarak şikâyetler artmış ve buda Divan-ı Hümâyûn'daki iş yükünü artırmıştır. Bunu hafifletmek maksadı ile dönemin Reisü'l-Küttabı Mehmed Ragıp Efendi (Koca Ragıp Paşa) (Aydiner, 2007: 403-406) tarafından eyalet esasına göre şikâyetleri kaydetme usulünün getirilmesi öngörülmüş ve böylece Ahkâm Defterleri ortaya çıkmıştır (Emecen, 2005: 125)

Osmanlı Devleti'nde sadece padişahın değil onun yetki vermiş olduğu makam veya bu makama bağlı dairelerinde padişah adına hüküm verme yetkileri vardı. Bu sebeple, hükümler sadâret makamından çıkardı. Sadâret makamından çıkan hükümlere daha çok, *defâtir-i umûr-ı mühimme*, *ahkâm-ı mühimme* veya kısaca *mühimmedenilmiştir*. Defterdârlıktan çıkan ahkâmın toplandığı defterlere ise *ahkâm-ı maliye* adı verilmiştir. (Sahillioğlu, 1988: 551)

Gerek şikâyet gerek Ahkâm Defterleri'nden önce Divân-ı Hümâyûn kararlarının tutulduğu Mühimme Defterlerine, bir dilekçe ile başvuru yapmak söz konusu olmaksızın, genelde devletin siyasî, askerî ve idarî konularına ilişkin hükümler kaydedilirdi. Şikâyet defterlerine ise, şahsî anlaşmazlıklara, mülkî ve idarî amirlerden problemlere ilişkin şahısların ve resmî makamlardaki üst düzey görevlilerin başvuruları doğrultusunda, şikâyetlere konu olan mesele ve bu mesele için uygun görülebilecek hükümler kaydedilmiştir. Eşkîyalık olayları, mahkeme kararlarına itiraz, alacak-verecek davaları, toprak anlaşmazlıkları davaları,

tımarlı sipahinin vergiyi toplayamama şikâyetleri, esnaf şikâyetleri gibi dava konuları da bu defterlerde kayıt altına alınmıştır (Karagöz, 2011: 2).

1649'a kadar tüm ferman ve hükümler Mühimme Defterlerine, bu tarihten sonra daha şahsî dava kayıtları ise Şikâyet Defterlerine kaydedilmiştir. Şikâyet Defterleri de Mühimme Defterleri gibi Beylikçi Kalemî tarafından hazırlandığı için defterin ebadı ve türü ile kaydedilen hükümlerin düzenlenme şekli Mühimme Defterleri ile benzerlik göstermektedir. Ayırt edebilmek ve daha kesin bir tespit sağlamak için resmi kayıt ve içeriğe bakılması gerekmektedir. Şikâyet defterlerinde bulunan hükümler kronolojik sıraya göre yazılmakta ve imparatorluğun tamamını kapsamaktadır. 1649'da Mühimme Defterleri'nden Şikâyet defterleri'ne geçişle başlayan bu değişim 1742 yılına kadar devam etmiş ve Şikâyet Defterleri bu tarihe kadar varlığını sürdürmüştür. H. 1155/ M. 1742 yılına gelindiğinde ise Şikâyet Defterleri kendi aralarında bölünmüştür ve Ahkâm Defterleri adı altında yeni bir defter serisi ortaya çıkmıştır. Şikâyet Defterleri ülkenin tamamını kapsadığı halde, Ahkâm Defterleri bölgelere göre tasnif edilmiştir (Şimşir, 1994: 360). Bu ayrım Şikâyet Defterleri ile Ahkâm Defterleri arasında gözle görülen en belirgin farktır.

1.6.1.Ahkâm defterleri'nin tanımı ve kapsamı

Ahkâm defterlerinin ne anlama geldiğini ve menşeyini daha önceki bahislerde değinmiştik. Bu sebeple bu bölümde daha çok Ahkâm defterlerinin kapsamı, şekil özellikleri yazı stili ve ahkâm defterleri ile ilgili yapılan çalışmalar gibi konular üzerinde durulacaktır.

1.6.2.Ahkâm defterleri'nin şekil özellikleri

1742 yılından itibaren tutulmaya başlanan Ahkâm Defterleri, Şikâyet Defterleri'nin devamı niteliğinde olmaları hasebiyle birçok ortak özelliğe sahip

olmalarının yanı sıra, bu iki defter türünü birbirinden ayıran bazı farklılıklarda mevcuttur. Bunlar; şikâyet defterleri, kendisinden önceki yıllarda kaleme alınan Mühimme defterleri ile şekil olarak aynıdır, Ahkâm defterleri ise Şikâyet Defterleri'nden şekil itibariyle daha dar ve uzundur. Ahkâm Defterleri'nin dış kapakları ebru baskı tekniği ile yapılmıştır. Ayrıca defterlerin kapak kısmında öncelikle defterin nereye ait olduğu yazılmıştır. Örneğin; “*Hazâ defter-i kuyûd-ı şikâyetder eyâlet-i Sivas...*”, “*Hazâ kuyûd-ı ahkamu’ş-şikâyat-i li-eyâlet-i Haleb...*”, şeklinde girişlerle başlamaktadır. Ahkâm defterleri türünde kayıtların yazılmaya başlandığı bölgelerde bir sonraki defter Şikâyet Defteri ismiyle kaydedilmiştir. Bundan dolayı Ahkâm defterleri olarak bilinen defterler, *Ahkâm-ı şikâyet* defterleri olarak da adlandırılmıştır. Yukarıda verilen örneklerden de anlaşılacağı gibi, Sivas Ahkâm defteri için, *Kuyûd-ı Şikâyet*, Haleb Ahkâm Defteri için *Kuyûd-ı Ahkâmı’ş-şikâyet* şeklinde kayıtlarla defter türünün farklı ifadelerle belirtildiği görülmektedir (Pekdoğan, 2014: 11). Bundan başka Ahkâm defterlerinde tarihlerin yazımında tam bir gün verilmeyerek *evâil*, *evâsıt*, *evâhir* gibi onar günlük tarih aralığında ve daha sonra ayı ve yılı kaydedilmiştir. Mühimme ve şikâyet defterlerinin bazıları da bu şekilde yazılmıştır. Örneğin 90 numaralı mühimme defteri de bu uygulama ile kayıt altına alınmıştır (Gümrükçüoğlu, 2012: 178). Ahkâm defterlerinde yer alan hükümlerden her bir hükmün ilk kısmı, şer‘î ve örfî yetkiliye ayrı ayrı veya ikisine birden hitap ile başlamaktadır. Daha sonraki bölümde şikâyet konusu açıklanmaktadır. Son bölüm ise, getirilen çözümü kapsamaktadır. Hükmün sonunda “*şer‘le görülmek için yazılmıştır*”; “*mahalinde şer‘le görülmek bâbında...*”vb. ifadelerle yer verilmektedir (Güldiken, 2007: 19)

1.6.3.Ahkâm defterleri'nin yazı türü

Ahkâm defterleri, Osmanlı Devleti'nin idâre sahasındaki en yüksek resmî dairelerin yani Divân-ı Hümâyûn'da görüşülen meselelerin tutulduğu kayıtlarda kullanılan bir yazı çeşidi olan *divânî* (Gökbilgin, 1992: 44) yazı ile yazılmıştır. Divânî yazı, İslamî yazılardan birinin adıdır. Padişah iradelerinin haiz olduğu önem, katiplerin fermanlara, beratlarla, azamet ve kuvvete yol gösterir özel bir şekil vermesi gerekliliğinin ortaya çıkmasıyla harflerin şekil değişikliğiyle ortaya çıkmış bir yazı çeşididir (Pakalın, 1983: 466). Kütükoğlu, Osmanlı belgeleri ile ilgili kaleme aldığı eserinde, arşiv belgelerindeki yazıların aslında tam olarak divânî olmadığını “*kırma*” veya “*hurda*” denilen yazı şekilleriyle yazıldığını belirtmektedir. Yine “süratli yazma endişesi zaman zaman yazının noktalarının ihmal edilmesine sebep olmuş ve bu nedenle belgelerin okunmasının divânîye oranla çok daha zor” olduğunu ifade etmiştir (Kütükoğlu, 1998: 63)

1.6.4.Ahkâm defterleri tutulan eyaletler

İçerik itibariyle Şikâyet Defterleri'nin devamı olan Ahkâm Defterleri eyaletlere göre tutulmuşlardır. Tarih olarak Şikâyet Defterleri'nden 104 sene sonra (Mora Ahkâm Defteri hariç) hepsi 1155/ 1742 yıllarından başlamakta, II. Meşrutiyet dönemine kadar devam etmektedir (Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, 2010: 22). Çok özenle kayıt altına alınan Ahkâm Defterleri, on altı eyalet esas alınarak yazılmışlardır. Bu eyaletler: Adana, Anadolu, Bosna, Cezayir-i bahr-i sefid/ Adalar ve Rakka, Diyarbakır, Erzurum, Halep, İstanbul, Karaman, Maraş, Mora, Özi-Silistre, Rumeli, Sivas, Şam-ı Şerif ve Trabzon (Emecen, 2005: 125). Bu defterlerle ilgili sayısal veriler aşağıda Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Ahkâm defteri tutulan bölgeler

Eyalet Adı	Defter Sayısı	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi
Adana	9	1742	1878
Anadolu	185	1742	1889
Bosna	9	1742	1867
Cezayir ve Rakka	25	1746	1875
Diyarbakir	9	1742	1875
Erzurum	19	1742	1879
Halep	9	1742	1850
İstanbul	26	1742	1910
Karaman	39	1742	1878
Maraş	6	1742	1867
Mora	21	1716	1840
Özi ve Silistre	49	1742	1877
Rumeli	85	1742	1908
Sivas	36	1742	1908
Şam-ı Şerif	9	1742	1908
Trabzon	8	1742	1911

1.6.5.Sivas eyaleti ahkâm defterleri

Sivas Ahkâm defterleri de diğer pek çok eyalet gibi 1742 yılından itibaren tutulmaya başlanmıştır. 1908 yılında son bulan bu defter serisi toplam 36 adet defterden oluşmaktadır. Sivas Ahkâm Defterleri'nde Sivas merkez sancağı Amasya, Karahisar-ı Şarkî ve Tokat sancakları ile Amasya, Gümüşhacıköy, Hafza, Köprü, Ladik, Mecidözü, Merzifon, Alucra, Hamidiye, Karahisar-ı Şarkî, Koyulhisar, Suşehri, Aziziye, Bünyan-ı Hamid, Darende, Divriği, Gürün, Hafik,

Kangal, Tenos, Yıldızeli, Zara, Erbaa, Niksar, Tokat ve Zile kazalarına ait hükümler bulunmaktadır. Bu defterlerin dökümü aşağıda Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Sivas ahkâm defterleri listesi (BOAR 2010: 39-40)

Defter Numarası	Hicrî Tarih	Milâdi Tarih	Sayfa Adedi
1	C.1155-C.1157	1742-1744	290
2	C.1157-M.1160	1744-1747	476
3	M.1160-S.1163	1747-1750	380
4	S.1163-M.1166	1750-1752	297
5	M.1166-N.1166	1752-1753	328
6	N.1168- Ra.1171	1755-1157	366
7	R.1171-R.1173	1757-1760	377
8	R.1173-S.1175	1760-1761	285
9	S.1175-Ra.1177	1761-1763	379
10	R.1177-Ra.1179	1763-1765	293
11	Ra.1179-M.1181	1765-1767	275
12	M.1181-M.1189	1767-1775	339
13	M.1189-Ş.1192	1775-1778	399
14	Ş.1192-Ra.1194	1778-1780	189
15	Ra.1194-B.1195	1780-1781	196
16	B.1195-Za.1197	1781-1783	251
17	Za.1197-Z.1200	1783-1786	397
18	Z.1200-R1208	1786-1793	352
19	L.1209-C.1211	1795-1796	191
20	C.1211-C.1217	1796-1803	295
21	L.1217-Za.1219	1803-1805	191
22	L.1219-Ş.1224	1805-1809	328
23	Ş.1224-C.1227	1809-1812	242
24	M.1228-M.1230	1813-1814	117
25	M.1230-Ş.1232	1814-1817	196
26	B.1232-R.1235	1817-1820	253
27	R.1235-B.1237	1820-1822	287
28	B.1237-Ş.1241	1822-1826	290
29	Za.1241-R.1246	1826-1830	294
30	Ra.1246-S.1250	1830-1834	299
31	S.1250-Ra.1252	1834-1836	199
32	Ra.1252-Ş.1258	1836-1842	296
33	Ş.1258-M.1264	1842-1847	188
34	M.1264-Z.1270	1847-1854	191
35	M.1271-C.1280	1854-1863	199
36	C.1280-L.1326	1863-1908	199

İKİNCİ BÖLÜM

2. 1 NUMARALI SİVAS AHKÂM DEFTERİ'NİN ŞEKİL VE İÇERİK BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu bölümde önce 1 numaralı Sivas Ahkam Defterinde yer alan vakıf kurumlarıyla alakalı hükümlerin örneklerle diplomatik özellikleri üzerinde durulacak, ardından bu hükümler konularına göre sınıflanarak içerikleri ele alınacaktır.

2.1.DEFTERDE YER ALAN HÜKÜMLERİN TEKNİK ve BİÇİMSEL ÖZELLİKLERİ

Günümüzde Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunan Divân-ı Hümâyûn defterleri içerisindeki Ahkâm defterlerinden 36 tanesi Sivas eyaletine aittir. Bu defterler, Hicri 1155-1326 / Milâdi 1742-1908 yılları arasını kapsamaktadır. Bu defterlerden ilki olan 1 numaralı Sivas Ahkâm Defteri'nde kayıtlı vakıf hükümleri bu tezin konusunu oluşturmaktadır. Başbakanlık Osmanlı Arşivi A. {DVNS. AHK. SS.d, 00001sıra numarasında kayıtlı bulunan bu defterin ebadı48 x 18 cm'dir. Şekil olarak da defter ciltli ve ebru desenlidir. Defterin kapağının üst kısmında tanıtım bilgisi olarak “Sivas Defteri. Min evâil-i Cemâziyelahir sene 1155 ilâ Evâhir-i Cemâziyelahir sene 1157 ” yazmaktadır¹. Mükerrer olan diğer birinci sayfasında ise hükümlerden önce defter künyesi olarak“ *Bi-ismihi Te‘alâ Hazâ kuyûd-ı ahkâmü’ş-şikâyât fî zamân-ı sadr-ı sudûrü’l-vüzerâ Hazreti Ali Paşa yesserallâhü mâ-yeşâ fî ibbân-ı Hazreti Mehmed Ragıp Efendi Re’isü’l-küttâb nâle mâ yetemennâhu*”² ifadesi yer almaktadır. Ayrıca varak değil sayfa numaraları ile mumaralandırılmıştır. Defter 289 sayfa olup, 1, 21, 22, 221, 222

¹ Bkz. **Ek:1.** 1 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri'nin kapak sayfası

² Bkz. **Ek:2.** 1 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri'nin Künyesi

numaralı sayfalar mükerrerdir³. Konumuzla ilgili 269 tane hüküm tespit edilmiştir.

Defterin sağ ve sol taraflarında 2 cm kadar boşluklar bırakılmış fakat bazı hükümler için gerekli görüldüğü yerlerde ek yahutta düzeltme yapmak amacıyla bu boşluklar kullanılmıştır. İncelenen hükümler arasında da sayfa kenarındaki boşluk kullanılarak yazılan bir şerh (açıklama) bulunmaktadır (SAD 1: 117/1). Sayfa sonlarına denk gelen hükümler neredeyse hepsi yer azlığından dolayı yan veya çapraz bir şekilde kaleme alınmıştır. Sayfalardaki hüküm sayısı ortalama 3-5 arasında değişmektedir ancak tüm sayfayı kaplayan hükümler de mevcuttur. Buna sebep olarak ele alınan hüküm konusunun uzun ve ya da kısa olması gösterilebilir. Hükümlerin satır araları genelde açık olmasına karşın, bazı hükümlerdeki sıra boşluğu yok gibidir. Ayrıca hükümlerin hepsi aynı katip elinden çıkmadığı, bazı katipler yazıya itinâ göstermedikleri için okuma konusunda zaman zaman güçlükler yaşanmaktadır. Bazı hükümler okunaklı yazılmış, bazılarında ise harflerin neredeyse birbirine yapışık yazıldığı görülmektedir. Bu durumun bir sebebi artan dava sayısı yüzünden hızlı yazma çabası gösterilebilir.

Ahkâm defterlerindeki kayıtlar, Divân-ı Hümâyûn'dan çıkan ve hüküm, emir, ferman gibi isimlerle anılan kullanılan kayıtların birer nüshalarıdır. Tüm hükümlerin, tarih sırası içinde belirli bir düzene göre yazıldıkları görülmektedir.

İlk önce bütün hükümler hitap kısmıyla başlamaktadır. Bu kısımda gönderilen hükmün kime ve nereye gönderildiği yer alır. Örneğin;

“ Sivas valisine ve Amasya kâdısına hüküm” (SAD 1: 3/3)

“Bafra ve [Boş] kâdılarına ve Canik muhâsılı vekiline hüküm” (SAD 1: 18/1)

³ Mükerrer: tekrar eden, yineleyen, tekrar olan anlamına gelmektedir (Sami, 2007: 1396)

“Sivas vâlisine ve Hısn-ı Mansur [Boş] ve Rışvan voyvodasına hüküm”
(SAD 1: (M) 21/2) gibi girişlerle başlamaktadırlar.

Defterdeki hükümlerin birçoğu birden fazla muhataba gönderilmiş olup, bunlar idari ve askeri görevlilerin yanı sıra hukûki yetkililerdir. Gönderilen hükümlerin çoğu vali, kadı, mütesellim, voyvoda, naib gibi yetkililer olmasına karşın bunların dışında kethüda, sipahi, mütevellî gibi görevlilere gönderilen hükümler mevcuttur. Eğer hükümler birden fazla kişiye gönderilmişse makamların hiyerarşik sırasına göre yazılmıştır (Kul, 2011: 12). Hükümlerin birden fazla görevliye yazılması, hükmün yazılmasına sebep olan olay veya olayların, birden fazla makamı ilgilendirmesinden ileri gelmektedir (Şahin-Emecen, 1994: XVIII).

Daha sonra ise hükmün yazılmasına sebep olan şikayetin kim ya da kimler tarafından yapıldığı, görevi veya lakabı yahutta rütbesi bildirilmektedir. Bunları kabaca guruplayacak olursak;

a) Şahsen yapılan başvurular: Bunların içerisine yönetici, halktan bir kişi ya da birkaç kişinin doğrudan divana yaptıkları başvuruları dahil etmek mümkündür.

“Medîne-i Amasya’da vâki‘ müteveffâ Hızır Paşa evlâdlarından Mehmed nâm kimesne gelüb...” (SAD 1: 4/1),

“Tokad sâkinelerinden [Boş] evlâdından Cennet nâm hatun gelüb...”
(SAD 1: 12/2),

“Abdullah ve Ali veledân-ı Osman Çavuş gelüb...” (SAD 1: 17/1)

b) Bir köy ya da kazayı temsilen kadıya gidip onun aracılığı ile yahutta bölgenin yöneticileri aracılığı ile arz-ı halde bulunanlar:

“Sivas kâdısı Mevlana Es-seyyid Mehmed zîde fazlıhû mektub gönderüp...” (SAD 1: 25/5)

“Hâlâ Anadolu Kâdıaskeri olan Mevlâna Boluvîzâde Es-seyyid Muhammed Emin edemallâhû te‘âlâ fezâilîhû arz-ı hâlini sunub...” (SAD 1: 29/3)

“Sen ki Zile kâdısı Es-seyyid Halil zîde fazlıhûsun mektub gönderüp...” (SAD 1: 62/1)

c) Bir başka grup ise vakıf adına vakıf görevlileri aracılığıyla yapılan başvurulardır:

“Sivas’da vâki‘ Şeyh Çoban zâviyesinin mütevellisi Şeyh Şemseddin mektub gönderüp...” (SAD 1: 24/2)

“Medine-i Amasya’da vâki‘ müteveffâ Yörgüç Paşa evkâfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olan El-hac Mustafa zîde kadrihû gelüb...” (SAD 1: 28/1)

“Alaçam kazâsında vâki‘ Hacı Murad vakfının bi’l-fiil berât-ı şerîfimle ber-vech-i iştirâk müderris ve mütevellileri olan Mehmed ve Yahya zîde ilmihûmâ gelüb...” (SAD 1: 30/5)

“Medine-i Sivas’da vâki‘ Cami‘-i Kebîrin bi’l-fiil berât-ı şerîfimle fâtih ve ser-mahfili olan Seyyid Ali Dede dimekle ma‘rûf kimesne sütte-i sa‘adetime arz-ı hâl idüb...” (SAD 1: 36/1)

d) Bunların dışında vakfın evlatları tarafından yapılan müracaatlarda mevcuttur.

“Evlâd-ı vâkıfdan Şeyh Sivasî zâde Abdullah ve diğeri Abdullah zîde salahûma gelüb...” (SAD 1: 25/3)

“Evlâd-ı vâkıfdan Şaban zîde salahû gelüb...” (SAD 1: 33/2)

“Sivas’da vâki‘ Ahi Ali müteveffânın evlâdının batn-ı evvelinde olan Hacı Mehmed ve Mustafa nâm kimesneler arz-ı hâl idüb...” (SAD 1: 43/5)

Şikayetin kim ya da kimler tarafından yapıldığı bildirildikten sonra şikayetin yapılmasına sebep olan olayın yazıldığı kısım gelir. Osmanlı diplomatikası dilinde bu kısma nakil veya iblâğ denilmektedir (Şahin- Emecen, 1994: XIX). Bu husus aşağıda verilen örnekten daha iyi anlaşılacaktır.

“Mehmed Efendi dimekle mârûf kimesne gelüb dârü’s-sâ‘ade ağası nezâretinde olan evkâfindan Gelgiras kazâsına tâbi‘ Güçlü karyesi mahsûlünden almak üzere senede dört müd hinta ile duâguy olub uhdesine virilegelen hizmeti edâ ve berâtı mûcibince müstehâk olduğu ol mikdâr sehim hintası vakf-ı mezbûrun müteveli vekîli olan Zile kazâsında sakîn [Boş] nâm kimesneden mahsûl-ı vakfdan talep eyledikte yedinde olan berâtına mugâyir füzûli virmekte muhâlefet üzere olduğun bildürüb...” (SAD 1: 62/3) gibi ifadelerleşikayet konusu anlatılmaktadır.

Son olarak söz konusu olan davanın çözümüne ilişkin nelerin yapılması veya yapılmaması gerektiğini bildiren kısım, yani şikayetin çözümüne dair tembih, te’kidihâvî bölüm (Günay, 2013: 21) yazılmaktadır. Hükümün son bulunduğu yerde de kayıt tarihi yazılmaktadır. Bu kısımda tam ise gün belirtilmeyerek günler Evâ’il (1-10 arası), Evasıt (11-20 arası) ve Evâhir (21-30) olarak yazılmış ardından ay adı rumuzla, yıl ise rakam olarak eklenmiştir.

“...berâtı mûcibince hizmeti müstehâk olduğu hintasın güzeştesiyle alıvirilüb ol-vechle ta‘allül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında ... Fî Evâsıtı Za sene 1155” (SAD 1: 62/2)

“aldığı akçeleri alıvirilüb ve ihdâs eylediği hanın zarar-ı şer‘isi men‘ ve def‘ olunmak bâbında... Fî Evâsıtı Z sene [1]155” (SAD 1: 63/4)

“şer‘le görülüb fuzûlî ahz ve kabz eyledikleri öşr ve resm vakf için alıverilmek bâbında... Fî Evâli Z sene [1]155” (SAD 1:69/5)

2.2. 1 NUMARALI SİVAS AHKÂM DEFTERİN’DE YER ALAN VAKIF HÜKÜMLERİNİN KONULARINA GÖRE TASNİFİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu alt başlıkta önce 1 numaralı Sivas Ahkam Defterinde kayıtlı vakıf kurumlarıyla alakalı hükümler konularına göre gruplanacak, daha sonra her bir gruptaki hükümler örnekleme yöntemi ile içerikleri ele alınacaktır.

2.2.1.HÜKÜMLERİN KONULARINA GÖRE DAĞILIMI

İncelenen 1 numaralı Sivas Ahkâm Defteri içerisinde vakıf kurumları ile ilgili toplam 269 adet hüküm kaydı yer almaktadır. Bu hükümler içerisinde toplam 165 farklı vakıf adına rastlanmıştır. Buradan yola çıkarak incelemeye tabi tutulan bölgede çok daha fazla sayıda vakıf olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü bunlar sadece davalık olan vakıflardır ve eyalet vakıflarının tamamını yansıtmamaktadır. Bu bağlamda bölge vakıf sayısı bakımından oldukça zengindir. Zira sadece Osmanlı döneminde Tokat şehrinde 750’ nin üzerinde vakıf kurulmuştur (Açikel- Sağırlı, 2005: XI).

Bu çalışmada tespit edilen hükümler konularına göre tasnife tabi tutulduğunda en fazla sayıyı (81) vakıf gelirine müdahale ile ilgili hükümler oluşturmaktadır. Bunun sırasıyla vakfın başka bir vakfa müdahalesi (28), vakıflarda ki görevlere ilişkin hükümler (23), vakıf işlerine müdahale (21), vakfın tevliyeti ile ilgili konular (17), vakıf görevlilerinin ücretleri ile alakalı hükümler (16), diğer davalara yönelik hükümler (15), alacak verecek davaları (14), vakıfların

görevlilerine dair meseleler (13), vakıf köyleri ile ilgili meseleler (10), vakıf binalarına ilişkin hükümler (10), vakıf evlatlarından müdahale (9), iltizam usulüne dair hükümler (6) ve son olarak ise vakfın başkasının gelirin müdahalesine ilişkin hükümler (6) takip etmektedir. Tüm bu hükümlerin kategorik dağılımı aşağıda tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3. 1 Numaralı sivas ahkâm defteri'ndeki vakıf hükümlerinin kategorik dağılımı

Kategori	Hüküm Sayısı	Yüzde (%)	Referans
1- Vakıf Gelirine Müdahale	81	30.11	3/3; 5/6; 12/2; 18/1; 25/3; 27/3; 28/1; 33/2; 36/3; 43/2; 43/4; 51/3; 51/4; 59/5; 69/5; 71/2; 83/4; 83/6; 84/5; 85/1; 88/2; 89/3; 98/3; 101/3; 114/2; 120/2; 122/3; 123/1; 124/3; 126/4; 130/4; 132/3; 134/2; 137/3; 140/1; 141/3; 141/5; 142/2; 143/2; 144/4; 146/1; 148/1; 150/1; 155/4; 156/3; 160/5; 165/3; 166/4; 168/2; 171/1; 176/5; 178/2; 178/3; 181/2; 182/3; 182/4; 184/2; 187/1; 188/2; 188/3; 199/4; 201/1; 204/1; 207/2; 208/2; 209/6; 212/1; 215/5; (M)221/2; 239/3; 245/1; 259/1; 266/1; 266/6; 268/1; 273/5; 278/3; 280/4; 286/3; 287/2; 289/3
2- Vakfın başka bir vakfa müdahalesi	28	10.40	19/4; 29/3; 30/5; 32/2; 36/2; 40/1; 43/1; 64/1; 66/2; 67/5; 81/2; 84/1; 85/5; 94/3; 141/4; 173/1; 177/1; 184/1; 186/3; 189/2; 193/4; (M)221/1; 231/2; 246/3; 253/3; 259/3; 265/3; 267/3
3- Vakıfdaki görevlere ilişkin hükümler	23	8.55	1/2; 49/6; 54/1; 62/1; 69/2; 70/3; 70/5; 92/5; 100/1; 100/6; 125/1; 125/2; 142/4; 153/6; 166/1; 169/5; 171/2; 174/2; 192/4; 193/3; 229/3; 275/1; 278/4
4- Vakıf işlerine müdahale	21	7.80	11/3; 25/5; 32/4; 41/6; 83/1; 92/3; 132/2; 133/2; 142/5; 169/1; 170/5; 182/5; 185/1; 203/2; 229/4; 234/1; 247/6; 258/5; 272/3; 278/2; 282/1
5- Vakfın tevliyeti ile ilgili konular	17	6.31	87/4; 108/4; 114/1; 115/2; 128/2; 153/4; 156/3; 172/4; 176/1; 186/1; 217/3; 234/6; 242/5; 268/4; 281/1;

			288/4; 289/1
6- Vakıf görevlilerinin ücretleri ile alakalı hükümler	16	5.94	4/1; 41/1; 69/1; 80/5; 104/3; 110/1; 126/3; 127/2; 144/2; 177/2; 183/3; 188/4; 200/2; 286/4; 287/4; 288/2
7- Diğer davalara yönelik hükümler	15	5.57	43/3; 54/4; 56/5; 129/3; 148/2; 190/3; 196/4; 204/3; 205/2; 213/3; 222/1; (M)222/5; 242/1; 255/3; 260/1
8- Alacak verecek davası	14	5.20	21/4; 23/6; 26/2; 27/2; 36/1; 60/5; 62/2; 62/3; 100/3; 115/1; 117/3; 175/2; 227/1; 243/3;
9- Vakıfların görevlilerine dair meseleler	13	4.83	69/3; 139/3; 150/4; 158/5; 189/1; 214/1; 225/4; 22671; 234/3; 260/2; 261/2; 269/2; 272/4
10- Vakıf köylüleri ile ilgili meseleler	10	3.71	(M)21/2; 24/2; 26/3; 62/5; 73/5; 97/1; 114/3; 167/5; 169/4; 209/3;
11- Vakıf binalarına ilişkin hükümler	10	3.71	63/4; 66/1; 92/6; 97/2; 154/2; 194/2; 195/3; (M)222/3; 227/2; 289/2
12- Vakıf evlatlarının müdahaleleri	9	3.34	18/4; 43/5; 53/1; 148/4; 158/4; 192/3; 206/1; 250/2; 282/5
13- İltizam usulüne dair hükümler	6	2.23	11/5; 91/2; 117/1; 137/2; 161/2; 245/3;
14- Vakfın başkasının gelirine müdahalesi	6	2.23	17/1; 110/6; 162/5; 170/2; 180/4; 237/2;
Toplam	269	100	

2.2.2.HÜKÜMLERİN İÇERİK OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

Kelime anlamı olarak durma, durdurma anlamlarına gelen vakıf, hukukî bir kavram olarak da bir malı ebedî olarak alıkoymak, Allah yolunda hapsetmek ve gelirini, dinî, içtimaî ve hayrî amaçlarla sarf etmek anlamlarında kullanılmaktadır (Öztürk, 1983: 27).İslam'ı din olarak seçmiş tüm devletler için vakıf müessesesi, İslam ülkelerinin sosyal, kültürel ve ekonomik hayatlarında son derece etkili olmuştur. Bunun bir neticesi olarakda vakıf eserleri belirli bir formda kalmayarak çok çeşitli hale gelmişlerdir. Tarım arazileri, sosyal hizmet binaları (köprü, hastane, cami, imaret vb.), nakit para gibi gelir kaynakları vakfedilmiştir.

Osmanlı Devleti'nde vakıf, çok önemli bir sosyal olgu olarak oldukça parlak bir dönem yaşamıştır. Devlet yöneticilerinin başı çektiği, bir şeyi vakfetme bilinci özellikle bu döneme ait vakıflarla ilgili belge koleksiyonlarından daha net anlaşılabilir (Yediyıldız, 2012: 480). Devletin hakim olduğu tüm yerlerde vakıf örneklerine rastlamak mümkündür. Ayrıca bazı vakıfların gelirlerinin çok az olduğu görülmektedir. Fakat aynı adı taşıyan bazı vakıf eserlerinin birden çok şehirde görülmesi ise kurucusunun zenginliğiyle alakalıdır.

Bu bölümde, Tablo-3 de konularına göre tasnif edilen vakıf hükümleri içerik yönünden ele alınacaktır.

2.2.2.1.Vakıf gelirine müdahale ile ilgili hükümler

İncelemeye tabi tutulan vakıf hükümleri içerisinde 81 tanesi vakfın gelirlerine yapılan müdahaleler ile alakalı konular oluşturmaktadır. Bu müdahalelerin çok farklı şekilde ya da farklı kişiler tarafından yapıldığı görülmektedir. Ancak bu müdahaleleri genel olarak içerden ve dışarıdan yapılan müdahaleler olmak üzere iki ana grupta toplayabiliriz. İçerden yapılan müdahaleler genel olarak vakfın görevlisi veya görevlileri tarafından yapılan müdahalelerdir. Görevlilerin genellikle ücretlerine razı olmadıkları için vakıf gelirlerine müdahale ettikleri görülmektedir. Örneğin, Niksar Çaykışla köyünün malikane geliri Alaaddinlü köyünün cami vakfına aittir. Caminin müezzini ve hatibi hisselerine düşene razı olmayıp vakfa ait olan malikane gelirinin tamamını alarak kendi işlerinde kullanmışlardır. Durum divana bildirilmiş, bu kişilerin haksız aldıkları vakıf gelirinin geri alınması için hüküm yazılmıştır (SAD 1: 36/3). Bu şekilde yapılan müdahalelerden başka, bölgenin idari yöneticileri ya da yabancı kişiler tarafından yapılan müdahalelerde mevcuttur. Bunlara ise dışarıdan yapılan müdahaleler denilmektedir. Örneğin, Amasya'da bulunan Yörgüç Paşa

vakfına ait olan Bergoma adlı köyün vergi gelirleri bu vakfa ait olduğu halde Kala‘ ve Cellak adlı köylerin sipahileri, “buralar bizim gelirimize dahildir” diyerek müdahale etmişlerdir. Nihayetinde sipahilerin haksız uygulamalarının durdurulması için emir gönderilmiştir (SAD 1:28/1). Ayrıca bunların dışında vakıf gelirine evladiyet iddiasıyla yapılan müdahalelerde olmuştur. Örneğin, Sivas Şeyh Abdal Mehmed cami ve hangahı vakfına ait olan zeminleri ziraat eden ve nesebi belli olmayan bir köylü vakıf evladı olduğunu söyleyerek vakıf mahsulüne el koymuştur. Durumun düzeltilmesi için emir gönderilmiştir (SAD 1: 89/3).

2.2.2.2.Vakfın başka bir vakfa müdahalesi ile ilgili hükümler

Osmanlı Devleti'nin hakim olduğu topraklarda bir çok vakıf bulunduğu gibi bu vakıflara ait gelirlerde her yerde rastlamak mümkündür. Bu sebeple incelemeye tabi tutulan kayıtlar içerisinde bir vakfın başka bir vakfa müdahale ettiğine ilişkin hükümler oldukça fazladır. Bu müdahaleler gelirlerin yanlışlıkla karışması şeklinde olduğu gibi haksız yere diğer vakfa müdahale şeklinde de görülebilmektedir. Örneğin, Alacaçam kazasında bulunan Hacı Murad vakfına ait Kabaklı, Yeniköy ve Gözüaçık adlı köylerin gelirleri kendi vakıflarına ait olduğu halde o civarda bulunan Tanımköy adlı köyde bulunan Halil Dede Tekkesi vakfının zaviyedar ve mütevellisinin, bizim vakfımıza ait diyerek haksız müdahalede bulunması üzerine divandan bu konuya dair hüküm gönderilmiştir (SAD 1: 30/5). Öte yandan bazı hükümlerde ise isim benzerliği nedeniyle vakıfların birbirlerinin gelirine müdahale ettikleri de görülmektedir. Örneğin, Amasya, Geldigelen nahiyesinin Yağıbasan köyünün malikane gelirleri Yakut Paşa vakfına ait olduğu halde tahrir sırasında Yakup Paşa vakfı üzerine yazılmasıyla bu vakfın mütevellisi köyün gelirini almıştır. Konu divana ulaştığında kayıtlara bakılmış ve köyün gelirinin Yakut Paşa vakfına ait

olduğunun anlaşılması üzerine durumun düzeltilmesi için emir yazılmıştır (SAD 1: 29/3).

2.2.2.3.Vakıflardaki görevlere ilişkin hükümler

İncelenen hükümler içerisinde bu konu ile alakalı hükümlerin çeşitlilik gösterdiği anlaşılmıştır. Kimi hükümler vakıf için yeni bir görevli tayinini belirtirken kimside vakıfda usulsüzce ortaya çıkarılan görevlere dair hükümleri işaret etmektedir. Her ne sebeple olursa olsun vakfın zarar görmemesi esas olduğu için bu konu için oldukça hassas davranıldığı görülmektedir. Örneğin, Osmancık Emir Bozar zaviyesinin mütevellileri başka şehirde oldukları için, adı geçen vakıfla ilgilenmeye imkanları olmayıp, her yıl işleri başka birisine sipariş etmeleri sonucu vakıf işlerinin aksadığı görülmüştür. Bunun üzerine vakfın muhtarı El-Hac Osman'ın vakıfla ilgilenmek için müsait olup sürekli kaymakam mütevellisi olarak görevlendirilmesi istenilmektedir. Bu şekilde hareket edilmesi için emir yazılmıştır (SAD 1: 1/1). Bazı hükümlerde ise vakıf senedinde olmamasına karşın haksız görevler oluşturulduğu görülmektedir. Hatta vakfın büyüklüğü ile görevlilerinin sayısı doğru orantılı olduğu için bazı vakıflarda birden fazla görevin usulsüzce oluşturulduğu görülmektedir. Örneğin, Gümüş kazasında Halil Paşa vakfında, vakıfla alakaları olmadığı halde bazı kişiler ferraşlık, cibayet, kitabet ve türbehanlık görevleri ortaya çıkarıp haksız yere pay alarak vakfın zarar görmesine neden olmuşlar konu divana taşınmış ve neticede haksız uygulamaların durdurulması istenmiştir (SAD 1: 92/5).

2.2.2.4.Vakıf işlerine müdahale ile ilgili hükümler

Vakıf işlerine müdahale edilmesine ilişkin 19 adet hükme rastlanmıştır. Hükümlerin bir kısmının vakıfda var olan görevlere bir kısmının da vakfın gelirine dair işlere yapılan müdahalelere yönelik olduğu görülmektedir. Örneğin,

Gümüş kazasındaki Şeyh Musluhiddin vakfının mutasarrıfı olan İsmail, dışarıdan dahil olmaya gerek olmadığı halde Mustafa adlı birisinin kadıdan aldığı sahte hüccetle vakıf işlerine müdahale ettiğinden şikayetçi olmuş, bunun üzerine müdahalenin kaldırılması için emir yazılmıştır (SAD 1: 41/6). Bir başka hükümde ise, Köprülü Mehmed Paşa vakfına bağlı olan Gümüş kazasının Hacı adlı köyünün Yenice mezrasının mutasarrıfı vergisini ödediği halde kasabada bulunan Sipah mahallesi ahalisi, yine o bölgede olan Moğardaz adlı köyün arazisi olmayıp vergi vermek gerekmediği halde buralar içinde kendisinden haksız vergi talep ederek vakıf işlerine karıştıklarından davacı olmuştur. Bu haksız uygulamanın sonlandırılması için merkezden emir gönderilmiştir (SAD 1: 32/4).

2.2.2.5.Vakfın tevliyeti ile ilgili konular

Tevliyet, vakfi idare etme vazifesi yerine kullanılan bir tabirdir. Bu görev sebebiyle berat verilir ve verilen berata “tevliyet beratı” denilirdi (Pakalın, 1993:484-485). Tevliyetle ilgili hükümler arasında vakıf evlatlığıyla ilişkili haksız müdahaleler olabildiği gibi vakfın işlerini kolaylaştırmak amacıyla yapılan değişiklikleride içeren hükümler de mevcuttur. Öneğin, Sivas’a bağlı Emirhan köyünde Mehmed Efendi’nin bir göz değirmen vakfının tevliyeti birçok kişide olması hasebiyle işlerde güçlük çıkmasından dolayı tevliyetnin hissedarlarının talebi üzerine, içlerinden en yaşlısına verilmesi istenmiştir. Bunun üzerine emir gönderilmiştir (SAD 1: 115/2). Bir başka örnek ise Tokat’ta Ayas Ağa vakfının mütevellisi, Rabia adlı bir yabancının evladiyet iddiasıyla tevliyete karıştığından şikayetçi olmuştur. Haksız müdahalenin durdurulması için emir yazılmıştır (SAD 1: 153/4).

2.2.2.6.Vakıf görevlilerinin ücretleri ile alakalı hükümler

Bu konuya dair hükümler genellikle vakıfda herhangi bir çalışanın ücretinin ödenmemesi ya da eksik ödenmesi gibi hususları içermektedir. Örneğin, Sivas Sultan Alaaddin cami vakfının imam, müezzin ve kayyumları, vakfın müteveli vekilleri ve mültezimleri tarafından ücretlerinin tamamen ödenmemesi bir yana karışık mahsul vermeyi teklif etmelerinden dolayı şikayetçi olmuşlardır. Buna mukabil görevlilerin haklarını alabilmeleri için emir gönderilmiştir (SAD 1: 69/1). Bazı hükümlerde ise bölgenin idari memurlarının vakıf çalışanlarının ücretlerine müdahaleleri görülmektedir. Örneğin, Eski silahdar Bıyıklı Mustafa Paşa'nın Bozok kazasına bağlı Divani adlı köyde yaptırdığı caminin çalışanları ücretlerini Tokat mukatası malından almaktadırlar. Fakat ücretlerini Tokat voyvodasından istediklerinde voyvoda'nın bunlara 30-40 para noksan verip kendine pay çıkarmak istemesinden davacı olmuşlardır. Çalışanların ücretlerinin tamamen ödenmesi için hüküm yazılmıştır (SAD 1: 144/2).

2.2.2.7.Diğer hükümler

1 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri içerisinde, incelenen vakıf hükümlerinin bir bölümü belirli bir gruba dahil edilmiştir. Bunlar genellikle hüküm sayısı 1 ya da 2 olup 3'ü bulmayan konularla ilgili olduklarından "diğer hükümler" başlığı altında toplanmıştır. Bu hükümlerden 2 tanesi vakıf ortaklarının haklarına razı olmaması ile alakalıdır. Birincisi, Niksar Ahi Nahçıvan zaviyesinin meşihat görevinin sahibi Şeyh Osman'ın hissesi ile ilgili olan hükümdür (SAD 1: 204/3). Diğeri ise Es-Seyyid Hacı Çelebi bin Adil Çelebi vakfının evlatları arasında yaşanan hisse paylaşımına dair hüküm suretidir (SAD 1: 242/1). Bunların dışında ise Geldigelenabad nahiyesine bağlı Kerbansaray köyünün malikane geliri için mutasarrıfı tarafından yapılması istenen tahkik (SAD 1: 224/1), Sivas'a bağlı

Akpınar köyünün divani gelirinin vakfa aktarılması ve vakıfdan nakit olarak divani tarafına ödenmesi (SAD 1: 129/3), vakıf görevlisinden haksız vergi talep (SAD 1: 213/3), vakıfdan haraç alma (SAD 1: 43/3), vakıf malını zimmete geçirme (SAD 1: 148/2), cürm-i cinayet gelirine elh-i örfün müdahalesi (SAD 1: 54/4), vakıf malının ferağında müteveli izninin gerekliliği (SAD 1: 56/5), vakıf hisselerinin borçludan tahsil edilmesi (SAD 1: 205/2), vakıf gelirinin evlatlara ödenmesi (SAD 1: 196/4), vakıf hissesi iddiasıyla malikane hissesine müdahale (SAD 1: 190/3), vakıf mahsulünün eski müteveli kaymakamının zimmetinde kaldığı iddiası (SAD 1: (M)222/5), vakıf malının eski mütevelliden alınması (SAD 1: 255/3) ve tımar gelirine vakıf müdahalesi (SAD 1: 260/1) ile alakalı hükümler bulunmaktadır.

2.2.2.9. Alacak verecek davaları

Alacak verecek davaları ile ilgili toplam 14 tane hüküm tespit edilmiştir. Bu hükümlerin bazıları vakıf çalışanları arasında olduğu gibi bazıları da vakfın alacağı ile ilgili davalardır. Örneğin, Sivas Ahi Ali zaviyesinin mütevellileri Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin, vakfın eski mütevellilerinin zimmetlerinde kalan vakıf malını almak istemişler, fakat kendilerine verilmediğinden şikayetçiolup, bunun eski mütevellilerden alınmasını talep etmişlerdir (SAD 1: 26/2). Diğer bir örnekte deeski Vezir Süleyman Paşa vakfının evladiyet vazifesinin mutasarrıfı olan Aişe Hatun, vakıf mütevellisi Ali'de 4 yıllık alacağı olup, onun vermemesi üzerine davacı olmuştur. Aişe'nin hakkının alınması için hüküm sureti gönderilmiştir (SAD 1: 243/3) diğer alacak verecek davalarında bu minval üzeredir.

2.2.2.10.Vakıf görevlilerine dair meseleler

İncelemeye tabi tutulan hükümler içerisinde vakıf görevlilerine dair meseleler arasında vakıf çalışanlarının birbirlerinin işlerine veya birbirlerinin ücretlerine karışmaları yüzünden kaynaklanan meseleler vardır. Örneğin, Tokat'ta bir vakfa ait olan Paşabağçesi adlı kiralık bahçe mutasarrıflar tarafından 335 gruşa kiraya verilmiş, fakat vakfin mütevellisi duruma karışarak huzursuzluk çıkarmış ve bunun durdurulması için merkezden emir gönderilmiştir (SAD 1: 214/1). Ayrıca bazı hükümlerde de vakıf evlatları ile vakıf çalışanları arasında yaşanan problemler görülmektedir. Örneğin, Fağfur Paşa vakfı evladından Fatıma ve Emine adlı hatunlar hisseye mutasarrıf oldukları halde vakıf mütevellisinden 2 yıllık alacaklarını tahsil edemedikleri için davacı olmuşlardır. Hanımların haklarının ödenmesi yönünde hüküm yazılmıştır. Bu hüküm defterde peş peşe iki kez yazılmıştır (SAD 1: 225/4) (SAD 1: 226/1). Bir başka hüküm suretinde ise Divriği'de Hacı Satılmış adlı birisinin yaptırdığı mescidin imamı, müteveli tarafından ödenen ücrete razı olmadığından sorun çıkmış ve sorunun ortadan kaldırılması istenmiştir (SAD 1: 234/3). Tüm bunların dışında Yörgüç Paşa camisi üzerine konan 69 vukiyye⁴ kurşuna caminin hatibi, kayyumu ve bazı yabancıların haksız el koymaları (SAD 1: 139/3) gibi ilginç hükümlerde mevcuttur.

2.2.2.11.Vakıf köylüleri ile ilgili meseleler

Vergilerini vakıflara ödeyen köylülerle ilgili pek çok dava hükümlerde yer almaktadır. Bu konuların kimi zaman köylünün toprağı izinsiz terk etmesi kimi zamanda yerel yöneticilerin köylüye karşı haksız uygulamaları gibi normalde çok

⁴ Okka; kıyye, vukiyye gibi adlarla da anılan ve Osmanlı döneminde kullanılan bir ağırlık ölçüsüdür. Kaynaklarda ufak tefek farklılıklar dışında esasında 400 dirhemdir. Bu ölçüğün kilogram karşılığı 1,22 ila 1,28 kg arasında değişmektedir. Bkz. Ünal Taşkın, *Osmanlı Devleti'nde kullanılan Ölçü ve Tartı birimleri*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ 2005,s.96-97

fazla görülmeyen hususlar olduğu görülmektedir. Örneğin, Eskisofular adlı köyünün gelirlerinin gittiği Şeyh Hızır Veli zaviyesinin zaviyedarları, vergi mükellefi olan bazı köylülerin kendi köylerinden kalkıp başka köylere yerleştiklerinden şikayette bulunmuşlardır. Köylülerin kendi köylerine geri dönmeleri konusunda merkezden hüküm gönderilmiştir (SAD 1:65/2). Başka bir hükümde de Sivas Şeyh Çoban zaviyesi vakfına ait olan İmren adlı köyün ahalisi ve kethüdası gelip, Rişvan aşiretinden birisinin yanına 70-80 kadar atlı alarak bunların köylerini yağmalayıp, birkaç kişiyide zorla dağa çıkarıp paralarını aldıklarından şikayetçi olmuşlardır. Bu durumun düzeltilmesi ve aldıklarının tahsil edilmesi için hüküm sureti gönderilmiştir (SAD 1: (M)21/2). Bunların haricinde Hazreti Veysel Karani vakfının mütevellilerinin vakfa ait olan bazı köylerdeki köylülerin öşür ödemeye karşı çıktıklarından dolayı davacı olduklarını gösteren hükümde mevcuttur (SAD 1: 209/3).

2.2.2.12.Vakıf binalarına ilişkin hükümler

Vakıf binalarına ilişkin hükümlerde oldukça farklı konularla karşılaşılmaktadır. Bunların içerisinde bazı vakıf mallarının istibdal istemi ya da istibdaline karşı çıkılması, vakıf malının kiracıdan alınması, vakıf malına usulsüz bina yapılması, vakıf alanına bina yapılması için izin istenmesi gibi çeşitli hükümler yer almaktadır. Birkaç örnek vermek gerekirse, Gedegra Sultan Pınarı mahallesinde bulunan vakıf camisinin yanına akli başında olmayan birisi debbağhane kurup civara zarar verdiği için konu divana taşınmış ve zararın ortadan kaldırılması istenmiştir (SAD 1: (M)222/5). Bir başka hüküm de Kızılırmak üzerinde bulunan Hürücü Hüseyin köprüsü için Kayseri ve Sivas kadıları tarafından verilen görevlendirmelerle ilgilidir (SAD 1: 194/2). Bunların dışında, ulemeden Mevlana Şeyh Mehmed Bafra Hakulu camisinin bitişiğinde

kütüphane kurup ve içerisine 100 adet kitap koyduktan başka, yine cami avlusunda fakirler için 7 adet odayı kendi malından inşa etmek için izin istediğine dair hüküm de bulunmaktadır(SAD 1: 92/6)

2.2.2.12.Vakıf evlatlarının müdahaleleri ile ilgili hükümler

Osmanlı Devleti'nde vakıfların birçok çeşidinin olduğu bilinmektedir. Bunlardan bir tanesi de zürri (evlatlık) vakıflarıdır. Evlatlık vakıf, vakfedilen malın gelirinden vakfedenin zürriyetinden olanların faydalanmasını amaçlayan vakıf türüdür. Vakfeden kişi önce kendisine, sonra evlatlarına, daha sonrada bir hayır amacına yönelik vakıflar kurabilir. Fakat buradaki asıl amaç aile adına vakfedilen bir mülkün, daha sonra vakıf mirasçıları tarafından parçalanmasının önüne geçilmesi ve böylelikle nesiller boyu bütün haliyle kalabilmesidir (Öztürk, 1983: 84). İncelenen hükümler içerisinde de bunun yansımaları görülmektedir. Örneğin, Komanat nahiyesine bağlı Omala köyünün malikane gelirinin gittiği Ayas Ağa vakfi evladından Ömer, amcası Mehmed'in ben vakfin birinci derece evladındanım diyerek gelirine müdahale etmesinden şikayetçi olmuştur. Sonuçta Mehmed'in müdahalesinin haksız olduğuna karar verilip bu yönde hareket edilmesi için emir gönderilmiştir (SAD 1:18/4). Bu konu için (SAD 1: 43/5; 53/1; 148/4; 158/4; 192/3; 206/1; 250/2; 282/5)' deki hükümler diğer örneklerdir.

2.2.2.13.İltizam usulüne dair hükümler

İltizam, özel bir şahsın devlete ait herhangi bir geliri toplamayı belirli bir yıllık bedel karşılığında üzerine alması demektir. Bu işi yapan kişiye mültezim denir. Zirai toplumun hakim olduğu dönemin yaygın bir uygulaması şeklinde İlkçağ'dan XX. yüzyılın başlarına kadar dünyanın pek çok ülkesinde kullanılmış bir vergilendirme metodudur (Genç, 2000: 154). Bu sistem vakıf gelirlerini toplamak içinde kullanılmıştır. İncelemeye tabi tutulan vakıf hükümleri içerisinde

iltizam sistemiyle ilgili hükümlere rastlanmıştır. Bunlar genellikle vakfa yeni bir mültezim tayini veya mültezimin vakfa müdahalesi gibi konuları içermektedir. Örneğin, Köprülü Mehmed Paşa vakfına bağlı Hacıköy ve vakfin diğer köyleri Mehmed adlı kişiye iltizam edilip ve bu konu için kendisine resmi belge verildiğini anlatan bulunmaktadır (SAD 1: 11/5). Başka bir örnek ise Ali Paşa vakfının gelirleri içerisinde olan Balıkçihisar adlı köyün gelirlerine civarda bulunan bazı köylerin mültezimleri tarafından yapılan fuzuli müdahaleye dairdir(SAD 1: 91/2).

2.2.2.14.Vakfın başkasının gelirine müdahalesi

Vakfın başkasının gelirine müdahalesi konusuyla alakalı olarak karşılaşılan hükümlerin hepsi, bir köy veya belirli bir bölgenin gelirlerinin birden çok yere paylaşılması neticesinde vakfın ya da vakıf çalışanlarının diğer gelirlere müdahale etmesine ilişkindir. Örneğin, Zile'ye bağlı Özükkavak nahiyesinin köylerinden Hisarözü adlı köyün divanisi tımar, malikane gelirinin sülüs⁵ hissesi mülk, sülüsan⁶hissesiMedine-i Münevvere vakfına ve 2/3 'ünden 620 akçe Mustafa adlı kişiye ait olduğu halde vakfın mültezimi vakıf hissesiyle yetinmeyerek, 620 akçelik geliride aldığından Mustafa şikayetçi olmuştur. Neticede vakfın 620 akçeyi haksız aldığı kararına varılarak durumun düzeltilmesi istenmiştir (SAD 1: 237/2).

⁵ Sülüs: üçte bir demektir(Devellioğlu, 2007: 970)

⁶ Sülüsan: üçte iki demektir(Devellioğlu, 2007: 970)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.1 NUMARALI SİVAS AHKÂM DEFTERİNDE YER ALAN VAKIF HÜKÜMLERİNİN ÖZETLERİ

Sayfa Nu/ Hüküm Numarası	Tarihi (Hicri/ Miladi)	Hüküm Konusu	Hüküm Özeti
1/2	Fî Evâhiri Ca sene 1155 (Ağustos sonu 1742)	Vakfa görevli tayini	Osmancık kadısı Mevlana Mehmed mektup gönderip, bu kazada bulunan Emir Bozar zaviyesi' nin mütevellileri olan Seyyid Ahmed Efendi ve annesi Şerife Rabia başka memlekette olup, adı geçen vakıfla ilgilenmeye imkanları olmayıp, işleri her sene başka birisine sipariş etmeleri sonucu vakıf işleri aksadığını bildirmiştir. Vakfın muhtarı olan El-Hac Osman vakıfla ilgilenmek için müsait olup sürekli kaymakam mütevellisi olarak görevlendirilmesi istenmektedir. İstanbul'da misafir olarak bulunan iki kişiden de haber alınarak El-Hac Osman'ın bu göreve getirilmesi, Anadolu Kazaskeri olan Mevlana Mehmed' in bildirmesiyle bu yönde hareket edilmesi için Sivas valisi ve Osmancık kadısına bu hüküm yazılmıştır.
3/3	Fi Evâili C sene [1]155 (Ağustos başı 1742)	Vakıf gelirine müdahale	Boluvîzâde Mehmed Emin dilekçe gönderip, Amasya'da Çilehane olarak bilinen Yakup Paşa vakfının kaymakam mütevellisi olan El-Hac Ali, 1154 senesinde Yakut Paşa vakfının akarı olan Geldigelen nahiyesine bağlı Pehlivan adlı köyün malikâne hissesinin tamamına müdahale etmiştir. Yakut Paşa vakfının şikayeti, sunduğu belgeler ve şahitlerin şahitlikleri ile El-Hac Alinin müdahalesinin durdurulması için hükm-i hümayûn talep edilmiştir. Bu talep üzerine merkezden Sivas valisine ve Amasya kadısına bu hüküm yazılmıştır.
4/1	Fî Evâ'ili C sene 1155 (Ağustos başı 1742)	Vakıf görevlisin in ücretinin ödenme mesi	Amasya'da, Hızır Paşa evlâdından Mehmed adlı kişi gelip, Hızır Paşa vakfının burada bulunan Mustafa Bey hamamının geliri birinci derecede çocuklarına vakf edildiğini ve bunun vakfiyede kayıtlı olduğunu, kendisinin de birinci dereceden evlâdı olup vakfın şartı gereği hamam gelirini elinde bulundurduğunu belirtmiştir. Amasya'da bulunan ve vakfın mütevellisi olan [Boş] adlı kişi vakıf gelirinin Mehmed' e ait olan hissesini 115... yılında vermeyip kendisi zorla almıştır. Mehmed bu konuda fetvâ-yı şerifesinin olduğunu, vakıf hamamdan payına düşenin verilmesi şeklinde emr-i şerîf istemiştir. Bu yönde hareket edilmesi için Sivas valisine ve Amasya kadısına iş bu hüküm yazılmıştır.
5/6	Fî Evâili C	Vakıf gelirine	Osmancık' da ki İbrikdâr zaviyesinin zaviyedarı Mehmed gelip, Beğler Çelebi zaviyesinin mütevelliyesi Şerife Fatma

	sene 1155 (Ağustos başı 1742)	müdahale	ve vekilleri bizim vakfımıza ait diye İbrikdâr zaviyesinin köylerine zorla müdahale ettiklerini, oysa köylerin kendi vakıflarına ait olduğunu söylemiştir. Kayıtlara bakıldığında İbrikdâr zaviyesi vakfında Beğler Çelebi vakfının alakası olmadığı anlaşılmıştır. Mehmed'in bu durumun düzeltilmesi yönünde emr-i şerif istemesiyle iş bu hüküm Sivas valisine ve Osmancık ve [Boş] kadılarına yazılmıştır.
11/3	Fî Evâhiri C sene 1155 (Ağustos sonu 1742)	Vakıf işlerine müdahale	Amasya'da bulunan Şadi Bey ve Burak Bey vakfının mütevellisi Mustafa Ebu Bekir gelip, kendisinin üzerine düşen görevi yaptığını dışarıdan kimsenin dahil olmasına gerek yokken Hafız Süleyman ve Hafız Abdurrahman adlı kişilerin izinsiz olarak kendi işine müdahale ettiklerini bildirip, bu kişilerin müdahalelerinin engellenmesi yönünde hüküm-i hümayun istemesi üzerine Sivas valisine ve Amasya ve [Boş] kadılarına iş bu hüküm yazılmıştır.
11/5	Fî Evâhiri C sene 1155 (Ağustos sonu 1742)	Vakfa mültezim tayini	Mehmed adlı kişi gelip Köprülü Mehmed Paşa vakfının mukataa gelirlerinden olan Hacı köy ve vakfa bağlı diğer köyler 1156 yılında kendisine iltizam edildiğini, kendisinin de ücreti peşin ödeyip mütevellî kaymakamı olan Yusuf Efendi tarafından bu konuda kendisine resmi belge verildiğini, daha sonra ki süreçte farklı belgeler ortaya çıkarsa itibar edilmemesi yönünde hüküm-i hümayun istemiştir. Bu hüküm bu istek üzerine Merzifon ve [Boş] ve [Boş] kadılarına yazılmıştır.
12/2	Fî Evâsıtı C sene 1155 (Ağustos ortaları 1742)	Vakıf gelirine müdahale	Tokat'tan Cennet hatun gelip, Tokat'a bağlı Eze ve Kemkez ve Yenice Ohtab adlı köylerin belli bir miktar arazisi [Boş] kişiye mülk olarak verildikten sonra vakf edilip, gelirlerinin erkek evlatlarına bırakıldığını, fakat erkek evlatlarından kimse kalmayınca vakfın tevliyetinin kendisine geçtiğini bildirmiştir. Dışarıdan kimsenin dahil olması gerekmezken Seyyid İbrahim bin Süleyman ve Seyyid Mustafa ve Seyyid Mehmed bin Hacı Çelebi gelip, evladiyet iddasıyla vakıf gelirine müdahale etmiştir. Kişilerin vakıfla alakaları olmadığı anlaşılmış ve müdahalelerinin durdurulması yönünde Cennet hatunun emr-i şerif istemesi üzerine iş bu hüküm Sivas valisine ve Tokat na'ibine yazılmıştır.
17/1	Fî Evâsıtı B sene 1155 (Eylül ortaları 1742)	Vakfın başkasını n gelirine müdahale si	Sivas'a bağlı Niksar nahiyesinin Eskidir adlı köyü ve diğer gelirlerine mutasarrıf olan, Abdullah ve Ali adlı kişiler gelip, Sivas nahiyesine bağlı Çayırılık adlı köyün malikane gelirinin yarısı Benan ağa ve Ali Ağa vakfının, geri kalanı ise kendi zeametleri olduğunu belirtmişlerdir. Benan Ağa ve Ali Ağa vakfı mutasarrıfları haklarına düşene razı olmayıp, Abdullah ve Ali' ye ait olan kısma da müdahale etmişlerdir. Abdullah ve Ali'nin adı geçen vakfın müdahalesinin engellenmesi ve bu yönde emr-i şerif istemeleri üzerine iş bu hüküm Sivas valisine ve Sivas kadısına yazılmıştır.
18/1	Fî Evâsıtı B sene 1155 (Eylül ortaları 1742)	Tımarlı sipahinin vakıf gelirine müdahale si	Bafra kazasına bağlı Taşköy adlı köydeki caminin hatibi Hasan gelip, çok eskiden beri caminin kurucusunun belli bir miktar mülk arazisini vakf edip, gelirini de camide hatip olanlara bıraktığını ve bunun kayıtlarda yer aldığını anlatmıştır. Vakfın şartı gereği toprak gelirini kendisi alırken, o civarda bulunan Aşur adlı köyün sipahileri, bizim tımarımızdır diyerek zorla müdahale etmişlerdir. Hasan ise bu konuda fetvâ-yı şerîfesi olduğunu söyleyip sipahilerin müdahalelerinin durdurulması şeklinde emr-i şerif talep

			istemiştir. İş bu hüküm bu istek doğrultusunda Bafra ve [Boş] kadınları ile Canik muhasıl vakiline yazılmıştır.
18/4	Fî Evâsıtı B sene 1155 (Eylül ortaları 1742)	Vakıf evladın dan müdahale	Ömer adlı kişi gelip bu, Sivas sancağı, Komanat nahiyesine bağlı Omala adlı köyün malikane gelirinin Ayas Ağa vakfı' na ait olduğunu kendisinin de vakfin evladından olup, diğer evlatlarla birlikte malikane gelirini aldıklarını söylemiştir. Fakat amcası Mehmed ben vakfin birinci derecede evladıyım, sen ikinci derecedesin, geliri ben alırım diye zorla müdahale etmiştir. Vakıf gelirinin, evlatların hisselerine göre paylaşılması ve Mehmed' in haksız müdahalesinin önlenmesi için iş bu hüküm Sivas valisi ve Sivas ve [Boş] kadınlara yazılmıştır.
19/4	Fî Evâsıtı B sene 1155 (Eylül ortaları 1742)	Vakfin başka vakfa müdahale si	El-Hac Ahmed gelip Amasya 'ya bağlı Hakala köyünde Kasım Bey'in kurduğu medresede müderris ve müteveli olduğunu söylemiştir. Amasya, Argoma nahiyesi İlarlan köyünün malikane gelirinin yarısı Serhan Çelebi bin Kaya Paşa ve diğer yarısı Hakala medresesi' nindir. Ayrıca iki adet hassa çiftliğin bir tanesi Hakala medresesi diğeri ise Serhan Çelebi'ye aittir. Serhan Çelebi divani mutasarrıfları, iki çiftlikte bize aittir diye zorla müdahale emiştir. Haksız müdahalenin ortadan kaldırılması ve kayıtlarda yer aldığı şekliyle hareket edilmesi yönünde berât-ı hümayûn, Sivas valisine ve Argoma ve [Boş] kadınlara yazılmıştır.
21/4	Fî Evâsıtı B sene 1155 (Eylül ortaları 1742)	Alacak verecek davası	Bafra kazasına bağlı Taşköy adlı köydeki caminin hatibi Hasan gelip, aynı köyde oturan Abdülkerim adlı kişinin zimmetinde 1152 yılından beri belli bir miktar alacağı olduğunu, Abdülkerim'in bunu ödemekte zorluk çıkardığı, kendisinin ise fetvâ-yı şerîfesinin olduğunu ve bu yönde emr-i şerîf istemesi üzerine iş bu hüküm, Bafra ve [Boş] kadınları ile Canik muhasıl vakiline yazılmıştır.
(M) 21/2	Fî Evâsıtı B sene 1155 (Eylül ortaları 1742)	Vakıf köyünün yağmalan ması	Sivas' da Şeyh Çoban zaviyesi' ne ait vakıf köylerinden olan İmren adlı köyün ahali ve köyün kethüdası Osman gelip, bunların kimseye kötülükleri yokken Rişvan kabilesinden Akçabatlı ta'ifesinden Kösker Mehmed ve bir takım kişiler gelip 115? yılında 70-80 kadar atlı ile bunların köylerini basıp mahsulü yağma etmiş ve birkaç kişiyi dağa götürüp iki yüz akçe tutarı eşyaları zorla almışlardır. Kösker Mehmed ve yanındaki kişilerin haksız müdahaleleri ve zorla aldıkları mahsul ve eşyaların tahsil edilmesi konusunda emr-i şerîf istemişlerdir. İş bu hüküm bu istek üzerine Sivas valisine ve Hısn-ı Mansur ve [Boş] kadınlara ve Rişvan voyvodasına yazılmıştır.
23/6	Fî Evâsıtı B sene [1]155 (Eylül ortaları 1742)	Alacak verecek davası	Müderrislerden Seyyid Numan gelip bu, Sivas' da bulunan[Boş] mescidin mütevellisi olup, mescidin imamı Seyyid Ahmed 115? yılında görevi karşılığında ki ücreti eski mütevellidedaha sonra da tevliyet Seyyid Numan'a geçdiğinde, Seyyid Ahmed zorla almak istemiştir. Seyyid Ahmed' in müdahalesinin durdurulması için emr-i şerîf istenmesi üzerine iş bu hüküm Sivas valisine ve Sivas kadısına yazılmıştır.
24/2	Fî Evâhiri B sene [1]155 (Eylül sonları	Vakıf köyüne müdahale	Şeyh çoban zaviyesine ait Emirhan isimli köy halkı, müteveli Şeyh Şemseddin' e müracaat edip, aynı köydeki İmamoğlu Mehmed' den şikayetçi olmuşlardır. Bu şahıs bütün köylüye zulüm ve fesat uygulamaktadır. Haksız yere Miri miran çavuşluğu bile elde etmiştir. Köy halkı ile

	1742)		ödemesi gereken vergiyi ödememektedir. Mahalli yargılamadan da kaçmaktadır. Bu şahsın haksızlığının durdurulması ve vergi borçlarını ödemesi için merkezden emr-i şerîf talep edilmiştir. Bu talep üzerine Sivas valisine ve Sivas kadısına bu hüküm yazılmıştır.
25/3	Fî Evâhiri B sene 1155 (Eylül sonları 1742)	Vakıf gelirine müdahale	Şeyh Sivasîzade Abdullah ve diğer Abdullah divana gelip, bunlar, Abdüssinan evkafı ve Saçlıdede vakfının mütevellileri olup, bunların bildirdikleri üzere; adı geçen vakıfların akarlarına Taraklıborlu kazasında bulunan Hüseyin Kethüda cami' mütevellisi Sürücüoğlu Mehmed Beşe müdahale etmiştir. Bu müdahalenin durdurulması için eski Amasya müftüsü Mustafa'nın Mevla tayin edilmesi için bu hüküm gönderilmiştir.
25/5	Fî Evâhiri B sene [1]155 (Eylül sonları 1742)	Vakıf işlerine müdahale	Sivas valisi Es-Seyyid Mehmed' in mektup gönderip bildirmesiyle; Sivas' ta oturan Seyyid Ahmed ve Seyyid Şemseddin gelip, Diyarbakır'da bulunan Behramiye cami vakfından Sivas'ta bulunan Kurşunlu hamam olarak bilinen hamamın çevresinde Hasırlık olarak adlandırılan bir miktar arsa vakıf mütevellileri tarafından senelik on beş para kira ile bu kişilerin kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu kişilerde her yıl kendi mallarından vakfın tamir işlerini görüp vakıf gelirlerinden kendi harcadıkları paraları alırken, bazı kişiler usulsüzce müdahale etmişlerdir. Müdahalelerinin ortadan kaldırılması için hükm-i hümayun istenmesi üzerine iş bu hüküm Sivas valisine ve kadısına yazılmıştır.
26/2	Fî Evâhiri B sene [1]155 (Eylül sonları 1742)	Alacak verecek davası	Sivas'ta bulunan Ahi Ali zaviyesinin mütevellileri olan Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin görevleri gereğince vakıf gelirlerini almaktadırlar. Vakfın eski mütevellileri Seyyid Ali, Seyyid Ömer ve Seyyid Mehmed adlı kişilerin zimmetlerinde görülen vakıf malını almak istediklerinde adı geçen kişiler vermekte güçlük çıkarmışlardır. Kayıtlara başvurulduğunda bin yüz elli beş yılı Recep ayında görev eski mütevellilerden alınıp Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin' e verildiği ve hala görevin bunların elinde olduğu anlaşılmıştır. Kayıtlara göre hareket edilmesi için bu hüküm Sivas valisi ve kadısına gönderilmiştir.
26/3	Fî Evâhir B sene [1]155 (Eylül sonları 1742)	Vakıf köyüne zarar verilmesi	Sivas'ta bulunan Şeyh Çoban zaviyesinin mütevellisi Şeyh Şemseddin; adı geçen zaviyeye ait olan köylerden Beğpınarı ve Emirhanı adlı köyler, Rişvan kabilesi tarafından baharda kullandıkları yaylaklardan kış için dönerken normal yoldan gitmeyip bu köylerden geçtiklerini, tarlalarda hayvanlarını otlatarak zarar verdiklerini bildirmiştir. Zararın göçerlerden alınması yönünde iş bu hüküm Sivas valisine ve kadısına yazılmıştır.
27/2	Fî Evâili Ş sene 1155 (Ekim başı 1742)	Alacak verecek davası	Hüseyin adlı kişi divana gelip bu Amasya'ya bağla Gölalan adlı köy sınırındaki tekke vakfının görevlendirme ile nazırı olup, hizmeti karşılığında ücretini almak istediğinde vakfın tekke-nişini olan [Boş] adlı kişi senin görevlendirmen sahtedir diyerek vermediğinden şikayetçi olmuştur. Hüseyin'in görevli olduğu elindeki Şeyhülislam fetvasında anlaşılıp hak ettiği ücretin kendisine verilmesi için Gedegra kadısı ve Amasya mütesellimine bu hüküm yazılmıştır.
27/3	Fî Evâili Ş sene 1155	Vakıf gelirine müdahale	Amasya'ya bağlı Akviran adlı köydeki cami vakfının mütevellisi olan kişi gelip, vakfın vakfiyesi olmayıp çok eskiden beri vakfın gelirinin yarısını camide imam olanlar

	(Ekim başı 1742)		yarısını da mütevellî olanlar alırken bir kişi çıkıp usule aykırı olarak gelirinin bir kısmını ben alırım diyerek huzursuzluk çıkarmasından şikayetçi olmuştur. Mütevellinin bu konuda fetva-yı şerifesi olduğunu bildirmesi ile haksız müdahalenin engellenmesi yönünde emr-i şerif istenmiştir. Bunun üzerine Gedegra kadısı ve Amasya mütesellimine bu hüküm yazılmıştır.
28/1	Fî Evâili Ş sene 1155 (Ekim başı 1742)	Sipahinin vakıf gelirine müdahale si	Amasya Yörgüç Paşa vakfının mütevellisi El-hac Mustafa gelip vakfa ait köylerden Bergoma adlı köyün vergi gelirlerini çok eskiden beri mütevellisi olduğu vakıf tarafından alındığını, başkalarının burayla alakası olmadığını fakat Kala' ve Cellak adlı köylerin sipahileri buralar bizim gelirimize dahidir diyerek gereksizce köyün gelirine müdahale ettiklerini bildirmiştir. Sipahilerin haksız müdahalelerin durdurulması konusunda emr-i şerif istenildiğinden iş bu hüküm Sivas valisi Amasya kadısına yazılmıştır.
29/3	Fî Evâili Ş sene 1155 (Ekim başı 1742)	Vakfın başka vakfa müdahale si	Anadolu kazaskeri Boluvizâde Es-seyyid Muhammed Emin'in merkeze gönderdiği arz-ı halinde; Amasya'ya bağlı Geldigelen nahiyesinin Yağıbasan köyü malikâne gelirinin kendisinin mütevellisi olduğu, Yakut Paşa vakfına ait olduğunu belirtmiştir. Tahrir sırasında gelirin Yakup Paşa vakfına ait olduğunu yazılmasıyla vakfın mütevellisi El-Hac Ali gelire müdahale etmiştir. Daha sonra divandaki defterlere bakıldığında, bu köyün Yakup Paşa imareti vakfına ve yine Akdağ nahiyesine tabi Alucaovacığı adlı köyün malikane geliri de Yakut Paşa vakfına ait olduğu saptanmıştır. Yine Sivas'a bağlı ismi okunamayan bir nahiyeye bağlı Muradî köyünün iki baştan Yakub Paşa'nın mülkü olduğu ve daha sonra Amasya'daki çilehane cami ve hangahına tahsis edildiği belirtilmiştir. Her iki vakfın mütevellileri arasında yapılan yargılamada Yağıbasan köyü malikanesinin 1155 yılı Rebitülevveli'nde verilen hüccet ile Yakut Paşa vakfına ait olduğu belirtilmiştir. Bu hüccete göre hareket edilmesi için Sivas valisine ve Geldigelen kadısına iş bu hüküm yazılmıştır.
30/5	Fî Evâili Ş sene [1]155 (Ekim başı 1742)	Vakfın başka vakfa müdahale si	Alaçam kazasında bulunan Hacı Murat vakfının müderris ve mütevellisi Mehmet ve Yahya divana gelip, Kabaklı ve Yeniköy ve Gözüaçık köylerinin gelirleri kendi vakıfları tarafından alınmadığını, yine o civarda olan Tanım köy adlı köydeki Halil dede tekkesi vakfının zaviyedarı ve mütevellisi Mehmet ve Ali adlı kişiler buralar bizim vakfa ait diye müdahale ettiklerini anlatmıştır. Kendilerinin hüccet-i şeriye ve fetva-yı şerifeleri olduklarını söyleyip Halil dede vakfının müdahalesinin durdurulması yönünde hükm-i hümâyûn istemişlerdir. İş bu hüküm Alaçam naibi ve Canik muhassıl vekiline yazılmıştır.
32/2	Fî Evâili Ş sene 1155 (Ekim başı 1742)	Vakfın başka vakfa müdahale si	Niksar'a bağlı Emir Said vakfının mütevellisi Abdülhalim divana gelmiştir. Niksar'a bağlı Kekün köyünün malikanesinin dörtte biri Çilehanenin şeyhine, dörtte biri Bey camii hatibine ve beşte biri ise evlatlarına vakfedilmiştir. Abdülhalimde vakıf mütevellisi olup beşte birlik kısmına mutasarrıftır. Zaviyedar ve şeyh Abdurrahman ve caminin hatibi Mehmed Efendi kendilerine düşen dörtte birlik gelirine razı olmayıp, bunun gelirine

			1150 yılından beri el koymuşlardır. Adı geçen kişilerin aldıkları haksız geliri ellerinden alınması ve hüküm-i hümayun istenmesi üzerine bu hüküm Sivas valisi ve Niksar ve [Boş] kadılarına yazılmıştır.
32/4	Fî Evâsıtı B sene 1155 (Eylül ortaları 1742)	Vakıf işlerine müdahale	Mehmed adlı kişi gelip bu Gümüş kazasında Köprülü Mehmed Paşa vakfı köylerinden Hacı adlı köyden olup bu köye bağlı Yenice mezrasında mutasarrıf olduğu ev ve arazilerin vergilerini köylü ile verip yine aynı kazaya bağlı Moğardaz adlı köyde ev ve arazisi olmayıp vergi vermek gerekmezken Gümüş kasabasına bağlı Sipah mahallesi ahali gelip Moğardaz köyü bize aittir. Bize vergi verilirdi, şimdi sende ver diyerek usulsüzce müdahale etmişlerdir. Bunların müdahalelerinin haksız olduğuna dair bazı kişilerin şahitlik etmesi, Mehmet'in de bu konuda hüccet-i şeriyesi ve fetva-yı şerifesi olması sebebiyle müdahalenin durdurulması için emr-i şerif istemesi üzerine bu hüküm Gümüş ve [Boş] kadılarına yazılmıştır.
33/2	Fî Evâsıtı Ş sene 1155 (Ekim ortaları 1742)	Vakıf gelirine müdahale	Şaban adlı kişi gelip şikayetçi olmuştur. Buna göre, Sivas'a bağlı Yeni Müslüman nahiyesinin Öyük ve Kızılcain köylerinin malikane hisselerini Şah Cihan bint-i Ahmet Çelebi vakfı mutasarrıfı Halil alırken, bu ölmüş ve hisseler 1150 yılı Cemaziyelevvelinde Şaban'a verilmiştir. Şaban'dan başka kimsenin alakası yokken Öyük karyesi hatibi İsmail bir şekilde sahte berat elde edip, adı geçen yerlerin gelirlerine haksız müdahalede bulunmuştur. Oysa İsmail'in kaydı Anadolu kazaskeri tarafından 1155 yılı Şaban ayında iptal edilmiştir. Bu sebeple İsmail'in müdahalesi engellenip, o yıldan beri haksız aldığı gelirler geri alınıp, daha sonrada İsmail ve başkalarının müdahale ettirilmemesi yönünde emr-i şerif istenmesi üzerine iş bu hüküm Sivas valisine ve kadısına gönderilmiştir.
36/1	Fî Evâhiri Ş sene [1]155 (Ekim sonları 1742)	Alacak verecek davası	Sivas'ta bulunan cami-i kebirin fatih ve ser-mahfili olan Seyyid Ali Dede aslı kişi gelip, görevi karşılığında alması gereken buğday ve arpayı bu vakte kadar vakıf mütevellilerinden aldığını söylemiştir. Yeni vakıf mütevellisi ise köylerin gelirini topmaya kendisi gitmemiş, başka birilerine iltizam usulü ile havale etmiştir. Hatta görevlilerin ücretlerinin dağıtılması işini de aynı kişilere bırakmıştır. Bunlar Seyyid Ali Dede'nin ücretini verdikleri gibi vereceklerini de düşük kilo hesabıyla vermeyi teklif etmişlerdir. Bu haksız uygulamanın ortadan kaldırılması için emr-i şerif istemesi üzerine Sivas valisine ve Sivas kadısına iş bu hüküm yazılmıştır.
36/2	Fî Evâhiri Ş sene [1]155 (Ekim sonları 1742)	Vakfın başka vakfa müdahale si	El-Hac Mustafa ve El-Hac Ali divana gelmiş, Emir Gazi Sultan zaviyesi mutasarrıflarından şikayetçi olmuşlardır. Buna göre, Amasya'ya bağlı Gedegra nahiyesinin Emircek köyü ve mezrasının malikane gelirinin dörtte biri bunların mütevellileri oldukları Yörgüç Paşa imaret vakfına dörtte üçü ve divanisi de tımara gitmektedir. Adı geçen köyde Emir Gazi Sultan zaviyesinin de bir çiftlik yeri olup zaviye mutasarrıfları kendi üzerlerine düşeni almaya kanaat etmemiş, Emircek köyü ve Emircek mezrasının malikanesi bizim vakfidir diyerek, usulsüzce müdahale etmişlerdir. Bu konuda kayıtlara bakılmış, zaviye vakfının malikanelerle bir ilgisi olmadığı ve kendilerinin bir çiftlik yerleri olduğu

			görülmüştür. Bunların müdahalelerinin durdurulmasına dair hüküm Gedegra ve [Boş] kadılarına Amasya sancağına mütesellimine gönderilmiştir.
36/3	Fî Evâhiri Ş sene 1155 (Ekim sonları 1742)	Görevlini n vakfa müdahale si	Yörgüç Paşa vakfının mütevellisi El-Hac Mustafa divana gelip bildirdiği üzere, Sivas'a bağlı Niksar nahiyesinin Çaykışla adlı köyün malikane geliri Alaaddinlü köyünün camii vakfına, divanisi ise havas-ı hümayuna aittir. Köy mahsulü tevliyet sebebiyle camii vakfi tarafından alınmaktadır. Camiinin müezzini ve hatibi hisselerine düşene razı olmayıp vakfa ait olan malikane mahsulünün tamamını zorla alıp kendi işlerinde kullanmışlardır. Bunların zorla aldıkları mahsuller geri alınıp vakıf şartı gereğince hareket edilmesi için Sivas valisi ve Niksar ve [Boş] kadılarına iş bu hüküm yazılmıştır.
40/1	Fî Evâhiri Ş sene [1]155 (Ekim sonları 1742)	Vakfin başka bir vakfa müdahale si	Gedegra kazasına bağlı Emircek köyünde bulunan Emir Gazi Sultan zaviyesinin zaviyedarı, adı geçen köyün vergileri zaviye vakfi tarafından alınırken, o civarda bulunan Yörgüç paşa mütevellisi El-Hac Mustafa ve Eski Emircek köyü sipahisi Halil adlı kişiler ortaya çıkıp söz konusu yerin gelirine müdahale ettiklerini bildirmiştir. Mahalli yargılama sırasında şahitlerin huzurunda sınırlar ifade edilmiş ve adı geçen köyün gelirlerinin zaviye vakfına ait olduğu belirlenmiştir. Bu konuda hüküm-i hümayun istenmesi üzerine Havza kadısı ve Gedegra kazası naibine bu hüküm gönderilmiştir.
41/1	Fi Evâili N [1]155 (Ekim sonu Kasım başı 1742)	Mütevellin nin vazifesini n noksan ödenmesi	Niksar'da bulunan Darül-hayr vakfının eczahanları divana gelip görevleri karşılığı olan buğdaylarını vakfın mütevellisi olan Mehmed Efendi'den istediklerini, müteveli ise düşük fiyattan vermek istediğini bildirmesiyle hüküm-i hümayun istenmiştir. Bu istek üzerine iş bu hüküm Sivas valisine ve Niksar ve [Boş] kadılarına yazılmıştır.
41/6	Fi Evâili N [1]155 (Ekim sonu Kasım başı 1742)	Vakıf işlerine müdahale	Gümüş kazasındaki Şeyh Musluhiddin vakfının mutasarrıfı Şeyh Mehmed adlı kişinin vefatıyla kadı Ömer tarafından kendisine verildiğini ve hala görevin kendisinde bulunduğunu İsmail gelip divana arz etmiştir. Dışarıdan dahil olmaya gerek yokken Mustafa adlı kişi gelip kadıdan aldığı sahte hüccet ile vakıf işlerine müdahale etmiş ve bazılarını tekrar tapu senedi vermek gibi usulsüz işler yapmıştır. Bu kişinin usulsüzlüğünün sonlandırılması hususunda emr-i şerif istenmesi üzerine bu hüküm Sivas valisine ve Gümüş ve [Boş] kadılarına yazılmıştır.
43/1	Fi Evâsıtı N sene 1155 (Kasım ortalari 1742)	Vakfin başka bir vakfa müdahale si	Ökse kazasına bağlı Erim nahiyesinin ismi belirtilmeyen zaviyesinin zaviyedar ve müteveli olan kişinin bildirdiğine göre, ismi verilmeyen bir köyün vergileri bu zaviye vakıfları tarafından alınırken, o civarda olan Hüsna Hatun vakfının mütevellisi Mustafa adlı kişi çıkıp buralar benim mütevellisi olduğum vakfa aittir diye zorla müdahale etmiştir. Mustafa adlı kişinin haksız müdahalesinin engellenmesi yönünde hüküm-i şerif istenmesiyle iş bu hüküm Ökse ve [Boş] kadıları ve Canik muhasılı vekiline yazılmıştır.
43/2	Fi Evâsıtı N sene 1155 (Kasım	Vakıf öşrüne hariçten müdahale	Amasya'ya bağlı Şeyh Sadi adlı köyden vakıf mütevellilerinin bildirdiğine göre, bunların vakıf köylerinden ismi verilmeyen köyün tereke öşründen 3 senelik tutarı 1500 kile öşrü Emir Hacı adlı kişi 1150 yılında zorla almıştır. Bu durum dava sürecinde iken Emir Hacı

	ortalari 1742)		vefat etmesiyle oğullarından söz konusu mal alınmak istendiğinde vermemişlerdir. Mütevellilerin bu konuda fetvayı şerifelerinin olduğunu bildirmeleriyle Emir Hacı'nın zorla aldığı mal oğullarından alınması konusunda emr-i şerif verilmesi için iş bu hüküm Sivas valisi ve Amasya ve [Boş] kadılarına yazılmıştır.
43/3	Fi Evâhiri N sene 1155 (Kasım sonları 1742)	Vakıfdan haraç alma	Amasya'ya bağlı Eynepazar nahiyesinde bulunan Şeyh Saadettin zaviyesinin zaviyedarları Mehmed ve Mahmud divana gelip, bunların ifadesiyle; bunlar üzerlerine düşen görevleri yapıp imdad-ı hazariye ve seferiye'yi görevli memurlara teslim etmektedirler. Fakat Amasya mutasarrıfları tarafından zaviye teftişi adı altında usulsüzce para istenmiştir. Bu haksız uygulamanın durdurulması için emr-i şerif istenmesi üzerine iş bu hüküm Amasya kadısına yazılmıştır.
43/4	Fi Evâhiri N sene [1]155 (Kasım sonları 1742)	Görevlini n vakfa müdahale si	Niksar'da bulunan Darül-hayr medresesinin mütevellileri gelip vakfın müderrisi olan Seyyid Mehmed Efendi vakıfdan nakit hissesine razı olmayıp vakıf köylerine bile müdahale etmiştir. Bunun sonlandırılması için emr-i şerif talep edilmesi üzerine iş bu hüküm Sivas valisi, Sivas ve Niksar kadılarına yazılmıştır.
43/5	Fi Evâili L sene [1]155 (Aralık başları 1742)	Vakıf gelirlerine vakıf evladın dan müdahale	Hacı Mehmed ve Mustafa adlı kişiler gelip, bunlar Sivas'ta bulunan Ahi Ali zaviyesinde vakfın birinci dereceden evlatlarıdır. Yine vakfın evladı olan Seyyid Ali ve Seyyid Ömer ve Seyyid Mehmed adlı kişiler bir şekilde ile vakfın zaviyedarlığını ve tevliyetini kendi üzerlerine kayıt ettirmişlerdir. Bunlar 2 yıllık alacaklarını talep ettiklerinde, alacaklarını Seyyid Ali ve Seyyid Ömer ve Seyyid Mehmed kendi işlerine sarf edip bundan başka ücretleride vermeye razı olmamışlardır. Ayrıca Hacı Mehmed ve Mustafa ellerinde fetvayı şerifelerinin olduğunu ifade etmişlerdir. Bunların hakkı olan hisselerinin alınıp, vakfiyesinin şartı gereğince hareket edilmesi konusunda emr-i şerif istemeleriyle iş bu hüküm Sivas valisi ve kadısına yazılmıştır.
49/6	Fi Evâhiri L Sene 1155 (Aralık sonları 1742)	Vakfa görevli tayini	Molla Mustafa'nın arz etmesiyle; İstanbul'da bulunan Sivasî tekkesi Şeyhi Sivasî zade Abdülmecid'in vefatıyla görev, oğlu Abdurrahman'ın kaymakamı olan Şeyh Ahmed'e geçmiştir. O ise, tekke vakfına ait olan Kazabad kazasının Reis ve Meris adlı köylerinin vergilerinin toplanması için 1156 yılında 1 yıllık süre ile Molla Mustafa'yı vekil ilan etmişlerdir. Bu hususta kendisine temessük vermiştir. Mustafa'nın elindekinden başka temessük bulunur yahut başka birisi müdahale etmek isterse itibar edilmemesi konusunda hükm-i hümayun istenmesi üzerine iş bu hüküm Sivas beylerbeyisi ve Kazabad ve [Boş] kadılarına yazılmıştır.
51/3	Fi Evâhiri L Sene 1155 (Aralık sonları 1742)	Vakıf gelirlerine aharın müdahale si	Tokat'a bağlı Kazabad kazası ve Kafirni nahiyesinin bazı köyleri ile Niksar'a bağlı bazı köylerde hasıl olan oşr ve mahsuller Fağfur Paşa vakfi mütevellileri tarafından toplanıp, taşınıp ambara teslim edilmektedir. Başkasının müdahil olmasına gerek yokken Yurttaşoğlu Ömer Ağa diye birisi çıkıp türlü yalanla 1150 yılında haksızca vakfa müdahale etmiştir. Bu durumu vakıf mütevellisi Hafız

			Mustafa divana bildirmiştir. Bu kişinin müdahalesinin durdurulması ve haksız aldığı malların tahsil edilmesi için hüküm-i hümayun istenmiştir. Bunun üzerine iş bu hüküm Sivas beylerbeyisi, Sivas kadısı ve Niksar naibine yazılmıştır.
51/4	Fi Evâili Za sene [1]155 (Ocak başı 1742)	Vakıf gelirine başka kişilerin müdahale si	Sivas ili kazasında bulunan Şeyh Merziyan tekkesinin Şeyh Mahmud ve Şeyh Seyyid Ömer adlı mütevellileri gelip, bunların vakfına bağlı bazı köylerin mahsulleri tekke tarafından gelip geçen yolculara yemek yedirmek için vakf edildiğini fakat [Boş] [Boş] iki kişi çıkıp usule aykırı olarak bunların vakıf mahsulünü aldıklarını bildirmişlerdir. Bu kişilerin haksız aldığı mahsuller vakfa geri alınmak için bu hüküm Sivas beylerbeyisi ve Sivas ili kadılarına yazılmıştır.
53/1	Fi Evâhiri L sene 1155 (Aralık sonları 1742)	Vakıf evladın dan müdahale	Mehmed divana gelip, Amasya' da ki Şeyh Hasan Karamancık zaviyesinin zaviyedarı ve mütevellisi olan babası Şeyh Ömer Efendi sağ iken üzerindeki görevlerden vazgeçip, bu işleri oğulları Ali, Mustafa ve Ahmed ve diğer Ali ve Mehmed'e bıraktığını ifade etmiştir. Görevlendirme belgeleri yenilenmek üzere iken kardeşleri ölmüş, başka kimsenin karışmasına gerek yokken kız kardeşleri Fatma Hatun çıkıp hem bunun hem de ölen kardeşlerinin hisselerini bir bahane ile almış ve Mehmed mağdur olmuştur. Durumun düzeltilmesi için hüküm-i hümayun istendiğinde iş bu hüküm Amasya kadısına yazılmıştır.
54/1	Fi Evâili Za sene [1]155 (Ocak başı 1743)	Görevlini n vakfa müdahale si	Amasya Yakup Paşa vakfının mütevellisi El-Hac Ali'nin bildirmesiyle; mutasarrıf Hafız İbrahim ve bazılarının görevden el çektilmesiyle, cüzhanlık vazifesi 1154 yılında Osman Halife'ye geçmiş Osman Halife üzerine düşen görevi yapıp hatası yokken bazı kimseler bir bahaneyle izinsiz müdahalede bulunmuşlardır. Kayıtlara bakıldığında görev, Hafız İbrahim'den 1140 yılında alınmış ve el değiştirerek 1154 yılı Şaban ayının 19. gününde Osman Halife'ye verildiği ve hala bunun üzerinde olduğu kayıtlıdır. Bu yönde hareket edilmesi için Amasya kadısına bu hüküm yazılmıştır.
54/4	Fi Evâili Za sene [1]155 (Ocak başları 1743)	Vakfa ait cürm-i cinayet gelirine ehl-i örfin müdahale si	Amasya Şeyh Sadi zaviyesinin zaviyedarları divana geldiklerinde, Yavaş nahiyesinde Şeyh Sadi köyünde işlenen cinayet suçundan alınan paralar vakfa ait ve kimsenin müdahalesine gerek yokken idari yetkililer bu cezayı niyabet sayarak müdahale ettiklerini bildirmişlerdir. Bu müdahalenin kaldırılması için iş bu hüküm Amasya kadılarına gönderilmiştir.
56/5	Fi Evâili Za sene [1]155 (Ocak başları 1743)	Vakıf malların ferağında mütevelli izninin gerekliliği	Babüs-sade ağası İbrahim Ağa arzu hal gönderip, kendi denetiminde olan Firuz Ağa ve Hüseyin Ağa vakıflarının gelirlerine mutasarrıf olanlar birbirlerine ferağ ve tefviz eyleyip bu konuda vergi vermemek için mütevelliden izinsiz hareket ederek vakfa zarar verdiklerini bildirmişlerdir. Bundan sonraki süreçte ferağ ettiklerinde mütevelli izni ile hareket etmeleri için tembih edilmeleri konusunda bu hüküm Amasya ve Sonisa kadılarına yazılmıştır.
59/5	Fi Evâsıtı Za sene 1155 (Ocak	Vakıf gelirine müdahale	Tokat'a bağlı Tozanlı nahiyesinde Hümâ Hatun vakfının mütevellisi İbrahim gelip Hize, Müseyle, Tıgış ve ismi okunamayan iki karyenin de vergileri bunların vakıfları tarafından alındığını ifade etmiştir. Vakıf dışında kimsenin alakası yokken o civarda bulunan bazı köylerin zabıtları,

	ortası 1743)		vakıf evlatlarından bazıları ile iş birliği yapıp, fuzuli müdahale etmişlerdir. Bu haksız müdahalenin durdurulmasına dair Sivas beylerbeyisi ve Tokat naibine bu hüküm gönderilmiştir.
60/5	Fi Evâsıtı Za sene 1155 (Ocak ortası 1743)	Alacak verecek davası	Seyyid Mehmet'in Amasya Hoca Sultan zaviyesinden olan Seyyid Abdullah zimmetinde 1140 yılından beri 120 guruş ve bir miktar mahsul alacağı vardır. Almak istediğinde Seyyid Abdullah vermemiştir. Seyyid Mehmet alacağının tahsil edilmesi konusunda emr-i şerif rica etmiştir. İş bu hüküm Sivas beylerbeyisi ve Amasya ve diğer kadılara yazılmıştır.
62/1	Fi Evâsıtı Za sene 1155 (Ocak ortası 1743)	Usulsüz ortaya çkarılan görevin ortadan kaldırılma sı	Zile kadısı Es-Seyyid Halil mektubunda Zile kazasının Aksaray adlı köyünde Şeyh Nusret zaviyesi vakfının nazırı Ömer huzuruna gelip camiye ferraş kaydetmemiş, fakat Osman adlı birisi bir şekilde ferraşlık görevi ortaya çıkarıp kendisine vakıf malından bir müd hinta ile kaydettirdiğini anlatmıştır. Daha sonra Osman ölmüş fakat Ahmet adlı kişi bu görevi kendi üzerine kayıt ettirip, vakıf'da ödemeye imkan olmadığından vakfın zarar görmesine neden olmuştur. Ahmet'in görevinin iptal edilmesi istenmektedir. Kayıtlara bakıldığında hüddam ve ferraşlık Seyyid Osman öldükten sonra Ahmet halifeye 1154 yılında berat ettirilmiştir. Fakat dışarıdan vazife oluşturulmak vakıf şartına aykırı olduğundan görevin ortadan kaldırılması için iş bu hüküm Zile kadısına yazılmıştır.
62/2	Fi Evâsıtı Za sene 1155 (Ocak ortası 1743)	Alacak verecek davası	Amasya'da oturan Seyyid Hafız İbrahim Amasya'daki Hoca Sultan Zaviyesi vakfının yıllık 2 müd hinta ileve kapıcısıdır. Görevi karşılığındaki ücreti vakfın mütevellisi Seyyid Abdullah adlı kişiden talep ettiğinde mütevellisi, ben senin görevini iptal ettirdim diyerek vermediğini divana gelip bildirmiştir. İbrahim ise fetva-yı şerifesi olduğunu bildirip hakkı olan ücretinin tahsil edilmesi konusunda emr-i şerif istemesi üzerine Sivas beylerbeyisi ve Amasya kadısına bu hüküm gönderilmiştir.
62/3	Fi Evâsıtı Za sene 1155 (Ocak ortası 1743)	Alacak verecek davası	Mehmet adlı kişi gelip Dârü's-sâ'ade ağası nezaretinde olan vakfın Gelgiras kazasına bağlı Güçlü Köyü mahsulünden almak üzere yılda 4 müd hinta ile duaguy görevinin olduğunu, görevinin karşılığındaki ücreti vakıf mütevellisi olan [Boş] adlı kişiden almak istediğinde, Zile'de oturan mütevellinin verme konusunda problem çıkardığından şikayetçi olmuştur. Kayıtlara bakıldığında görevin hala Mehmet'in üzerinde olduğu anlaşılmiş ve hakkı olan alacağın kendisine verilmesi yönünde hareket edilmesine karar verildiğinden iş bu hüküm Sivas beylerbeyisi, Zile ve diğer kadılara yazılmıştır.
63/4	Fi Evâsıtı Za sene 1155 (Ocak ortası 1743)	Vakıf alanına usulsüz bina yapılması	Bafra kazasında Şeyh Mehmet ve kaza ahalisinden birkaç kişi gelip aynı kazadan Hacıoğlu Osman 115? yılında Şeyh Mehmet'in bir miktar akçesi ve diğer kişilerin 150 şer guruşlarını zorla alıp Taceddin Paşa Camisinin avlusunda mütevelliden izinsiz bir han kurmuş ve bu han Şeyh Mehmet'in hocası olduğu mektebe zarar verdiğinden şikayetçi olmuştur. Hacıoğlu Osman'ın aldığı paraların geri alınması ve hanın zararının durdurulması konusunda emr-i şerif istendiğinden iş bu hüküm Sivas beylerbeyi, Bafra ve diğer kadılara gönderilmiştir.

64/1	Fi Evâsıtı Za sene 1155 (Ocak ortası 1743)	Bir vakfin başka bir vakfa müdahale si	Bâbü's-sâ'ade ağası İbrahim Ağa, kendi nezaretinde olan Amasya'da Hüseyin Ağa serrikabı vakıf köylerinden Geldigelenabad nahiyesine bağlı Çavuşetrakı adlı köyün 8 sehminde 7 sehminin kendi vakıflarına ait olduğunu, fakat Toruntay vakfının mütevellisi İbrahim çıkıp 7 sehim benim çalıştığım vakfındır, sadece 1 sehim Hüseyin Ağa vakfınıdır diyerek huzursuzluk çıkardığını gönderdiği arzında bildirmiş ve bu konuda şikayetçi olmuştur. Kayıtlara bakıldığında 7 sehimin Hüseyin Ağa vakfına ait olduğu anlaşılmıştır. Defterlerde kayıtlı olduğu şeklinde hareket edilmesi istenmektedir. İş bu hüküm Sivas beylerbeyisi, Amasya ve diğer kadılara yazılmıştır.
65/2	Fi [Evâhiri] C sene 1155 (temmuz sonu 1742)	Köylünün vakıf toprağını izinsiz terk etmesi	Darende'de bulunan Şeyh Hızır Veli zaviyesinin zaviyedarları gelip vakfa ait olan Eskisofular adlı köyün vergi mükellefi reayalarından birkaç kişi oturdukları köylerden kalkıp başka köylere yerleştiklerini eski köylere geri gönderilmek istediklerinde ise itiraz ettiklerini bildirmişlerdir. Kişilerin eski köylerini iskan edilmesi konusunda hükm-i hümayun istenmesi üzerine iş bu hüküm Sivas ve Bozok ve diğer kadılara yazılmıştır.
66/1	Fi Evâhiri Za sene 1155 (Ocak sonu 1743)	Vakıf malının istibdaline müdahale	Debbağhane-i Atik mahallesindeki evini Aişe Hatun vakf etmiştir. Bu vakıf ev, harabe olmak üzere iken vakıf mütevellisi Es-Seyyid Mehmed, İbrahim bin Abdülkerim'e ait dolap ve 25 guruş ile bu vakıf menzili mahkeme kararıyla istibdal etmişlerdir. Ancak vakıf mütevellisi bu istibdale sonradan müdahale ettiğinden İbrahim'in müdahalenin durdurulması için emr-i şerif talebi üzerine bu hüküm Sivas Beylerbeyisine ve Tokat kadısına yazılmıştır.
66/2	Fi Evâhiri Za sene [1]155 (Ocak sonu 1743)	Vakfın başka bir vakfa müdahale si	Gedegra kazasında ismi belirtilmeyen bir kişinin kurduğu medreseye bağlı belli bir miktar toprağın ve bir miktar mezra toprağının gelirleri medresede müderris olanlara vakf edildiğini medresenin müderris ve mütevellisi olan Mustafa divana gelip bildirmiştir. Bu görevi karşılığında alırken o civarda toprağı bulunan Hızır Paşa vakfının mütevellileri olan kişiler gelip buralar bizim vakfa aittir diyerek müdahale ettikleri konusunda şikayetçi olmuştur. Kişilerin haksız müdahalelerin durdurulması konusunda hükm-i hümayun rica edilmesi üzerine iş bu hüküm Sivas beylerbeyisi, Gedegra ve diğer kadılara yazılmıştır.
67/5	Fi Evâhiri Za sene [1]155 (Ocak sonu 1743)	Vakfın başka bir vakfa müdahale si	Amasya Toruntay Vakfının mütevellisi İbrahim gelip, bunların vakıf karyelerinden olan Çavuş adlı köyün vergi gelirlerine dışarıdan müdahale gerekmezken Hüseyin Ağa vakfi mütevellisi çıkıp buralar 100 yıldır bizim vakfımıza aittir diye usulsüzce müdahale ettiğini bildirmiş ve İbrahim bu konuda fetva-yı şerifesi olduğunu beyan etmiştir. Hüseyin Ağa vakfının müdahalesinin sonlandırılması için hükm-i hümayun istenmesiyle iş bu hüküm Amasya kadısına yazılmıştır.
69/1	Fi Evâili Z sene 1155 (Şubat başı 1743)	Vakıf görevlilerin ücretlerini n eksik ödenmesi	Sivas Sultan Aladdin cami vakfından imam, müezzin ve karyumlar gelip, bunlar görevleri karşılığındaki ücretleri vakfın mütevellisi vekilleri ve mültezimlerden talep ettiklerinde, ücretlerini tamamen vermeyip ayrıca karışık mahsul vermeyi teklif ederek huzursuzluğa neden olduklarını bildirmişlerdir. Cami görevlilerinin haklarını geri alıp karışık mahsul teklifinin de ortadan kaldırılması

			konusunda emr-i şerif istemesi üzerine iş bu hüküm Sivas beylerbeyisi ve kadısına yazılmıştır.
69/2	Fi Evâili Z sene [1]155 (Şubat başı 1743)	Vakıfda usulsüz görev oluşturulması	Zile naibi Seyyid Hüseyin'in mektupla bildirmesiyle, Zile'ye bağlı Aksaray adlı köyde Şeyh Nusret vakfının 1. dereceden evlatlarına şart edildiğini, vakfın mütevellisi Şeyh Ömer ve vakfın diğer evlatları meclise gelip, vakıf caminin ferraşlık görevini vakıf evlatları görüp, böyle bir görevliye ihtiyaçları olmadığını ve vakfın hasılının gelip geçenele vakf olunduğunu bildirmişlerdir. Vakıfla ilgisi olmayan Ahmed adlı kişi çıkıp vakıf gelirinden almak üzere senede 1 müd hinta ile Osman diye birisinden boşaldı diyerek yoktan yere ferraşlık görevi ortaya çıkarmıştır. Ahaliye danışılmış ve aslında vakıfda ferraşlık diye bir görevin olmadığı vakıf evlatlarının kendi rızalarıyla, temizlik işini yapanlara verdiği anlaşılmıştır. Zile'den, İstanbul'da bulunan 3 kişiye de sorulup, Ahmed'in müdahalesi durdurulması için iş bu hüküm Zile kazası naibine yazılmıştır.
69/3	Fi Evâili Z sene [1]155 (Şubat başı 1743)	Vakıf görevlilerinin vakıf vergi tahsilatına müdahalesi	Amasya'ya bağlı Merzifon'da bulunan Devlet Hatun Vakfının mütevellisi Seyyid Ahmed divana gelip, vakıflarına bağlı bazı köylerin vergi gelirlerini toplamak için Hacı Mustafa adlı kişiyi vekil tayin ettiğini bildirmiştir. Hacı Mustafa vergileri toplamak istediğinde vakfın katibi ve cabisi yanlarına başka zararlı kişileri alarak, reayayı tahrik ederek vergilerin toplanmasında huzursuzluk çıkarmışlardır. Bu durumun düzeltilmesi için iş bu hüküm Amasya sancağı mütesellimi Amasya ve Merzifon kadılarına yazılmıştır.
69/5	Fi Evâili Z sene [1]155 (Şubat başı 1743)	Vakıf gelirine bazı kişilerin müdahalesi	Amasya'da Firuz Ağa ve Hüseyin Ağa vakıflarının mütevellisi Ömer, Amasya'ya bağlı Çavuşköy adlı köyün 1153-55 yılındaki belli bir miktar mahsulüne Yiğenoğlu İbrahim ve yine vakıf köylerinden olan Zile'ye bağlı Kurupınar köyünün Güngörmez mezrasının mahsulüne de Topal Ahmed adlı kişi gereksizce el koyduğunu ve bunlar geri alınmak istediklerinde bu kişiler her gün bir bahane ile vermediklerini divana bildirip şikayetçi olmuştur. Kişilerin haksız aldıklarının geri alınması konusunda emr-i şerif istenmesi üzerine iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine, Amasya ve diğer kadılara göndermiştir.
70/3	Fi Evâili Z sene 1155 (Şubat başı 1743)	Vakıf evladı olmayan birinin duaguyuluk vazifesi alması	Emine ve Aişe adlı hanımlar divana gelip Sivas' da Büyük Ali Baba vakfının zaviyedarlığı, vakfın 1.derecede evladı olmaları sebebiyle kendilerinde olduğunu Seyyid Şeyh El-Hac Muhammed adlı yabancı birisi duaguy görevini askeriden kendi üzerine kayıt ettirip kendine pay çıkarma sevdasında olduğundan şikayetçi olmuşlardır. Bu kişinin askeri kaydının ortadan kaldırılıp bu hanımlara verilmesi için bu hüküm Sivas kadısına yazılmıştır.
70/5	Fi Evâsıtı Z sene 1155 (Şubat ortaları 1743)	Vakıf mütevellisinin kayyumluk ve ferraşlık vazifesini gasb etmesi	Seyyid Hüseyin divana gelip Amasya' da Yakup Paşa vakfının kayyumluk ve ferraşlık görevi babası Mehmed'deyken bu öldüğünde, görevi bir süre kayıtsız olarak kendisi yürüttüğünü fakat, vakfın mütevellisi El-Hac Ali Halife kendi üzerine kayıt ettirerek sorun çıkardığını bildirmiştir. Durumun araştırılması ve tarafsız kişilere sorulup, divana bildirilmesi konusunda iş bu hüküm Amasya kadısına yazılmıştır.

71/2	Fi Evâili Z sene [1]155 (Şubat başı 1743)	Vakıf gelirine müdahale	Amasya'daki Yakup Paşa vakfının mütevellisi Hacı Ali'nin bildirdiğine göre, Sivas'a bağlı Sonisa kazasında Fidi nahiyesinden Hudad adlı köyü Yakup Paşa mülkü olup buna bağlı hangah, camii ve çilehane bulunmaktadır. Hudad adlı mezranında divani ve malikanesi de bu vakfa aittir. Hüseyin çiftliği, Tursun Bey çiftliği ve Pir Ahmet çiftliği' de tevki kalemile bu vakfa ilhak edilmiştir. Adı geçen yerlerde başkasının alakası yok iken bazı yabancılar usulsüzce müdahale edip, vakfın işlerinin aksamasına sebep olup, vakıf evladının mahsulüne de müdahale ettiklerinden şikayetçi olmuştur. Ayrıca üzerlerine düşen vergileri de ödememişlerdir. Adı geçen köy mezra ve çiftliklerin vakıf tarafından işletilmesi, kişilerin haksız aldıkları mahsul ve ödemedikleri vergilerin tahsil edilmesi için emr-i şerif istenmesi üzerine iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine, Sonisa ve diğer kadılara yazılmıştır.
73/5	Fi Evâili Z sene [1]155 (Şubat başı 1743)	Köylünün vakıf toprağını izinsiz terketmesi	Çakalköprü vakfının mütevellisi Mustafa vakfın Emlak kazasına tabi bazı köylerindeki köylünün topraklarını bırakıp aynı kazadaki kasaba ve köylerde bulunan çiftliklere yerleştikleri ve eski köylerine dönmek istemediklerini bildirip, bunların eski köylerine geri dönmeleri için merkezden emr-i şerif talep etmesi üzerine Emlak kadısına bu hüküm yazılmıştır.
80/5	Fi Evâhiri Z sene 1155 (Şubat sonu 1743)	Vakıf görevlilerinin maaşlarının ödenmemesi	Gümüşabad kazasına bağlı Takuza adlı köyde Erkud cami'inde görev yapan hatipler Ebubekir ve Mustafa, Müezzin Molla Mustafa, Ferraş Mehmed ve vaiz diğer Mehmed maaşlarını müteveli kaymakamından istemişler vakıfda müsaade varken kaymakam zorluk çıkarmıştır. Bu konuda fetvaları ve görev beratları gereğince maaşlarının kendilere iadesi için hükm-i şerif rica etmeleri üzerine bu hüküm Gümüşabad kadısına yazılmıştır.
81/2	Fi Evâhiri Z sene [1]155 (Şubat sonu 1743)	Vakfın başka bir vakfa müdahalesi	Aişe ve Emine adlı hatunlar divana gelip, bunlar Sivas' da bulunan Rüstem Paşa hocası Ali Baba zaviyesi vakfının zaviyedar ve mütevellileri olup, yine Sivas' da bulunan diğer Ali Baba zaviyesi vakfı için Ali adlı kişi ile aralarında büyük bir kavga çıkmış fakat, Büyük Ali Baba zaviyesinin zaviyedarlığı ve tevliyeti bu hanımların diğer Ali Baba zaviyesinin zaviyedarlık ve tevliyeti Ali'nin olmak üzere anlaşmalarını bildirmişlerdir. Herkes ayrı beratla mutasarrıf olup, dahil olmaya gerek yokken Ali mal kapma sevdasıyla Büyük Ali Baba zaviyesinin 15 kese akçe borcu vardır siz verin diyerek sorun çıkarmıştır. İstanbul'da Rumeli Kadıaskeri huzurunda mahkeme oldukları Ali iddasını ispatlayamamış ve bir şekilde Sivas' a kaçmıştır. Daha sonraki süreçte de Ali rahat durmayıp sürekli problem çıkarmıştır. Kayıtlara bakılmış ve Ali'nin haksız olduğu kanaatine varılmıştır. Daha önce verilmiş olan emr-i şerif gereğince hareket edilmesi yönünde iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine ve kadısına yazılmıştır.
83/1	Fi Evâhiri Z sene [1]155 (Şubat sonu 1743)	Vakıf işlerine müdahale	Bafra kazasında Mirza cami vakfının mütevellisi İbrahim mektup göndermiş, mektubunda caminin imam Mustafa ölüp erkek evladı var iken Mehmed Efendi adlı birisi çıkıp bu görev bana bırakıldı diye kadıya gidip kendisine berat ettirerek vefat eden Mustafa'nın oğlu Mustafa Halife'ye zarar verip baba ekmeğine müdahale ettiğini bildirmiştir.

			Konunun mahallinde mahkeme edilip yüzleştirilmesi konusunda bu hüküm Bafra mollasına yazılmıştır.
83/4	Fi Evâhiri Z sene 1155 (Şubat sonu 1743)	Vakıf gelirine müdahale	Tokat'ta bulunan Tura Sinan vakfının mütevellisi Salih Mehmed gelip, bunların vakıf gelirlerinden vakıf arsa üzerine yapılan binalardan bir evin kirası bir kısmı peşin bir kısmı daha sonra verilmek üzere Hasan Ağa adlı kişiye 12 kese akçeye satıldığını, oysa binanın kiraya verilmesi gerektiğini, bina satıldıktan sonra mütevelliden izinsiz birkaç yıl kullanıp daha sonrada eşi olan [Boş] hatuna 10.000 guruşa kiraya verildiğini, bu hanımda kirayı ödemeyip, dava olunduğunda Hasan Ağa'nın, Salih Mehmed'in kardeşi Hacı Abdi Efendi'yi tehdit edip, elinden zorla temessük alıp, vermesi gereken kirayı da vermediğinden şikayetçi olmuştur. Kayıtlara bakıldığında vakfın tevliyetinin hala Salih Mehmed üzerinde olduğu anlaşılmıştır. Vakfa olan zararın sonlandırılması için hükm-i hümayun istenmesi üzere iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine, Tokat ve diğer kadılarına gönderilmiştir.
83/6	Fi Evâhiri Z sene [1]155 (Şubat sonu 1743)	Vakıf malına vakıf görevlisin in müdahale si	Tokat'ta Genç Mehmed Paşa vakfının mütevellisi Seyyid Abdullah divana gelip, vakfın medresesi müderrisine senelik 100 guruş ayrıldığını, buda bu ücreti tamamen vermeye razıyken, hala medresede müderris olan [Boş] kişi, ayrılan ücrete razı olmayıp 1150 yılında zorla bunun elinden vakıf parası olan 80 guruşu aldığından şikayetçi olmuştur. Müderrisin zorla alındığı paranın geri alınması için bu hüküm Sivas Beylerbeyisine ve Tokat naibine yazılmıştır.
84/1	Fi Evâhiri Z sene 1155 (Şubat sonu 1743)	Vakfın bir başka vakfa müdahale si	Tokat'ta Genç Mehmed Paşa vakfının mütevellisi Seyyid Abdullah gelip, vakfiyede Tokat'taki vakıf dükkanlarının arsalarının Kabilî Paşa vakfı arsalarından olduğunu ve yıllık 500 akçe mukata ücreti Kabilî Paşa mütevellilerine verile geldiğini, hala vakfın mütevellisi olan [Boş] kişi buna razı olmayıp fazlasını istediğinden davacı olmuştur. Bu kişinin haksızlığının önlenmesi için emr-i şerif istenmesiyle iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine ve [Boş] kadılarına ve Tokat naibine gönderilmiştir.
84/5	Fi Evâhiri Z sene [1]155 (Şubat sonu 1743)	Vakıf görevlilerin vakfa müdahale si	Tokat'ta ki Genç Mehmed Paşa vakfının mütevellisi Abdullah gelip, vakfın medrese müderrisi ve diğer çalışanlarına ayrılan ücretlerini tamamen verip, kimseye zararı yokken, bu kişiler ücretlerine razı olmayıp, vakfın toplanan mahsulünden alıp aralarında taksim etmek istediklerinden şikayetçi olmuştur. Seyyid Abdullah bu konuda fetva-yı şerife bulunduğunu bildirip, görevlilerin haksız müdahalelerinin durdurulması için emr-i şerif talep etmiştir. Bunun için bu hüküm Sivas Beylerbeyisine ve [Boş] kadılarına ve Tokat naibine gönderilmiştir.
85/1	Fi Evâhiri Z sene 1155 (Şubat sonu 1743)	Vakıf gelirine müdahale	Amasya'da ki Hüseyin Ağa vakfının kaymakam mütevellisi Ömer gelip, Merzifon'da vakfa ait olan Şeyh yeni adlı köyün vergileri bunların vakıfları tarafından alınırken o bölgedeki zeamet köylerinden Kırık köyünün zeamet emirleri ve mültezimi Bıçakçı zade El-Hac Ali kanuna aykırı olarak müdahale ettiklerinden şikayetçi olmuştur. Mahkeme olduklarında sınırlar tekrar kontrol edilmiş ve kişilerin müdahale ettikleri yerlerin Hüseyin Ağa vakfına ait olduğu anlaşılmıştır. Gelirlerin vakıf tarafından alınması ve kişilerin müdahalesinin sonlandırılması konusunda emr-i

			şerif istediğinden iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine, Merzifon ve [Boş] kadılarına yazılmıştır.
85/5	Fi Evâhiri Z sene [1]155 (Şubat sonu 1743)	Vakfın başka bir vakfa müdahale si	Sivas' da Kafırnı nahiyesinin Piri adlı köyünün malikanesi Pir Mehmed Çelebi bin Ulak evladından Hacı Abdi'ye ait iken yine Kafırnı nahiyesinin Lefke adlı köyün malikane mutasarrıfları olan Nıksar darü'l-huffaz cüzhanları Lefke' deki haklarına razı olmayıp bunun mutasarrıfı olduğu vakfın yarı malikanesine usulsüzce dahil olmuştur. Kayıtlardan Piri köyünün malikanesinin Pir Mehmed Çelebi bin Ulak vakfına ait olduğu ve darü'l-huffaz vakfının burayla alakası olmadığı anlaşılmıştır. Bu sebeple defter-i hakanide kayıtlı olduğu şekliyle hareket edilmesi için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine ve [Boş] kadılarına gönderilmiştir.
87/4	Fi Evâili M sene 1156 (Mart başı 1743)	Vakıf tevliyet işlerine müdahale	Sivas' da Abdülkerim Çavuş vakfının 1.dereceden evladı ve mütevellisi olan Piri El-Hac Mehmed gelip bu görevini layıkıyla yapıp, kimsenin dahil olması gerekmezken [Boş] adlı kişiler usulsüzce bunun işine karıştığından şikayetçi olmuştur. Kişileri müdahale ettirmemek için emr-i şerif istendiğinden bu hüküm Sivas kadısına gönderilmiştir.
88/2	Fi Evâili M sene 1156 (Mart başı 1743)	Hariçten vakıf gelirine müdahale	Babüs-sade ağası İbrahim gönderdiği arzında, Amasya' da Ladik nahiyesine bağlı Akçakaya köyünün 3 sehminden 2'si Hüseyin Ağa vakfına, yine aynı nahiyede Karapınar adlı köyün malikanesinin 3/2'si Hüseyin Ağa vakfının 3/1'i Firuz ağa vakfının olduğunu her iki vakfın da kendi nezaretinde olduğunu bildirmiştir. Vakıfların mütevellisi olan Ömer ile köylerin vergilerini almak istediklerinde, Amasya eşrafından Bekir oğlu İbrahim çıkıp köylerin malikane mahsulünü yılda 20 guruşa eski müteveli bana temessük verdi, buralar benim idaremedir yılda vakfa ancak 20 guruş veririm diyerek 1153 yılından beri zorla el koymuştur. Köylerin gelirleri vakıf mütevellisi tarafından toplanıp, İbrahim'in usulsüz müdahalesinin engellenmesi yönünde iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine, Ladik ve [Boş] kadılarına yazılmıştır.
89/3	Fi Evâili M sene 1156 (Mart başı 1743)	arazilerin e vakıf evlatlığı iddiasıyla müdahale	Sivas' da Şeyh Abdal Mehmed cami ve hangahı vakfına ait zeminleri ziraat eden nesebi mechul köylünün vakıf evlatlığı iddiası ile vakıf mahsulüne müdahale etmişlerdir. Müteveli Seyyid Osman'ın şikayeti üzerine hüküm verilmesi için bu emir Sivas Beylerbeyisi, Sivas, Sonisa ve Gedegra kadılarına yazılmıştır.
91/2	Fi Evâili M sene 1156 (Mart başı 1743)	Mültezimi n vakfa müdahale si	Babüs-sade ağası Ahmed Ağanın nezaretinde olan İstanbul'da Ali Paşa vakfının mütevellisi [Boş] gelip, bunun mütevellisi olduğu vakfın köylerinden Sivas' da Hüseyinabad kazasına bağlı Balıkcıhisar adlı köyün malikanesi Ahmed Paşa vakfının, divanisi ise tımar olup, buralar tımar mutasarrıfı tarafından zabt olup, kimsenin müdahil olmasına gerek yokken o civardaki bazı köylerin mültezimleri buralar bizim mültezim olduğumuz yerlere dahildir diyerek fuzuli müdahale ettiklerinden şikayetçi olmuştur. Bunların haksız müdahalesi durdurulup, bahsi geçen yerin eskiden olduğu gibi Ali Paşa vakfı tarafından alınması için babüs-sade ağası Ahmed Ağa arz etmiş ve divanda kayıtlara bakılmış ve bu kişilerin müdahalesinin haksız olduğu anlaşılmıştır. Mültezimlerin müdahalenin engellenmesi konusunda emr-i şerif istenmesiyle iş bu

			hüküm Sivas Beylerbeyisine Hüseyinabad, Sivas ve diğer kadılarına yazılmıştır.
92/3	Fi Evâili M sene 1156 (Mart başı 1743)	Eşkiyanın vakıf işlerine müdahale si	İlbeğli kasabasındaki Kabasakal zaviyesinin zaviyedarı Es-Seyyid Ali divana gelip zaviyedarlık işini yapıp kimsenin dahil olmasına lüzum yokken, eşkiyadan bazıları bunun işine karıştıklarından şikayetçi olmuştur. Bu kişilerin müdahalelerinin sonlandırılması ve görevine devam etmesi konusunda emr-i şerif istenmesi üzerine iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine ve İlbeğli kadısına gönderilmiştir.
92/5	Fi Evâili M sene [1]156 (Mart başı 1743)	Vakıfda usulsüz görev oluşturulması	Gümüş kazasında Halil Paşa'nın yaptırdığı medrese ve vakfın mütevellisi Ahmed gönderdiği mektubunda, vakfın gelirlerinin 5 sehminden 3'ü medreseye ve 1 sehmi imama ve mukayyide ve 1 sehmi de vakfın mütevellisine ayrılıp, herkes ücretini alırken vakıfla ilgisi olmayan Mehmed 5 akçe ferraşlık; Şaban cibayet; Mustafa kitabet ve Mehmed bin Süleyman ve Mehmed bin Mustafa türbehanlık, Ali türbedarlık vazifeleri ortaya çıkarıp, vakfın diğer çalışanlarının ücretlerin verilmediği ve vakfın haksız yere bozulmasına sebep olduklarını bildirip şikayetçi olmuştur. Bu konuda kişilerin haksız uygulamalarının durdurulması için emr-i şerif verilmiş, fakat yine durum düzelmemiştir. Bu konuda yeni emr-i şerif istenmiş ve bunun üzerine kayıtlara bakılmıştır. Daha önce eski Rumeli kadıaskeri Mevlana Ahmed tarafından verilen emr-i şerif üzerine hareket edilmesi için iş bu hüküm Gümüş ve diğer kadılara gönderilmiştir.
92/6	Fi Evâhiri M sene 1156 (Mart sonu 1743)	Vakıf kütüphane ve fakir odaları kurulması	Ulemadan olan Mevlana Şeyh Mehmed divana gelip, Bafra'da Hakulu camisinin bitişiğinde kütüphane kurmuş ve çeşitli konularda 100 adet kitap koyup, yine camii avlusunda fakirler için 7 adet odayı kendi malından inşa etmek isteyip, kimsenin engel olmaması hususunda emr-i şerif istemiştir. Bu konuda yapılmak istenen binaların bir manisi yoksa kimsenin engel olmaması için iş bu hüküm Bafra kadısına gönderilmiştir.
94/3	Fi Evâsıtı M sene 1156 (Mart ortası 1743)	Vakfın başka bir vakfa müdahale si	Amasya Geldigelen nahiyesinin Halak adlı köyün mutasarrıfı olan Ahmed adlı eski saray taberdarı sipahisi gelip bu köyün malikanesi Bayezid Paşa imaret vakfının, divanisi de tımara ait olduğunu ve buraların vergileri vakıf ve tımar sahibi tarafından alınıp, kimsenin müdahalesine gerek yokken, Amasya'da oturan Mehmed ve diğer kişiler ortaya çıkıp buralarda bizim mütevellisi olduğumuz Amasya Seyyid Kubat ve Seyyid Hüsameddin vakfına ait 1 çiftlik yer var diyerek, Ortapare kadısı imzasıyla eski ve sahte bir belge ile adı geçen yerlere dahil olup, gelirine müdahale ettiklerinden şikayetçi olmuştur. Bu husus için kayıtlara bakıldığında yukarıda adı geçen topraklarda Seyyid Kubat ve Seyyid Hüsameddin vakfının ilgisi olmadığı anlaşıldığından, haksız müdahalelerinin durdurulması konusunda hüküm-i hümayun Sivas Beylerbeyisine, Geldigelen ve diğer kadılara yazılmıştır.
97/1	Fi Evâili M sene [1]156 (Mart başı 1743)	Köylünün vergiyi vakıf ve tımar erbabına	Sivas'ın defter kethüdası Halil, tımar defterdarı Musa, Sivas, Amasya, Bozok, Çorum, Canik, Divriği, Arapkir sancaklarının Alaybeyleri ile Canik sancağı züema ve tımar sahipleri mahzar gönderip, Canik sancağına bağlı Satılmış nahiyesinin Ömerlücek ve Boloman köyleri, Ünye nahiyesi,

		1/3 oranında maktu vermek istemesi	Samsun nahiyesine bağlı Sarmusak adlı köyün tamam malikanesi Zeyneddin Emir Hacı vakıf mescidi ve divanisi tımar, Samsun'a bağlı Arhadivi köyünün malikanesi Kaya Paşa evladı vakfı, divanisi Amasya Valide Sultan imaret vakfı, Arım nahiyesine bağlı Hasıl ve Derik köyleri, Bafra nahiyesine bağlı Virancık köyü ve buraya bağlı Değirmen deresi, Terme nahiyesine bağlı Rüstembalcı köyü, Kavak nahiyesine bağlı İlik köyü malikanesi Hüseyin Ağa vakfı ve Ünye nahiyesine bağlı Saylak köyünün tüm gelirleri ve varlıkları zikr edilmiş, bu ismi geçen yerlerdeki zeamet sahipleri, sipahileri ve tımar sahipleri kanun gereği buraların öşürlerini almak istediklerinde, köylüler öşür bedelini nakit verip, öşür vermezdik, size de vermeyiz deyip, 3 guruşluk öşür topraklarına, 1 guruş nakit para teklifi ile zeamet ve tımar mahsulüne hainlik ettiklerinden ve buralara bağlı vakıfların zararları dokunduğundan şikayetçi olmuşlardır. Kanun gereği öşürlerin zeamet sahipleri ve sipahilere verilip, öşür bedelini nakit veririz diyerek problem çıkarmalarının engellenmesi konusunda hükm- i hümayun istenmesi üzerine, kayıtlara bakılmış, anlatıldığı gibi hareket edilmesi için iş bu hüküm Satılmış, Ünye, Samsun, Arın, Bafra, Terme, Kavak ve diğer kadıları ile Canik mütesellimine gönderilmiştir.
97/2	Fi Evâili M sene 1156 (Mart başı 1743)	Vakıf alanına usulsüz bina yapılması	İskilip'te bulunan Ebusuud vakfının mütevellisi [Boş] gelip, İskilip'te bulunan vakıf arsa üzerine, zorba takımından Ahmed, Veli ve Hüseyin adlı kişiler bir bina kurup, vakfa zarar verdiklerinden şikayetçi olmuştur. Bu kişilerin zararının engellenip, uzaklaştırılması için emr-i şerif istenmesi üzerine bu hüküm Sivas Beylerbeyisine, İskilip ve diğer kadılara yazılmıştır.
98/3	Fi Evâsıtı M sene 1156 (Mart ortası 1743)	Vakıf gelirine ehl-i örfden birinin müdahale si	Balaban Beğ evladı vakfının mütevellisi Ebubekir'in bildirmesiyle, Divriği sancağına bağlı Darende kazasının Ovacık nahiyesindeki Kemkez adlı köyün malikane ve divanisi tamamen bu vakfa ait olup, bu vakıf tarafından alınırken vakıfla ilgisi olmayan Darende Hüseyin Paşa'nın kardeşi Sabık Tokat voyvodası El-Hac Hüseyin ağa 10 yıl köyü zabt edip vakfa ait olan gelirden 36 kise miktarı mahsulü de zorla almıştır. Hüseyin Ağa zorba takımından olduğu için bir türlü karşı konulamamış ve İstanbul'da mahkeme olduklarında bir daha karışmamış bildirilmiştir. Mütevellî Ebubekir vakfa ait olan 4 kiselik vakıf malını almak istediğinde bu, birkaç atlı gönderip Ebubekir' i 500 değnek darp ettirdiği için 5 ay kalabent olarak kalmıştır daha sonra mütevellinin zorla elindeki belgesi alıp, ambarı kırarak vakıf mahsulüne fazlasıyla hainlik etmiştir. Ebubekir, Hüseyin Ağa'nın haksız uygulamasının durdurulması konusunda emr-i şerif talep etmiş, bu konuda kayıtlara bakılıp Hüseyin Ağa'nın adı geçen köyle alakası olmadığı anlaşılmıştır. Bunun üzerine eskiden olduğu gibi hareket edilmesi konusunda iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine, Darende ve diğer kadılara yazılmıştır.
100/1	Fi Evâsıtı M sene 1156 (Mart ortası)	Vakıf da imamlık görevinin iptali	Zile kazası naibi Mevlana Es-Seyyid Hüseyin gönderdiği mektubunda, Zile'de Şeyh Bahsayış karyesi malikanesinden bir mik???? Ortapare kazasında bulunan El-Hac İlyas caminde hatip olan Hüseyin'in ölmesiyle camii harap, köy

	1743)		ahalisinin de perişan olduğu, Hüseyin'in Zile Bedesteni caminde vaiz olan oğlu Mustafa'ya hitabet görevi verilmek istenip 1154 şevvalinde Zile kadısı arzıyla askeri beratla görevlendirildiğini bildirmiştir. Daha sonra üzerine düşen ücretini Şeyh Bahsayış vakfı mütevellileri Şeyh Hasan ve Hüseyin'den istediğinde, bunların vakıf şartında imam hatip görevinin olmadığını söyleyip görevin iptal edilmesini istemişlerdir. Görevin ortadan kaldırılıp vakfın taarruza maruz bırakılmaması için iş bu hüküm Zile kadısı naibine ve voyvodasına gönderilmiştir.
100/3	Fi Evâsıtı M sene 1156 (Mart ortası 1743)	Alacak verecek davası	İskilip'te Ebusu'ud Efendi'nin bina eylediği caminin imam, hatip, ferraş, kayyum ve müezzinleri gelip, bunlar ücretlerini 1150 yılında almak istediklerinde, vakfın ödemeyi gücü olduğu halde kaymakam mütevellisi olan kişi ücretleri vermeyip, düşük ücret vermeyi teklif ettiğinden şikayetçi olmuşlardır. Ücretlerinin hak ettikleri gibi ödenmesi konusunda emr-i şerif istenmesi üzerine bu hüküm Sivas Beylerbeyisine, İskilip ve diğer kadılara gönderilmiştir.
100/6	Fi Evâsıtı M sene 1156 (Mart ortası 1743)	Zaviye vakfında zaviyedarlık görevine müdahale	Es-Seyyid Ali divana gelip İlbeyli kazasında Kabasakal adlı köyde, Kabasakal zaviyesi zaviyedarı olup görevinde kimsenin alakası yokken, Tokat voyvodaları ve İlbeyli kethüdaları tarafından işine müdahale olduğundan şikayetçi olmuş ve konu ile alakalı emr-i şerif talep etmiştir. Kayıtlara bakılmış ve görevin hala Seyyid Ali'de olduğu görülmekle iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine, İlbeyli ve diğer kadılara gönderilmiştir.
101/3	Fi Evâsıtı M sene 1156 (Mart ortası 1743)	Muhassılların vakıf gelirlerine müdahalesi	Sivas'ın defter kethüdası Halil ve tımar defterdarı Musa ve Sivas ve Canik alaybeyleri ve Canik sancağının zeamet ve tımar sahipleri gönderdikleri mahzarda, Canik sancağına bağlı Samsun nahiyesine bağlı Sarmusak köyü, Bafra nahiyesinin de Virancık köyü ve buraya bağlı Değirmenözü, Samsun'a bağlı Ermez köyü Arın nahiyesine bağlı Ögümkavak, Termeye bağlı Saldık köyü ayrıca Bafra, Terme, Satılmış, Kavak ve Kavak nahiyesine bağlı Gülümcek, Esad ve Hacılar namı diğer Evranaları adlı köyün gelirleri Canik mirlivasına dahil olup, Canik muhassılları ve adamları tarafından, serbest olmayan zeamet köylerinin, hasıl olan çeşitli vergilerin kendilere ait olanı almaya razı olmayıp fazlasına müdahale ettiklerinden, köylerin sipahileri, köylüler ve bu köylerin bağlı oldukları vakıflar mağdur olduklarından şikayetçi olmuşlardır. Konu ile ilgili defterlere bakılıp, vergilerin yarısı tımar mutasarrıflarına ve diğer yarısı da Canik muhassılları tarafından alınıp, muhassılların fazlasını almalarının engellenmesi için merkezden emr-i şerif talep etmişlerdir. Defterlere bakılmış ve konunun anlatıldığı gibi olduğunun görülmesiyle, kanunda yazıldığı gibi hareket edilmesi için iş bu hüküm Samsun, Bafra, Arın, Terme, Kavak, Ünye ve diğer kadılara gönderilmiştir.
104/3	Fi Evâhiri M sene [1]156 (Mart sonu 1743)	Vakıf görevlilerinin ücretlerinin	Tokat'ta bulunan eski veziriazam Ahmed Paşa vakfının çalışanları gelip, vakfın mütevellisinin 1150 yılında bunların maaşlarını tam olarak değil de, düşük miktardan vermiş, daha sonra kişi görevden alındığında bunların maaşları onda kaldığından şikayetçi olmuşlardır. Durumun düzeltilip

		müdahale	mütevellide kalan ücretlerin alınıp sahiplerine verilmesi konusunda iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine ve Tokat naibine gönderilmiştir.
108/4	Fi Evâili S sene 1156(Nisan başı 1743)	Vakıf tevliyet görevine diğer vakıf evladında n müdahale	Seyyid Osman gelip, bu Havza kazasına bağlı Arslançayırı adlı köyde Ali Beğ adlı hayır sahibinin vakfının 1.dereceden evladı olup, tevliyet kendi üzerinde bulunduğundan, kimsenin müdahalesine gerek yokken vakfın 3.dereceden evladı olan Abdulvahhab adlı kişi çıkıp, vakıf gelirini bütün vakıf evlatlarına paylaşırım diye vakfa zarar verdiğiinden şikayetçi olmuştur. Abdulvahhab'a bir türlü engel olunamadığından Amasya kadısı konu ile ilgili Mevla tayin edilip, Abdulvahhab'ın müdahalesinin durdurulması için bu hüküm Amasya kadısına gönderilmiştir.
110/1	Fi Evâili S sene [1]156(Nisan başı 1743)	Vakıfta cüzhan görevlisinin maaşına müdahale	Amasya'daki Yakup Paşa vakfında cüzhan olan El-Hac Es-Seyyid Hüseyin divana gelip, bu 1154 yılında vakfın mütevellisi El-Hac Ali'den ücretini istemiş, vakıfta imkan olduğu halde vermeyip kendi işinde kullandığından şikayetçi olmuştur. Bu konuda kayıtlara bakılmış ve görev hala Hüseyin'in üzerinde olup, kanun üzere hareket edilmesi için Sivas Beylerbeyisine, Amasya ve diğer kadılara hüküm gönderilmiştir.
110/6	Fi Evâsıtı S sene 1156 (Nisan ortası 1743)	Vakfın başkasının gelirine müdahalesi	Sivas' da Alaca Han Ağası Molla Mehmed gelip, Sivas'a bağlı Sofular adlı köy bu hana bağlı olup, buranın gelirini Darende eşrafından Şeyh Hüseyin, benim ecdadım olan Şeyh Hamid zaviyesi vakfınıdır diyerek müdahale ettiğinden şikayetçi olmuştur. Konuyla alakalı deftere bakıldığında, köy Alaca Han ağalarına ocaklık tahsis edilmiş, hanın ağası olan Murad'a tevki kalemiyle verilip köyün öşürlerinin yarısını medrese vakfına, kalan yarısını da handa ağa olanlara verilmesi gerekirken, eski defter emini Ali Şerif köyün öşr ve vergilerini Şeyh Hasan adlı kişiye vakıf evladından diye müdahale etmesine izin vermiştir. Oysa köyün malikane gelirinin vakfa ait olduğunu başdefterdar Mustafa Atıf bildirmiş ve bu konuda emr-i şerif istenmesi üzerine divanda kayıtlara bakılmış ve anlatıldığı gibi olduğundan daha önce verilen emr-i şerif gibi hareket edilmesi için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine ve kadısına yazılmıştır.
114/1	Fi Evâsıtı S sene 1156 (Nisan ortası 1743)	Vakıf zaviyedarlık ve tevliyet vazifesine hariçten müdahale	Sivasili'nde bulunan Sarı Şeyh adlı köydeki Sarı Şeyh Vakfının zaviyedarlığı ve vakfın tevliyeti Seydi, Hasan, Veyis adlı kişilerden boşaldığında 1149 yılında Hasan'a verilmiş ve bu üzerine düşen görevi yapıp görevle kimsenin ilgisi yokken zorba takımından Ahmed ve Mehmed adlı kişiler bunun işine karışıp kendilerine pay çıkarma niyetinde olduklarından Hasan divana gelip şikayetçi olmuştur. Kişilerin haksız müdahalelerinin durdurulması için emr-i şerif istemesi üzerine iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine ve Sivasili kadısına gönderilmiştir.
114/2	Fi Evâsıtı S sene 1156 (Nisan ortası 1743)	Sipahinin vakıf gelirine müdahalesi	Anadolu kadiaskeri ve Amasya'daki Yakup Paşa imaret vakfının mütevellisi olan Yalvanzade Es-Seyyid Mehmed Emin gönderdiği arzında; Bağlan adlı köyün öşr ve vergisi bunların vakfı tarafından alınıp, o civarda olup ismi bildirilmeyen bir köyün sipahisi El-Hac Ali, bahsi geçen yerler üzerinde: bizim sınıra dahildir diyerek hak iddia etmiş ve problem çıkarmıştır. Daha sonra bir türlü uzaklaştırmak

			mümkün olmayıp, vakfın cabisi Abdullah'ın 100 guruş akçesini de usulsüz aldığı bildirilmiş ve köyün gelirlerinin normalde olduğu gibi vakıf tarafından alınması konusunda hükm-i hümayun rica etmeleri üzerinde iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine ve Amasya kadısına yazılmıştır.
114/3	Fi Evâsıtı S sene 1156 (Nisan ortası 1743)	Vakıf köyünün mütevellî tarafından yağmalanması	Gedikçubuk kazasına bağlı kimsenin denetiminde olmayan vakıf köylerinden Gemerek adlı köy ahalisi gelip, bunlar hasıl olan oşr ve vergilerini mütevellî Ahmed Beğ'e vermeye razı iken mütevellî kanunda yazılı olana razı olmayıp, köyün camisini harap edip, ayrıca toplama vaktinde değil de vakitli vakitsiz atlı ve adamlarla gelip, köylünün evine zorla girip yem, yemek, koyun, bal, yağ, tavuk ve yumurta gibi erzakları zorla alarak köylünün perişan olmasına sebebiyet vermesinden şikayetçi olmuşlardır. Mütevellî Ahmed'in durdurulup uzaklaştırılması için hükm-i hümayun rica ettiklerinden meselenin bölgesinde halledilmesi için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine ve Gedikçubuk kadısına yazılmıştır.
115/1	Fi Evâsıtı S sene 1156 (Nisan ortası 1743)	Alacak verecek davası	Seyyid Abdulkadir ve Şerife Hayrunnisa adlı kişiler divana gelip, Yıldızili nahiyesi ve Amasya'ya bağlı Tozanlı nahiyesinde ismi verilmeyen köylerdeki bir miktar arazi bunların cediti Ahmed Beğ'e temlik edildikten sonra, o toprakları vakf edip gelirini de evlatlarına bırakmış, vakfın evladından olan bunların babaları Fazlı Efendi ölmüş ve hissesi bunlara kaldığından vakfın Tokat'taki mütevellisi Abdalbaki Efendi hisselerini birkaç yıl boyunca almış, istediklerinde vermediğinden şikayetçi olmuşlardır. Hisselerini almak için [Boş] adlı kişiyi vekil eyleyip haklarının alınması konusunda emr-i şerif istemişlerdir. Söz konusu mahalde konunun halledilmesi için bu hüküm Tokat kadısına gönderilmiştir.
115/2	Fi Evâsıtı S sene 1156 (Nisan ortası 1743)	Vakıf tevliyeti nin hissedar lardan en yaşlısına verilmesi	Sivas'da Emirhan köyünde Mehmed Efendi'nin bir göz değirmen vakfının tevliyeti vakıf evladından bir çok kişiye ait olması vakfın idaresini zorlaştırdığından tevliyeti hissedarlarının talebi üzerine içlerinden en yaşlısına tevliyet verilmesi için Sivas Beylerbeyisine ve Sivas kadısına bu emir yazılmıştır.
117/1	Fi Evâsıtı S sene [1]156 (Nisan ortası 1743)	Vakıf gelirlerini n tahsili için mültezim tayini	El-Hac Mustafa divana gelip İstanbul'daki Sivasi Tekkesinin şeyhi ve vakfın evladından olan Şeyh Abdalbaki küçük olup annesi Ümmü Gülsüm Hatun vakfın Kazabad kazasına bağlı Reis ve Meris adlı köylerini 1156 yılı martından itibaren bir yıl süreyle buna 400 guruşa iltizam ettiğini, bu konuda kendisine temessük verildiğini ifade etmiştir. Temessükü gereğince vergi toplaması için emr-i şerif istemesi üzerine iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine ve Kazabad kadısına yazılmıştır.
117/3	Fi Evâhiri S sene 1156 (Nisan sonu 1743)	Alacak verecek davası	Osmancık' da bulunan Ferruşad mescidinin imam ve müezzinliği Seyyid Ali'den boşaldığında oğlu Seyyid Abdullah görevlendirilmiş, kimsenin bu işle alakası olmadığı halde, mescidin diğer müezzinliğini ortaklaşa olarak Mehmed ve İbrahim bir akçe ücretle yapmakla yükümlü iken ücretlerine kanaat etmeyip bunun hakkı olana saldırdıklarını Osmanlık kadısı Mevlana Es-Seyyid Salih gönderdiği mektubunda bildirmiştir. Konu ile ilgili Seyyid

			Ali ve Seyyid Abdullah ellerine hüküm-i hümayun istemişler ve Anadolu Kadıaskeri Boluvizade Es-Seyyid Mehmed Emin bunu bildirmiştir. Anadolu Kadıaskerinin bildirdiği gibi hareket edilmesi yönünde hüküm Osmanlık kadısına gönderilmiştir.
120/2	Fi Evâhiri S sene 1156 (Nisan sonu 1743)	Vakıf gelirine müdahale	Kara Mustafa Paşa'nın Merzifon'daki vakıf hamam, han ve dükkanlarının mütevellisi olan İsmail gönderdiği dilekçesinde, buraların geliri vakıf tarafından alınırken vakfın eski mütevellisi olan Vezir Ali Paşa'nın kız kardeşi Zeynep hanımın eşi; buralar eşime miras kaldı diye usulsüzce müdahale ettiğini bildirip şikayetçi olmuştur. Vakfın tevliyeti ise eski Kaptan Mustafa Paşa'nın oğlu İsmail'in üzerinde olduğu kayıtlı olup Anadolu muhasebesinden ihraç edilmiştir. Merzifon kadısı Mevlana Halil gönderdiği mektubunda, İsmail'in huzuruna gelip adı geçen vakıf yerlerin mütevellisi olup, kimsenin alakası olmadığı konusunda defter-i mufassala emr-i şerif verilmiş, fakat Zeynep hanımın eşi Hüseyin Paşa tarafından mirasımız diye tekrar müdahale olunur ise men edilsin diye vakıf müfettişi Mevlana Nimetullah tarafından tekrar emr-i şerif verilmiştir. Hüseyin Paşa daha sonraki süreçte durmayıp tekrar müdahale eder ise daha önce verilen emr-i şeriflere göre hareket olunup, İstanbul'da mahkeme olunmak için Sivas Beylerbeyisine ve Merzifon kadısına bu hüküm yazılmıştır.
122/3	Fi Evâili Ra sene 1156 (Mayıs başı 1743)	Vakıf gelirine müdahale	Hüseyin Paşa vakfına bağlı Merzifon kazasında Şeyh yeni köyü topraklarına mutasarrıf olan Ömer divana gelip, bu topraklara Seyyid Emrullah ve diğer kişiler haksızca zaptetmiş daha sonra mahkemeleştiklerinde bu yerlerde kişilerin alakası olmadığı anlaşılmış fakat bunların 1143 yılından beri haksız el koydukları noksan arazisini istediklerinde türlü bahanelerle vermediklerinden şikayetçi olmuştur. Konu ile ilgili fetva-yı şerife olduğunu bildirip buna göre hareket edilmesi istenip, noksan kalan arazisinin alınıp, müdahale ettirilmemek konusunda emr-i şerif istendiğinden Sivas Beylerbeyisine ve Merzifon kadısına bu hüküm yazılmıştır.
123/1	Fi Evâili Ra sene 1156 (Mayıs başı 1743)	Malikane mutasarrıf ların vakfa müdahale si	Hacı Beştaşlı Veli hazretleri tarafından İstanbul'da seccadenişin olan Şeyh Feyzullah gelip, bunların tarikata bağlı olan Sivas sancağında Budaközü nahiyesine bağlı Balıksar adlı köyde ki Derviş Mehmed zaviyesine kayıtlı iki kıta çiftliği olup, Bektaşlı şeyhlerinden Şeyh Abdulkadir Halife zaviyedar ve mütevellisi olup buraları vakıf adına tasarruf ederken, aynı köyün malikane mutasarrıfları olan Ahmed ve Mehmed kendi tasarruflarında olan Kalınsaz köyüne kanaat etmeyip zorla vakfa ait olan iki kıta çiftliğe karışıp buraya ait olan mahsul ve vergileri de aldıklarından şikayetçi olmuştur. Konu için kayıtlara bakılmış ve iki kıta çiftlik vakıf tarafından, adı geçen köyün ise hass-ı hümayun tarafından alınması gerektiğini defter emini Ali katip bildirmiştir. Bunun bildirdiği gibi hareket edilmesi konusunda iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine, Budaközü ve diğer kadılara yazılmıştır.
124/3	Fi Evâili Ra sene	Vakıf gelirine	Erkulu Baba zaviyesi, vakıf evladından ve vakfın mütevellisi olan Koca Bekir divana gelip, Çorum

	[1]156(Mayıs başı 1743)	hariçten müdahale	sancağında Karahisar-ı Demirlü nahiyesine bağlı Sarukamış adlı köyün divani tımar ve malikanesi tamamen bu vakfa ait olup, Tatar Abdülkadir ve Dıginkaya mezarlarıda bu köye bağlı olup malikane tarafına ait olan mahsulü vakf için almak istediğinde Sunguroğlu diye birisi çıkıp vakfa ait olan geliri gasp ettiğinden şikayetçi olmuştur. Sunguroğlunun müdahalesinin durdurulması için hükm-i hümayun istenmesi üzerine kayıtlara bakıp adı geçen toprakların vakfa ait olduğunu defter emini Seyyid Ali bildirmiştir. Defter eminin bildiği şekilde hareket edilmesi için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine ve Karahisar-ı Demirlü ve diğerlerine yazılmıştır.
125/1	Fi Evâili Ra sene [1]156(Mayıs başı 1743)	Vakıf eczahanlık vazifesine müdahale	Ebubekir Halife halini arz edip Divriği' de bulunan Seyyid Emir... Vakfında eczahan olup, bu işte kimsenin alakası olmayıp Seyyid Osman diye biri bir şekilde görevi üzerine alıp, Ebubekir' in işine karıştığından şikayetçi olmuştur. Eczahanlık görevi 1155 yılında Cemaziyelevvelinin 23.gününde Seyyid Osman'dan alınıp Ebubekir' e verilmiş ve hala kendisinin üzerinde olduğuna dair berat-ı şerif verilmiştir. Ancak vakıf mütevellisi vazifesini tam vermediğinden kendisine aliverilmesi konusunda bu hüküm Sivas Beylerbeyisine ve Divriği kadısına gönderilmiştir.
125/2	Fi Evâili Ra sene 1156(Mayıs başı 1743)	Vakıfda görev anlaşmazlığı	Feyzullah adlı kişi divana gelip Köprülü Mehmed Paşa vakfının Hacıköy adlı köyünde bulunan cami vakfının; imam, muallim, yasinhan, devirhan ve sala müezzini görevleri babasının üzerinde iken, babası ölmüş ve bu da başka diyarda olduğu için bu görevler kardeşi Ahmed kendi üzerine almış, bu da ölünce oğlu Abdulkadir' e geçmiş, bu ise başka diyardan gelip babasının görevlerini istediğinde sadece sala müezzini kendisine verilmiş ve kimsenin dahil olması gerekmezken Abdulkadir hileye başvurup, görev babamdan boşalınca mütevellî kaymakam bana verdi diyerek huzursuzluk çıkardığından şikayetçi olmuştur. Oysa vakfın asıl kaymakam mütevellisi olan Yusuf'tan arz olmadıkça görevin iptal edilmemesi ve mahkeme olmadıkça göreve karışılmaması konusunda şerh istemişlerdir. Bu konuda kayıtlara bakılmış ve görevin hala Feyzullah'a ait olduğu ve bu konu ile ilgili sadece gerçek kaymakam mütevellisi olanların arzları dikkate alınması konusunda şerh verilmek için bu hüküm Gümüş kadısına yazılmıştır.
126/3	Fi Evâili Ra sene 1156(Mayıs başı 1743)	Vakıf mütevellisinin cüzhanın ücretini eksik ödeme teklifi	Divriği' de bulunan Seyyid Ahmed Çelebi vakfından Ali Halife divana gelmiş ve bu vakıfda cüzhan olup, ücretini vakfın mütevellisinden talep ettiğinde vakfın ödemeye gücü yettiği halde 1150 yılından beri eksik vermeyi teklif edip, ayrıca ücreti ödemediğinden şikayetçi olup bu konuda hükm-i hümayun talep etmiştir. Kayıtlara bakıldığında görevin hala bunun üzerinde olduğu anlaşılmış ve bu yönde hareket edilmesi konusunda iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine ve Divriği kadısına gönderilmiştir.
126/4	Fi Evâili Ra sene [1]156(Mayıs başı 1743)	Vakıf gelirine hariçten müdahale	Anadolu kadiaskeri Boluvizade Mehmed Emin'in bildirdiğine göre, mütevellisi olduğu Amasya Yakut Paşa vakfının Kazabad nahiyesine bağlı Çamurcu ve Eyneobası adlı köylerin malikaneleri, bu vakfa ait olup divanilerinin ise tımara gittiğini ve Eyne Obasında Ali oğlu Ahmed diye mülk bir çiftlik bulunduğunu, alakaları olmadığı halde El-

			Hac Mustafa ve İbrahim adlı kişiler bizim Çamurcu köyünde Seyyid Ali oğlu çiftliği adıyla vakıf çiftliğimiz var diyerek hileyle gereksiz müdahale etmişlerdir. Köylerin malikanelerinin Yakut Paşa vakfına, divanilerin tımar mutasarrıflarına ve Ali oğlu Ahmed çiftliğinin ise zeamet sahiplerine ait olduğunu adı geçen yabancı kişilerin alakası olmadığını bu nedenle müdahalelerinin durdurulması gerektiğini defter emini Seyyid Ali bildirmiştir. Bu konuda hüküm-i hümayun rica edildiğinden defter eminin bildirdiği gibi hareket edilmesi için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine, Sivas ve Kazabad kadılarına yazılmıştır.
127/2	Fi Evâsıtı Ra sene 1156(Mayıs ortası 1743)	Vakıf mütevellisinin vakıf imamının ücretini ödememesi	Es-Seyyid Ömer Halife divana gelip, Sivas'a bağlı Sonisa nahiyesinin Değirmenli köyünde bulunan Sultan Hatun vakıf camiinde bu imam olup, ücretini vakıf mütevellisi olan Rıza'dan istemiş, vakfın ödemeye gücü olduğu halde Rıza ücret vermediğinden Rumeli kadıaskeri huzurunda mahkeme olduklarında Ömer'in haklı olup ücretinin ödemesi gerektiğinde karar verilmiş fakat Rıza hileye başvurup İstanbul'da konu ile ilgili verilen hücceti inkar edip bunu tekrar Tokad naibi huzuruna götürmüş ve Rıza tarafından atanan kaymakam mütevellisi Salih ve diğer vakıf çalışanları ile ağız birliği yapmış ve Ömer'e senin görev belgen sahtedir, bizim vakıfla alakan yoktur diyerek bunu mağdur ettiklerinden şikayetçi olmuştur. Konu ile ilgili hüküm-i hümayun istendiğinden kayıtlara bakılmış ve vakfın imamlığı hala Ömer'in üzerinde olduğundan Mevlana Mustafa Akif'in konu ile ilgili mevla tayin edilip, haksızlığa sebep oldukları için diğer vakıf çalışanlarını mahkeme edip, kanun gereğince hareket edilmesi için iş bu hüküm eski Amasya fetva yetkilisi Mustafa Akif'e gönderilmiştir.
128/2	Fi Evâsıtı Ra sene 1156(Mayıs ortası 1743)	Vakıfta zaviyedarlık ve tevliyet görevlerinin müdahale	Sivas Ahi Ali zaviyesinin evladiyet üzere zaviyedar ve mütevellileri Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin divana gelip, hileleri ile meşhur Kör Hasan ve oğlu Derviş ile Kör Abdulvahap bunların işlerine karışıp, kargaşa çıkardıklarından şikayetçi olmuşlardır. Kişilerin uzaklaştırılıp def edilmesi konusunda hüküm-i hümayun istediklerinden divanda kayıtlara bakılmış ve adı geçen görevlerin Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin'in üzerinde olduğu anlaşıldığından bu şekilde hareket edilmesi için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi, Sivas ve diğer kadılarına yazılmıştır.
129/ 3	Fi Evâsıtı Ra sene [1]156(Mayıs ortası 1743)	Akpınar köyünün divani gelirinin vakfa aktarılması ve vakıftan nakit olarak divani tarafına ödenmesi	Sivas nahiyesinde ki Akpınar köyünün malikanesi Şeyh Şemseddin tekkesi vakfına divanisi Rum vilayeti mirimiranı hassına tahsis edilmişken, mirimiran mültezimlerinin adı geçen köy halkına zulmü sebebiyle köyün divani gelirinin de vakfa aktarılarak vakıf da nakit olarak mirimirana ödenmesi için iş bu emir Sivas valisine ve kadısına gönderilmiştir.
130/4	Fi Evâsıtı	Vakıf	Tokat Yazıcık mahallesinde bulunan Karasu Çeşmeleri

	Ra sene [1]156(Mayıs ortası 1743)	gelirinin ödenme mesi	vakfının nakit geliri vakfın mütevellisi olan Hacı Ali'de olup, bunun hesabı görüldüğünde Hacı Ali'de vakfa ait 5.400 guruş kalmış olduğu anlaşılıp, alınmak istendiğinde vermeye yanaşmadığından, bulunduğu mahalde kanun üzere vakfa ait olan paranın tahsil edilmesi için hükm-i hümayun istendiğinden bu hüküm Tokat mollasına gönderilmiştir.
132/2	Fi Evâhiri Ra sene [1]156(Mayıs sonu 1743)	Vakıf tevliyetin e hariçten müdahale sonucun da mahkeme istemi	Tokat'ta oturan Rukiye ve Marziye adlı hanımlar divana gelip, Amasya'da ki Sultan Alaaddin Darü'sh-şifa vakfının evladiyet üzere mütevellisi olan anneleri Şerife hanımın vefatıyla 1147 yılında mütevellilik bunlara geçmiş ve vakıf evladından olmayan Amasya eşrafından Abdullah bin Mehmed çıkıp: vakıf evladındanım diyerek bir şekilde Amasya kadısından yazı almış ve İstanbul'da oturan birkaç kişiye zorla şahitlik ettirip hanımların üzerindeki görevi kaldırıp kendi üzerine kaydettirdiğinden şikayetçi olmuşlardır. Konunun Amasya sakinlerine sorulup, hanımlar ve Abdullah'ı mahkemede yüzleştirip doğru bir şekilde bildirilmesi için iş bu hüküm Tokat mollasına ve Amasya kadısına gönderilmiştir.
132/3	Fi Evâhiri Ra sene [1]156(Mayıs sonu 1743)	Vakıf gelirine hariçten müdahale	Zile'de bulunan Dursun Beğ vakfından olan Yalnızagaç vakfının evladiyet üzere mütevellileri olanlar gelip bunların cedleri Yalnızagaç adlı köyde bir miktar toprağı 1. Derece evlatlarına vakf etmiş ve bu vakıf şartı gereği bunlar görevde iken, evlattan olmayan Derbentcioğlu olarak bilinen Seyyid Mehmed çıkıp zor kullanmaya başvurarak: ben de vakıf evladındanım hasıl olan geliri ben alırım diye vakfa müdahale ettiğinden şikayetçi olmuşlardır. Bu kişinin haksız müdahalesinin sonlandırılması konusunda hükm-i hümayun istedikleri için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine, Zile ve diğer kadılara gönderilmiştir.
133/2	Fi Evâhiri Ra sene 1156(Mayıs sonu 1743)	Vakıf işlerine müdahale	Halil ve Fatma adlı kişiler divana gelip Amasya'ya bağlı Argoma nahiyesinin Uğraymualla adlı köyünün malikanesinin yarısı Human Beğ evladı vakfı olup, bunlar da vakıf evladından olmaları hasebiyle vakfa ait olan gelirleri alırken, Ağa Beğ ve Mehmed Beğ adlı yabancılar uydurma hüccet elde edip, vakfa müdahale ettiklerinden şikayetçi olmuşlardır bu kişilerin haksız müdahalelerinin durdurulması için iş bu hüküm Amasya kadısı ve mütesellimine yazılmıştır.
134/2	Fi Evâhiri Ra sene 1156(Mayıs sonu 1743)	Vakıf hissesine diğer hissedarın müdahale si	Seyyid Mustafa gelip Sonisa kazasına tabi Karşavul adlı köyün malikanesi vakf olup bu da hisseye mutasarrıf olduğunu fakat malikane mahsulünün diğer hissedarları kendi haklarına razı olmayıp, bunun hissesine müdahale etmelerinden şikayetçi olmuşlardır. Kişilerin bu müdahaleden men edilmesi için hükm-i hümayun rica edildiğinden iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine, Sonisa ve diğer kadılara yazılmıştır.
137/2	Fi Evâili R sene 1156(Haziran başı 1743)	Vakıf gelirlerini n yeniden iltizama verilmesi	İstanbul'da Sultan Selim Han caminin yanında bulunan Sivasi tekkesine bağlı hala Kazabad kazasının Reis ve Meris adlı köyleri, 1156 yılı martından bir yıl süreyle vakfın kaymakam mütevellisi Es-Seyyid Şeyh Ahmed tarafından Tokatlı Molla Mustafa'ya iltizam edilmiştir. Bu da haksız yere köylülere eziyet ettiğinden başka vakfa da hıyaneti bulunduğu için bunu görevden alıp yerine Es-Seyyid El-Hac Derviş getirilip buna iltizama verilmiştir. Bu şekilde hareket

			edilip Mustafa ya da başka birisini karıştırmamak için bu hüküm Sivas Beylerbeyisine, Kazabad ve diğer kadılara yazılmıştır.
137/3	Fi Evâili R sene [1]156(Haziran başı 1743)	Vakıf gelirlerine kaymakam mütevellisinin müdahalesi	İstanbul'da Sultan Selim Han caminin yanında bulunan Sivasi tekkesinin şeyhi olan Küçük Şeyh Abdullah'ın vekili ve kaymakam mütevellisi olan Şeyh Ahmed huzura gelip bunların vakfa bağlı olan Kocaili sancağının Şeyhler nahiyesinin Şeyh mezrası ve Kazabad kazasına bağlı Reis ve Meris adlı köyler buna tevcih edilip bu da başkasına iltizama vermekte olduğunu, kimsenin alakası olmadığı halde Abdulaziz Efendi adlı kişi çıkıp: ben Küçük Şeyh Abdullah'ın koruyucusuyum diye bu köylere gidip iltizam edenlere zarar verdiğinden başka köylerin halkını da perişan etmiş, ayrıca vakfa da zararı dokunduğundan şikayetçi olmuştur. Bu konuda Şeyh Ahmed'in elindeki senetlere bakılmış ve görevin bunun üzerinde olduğu, şeyhin malının vasisi veya başka büyüklerinin dahil olmasının yasaklandığı anlaşılmıştır. Bu şekilde hareket edilmesi için emr-i şerif verildikten sonra ise şeyhin annesi köyleri başkalarına iltizama vererek vakfa haksızlık etmiştir. Bu konu için daha önce verilen emr-i şerife göre hareket edilmesi için Tokat mollasına, Kazabad kadısı ve Kocaili sancağındaki Şeyhler nahiyesi naibine bu hüküm gönderilmiştir.
139/3	Fi Evâili R sene [1]156(Haziran başı 1743)	Vakıf camisinin kurşunlarına bazı vakıf görevlilerinin el koyması	Hacı Mustafa gelip, bu Gümüş kasabasında Yörgüç Paşa'nın kurduduğu caminin kubbesi üzerine konan 69 vukiyye kurşuna, caminin hatibi Molla Mustafa veledi Hacı Mehmed ve kayyumu ve başka kişiler birlik olup bundan izinsiz haksız el koyduklarından şikayetçi olmuştur. Adı geçen kişilerin zorla aldıkları kurşunun kanun gereğince tahsil edilip vakfa teslim edilmesi için emr-i şerif istendiğinden iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine Gümüş naibi ve diğer kadılara yazılmıştır.
140/1	Fi Evâili R sene 1156(Haziran başı 1743)	Vakıf gelirin kiracıların müdahalesi	Amasya'da Yörgüç Paşa vakfının mütevellisi El-Hac Mustafa gelip vakfın camisinin yanında bulunan belli sayıda ev ve bostanlar kirada olup, kiralar vakıf tarafından alınırken, buraların kiracılarından olan Köse Mehmed Ağa, Emir Kozanoğlu, Hacı Mustafa, Pir Efendi oğlu Ahmed ve ismi verilmeyen bir hanım birkaç yıl vakıf kirasını vermediklerinden şikayetçi olmuştur. Bu kişilerin zimmetlerinde olan vakıf kiralari alınıp vakfa verilmesi konusunda emr-i şerif rica etmiştir. Meselenin olay mahallinde çözümlenmesi için bu hüküm Sivas Beylerbeyisine ve Amasya kadısına gönderilmiştir.
141/3	Fi Evâili R sene [1]156(Haziran başı 1743)	Vakıf gelirine müdahale	Amasya'da Yörgüç Paşa vakfının mütevellisi El-Hac Mustafa gelip, vakfın Tokat'ta bulunan hamamının geliri vakf tarafından alınıp, her yıl kiraya verildiğini, hamamın yılda 400 guruşa kiracı talibi varken Tokat ahalisinden Hacı Mehmed hamamı zorla elinde tutup vakfa her yıl 230 guruş verip kalan küsuru kendi zimmetinde olduğundan şikayetçi olmuştur. Hacı Mehmed'in zimmetinde kalan kira parası tahsil edilip diğer kiracı taliplere zorluk çıkarmaması konusunda hükm-i hümayun istendiğinden iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine ve Tokat kadısına gönderilmiştir.
141/4	Fi Evâili R sene	Vakfın başka bir	Bafra'da Taceddin Paşa'nın yaptırdığı Taş Mekteb' in hocası olan Mehmed divana gelmiş, bu vakfa ait arsa

	[1]156(Haziran başı 1743)	vakfa müdahale si	üzerindeki dükkanların kirası mektepte hoca olanlara ayrıldığından Mehmed bu kiralari alırken, Ali Paşa vakfının mültezimi: bu arsalar Ali Paşa vakfınıdır, bu kiralari ben alırım diye haksız müdahale ettiğinden şikayetçi olmuş ve mültezimin haksız müdahalesinin engellenmesi yönünde hükm-i hümayun istendiğinden iş bu hüküm Bafra kadısı ve Canik muhassılı vekiline gönderilmiştir.
141/5	Fi Evâili R sene 1156(Haziran başı 1743)	Vakıf gelirine hariçten müdahale	Darende kazasına bağlı Gemüter adlı köydeki Balaban Beğ vakfının mütevellisi Ebubekir gelip, bu vakıf mahsulünü almak üzere iken Hasan diye birisi çıkıp Mehmed Beşe, Abdullah oğlu İbrahim, Gaffar oğlu Osman ve İnce Mehmed adlı kişilerle birlik olup vakıf mahsulünü zorla alıp, köylüye de 500 değnek vurarak darp ettiğinden başka babası Ahmed bunu kurtarmak için gittiğinde babasını bile darp edip bunun sonucunda babası ölüp vakfa da fazlasıyla zarar verdiğinden şikayetçi olmuştur. Bu konuda elinde fetva-yı şerif olduğunu bildirip hükm-i hümayun talep ettiğinden iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine, Darende ve diğer kadılara yazılmıştır.
142/2	Fi Evâsıtı R sene 1156(Haziran ortası 1743)	Vakıf gelirine hass-ı hümayun mutasarrıflarının müdahale si	Balaban Beğ vakfının mütevellisi Ebubekir gelip, Divriği sancağına bağlı Ovacık nahiyesinin Germür adlı köyünün divani ve malikane gelirinin bunların vakfına, çeşitli vergilerin ise hass-ı hümayuna ait olduğunu, fakat hass-ı hümayun mutasarrıflarının kendi taraflarına ait olana razı olmayıp vakitli vakitsiz atlı ve adam göndererek köylüye zulüm ve vakfa ait olan hisseye de zorla saldırdıklarından şikayeçi olup hükm-i hümayun talebinde bulunmuştur. Kayıtlara bakıldığında malikane ve divani hissesinde hass-ı hümayun tarafının alakası olmadığı anlaşılıp haksız müdahalenin sonlandırılması için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi, Divriği ve diğer kadılara gönderilmiştir.
142/4	Fi Evâsıtı R sene 1156(Haziran ortası 1743)	Vakfa görevli tayini	Koca Mehmed Paşa vakfi köylerinden olan Civelek ve vakfa dahil olan diğer köy ve mezralar 1156 yılı martından bir yıl süreyle 280 guruşa Şeyh Ahmed' e iltizama verilmiş ve bu konuda başka yada eski tarihli temessük çıkarsa itibar edilmemesi için vakfın mütevellisi Seyyid Süleyman tarafından eline yeni belge verildiği ve bunun gereği gelirlerin Şeyh Ahmed' e toplattırılıp başkalarının karıştırılmaması için iş bu hüküm Çorum sancağı mutasarrıfı ve Saz kadısına yazılmıştır.
142/5	Fi Evâsıtı R sene 1156(Haziran ortası 1743)	Vakıf işlerine müdahale	Ali adlı kişi divana gelip Divriği' de Bezzazistan mahallesinde bulunan mescid-i şerif vakfının feraşet görevi Seyyid Mehmed' den boşalıp Süleyman'a ondan boşalıp Ali'ye geçmiş, dışarıdan Molla Mustafa görevi kendi üzerine askeriden berat ettirip, 1155 yılı Şevvalinde Divriği kadısı Ahmed' in bildirmesiyle Ali'ye vermiş fakat 1156 yılında Molla Mustafa tekrar zulüm ettiğinden şikayetçi olmuştur. Bu konu için kayıtlara bakılıp görevin Ali'ye verildiği anlaşılmıştır. Molla Mustafa'nın eski tarihli olan kaydının iptal edilmesi için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi ve Divriği kadısına yazılmıştır.
143/2	Fi Evâsıtı R sene 1156(Haziran ortası 1743)	Vakıf gelirine ehl-i örfün	Tımar sipahilerinden Fazlı gelip Amasya, Geldigelen nahiyesine bağlı Surluoğlanı adlı köy, Gökoluk köyünün malikanesi, Amasya'da ki Hasırcı zaviyesi vakfi ve divanisi tımar bunun kaydına dahil olup, çeşitli vergilerde Mirliwa

		müdahale si	hassına ait olduğunu, Mirliva zabitlerinin kendi haklarına razı olmayıp, fazlasına müdahale edip vakfa ve köylülere zarar verdiklerinden şikayetçi olmuştur. Kayıtlar incelendiğinde Mirliva hassı hissesiyle bunun hissesi başka olduğu anlaşılıp zabitlerin müdahalelerinin engellenip, uzaklaştırılması için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi, Geldigelen ve diğer kadılara yazılmıştır.
144/2	Fi Evâsıtı R sene 1156(Haziran ortası 1743)	Vakıf görevlilerinin ücretlerine ve voyvoda müdahale si	Eski silahdar Bıyıklı Mustafa Paşa'nın Bozok kazasına bağlı Divani adlı köyde yaptırdığı caminin çalışanları ücretlerini Tokat mukatası malından almaktadırlar. Ücretlerini Tokat Voyvodasından istediklerinde bu, her birinin maaşından 30-40 para noksan teklif edip kendine pay çıkarma sevdasında olduğundan şikayetçi olmuşlardır. Çalışanların ücretlerin tamamen alınıp noksan teklifi ile huzursuzluk çıkarılmasının önlenmesi için iş bu hüküm Tokat mollasına gönderilmiştir.
144/4	Fi Evâili R sene 1156(Haziran başı 1743)	Vakıf gelirine hariçten müdahale	Osmancık kazasındaki Koca Mehmed Paşa vakfının mütevellisi Seyyid Süleyman gelip vakfa ait olan binaların Osmancık' da oturan zararlı kişilerden bazıları düşük fiyatla satıp vakfa zarar verdiklerini bildirip, ayrıca köy ve mezralardaki diğer binaları da zorla düşük fiyata iltizam edip, normal fiyat veren talipleri de engellediklerinden şikayetçi olmuştur. Vakfın işlerinin hesabı çalışanların elinde olup, imzalanma ve tasdik işlemleri ise vakıf müfettişi huzurunda yapılması gerektiğini vakıf müfettişi Molla İbrahim bildirmiştir. Molla İbrahim'in bildirdiği gibi hareket edilmesi yönünde iş bu hüküm Osmancık kadısına yazılmıştır.
146/1	Fi Evâsıtı R sene [1]156(Haziran ortası 1743)	Vakıf gelirlerine hariçten müdahale	İstanbul'da Sultan Selim Han caminin yanında bulunan Sivasi tekkesinin şeyhi olan Küçük Şeyh Abdullah'ın vekili ve kaymakam mütevellisi olan Şeyh Ahmed huzura gelip, vakıf köylerinden olan Kazabad kazasına bağlı Reis ve Meris adlı köyler 1156 yılı martından bir yıl süreyle Es-Seyyid El-Hac Derviş'e iltizamda iken, Hacı Mustafa adlı kişi çıkıp: buraları Ümmü Gülsüm hatun bana iltizama verdi diye Derviş'in almasına engel olup, vakıf ve köylüyü de perişan ettiğinden şikayetçi olmuştur. Yapılan araştırma neticesinde adı geçen yerlerin 250 guraşa Derviş' de olduğu ve ikinci mültezim ile başka yabancıları karıştırmamak gerektiğini İstanbul mahkemesinden Es-Seyyid Mevlana Mehmed bildirmiştir. Mevlana Mehmed' in bildirdiği gibi hareket edilmesi için bu hüküm Sivas Beylerbeyisine ve Kazabad kadısına yazılmıştır.
148/1	Fi Evâsıtı R sene 1156(Haziran ortası 1743)	Vakıf gelirine hariçten müdahale	Amasya Sultan Bayezid vakfının köylerinden Samsun kazasına bağlı Kösele ve diğer köylerin zabiti olan kişi divana gelip, köylerin hasıl olan mahsul ve vergilerini almak istediğinde, Kösele köyünden Mehmed adlı kişi yanına köylüden birkaç kişiyi de alıp, ellerinde savaş aletleriyle karşılarını çıkıp, alacakları vermeyip problem çıkardığından şikayetçi olmuştur. Bahsi geçen mahsul ve vergilerin kanun gereğince alınması için iş bu hüküm Samsun ve diğer kadılara ve Canik muhassılı vekiline gönderilmiştir.
148/2	Fi Evâsıtı R sene 1156(Haziran	Vakıf malını zimmete	Amasya Sultan Bayezid vakfının mütevellisi Seyyid Mustafa gelip, Rıdvanzade Ahmed Beğ, Müftü Halil Efendi ve Geyikcioğlu Hacı İbrahim adlı kişilerin zimmetinde

	ortası 1743)	geçirme	vakfa ait 500 guruş bulunduğunu, almak istediğinde ise her gün bir bahane üreterek vermediklerinden şikayetçi olmuş ve emr-i şerif istemiştir. Kişilerde olan vakıf malının tamamen tahsil edilmesi konusunda emr-i şerif Sivas Beylerbeyisi ve Amasya kadısına yazılmıştır.
148/4	Fi Evâsıtı R sene 1156(Haziran ortası 1743)	Vakıf tevliyetin e vakıf evladında n müdahale	Tokat 'taki Ayas Ağa vakfının mütevellisi Mehmed divana gelip, vakfın şartı gereği tevliyetin 1. derecedeki evlatlarında olduğunu fakat 2. derece evladından olan Ömer adlı kişi çıkıp vakıf 1. derece evlatlarına şart olunmadı diyerek eski Tokat naibi Kuru Malikoğlu İbrahim Efendi' den bir şekilde hüccet alıp, 1155 yılında vakıf malını almasına engel olup, mahsulde ambarda kalıp zarar görmesine sebep olduğundan şikayetçi olmuştur. Kayıtlara bakılmış ve tevliyetin hala 1. dereceden olan evlatlarında olduğu anlaşılmış ve bu yönde hareket edilmesi için iş bu hüküm Tokat naibi ve voyvodasına yazılmıştır.
150/1	Fi Evâsıtı R sene 1156(Haziran ortası 1743)	Vakıf gelirine imamın müdahale si	Ladik kazasındaki Tahsin mahallesinde bulunan Üzümlümarı ve Üzümlü mescidi, diğer adıyla Taşlıpınarı ve Taşlı mescidi olarak bilinen vakfın mütevellisi Süleyman gönderdiği dilekçesinde, mescidin imamı olan kişi ücretine kanaat etmeyerek, fazlasını istediğinden şikayetçi olmuştur. Bu müdahalenin sonlandırılması için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi ve Simre-i Ladik nahiyesine gönderilmiştir.
150/4	Fi Evâsıtı R sene 1156(Haziran ortası 1743)	Mütevellilerin vakfa borcunu ödemeye itiraz	Sivas' da bulunan Büyük Ali Baba ve Küçük Ali Baba zaviyesinin mütevellisi Es-Seyyid Ali gelip, Emine ve Aişe adlı hanımlar tevliyette hak iddia etmişler ve vakfın 14.5 kise (kese) borcunu ödemeye söz verip, vakfın tevliyetinin yarısını bunlara vermiş fakat hanımlar üzerlerine düşen kirayı bir türlü ödemediklerinden şikayetçi olmuştur. İlerleyen zamanda ücreti ödemediklerinden hanımların müdahalelerinin durdurulması için emr-i şerif talep etmiştir. Kayıtlara bakıldığında tevliyetin yarısı Seyyid Ali, yarısı da ortaklaşa Emine ve Aişe hanımların üzerinde olduğu anlaşılıp, konunun mahallinde görüşülerek, hakikatin İstanbul'a bildirilmesi konusunda iş bu hüküm Sivas kadısına ve mütesellimine yazılmıştır.
153/4	Fi Evâsıtı R sene 1156(Haziran ortası 1743)	Vakıf tevliyetin e müdahale	Tokat' daki Ayas Ağa vakfının Zile'de oturan mütevellisi Mehmed divana gelip, Rabia adlı yabancı biri evladiyet iddiasıyla gereksiz yere dahil olduğu için şikayetçi olmuştur konunun tarafsız kişilere sorulup bildirilmesi için mahallinde görülmek üzere bu hüküm Zile kadısına yazılmıştır.
153/6	Fi Evâhiri R sene 1156(Haziran sonu 1743)	Vakıfda cabilik görevinin iptal istemi	Amasya'ya bağlı Gedegra nahiyesinde bulunan Hamid Beğ vakfının cibayet görevinin mutasarrıfı, müezzin diye bilinen Mehmed'dir. Vakfın mütevellileri olan Mehmed ve Abdulfettah tarafından görev iptal edilmiş fakat Gedegra naibi tarafından vakfa bir cabi şarttır diye tekrar buna verilmiştir. Daha sonra vakfın bunu ödemeye gücü yok diye görevin yeniden iptal edilmesi istemiyle davacı olmuşlardır. Konunun araştırılıp eğer vakfın müsadese yok ise görevin iptal edilmesi için iş bu hüküm gedegra kadısı naibine gönderilmiştir.
154/2	Fi Evâhiri R sene	Vakıf alanına	İskilip kalasından ismi verilmeyen birkaç kişi gelip, İsmail diye biri çıkıp adı geçen yerde bulunan caminin altına dam ve ev yapıp caminin harap olmasına sebep olup, bunun

	1156(Haziran sonu 1743)	usulsüz bina yapılması	sonradan yapılan binalarının ortadan kaldırılması için fetvayı şerif verilip tembih edilmiş fakat buna uymadıklarından davacı olmuşlar ve bu konuda emr-i şerif istemişlerdir. Konunun mahallinde çözümlenmesi için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi, İskilip ve diğer kadılara yazılmıştır.
155/4	Fi Evâhiri R sene 1156(Haziran sonu 1743)	Vakıf gelirine hariçten müdahale	Es-Seyyid Şeyh Maksud divana gelip, Darende kazasına bağlı Ovacık nahiyesinin Miri adlı köyün malikanesi Şeyh Balıcak zaviye vakfına ait olup evladiyet üzere vakfın zaviyedar ve mütevellilik bunun üzerinde iken Darendeli Hüseyin Paşa oğlu Yusuf Beğ çıkıp, senetsiz ve haksız olarak köyün vakfa ait olan dört senelik gelirini almış, ayrıca Çebe oğlu Mustafa adlı kişi de on sene miktarı mahsule zorla el koyup vakfa zarar verdiklerinden şikayetçi olmuştur. Kişilerin el çektirilip uzaklaştırılması için hükm-i hümayun istendiğinden iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi, Darende ve diğer kadılara yazılmıştır.
156/3	Fi Evâhiri R sene 1156(Haziran sonu 1743)	Vakıf tevliyetin e hariçten müdahale	Tokat' daki Ayas Ağa vakfının Zile'de oturan mütevellisi Mehmed divana gelip, Rabia adlı yabancı biri evladiyet iddiasıyla gereksiz yere dahil olduğu için şikayetçi olmuştur konunun tarafsız kişilere sorulup bildirilmesi için mahallinde görülmek üzere bu hüküm Sivas Beylerbeyisi, Tokat Mollası ve diğer kadıya yazılmıştır.
158/4	Fi Evâhiri R sene 1156(Haziran sonu 1743)	Vakıf gelirine bazı vakıf evladının müdahale si	Sivas' da Abdulvahab Gazi vakfının evladından bazıları gelip vakfın gelirinin vakıf evlatlarına bırakıldığını, fakat içlerinden bazılarının fazlasını almak istemeleri yüzünden şikayetçi olmuşlardır. Bunların zararlarının durdurulması için hükm-i hümayun rica ettiklerinden mahallinde halledilmesi için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi ve kadısına gönderilmiştir.
158/5	Fi Evâhiri R sene 1156(Haziran sonu 1743)	Görevli nin vakıfta evladiyet hissesine müdahale si	Sivas' da Abdulvahab Gazi vakfının evladından bazıları gelip, Zile'ye bağlı Özükaşa köyünün malikanesi zaviye vakfına, 1/4 mahsul ise evlada ayrılıp, bunlar da 1/4 mahsule mutasarrıf olup, başka kimsenin alakası olmadığı halde zaviyenin şeyhi olan kişi kendi hakkına razı olmayıp bunların hissesini de almak istediğinden davacı olmuşlardır. Konu için kayıtlara bakılmış ve anlatıldığı gibi olması üzerine iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi, Sivas ve diğer kadılara yazılmıştır.
160/5	Fi Evâili Ca sene 1156 (Temmuz başı 1743)	Vakıf gelirine hariçten müdahale	Seyyid Tacî vakfî evladından Es-Seyyid Abdulhalim ve Es-Seyyid Abdulaziz ve Şerife Emetullah adlı kişiler gelip, Akpınar adlı köyün malikanesinin yarısı bunların vakfına, diğer yarısı da İsmail Pınarı Çeşme vakfına ait olup, kimsenin alakası yokken yabancı kişiler çıkararak Seyyid Tacî vakfî hissesine zorla dahil olduğundan şikayetçi olmuştur. Kişilerin müdahalelerinin engellenip uzaklaştırılması için emr-i şerif rica ettiğinden iş bu hüküm Ladik ve diğer kadılara gönderilmiştir.
161/2	Fi Evâili Ca sene 1156 (Temmuz başı 1743)	Vakıf gelirlerine mültezim müdahale si	Amasya-Simre-i Ladik'e tabi Bedevi köyü halkı, malikanelerini iki adet vakfa, divanilerini tımara, sair resimlerini de beylerbeyi hassına öderken, hassa resimlerini iltizama alan Koca Ali, kendi hissesi ile yetinmeyip sair hisselerine de müdahale ettiğinde şikayetçi olmuştur. Bu şahsın men'i için hükm-i hümayun istenildiğinden bu hüküm Sivas Beylerbeyisine ve Ladik kadısına gönderilmiştir.

162/5	Fi Evâili Ca sene 1156 (Temmuz başı 1743)	Vakfın mültezim gelirine müdahale si	Muallim Dergahı çavuşlarından El-Hac Hasan bin İsmail divana gelip Sivas'da ki Ahi Ali zaviyesi vakfının mütevellisi Seyyid Ali ve vakfın evladından birkaç kişi, vakfın tamire ihtiyacı olup gerekli para olmadığı için 4 yıllığına vakıf köylerinden olan Doğankeş, Meralık, Piyade ve bağlı diğer köyleri buna iltizama verip, iki yıl sonra: süren doldu diyerek itiraz etmiş, daha sonra Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin vakfın mütevellisi olmuş ve gelirleri buna aldırmadıkları gibi iltizam karşılığı vakfa tamir için verdiği parayı da vermediklerinden davacı olmuştur. Bu konuda fetva-yı şerifesinin olduğunu bildirip emr-i şerif rica etmiştir. Köylerin dört yıl buna bırakılması yada tamir için harcanan parasının kendisine verilmesi için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi ve kadısına gönderilmiştir.
165/3	Fi Evâili Ca sene 1156 (Temmuz başı 1743)	Vakıf gelirine hariçten müdahale	Amasya'da El-Hac Mahmud Ağa vakfının mütevellisi gelip bu vakfa bağlı olan Zile kazasındaki Bayırkent adlı köyün gelirlerini 1155 yılında Koç Ağa adlı biri zorla aldığından şikayetçi olmuş ve vakıf malının geri alınması için emr-i şerif talep ettiğinden iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi, Zile ve diğer kadılara yazılmıştır.
166/1	Fi [Evâsıtı] Ca sene 1156 (Temmuz ortası 1743)	Vakıfta helvacılık ücretine mütevelli nin müdahale si	Amasya Hızır Paşa vakfın Helvacısı Ali bin Ahmed gelip, görevi karşılığındaki ücreti vakfın mütevellisinden istediğinde, müteveli türlü bahane ile vermemiş ve kendi zimmetinde kaldığından davacı olmuştur. Konu için kayıtlara bakıldığında görevin hala Ahmed' in üzerinde olduğu anlaşıldığından bu yönde hareket edilmesi için bu hüküm Amasya kadısına gönderilmiştir.
166/4	Fi Evâsıtı Ca sene [1]156 (Temmuz ortası 1743)	Vakıf gelirine hariçten müdahale	Balaban Beğ vakfının mütevellisi Bekir divana gelip, Darende kazasına bağlı Ovacık nahiyesinde Germüter adlı köyün malikane ve divanisi tamamen bu vakfa, çeşitli vergiler ise havas-ı hümayuna ait olup, Darendeli Hüseyin Paşanın kardeşi eski Tokat voyvodası Hacı Hasan 10 yıl boyunca köyün gelirine zorla el koyduğundan davacı olmuştur. Hacı Hasan zorba takımından olduğu için mahallinde durdurulamamış ve İstanbul'da mahkeme olduklarında vakıf malına karışmaması için ikaz edildiği halde kişi mahalline döndüğünde bir türlü rahat durmamıştır. Kayıtlara bakılmış ve vakıf malında alakası olmadığı için, o yönde hareket edilmesi için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi, Darende ve diğer kadılara bu hüküm yazılmıştır.
167/5	Fi Evâsıtı Ca sene 1156 (Temmuz ortası 1743)	Vakıf köyünde reayanın öşür yerine maktu verme ısrarı	Muallim dergahı çavuşlarından El-Hac İsmail Çavuş gelip Akdağ nahiyesine bağlı Rana köyünde malikane gelirinin yarısı, Amasya Pervane cami vakfına, köyün bağ ve bahçeleri ise tevliyet görevine ve divanisi de tımar olduğu kayıtlı olup, köyün bağ ve bahçeleri ise maktu değil öşür yazılı olup buradan hasıl olan satılık meyvelerin öşürlerini almak istediğinde köylüler: öşür değil maktu veririz diye karşı çıktıklarından şikayetçi olmuştur. Bahsi geçen meyvelerden öşür alınıp köylünün de kargaşa çıkarmaması için hükm-i hümayun rica etmiştir. Kayıtlara bakılmış ve anlatıldığı gibi olduğundan, kayıtlı olduğu şekliyle hareket edilmesi için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine, Akdağ ve diğer kadılara gönderilmiştir.

168/2	Fi Evâsıtı Ca sene 1156 (Temmuz ortası 1743)	Vakıf gelirine hariçten müdahale	Balaban Beğ vakfının mütevellileri gelip, Darende kazasına bağlı olan Gemüter adlı köyün öşrüne, Akdağ sakinlerinden El-Hac Hasan ayanlık iddiasıyla köyün öşür mahsulü 1145 yılında ambardan zorla almış, mütevelliler almak istediğinde bunları darp edip, altı ay kadar da hapis edip ellerindeki belgeleri zorla aldığından şikayetçi olmuşlardır. Hasan'ın zorla aldığı vakıf malı geri alınıp hakkın yerini bulması için, hükm-i hümayun rica ettiklerinden iş bu hüküm Akdağ kadısına yazılmıştır.
169/1	Fi Evâsıtı Ca sene 1156 (Temmuz ortası 1743)	Vakıf işlerine hariçten müdahale	Boğazlıyan kazasına bağlı ismi okunamayan fakat diğer adı Çamcık olan köydeki Şeyh Fahreddin Gazi vakfının bir miktar arazisi vakıf evladından Şeyh Mehmed Efendi, İbrahim bin Mürteza adlı kişiye kiralamış ve bunun karşılığı olarak o da her yıl kirayı öderken zararlı kişilerden bazıları bunun işine karışıp engellediğinden İbrahim divana gelip davacı olmuştur. Kişilerin müdahalelerinin sonlandırılması için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi ve Boğazlıyan kadısına gönderilmiştir.
169/4	Fi Evâili Ca sene 1156 (Temmuz başı 1743)	Vakıfdan hassaya geçen köyden fazla vergi talebi	Yeniil sancağı Karakuş nahiyesinde Ulaş köyü ehl-i zimmet reayası olup vergilerini voyvodaya ödemeleri hass reası olup vergilerini voyvadaya ödemeleri istenmiş ancak voyvodalar aşırı vergi talep etmişlerdir. Bunun engellenmesi için bu hüküm Yeniil ve diğer kadılara gönderilmiştir.
169/5	Fi Evâsıtı Ca sene 1156 (Temmuz ortası 1743)	Müteveli den meşihat cihetine müdahale si	Amasya'daki Selamet Hatun nam-ı diğer Yavdud zaviyesinin, meşihat görevi Abdullah ve Hasan halifedeyken 1145 yılı Recep ayının 29. gününde Seyyid Hüseyin'e verilmiştir. Bu görevi karşılığı maaşını vakfın mütevellisinden istediğinde vakfın ödemeye gücü varken, müteveli sürekli bahane üreterek şikayetçi olmuştur. Seyyid Hasan bu konuda hükm-i hümayun istediği için kayıtlara bakılmış ve görevin hala kendinde olduğu anlaşıldığından ücretin mütevelliden tamamen alınması için iş bu hüküm Amasya kadısına gönderilmiştir.
170/2	Fi Evâsıtı Ca sene 1156 (Temmuz ortası 1743)	Vakfın başkası nın gelirine müdahale si	Niksar nahiyesinde Esdiğin adlı köyün ahali sundukları dilekçelerinde, köyün malikanesinin Yakup Paşa evladının mülkü, divanisinin tımar ve çeşitli vergileri de Rum vilayeti hassına ait olduğunu, tahsil memurları çok sayıda adamla gidip köylüden fazla akçe alıp köylünün perişan olmasına sebep olmuşlar ve Rum hassına ait olan niyabet vergisinin yarısı, yeni yapılan Hacı Hamza Derbent vakfında müteveli olanlara tahsis edilmesini Tokat voyvodası bildirmiş ve tevki kalemiyle tahsis edilmiş bunlarda vakfa öderken vakfın mütevellisi hakkına razı olmayıp fazlasını istediğinden şikayetçi olmuşlardır. Konunun anlatıldığı gibi olduğu anlaşıldığından bu şekilde hareket edilmesi için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi ve Niksar kazası naibine yazılmıştır.
170/5	Fi Evâsıtı Ca sene 1156 (Temmuz	Vakıf vergisi toplamaya hariçten	Sivas'da Şucaie Buk'ası vakfına ait Kazabad'ın Reis ve Meris köyleri geliri toplamaya vekil tayin edilen El-Hac Derviş'e müdahale edildiğinin bunun engellenmesi için bu hüküm Sivas valisine ve Kazabad kadısına yazılmıştır.

	ortası 1743)	müdahale	
171/1	Fi Evâsıtı Ca sene 1156 (Temmuz ortası 1743)	Vakıf gelirine müdahale	Seyyid Şeyh Abdullah ve Es-Seyyid Şeyh Mustafa Taşabad kazasındaki Miranuz adlı köye bağlı olan Dikre mezrasının malikanesi Şeyh Muhiddin evladından olmaları hasebiyle vakfiyet üzere mutasarrıfıdır. Ovacık nahiyesine bağlı Salur adlı köyün malikanesi ve Ahmed Saray adlı köyün divani ve malikanesine vakfiyet üzere mutasarrıf olan Seyyid Ali ve Seyyid Osman kendi haklarına razı olmayıp, bunların mutasarrıf olduğu Salur köyünün mahsulünü zorla almışlar, Reisülküttab Mehmed Ragıp tarafından Mehmed adlı kişi vekil tayin edilmiş, bu da mahsulü alıp ambara koyduktan sonra Seyyid Ali ve Seyyid Osman eşkiyadan adam toplayıp ambarı kırıp 1153-55 yılına ait olan 250 keyl (kilo) mahsulü zorla aldıklarından Şeyh Abdullahve Şeyh Mehmed davacı olmuşlardır. Kişiler çağrıldıkları halde mahkemeye gelmemişler ve bunun üzerine Sivas Beylerbeyisi marifetiyle zorla aldıkları vakıf malının tahsil edilmesi ve bunlar yine saldırırsa Sivas kalasına kalebent olmaları için emr-i şerif verilmiştir. Kişiler daha sonraki süreçte de rahat durmadıkları için tekrar emr-i şerif istenmiştir. Daha önce verilen emr-i şerif gibi hareket edilmesi için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi, Taşabad naibi ve diğer kadılara yazılmıştır.
171/2	Fi Evâsıtı Ca sene 1156 (Temmuz ortası 1743)	Vakıfta cüzhanın ücretine mütevelli nin müdahale si	Amasya Abdurrahman Muslu vakfının cüzhanı olan İbrahim divana gelip ücretinin mütevelliden istemiş fakat mütevelli: Amasya kilesinden düşük olan İstanbul kilesinden vermek istediğinden şikayetçi olmuştur. İbrahim bu konuda fetva-yı şerifesinin olduğunu bildirip emr-i şerif talep ettiğinden iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi ve Amasya kadısına gönderilmiştir.
172/4	Fi Evâhiri Ca sene 1156 (Temmuz sonu 1743)	Vakıf tevliyet hissine mütevelli müdahale si	Ama Seyyid Mehmed gelip, Arif Çelebi ve Melike Hatun vakfına ait olan köyler, mezarlar, değirmen ve dükkanlar vakfın 1. derece evladına şart edilmiş bu da hissesine düşeni mütevelli Seyyid Hasan ‘dan istediğinde sen vakıf evladından değilsin diyerek vermek istemediğinden davacı olmuştur. Kayıtlara bakıldığında anlatıldığı gibi olduğu anlaşılmış ve bu yüzden hakkına düşenin mütevelliden alınması konusunda iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi ve Çorum kadısına yazılmıştır.
173/1	Fi Evâhiri Ca sene 1156 (Temmuz sonu 1743)	İki vakıf arasında vakıf gelirinin paylaşımı problemi	Niksar nahiyesinde Seküdüdü adlı gayri müslimin malikanesi Melik Danişmend zaviyesi yada Melik Yağıbasan vakfı tarafından alındığı fakat ayırmanın mümkünü olmayıp, zaviye tarafının mütevellisi Es-Seyyid Abdülbaki Halife, diğer vakıf mütevellileri tarafından alındığını 3 kişiden duymuştur. Konunun hakim huzurunda düzeltip tasarrufun eskiden hangisinin üzerinde ise ona tevcih edilmesi için Abdülbaki Halifenin eline emr-i şerif verilmesi gerektiği Anadolu Kadıaskeri Boluvizade Mevlana Seyyid Mehmed Emin bildirmiştir. bildirildiği gibi hareket edilmesi için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi ve Niksar kadısına yazılmıştır.
174/2	Fi Evâhiri Ca sene 1156 (Temmuz	Vakıfta cüzhan ücretlerin e	Amasya ‘da ki Hızır Beğ Hatunu türbesi vakfının çalışanları gelip, vakfa ait olan Sonisa kazasına bağlı Evyaba adlı köyün malikanesi vakıf, divanisi ise tımar olup, 8 sehminden 3 sehmi vakıfta mütevelli olanlara 5 sehmi

	sonu 1743)	mütevelli müdahale si	eczahan olanlara ayrılmış, vakfın mütevellileri başka şehirde olup başkalarına iltizama vermiş onlar da vakıf gelirini kendi işlerine harcayıp cüzhanlara vermeyiz diyerek ücretleri ödemediklerinden şikayetçi olmuştur. Kayıtlara bakıldığından tevliyetin vakıf evladından olanlar üzerinde olduğu görülmüştür. Reisülkütub Mehmed Ragıp ise; mütevellilerinde işlerini kendileri yapıp başkasına iltizam etmemesinin hem çalışanlara hem de köylüye yararının dokunacağını bildirmiştir. Reisülkütubun bildirdiği gibi hareket edilmesi konusunda iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi ve Sonisa kadısına yazılmıştır.
175/2	Fi Evâhiri Ca sene 1156 (Temmuz sonu 1743)	Vakıfta alacak verecek davası	Ömer adlı kişi gelip, Amasya'daki Hüseyin Ağa ve Firuz Ağa vakıflarının mütevellisi olan babası İbrahim, vakfa ait olan dükkanların tamire ihtiyacı olup vakıfta para olmayınca kendi cebinden 1000 guruşu şahitler huzurunda verip vakf için kullanmış, daha sonra 500 guruş kendisine verilmiş, babası görevden ayrılınca Hasan adlı biri almış, daha sonra mahkemede kişi paranın bir miktarını verip hala 500 daha vermesi gerekirken babası ölmüş ve hakkı Hasan'ın vekili olan Mehmed adlı kişide kalmış bu da kendisine intikal eden parayı almak istediğinde Mehmed ödemediğinden davacı olmuştur. Ömer bu konuda fetva-yı şerifesinin olduğunu bildirmiş ve emr-i şerif talebinde bulunmuştur. Ömer'in Mehmed' de olan parasının alınması için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi ve Amasya kadısına yazılmıştır.
176/1	Fi Evâili C sene 1156 (Ağustos başı 1743)	Vakıf evladın dan tevliyete müdahale	Zeynep ve Fatıma adlı hanımlar gelip, bunlar Selamet hatun vakfından olup vakfın geliri 1. derece evlatlara şart edilip, 2. derecedeki evlattan olan Seyyid İbrahim vakıf şartına aykırı olarak tevliyeti kendi üzerine alarak bunlara haksızlık ettiğinden davacı olmuşlardır. Amasya kadısı huzurunda dava görülüp doğru şekilde bildirilmesi için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi ve Amasya kadısına yazılmıştır.
176/5	Fi Evâili C sene 1156 (Ağustos başı 1743)	Vakıf arazisine hariçten müdahale	Gümüşabad naibi gönderdiği mektubunda, Eş-Şeyh Musluhiddin vakfının mütevellisi İsmail Beğ, vakfa ait olup ismi verilmeyen köyden birisi vefat edip, soyundan gelen kimse olmadığından onun tasarruf ettiği yerleri başka taliplere vermek istemiş fakat Muid Ali Efendi: bir vakıf çalışanı olan Mustafa'dan ben tapuyla aldım diye başkasına verilmesine engel olmuştur. Mahkemede haksızlığı anlaşıldığı halde rahat durmadığından davacı olmuştur. Kişinin haksız müdahalesinin durdurulup uzaklaştırılması için bu hüküm Gümüşabad naibi ve Amasya sancağı mütesellimine gönderilmiştir.
177/1	Fi Evâili C sene 1156 (Ağustos başı 1743)	Vakıf evladın dan başka bir vakıf gelirine müdahale	Sivas'a bağlı Bürümlük , Eğir, Koçhisar nahiyesine bağlı Yenice İshak, Beğdibi mezrası; adı geçen köy ve mezraların malikane gelirinin 1/5'lik kısmı Ahi Ali Çelebi zaviyesi, 4/5'lik kısmı ise Ahi Ali Çelebi vakıf evlatlarına gitmektedir. Sivas'a bağlı İterik ve Keşennur mezarları ile Sinan köyünün tamam malikaneleri zaviye vakfına ait olduğu halde, Ahi Ali Çelebi vakıf evlatları kendilerine düşen arazi olmayıp, malikanelerinin tamamı zaviye vakfına giden yerlere, hariçten karışmışlardır. Konuyla ilgili kayıtlara bakıldığında İterik, Keşennur mezarlarıyla Sinan köyünün malikaneleri Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin'in

			zaviyedarları oldukları zaviye vakfına ait olup, vakıf evladı olan kişilerin karıştırılmaması için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine, naibine ve diğer kadıya yazılmıştır.
177/2	Fi Evâili C sene 1156 (Ağustos başı 1743)	Vakıf hademesi ücretine malikane sahiplerinin müdahalesi	Amasya, Akdağ nahiyesinin Havar adlı köyündeki Aişe Hatun camisinin hademesi gönderdiği dilekçesinde; cami vakfının Argoma kazasına Bağlı Dere adlı köyün malikanesi 200 yıldır bunlar tarafından alınırken: Şeyh Mehmed buralar Aişe Hatun vakfına yazılmamıştır diye kendisine malikane olarak verdiğinden, kaydının iptal edilmesi için başvurmuştur. Dere köyünün malikanesi vakf olup fakat kime yazıldığı belli olmadığından 1156 yılında Şeyh Mehmed ve Şeyh Hasan'a malikane olarak verilmiştir. Köyü çok eskiden beri kimler tasarruf ediyorsa bildirilmesi için iş bu hüküm Argoma ve diğer kadılara gönderilmiştir.
178/2	Fi Evâili C sene 1156 (Ağustos başı 1743)	Vakıf gelirine hariçten müdahale	Boğazlıyan kazası naibi gönderdiği mektubunda Boğazlıyan sakinlerinden Şeyh Mehmed adlı kişi huzuruna gelip Bozok Sırçalı zaviyesinin mütevellisi olduğunu ve vakıflarına bağlı olan Koğucu diğer adı Çaklı adlı köyün öşr ve mahsulüne, köyden Mürteza Ağa oğlu İbrahim diye birisinin karışık zorla aldığı söyleyip davacı olduğunu bildirmiştir. İbrahim 'in zorla aldığı belli miktar öşrün geri alınması için emr-i şerif talep ettiğinden iş bu hüküm Boğazlıyan kazası naibine ve Bozok sancağı mütesellimine yazılmıştır.
178/3	Fi Evâili C sene [1]156 (Ağustos başı 1743)	Vakıf gelirine hariçten müdahale	Hasan adlı kişi, Amasya Akdağ nahiyesinin Hakala adlı köyünün malikanesi Seyyid Yahya vakfına ait olup bunun tasarrufuna dahil olduğunu, yine o köyde bulunan Hacı Muhuddin Çiftliği ve dört parça bağ Rüstem Beğ adına kayıtlı olup Rüstem Beğ' in evladından birkaç kişi kendi hisselerine razı olmayıp, Hasan'ın zeameti olan tarafa karıştıklarından şikayetçi olmuştur. Kayıtlara bakıldığında, durumun Hasan'ın anlattığı şekilde olduğu anlaşılmış ve bu şekilde hareket edilmesi için iş bu hüküm Amasya kadısına ve mütesellimine gönderilmiştir.
180/4	Fi Evâili C sene 1156 (Ağustos başı 1743)	Vakfın başkasının gelirine müdahalesi	Niksar nahiyesinde Esdiğin adlı köyün ahalisi sundukları dilekçelerinde, köyün malikanesinin Yakup Paşa evladının mülkü, divanisinin tımar ve çeşitli vergileri de Rum vilayeti hassına ait olduğunu, tahsil memurları çok sayıda adamla gidip köylüden fazla akçe alıp köylünün perişan olmasına sebep olmuşlar ve Rum hassına ait olan niyabet vergisinin yarısı, yeni yapılan Hacı Hamza Derbent vakfında müteveli olanlara tahsis edilmesini Tokat voyvodası bildirmiş ve tevki kalemiyle tahsis edilmiş bunlarda vakfa öderken vakfın müteveli kaymakamı olan Sekbanzade Ali ibn-i Mustafa hakkına razı olmayıp fazlasına istediğinden şikayetçi olmuşlardır. Konunun anlatıldığı gibi olduğu anlaşıldığından bu şekilde hareket edilmesi için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi ve Niksar kazası naibine yazılmıştır.
181/2	Fi Evâsıtı C sene 1156 (Ağustos ortası 1743)	Vakıf gelirine hariçten müdahale	Sırçalı zaviyesi vakfını zaviyedar ve mütevellisi olan Şeyh Mehmed gelip, Bozok sancağında Boğazlıyan nahiyesine bağlı, Şekin, Buğucu diğer adı Hacı Melü köyleri, Surluğan, Alacalar, Küçük Alacalar mezarları ve Karadeve kapusu adlı köylerin malikaneleri bu vakfa ait olup, kimsenin alakası yokken Boğazlıyan sakinlerinden İbrahim çıkıp: buralar benim görev yerime dahildir diye zorla müdahale edip, vakıf malına ait mahsulü zorla aldığından davacı

			olmuştur. Kayıtlara bakılmış ve adı geçen yerlerin sırcalı zaviyesi vakfına ait olduğu şeklinde kaydedildiği görüldüğünden bu şekilde hareket edilmesi için iş bu hüküm [Boş] kadısına, Boğazlıyan naibi ve Bozok hassa voyvodasına gönderilmiştir.
182/3	Fi Evâsıtı C sene [1]156 (Ağustos ortası 1743)	Vakıf gelirine müdahale	Darüs-sade ağası nezaretinde olan Niksar Keşfi Osman Efendi caminin mütevellisi Seyyid Osman bir yıl süreyle vakfi Yad Seyyid Ahmed Efendi'ye bırakmış, o da vakfın hissesini ödedikten sonra kendisine kalana razı olmayıp fazlasına göz dikmiş, bunun üzerine vakıf işleri Seyyid Abdulkaki adlı birisine verilmiştir. Fakat Ahmed Efendi: ben camiye tamir ettirdim çok masrafım diye vakıf gelirinin yarısından fazlasını istediğinden davacı olmuştur. Ahmed Efendi'nin haksızlığının sonlandırılıp, tamir masrafı diyerek aldığı vakıf mahsulü mütevelliyeye teslim edilip, tekrar karışırsa merkeze bildirilsin diye Darüs-sade ağası El-Hac Beşir Ağa tarafından mühürlü mektup verilmiş ve bu şekilde hareket edilmesi için iş bu hüküm Niksar kadısına yazılmıştır.
182/4	Fi Evâsıtı C sene [1]156 (Ağustos ortası 1743)	Vakıf hamamının gelirine müdahale	Merzifon kadısı Mevlana Abdurrahim gönderdiği mektubunda; Merzifon'daki Koca Mustafa Paşa vakfının mütevellisi buna gelip, vakfa bağlı olan hamam [Boş] adlı kişi de kirada iken, vakfın oğlu, Ali Paşa'nın kızı Zeynep Hanım'ın eşi Darendeli Hüseyin Paşa: Ali Paşanın mülküdür diyerek el koymuştur. Bu müdahalenin men'i için Sivas beylerbeyisi ve Merzifon kadısına bu hüküm yazılmıştır.
182/5	Fi Evâsıtı C sene 1156 (Ağustos ortası 1743)	Vakıf gelirinin tahsiline müdahale	Kayseri'deki Hunad Hatun vakfı köylerinden Kazabad kazasına bağlı Erkilet adlı köyün mültezimi El-Hac Ebubekir, Hasan adlı kişiyi vekil olarak köy gelirini almaya gönderdiğinde, bazı zararlı kişiler köy halkını tahrik edip Hasan'ın işini engellediklerinden davacı olmuş ve bu konuda emr-i şerif talep etmiştir. İşe engel olanların durdurulup uzaklaştırılması için iş bu hüküm Kazabad ve diğer kadılara gönderilmiştir.
183/3	Fi Evâsıtı C sene [1]156 (Ağustos ortası 1743)	Vakıf görevlisinin ücretine mütevellî müdahalesi	Salih adlı kişi divana gelip, Amasya'da Hoca Sultan zaviyesinde ismi okunamayan bir görev Hasan adlı kişiden boşalınca bu da iki yıllık ücretini vakfın mütevellisi Seyyid Abdullah'dan istemiş fakat mütevellî: ben senin kaydını iptal ettirdim diyerek ödemediğinden davacı olmuştur. Ücretin ödenmesi ve işine kimsenin karışmaması için hükm-i hümayun istediğinden iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi ve Amasya kadısına yazılmıştır.
184/1	Fi Evâhiri C sene 1156 (Ağustos sonu 1743)	Vakfın başka bir vakfa müdahalesi	Hasan ile Seyyid Yahya zaviyesinin zaviyedarları gelip, Akdağ nahiyesine bağlı Hakala adlı köyün, malikanesiyle Hoca Murad mezrasının yarım malikanesi, Seyyid Yahya vakfına ve Hakala köyünün divanisi de Hasan'ın zeametine dahil olduğunu fakat Argoma nahiyesine bağlı Uzunoba adlı köyün divanisine mutasarrıf İbrahim ve malikanesine mutasarrıf olan Halfet medresesi vakfı mütevellileri çıkıp: buralar Uzunoba köyüne dahildir diye Hakala köyünün öşrünü ve diğer gelirleri zorla aldıklarından şikayetçi olmuşlardır. Bölgedeki sözüne güvenilir kişilere sorduklarına zorla karıştırdıkları toprakların Uzunoba köyüyle alakası olmadığı anlaşılmış ve karışmamaları için hüccet-i

			şeriye verildiği halde kişiler yine rahat durmamıştır. Müdahalenin durdurulup dahil edilmemeleri için hükm-i hümayun rica ettiklerinden iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi, Akdağ ve diğer kadılara gönderilmiştir.
184/2	Fi Evâhiri C sene [1]156 (Ağustos sonu 1743)	Vakıf gelirine müdahale	İstanbul Sultan Selim Han camisinin yanında bulunan Sivasi Tekkesinin Şeyhi Şeyh Abdülbaki'nin kaymakam mütevellisi olan Mevlana Şeyh Ahmed gönderdiği dilekçesinde; vakfa ait olan Kazabad kazasına bağlı Reis ve Meris adlı köyler Zahirecioğlu Mustafa'ya verilmiş fakat hakkına razı olmayıp zulme başvurarak köylüyü perişan ettiği için görev bundan alınıp Seyyid El-Hac Derviş'e verilmiş fakat, Mustafa rahat durmayıp bunun işine engel olduğundan davacı olmuştur. Mustafa'nın engellenmesi için hükm-i hümayun istendiğinden kayıtlara bakılmış ve görevin hala Mustafa'nın azliyle Derviş'e verildiği ve hala onun üzerinde olduğu anlaşıldığından Mustafa ve başkalarını karıştırmamak için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi, Kazabad ve diğer kadılara yazılmıştır.
185/1	Fi Evâhiri C sene 1156 (Ağustos sonu 1743)	Vakıf işlerine müdahale	Gümüş kazasının Sipah mahallesi sakinlerinden İsmail Beğ gelip Şeyh Muslihiddin vakfına ait olan vakıf yerlerin tasarrufu Arslanoğlu Mustafa Ağa diye birinde olup, o ölünce oğlu olmadığından kızı Raziye Hanım'a teklif edilmiş, o da hakkından vazgeçtiğinden vakfın mütevellisi Mehmed Efendi'den tapuyla alıp 8 yıl problemsiz kullandıktan sonra Raziye çıkıp vakıf çalışanı olan Mustafa'dan sahte tapu ile alıp buralara karıştığından şikayetçi olmuştur Raziye'nin kocası ve vekili olan Ali Efendi ile mahkemede yüzleştiklerinde, müdahaleden men edilmiş fakat daha sonra yine rahat durmadıklarından emr-i şerif talebinde bulunmuştur. Raziye ve eşi Muid Ali'nin dahil edilmemesi için bu hüküm Sivas Beylerbeyisi, Gümüş ve diğer kadılara gönderilmiştir.
186/1	Fi Evâhiri C sene [1]156 (Ağustos sonu 1743)	Vakıf evladın dan tevliyet müdahale	Amasya, Akdağ nahiyesinin Hakala adlı köyündeki Seyyid Yahya zaviyesinin mütevellileri gelip, vakıf şartında tevliyet erkek evlatlara bırakıldığı halde vakfın kız evlatları Emine, Ümmihani ve Fatıma adlı hanımlar: bizde vakıf evladınız diyerek vakıf işlerine karıştıklarından davacı olmuştur. Kayıtlara bakılmış ve tevliyetin hala Seyyid Osman ve Seyyid Mehmed'de olduğu anlaşılmıştır. Meselenin halledilmesi için Mevlana Akif Mustafa'nın Mevla tayin edilmesi için bu hüküm kendisine gönderilmiştir.
186/3	Fi Evâhiri C sene 1156 (Ağustos sonu 1743)	Vakfın bir başka vakfa müdahale si	El-Hac Ali, Amasya Yakup Paşa vakfının mütevellisi olarak divana gelip, Geldigelen nahiyesine bağlı olan Yağlıbasan adlı köyün malikanesi bunların vakfına bağlı olup, Yakut Paşa vakfının mütevellisi Akdağ nahiyesine bağlı Aluçovacığ adlı köyün malikanesini almaya razı olmayıp Yağlıbasan köyüne karıştığından şikayetçi olmuştur. Mahkemeye çağrıldığında Yakut Paşa mütevellisi, başkalarını vekil tayin etmiş onlarda itaatsizlik ettikleri için, vakıf işlerine karışmamaları konusunda emr-i şerif rica etmeleri üzerine kayıtlara bakılmış ve anlattıkları gibi olduğu anlaşıldığından iş bu hüküm Geldigelen ve diğer kadılara, Amasya mütesellimine gönderilmiştir.
187/1		Vakıf	Mehmed bin Mustafa adlı kale mustahfızı ile Seyyid Yahya

	Fi Evâhiri C sene 1156 (Ağustos sonu 1743)	gelirine müdahale	vakfı mütevellisi Es-Seyyid İsmail divana gelip, bunların gelirlerinden olan Akdağ nahiyesine bağlı Eskipiri adlı köye alakası olmadığı halde Ethem medresesi vakfının müderrisi: buralar bizim malikanesini aldığımız Divanluca köyünün sınırına dahildir diyerek müdahale ettiğinden davacı olmuştur. Kayıtlara bakılmış ve Eskipiri adlı köyün Divanluca köyünün sınırı içerisinde olmadığı anlaşıldığından kayıtlı olduğu gibi hareket edilmesi için iş bu hüküm Amasya kadısına yazılmıştır.
188/2	Fi Evâili B sene 1156 (Eylül başı 1743)	Vakıf gelirine müdahale	Divriği'deki cami-i kebir ve Ziyet medresesi mütevellileri ile Divriği kalesi topçularından Abdullah ve Ali gelip Divriği'ye bağlı olan Selimiye, Duhanker, Türkmenyurdu ve Kalaycıyurdu adlı köylerin gelirlerin bir kısmı vakfa, bir kısmı da topçuların gedik tımarına dahil olduğu halde Numan adlı biri çıkıp: buralar benim mutasarrıf olduğum malikane toprağına dahildir diyerek karıştığından davacı olmuşlardır. Mahkemede sözüne güvenilir ihtiyarlara sorulup, Numan'ın haksız olduğu anlaşılması üzerine iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi ve Divriği ve diğer kadılara gönderilmiştir.
188/3	Fi Evâili B sene [1]156 (Eylül başı 1743)	Vakıf gelirine müdahale	Divriği'deki cami-i kebir ve Ziyet medresesi mütevellisi Ebubekir ve malikane mutasarrıfları diğer Ebubekir ve Ali gelip, Divriği'ye bağlı olan Selimiye, Duhanker ve adlı köylerin gelirleri bunların vakfına ait olduğu halde, Numan adlı biri çıkıp: buralar benim mutasarrıf olduğum malikane toprağına dahildir diyerek karıştığından davacı olmuşlardır. Mahkemede sözüne güvenilir ihtiyarlara sorulup, Numan'ın haksız olduğu anlaşılması üzerine iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi ve Divriği ve diğer kadılara gönderilmiştir.
188/4	Fi Evâili B sene 1156 (Eylül başı 1743)	Vakıf evlatları na ve çalışan lara ücretleri nin ödenmem esi	Tokat kadısı gönderdiği mektubunda, Tokat' daki İlyas Ağa isimli vakfın oğlu Ömer bin Osman mahkemeye gelip, vakıf evladından olmayan Mehmed'in bir şekilde görevi üzerine alıp, vakfın yıllık gelirinden Tokat' da oturan çalışanlara ve evlatlara hisseleri vermeden ambara koyduğundan davacı olmuştur. Durumun bu şekilde olduğunu şehrin ileri gelenleri de doğrulamış fakat, kişi sürekli mahkemeden kaçtığı için bir türlü durdurulamadığından bir daha kaçarsa haber verilip, vakıfnamesinde yazıldığı gibi hareket edilmesi için iş bu hüküm sabık Amasya müftisine gönderilmiştir.
189/1	Fi Evâili B sene 1156 (Eylül başı 1743)	Vakıf görevlileri nin işlerini yapmama sı	Amasya 'ya bağlı Hakala adlı köydeki Seyyid Yahya zaviyesinin mütevellileri gelip, Amasya'ya 3 saat mesafede oturan vakıf hademelerinin görevlerini yapmadıkları halde, zorla maaş aldıklarından şikayetçi olmuştur. Kişilerin görevlerini yapmadıkça maaş talebiyle müdahale etmemeleri için iş bu hüküm Amasya ve diğer kadılara, Amasya mütesellimine gönderilmiştir.
189/2	Fi Evâili B sene 1156 (Eylül başı 1743)	Vakfın bir başka vakfa müdahale si	Hoca Mahmud mescidi vakfının mütevellisi ve imamı olan Şeyh Mehmed gelip, Amasya Simre-i Ladik nahiyesine bağlı Karacaviran adlı köyün malikane gelirinin 8 sehmi bunun vakfına ait iken, o civardaki Pervane Beğ camisi vakfı mütevellisi ile Muid Çelebi vakfının evlatlarından Seyyid Ahmed ve Seyyid Halil kendi vakıflarına kanaat etmeyip bunun hisselerine saldırdıklarından davacı olmuştur. Kayıtlarda tüm vakıfların gelirlerinin başka

			olduğunun görülmesiyle iş bu hüküm Ladik ve diğer kadılara, Amasya mütesellimine yazılmıştır.
190/3	Fi Evâili B sene [1]156 (Eylül başı 1743)	Vakıf hissesi iddiasıyla malikane hissesine müdahale	El-Hac Osman bin Yusuf divana gelip, Sivas Meşedabad nahiyesine bağlı Kızılcacık mezrasının malikanesinin 3 sehminden 1 sehmi Ahmed bin Mahmud, 1 sehmi Aydın ve 1 sehmi de Ali bin Fakih'in mülkü olduğu ve kendisi Ahmed bin Mahmud evladından olmağla 1/3 malikaneyi tasarruf ettiği halde Ömer bin Resul çıkıp: Ahmed bin Mahmud hissesi: benim ceddimin vakfi olup, diğer evlatlarla ortaklaşa almak gerekirken Hacı Osman kendi başına kullanıyor diyerek müdahale ettiğinden davacı olmuştur. Mahkemede Ömer iddiasını ispatlayamadığından karışmaması istenmiş fakat daha sonra da sürekli saldırması üzerine kayıtlara bakılmış ve çiftliklerin Osman'ın anlattığı gibi olduğu görüldüğünden iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisine, Sivas ve diğer kadılara gönderilmiştir.
192/3	Fi Evâili B sene 1156 (Eylül başı 1743)	Vakıf evladında n vakfa müdahale	Hafız Süleyman ve Hafız Abdullah kardeşler ile Ebubekir adlı kişiler gelip, bunların Amasya'daki Barak Beğ ve Şadi Beğ vakıflarının mutasarrıfı olan babaları Mustafa'nın vefatıyla 1. derece evlat olan bunlara geçmiş, fakat 2. derece evlattan olan Şatır Ebubekir adlı kişi tevliyeti kendi üzerine alıp, vakfa hainlik ettiği için davacı olmuştur. Mahkemede kişinin vakıfla alakası olmadığı anlaşılmış fakat daha sonra ortadan kaybolmuştur. İlerleyen zamanda Ömer Ağa adlı biri çıkıp: Ebubekir görevi bana ısmarladı diye zorla vakıf mahsulünü almıştır. Kayıtlarda görevin 6 Recep 1156'da bunlara verildiği görülmüştür. Vakfa başkasının karıştırılmaması için iş bu hüküm Amasya kadısına yazılmıştır.
192/4	Fi Evâili B sene [1]156 (Eylül başı 1743)	Vakıfda katiplik görevinin iptali	Zile naibi gönderdiği mektubunda; Zile Seyyid Siyavuş Seyfeddin vakfının mütevellileri huzuruna gelip, vakfın gelirinin 100 civarında vakıf evladına bile yetmediği halde Abdullah adlı birinin askeri beratla katip tayin edildiğini bildirmişlerdir. Zaten masraflı bir vakıf olmadığından katibe ihtiyaç duyulmadığını bunun için görevin iptal edilmesini talep etmişlerdir. Vakfın evlatlarına merhamet edilip görevin kaldırılması gerektiğini Şeyhülislam Seyyid Mehmed Ragıp bildirmiş ve onun bildiriği gibi hareket edilmesi için iş bu hüküm Zile naibine gönderilmiştir.
193/3	Fi Evâsıtı B sene 1156 (Eylül ortası 1743)	Vakıfda duaguy luk görevinin iptali	Sivas'da, Ali Baba zaviyesinin zaviyedarları Seyyid Ali ve Seyyid Fazlullah; vakfa askeri beratla Ebubekir adlı birinin duaguy tayin edildiğini oysa vakıfda başka görevler bulunup duaguyluk görevinin bulunmadığından görevin iptalini istemişlerdir. Görevin ortadan kaldırılması için iş bu hüküm Sivas kadısına yazılmıştır.
193/4	Fi Evâsıtı B sene [1]156 (Eylül ortası 1743)	Vakfın bir başka vakfa müdahalesi	Seyyid Ahmed ve Seyyid Halil gelip, Amasya Pervane Beğ cami vakfının köylerinden olan Kızılsöğüt, Kışlacıkkızık, Anduz diğer adı Kalkan olan köylerin yarı malikaneleri bunların mütevellisi oldukları vakıf tarafından alınırken, Amasya Birinci mahallesi mescidinin müezzini olan Ali: adı geçen yerlerin 7 sehminden 3 sehmi bizim mescidin müezzinlerine vakf edilmiştir diyerek karıştığından davacı olmuşlardır. Ali'nin sürekli problem çıkarması üzerine divanda kayıtlara bakılmış ve adı geçen yerlerle alakasının olmadığı anlaşıldığından iş bu hüküm Amasya kadısı ve

			mütesellimine gönderilmiştir.
194/2	Fi Evâsıtı B sene [1]156 (Eylül ortası 1743)	Vakıf köprüsünün tamiri meselesi	Sivas Beylerbeyisi Ahmed Paşa gönderdiği mektubunda; Sivas' dan geçen Kızılırmak adlı nehrin üzerinde Gürcü Hüseyin Köprüsü diye bir köprü olduğunu, yanında ise kervansaray, mezar ve oda vakfının olduğunu, buraların tevliyet, nezaret ve cibayet görevlerinin evlada aittir diye Kayseri kadıları orada oturanlara verdiğini, onlarında vakıf malını kendi işlerine harcayıp köprünün geçilemeyecek kadar harap olmasına neden olduğunu bunun için bu görevlerin Sivas kadıları tarafından verilip köprüyü tamir ettirerek bir miktarda elinde bekletip lazım oldukça köprü tamirine harcanmasını talep etmiştir. Kayıtlara bakılmış ve görevin Kayseri' de oturan Ömer bin Halil ve Es-Seyyid Hüseyin ve Ahmed bin Mahmud'un üzerinde olduğu anlaşılmıştır. Bu yönde hareket edilmesi için iş bu hüküm Sivas kadısı ve mütesellimine gönderilmiştir.
195/3	Fi Evâhiri B sene 1156 (Eylül sonu 1743)	Vakıf binasının zorla tutulması	Sivas Sarışeyh mahallesinde ki Sarışeyh zaviyesinin vakfının mütevellisi Seyyid gelip, vakfa ait bir evin her yıl müteveli eliyle kiraya verildiğini kimsenin alakası olmadığı halde mahalle ahalisinden birinin, vakıf evi zorla tutup konak haline getirerek birilerini oturtarak vakfa zarar verdiği için davacı olmuştur. Müdahil olanların engellenmesi için hüccet-i şeriye verildiği halde rahat durmadıkları için hükm-i hümayun talep ettiklerinden, durdurulmaları yönünde bu hüküm Sivas kadısı ve mütesellimine gönderilmiştir.
196/4	Fi Evâhiri B sene 1156 (Eylül sonu 1743)	Vakıf gelirinin evlatlara ödenmesi	Amasya Rıdvan Mehmed Paşa vakfının evladından bazıları gelip, bunların vakıfıdan olan Amasya'daki Taşhan'ın geliri ve hana sermaye için bırakılan 1000 gurusun müteveli tarafından vakıf evlatlarına paylaşılırken üzere vakf edildiğini, vakfın mütevellisi İbrahim Efendi'nin ölmesiyle görevi Amasya ayanlarından Ahmed' in alıp vakfın hasıl olan gelirini paylaşmadığından şikayetçi olmuştur. Ahmed parayı alıp kendi işinde kullandığı için bunlara hiçbir hisse vermemiş, bunlar da durumun düzeltilmesi için emr-i şerif rica ettiklerinden iş bu hüküm Amasya ve diğer kadılara, Sivas mütesellimine gönderilmiştir.
199/4	Fi Evâili Ş sene 1156 (Ekim başı 1743)	Vakıf gelirine hariçten müdahale	Havza kazasına bağlı Sufiler, Devle, Emircek, Akbar ve Gürcü adlı köylerin malikanelerinin vakıf olması nedeniyle buralara vakfiyet üzere mutasarrıf olan Seyyid Şeyh Abdullah, zararlı kişilerin malikane gelirine izinsiz saldırdıklarından şikayetçi olmuş ve bu konuda emr-i şerif talep etmiştir. Konunun mahallinde görülmesi için bu emir Sivas Beylerbeyisi, Havza ve diğer kadılara gönderilmiştir.
200/2	Fi Evâsıtı Ş sene 1156 (Ekim ortası 1743)	Mütevellinin cabinin ücretini ödememesi	Amasya Hüseyin Ağa vakfının cabilerinden El-Hac Hasan divana gelip müteveli kaymakamı olan Hacı Mehmed' de 39 müd hizmet karşılığında alacağı olup, almak istediğinde türlü bahane ile vermediğinden davacı olmuştur. Hacı Mehmed' de kalan 39 müd hinta tahsil edilip, muhalefet ettirilmemek için mahallinde çözümlensin diye bu hüküm Amasya ve diğer kadılara ve Sivas mütesellimine gönderilmiştir.
201/1	Fi Evâsıtı Ş sene 1156 (Ekim)	Amasya müteselliminin vakıf	Köprülü Mehmed Paşa vakfının mütevellisi gelip, vakıf köylerinin serbest rüsumlarında kimsenin alakası olmadığı halde Gümüşabad' a bağlı Balıklı adlı köye Amasya mütesellimi tarafından Mürteza adlı kişi karışıp köylüyü

	ortası 1743)	gelirine müdahale si	perişan ettiğinden şikayetçi olmuştur. Kişinin engellenip uzaklaştırılması ve kanunda yazılı olduğu gibi hareket edilmesi için iş bu hüküm Gümüşabad naibine yazılmıştır.
203/2	Fi Evâhiri Ş sene 1156 (Ekim sonu 1743)	Vakıf işlerine müdahale	İstanbul Sultan Süleyman Han cami yanında ki Sivasi Tekkesi vakfının köylerinden olan Kazabad'a bağlı Reis ve Meris adlı köylerin mahsulünü 1156 yılında almak için Tokatlı Molla Mustafa adlı birine temessük verilmiş oda kanuna uygun şekilde almaya razı olmayıp köylüye zulüm ettiğinden Kazabad kadısı ve Tokad naibi tarafından görevi iptal edilmiştir. Daha sonra Şeyh Ahmed diye birisini vekil tayin etseler bile Mustafa rahat durmamış ve eski tarihli temessükle yine işlere karışmıştır. 17 Şaban 1156 da, El-Hac Derviş Mehmed vekil tayin edilip görevi bunun yapıp başkalarının da karıştırılmaması için iş bu hüküm Kazabad kadısına gönderilmiştir.
204/1	Fi Evâhiri Ş sene 1156 (Ekim sonu 1743)	Vakıf gelirine kale muhafızının müdahale si	Niksar Darül-hayr medresesinin müderris ve vakfın mütevellisi Mevlana Mehmed Keşfi gönderdiği dilekçesinde; mütevellisi olduğu vakfa ait olan Tarar adlı köyün yarım malikanesinde alakası olmadığı halde Niksar kalesi mustahfizlarından Mehmed'in vakıf malına karıştığından davacı olmuştur. Kayıtlara bakılıp mustahfiz Mehmed'in haksız olduğu anlaşıldığından müdahalenin durdurulması için iş bu hüküm Sivas Beylerbeyisi, [Boş] kadısı ve Niksar naibine yazılmıştır.
204/3	Fi Evâhiri Ş sene [1]156 (Ekim sonu 1743)	Ortakların haklarına razı olmaması	Niksar Ahi Nahçıvan zaviyesinin meşihat görevinin sahibi Şeyh Osman dilekçe göndererek, vakfa bağlı olan Taşabad Kazasına bağlı Kırkağaç köyünün gelirinden hakkını almak istediğinde ortakları olan Mehmed ve Süleyman kendi hisselerine razı olmayıp bunun hissesine de karışıklarından şikayetçi olmuştur. Kişilerin haksızlıklarının engellenmesi yönünde emr-i şerif Taşabad kadısı ve Sivas mütesellimine gönderilmiştir.
205/2	Fi Evâili N sene 1156(Kasım başı 1743)	Vakıf hisseleri alacağına tahsili	Sivas Beylerbeyisi Ahmed Paşa gönderdiği mektubunda; Balaban Beğ vakfının mütevellisi Ali ve vakıf evladından Mehmed Beşe ve diğerleri, eski Tokat voyvodası Hüseyin Paşa'nın kardeşi Hasan: bizim 18 yıllık vakıf hissemizi aldı diye iddia ettiklerini, mahkemede yüzleştiklerinde voyvoda tarafından vekil tayin edilen Mehmed Beşe'den mütevellî ve hissedarlar eliyle kiraladıkları nesnelere kirasını aldıklarını, voyvodanın başka yerde olması nedeniyle bir alakası olmadığından, bir miktar hisse üzerinde anlaşılmış ve daha sonra hak talep etmemek üzere anlaşıldığını bildirmiştir. Konuyla alakalı voyvodaya hüccet-i şeriye verilmiş ve buna aykırı davranılırsa bildirilmesi için iş bu hüküm Darendede ve diğer kadılara, Sivas mütesellimine yazılmıştır.
206/1	Fi Evâili N sene 1156(Kasım başı 1743)	2.derece vakıf evladından müdahale	Amasya kadısı Mevlana Seyyid Burhaneddin mektup gönderip; Ali Beğ vakfının Simre-i Ladik ve Argoma nahiyelerinde bulunan vakfının geliri vakfın 1. Derece şart edilmiş ve Seyyid Osman'da bu sebeple vakfın gelirine mutasarrıf iken 2. derece evladından olan Abdulvahab babası Süleyman ile çıkıp, vakfa ait olan Ladik nahiyesine bağlı Bildar, Argoma nahiyesine bağlı Mihmad ve Urumgazi adlı köylerin vakfa ait olan hissesini 6 yıl zorla alıp kendi işinde kullandığından davacı olmuştur. Abdulvahab çağrıldığı halde mahkemeye gelmediği için

			konu bölgedeki sözüne güvenilir kişilere sorulmuş ve Osman'ın anlattığı gibi olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca konuyla alakalı kayıtlara bakıldığında da gelirlerin 1. derece evlatlara vakıf edildiği anlaşıldığından kayıtlı olduğu gibi hareket edilmesi hususunda iş bu hüküm Ladik ve diğer kadılara, Sivas mütesellimine gönderilmiştir.
207/2	Fi Evâsıtı N sene 1156(Kasım ortası 1743)	Vakıf mütevellisinin kiraya müdahalesi	Kürt Ahmed adlı kişi gelip, Hacı hamza kazasındaki Sinan Paşa vakfına ait olan arsayı vakfın mütevellisinden yılda 9 akçeye kiralayıp, üzerine bina yaparak 3 yıldır kirasını ödemediği halde mütevellinin sürekli müdahalesinden şikayetçi olmuştur. Konunun mahallinde görülmesi için iş bu hüküm Hacı hamza ve diğer kadılara ve Çorum mütesellimine yazılmıştır.
208/2	Fi Evâhiri N sene 1156(Kasım sonu 1743)	Vakıf gelirine hariçten müdahale	Sivas'daki Veysel Karani evladından Emirci Sultan zaviyesinde meşihat ve zaviyedarlık 50 sehmi Şeyh Ahmed ve Şeyh Hüseyin üzerindedir. Bu hisseden 4 sehmi Veysel Karani evladından olanların yemeleri için ayrılmıştır. Bunun gereği olarak Es-Seyyid Mehmed, Seyyid Mustafa, Seyyid Mahmud, Seyyid diğer Mehmed ve birkaç kişi daha hisseye mutasarrıflardan iken, Çungar kazasında hizmetkar olan Seyyid Abdullah vakfın bir hissesini bir şekilde askeri beratla üzerine alıp bunların hakkı olana saldırmıştır. Konu bölgenin ileri gelenlerine sorulmuş Abdullah'ın evlattan olmadığı anlaşıldığından askeri beratının iptal edilip, gereksiz aldığı vakıf malın gerçek vakıf evlatlarına verilmesi için iş bu hüküm Sivas kadısı ve mütesellimine gönderilmiştir.
209/3	Fi Evâili L sene 1156(Aralık başı 1743)	Köylünün vakfa öşür ödemesi ne itirazı	Hazreti Veysel Karani vakfının mütevellileri Seyyid Mehmed ve Seyyid Yakup divana gelip vakfa ait olan Hüseyinabad ve Bozok kazalarına bağlı olan köylerin öşürlerini almak istediklerinde köylülerin karşı çıkıp vermediklerinden davacı olmuşlardır. Bu konuda hükm-i hümayun istediklerinden iş bu hüküm Hüseyinabad ve Bozok ve diğer kadılarıyla Sivas mütesellimine gönderilmiştir.
209/6	Fi Evâili L sene 1156(Aralık başı 1743)	Vakıf gelirine müdahale	Hüseyinabad kazasındaki Osman paşa tekkesinin zaviyedarı Şeyh El-Hac Ahmed gönderdiği dilekçesinde vakfa bağlı olan Çungar kazasındaki Dölük adlı köyden Kabil oğlu Seyyid Osman adlı kişi öşrü vermeden mahsulü kaldırmış almak için gittiğinde, hizmetçisi Abdullah'ı bunun üstüne yürütmüş ve Dustanoğlu Mehmed ile birleşip 1150 yılındaki öşür mahsulü de zorla almış ayrıca kardeşi Elvanda bir ücretini vermediklerinden şikayetçi olmuştur. Vakfın kişilerde olan alacaklarının tahsil edilmesi konusunda iş bu hüküm Çungar ve diğer kadılara, Sivas mütesellimine yazılmıştır.
212/1	Fi Evâili L sene 1156(Aralık başı 1743)	Vakıf gelirine müdahale	Niksar Küçük Ağa ve İvazşah vakıflarının mütevellisi Ahmed divana gelip, vakıflarına bağlı olan Evreş adlı köyün sınırında olan yerlerin çok eskiden beri vergileri vakıf tarafından alındığından, müdahalenin engellenmesi için emr-i şerif talep ettiğinden iş bu hüküm Niksar kadısı ve Sivas mütesellimine yazılmıştır.
213/3	Fi Evâsıtı L sene 1156(Aralık)	Vakıf görevlisinden	Niksar'da ki Sinan Beğ camisinin imam ve sıbyan muallimi olan Mustafa gelip alakası olmadığı halde Niksar zabitanın bundan çeşitli vergiler talep ettiğinden şikayetçi olmuştur.

	ortası 1743)	haksız vergi talebi	Bunlar vergiden muaf oldukları için müdahalesinin gereksiz olduğu anlaşılmış ve bu durumun sonlandırılması için iş bu hüküm Niksar kadısına gönderilmiştir.
214/1	Fi Evâhiri L sene 1156(Aralık sonu 1743)	Mütevelli nin vakıf kiracısına müdahale si	El-Hac Süleyman gönderdiği dilekçesinde Tokat'daki ismi belirtilmeyen vakfa ait olan kiralık Paşabağçesi adlı bağçeyi vakfin mutasarrıfından 335 guruşa kiraladığını, ücreti vakfa ödediği halde vakfin mütevellisi ortaya çıkıp mal kapma sevdasıyla bunun işine karıştığından davacı olmuştur. Müdahalesinin durdurulması için emr-i şerif talep etmiştir. Konunun mahallinde görülmesi için bu emir Tokat mollasına yazılmıştır.
215/5	Fi Evâili Za sene 1156(Ocak başı 1744)	Vakıf akarına hariçten müdahale	Tokat Yaşmeydan mahallesi Andakhanı adlı yerin binası mülk ve arsası vakıf olup Seyyid El-Hac Mustafa binayı ücret karşılığı İsmail'e bırakmış bu da binanın arsasını da mütevelliden kiralamıştır. Fakat Mustafa ölünce eşi ve diğer varisleri kargaşa çıkarıp bunun işine karışmışlardır. Mahkemede haksız oldukları anlaşıldığı halde rahat durmadıklarından İsmail emr-i şerif talebinde bulunmuştur. Konunun mahallinde görülmesi için iş bu hüküm Tokat kadısına yazılmıştır.
217/3	Fi Evâili Za sene [1]156(Ocak başı 1744)	Vakıf tevliyeti nin el değiştir mesi	Amasya Yakup Paşa vakfının tevliyetini Seyyid Mehmed kaymakam tayin ettiği Es-Seyyid Ahmed'e bırakmış oda daha sonra kendi rızasıyla El-Hac Ali'ye devretmiştir. Fakat aslında vakıf şartında tevliyetin vakıf evlatlarına devretmesi gerektiğini, Hacı Ali'nin vakıf evladından olmamasının yanı sıra zorba bir kişi olduğu için vakfa zarar verdiğinden, görevin ondan alınıp vakıf evladından olan Hafız Seyyid Ahmed'e verilmesi için iş bu hüküm Amasya kadısına gönderilmiştir.
221(M)/1	Fi Evâhiri Za sene [1]156(Ocak sonu 1744)	Vakfin bir başka vakfa müdahale si	Gedegra kadısı Molla El-Hac Salih gönderdiği mektubunda; Gedegra'ya bağlı Emircek adlı köyde Emir Gazi Sultan zaviyesinin 1 çiftlik yeri olduğunu, köyün malikanesine mutasarrıf olan Yörgüç Paşa vakfının oğullarından Hacı Mustafa ve Hacı Ali adlı kişiler yanlarına bir de sipahi alarak bunların hakkı olana saldırdıklarını zaviye vakfının zaviyedarları Karman Dede ve Ebubekir Dede'nin huzuruna gelip davacı olduklarını, mahkemede haksızlıklarının anlaşıldığı halde kişilerin rahat durmadığını belirtmiştir. Bu sebeple kayıtlara bakılmış ve adı geçen yerdeki 1 çiftliğin zaviye vakfına ait olduğu anlaşıldığından iş bu hüküm Gedegra ve diğer kadılara, Amasya sancağı mütesellimine yazılmıştır.
221(M)/2	Fi Evâhiri Za sene [1]156(Ocak sonu 1744)	Vakıf gelirine müdahale	Akdağ kadısı gönderdiği mektubunda, muallim dergahı müteferrikalarından olan Mahmut ve amcası Hüseyin ile ortaklaşa Çerkes Beğ vakfının mutasarrıfları olup, vakıflarına bağlı olan Bozok sancağının Rumdiken adlı köyünün malikanesini amcasının oğlu Hasan henüz hissedar olmadan Kayseri'de oturan Bektaşoğlu Mehmed'e 700 guruşa satmış, ayrıca köye bağlı olan mezralara da vakfın alakası olmadığı halde zorla el koyup köylüyü perişan ettiğini, Mahmud'un vekili olan Ali gelip anlatarak şikayetçi olduğunu bildirmiştir. Kişi mahkemeye gelmeyip bir türlü durdurulamadığından konu için kayıtlara bakılmış ve haksızlığı anlaşılmıştır. Bu konuda daha önce verilen emr-i şerife uyulup Hasan'ın işlere karışmaması için iş bu hüküm

			Akdağ kadısına gönderilmiştir.
222(M)/3	Fi Evâhiri Za sene 1156(Ocak sonu 1744)	Vakıf cami yanına debbağha ne inşa edilmesi	Gedegra Sultan Pınarı mahallesindeki cami vakfının mütevellisi Osman ve mahalle ahali gelip, aklı başında olmayan birisinin caminin yanına debbağhane kurup bölgeye zarar verdiği için davacı olmuştur. Zararın ortadan kaldırılması için emr-i şerif istediklerinden iş bu hüküm Gedegra ve diğer kadılara yazılmıştır.
222(M)/5	Fi Evâili Z sene 1156(Şubat başı 1744)	Vakıf mahsulün ün eski mütevell kaymaka mının zimmetin de olduğu iddiası	Osmancık da ki Koca Mehmed Paşa vakfının mütevellî kaymakamı Ali gelip, vakfın köylerinden olan Oyuktaş'ın vakfa ait olan mahsulünün buna emanet edildiğini bu da zamanı gelince vakfa teslim edip, zimmetinde vakfa ait bir hisse kalmadığı konusunda senedi olduğu halde vakfın yeni kaymakamı Ali çıkıp: vakfa ait 2 yıllık mahsul sende kaldı diyerek zorla karıştırdığından şikayetçi olmuştur. Bu haksızlığın sonlandırılması için emr-i şerif talep ettiği için iş bu hüküm Osmancık kadısına gönderilmiştir.
224/1	Fi Evâhiri Za sene 1156(Ocak sonu 1744)	Vakıf hissesinin mutasarrıf ının tahkiki	Mevlana Veliyyüddin gönderdiği dilekçesinde; Geldigelenabad nahiyesine bağlı Kerbansaray adlı köyün malikanesi vakf olup, mutasarrıf Osman öldüğünde yeri boş kaldı diye Zile'de Ali Kadı camisinde tedris şartıyla Osman'dan boşalan görevin kendisine verilmesini istemiştir. Aslında vakıf hissesinin Osman ve başkası için berat verilmediğini, konunun bilgilendirilmeye muhtaç olduğundan eskiden beri kimlerin mutasarrıf olduğunu ve boş olup olmadığını bildirilmesi için bu hüküm Geldigen kadısına yazılmıştır.
225/4	Fi Evâhiri Za sene 1156(Ocak sonu 1744)	Vakıf mütevellis inin vakıf evlatları na hisse verme mesi	Fağfur Paşa vakfının evladından Fatıma ve Emine adlı hatunlar gelip, bunlar da vakıftan hisseye mutasarrıf oldukları için vakıftan haklarını almak istediklerinde, vakfın mütevellisi Hafız Mustafa 2 yıllık haklarını vermediğinden davacı olmuşlardır. Vakıf şartı gereği haklarının ödenmesi için iş bu hüküm Sivas ve diğer kadılara ve Sivas mütesellimine gönderilmiştir.
226/1	Fi Evâhiri Za sene [1]156(Ocak sonu 1744)	Vakıf mütevellis inin vakıf evlatları na hisse verme mesi	Fağfur Paşa vakfının evladından Fatıma ve Emine adlı hatunlar gelip, bunlar da vakıftan hisseye mutasarrıf oldukları için vakıftan haklarını almak istediklerinde, vakfın mütevellisi Hafız Mustafa 2 yıllık haklarını vermediğinden davacı olmuşlardır. Vakıf şartı gereği haklarının ödenmesi için iş bu hüküm Sivas ve diğer kadılara ve Sivas mütesellimine gönderilmiştir.
227/1	Fi Evâili Z sene 1156(Şubat baş 1144)	Vakıf mütevell kaymaka mının vakıf mültezimi ile alacak verecek davas	Osmancık'ta Koca Mehmed Paşa vakfının mütevellî kaymakamı Ali, vakfa ait Öyüktaş ve İğdehanı köylerinin gelirlerini Ahmed'e iltizam ettiğini ancak Ahmed'in iltizam bedelinin bir kısmını ödemediğinden davacı olmuştur. Yargılamanın mahallinde yapılması için iş bu hüküm Osmancık kadısına yazılmıştır.
227/2	Fi Evâili Z sene 1156(Şubat	Vakıf olan mutafhan e ile bağm	Amasya kadısı Es-Seyyid Burhaneddin gönderdiği mektubunda; Kocacık mahallesinde Es-Seyyid Mustafa Beğ vakfının mütevellileri Es-Seyyid Ahmed ve kardeşi Şerife Hatice hatun huzuruna gelip vakfın Demirciler

	başı 1144)	istipdal edilme teklifi	çarşısında bir mutafhane olduğunu, zamanla buranın harap olup vakfın tamire gücü yetmediği için günlük 4 akçeye kiralamak istediklerini fakat kimsenin talip olmadığını, Mehmed diye biri dilekçe verip kendisinin Zana adlı köyde 1 kıta bağının olduğunu ve yılda kira karşılığı 10 guruş gelirinin olduğunu, onun için mutafhane ile istibdal etmek isteyip, kendi malından da 95 guruş vermeyi teklif ettiğini bildirmiştir. Konuyla ilgili emr-i şerif istediklerinden eğer değiştirilmesi kanuna uygun ise bu şekilde hareket edilmesi için iş bu hüküm Amasya kadısına gönderilmiştir.
229/3	Fi Evâsıtı Z sene [1]156(Şubat ortası 1744)	Vakıf su yolu nazırlığı görevine müdahale	Gedegra'da Hüseyin Paşa vakfının su yolu nazırı olan Es-Seyyid Mehmed gelip, görevin babasının vefatıyla kendisine kaldığını, fakat amcası Seyyid Hüseyin'in: buralar benim dedemin ekmeğidir diye zorla karıştırdığından davacı olmuştur. Müdahalenin durdurulması için hükm-i hümayun istediğinden iş bu hüküm Gedegra ve diğer kadılara, Amasya mütesellimine gönderilmiştir.
229/4	Fi Evâhiri Z sene 1156(Şubat sonu 1744)	Vakıf evlatlarından vakıf işlerine müdahale	Artukabad'a bağlı Malumseydi adlı köydeki Seyyid Ömer zaviyesinin zaviyedarı Es-Seyyid İbrahim dilekçe gönderip; vakfın gelirini zaviyedar aracılığı ile gelip geçene yedirmek için şart edildiğini fakat bazı vakıf evlatlarının çıkıp bunun işini engellediklerinden şikayetçi olmuştur. Konuyla ilgili kendisinin fetva-yı şerifesinin olduğunu bildirip kişilerin müdahalelerinin durdurulması için iş bu hüküm Artukabad kadısına ve Sivas mütesellimine yazılmıştır.
231/2	Fi Evâili M sene 1157(Mart başı 1744)	Vakfın başka vakfa müdahalesi	Zile Minare mahallesi sakinlerinden Dursun Beğ camisi vakfı mütevellileri gelip, bunların vakfa ait olan Yalnızagaç adlı köydeki Hortuman ve Alan adlı yerlere Seyyid Mehmed Beğ diye birisi çıkıp: buralar benim ceddin olan Sati Hatun vakfındandır diye zorla karıştırdığından davacı olmuşlardır. Mahkemede haksız olduğu anlaşıldığı halde Mehmed'in müdahalesi engellenemediğinden hükm-i hümayun rica etmesi üzerine iş bu hüküm Zile ve diğer kadılara ve Sivas mütesellimine gönderilmiştir.
234/1	Fi Evâsıtı M sene 1157(Mart ortası 1744)	Vakıf işlerine müdahale	Niksar'da Halidi, Keşi ve Haçıkbağı vakfının mütevellisi Seyyid Mehmed gelip, yabancı birilerinin izinsiz ve gereksiz müdahalesinden şikayetçi olmuş ve hükm-i hümayun talep etmiştir. Bu talep üzerine iş bu hüküm Niksar kadısına yazılmıştır.
234/3	Fi Evâsıtı M sene 1157(Mart ortası 1744)	Vakıfca ödenen ücrete imamın razı olmaması	Divriği'de Hacı Satılmış adlı hayır sahibinin yaptırdığı mescidin mütevellisi Ebubekir gelip, mescidin imamı olan Kasım Efendi verilen ücrete razı olmayıp: benim hizmetim daha büyüktür, daha fazla para ver diyerek problem çıkarmasından davacı olmuştur. Ebubekir konuyla ilgili fetva-yı şerifesinin olduğunu bildirip problemin sonlanması için hükm-i hümayun rica ettiği için iş bu hüküm Sivas mütesellimi ve Divriği kadısına gönderilmiştir.
234/6	Fi Evâsıtı M sene [1]157(Mart ortası 1744)	Vakıf tevliyet davası	Niksar, Hacı Beğ bin Adil Beğ evladından Hasan dilekçe göndermiş ve Seyyid Hacı Hasan adlı kişiyle tevliyet ve geliri için önceden davalarının bulunduğu, vakıf şartına göre tevliyet 1. derece evlatlarında olması gerektiğini diğer Hasan'ın da evladiyet iddiasıyla hak talep ettiğini belirtmiştir. Konunun araştırılıp tarafların yüzleştirilerek hakkın sahibi kim ise ona teslim edilmesi gerektiğini

			Rumeli Kazaskeri Mevlana Pirizade Mehmed bildirmiştir. Onun bildirdiği gibi hareket edilmesi için iş bu hüküm Sonisa ve Niksar kadılarına yazılmıştır.
236/3	Fi Evâsıtı M sene 1157(Mart ortası 1744)	Vakıf tevliyet davası	Niksar, Hacı Beğ bin Adil Beğ evladından Hasan dilekçe göndermiş ve Seyyid Hacı Hasan adlı kişiyle tevliyet ve geliri için önceden davalarının bulunduğunu, vakıf şartına göre tevliyet 1. derece evlatlarında olması gerektiğini, fakat Taşabad nahiyesine bağlı Reviri adlı köyün malikane ve divanisine mutasarrıf olan Seyyid Nureddin evladından Seyyid El-Hac Hasan evladiyet iddiasıyla hak talep ettiğini belirtmiştir. Konunun araştırılıp tarafların yüzleştirilerek hakkın sahibi kim ise ona teslim edilmesi gerektiğini Rumeli Kazaskeri Mevlana Pirizade Mehmed bildirmiştir. Onun bildirdiği gibi hareket edilmesi için iş bu hüküm Sonisa ve Niksar kadılarına yazılmıştır.
237/2	Fi Evâsıtı M sene 1157(Mart ortası 1744)	Vakfın başka birisinin hissesine müdahale si	Mehmed veled-i Mustafa gelip, zile'ye bağlı Özükevâk nahiyesine bağlı Hisarözü adlı köyün divanisi tımar, malikanenin 1/3'ü Mehmed Beğ ve Emir Hasan Beğ mülkü, 2/3'sinden bir kısmı Medine-i Münevvere vakfı ve 2/3'sinden 620 akçe buna ait olup, vakfın mütezimi olan Seyyid Mahmud ve bazı kişiler vakfın hissesine kanaat etmeyerek bunun hissesini zorla aldıklarından davacı olmuştur. Konunun Mustafa'nın anlattığı gibi olduğunu defter emini El-Hac Mustafa bildirmiştir. Onun bildirdiği gibi hareket edilmesi için iş bu hüküm Zile ve diğer kadılarına, Sivas mütesellimine gönderilmiştir.
239/3	Fi Evâhiri M sene 1157(Mart sonu 1744)	Vakıf gelirine hariçten müdahale	Amasya Geldigelen nahiyesindeki Şeyh İlik zaviyesinin zaviyedar ve mütevellileri gelip, Şeyh İlik mezarının malikane ve divanisinin 1 çiftlik kadar yer olduğunu ve gelirin vakıf zaviyedarı olanlar tarafından alınması gerektiği halde, İsmail diye birisinin huzursuzluk çıkararak vakfa ait olan mahsulü zorla aldığından davacı olmuştur. Kayıtlara bakıldığında İsmail'in müdahalesinin haksız olduğu anlaşılmalı ve kayıtlı olduğu şekliyle hareket edilmesi için bu hüküm Geldigelen ve diğer kadılarına, Amasya mütesellimine gönderilmiştir.
242/1	Fi Evâhiri M sene 1157(Mart sonu 1744)	vakıf gelirinin vakıf evlatları tarafından paylaşıla maması	Es-Seyyid Hacı Çelebi bin Adil Çelebi vakfının evlatlarından olan Seyyid Hasan, Seyyid Mahmud ve diğerleri gelip, divanileri bunların vakfına ait olan Gün Karakuş kazasına bağlı Minaskönez, Niksar'a bağlı Köprücü ve Avara adlı köylerin gelirini vakıf evlatları paylaşırken, vakıf evladı olan diğer Hasan hakkına razı olmayıp fazlasını istediğinden şikayetçi olmuşlardır. Tarafların mahkemede yüzleştirilmesi istenmiş fakat Hasan sürekli zorluk çıkardığından emr-i ali verilmiştir. Konunun tekrar edilmesi üzerine önceden verilen emr-i ali gereğince hareket edilmesi için iş bu hüküm Sonisa ve Niksar kadılarına yazılmıştır.
242/5	Fi Evâhiri M sene 1157(Mart sonu 1744)	Vakıfta tevliyet hissesine müdahale	Şerife Fatıma adlı hatun gelip, Amasya'daki Yörgüç Paşa ve Mustafa Beğ vakıflarının tevliyeti; Mustafa, Mehmed, Ali ve bunun oğlu Seyyid Mehmed ile ortaklaşa yaparken oğlu öldüğünde vakıfta oğluna ait 12.500 guruş ve günlük 5 akçe ile nezaret görevinin alacağı buna intikal edip, eline fetva-yı şerife verildiğini anlatmıştır. Şerife hatunun hakkının alınması için iş bu hüküm [Boş] kadısına, Amasya naibine

			ve Sivas mütesellimine gönderilmiştir.
243/3	Fi Evâili S sene 1157(Nisan başı 1744)	Vakıfta evlat hissesinde Alacak verecek davası	Hacıhamza kasabasındaki Eski Vezir Süleyman Paşa vakfının evlat vazifesine mutasarrıf olan Aişe Hatun gelip, mütevellî olan Ali'de 4 yıllık alacağı olup, Ali'nin vermemesi üzerine davacı olmuştur. Konu için Mustafa mübaşir tayin edilmiş, o bölgeye gittiğinde Ali kendisini savunup: parayı anca on yılda bir toplayabiliyorum diyerek vermekte direndiğinden şikayetçi olmuştur. Ali'nin zimmetinde kalan Aişe'nin hakkının çavuş eliyle alınıp eğer vermekte güçlük çıkarırsa haber verilmesi için iş bu hüküm Hacıhamza kadısına ve Sivas mütesellimine yazılmıştır.
245/1	Fi Evâili S sene [1]157(Nisan başı 1744)	Vakıf gelirine hariçten müdahale	Es-Seyyid Hacı Çelebi bin Adil Çelebi vakfının evlatlarından olan Seyyid Hasan, Seyyid Mahmud ve diğerleri gelip, divanileri bunların vakfına ait olan Gün Karakuş kazasına bağlı Minaskönez, Niksar'a bağlı Köprücü ve Avara adlı köylerin gelirini vakıf evlatları paylaşırken, Karayaka kazasının Meruz köyündeki şirretli kişilerden olan, Hasan ve Veli'nin zorla vakıf evlatlarının hisselerini aldıklarından şikayetçi olmuşlardır. Bir defa mahkeme olmuş ve aldıklarının geri vermeleri istenip eğer bu konuda direnirlerse Sivas kalesine kalebent olmaları istendiği halde rahat durmamışlar, kaçıp zorla belgeler elde ederek yine mal kapma sevdasında olmuşlardır. Bunların görevlerinin ortadan kaldırılması için iş bu hüküm Karayaka kadısı, Sonisa naibi ve Sivas mütesellimine gönderilmiştir.
245/3	Fi Evâili S sene 1157(Nisan başı 1744)	Vakıf malın iltizamında yaşanan sıkıntı	İstanbul'da Şeyh Sivasî zaviyesi zaviyedarı Sivasî-zade sabi Abdullah'ın vasisi Şeyh Ahmed'den zaviye vakfına ait Kazabad'ın Reis ve Meris köylerindeki iltizama olan Molla Mustafa arasında yaşanan ihtilafın halli için iş bu hüküm Kazabad kadısına yazılmıştır.
246/3	Fi Evâili S sene 1157(Nisan başı 1744)	Vakıfda zaviyedarlık görevine başka bir vakıfca müdahale	Gedegra kazasında Mustafa isimli kişi mahkemeye gelip Taşanoğlu Hasan Beğ vakfına ait Ortaklar mezarası zaviyedar olarak tasarrufundayken küçük olması sebebiyle Ali adlı birisi Ortaklar köyünün tamam malikanesine sahip olmak için vakfın evladından türbedarlık deyü aldığından davacı olmuştur. Davanın mahallinde görüşülmesi için Gedegra kadısına yazılan hükümdür.
247/1	Fi Evâili S sene [1]157(Nisan başı 1744)	Vakıf işlerine müdahale	Tokat sakinlerinden Molla Mustafa gelip, bu Sivasi tekkesi vakfının köylerinden olan Kazabad kazasının Reis adlı köyün gelirini almak için vakfın mütevellisi Şeyh Ahmed tarafından vekil tayin edilmiş, görevi gereği mahsulü aldıktan sonra, Derviş diye birisi çıkıp bunun işine karıştığından davacı olmuştur. Derviş'in müdahalesinin sonlandırılması için iş bu hüküm Tokat mollası ve voyvodasına gönderilmiştir.
247/6	[Fi Evâili S sene 1157(Nisan başı 1744)]	İstibdale uygun hareket edilmemesi	Tokat'tan Fatıma hatun gelip, kendisinin Erkil adlı mevkide mülk bağını, Açeşir mahallesinden Abdulkadir adlı kişinin mütevellisi olduğu vakfa ait olan Tokat Kemerköprü adlı mevkide vakıf bağçeyle değiştirmiş ve her ikisinde yeni yerleri kullandıktan sonra mütevellî buna itiraz edip kargaşa çıkardığından şikayetçi olmuştur. Bunun sonlandırılması için iş bu hüküm Tokat mollasına yazılmıştır.
250/2	Fi Evâsıtı S sene	Vakıf evlatların	Amasya'da oturan Sıdika Hanım gelip, mütevellisi olduğu vakfın gelirinin 1. derece evlatları çıkıp vakıf hissesinden

	[1]157(Nisan ortası 1744)	dan vakfa müdahale	almaya çalıştıkları için şikayetçi olmuştur. Konuyla ilgili emr-i şerif talep ettiği için iş bu hüküm Amasya ve diğer kadılara yazılmıştır.
253/3	Fi Evâili Ra sene [1]157(Mayıs başı 1744)	Vakıf tevliyetine başka vakıfdan müdahale	Amasya'ya bağlı Tosya'da ki Mehmed Paşa vakfından Mehmed bin Hüseyin gelip, 1. derece evlatlara şart edilen tevliyetin yarısına mutasarrıf olan Seyyid Mehmed 2. derece olduğunu bölgenin ileri gelenleri haber vermiş, bunun üzerine Seyyid Mehmed'in görevden uzaklaştırıldığını fakat bir türlü rahat durmayıp vakfa sürekli zarar verdiğini belirtip davacı olmuştur. Konunun mahallinde görüşülüp, kişiler yüzleştirilerek kim haklı ise bildirilmesi için iş bu hüküm Amasya ve Tosya kadılarına gönderilmiştir.
255/3	Fi Evâili Ra sene 1157(Mayıs başı 1744)	Vakıf malının eski mütevelliden alınması	Köprülü Mehmed Paşa vakfının mütevellisi kaymakamı olan El-Hac Hasan gelip vakfin eski mütevellisi Mehmed'de vakfa ait 1845 gurusu bulunduğunu almak istediğinde ise mütevellinin karşı çıkarak vermediğinden şikayetçi olmuştur. Vakıf malının eski mütevelliden tamamen alınması için iş bu hüküm gümüş kadısına yazılmıştır.
258/5	Fi Evâsıtı Ra sene [1]157(Mayıs ortası 1744)	Vakıf işlerine müdahale	Divriği'deki Ömer Efendi camisinin mütevellisi Ebubekir gönderdiği dilekçesinde alakaları olmadığı halde bazı yabancıların işine karıştığından davacı olup müdahalelerinin durdurulması için hüküm-i hümayun talep ettiği için iş bu hüküm Divriği ve diğer kadılara, Divriği voyvodasına gönderilmiştir.
259/1	Fi Evâsıtı Ra sene [1]157(Mayıs ortası 1744)	Vakıf gelirine tımar sahibinin müdahalesi	Divan-ı emlak nahiyesine bağlı Burhan ve Çiftlik adlı köylerin malikaneleri Hamdi Beğ vakfı ve divanileri tımar olup, vakfin mutasarrıfı Mehmed vakıf malını almak istediğinde mutasarrıf olan Fetullah veled-i Mehmed kendi hakkına razı olmayıp malikane tarafının hakkına zorla saldırdığından şikayetçi olmuş ve durumun düzeltilmesi için hüküm-i hümayun rica etmiştir. Kayıtlarda divani tarafının vakıf hissesinde alakası olmadığı anlaşıldığından müdahalenin sonlandırılması konusunda bu hüküm [Boş] kadısına yazılmıştır.
259/3	Fi Evâsıtı Ra sene [1]157(Mayıs ortası 1744)	Vakfin başka vakıf gelirine müdahalesi	İstanbul'da oturan Şerife Emine ve birkaç hatun gelip, bunlar Hacıhamza kazasındaki Sinan Paşa Beğ vakfının evladından olup, vakfin gelirini alırken İbrahim Paşa çıkıp: Sinan Paşa vakfının evladı kalmadı diyerek, bunların gelirini kendi vakfına ilhak etmiş, bunlar alınan köyleri geri aldıktan sonra da vakfin kaymakam mütevellisi Sekban Ali Ağa gelire el koyduğundan davacı olmuştur. Sinan Paşa vakfının alacak hakkı çavuş mübaşeretiyile alınması için iş bu hüküm Hacıhamza ve diğer kadılara, Sivas mütesellimine gönderilmiştir.
260/1	Fi Evâsıtı Ra sene 1157(Mayıs ortası 1744)	Tımar gelirine vakıf müdahalesi	İbrahim adlı sipahi gelip, bunun hissesinden olan Kilisealanı adlı köyde başkasının alakası olmadığı halde Ayvacık serdarı Ömer buralara müdahale edip: cami vakfıdır diyerek zorla el koyduğundan şikayetçi olmuştur. Kayıtlarda burayla ilgilerinin olmadığı anlaşıldığından Ömer'in müdahalesinin durdurulması için iş bu hüküm Erim ve diğer kadılara, Canik muhassılı vekiline yazılmıştır.
260/2	Fi Evâsıtı Ra sene [1]157(Ma	Vakıf çalışanlarının vakıf	Amasya Yakup Paşa cami vakfının mütevellisi Es-Seyyid Ahmed gelip, caminin kubbesinde bazı yerlerin yıpranıp tamire ihtiyacı olduğu için, tamir etmek istediğinde bazı

	yıs ortası 1744)	camii tamirine müdahale	vakıf çalışanlarının hükm-i hümayun rica ettiğinden iş bu hüküm Amasya ve diğer kadılarına gönderilmiştir.
261/2	Fi Evâsıtı Ra sene 1157 (Mayıs ortası 1744)	Vakıf camii tamirine bazı çalışanları n karşı çıkması	Amasya Yakup Paşa camii vakfının mütevellisi Seyyid Ahmed gönderdiği dilekçesinde; caminin kubbesi ve bazı yerlerinin harap olduğunu, tamir etmek istediğinde bazı çalışanların karşı çıktıkları için davacı olmuştur. Bu konuda hükm-i hümayun istendiğinden iş bu hüküm Amasya ve diğer kadılarına yazılmıştır.
265/3	Fi Evâsıtı R sene 1157(Hazir an ortası 1744)	Vakfın başka vakfa müdahale si	Darende Balaban Beğ vakfının mütevellisi Ebubekir vakıflarına ait olan Yenice adlı köyün 1/3'lik malikane gelirine Şeyh Abdurrahman oğlu Hamid Efendi Eznani zaviyesi vakfıdır diyerek karıştırdığından, müdahalesinin sonlanması için hükm-i hümayun talebinde bulunduğu için iş bu hüküm Darende ve diğer kadılarına yazılmıştır.
266/1	Fi Evâili Ra sene [1]157(Ma yıs başı 1744)	Vakıf gelirine hariçten müdahale	Ali Pehlivan zaviye vakfının evladından Mustafa divana gelip, Niksar'a bağlı Kiryun köyünün malikanesi vakıfdaki çeşitli görevlere ait olduğu halde Mehmed ve Osman adlı kişiler çeşitli bahanelerle malikanenin yarısına karıştıklarından şikayetçi olmuş ve bunların durdurulması için emr-i şerif rica etmesi üzerine bu emir Niksar ve diğer kadılarına, Sivas mütesellimine gönderilmiştir.
266/6	Fi Evâhiri Ra sene [1]157(Ma yıs sonu 1744)	Sipahinin vakfa müdahale si	Sivas Ganem mahallesinde hayır sahibi birisinin yaptırdığı camii vakfının hatip, imam ve mütevellisi Mehmed gelip, vakfa ait olan Çayköy'e bağlı Miyadun adlı bölgenin gelirleri bunlara ait olduğu halde o bölgedeki Sarı köyünün sipahileri: buralar bizim tımara aittir diye zorla karıştırdığından şikayetçi olmuş ve durumun sonlanması için emr-i şerif istemesi üzerine iş bu hüküm Sivas ve diğer kadılarına, Sivas mütesellimine yazılmıştır.
267/3	Fi Evâhiri R sene 1157(Hazir an sonu 1744)	başka bir vakfa müdahale si	Osmancık kadısı gönderdiği mektubunda; Osmancık nahiyesindeki İbrikdar zaviyesine bağlı olan Ağrıoğlanı adlı köyün gelirine, Çorum Beğler Çelebi Zaviyesi vakfının tevliyetine mutasarrıf olan Tokat sakinlerinden Şerife Hatun, kendi vakıflarına ait olan İncesu adlı köye razı olmayıp, müdahale ettiği için şikayetçi olmuştur. Kayıtlarda her iki vakfın gelirlerinin ayrı olduğu anlaşıldığından müdahalenin durdurulması yönünde iş bu hüküm Osmancık kadısı naibine gönderilmiştir.
268/1	Fi Evâhiri Ra sene 1157(Mayı s sonu 1744)	Vakıf gelirine hariçten müdahale	Darende kazasına bağlı Gemüter köyündeki Balaban Beğ vakfının mütevellisi gelip, köyün malikane ve divanisi bu vakfa ait iken Ali Beğ veled-i Hasan Ağa çıkıp müdahale ettiğinden şikayetçi olmuştur. Kayıtlarda müdahalenin haksız olduğu anlaşıldığından Hasan Ağanın müdahalesi hala mevcut ise uzaklaştırılması için bu hüküm Darende ve diğer kadılarına, Sivas mütesellimine yazılmıştır.
268/4	Fi Evâhiri Ra sene [1]157(Ma yıs sonu 1744)	Vakıf tevliyetin e hariçten müdahale	Zile sakini Şaban ve Şaban bin Mehmed gelip Zile'ye tabi Balıkhisarı köyü malikane vakfı mütevellisi Ömer bin Şaban'dan Ahmed'e geçtiği ve kaydına askeri ruznamçede şerh verildiğini gerçekte vazifinin müştereki üzerinde olduğundan Ahmed'den şikayetçi olmuşlardır. Kayıtlara göre haklı oldukları görüldüğünde gereğinin yapılması için Zile kadısına hüküm yazılmıştır.

269/2	Fi Evâhiri R sene [1]157(Haziran sonu 1744)	akıf çalışanları nın ücrete razı olmaması	Babüs-sade ağası İbrahim ağa gönderdiği dilekçesinde kendi nezaretinde olan Amasya ve Sonisa'daki Hüseyin Ağa vakfının cibayet görevinin ortakları Osman, Ali ve Mehmed bin Osman almaları gereken ücrete kanaat itmeyip vakıf mütevellisinden fazlasını istedikleri için şikayetçi olmuştur. Kişilerin haksız müdahalelerinin engellenmesi yönünde iş bu hüküm Amasya kadısına gönderilmiştir.
272/3	Fi Evâili Ca sene 1157(Temmuz başı 1744)	Vakıf işlerine hariçten müdahale	Ali Paşa vakfından El-Hac ibn-i El-Hac Mehmed gelip, Bafra çarşısındaki arsası mukaata ve binasına mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu kervansarayına eski müftü Mustafa Mehmed Efendinin bahane üretmekle karışmasından davacı olmuştur. Uyarıldığı halde yine rahat durmadığından Mustafa Mehmed Efendi'nin engellenmesi için hüküm-i hümayun rica ettiği için iş bu hüküm Bafra kadısına yazılmıştır.
272/4	Fi Evâili Ca sene [1]157(Temmuz başı 1744)	Vakıf mütevellis inin vakıf akarı bakım ücretini ödememesi	Boğazlıyan kasabasından İbrahim dilekçe gönderip; Şeyh Fetüttin İlgazi vakfının mütevellisi Şeyh Mehmed, kendisinden vakfın harabe bağını düzeltilmesini, ne harcarsa kendisine ödeyeceğini söylediği halde, İbrahim'in harcadığı parayı vermeye razı olmadığından şikayetçi olmuştur. İbrahim'in harcadığı paranın eksiksiz alınıp kendisine ödenmesi için bu emir, Boğazlıyan ve diğer kadılara ve Sivas mütesellimine gönderilmiştir.
273/5	Fi Evâili Ca sene [1]157(Temmuz başı 1744)	Vakıf akarına hariçten müdahale	Eski Anadolu kadiaskeri Boluvizade Seyyid Mehmed Emin gönderdiği dilekçesinde, bunun mütevellisi olduğu Yakup Paşa vakfına ait olan vakfi arsa üzerine vakıf adına bina yapmak istediğinde Hasan, Osman, Mustafa, Mehmed ve diğer Hasan: biz buraları kiralayıp üzerine dükkanlar yapmıştık, yandı diyerek fuzuli karıştıklarında davacı olmuştur. Kişilerin müdahalesinin sonlanması için bu hüküm Amasya ve diğer kadılara yazılmıştır.
275/1	Fi Evâsıtı Ca sene [1]157(Temmuz ortası 1744)	Vakıfda evladiyet iddiası	Malikanesi Tur Paşa vakfına ait olan Gedegra nahiyesinin Şekarik mezrasından, mezradarı El-Hac Osman gelip, birkaç yabancıdan Gedegra kadısından bir şekilde vakıf evladından diyerek mezradarlığı üzerlerine aldıklarından şikayetçi olmuştur. Konunun araştırılıp hak kimin ise o tarafa teslim edilmesi için iş bu hüküm Gedegra kadısına gönderilmiştir.
278/2	Fi Evâsıtı Ca sene [1]157(Temmuz ortası 1744)	Vakıf işlerine müdahale	Eş-Şeyh Hasan gelip, bu Sivas Şarışeyh mahallesindeki Hoca Arasta zaviyesi vakfının zaviyedarı olup, Nakşibendiden Boynueğri olarak bilinen Şeyh Seyyid Osman hileyle tevliyeti kendi üzerine alıp, daha sonrada oğluna bırakarak Hasan'ın işlerine karıştıklarından şikayetçi olmuştur. Kayıtlara bakıldığından görevin hala bunun üzerinde olduğu anlaşıldığından, diğerlerinin uzaklaştırılması ve bunun görevine devam etmesi için iş bu hüküm Sivas kadısı ve mütesellimine yazılmıştır.
278/3	Fi Evâsıtı Ca sene 1157(Temmuz ortası 1744)	Vakfın tımar gelirine müdahale si	İsmi verilmeyen Tokat kalesi mustahfizlarından birisi gönderdiği dilekçesinde; Kazabad'a bağlı olan yerlerin malikanesi Yağlıbasan medrese vakfi divanisi tımar ve çeşitli vergileride Tokat kalesi mustahfizlarına ait iken, vakıf mutasarrıfı kendilerine ait olana razı olmayıp, mustahfizlara ait olan hisseye karıştığından davacı olmuştur. Konuyla ilgili kayıtlara bakıldığında malikane tarafının haksız olduğu anlaşıldığından, kayıtlı olduğu gibi hareket

			edilmesi iş bu hüküm Kazabad ve diğer kadılara ve Sivas mütesellimine gönderilmiştir.
278/4	Fi Evâsıtı Ca sene 1157(Tem muz ortası 1744)	Vakfa nazır ve cabi tayin edilmesi	Bafra naibi Seyyid İsmail gönderdiği mektubunda Bafra Halehan mahallesinde Hamzaoğlu Müftü Mehmed Efendi'nin evladına şart ettiği nü kud vakfının nazırı ve cabisi olmadığı için vakıfta mütevelliler olanlar bu parayı kendi işlerinde gelişigüzel kullandıklarından vakfa nazır ve cabi atanmasının şart olduğunu haber vermiştir. Vakfın evladından Es-Seyyid Mehmed'in bu göreve getirilip vakıfta bu işleri görmesi için iş bu hüküm Bafra naibine yazılmıştır.
280/4	Fi Evâhiri Ca sene [1]157(Te mmuz sonu 1744)	Vakıf gelirine müdahale	Sivas'daki Veysel Karani hazretlerinin evladından Emir Sultan zaviyesinin zaviyedarı Eş-Şeyh Es-Seyyid Ahmed gelip, Bozok kazasındaki birkaç kişinin belli miktar vakıf malını vermediklerinden şikayetçi olmuştur. Vakfa ait olan paranın tahsil edilmesi konusunda iş bu hüküm Bozok kadısına ve mütesellimine gönderilmiştir.
281/1	Fi Evâhiri Ca sene 1157(Tem muz sonu 1744)	Vakıf tevliyetin e hariçten müdahale	Abdurrahman bin Sadettin evladından Fatıma ve Arife adlı Hatunlar gelip Tokat'daki Buzluk zaviyesinin tevliyeti vakıf evladı olan bunların üzerinde iken Raziye ve Neslihan adlı Hatunlar çıkıp bunların işine karıştıklarından davacı olmuştur. Kişilerin işlere karıştırılmaması için emr-i şerif talep ettiklerinden iş bu hüküm Tokat mollasına yazılmıştır.
282/1	Fi Evâili C sene 1157 (Ağustos başı 1744)	Vakıf işlerine hariçten müdahale	Bafraya bağlı Akalan mezrasındaki İncedede zaviyesinin zaviyedarları gelip, Şeyh Mehmed ve Şeyh Ali adlı yabancıların gereksizce bunların işlerine karıştıklarından şikayetçi olmuş ve engellenmeleri yönünde emr-i şerif istediklerinden bu hüküm Bafra kadısına ve canik mütesellimine gönderilmiştir.
282/5	Fi Evâsıtı C sene [1]157 (Ağustos ortası 1744)	Vakıf evladında n vakfa müdahale	Sivas Abdulvahab Gazi zaviyesinin zaviyedar ve mütevellileri gelip, vakfın tevliyet ve galesinin 1. derecede olan evlatlara bırakıldığı halde, 2. derecede olan Ali ve Hacı Osman, yanlarına 21 tane de adam alıp, zorla bunların işlerine karıştıklarından davacı olmuşlardır. Bu konuda fetva-yı şerifelerinin olduğunu bildirerek engellenmelerini rica ettiklerinden, bu emir Sivas ve diğer kadılara ve Sivas mütesellimine gönderilmiştir.
286/3	Fi Evâsıtı C sene [1]157 (Ağustos ortası 1744)	Vakıf gelirine sipahi ve seraskerin müdahale si	Seyyid İshak gelip, bu Sivas'daki Melik Ömer zaviyesinin zaviyedar ve mütevellisi olup, vakıflarına ait olan zaviye çiftliklerine, alakaları olmadığı halde serasker Kasım Beğ ve Habibullah sipahinin kendilerine ait olan çiftliklerle yetinmeyerek karıştıklarından şikayetçi olmuştur. Konu için kayıtlara bakıldığından bahsi geçen çiftliklerin ayrı olduğunu ve birbirleri ile alakaları olmadığı anlaşıldığından, müdahalenin durdurulması yönünde iş bu hüküm Sivas ve diğer kadılara ve Sivas mütesellimine gönderilmiştir.
286/4	Fi Evâsıtı C sene [1]157 (Ağustos ortası 1744)	Vakıf çalışanları ın gelirlerine hariçten müdahale	İsmi olmayan birisi gelip, Niksar nahiyesine bağlı Deliklikaya'nın yanındaki Suber adlı yer, Alpuğur köyü ve Darülhayr medresesinin önündeki iki kıta değirmen vakıfta müderris olanlar tarafından kullanılırken, Niksar'dan iki kişi çıkıp: bu değirmeni müderris Seyyid Ahmed yaptı, o ölünce biz mirasçılara kaldı diye sorla zapt ettiklerinden davacı olmuştur. Kayıtlara bakıldığında değirmenin medrese müderrisleri tarafından kullanılması gerektiği yazıldığından

			uzaklaştırılmaları için iş bu hüküm [Boş] kadısına ve Nıksar naibine yazılmıştır.
287/2	Fi Evâsıtı C sene 1157 (Ağustos ortası 1744)	Vakıf gelirlerine hariçten müdahale	Merzifon'a bağlı Yarıca adlı köyde Kara Mustafa Paşa'nın yaptırdığı caminin imamı gelip, hayır sahibi birinin cami imamları için birkaç tane dut ağacı öşrünü, mülk arsasını ve 110 guruş da para bıraktığını, başka kimsenin alakası olmadığı halde bazı yabancıların mal kapma sevdasıyla karıştıklarından şikayetçi olmuştur. Kişilerin engellenip uzaklaştırılmaları için iş bu hüküm Merzifon ve diğer kadılara gönderilmiştir.
287/4	Fi Evâsıtı C sene [1]157 (Ağustos ortası 1744)	Tekkenişinin zaviye çalışanları n ücretlerini ödememesi	Sivas Abdulvahhab Gazi zaviyesinin mütevellileri gelip, bunlar görevlerini eksiksiz yaptıkları halde vakfın tekkenişini Seyyid Abdulvahhab ve Seyyid Ali: vakfın mahsulünü biz alırız diyerek vermediklerinden davacı olmuş ve durumun düzeltilmesi için emr-i şerif rica ettiklerinden iş bu hüküm Sivas ve diğer kadılara ve Sivas mütesellimine yazılmıştır.
288/2	Fi Evâsıtı C sene 1157 (Ağustos ortası 1744)	Mütevellinin vakıf çalışanın ücretini ödememesi	Sivas'da Ali Baba vakfının nazırı Şeyh Es-Seyyid Ebubekir gönderdiği dilekçesinde vakfın mütevellisinin ücretini vermediğinden şikayetçi olmuştur. Konu için kayıtlara bakıldığından mütevellinin Ebubekir'in selefi olan Şeyh Ahmed'e aynı sebeple ücretini vermediğinden emr-i şerif yazıldığı anlaşılmıştır. Daha önce verilen emr-i şerif gibi hareket edilmesi için iş bu hüküm Sivas kadısına gönderilmiştir.
288/4	Fi Evâsıtı C sene [1]157 (Ağustos ortası 1744)	Vakfın tevliyetine müdahale	Nıksar'a bağlı Hacı Beğ bin Adil Beğ vakfının mütevellileri Hüseyin ve Veli dilekçe gönderip, vakfın tevliyeti 1. derecede evladı olan anneleri İsmihan Hatundan bunlara intikal ettiği halde, Taşabad'a bağlı Zidevi köyünün mutasarrıfı Seyyid Hacı Hasan: ben vakıf evladındanım diye müdahale ettiğinden davacı olmuşlardır. Uyarıldığı halde Hacı Hasan bir türlü engellenememiştir. Bu sebeple konu tekrar ederse Dersaadet'e havale edilmesi için iş bu hüküm Nıksar ve diğer kadılara, Sivas mütesellimine yazılmıştır.
289/1	Fi Evâhiri C sene 1157 (Ağustos sonu 1744)	Vakfın tevliyetine müdahale	Nıksar'a bağlı Hacı Beğ bin Adil Beğ vakfının mütevellileri Hüseyin ve Veli dilekçe gönderip, vakfın tevliyeti 1. derecede evladı olan İsmihan Hatundan bunlara intikal ettiği halde, Taşabad'a bağlı Zidevi köyünün mutasarrıfı Seyyid Hacı Hasan: ben vakıf evladındanım diye müdahale ettiğinden davacı olmuşlardır. Uyarıldığı halde Hacı Hasan bir türlü engellenememiştir. Vakfın tevliyeti Hasan ve kardeşi Veli'ye verilmesi konusunda iş bu hüküm Nıksar ve Karakuş ve diğer kadılara yazılmıştır.
289/2	Fi Evâhiri C sene 1157 (Ağustos sonu 1744)	Vakıf malının kiracıdan alınması	Mehmed Efendi vakfının müteveli vekili Seyyid Süleyman gönderdiği dilekçesinde; kendi vakıflarına bağlı olan Ladik'deki Hacı Hüseyin Hanının kiracısı Mehmed'den 1152 yılından beri birikmiş olan kirasını istediklerinden vermemek için direndiğinden şikayetçi olmuştur. Mehmed'de birikmiş olan vakıf malı her ne ise tamamen alınıp konunun mahallinden görülmesi için bu hüküm Ladik ve diğer kadılara, Sivas mütesellimine yazılmıştır.
289/3	Fi Evâhiri C sene 1157	Vakıf gelirine hariçten	Mecidözü kazasına bağlı Dumandivanı adlı köydeki Dilek Baba zaviyesinin zaviyedar ve mütevellisi Kamber Halife gelip, bu Ali Beşe adlı kişiyi vakıf mahsulünü almak için

	(Ağustos sonu 1744)	müdahale	vekil tayin etmiş fakat, İbrahim, Karayılan, Mustafa Beğ ve Tahir Beşe adlı kişiler bunun işine engel olup, bir miktarda parasını zorla aldıklarından davacı olmuştur. Kişilerin engellenip, haksız aldıkları vakıf malı ve akçesinin geri alınması konusunda iş bu hüküm Çorum ve Mecidözü kadısına, Sivas mütesellimine gönderilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.VAKIFLARLA İLGİLİ HÜKÜMLERİN TRANSKRİPSİYONU

[S.1- Hüküm 2]

Sivas vâlisine ve Osmancık ve kâdılarına hüküm ki,
 Sen ki Osmancık kâdısı Mevlâna Mehmed zîde fazlulusun sütte-i sa'adetime mektûb gönderüb kazâ-i Osmancık'da vâki' Emir Bozar zâviyesi vakfının mütevellileri Seyyid Ahmed Efendi ve vâlidesi Şerîfe Râbi'a diyar-ı âherde olmağla vakf-ı mezbûru rü'yete iktidârları olmayub her sene birer bigâne kimesnelere sipariş etmeleri ile umûr-ı vakfi muhtel ve murtezikanın vezâyiflerine halel-târi olmağla mütevellilerin ve murtezika-yı vakfın muhtarı olan El-Hâc Osman zîde kadruhu murtezika-i vakıfdan olub vakf-ı mezbûru rü'yete iktidârı olmağla beher sene kâ'imakam-ı müteveli olmak üzere yedine emr-i âlîşân ihsân olunmak ricâsın arz ve Asitâne'de ahâlden misafireten mevcûd bulunan iki nefer kimesneden istihbâr olundukta minvâl-i muharrer üzere olduğu âlâ tarîki'ş-şehâde haber ve mezbûr El- Hâc Osman kâ'imakam-ı müteveli olunmak bâbında istidai-yı inânet eyledüğün bi'l-fi'il Anadolu kâdıaskeri olan Mevlâna Mehmed edâmallahu Te'âla fazâiluhu i'lâm etmeğın müşârün-ileyhin i'lâmı mûcibince amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Ca sene 1155

[S.3- Hüküm 3]

Sivas vâlisine ve Amasya kâdısına hüküm ki,
 Hâlâ Anadolu kazâskeri olan Boluvî-zâde Mehmed Emin edâme Allahu Te'âla iclâlehu sütte-i sa'adetime arz-ı hâl gönderüb medîne-i Amasya'da sâkin Çilehane demekle ma'rûf Yakub Paşa vakfının berâtıyla kâ'immakam-ı mütevellisi olub karye-i atiü'z-zikr mâlikânesi tamamına vâziü'l-yed olduğu

Seyyidlerden Hüseyin Efendi ibn-i Mustafa ve Seyyid Muhiddin ibn-i Es-Seyyid Halil nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve mücebince hükmü lahık olan El-Hâc Ali bin Ahmed nâm kimesne mahzarında şurût-ı sıhhât-i da'vâ-yı mecâmi'-i mevâni'-i mürtefi' olunduğu hâlet üzere da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işaret-i hasene ile me'âşir ve hudûd-ı erba'ası üzerine sâ'ir vâridât ile olan livâ-yı Amasya'da kazâ-i mezbûr muzâfâtından Geldigelenabâd nâhiyesinde vâki' vakfiyede nâm-ı kadîmi Mukallemân ve defter-i hakanîde Mukallemân hâlâ şöhetri Pehlivan nâm karyenin tamam mâlikânesi Mevlâna-yı müşârün-ileyhin meşrûtiyet üzere mütevellisi olduğu Yakut Paşa vakfı olub gallesi Yakut Paşa imâretine meşrûh olmağla yedinde olan vakfiye-i ma'mûlün bihâ tasrîhi mücebince kadîmi vakf-ı mezbûra mukaddemâ müteveli olanlar bilâ nizâ' zabt ve tasarruf edegelmeleriyle Mevlâna-yı müşârün-ileyh dahi ol vechile bilâ nizâ' müstakillen zabt vakfiye mücebince imâret-i mezbûr masârifine sarf ider iken merkûm El-Hâc Ali bin yüz elli dört senesinde tegallüben zabt idüb gadr itmekle suâl olunub bir âdiyesi izâle ve Yakut Paşa vakfı olmak üzere yedine bir kıt'a vakfiye ve bir kıt'a şeyhü'l-islâm imzâlarıyla mûmzâ fetvâ-yı şerîfe ibrâz itmekle mezbûr El-Hâc Ali'den su'âl olundukta yedimde olan sûret-i defterde karye-i mezbûre mâlikânesi mütevellisi olduğum Yakub Paşa vakfı olmak üzere yazıldığı için Amasya kâdısı karye-i mezbûreyi bilâ beyyine Yakub Paşa vakfına hâsim yoğuken Yakut Paşa vakfı mütevellisi veya vekili gâ'ibler iken mürâsesinde anlar üzerine hükm etmekle vaz'-ı yed eyledim deyü cevâb etmeğin amma mezheb-i hanifiyede gayb üzerine bu makûle mevâdda hükm batıl olduğuna binâen karye-i mezbûreden merkûm El-Hâc Ali'nin yedini izâle ve Mevlâna-yı müşârün-ileyhin yedine i'âde ile hükm ve El-Hâc Ali'nin müddeî itibarıyla da'vâsına mutâbık beyyine taleb ve imhâl ve müddet-i mühlet mürûrunda mezbûr

El- Hâc Ali'nin isbât-ı beyyineden aczi zâhir olduğu esnâda şöhret-i şâyi'a karye-i mezbûre mâlikânesinde ne üzerine kâ'imdir deyu vukûf-ı tammı olan müslimîn istişhâd ve ber-mûceb-i evâmir-i alîyye su'âl olundukta udûl-ı ahrâr-ı ricâlden hutebâdan Halil ibn-i İbrahim ve Abdullah bin El- Aziz ve Hasan bin İbrahim [ve] İmâm Abdurrahman bin Mehmed ve İbrahim bin Mustafa ve Ömer bin Mehmed ve Mustafa bin Mehmed ve Sûfi-zâde ve Seyyid Mustafa bin Mehmed ve Halil bin Hasan ve İsmail bin Mustafa ve Hüseyin bin Mehmed ve karye-i mezbûrede İmâm Halil bin Osman ve Ali bin Osman ve Arab Osman bin Hüseyin ve Hasan Mirahor Hüseyin ve Hamza bin Ebubekir ve mü'ezzin-i Sultan Bayazid (s. 4) Sûfi-zâde Mehmed bin Mustafa ve El-Hâc Muhammed bin Abdulgâni ve Seyyid Abdullah bin El-Hâc Hasan ve Seyyid Mehmed bin Seyyid Osman ve Osman bin El-Hâc Osman ve İbrahim bin Mehmed ve Mehmed bin Mustafa ve Mustafa bin Nasûh ve Es-Seyid İbrahim bin İbrahim ve Kal'a'dan El-Hâc Eyne ibn-i El-Hâc Mehmed ve El-Hâc Mehmed bin El-Hâc Muharrem ve Mustafa bin Mehmed ve Bekir ve El-Hâc Hasan Muharrem ve El-Hâc Mehmed bin Hasan ve El-Hâc Halil bin El-Hâc Hasan ve Halil bin Hasan ve Halil bin İbrahim ve Seyyid Halil bin Ali ve Kara Mehmed bin Mustafa ve Ali bin Mustafa ve Osman ibn-i Mehmed ve Osman bin El-Hâc Mustafa ve Hafız Mehmed bin El-Hâc Mustafa ve Seyyid İbrahim bin Halil ve Seyyid Mustafa bin Mehmed ve Ahmed bin Ebubekir ve İbrahim bin Mustafa ve Seyyid Mustafa bin Mehmed nâm kimesneler merkûm esmâ ve ensâb ashâb-ı hudûddan mu'ayyen şehâdet-i azîmeleriyle müşahâde olan karye-i Pehlivân niza'-ı mâlikânesi için Yakut Paşa vakfidır. Bizler bu husûsa bu vechile şahitleriz şehâdet dahi ederüz deyü her birileri edâ-yı şehâdet-i mütevâtire ile şehâdet eylediklerinde şehâdet-i mu'adeleleri Mevlâna-yı müşârün-ileyhe ilmen yakîn hâsıl etmekle Yakub Paşa mütevellisi merkûm El-Hâc Ali'yi hilâf-ı

meşhûr mütevâtir Pehlivân karyesi da'vâsından men' ve Yakut Paşa mütevellisi Mevlâna-yı müşârün ileyhe kadîmisi ve Yakut Paşa vakfı olmak üzere kemâkân zabt ve tasarruf eylemelerine hüküm birle husûs-ı mezbûre müteveli nasb olunan Amasya'da vâki' Sultan Bayazıd Han tabe serâhu medresesi müderrisi Mevlâna Mustafa Akif zîde ilmihunun imzâsıyla mümzâ hüccet-i şer'iyeye verilüb ve ol hüccet-i şer'iyeye bâ- fermân-ı alî defterhâne-i amîremde hıfz olunduğun bildirüb ol hüccet-i şer'iyeye mahfûza mücebince amel olunub mugâyir-i hüccet-i şer'iyeye nizâ' ve müdahâle itdürülmeyüb men' ve def' ve fuzûlî ahz eylediği mahsûlâtı istirdâd olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i amîremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca'at olundukta Geldigelen nâhiyesine tâbi' karye-i Mukallemân mâlikâne vakf-ı imâret-i Yakut Paşa ve divanî timâr deyü doksan dört nefer müslümanın ve elli dört nefer gebran ve on iki zemîn ve iki çiftlik ile hâsıl ma'a bahâ-yı pembe ve şâ'ir ki bedel-i piriñç nohud şod çift ve ispenç ve hinta yekûn ma'a gayrihâ on iki bin akçe yazu ile defter-i mufassalda tahrîr ve ber-minvâli meşrûh hüccet-i rüsûm dahi defter-i hâkânîde hıfz olunduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkânî ve kanûn üzere amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâ'ili C sene [1]155

[S.4- Hüküm 1]

Sivas vâlisine ve Amasya kâdısına hüküm ki,

Medîne-i Amasya'da vâki' müteveffâ-i Hızır Paşa evlâdlarından Mehmed nâm kimesne gelüb cediti müteveffâ-i müşârün-ileyhin evkâfî müsakkafâtından medîne-i Amasya'da vâki' Mustafa Bey hamamı demekle ma'rûf hamamın icâresini batn-ı evvelide olan evlâdına ale's- seviye şart ve ta'yin eylediği vakfiye-i ma'mûlün bihâsında mastûr ve mukayyed ve bu vâkıfın evlâdından

batn-ı evvelide olub ber-mûceb-i şart-ı vâkıf hamam-ı mezbûrun icâresine mutasarrıf iken hâlâ vakf-ı mezbûrun evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olan kazâ-i mezbûrda sâkin [Boş] nâm kimesne hamam-ı mezbûrun icâresinden hâsıl-ı galleden buna â'id olan hissesin bin yüz elli senesinde vermeyüb kendüsü ahz ve gasb ve ekl ve bel' ve buna gadr eyledükte ve bu bâbda da'vâsına muvâfik fetvâ-yı şerîfesi oldıgın bildirüb mûceb-i şer'le görölüb şart-ı vâkıf mûcebince hamam-ı mezbûrun icâresinden isâbet iden hissesi kendüye alıverilüb ta'allül ve muhâlafet ettirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâ'ili C sene 1155

[S.5- Hüküm 6]

Sivas vâlisine Osmancık ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
Medîne-i Osmancık'ta vâki' İbrikdâr zâviyesinin bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle zâviyedârı olan ulemâdan kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkikîn Mehmed zîde ilmihü gelüb arz-ı hâl idüb zâviyedârlık-ı mezkûr tedris şartı ve vazife-i mu'ayyene ile yüz otuz dört tarihinden berü berâtıyla üzerinde olduğu Anadolu muhasebesinde ve kurâsı defter-i hâkânîde mukayyed iken civârında bi-vechi meşrûta Beğler Çelebi zâviyesi vakfı mütevelliyesi Şerîfe Fatma ve vekilleri İbrikdar zâviyesi ve kurâsı Beğler Çelebi vakfı mülhakâtından deyü müdâhale ve gadr sevdâsıyla mukaddemâ nizâ'-yı kesîre vuku'undan nâşi tarafeyn vakıflar defter-i hâkânîden der-kenâr ve başka başka vakıflar olduğun icabet-i defter-i hâkânî arz ve mûcebince mâliye tarafından emr-i şerîf ısdâr ve mahâllinde terâfu'-ı şer' olundukta dahi İbrikdar zâviyesi vakfında Beğler Çelebi zâviyesi vakfının kat'a alâkası olmadığı zâhir ve faysal verilmişken murûr-ı eyyâm ile mezbûrlar yine bi-vech-i ta'cîz ve te'addîden hâlî olmamalarıyla mukaddemâ sadır olan emr-i şerîf

mûcebince müceddeden sen ki vezir-i müşârün-ileyh ve Mevlâna-yı mûmâ-ileyhümâsız size hitâben emr-i şerîfim verilmek bâbında arz-ı hâl birle istirhâm etmekle vâkı'an iddi'ası defter-i hâkânî ve berâtı kaydına mutâbık ve Beğler Çelebi vakfi mütevelliyesi ve vekillerinin mülhakat nizâ'ı kuyûdâta mugâyir olmağla kayıtları muktezâsınca müdâhaleden men' ve def' için divân-ı hümayûnum tarafından emr-i şerîfim sudûru için bi'l- fi'il re'isü'l-küttâbım olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Mehmed Râgıb dâme mecduhu i'lâm etmeğın i'lâmı mûcebince emrim yazılmıştır.

Fî Evâ'ili C sene 1155

[S.11- Hüküm 3]

Sivas vâlisine ve Amasya ve [Boş] kâdılarına hüküm ki, Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa Ebu Bekir zîde kadruhu südde-i sa'adetime arz-ı hâl idüb Amasya'da vâki' cediti müteveffâ Şadi Bey ve Burak Bey vakfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mâliye tarafından bi'l- fi'il berât-ı şerîfimle mütevellisi olub uhdesine lâzım gelen hizmeti görüb hilâf-ı şer'-i şerîf vaz' ve hareketi olmayub dahl olunmak icâb itmez iken ashâb-ı ağrâzdan kazâ-i mezbûrda sâkin Hafız Süleyman ve Hafız Abdurrahman nâm kimesneler bi-vech ve bilâ-berât ve bilâ-senet müteveli umûruna müdâhale ve gadr eylediklerin bildirüb berâtı mûcebince amel olunub ashâb-ı ağrâzdan olan merkûmların müdâhale ve ta'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ eyledüğü ecilden şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri C sene 1155

[S.11- Hüküm 5]

Merzifon ve [Boş]ve [Boş] kâdılarına hüküm,

Mehmed zîde şerefehu arz-ı hâl idüb nezâret-i şeyhü'l- islâmiden olan müteveffâ Köprülü Mehmed Paşa evkâfı mukâta'alarından taht-ı kazâlarınızda vâki' Hacı köyü ve tevâbi'i mukâta'ası karyelerini bin yüz elli altı senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gayetine değin zabt olunan taraf-ı vakıftan buna deruhde ve iltizâm ve bu dahi iltizâma ve cânib-i vakfa iktizâ iden mâl-ı peşini tamamen edâ ve teslîm ve mukaddemâ ve mu'ahhar tarihli temessük zuhûr eder ise amel ve i'tibâr olunmamak üzere vakf-ı merkûmun kâ'imakam mütevellisi Yusuf Efendi tarafından memhûr ve ma'mûlün-bihâ zabt temessükü virüldüğün bildürülüb mukâta'a-ı mezbûre kurâları temessükü mücebince sene-yi merkûmun kendüye zabt ve vâki' olan mahsûlât ve rûsûmat kanun ve defter mücebince ahz ve kabz itdürülüb mugâyir-i temessük âharı bir dürlü dahl ve ta'arrûz ettirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ itmeyin temessükü mücebince zabt ettirüle deyü yazılmıştır.

Fî Evâhiri C sene [1]155

[S.12- Hüküm 2]

Sivas vâlisine ve Tokad nâ'ibine hüküm ki,

Tokad sâkinelerinden [Boş] evlâdından Cennet nâm hatun gelüb Tokad kazâsı muzâfâtından [Boş] nâhiyesine tâbi' Eze ve Kemkez ve Yenice Othab nâm karyeler topraklarında vâki' ma'lumü'l-hudûd bir mikdâr yerleri selâtîn-i maziyyeden berü mezbûrenin cediti [boş] nâm kimesneye hibe ve temlik ve eline mülk-nâme-i hümâyûn verildikten sonra ol dahi ol yerleri vakıf ve hâsıl olan gallesin evlâd-ı zükûr ve inâs ale's- seviye şart ve ta'yin eylediği defter-i hâkânîde ve vakfiye-i ma'mûlün-bihâsında mastûr ve mukayyed ve evlâd-ı zükûru bi'l- külliye münkarız olmağla ber muceb-i şart-ı vâkıf mustakilen tevliyet tasarruf mezbûreye intikâl ve birkaç seneden berü galle-i mezbûru ahz ve kabz

idegelüb âherden dahl olunmak icâb itmez iken ecânibden olub evlâdiyet alâkası olmayan Seyyid İbrahim bin Süleyman ve Seyyid Mustafa ve Seyyid Mehmed bin Hacı Çelebi nâm kimesneler zuhûr ve evlâdiyet iddiâsıyla galle-i vakıfdan hisse talebiyle te'addî ve bundan akdem murâfa'a-yı şer' olduklarında evlâdiyet alâkaları olmayub ecânibden oldukları şer'an sâbit ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i şart-ı vâkîf hisse mutâlebesiyle ta'addîleri men' birle cânib-i şer'lerden yedine hüccet-i şer'iyeye verilmeğin mezbûrlar def' olmayub yine ol vechile nizâ' hisse mütâlebesiyle te'addî ve tekrar mürâfa'adan iki def'a dahi ol hüccet-i şer'iyeye imzâ olunmuşken mezkûrlar yine müdâhale ve hevâlarına tâbi' nâ'ibe istinâden müdevver hüccet ibrâzıyla hilâf-ı şer' ve mugâyir-i şart-ı vâkîf te'addîden hâlî olmadıkların ve bu bâbda da'vâsına muvâfık iki kıt'a fetvâ-yı şerîfe verüldüğün bildirüb fetvâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'iyeye mûcebince amel olunub ber mûceb-i şart-ı vâkîf galle-i mezkûr mezbûre hatuna ahz ve kabz ettirilüb ecânibden olan mezkûra hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i şart ol vechile hisse talebiyle zâhir olan ta'addîlerin men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı C sene 1155

[S. 17- Hüküm 1]

Sivas vâlisine ve Sivas kâdisına hüküm ki,
Abdullah ve Ali veledân-ı Osman Çavuş gelüb Sivas sancağında Niksar nâhiyesinde Eskidir nâm karye ve gayrîden yigirmi sekiz bin altmış dokuz akçe ze'ameti başka başka berevât-ı şerîfimle mutasarrıf olub ze'ametleri mülhâkâtından Sivas nâhiyesine tâbi' Çayırılık nâm karyesinin mâlikânesin nisfi vakf evlâdından Benan Ağa ve Ahmed Ağa ve nisf-ı ahârı ile Sivas tımarını ve hâlâ müşterekleriyle mûma-ileyhumânın zea'metleri mülhâkâtından olmağla

karye-i mezburenin sâlifü'z-zikr vakf olan nısf mâlikânesi mutasarrıf olanlar ber muceb-i defter-i hâkânî nısf mâlikâne tarafına aid olan mahsulün nısfını almasına kanâ'at itmeyüb ziyâdeye tecavüz ve müşterekiyle mûma-ileyhe gard eylediklerün bildürüb defter-i hâkânî mucebince amel olunub hilâf-ı defter-i hâkânî mezburları ziyâdeye tecavüz ittirilmemek bâbında emr-i şerifim ricâ ve defterhâne-î âmiremde mahfuz olan ruznamçe-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukta Sivas nâhiyesi tâbi' karye-i Çayırılık nısf mâlikâne vakf evlâd-ı Benan Ağa ve Ahmed Ağa hâliya hisse-i mâlikâne Benan Ağa ve Ahmed Ağalar der-tasarruf Hundî Hatun ve Mevcude Hatun bint-i evlâd-ı Benan Ağa ve Ahmed Ağa nısf-ı ahâr ve divanî tımar yirmi altı nefer reaya ve bir çiftlik ve üç mezra' ve hasıl-ı divanî bennak ve hınta yekün ma'a gayruhâ beş bin akçe yazu ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrir ve defter-i icmâlde karye-i Çayırılık me'a mezra'-i Ortaviran Sekiran ve Kocaviran deyü yazıy-ı mezkûr ile tahrir ma'a gayrihu birikdirilüb yedi bin yedi yüz akçe ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun üç bin akçesinide icmâl bozulmamak üzere bin beş yüz akçeleri mûma-ileyhuma Ali ve Abdullah veledân-ı Osmanzeametleri mülhâkatı bakîsi müşterekleri kaydından olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkânî mûcebince amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı B sene 1155

[S.18-Hüküm1]

Bafra ve [Boş] kâdılarına ve Canik muhâsılı vekiline hüküm ki,
Bafra kazâsına tâbi Taşköy nâm karyede [Boş] nâm kimesne binâ eylediği cami'-i şerîfinin bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle hatibi olan Hasan zîde salahû gelüb selâtîn-i mâziyeden berü karye-i mezbûre toprağında ma'lümet'ül-hudûd yerlerin cami'i mezkûrun bânîsi merkûma temlik ve yedine mülk-nâme-i hümâyûn verildikten

sonra ol-dahî ol yerlerin tasarruf ve gallesin cami'inde hatib bulunanlara şart ve ta'yin eylediği vakfiye-i ma'mülün-bihâsında defter-i hâkânîde mukayyed bu dahî berât-ı şerîfimle hatîb olub ber-mûceb-i şart-ı vâkıf ol yerleri zabt ve gallesin ahz ve kabz murâd eyledikte civârında vâkî' Aşur nâm karye sipahileri Abdülkerim ve Ömer ve Ahmed nâm sipahiler zuhûr ve ol yerler tımarımız karyesi toprağındandır öşr ve resmi biz kabzederüz deyü hilâf-ı defter-i hâkânî ve vakfiye-i ma'mülün-bihâ öşr ve resmine müdahale ve te'addiden halî olmadıklarun ve bu bâbda şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfe verildiğün bildürüb fetvâ-yı şerife ve vakfiye-i ma'mülün-biha ve defter-i hâkânî mûcebince 'amel olunub sipâhi-yi mezbûrun hilâf-ı defter-i hâkânî müdahaleleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın kânun üzere 'amel olunmak emrim olmuşdur.

Fî Evâsıtı B sene 1155

[S.18-Hüküm 4]

Sivas vâlisi ve Sivas [Boş] kâdılarına hüküm ki,

Ömer nâm kimesne gelüp Sivas sancağında ve muzafatında Komanat nâhiyesinde Omala nâm karyenin tamam malikânesi vakf-ı evlâd-ı Ayas Ağa der-tasarruf-ı evlâdeş divânî tımar deyü defter-i hâkânîde mukayyed ve bu müteveffâ-yı mezbûr Ayas Ağa'nın evlâdından olmağla karye-i mezbûrenin malikânesi sa'ir evlâd-ı vâkıf ile zabt ve malikâne tarafına ait olan mahsûlünden hissesin ahz ve kabz itmek murâd eyledikte evlâd-ı vâkıfdan bunun ammisi Mehmed nâm kimesne zuhûr ve şirrete sülûk ve ben batn-ı evveldeyim karye-i mezbûrenin malikânesin ben zabt idüb malikâne tarafına ait olan mahsûl ve rüsûmu ahz ve kabz ederüm sen batn-ı sanîden bulunman ile senin malikâne mahsûlünde alâkân yoktur deyü hilâf-ı defter-i hâkânî ve vakfiye-i ma'mülün-bihâya mugâyir fuzûlî müdahale ve

te'addi eyledüğün bildirüb karye-i mezbûre malikânesi ber-mûceb-i defter-i hâkânî bununla sa'ir evlâd-ı vâkıfa zabt ve malikâne tarafına ait olan mahsül ve rüsûmundan herkesin hissesini kanûn ve defter mûcebince ahz ve kabz ettirilüb hilâf-ı kanûn ve defter-i hâkânî ve mugâyir-i vakfiye mezkûr Mehmedi bir türlü dahl ve ta'arruz ettirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan rûznâmçe-i hümayûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukta Komanat nâhiyesine tâ'bî Omala malikâne tamam vakf-ı evlâd-ı Ayas Ağa der-tasarruf-ı evlâdeş divâni tımar neferâ adet yüz doksan sekiz ve zemin adet dört ve çiftlik-i hassa yekün ma'a gayrihu dokuz bin dokuz yüz üç akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrir olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkânî mucebince amel olunmak içün yazılmıştır.

Fî Evâsıtı B sene 1155

[S.19-Hüküm 4]

Sivas vâlisine ve Argoma ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
Müderrişinden El-Hâc Ahmed zîde ilmihu arz-ı hâl edüb Amasya kâzasına tâ'bî Hakala karyesinde müteveffâ Ali Beğ oğlu Kasım Beğ binâ eylediği medresesinin ve hâlâ berât-ı şerîfimle müderrişi ve vakfının mütevellisi olub Amasya sancağında Argoma nâhiyesi karye-i İlarıslan nısf malikâne mülk-i Serhan Çelebi bin Kaya Paşa ve nısf-ı aher vakf-ı medrese-i Hakala divâni tımar ve tahtında çiftlik-i hassa iki ve çiftlik-i malikâne iki deyü defter-i hâkânîde mukayyed ve hîn-i tahrirden bu ana gelince iki adet çiftlik-i hassa divâni tarafından ve iki adet çiftlik dahi hâssalık üzere malikâne tarafından nısf malikâne medrese-i mezbûr vakfi olmağla malikâne hâsıl yazılan iki adet çiftlik biri medrese-i mezbûre ve biri dahi Serhan Çelebi evlâdı tarafından zabt olunagelmiş iken karye-i mezbûrenin divâni mutasarrıfları ve Serhan Çelebi evlâdı zikr olunan iki adet malikâne

çiftliklerinde medrese-i mezbûre vakfının âlakası yoktur deyü hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûli müdâhale ve malikâne tarafına hâsıl yazılan çiftliklerden medrese-i mezbûre vakfına ait olanı ahz ve kabza mûmânî'ât ve te'addi eyledüğün bildürüb defter-i hâkânî mücebince 'amel olunub mugâyir-i defter-i hâkânî ol-vechle olan müdâhale ve te'addileri men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümayûnum rica ve defterhâne-i âmiremde mahfuz olan defter-i mufassala müracaat olundukta Argoma nâhiyesine tâ'bî karye-i İlarıslan nisf malikâne mülk-i Serhan Çelebi bin Kaya Paşa ve nisf-ı ahar vakf-ı medrese-i Hakala ve divânî tımar hâliya nisf malikâne Serhan Çelebi evlâdı tasarrufundadır neferâ adet yüz yirmi beş ve zemin adet sekiz ve mevkûf nefrâ İki ve çiftlik-i hasıa iki ve çiftlik-i malikâne iki ve zikr olunan karyenin tarlalarında Arucak nâm karye cema'ati beş müd on kilelik yer zira'at edüb behresün mezbûr karye sipahisine verürler hâsıl-ı çift ve hinta tapu-yı zemin ve nisf deşt-i banî yekün ma'a gayruhu dokuz bin yediyüz akçe yazı ile defter-i mufassalda mukayyed olmağın defter-i Hâkânî mucebince berât-ı hümayûn yazılmıştır.

Fî Evâsıtı B sene 1155

[S.21-Hüküm 4]

Bafra ve [Boş] kâdılarına ve Canik muhasılı vekiline hüküm ki,

Bafra kâzasına tâ'bî Taşköy nâm karyede vâkî' [Boş] cami'-i şerîfinin bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle hâtibi olan kıdvet'üs sülehâdanHasan zîde salahû südde-i sa'adetime arz-ı hâl edüb karye-i mezbure sakinlerinden Abdülkerim nâm kimesne zimmetinde hukûk-ı şer'iyeden bin yüz elli iki senesinden berü ma'lümül-keyl mahsûl alacak hakkı olmağla taleb eyledikte mezbûr bivechi ve hilâf-ı şer'-i şerîf vermekte ta'allül ve muhalefet eyledüğün ve bu bâbda şeyhü'ül-

islamdan fetvâ-yı şerîf verildiğün bildürüb mûcibince şer'le görülüb tahsil ve alıverilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı B sene 1155

[S.(M) 21- Hüküm 2]

Sivas vâlisine ve Hısn-ı Mansur [Boş] ve Rişvan voyvodasına hüküm,
Sivas'da metfûn kutb-ı ârifin Şeyh Çoban kuddisü'l-azîzin zâviyesi vakıf karyelerinden Sivas kâzasına tâbî' İmren nâm karye re'âya ile karye-i merkûm kethüdâsı Osman nâm kimesne gelüb bunların hilâf-ı şer'-i şerîf kimesne vaz' ve te'addileri yoğuken Rişvan kabilesinden Akçabatlı ta'ifesinden Kösker Mehmed ve Balı kethüdâsı ve oğlu İbrahim vesa'ir hevâlarına tâbî' mal'ümül-esâmîr kimesneler birbirleriyle yek-dik ve merkûm Kösker Mehmed'in karındaşı sizin karyenizde İmam oğlu Mehmed'in karındaşı ve Osman Oğlu nam kimesnelerin mahsûllerini sirkâ iderken katl ve fuzûlî üzerlerine hücûm iyledikde nefislerini def' için katl eylemişler deyü bin yüz elli [Boş] senesinde yetmiş seksen atlu ile bunların karyelerini basub mahsulâtlarını yağma ve gâret ve birkaç nefer adamları cebren ahz ve dağa götürüb iki yüz guruş miktarı akçe vesaire emvâl ve eşyaları ahz ve gadr-ı küllî eyledikleri ve mezbûrlar taht ve kazalarınızda mukarrer üzere oldukların ve bu bâbda fetvâ-yı şerîfe verildiğün bildürüb buldukları mahalde şer'le görülüb hilâf-ı şer'i şerif ve mugâyir-i fetvâ men' merkûmân kethüdâ oğlu İbrahim ve Kösker Mehmed cebren ve kahren ahz ve gâret eyledükleri mahsûl ve sâ'ir emvâl ve eşyasın tahsîl ve alıverülüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın şerle görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı B sene 1155

[S.23- Hüküm 6]

Sivas vâlisine ve Sivas kâdısına hüküm,

Müderresînden Seyyid Numan zîde ilmuhu gelüb bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle Sivas'da vâki [Boş] nâm mescid-i şerîfin mütevellisi olub mescid-i mezbûrun imamı Seyyid Ahmed nâm kimesne berâtı mücebince bin yüz elli [Boş] senesinde hizmeti mukâbili müstehâk olduğu vazifesin müteveli-i sâbıktave yine ahârdan başka temessük verüb bâdehû tevliyet-i mezbur buna tevcîh olunub âhardan dahl olunmak icab itmez iken müteveli-i sâbıkın zimmetinde vazifem kaldı şer'an alırım deyü rencide eylediğin ve fetvâsı olduğun bildürüb şer'le görülüb men' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Bsene [1] 155

[S.24-Hüküm 2]

Sivas vâlisine ve Sivas kâdısına hüküm,

Sivas'da vâki' Şeyh Çoban zâviyesinin mütevellisi Şeyh Şemseddin mektub gönderüb zâviye-i mezkûre evkâf-ı karyelerinden Emirhan nâm karye ahâli ve sâir reaya bundan akdem tarafına varub i'lâm hal olunan yine karye-i mezbur reayasından İmam Oğlu Mehmed nâm kimesne öteden berü kendü halinde olmayubbilâd vesâ'dil-fesâd olub daima garet-i müstemiresi olduğundan gayri ber-vech-i birer takrib ile mîr-i mirân çavuşluğu dahi peyda idüb ol senede ehl-i örf ta'ifesine zalemeye istinâd ile sa'ir ızrâr-ı şer'den ma'âda hissesine edâsı lazım gelen emr-i şerîfimle vâki' tekâlif-i kat'a virmeüyüp sa'irlerinin üzerine tahmil ve ol vechle re'âyanın ızlaline ba'is sa'irlerine dahî sarî adem-i tahsil-i teklife sebep olması muhakkak olduğunu ve ahvâlini der adâlete arz ilhah ve bundan akdem keyfiyet arz olundukta ancak üzere edâsı lazım gelen tekâlif-i sa'ir re'âya ile me'an edâ itmek üzere emr-i şerîfim

sadır olunmuş iken edâda muhalefet eylediğinden gayri emval me'lûf olduğun üzere ızrâr-ı halî olmayub bir-vechle itât-i şer'î şerîfemr-i münif eylemeyüp vakfin re'âyasının parakende ve perişân olmalarına ve karyenin harabe ba'is olması muhakkak ve muharrer olmağın mezbûr Mehmedin evâmir-i şerîfim vâki' tekâlifden hissesine isâbet iden ve tahsil olunması senki vezîr-i müşârû'n-ileyhsin sana hitaben emr-i şerîfim sudûrunu iltimas ve divân-ı hümâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma müracât olundukta mezbûr Mehmed Çavuş'un üzerine edâsı lazım gelen tekâlifinin tahsili için bundan akdem emr-i şerîfim verildiğün mastûr ve mukayyed bulunmağın bi'l-fi'il re'isülküttabım olan Mehmed Ragıp dame mecdihû 'ilâm itmeğın 'ilâmı mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri B sene [1]155

[S.25- Hüküm 3]

Sâbıkân Amasya müftisi Akif Mustafa zîde ilmuhu ve Amasya mütesellimine hüküm ki,

Evlâd-ı vâkıfdan Şeyh Sivasî zade Abdullah ve diğeri Abdullah zîde salahûma gelüp Amasya sancağında Simre-i Ladik nâhiyesinde vâki' Karahalil nâm mezra'anın tamam mâlikânesi Abdüssinan evkâfından Serinlik nâm karyesinin nisf mâlikânesiyle Halil nâm karyenin nisf ve Kemallü mezra'asının tamam mâlikâneleri Saçlıdede vakfindan olduğu defter-i hâkânîde mukayyed ve bunlar bervech-i meşrûta berât-ı şerîfimle vakfiyet üzere mütevellisi olmalarıyla vakfiyet üzere mutasarrıfları olub bu ana gelince ahârdan bir vecihle dahl olduğu yoğuken Taraklı Borlu kazasında vâki' Hüseyin kedhûda cami'-i şerîfi mütevellisi Sürücüoğlu Mehmed Beşe dimekle ma'rûf kimesne zuhûr ve hilâf-ı defter-i hâkânî ve mugâyir-i berât fuzûli müdâhale ve bunlara ait olan mâlikâne

mahsûlâtını bin yüz kırk dört senesinden berü re‘âyâdan cebren ahz ve kabz ve külli gadr eyledikte mezbur Sürücüoğlu Mehmed ahâr yakada sâkin olmağla hevâsına tâbi‘ mütegalibeden ba‘zı kimesnelere istinâden kendü ihtifa ve bir vechle icray-ı hak mümkün olmaduğın bildirüb sen ki Mevlanây-ı mûma-ileyhsin husus-ı mezbûreye mevla olup şer‘le görölüp mezbûrun fuzûli ahz ve kabz eylediği mahsul-ı vakf bi‘t-tamam tahsil ve bunlara alıverölüp icrâ-yı hak ve fî maba‘ad hilâf-ı defter-i hâkânî ve mugayir-i şart-ı vâkıf zahir olan müdahalesi men‘ ve def‘ eylemen bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ ve senki Mevlanâ-yı mûma-ileyhsin husus-ı mezbura mütevellî ta‘yin olunman için alemü‘l-ulema‘il-mütebahhirin efdalü‘l-füdelâ‘i’-müteverrihin bi‘l-fiil Şeyhülislam ve müftü‘il-enam olan Mevlana Seyyid Mustafa edemallahû Te‘âlâ fezailihû işâret etmeleriyle işâretleri mücibince mevlâ olman emrim olmuştur.

Fi Evâhiri B sene 1155

[S.25-Hüküm 5]

Sivas vâlisine ve Sivas kâdısına hüküm ki,
 Sen ki Sivas vâlisi Mevlana Es-seyyid Mehmed zîde fazlıhûsun mektub gönderüp Medîne-i Sivas sâkinlerinden sadât-ı kirâmdan Seyyid Ahmed ve karındaşı Seyyid Şemseddin zîde şerefehûma meclis-i şere varup Diyarbekir’de vâki Behramiye cami‘-i şerîfi vakfından medîne-i Sivas’da vâki Kurşunlu hamam dimekle ma‘rûf hamamın kupusu dâhilinde mücerred ve hâricinde vâki‘ Hızırlık ta‘bir olunur bir mikdar arsa-i hâliye mütevellî-i vakıf tarafından ber-mûceb-i temessük senevî on beş para icâre ile bunların ber-vech-i iştirâk taht-ı icârelerinde olmağla mücerred-i mezkûru kendü malı ile ta‘mir ve termim ve be-her sene icâresin vakf-ı mezbûr mütevellilerine edâ idüb bir vechle dahl olunmak icâb itmez iken ba‘zı kimesneler bî-vech-i şer‘ müdâhaleden hâlî olmamalarıyla yedlerinde olan

mütevelli temessükü ve kıbel-i şer'eden verilen mürâseleye mugâyir zâhir olan müdâhale ve te'addileri men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hûmâyûnum verilmek ricâsına vâkî hâlî bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri B sene [1] 155

[S.26-Hüküm 2]

Sivas vâlisine ve Sivas ve [boş] kâdılarına hüküm,

Sâdât-ı kirâmdan Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin zîde şerefhûma gelüp Sivas'da vâki' Ahi Ali zâviyesinin iştirâken evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere zâviyedârı ve evkâfının vâzife-i mu'ayyene ile berât-ı şerifimle mütevellileri olmaları ile zâviye-i mezbûre evkâfi galesini ahz ve ber-mûceb-i şart-ı vâkîf zâviye-i mezbûrede hizmet ve vakf-ı mezbûrun mütevelli-i sâbıkları olub Sivas'da sâkin Seyyid Ali ve Seyyid Ömer ve Seyyid Mehmed nâm kimesneler muhasebelerün görüb zimmetlerinde zuhûr iden mâl-ı vakfi almak istediklerinde hilâf-ı şer'-i şerîf ta'allül ve muhâlefet olunduğun bildürüb yedlerinde olan berâtları mûcibince zâviye-i mezkûre vakfi kendülere zabt ve galle-i vakfi ahz ve kabz ve mütevelli-i sâbık mezkûrların muhasebelerün görölüb zimmetlerinde zuhûr iden vakf için mütevelli hesabıyla kendülere aluverilüb hilâf-ı şer'-i şerîf ta'allül ve muhâlefet ittirilmemek bâbında emr-i şerifim ricâ ve hazîne-i âmiremde mahfûz olan Anadolu muhasebesi defterlerine nazâr olundukta zikr olan zâviyedârlık ve tevliyet vâzife-i mu'ayyene ile bin yüz elli beş senesi Recebinin yirmi üçüncü gününde mezkûrlar Seyyid Ali ve Seyyid Ömer ve Seyyid Mehmed'in ref'lerinden merkûmân Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin birâderân an evlâd-ı vâkîf iştirak ber-vech-i meşrûta tevcih olunub hâlâ berât-ı şerifimle üzerlerinde

olduğu mastur ve mukayyed olduğun defter-i hâkânî mucibince görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri B sene 1155

[S.26-hüküm 3]

Sivas vâlisine ve kâdısına hüküm,

Sivas'da vâki' Şeyh Çoban zâviyesi vakfının mütevellisi Seyyid Şeyh Şemseddin zîde ilmuhû mektub gönderüb zâviye-i mezbûrenin defterde mukayyed karyelerden Sivas kazâsına tâbi' Beğpınarı ve Emirhanı karyeler göçer taifesinden Rişvan ekrâdı kabilesinden Kavullu ve sâ'irleri bahar mevsiminde yaylak ve kış mevsiminde kışlaklarına avded mürûr ve ubûrları esnâsında kadîmden mürûr be ubûr idgeldikleri tarîk-i ammdan mürûr ve ubûr itmeyüb bunların kura ve mezra'a-i hudûdu dahilinde olub karye-i mezkûmenin gerek tereke ve sa'ir mevrûatları arasına hayvanâtların sürdürüb yedürüb ve çiğnedüb zarar ve ziyân itmeleriyle hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i kanûn ol-vechle olan te'addileri men' ve def' olunmak için vâki' hâli ilhâh ve iltimâsları ile arz eylediğin ecilden imdi göçer ta'ife-i ekrâd ve Türkman taifesi mürûr ve ubûr eyledikleri mahallerden ibâdullahın tarlaları içlerine konub ve mevrûatların çiğnemeyüb ve hayvanâtların tarlaların içine salub doğru yoldan kendü hallerinde mürûr ve ubûr idüb zarar ve hasaret itmemek üzere tenbih olundukta mütenebbîh olmayub zarar ve ziyân eyledikleri ma'rifet-i şer'le görülmek bâbında ol-dahî vâki' olan zararların tazmîn ittirilmek kanûn olmağla kanûn üzere amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri B sene [1] 155

[S.27-Hüküm 2]

Gedegra kâdısına ve Amasya mütesellimine hüküm ki,

Hüseyin nâm kimesne gelüb kâza-i mezbûra tabi‘ Gölalan nâm karye sınırunda Tinalan nâm mahalde vâki tekve evkâfının berât-ı şerîfimle vâzife-i mu‘ayyene ile nâzırı olub edâ-yı hizmet idüb berâtı mûcibince hizmeti mukâbelesinde müstehâk olduğu vazifesün almak istedikde tekve-i mezbûrenin tekve-nişini olan [boş] nâm kimesne mücerred senin berâtın askerîdendir deyü hilâf-ı şer‘-i şerîf adâda ta‘allül ve muhalefet eyledüğü ve bu bâbda da‘vasına muvâfık şeyhü’l-islâmdan fetvâ-yı şerîfesün olduğu bildirüb fetvâ-yı şerîfe ve yedinde olan berâtı mûcibince hizmeti mukâbelesinde müstehâk olduğu vazifesi aluverilüb ol-vechle ta‘allül ve muhalefet ittirilmemek bâbında şer‘le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâil Ş sene 1155

[S.27-Hüküm3]

Gedegra kâdisına ve Amasya sancağı mütesellimine hüküm ki,
Kaza-i mezbûra tabi Akviran nâm karyede vâki‘ câmi‘-i şerîf evkâfının mütevellisi olan [boş] nâm kimesne gelüb bu vakf-ı mezbûrun berât-ı şerîfimle mütevellisi olub sadâkât ve istikâmet üzere ûmur-ı vakfî rü’iyet idüb vakf-ı mezbûrun vakfiyesi olmayub kadîmü’l-eyyâmdan berü musakkafâtta hâsıl olan gallesinin nısfını câmi‘-i şerîfde imam olanlara ve nısf-ı aherini dahî vakf-ı mezbûrun mütevellisi olanlar alagelüb ve bu makûle husûsda i‘tibâr kadîme iken hâlâ üç olan [boş] nam kimesne kadîme ve öteden berü olduklarına mugâyir bilcümle galleyi ben alurum deyü hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘addi ve rencide eyledüğü ve bu bâbda da‘vasına muvâfık şeyhü’l-islâmdan fetvâ-yı şerîfesün olduğu bildirüb mucibince şer‘le görüleb hilâf-ı şer‘-i şerîf kadîme mugâyir te‘addi ve rencide ittirilmeyüb men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin şer‘le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâil Ş sene 1155

[S.28-Hüküm 1]

Sivas Vâlisine ve Amasya kâdısına hüküm ki,

Medine-i Amasya'da vâki' müteveffâ Yörgüç Paşa evkâfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olan El-hac Mustafa zîde kadrihû gelüb vakf-ı mezbûr kurâlarından defterde mukayyed kazâ-i mezbûra ta'bî Bergoma nâm karyenin mümtâz ve mu'ayyen hudûdu dahilinde kadîmü'l-eyyâmdan berü öşr ve resmi vakf-ı mezbûr tarafından alınagelen ma'lûmü'l-hudûd yerlerde ahârın alakâsı olmayub bir vechle dahl olunmak icâb itmez iken civârında vâki' erbâb-ı tımar karyelerinden Kal'a ve Cellak nâm karye sipahileri olan [boş] ve [boş] nâm kimesneler ol yerler bizim tımarımız karyelerinde ma'ruz-zikr karyemizin hudûdu dahilinde olan yerlerdendir öşr ve resmi biz aluruz deyü hilâf-ı kanûn fuzûli öşr ve resmine müdâhale ve te'addiden halî olmadukların ve bu bâbda yedinde hüccet-i şer'iyesi olduğun bildirüb yedinde olan hüccet-i şer'iyesi mûcibince amel olunub mezkûrların hilâf-ı kanûn ve hüccet-i şer'iyeye ve kadîmden ol vechle olan müdâhale ve te'addileri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim [ricâ] eylediği ecilden kanûn üzere amel olumak için yazılmıştır.

Fî Evâil Ş sene 1155

[S.29-Hüküm3]

Sivas vâlisine ve Geldigelen ve [boş] kâdılarına hüküm ki,

Hâlâ Anadolu Kâdıaskeri olan Mevlâna Boluvîzâde Es-seyyid Muhammed Emin edemallâhû te'âlâ fezâilihû arz-ı hâlini sunub Amasya sancağında Geldigelen nâhiyesinde hîn-i tahrirde mâlikânesi vakf-ı imâret-i Yakub Paşa deyü defter-i hâkânide muharrir kalemiyle tahrîr olunan Yağıbasan karyesi için iki yüz seneden berü evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olduğu Yakut Paşa vakfi tarafından zabt olunagelmiş iken elli dört senesinde Yakub Paşa vakfi mütevellisi

ka'imakamı El-hac Ali karye-i mezbûreyi fuzûli zabt ve karye-i mezbûrenin Yakut Paşa vakfı olduğu mezbûr El-hac Ali muvâcehesinde tevâtüren şer'an sabit ve Yakut Paşa vakfı tarafından zabt olunmak üzere virilen hüccet-i şer'îye bâ-fermân-ı âli defterhâne-i amiremde mahfûz olduğun karye-i ve mezbûreye ol yerde elsine-i nasda Behlusi karyesi deyü tesmiye olunduğun bildürüb ol bâbda emr-i şer'îm sudûrunu istirhâm ve defterhane-i amiremde mahfûz olan defter-i mufassala müracât olundukta Amasya sancağında Geldigelen nâhiyesine tâbi' doksan dört nefer Müslüman ile elli dört nefer reaya ve on üç zemin ve iki hassa çiftlik ve hâsıl ma'a bahâ-i penbe ve şâ'irki bedel-i pirinç ve resm-i çift ve hinta ve şâ'ir yekün mâ gayruhâ on iki bin akçe yazar karye-i Yağıbasan vakf-ı imâret-i Yakub Paşa divânî tımar deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrir ve Akdağ nâhiyesine tâbi' yüz on sekiz nefer re'âyâ ve on dört zemin ve hasıl-ı tahtında nim ve hinta ve şâ'ir yekün mâ gayruhâ dört bin sekiz yüz akçe yazar karye-i Alucaovacığı mâlikhâne vakf-ı imâret-i Yakut ve ber-mûceb-i defter-i evkâf divânî tımar deyü olduğu defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrir ve Sivas sancağında nâhiyesine tâbi' doksan iki nefer reaya ve on iki zemin ve bir hassa çiftlik ve hasıl-ı tahtında çift ve hinta ve şâ'ir yekün mâ gayruhâ on iki bin yüz akçe yazar karye-i Muradî iki baştan mülk-i Yakub Paşa mîr-i mirân-ı vilâyet-i Rumili-i köhne tevâbî ve levâhıkı ile gayr-i ez çiftlikha-yı evlâd-ı Tursun Beğ an evlâd-ı ve Hüseyin Beğ Tursun evlâdı Beğ çiftlikleri mülk-i Yakub Beğ ki haliyâ vakf-ı hangâh ve câmi'-i çilehâne der Amasya deyü ol dahî defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrir olduğu Yakub Paşa mütevellisi ile hâlâ sadr-ı Anadolu Mevlânâ-yı müşar'ün-ileyhin vekilleri bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî ve bâ-fermân-ı âli husus-ı mezbûrû istîma'ına me'mûr olan mevlâ huzûrunda terafû'larında sâbıkü'z-zikr Yağıbasan karyesinin

mâlikânesi ezkadîm Yakut Paşa vakfı tarafından zabt olunagelmışdir deyü elli beş senesi Rebî'ül-evvelinde virilen hüccet-i şer'îye ve yine sene-i mezbûr cemâziyelevvelinin on yedinci günü tarihiyle bâ-femân-ı âli defterhane-i amiremde mahfûz olduğu bi'l-fiil defter emini olan Seyyid Halil şeref dâme-mecdihû arz ve vech-i meşruh üzere defter emini mumâ-ileyh arz eyledikte bi'l-fiil re'isü'l-küttâbım olan Mehmed Ragıp dâme-mecdihû dahî i'lâm itmeğın i'lâmı mûcibince defter-i hâkâniye kayd olunan hüccet mûcibince zabt ittirülmek için yazılmıştır.

Fî Evâil Ş sene 1155

[S. 30-Hüküm 5]

Alaçam kazâsı na'ibine ve Canik muhassılı vekiline hüküm ki,
Alaçam kazâsında vâki' Hacı Murad vakfının bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle ber-vech-i iştirâk müderris ve mütevellileri olan Mehmed ve Yahya zîde ilmihûmâ gelüb vakf-ı mezbûrun selâtin-i mâziye temlikî mûcibince defterde mukayyed karyelerinden Alaçam kazâsına tâbi' Kabaklı ve Yeniköy ve Gözüaçık ve tevâbî karyelerinin mümtâz ve mu'ayyen sınırları dahilinde kadîmden öşr ve resmi taraf-ı vakfdan alınageldiği ma'lumet'ül-hudûd yerler için civârında vâki' Tanımköy nâm karyede Halil Dede Tekyesi vakfının ber-vech-i iştirâk zâviyedâr ve mütevellisi olan Mehmed ve Ali nâm kimesneler ol yerler bizim zâviyedâr ve mütevellisi olduğumuz tekye-i mezbûr karyelerinin mümtâz ve mu'ayyen sınuru dahilindedir öşr ve resmi biz alıruz deyü fuzûli müdâhale ve niza' eyledüklerün ve bu bâbda da'valarına muvâfık hüccet-i şer'îye ve fetvâ-yı şerîfelerin olduğun bildürüb hüccet-i şer'îye ve fetvâ-yı şerîfeleri mûcibince amel olunub mezbûrların hilâf-ı kanûn ve mugâyir-i hüccet-i şer'îye ve fetvâ-yı münîfe ol vechle olan '' ve

te'âddileri men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eyledikleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili Ş sene [1] 155

[S.32-Hüküm 2]

Sivas vâlisine ve Niksar ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
 Medîne-i Niksar'da vâki' müteveffâ Emir Sa'id evkâfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle mütevellisi olan kıdvetü's sadâtî'l-kirâm Abdülhalim zîde şerefhû gelüb vâkıf-ı mûmâ-ileyhin defter-i hakânide mukayyed karyelerden Niksar kazâsına tâbi' Kekün nâm karyenin rub' malikânesi çilehânenin şeyhine ve rub' malikânesi dahî Beğ câmi'i hatîbine ve hums tevliyetini dahî evlâd ve evlâdına şart ve ta'yîn olduğu defter-i hakâni ve vakfiye-i ma'mûlün-bihâsında mukayyed ve bu hâlâ vakf-ı mezbûrun mütevellisi olub hums tevliyetine şart-ı vâkıf ve defter-i hakâni mücebince mutasarrıf olub ahârdan dahl olunmak icâb itmez iken Pervâne mezkûrenin zâviyedârı ve şeyhi olan Şeyh Mehmed oğlu Şeyh Abdurrahman ve cami'-i mezkûrede hatîb olan El-Hac Mustafa oğlu Mehmed Efendi dimekle ma'rûf kimesneler şart-ı vâkıf mücibince rub' malikâne mahsûlünü ahz ve kabza kana'at itmeyüb hilâf-ı defter-i hakâni ve mugâyir-i şart-ı vâkıf bunun hums mahsûlünü bin yüz elli [Boş] senesinden berü fuzûli ve tegallüben ahz ve kabz eylemeleriyle bundan akdem mezkûrun ile murâfa'a-ı şer'-i şerîf olduklarında mezkûrların tegallüben ahz eyledikleri hums mahsûlatı geri hükme kıbel-i şer'den hüccet-i şer'iyeye verilmişken yine edâ itmeyüb hâlâ zimmetlerinde olduğun bildürüb hüccet-i şer'iyesi mücibince şer'le görülüb mezkûrlardan zimmetlerinde sabît ve zahîr olan hakkı alıverilüb icrâ-yı hak olunmak babında hükm-i hümâyûnum ricâ itmeğin şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâli Ş sene 1155

[S. 32-Hüküm 4]

Gümüş ve [boş] kâdılarına hüküm ki,

Gümüş kazâsına tâbi‘ müteveffâ Koca Mehmet Paşa vakfı mülhâkatından Hacı nâm karyede vâki‘ Mehmed nâm kimesne südde-i sa‘adetime arz-ı hâl idüb bunun karye-i mezbûrede vâki‘ Yenice mezra‘ası toprağında mutasarrıf olduğu menzil vesâ’ir arâzilerinin avâriz ve sa’ir emr-i şerîfimle vâki‘ tekâlifinden tahammülüne göre hissesine düşeni ahâli-i karye-i mezbûr ile edâ idüp yine karye-i mezbûra tâbi‘Moğardaz nâm karye toprağında bi’l-fi‘il zabt ve tasarrufunda tekâlif icâb ider hâneye bağılu emlâk ve yeri olmayub tekâlif mütâlebesiyle te‘addi olunmak iktizâ itmez iken Gümüş kasabası mahallâtından Sipah mahallesi ahâlisi zuhûr ve mezkûr Moğardaz karyesi bizim mahallemiz mülhâkatından olmağla mukaddemâ karye-i mezbûrede sâkin iken bizimle me‘an tekâlif virirdi şimdi yine vir deyü hilâf-ı kanûn te‘addî ve murâfa‘a-ı şer‘ olduklarında mezbûrların karyeleri toprağında sakîn olub emlâk yerleri dahi olmayub mezkûr Yenice mezrası toprağında sakîn ve emlâk yerleri dahi ol tarafda olduğun bîgaraz müslimîn kimesneler şehâdet ve ahali-i mezbûrun hilâf-ı kanûn te‘addîleri men‘ birle kıbel-i şer‘den hüccet-i şer‘iye verildiğün ve bu bâbda da‘vasına muvâfık fetvâ-yı şerîfesin olduğun bildürüb hüccet-i şer‘iye ve fetvâ-yı şerîfesi mûcibince ‘amel olunub mezbûrların hilâf-ı kanûn ve mugâyir-i hüccet-i şer‘iye ve fetvâ-yı şerîfe tekâlif mütâlebesiyle te‘addi ittirilmeyüb men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğün kanûn üzere amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı B sene 1155

[S.33- Hüküm 2]

Sivas vâlisine ve Sivas kâdısına hüküm ki,

Evlâd-ı vâkıfdan Şaban zîde salahû gelüb Sivas sancağında ve Sivas kazâsı muzâfâtından Yenimüslüman nâhiyesine tâbi‘ Öyük ve Kızılcaın nâm karyelerin malikâneleri hisselerinden Şah Cihan bint-i Ahmed Çelebi vakıf hissesine mutasarrıf olan evlâddan Halil fevtinden bin yüz elli senesi cemâziyelevvelinin yedinci günü mezkûr Şaban’a tevcih ve hâlâ mâliye tarafından berât-ı şerîfimle üzerinde olub ahârdan dahl olunmak icâb itmez iken ahârdan Öyük karyesi hafîbi İsmail bir tarîk ile askerîden berât ittirüb mugayîr-i şart-ı vâkıf müdâhale ve zikr olunan malikânelerden hissesin tegallüben zabt ve ahz idüb gadr itmekle mezbûr hilâf-ı şart-ı vâkıf askerîden aldığı berât kaydı elli beş senesi şabanının dokuzuncu gününde Anadolu Boluvîzâde Mehmed Emin edemallâhû te‘âlâ fezâilîhû i‘lâmı mûcibince rûz-namçe askerîden ref‘ ve terkîn olunduğun bildürüb zikr olunan karyeler Şah Cihan bint-i Ahmed Çelebi vakfı olan hissesi malikâne tarafından yedine verilen berât-ı şerîf ve şart-ı vâkıf mûcibince kendüye zabt ve mezbûr İsmail’in bin yüz elli senesinden berü fuzûlî zabt ve ahz eylediği mahsûl-ı vakf alıverilüb yedinde olan mâliye berâtına mugâyir mezkûr İsmail ve ahârı müdâhale ve muhâlefet ettirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve hazîne-i âmiremde mahfûz olan Anadolu muhâsebesi defterlerine nazâr olundukta Müslüman nâhiyesine tâbi‘ Öyük ve Kızılca nâm karyeler malikâneleri hisselerinde Şah Cihan bint-i Ahmed Çelebi hisseleri evlâd-ı vâkıfdan mezkûr Şaban’ın hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın berâtı mûcibince zabt ve fuzûlî ahz eylediği hisesin mahsûlü alıverilmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ş sene [1]155

[S. 36 -Hüküm 1]

Sivas vâlisi veziri [Boş] Paşaya Mevlâna Sivas kâdısı zîde fazlıhûya hüküm ki,

Medine-i Sivas'da vâki' cami'-i Kebîrin bi'l-fiil berât-ı şerîfimle fatih ve sermahfili olan Seyyid Ali Dede dimekle ma'rûf kimesne sÛdde-i sa'adetime arz-ı hâl idÛb ciheteyn-i mezkûreteyn hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde ve uhdesine lazım gelen hizmeti eda idÛb berât-ı mÛcibince hizmeti mukâbelesinde mÛstehâk olduğu hinta ve şa'ir mahsulÛ bu ana değin vakf-ı mezbur mÛtevellisi olanlardan ahz idgelmiş iken vakf-ı mezbûr mÛtevellisi olan [Boş] nâm kimesne vakf-ı merkume kur'a ve mezâri-i kendÛsÛ ta'şir itmeyÛb kazâ-i mazbûrede sakîn mÛtegalibeden ba'zı kimesnelere iltizâm ve erbâb-ı vazîfin vazîfelerinin dahî mÛltezîmlerden havale itmekle mÛltezîm-i mezkûrlar bunun berât-ı mÛcibince mÛstehâk olduğu vazifesÛn hinta ve şa'ir virdiklerinden ma'ada tamgası noksan keyl ile teklif ve gadr sevdâsında olduğun bildÛrÛb berât-ı mÛcibince hizmeti mukâbelesinde mÛstehâk olduğu hinta ve şa'ir tamgalu keyl ile tamamen veolmak üzere alıvirirÛm noksan ve tamgasuz kileyle teklif itmeyÛb hilâf-ı şer'i şerîf ve mugayir-i berât te'addîsi men ve def' olunmak bâbında emr-i şerifim ricâ eylediği ecilden şerle görÛlmek içÛn yazılmıştır.

Fi Evâhiri Ş sene [1]155

[S.36- HÛkÛm 2]

Gedegra ve [Boş] kâdıları ve Amasya sancağı mÛtesellimine hÛkÛm ki, Ashâb-ı hayrâtan mÛteveffâ Mustafa veled-i YörgÛç Paşa imâreti evkâfının bervechi iştirâk mÛtevellisi olan El-Hac Mustafa ve El-Hac Ali zîde kadrîhumâ gelÛb Amasya sancağında Gedegra nâhiyesinde karye-i Emircek ve mezra'a-i Emircek malikânesinin bir rub'u vakf-ı imâret-i Mustafa veled-i YörgÛç Paşa ve üç rub'u ve divânîsi tımar olduğu defter-i hakânide mukayyed ve karye-i mezbûrede Emir Gazi Sultan zâviyesinin bir çiftlik vakıf yeri olmağla hâlâ zâviye-i mezbûreye mutasarrıf olan Mehmed Dede ve Ebubekir ve Osman nâm kimesne ber-mÛceb-i

defter-i hakâni bir çiftlik vakfı yeri zabta kana'at itmeyüb zikr olunan karye-i Emircek ve mezra'a-i Emircekler malkânesi Emir Gazi Sultan zâviyesi vakfı olmak üzere hilâf-ı defter-i hakâni fuzûlî müdâhaleden halî olmadukların bildürüb defter-i hakâni mûcibince 'amel olunub hilâf-ı defter-i hakâni mezbûrların ol- vechle zâhir olan müdâhale ve te'addisi men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfîm ricâ ve hazîne-i âmiremde mahfûz olan rûz-nâmçe-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukta Gedegra nâhiyesine tâbi' kırk bir nefer re'âyâ ve beş mevkûf ve bir çiftlik-i hassa ve dokuz zemin ve hâsıl-ı divânî çift ve hinta yekûn mâ gayruhâ üç bin beş yüz akçe yazar karye-i Emircek ve mezra'a-i Emircek malikânenin bir çaryekî vakf-ı imâret-i Mustafa veled-i Yörgüç Paşa divânî tımar deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrir ve defter-i icmâlde üç rub' malikâne divânî deyü tahrir ve yazusundan iki bin akçesi ifrâz ve Simre-i Ladik nâhiyesine tâbi' Karacaviran nâm karye ile birikdirilüb yedi bin altı yüz akçe ber-icmâl tahrir ve ba'dehû karye-i mezbûreden bir çiftlik yer kadîmeden Emir Gazi Sultan'nın zâviyesine vakf olub hîn-i tahrirde evlâdı hâzır olmamak ile muharrir-i vilâyet tımara kayd idüb hâlâ evlâdından tımarıdan gerü üslûb-ı sâbık üzere vakfa zabt olunub icmâl-i cedîd tashih olunmağa ricâ itmekle kemâkân zâviye-i mezbûre vakfı tarafından tasarruf olunmak üzere bin yirmi üç senesi tarihinde mahalli tevkî kalemiyle tashih ve icmâl-i mezbûrun üç bin akçesi defter-i hakânide mastûr olduğu üzere Hasan veled-i Ahmed bakîsi müşterekleri kayıtlarında olmağın bu takrirden zikr olunan karye-i Emircek ve mezra-i Emircek el-mezbûrun malikânesinin bir rub'u imâret-i Mustafa veled-i Yörgüç Paşa vakfı üç rub'u malikânesiyle divânisi tımar ve karye-i mezbûrede bir çiftlik yer dahi ber-mûceb-i tashih-i icmâl Emir Gazi Sultan zâviyesi vakfı olmak iktizâ

eyledüğün bi'l-fi'il defter emîni Şerif Halil dame mecdihû arz itmeğın arzı mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Ş sene [1]155

[S. 36- Hüküm 3]

Sivas vâlisine ve Niksar ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
 Ashâb-ı hayrâttan müteveffâ Yörgüç Paşa evkâfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olan El-Hac Mustafa zîde kadrihû südde-i sa'adetime arz-ı hâl idüb Sivas sancağında Niksar nâhiyesinde Çaykışla karyesinin mâlikânesi cedd-i müteveffâ-yı müşârün-ileyhin Alâeddinlü karyesi câmi'i ciheti vakfi divânîsi havâs-ı hümâyûnum mülhakatından olduğu defter-i hakânide mukayyed olmağla karye-i mezbûreyi ber-mûceb-i defter-i hakâni divânî mutasarrıfıyla tevliyeti hasebiyle câmi'-i merkûme vakfi tarafından zabt ve vâki' olan mahsûlünde malikâne tarafına ait olanı ahz ve kabz ber-mûceb-i şart-ı vâkıf erbâb-ı cihetin berâtları mûcibince hizmetleri mükâbili müstehâk oldukları vazîfelerin tamamen edâ idüb kusuru yoğuken hâlâ câmi'-i mezbûrun hatîbi [Boş] ve mü'ezzini nâm kimesneler berâtları mûcibince hizmetleri mukâbili müstehâk oldukları vazifeleri müteveli-i mezkûrun yedinden şart-ı vâkıf mûcibince ahza kana'at itmeyüb karye-i merkûmenin taraf-ı vakfa ait olan malikâne mahsûlüne tegallüben ahz ve kendü umuruna sarf ve istihlâk ve vakfiye-i şerîfe gadr murâd eyledüklerin bildürüb defter-i hakâni ve şart-ı vâkıf mûcibince 'amel olunub hilâf-ı şart-ı vâkıf mezbûrların zâhir olan te'addileri men' ve def' ve tegallüben ahz ve kabz eyledikleri mahsûl-ı vakf ma'rifet-i şer'le vakf için tevliyeti hasebiyle kendüye alıverilüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defter-hâne-yi amiremde mahfûz olan defter-i mufassala müracât olundukta Niksar nâhiyesine tabi' altmış dört nefer re'âyâ ve dört zımmî ve hâsıl-ı tahtında resm ve hinta yekün

ma'a gayruhâ iki bin yirmi yedi akçe yazı ile karye-i Çaykışla malikâne vakf-ı Yörgüç Paşa cihet-i cami' der karye-i Alâeddinlü divânî haliyâ hassa-i hümâyûn deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrir olunduğu mastur ve mukayyed bulunmağın şart-ı vâkıf mûcibince amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhir Ş sene 1155

[S. 40- Hüküm 1]

Havza kâdısına ve Gedegra kazâsı nâ'ibine hüküm,

Gedegra kazâsına tâbi' Emircek nâm karyede vâki' merhum Emir Gazi Sultan zâviyesinin evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bi'l-fi'il zaviyedârı olan Karaman Mehmed Dede ve Ebubekir Dede ibn-i Tayyar Dede zîde salâhûmâ gelüp zâviye-i mezkûr evkâfî karyelerinden defter-i hakâni ve vakfiye-i ma'mûlün-bihâsında mukayyed Emircek karyesinin mümtaz ve mu'ayyen hudûtları dahilinde kadîmü'l-eyyamdan berü öşr ve resmi zaviye-i mezkûr tarafından alınagelen ma'lûmetü'l-hudût yerlerine ahardan dahl icâb itmez iken civârında vâki' Yörgüç Paşa ve tımar karyelerinden Havza kazâsına tâbi' Eski Emircek karyesi mütevellisi olan Amasya sakînlerinden El-Hac Mustafa ile karye-i mezbûr sipahîsi olan Halil nâm sipahî zuhûr ve şirrete sülûk ve ol yerler Eski Emircek karyesi toprağındandır deyü hilâf-ı defter-i hakâni ve vakfiye-i ma'mûlün-bihâ kadîme fuzûlî müdâhale ve bundan akdem mezkûrlar ile mahal-i nizâ' üzerinde husûs-ı mezbûrâ vukûf-ı tammı olan bî-garaz kimesneler muvâcehelerinde murâfa'a-ı şer' olduklarında münâzaû'n-fihâ olan arazi Ağcamahmud toprağı kurbunda emekdâr sınırı ve bir tarafı Dikilitaş ve bir tarafı Kuhi eşmesi ve bir tarafı Kuyucak'dan gelen Akyol dereye varınca ve Çayır ve Ayvad Köprüsü ve Çiftliklerbaşı ve Kuş Kirazı ve Öksüzce Dere ve Sınırsak bükü ve Selen ve Koca Çeşme ve Köse Pınarı ve Şükür Deresi'nin

altından Çerçi Pınarı ve Çalab ve Odu yeri ve Kendirli Pınarı ve yine emekdâr sınırına gelince hudûd-ı mezkûr ile mahdûd yerlerin öşr ve resmleri kadîmden zâviye-i mezkûre vakfi tarafından alınagelen yerlerden olduğu mütevâtiren şehâdet itmeleriyle şer'an sâbit ve zahîr ve mezkûrların hilâf-ı kanûn ve mugâyir-i kadîm ol vachle zâhir olan müdâhale ve tea'addileri men' birle cânîb-i şer'den hüccet-i şer'îye verilmişken mezkûrlar yine kâni' olmayub hilâf-ı defter-i hakâni ve mugâyir-i vakfiye-i ma'mülün-bihâ ve kadîm ve ol-hüccet-i şer'îye mugâyir tekrâr ol-vechle müdâhaleden halî olmadukların bildürüb mezkûrların hilâf-ı defter-i hakâni ve vakfiye-i ma'mülün-bihâ ve hüccet-i şer'îye müdâhalesi men' ve def' ve ol yerlerin öşr ve resmi kadîmisi üzere zâviye-i mezkûr vakfi tarafından ahz ve kabz ittirmek bâbında hükm-i hümayûnum verilmek bâbında hükm-i hümayûnum ricâ eyledikleri ecilden kanûn üzere 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhir-i Ş sene [1]155

[S. 41- Hüküm 1]

Sivas vâlisine ve Niksar ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
Sadât-ı kirâmdan Seyyid Ahmed bin Ali ve Seyyid Hüseyin bin Ahmed zîde şerefhûmâ ile Hüseyin ve Yahya ve Ömer nâm kimesneler gelüb bunlar kazâ-i mezbûrda vâki' Dârü'l-hayr vakfından olmak üzere bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle senede iki müd hinta vazîfe ile eczahân olub edâ-yı hizmet idüb şart-ı vâkif ve berâtları mûcibince hizmetleri mukâbelesinde müstehâk oldukları vazîfelerin Niksar kazâsında sâkin mütevellisi olan Mehmed Efendi dimekle ma'rûf kimesneden galle-i vakıfdan talep eyledikte vakıfda müsa'âde var iken müteveli-i mezbûr cüz'î nesne teklifi ile edâda ta'allül ve bivech-i ta'allül ve gadr murâd eyledüğün bildürüb fetvâ-yı şerîfeleri mûcibince şer'le görölüb hizmetleri

mukâbelesinde müstehâk oldukları vazîfelerin kendülere alıverilmek bâbında hükm-i hümayûnum ricâ eyledikleri ecilden şer‘le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâili N sene [1]155

[S. 41-Hüküm6]

Sivas vâlisine Gümüş ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
Gümüş kazâsında metfûn müteveffâ Şeyh Musluhiddin ücret vakfının hâlâ evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mutasarrıfı olan İsmail nâm kimesne gelüb tevliyet-i mezbûre Şeyh Mehmedin fevtinden kâdı Ömer arzıyla buna tevcih ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olub hizmet idüb bir vechle dahl olunmak icâb itmez iken kasaba-i mezbûrede sâkin mürtezikadan Mustafa nâm kimesne zuhûr hevâsına tâbi‘ kâdıdan aldığı müzevver hüccet ile bivech-i şer‘ ve bilâ-berât vakfın tevliyeti umûruna müdâhale ve ba‘zılarına cebren mükerrer tapu senedi virüb ihtilâle bâ‘is gard ve te‘addiden halî olmaduğun ve bu bâbda da‘vasına muvâfık müraseleleri olduğun bildürüb mezbûr bivech ve bilâ berât dahl ol vechle dahl ve te‘addîsi men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin şer‘le görülmek emrim olmuştur.

Fî Evâili N sene 1155

[S.43-Hüküm1]

Ökse ve [Boş] kâdılarına Canik muhâssılı vekiline hüküm ki,
Ökse kâzası muzâfâtında Erim nâhiyesinde vâki‘ [Boş] zâviyesinin bi‘l-fi‘il berât-ı şerîfimle zaviyedârı ve evkâfının mütevellisi olan Seyyid [Boş] zîde şerefehû gelüb vakf-ı merkûmun Selâtîn-i mâziye temlikî mûcibince defter-i cedid-i hâkânîde mukayyed karyelerinde kâza-i mezbûra tâbi‘ [Boş] nâm karyenin mümtâz ve mu‘ayyen sınuru dahilinde kadîmü’l-eyyâmdan berü oşr ve resmi vakf-ı merkûm tarafından alınagelen yerlerde ahârın alâkası olmayub bir vechle

dahl olunmak icâb itmez iken civârında vâki‘ Hüsna nâm hatun vakfının mütevellisi olan Mustafa nâm kimesne zuhûr ve şirrete sülûk ve ol benim mütevellisi olduğum vakf-ı mezbûrun [Boş] nâm karyesi toprağındandır öşr ve resmi ben alurum deyü hilâf-ı şer‘ ve kanûn ve defter fuzulî müdâhale ve te‘addîden halî olmayub vakf-ı merkûma gadr olunduğun bildürüb şerle görülüb mezkûrun ol vechle zahîr olan müdâhale ve te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden şer‘le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı N sene 1155

[S.43-Hüküm 2]

Sivas vâlisine ve Amasya ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
Amasya kâzasına tâbi‘ Şeyh Sadi nâm karyede darendegân-ı fermân Hasan Ağa ve Mehmed Beğ ve Mahmud Ağa dimekle ma‘rûf kimesneler ile Ömer ve Şa‘bân nâm kimesneler gelüb bunların evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi oldukları vakfı karyelerinden Amasya kâzasına tâbi‘ [Boş] nâm karyesinde hâsıl olan tereke öşründen üç senelik der-anbar olunmuş bin beşyüz keyl öşr mahsûllerin tegallübeden Amasya sükkânından Emir Hacı dimekle ma‘rûf [Boş] nâm kimesne bin yüz elli [Boş] senesinde hilâf-ı şer‘-i şerîf bî gayr-î hak fuzûli zabt ve bunlara gadr-ı külli itmeleriyle bunlar dahî taleb ve da‘va sadedinde iken mezkûr Emir Hacı fevt olmağla muhallefât kabz eden kazâ-i mezbûrda sâkin oğulları Seyyid Ali ve Seyyid Mustafa nâm kimesnelerden mâl-ı müteveffâdan taleb eyledikerinde hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî gayr-ı hak virmeyüb gadr ve te‘addî eylediklerinden ve bu bâbda da‘vâlarına muvâfık şeyhü’l-islâmdan fetvâ- yı şerîfesi olduğın bildirüb mûcibince şer‘le görülüb mezkûrların babaları müteveffâ- yı mezkûrun hilâf-ı şer‘-i şerîf bî gayr-î hak zabt eylediğü ol mikdar keyl öşr mahsûllerin muhallefâtı kabz iden oğulları mezkûrlardan ve mâl-ı müteveffâdan

bunlara temâmen aliverilüb ber müceb-i fetvâ-yı şerîfe icrâ'-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı N sene 1155

[S.43-Hüküm 3]

Amasya kâdısına hüküm ki,

Kazâ-i mezbûr muzâfâtından Eynebazar nâhiyesinde vâki' müteveffâ Şeyh Sa'adeddin zâviyesinin evlâdiyet üzere zâviyedârı olan Mehmed ve Mahmud nâm kimesneler gelüb uhdelerine edâsı lâzım gelen hizmetlerini edâ ve imdâd-ı hazeriye ve seferiye ve sair emr-i şerîfimle vâki' olan tekâlifden hisselerine isâbet ideni cem'ine me'mûr olanlara virüb üzerlerine şer'an bir nesne sabît olmayub bir vecihle rencide olunmak icâb itmez iken Amasya sancağı mutasarrıfları taraflarından mücerred celb-i mâl sevdâsıyla hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ emr-i münîf bunlardan zâviye teftişi nâmıyla akçe taleb ve bunun emsali zulüm ve te'addîlerinin nihâyeti olmadığıun bildürüb men' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden hilâf-ı şer'-i şerîf kanûn ve bilâ emr-i hümayûn rencide ittirilmemek için yazılmıştır.

Fî Evâhir-i N sene 1155

[S.43-Hüküm 4]

Sivas vâlisine ve Niksar ve Sivas kâdılarına hüküm ki,

Niksar kâzasında vâki' Dârü'l-hayr medresesi vakfının ber vech-i iştirâk bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle mütevellileri olan Seyyid Mustafa ve Seyyid Ali zîde şerefhûma arz-ı hâl idüb medrese-i mezbûrenin hâlâ müderrisi olan Seyyid Mehmed Efendi dimekle ma'rûf kimesne defter-i hâkânîde şart-ı vâkıfdan ta'yîn olunan akarât-ı vakfına kana'at itmeyüb hilâf-ı defter-i hâkânî ve mugâyir-i şart-ı vâkıf kurâ'-yı vakfa dahî müdahâle eylediklerin bildürüb vech-i meşrûh üzere olan te'addîsi

men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden kanûn üzere ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhir-i N sene [1] 155

[S.43-Hüküm 5]

Sivas vâlisine ve Sivas kâdısına hüküm,

Sivas vâki‘ Ahi Ali müteveffânın evlâdının batn-ı evvelinde olan Hacı Mehmed ve Mustafa nâm kimesneler arz-ı hâl idüb Sivas’da vâki‘ müteveffâ-i mezbûrun zâviyesi vakfının hâsıl olan galle ve rüsûmâtı ale’l-iştirâk evlâd-ı vâkîf ahz idgelmiş iken yine evlâd-ı vâkîfdan kasaba-i mezbûr sükkânından Seyyid Ali ve Seyyid Ömer ve Seyyid Mehmed nâm kimesneler bir takrib ile zâviye-i mezkûrun zâviyedârlık ve vakfının tevliyeti üzerlerine berât ittirüb birbirleri ile yek dil ve bunlar vakf-ı mezkûrda hâsıl olan galleden iki seneden berü hisselerine isâbet ideni gale-i vakfı taleb eylediklerinde mezbûrlar vakfının gallesinden hizmetleri mukâbili kendü umûruna sarf ve istihlâk eylediklerinden naşî vakfin gallesinden isâbet iden hisselerin virmekte dürlü gadr ve ta‘allül ve muhâlefet ve ziyâde gadr ve te‘addî üzere oldukları ve bu bâbda da‘vâlarına muvâfık fetvâ- yı şerîfesi olduğun bildirüb fetvâ-yı şerîfesi mûcibince ve vakfiye-i ma‘mülün-bihâ mûcibince şer‘le görülüb vakf-ı mezbûrdan hisselerin isâbet iden hisselerün alıvirilüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden şer‘le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâil-i L sene [1] 155

[S.49-Hüküm 6]

Sivas beylerbeyisine ve Kazabad ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,

Molla Mustafa nâm kimesne gelüb İstanbul’da vâki‘ Sivasî tekyesi şeyhi Sivasî-zâde müteveffâ Abdülbaki mahlulünden hâlâ tekyesinde şeyh ve vakfının tevliyet

ve nezâretine bâ-berât-ı âlişân mutasarrıf oğlu Şeyh Abdurrahman zîde salahûnun kaymakamı olan Şeyh Ahmed Sivas'da vâki' kütübhâne?? buk'ası evkâfından olub tekye-i merkûme evkâfından Kazabâd kazâsına tâbi' Reis ve Meris nâm karyeleri yüz elli altı Martı ibtidâsından Şubatı gayetine değin zabt ve vâki' olan aşâr ve sa'ir rüsûmâtı kanûn ve defter mûcibince ahz ve kabz bunu vekil nasb ve ta'yîn itmekle ahâr kimesne yedinde temessük bulunur ise 'amel ve i'tibâr olunmamak için zabtı için yedine memhûr temessük verildiğün bildürüb temessükü mûcibince kurâ-yı mezkûre buna zabt ittirilüp âhardan bir ferdi vekâleti umûruna dahl ve ta'arrûz ittirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ temessükü mûcibince zabt ittirilmemek için yazılmıştır.

Fî Evâhir-i L sene 1155

[S.51-Hüküm 3]

Sivas beylerbeyine Sivas kâdısına ve Niksar nâ'iblerine hüküm ki,
 Hâfiz Mustafa zîde kadrihû gelüb evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere berât-ı şerîfimle mütevellisi olduğu Fağfur Paşa vakfı karyelerinden Tokad ve Kazabâd kazâları ile Kafirni nâhiyesinde vâki' [Boş] ve [Boş] ve [Boş] nâm vakıf karye reayâlarının zira'âtleriyle hâsıl eyledikleri terekeleri öşrlerinin ba'zısını müteveli-i mezbûr ta'sîr ve Niksar'da olan yine vakf-ı mezbûr kurâlarının re'âyâlarının dahî hâsıl olan mahsûllerin ahz için tarafından vekil irsâl ol dahî varub keyl ve ta'sîr ve Niksar kasabasına nakl ve der-anbâr eylediği malûmü'l-keyl mahsûlünde ahârın bir türlü alakâsı olmayup dahl olunmak icâb itmez iken Niksar sâkinlerinden Yurттаşoğlu Ömer Ağa dimekle ma'rûf kimesne cabâbireden olduğundan gâh merkûm ahardan mütevelliden aldım gâh tarafından vekilim deyü bin yüz elli [Boş] senesinde hevâsına tâbi' nâ'ib ile yek-dil ve bunun yedinde olan berâtına mugâyir mahsûl-ı mezkûru hilâf-ı şer'-i şerîf ve fuzûli zabt idüb ve ziyâde gadr ve

te'addiden halî olmaduğun bildürüb mezkûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ve kanûn zabt eylediği mahsûl hakkı bi't-tamam tahsîl ve alıvırılub hilâf-ı şer'-i şerîf ta'allül ve tereddüd ittirilmemek bâbında hükm-i hümayûnum ricâ itmeğin şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâhir-i L sene 1155

[S.51-Hüküm 4]

Sivas beylerbeyisine Sivasili [Boş] kâdılarına hüküm,
Sivasili kazâsında Şeyh tekyesi vakfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere ber-vech-i iştirâk mütevellileri Şeyh Mahmud ve Şeyh Seyyid Ömer zîde kadrihû gelüb vakf-ı mezbûrun Sivasili kazâsına tâbi' nâm Varanfakı ve Gülügeri ve Furunkorsa nâm karyelerinin mahsûllünden tekye-i mezbûrede ayende ve revendeye i'tâm-ı ta'âm için şart ve ta'yîn olunan malûmü'l-keyl mahsûl-ı vakfi hilâf-ı şer' bilâ-sened Sivasili kazâsından [Boş] ve [Boş] nâm kimesne zabt ve vakfa gadr eylemesiyle bundan akdem bâ-fermân murâfa'a-ı şer' olduklarında bunlara külli birle hüccet-i şer'ie verilmişken mezbûrlar mugâyir-i hüccet-i şer'ie virmeyüb zimmetlerinde kaldıkda ve bu bâbda şer'le görölüb ber-muktezâ-i hüccet-i şer'ie zimmetlerinde olan mahsûl-i vakfi tahsîl ve alıvırılmek bâbında eyledüğün ecilden şer'le görüle deyü yazılmıştır.

Fî Evâli Z sene [1] 155

[S.53-Hüküm 1]

Amasya kâdısına hüküm ki,
Mehmed nâm kimesne gelüb Medine-i Amasya'da vâki' müteveffâ Şeyh Hasan Karamancık zâviyesinin evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere zâviyedârı ve vakfının mütevellisi olan babası müteveffâ Şeyh Ömer Efendi dimekle ma'rûf kimesne bundan akdem hâl-i hayatında kemâl-i afiyet ve sıhhatinde iken hüsn-i rızâsı ile

cihet-i mezkûru buna ve karındaşları Ali ve Mustafa ve Ahmed ve diğer Ali nâm kimesnelere ferâğ ve kasr-ı yed itmekle kasr-ı yedinden ber-vech-i iştirâk evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bunlara tevcih ve berât olunub ve vâki' olan cülûs-ı hümayûn-ı sa'âdet makrûn için dahî tecdîd-i berât itmek üzere iken karındaşları Ali ve Mustafa ve Ahmed ve diğer Ali fevt olub dahl olunmak icâb itmez iken evlâd-ı inâsa dahi meşrûta değiliken Amasya'da sakîne hemşireleri Fatma nâm Hatun hilâf-ı şart-ı vâkîf gerek bunun mutasarrıf olduğu ve karındaşları müteveffâ-i mazbûrânın hisselerini bir takrib ile alub buna külli gadr ve te'addî ve bu babası ekmeği olan nan paresinden mahrûm kalub ol vechle ma'dûr olduğun bildürüb husûs-ı mezbûr mahallinde ma'rifet-i şer'le ve vukûf-ı tâmmı olan bî-garaz kimesnelere sû'âl ve vâki' hâl vukû'u ve sıhhati üzere der-devlet medârıma arz ve i'lâm olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ itmeğin şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri L sene 1155

[S.54-Hüküm1]

Amasya kâdisına hüküm ki;

Medine-i Amasya'da vâki' müteveffâ Yakup Paşa evkâfının bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle mütevellisi olan El-Hac Ali zîde kadrihû gelüb vakf-ı mezbûrdan almak üzere bir sehim ile cüzhân cihetine mutasarrıf olan Osman Halife'nin yedinde olan berâtı mücibince hizmeti mukâbilesinde müstehâk olduğu sehim hisselerini edâ idüb kusûru yoğuken cihet-i mezbûrun mutasarrıf-ı şâyi'i Hafız İbrahim ile sâ'irlerinin ref' ve kasr-ı yedlerinden cihet-i mezkûr bin yüz elli [Boş] senesine gelince mezkûr Osman Halife'nin üzerinde karar idüb ahârdan bir türlü dahl olunmak icâb itmez iken ref' olunan mezkûrların berâtları bir tarîkle bâ'zı kimesnelerin yedlerine girüb bilâ-berât bundan hisse mütâlebesiyle rencideden

hâlî olmaduklarun bildürüb mezkûrların hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bilâ-berât ref olunduklarından sonra hisse mütâlebesiyle te‘addî men‘ ve def olunmak bâbında hükm-i şerîfim ricâ ve hazîne-i amiremde mahfûz olan Anadolu muhasebesi defterlerine nazâr olundukta cihet-i mezbûr Hafız İbrahim kasr-ı yedinden bin yüz kırk tarihinde Hafız Mehmed bin Receb’e bâ-rû‘-s-ı hümâyûn tevcih ve üzerinde iken fevtinden Molla Ömer’e tevcih ve kırk yedi tarihinde pederi Hafız Ahmed fevtinden oğlu Hafız Mustafa Halife’ye tevcih ve mezbûr Mustafa Halife ref‘inden fevti gayr-i vâki‘ olmağla Hafız Ahmed Halife’ye ibkâ ve badehû kasr-ı yedinden Ahmed Halifeye tevcih ve Seyyid Hüseyin mahlûlünden kırk sekiz tarihinde oğlu Seyyid Abdulkakî ve onun dâhî kasr-ı yedinden yine sene-i mezburede Ali bin Hüseyin Halife ve onun dâhî kasr-ı yedinden bin yüz elli bir senesinde diğeri Ali Halife’ye tevcih ve üzerinde iken bin yüz elli dört senesi Şabânının on dokuzuncu gününde kasr-ı yedinden Osman Halife’ye ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olduğı mastûr ve mukayyed bulunmağın kaydı mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili Za sene 1155

[S.54-Hüküm 4]

Amasya ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,

Amasya sancağında Amasya’da vâki‘ müteveffâ Şeyh Sadi zâviyesinin ber-vech-i iştirâk zâviyedârı olan [Boş] ve [Boş] zîde salahûlar gelüb Amasya muzâfâtından Yavaş nâhiyesinde karye-i Şeyh Sadi meşihat der-tasarruf-ı Mehmed Fakih bâ-berât neferâ doksan iki ve zemin beş ve hâsıl-ı ma‘â niyâbet çift ve hinta ve şa‘ir ve aded-i ağnâm yekün ma‘â gayrîhû üç bin beş yüz akçe yazı ile tahrîr ve zâviye-i mezbûrenin vakfından olan karye-i mezbûrenin sarâhaten vakfa hâsıl yazılmağla karye-i mezbûre toprağında üzerine şer‘an bir cürm sâbit olan re‘âyânın kanûn

üzere aid olan cerîmesine ahârdan bir vechle dahl olunmak icâb itmez iken mîr-i mir'ân ve mîrlivâ ve mütesellim ve sa'ir ehl-i örf tâ'ifesi taraflarından hilâf-ı kanûn müdâhale olunduğun bildürüb ol bâbda kanûn üzere hükm-i hümayûnum ricâ ve defterhâne-i amiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca'at olundukta vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın imdi niyâbet demek cürm-i cinâyet demektir ve cürm-i cinâyet toprağa tâbi'dir toprağında üzerine şer'an cürm sâbit olan re'âyânın kanûn üzere aid olan cerîmeleri taraf-ı vakfdan ahz ve kabz ettirilmek kanûndur bu bâbda defter-i hâkânî ve kanûn üzere 'amel olunmak emrim yazılmıştır.

Fî Evâili Z sene [1]155

[S.56-Hüküm 5]

Amasya ve Sonisa kâdılarına hüküm ki;

Hâlâ bâbü's-sâ'adetim ağası olan İbrahim Ağa dâme ulüvvuhû südde-i sâ'adetime arz gönderüb taht-ı nezâretinde olan evkâfından Amasya ve Sonisa'da vâki' Firuz Ağa ve Hüseyin Ağa evkâflarının vakfiye-i mâ'mülü'n-bihâlarında mukayyed icâreteyn ile tasarruf olunagelen dekâkin ve hâne ve akârât-ı sâ'ire mutasarrıf olanlar birbirlerine ferâğ ve tefvîz eylediklerinde resm-i ferâğ vermemek için mütevell-i vakf temessüküne ra'iyet bilâ izn-i müteveli ferâğ ve tefvîz ol-vechle mahsûl-ı vakfa gadr itmeleriyle fî mâ'bâd mezkûrun vakfiye-i mâ'mülü'n-bihâsında mukayyed dükkân ve hâne ve akârât-ı sâ'ire mutasarrıf olanlar birbirlerine refâğ eyledikde müteveli-i vakf ma'rifetiyle ferâğ ve tefvîz eylemeleri bâbında tembih ve tekîdi havî verilmek ricâsına arz itmeğın vech-i meşrûh üzere şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâil-i Z sene 1155

[S.59-Hüküm 5]

Sivas Beğlerbeyisine ve Tokad nâ'ibine hüküm ki;

İbrahim zîde kadrihû gelüb Sivas sancağında Tokad kazâsı muzâfâtından Tozanlı nâhiyesinde vâki' Hümâ Hatun vakfının evlâdiyet ve meşrûtiyet bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle mütevellisi olub vakf-ı mezbûrun defter-i hâkânîde mukayyyed vakıf karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbi' Hize ve Müseyle ve Tığnış ve ve nâm karyelerin mümtâz ve mu'ayyen hudûdları dahîlinde kadîmü'l-eyyâmdan berü öşr ve resmi cânîb-i vakfdan alınageldikte ma'lûmü'l-hudûd yerlerin öşür ve resmine haricden bir vechle dahl olunmak icâb itmez iken civârında vâki' [Boş] ve [Boş] nâm karyelerin zâbitleri olanlar evlâd-ı vâkıfdan ba'zılarıyla yek dil ve yek cihet zikredilen vakıf karyelerin mümtâz ve mu'ayyen hudûdları dahîllerinde olan yerler için zâbiti oldukları karyeler toğrağında olmak üzere hilâf-ı kanûn ve mugâyir-i kanûn fuzûli müdâhale ve hevâlarına tâbi' nâ'iblerine istinâden birkaç seneden berü ol-yerlerin öşr ve resmin tegallüben ahz ve kabz idüb fuzûli vakfa gadr eyledikleri ve husıs-ı mezbûr ve vech-i meşrûh olduğun sen ki mevlânâ-yı mûma-ileyh Mehmed zîde ilmihûsun tarafından arz olduğun bildürüb şerle görölüb ol yerlerin öşr ve resimlerin kadîmisi üzere cânîb-i vakfa kanûn ve defter mûcibince ahz ittirilüb hilâf-ı kanûn ve defter ve mugâyir-i kadîm mezbûrların zâhir olan müdâhale ve te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın kanûn üzere 'amel olumak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Z sene 1155

[S.60-Hüküm 5]

Sivas Beğlerbeyisine Amasya ve [Boş] kâdılarına hüküm ki;

Seyyid Mehmed zîde şerefhû gelüb bunun Amasya sakînlerinden Hoca Sultan zâviyesi olan seyyid Abdullah nâm kimesne zimmetinde bin yüz kırk senesinde ber-mûceb-i temessük yüz yigirmi guruş ile hükm-i hüccet olunmuş ma'lûmü'l-

keyl mahsûl alacak hakkı olub kanûnuyla taleb ve almak istedikte mezbûr ziyâde eşirrâdan olmağla edâda tâ'allül ve muhâlefet üzere olmasıyla bundan akdem mezbûr ile murâfâ-i şer' olundukta vech-i meşrûh üzere olduğu şer'an sâbit ve bunun yedine hüccet-i şer' iye verilmişken yine edâda tâ'allül ve muhâlefet ve ziyâde gadr ve te'addî eylediklerün bildürüb şer'le görölüb alıvirilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Z sene 1155

[S. 62-Hüküm 1]

Zile kâdısına hüküm ki;

Sen ki Zile kâdısı Es-seyyid Halil zîde fazlıhûsun mektub gönderüb medîne-i Zile kazâsına tâbi' Aksaray nâm karyede metfûn Şeyh Nusret zâviyesi evkâfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle mütevellî nâzırî olan Seyyid Ömer zîde şerefhû meclis-i şer'e varub üzerine vâkıf-ı mûmâ-ileyh vakfiye-i mâ'mülû'n-bihâsında karye-i mezkûrda vâki' cami-i şerîfinde ferrâş kayd itmeyüb ve ferrâşa ihtiyacı yoğuken Osman nâm kimesne bir kaç sene mukaddem ve bir tarikle senevî vakf-ı mezbûrun mahsûlünden almak üzere bir müd hinta ile ferrâşlık ciheti ihdâs ve askerîden berât ve berâtı izhâr itmeyüb ihfâ ve mezkûr Osman fevt olmağla ahârdan Ahmed nâm kimesne müteveffâ-i mezbûr Osman mahlûlünden üzerine askeriden berât ittirüb hâlâ vâzife taleb ve vakıfda bir türlü müsâ'de yoğuken müzâyâkasına bâ'is ve bu makûle cihet ihdâsıyla vakfin harâbına badî ve ol-vechle masârîf-i vakfa bir nesne kalmayub vakf-ı şerîf dâyık olmağla mezbûr Ahmed askerî ruz-namçesindenberât kaydı ref' ve terkîn ve fî mabâd vazîfe taleb ittirilmeyüp men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına sen ki mevlânâ-yı mûma-ileyhsin arz ve defterhâne-i amîremde

mahfûz olan defter-i evkâfa mürâca‘at olundukta Zile nâhiyesinde Aksaray nâm karyede vakf-ı zâviye-i Şeyh Nusret karye-i mezbûre iki baştan vakf-ı zâviye-i Şeyh Nusret yekûn ma‘a gayruhâ on dokuz bin yedi yüz yetmiş akçe tahtında zâviye-i mezbûrenin tevliyet ve nezâret ve meşîhâti evlâda meşrûta ve hâlâ evlâddan şart-ı vâkıf mûcibince altı nefer berâtle mutâsarıflar olub şart-ı vâkıfda zâviyede evlâda mu‘ayyen hisse olmayub lâkin kadîmü’z-zamândan ilâ imdi evlâddan nâzır ve şeyh olanlar mahsûl-ı evkâfi zabt idüb mümkün mertebe ayende ve revendeye hizmet idüb ve mu-fazl kendü masâriflerine sarf iderler imiş mutâsarıflar olan altı nefer kimesneler herbirileri mezbûrların kendü tevliyetlerinde zâviyeye hizmet eylediklerinden gayrî kendü evlerinde dahî ayende ve revendeye hizmet eyledikleri haber verilmeğın deftere kayd olundu deyü defter-i evkâfda muharrir kalemiyle tahrîr ve zâviye-i mezbûrenin senevî bir müd hinta ile hüddâm ve ferraşlık Seyyid Osman fevtinden Ahmed Halife’ye elli dört senesinde askerî ruz-namçesinden berât verildiği mukayyedir ve vâkıf vakf-ı mezbûrdan ecânibin vazîfe ihdası defter-i hâkânide mukayyed şart-ı vâkıf muğâyir olduğın bi’l-fi‘il re’isü’l-küttâbım olan Mehmed Ragıb dâme mecdihû i‘lâm itmeğın i‘lâmı mûcibince askerî kaydı dahî ref ve terkîn olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Z sene 1155

[S.62-Hüküm 2]

Sivas Beğlerbeyisine ve Amasya kâdisına hüküm ki;

Medîne-i Amasya sakînlerinden ulemâdan Seyyid Hafız İbrahim zîde ilmihû südde-i sa‘detime arz-ı hâl idüb Amasya kâzasında vâki‘ Hoca Sultan zâviyesi vakfından almak üzere senede iki müd hinta ile bi’l-fi‘il berât-ı şerîfimle kapucu veolub edâ-yı hizmet idüb berâtı mûcibince hizmeti mükâbilesinde

müstehâk olduğu hıntasın medîne-i mezkûr sakînlerinden vakf-ı mezbûr mütevellisi olan Seyyid Abdullah nâm kimesneden taleb ve almak istedikte mücerred kendüsü ekl ve bel‘ için ben senin berâtın kaydın terkîn ettirdüm deyü berâtı mûcibince hizmeti mukâbilesinde müstehâk olduğu hıntasın bin yüz elli [Boş] senesinden berü vermeyüb buna ziyâde gard-ı külli ve bu bâbda da‘vasına muvâfık fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildürüb berâtı mûcibince hizmeti müstehâk olduğu hıntasın gûzeşesiyle alıvirilüb ol-vechle ta‘allül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden şer‘le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı sene 1155

[S.62-Hüküm 3]

Sivas Beğlerbeyisine Zile ve [Boş] kâdılarına hüküm ki; Mehmed Efendi dimekle mârûf kimesne gelüb dârü’s-sâ‘ade ağası nezâretinde olan evkâfından Gelgiras kazâsına tâbi‘ Güçlü karyesi mahsûlünden almak üzere senede dört müd hinta ile duâguy olub uhdesine virilegelen hizmeti edâ ve berâtı mûcibince müstehâk olduğu ol mikdâr müd hintası vakf-ı mezbûrun mütevellî vekîli olan Zile kazâsında sakîn [Boş] nâm kimesneden mahsûl-ı vakfdan taleb eyledikte yedinde olan berâtına mugâyir fûzûli vermekte muhâlefet üzere olduğun bildürüb berâtı mûcibince müstehâk olduğu sende ol mikdâr müd hintası tamâmen kendüye alıvirilüb noksan teklifi ile te‘addî itdirilmemek bâbında hükm-i hümayûnum ricâ eylediği ecilden hazîne-i amiremde mahfûz olan Haremeyn-i şerîfeyn muhasebesi defterlerine nazar olundukta vakf-ı mezbûrda Güçlü karyesi mahsûlünden almak üzere senede dört müd hinta ile duâguyluk ciheti mezbûr Mehmed berât-ı şerîfimle üzerinde olduğun mastûr ve mukayyed olduğu berâtı mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıt-ı Z sene 1155

[S.63-Hüküm 4]

Sivas Beğlerbeyisine ve Bafra ve [Boş] kâdılarına hüküm ki;
 Bafra kazâsında Şeyh Mehmed ile ahâlî-i kazâdan [Boş] ve [Boş] ve [Boş] ve dahî ba‘zılar gelüp bunların üzerlerine bir nesne sabît olmayub Bafra kazâsından Hacıoğlu Osman bin yüz elli [Boş] senesinde mezbûr Şeyh Mehmed’in hilâf-ı şer‘ ırzını hetk ve mâ‘lûmü’l-mikdar akçesin ahz ve mezbûrların dahî yüz ellişer guruşlarun alub ve Bafra’da müteveffâ Tâceddîn Paşa cami‘havlısına bilâ izn-i müteveli bir han ihdâs ve Şeyh-i mezbûrun hocası olduğu mektebe zarar-ı şer‘isi olduğun bildürüb aldığı akçeleri alıvirilüb ve ihdâs eylediği hanın zarar-ı şer‘isi men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin şer‘le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Z sene [1]155

[S.64-Hüküm 1]

Sivas Beğlerbeyisi Paşa’ya ve Amasya ve [Boş] kâdılarına hüküm ki;
 Bâbü’s-sa‘detim ağası olan İbrahim Ağa dâme uluvvuhû südde-i sa‘âdetime arz gönderüb taht-ı nezâretinde olan evkâfdan Amasya’da vâki‘ müteveffâ Hüseyin Ağa ser-rikâbı cami‘-i şerîf ve medresesi evkâfî kurâlarından Amasya sancağında Geldigelenâbâd nâhiyesinde Çavuş Etraki nâm karyenin defter-i hâkânide sekiz sehinden yedi sehmi mülk-i Hüseyin Ağa Rikâbî deyü mukayyed ve müteveffâ-i mezbûr vakfiye-i ma‘mûlün-bihâsında yedi sehmi malikâne hissesini cami‘-i şerîf ve medresesine vakf idüb hilâf-ı defter-i hâkâni ahârdan müdâhale icâb itmez iken Torumtay mütevellisi İbrahim Beğ nâm kimesne zuhûr ve hilâf-ı defter-i hâkâni sekiz sehinden yedi sehmini ben mütevellisi olduğum vakf tarafından zabt iderüm ancak bir sehmi vakf-ı mezbûrundur deyü mu‘arazâ ve vakfa gadr murâd itmekle

karye-i mezbûr malikânesinde yedi sehmi ber-mûceb-i defter-i hâkâni vakf-ı mezbûr tarafından zabt itdirilüb merkûm İbrahim mugâyir-i defter-i hâkâni ziyâdeye tecâvüz itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâcâ'at olundukta Geldigelenâbâd nâhiyesinde karye-i Çavuş Etrak malikânesinin sekiz sehminden yedi sehmi mülk-i Hüseyin Ağa Rikâbî neferân aded yüz yigirmi iki zemin yedi çiftlik-i hassa iki çiftlik-i malikâne iki mevkûf üç hasıl-ı tahtında resm-i çift ve hinta yekün ma'â gayruhâ dört bin iki yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrir olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince 'amel olumak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Z sene [1]155

[S.65-Hüküm 2]

Sivas ve Bozok ve [Boş] kâdılarına hüküm;

Darende'de metfûn Şeyh Hızır Veli kuddise sırrihû el-mezbûrun evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere zâviyedârları olan Şeyh Osman ve Şeyh Mustafa ve Şeyh Ali ve Şeyh Ahmed zîde salahûm gelüb vakf-ı mezbûrun defter-i hâkânide mukayyed Eskisofular nâm karyesinin defterlü re'âyâsından Süleyman oğlu Ali ve Kara Mustafa ve Süleyman oğlu İsmailEs-Seyid Hasan ve Bektaşoğlu [Boş] nâm kimesneler kadîmi karyelerinden kalkub taht-ı hükümet-i kazânızda vâki' kazât ve kurâda tavattun etmeleriyle ol makule vakf-ı mezkûr karyesinin defterlü re'âyâsını kaldırub kadîmi karyelerine nakl ve iskân itmek istedikte bâzı kimesnelere istinâden ta'allül ve muhâlefet üzere olduklarun bildürüb kadîmi karyelerine nakl ve iskân bâbında hükm-i humâyûnum ricâ eyledikleri ecilden kanûn üzere iskân olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri C sene 1155

[S. 66- Hüküm 1]

Sivas Beğlerbeyisine ve Tokad kâdısı naibine hüküm ki,

Tokad sakinlerinden İbrahim bin Abdülkerim nâm kimesne südde-i sa'adetime arz-ı hâl idüb Tokad mahallâtından Debbağhâne-i Atik mahallesinde vâki' bir tarafı Sofuzâde ve bir tarafı mezbûr İbrahim ve bir tarafı Hüseyin menzili ve bir tarafı tarîk-i amme müntehî bir bâb menzili bundan akdem mülkiyet üzere Aîşe nâm hatun mutasarrıfe iken mezbûre menzil-i mezbûru mülkiyetten ihrâc ve vakıf hissesi olan icâresinden beher sene bir buçuk kıyye şem'-i asel ve Debbağhâne mahallesinde vâki' mescîd-i şerîf ve bâki' icaresini Fazlı Paşa cami'-i şerîfinde mü'ezzin olanlara şart-ı ta'yîn itmekle beher sene vakf-ı menzil-i mezbûrun icâresi iki guruş olmağla icâresi kalîl ve rakabesi kesîr ve birkaç seneden sonra harabe müşrîf olacağı bedîhi olmağla mezbûr İbrahim'in bezzazistânında vâki' bir tarafı Kürkcü Merdum divâniye ve bir tarafı Kavukcular bostanı ve bir tarafı tarîk-i amme müntehî bir bâb dolabına senede icâresi iki buçuk guruş olub icâresi vakf-ı menzil-i merkûm icâresinden ekser ve vakf-ı mezkûra evlâ ve enfa' olmağla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcibince şerâ'it-i istibdâl mevcûde olduğu halde mezbûr İbrahim zikr olunan dolab ve yigirmi beş guruş ile vakf-ı menzil-i mezkûru mübâdele murad itmekle kıb'el-i şer'den dahî izn taleb fi'l-hakika vakf-ı menzil-i mezkûrda beher sene icâresi iki guruş ve dolab-ı mahdûd-ı mezkûrun beher sene icâresi iki buçuk guruş olub dolab-ı mezkûrun icâresinden vakıf menzil mücerred-i mezkûrun icâresinden fazlası ise olduğundan gayri rakabesi dahî dîn olub ve zikr olunan dolab ile yigirmi beş guruşun istibdâli cânib-i vakf evlâ ve enfa' olunduğu husûs-ı mezkûr vukûf-ı tammı olan müslimînin haber virmeleriyle şerâ'it-i istibdâl mevcûd olmayub mütevell-i vakf-ı merkûm Es-Seyyid Mehmed mezbûr İbrahim ile vech-i meşrûh bi't-terâfu'

mübâdil kabul itmeleriyle bâde'l-yevm mâru'z-zikr dolab ve meblağ-ı mezkûr yigirmi beş guruş vakf-ı menzil-i mücerret-i mezkûrun olub menzil-i mücerret-i mezkûrda carî olan şurût zikr olunan dolab meblağ-ı merkûmda carî veolmak üzere mâru'z-zikr ve dolab meblağ-ı mezkûr yigirmi beş guruşun vakfiye ve menzil-i mücerret-i mezkûrun mezbûr İbrahim mülkiyet üzere mutasarrıf olmak üzere hüküm birle cânib-i şer' den hüccet-i şer' iye virildüğün bildürüb hüccet-i şer' iye mûcibince 'amel olunmak bâbında hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i hüccet-i şer' iye icrâ-yı dahl ve tâ'arruz itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın hilâf-ı şer' ve mugâyir-i hüccet-i şer' iye müdâhale itdirilmemek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Z sene 1155

[S.66-Hüküm2]

Sivas Beğlerbeyisine ve Gedegra ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
Gedegra kasabasında vâki' [Boş] nâm kimesnenin binâ eylediği medresesinin müderris ve mütevellisi olan Mevlâna Mustafa zîde ilmihû gelüb kazâ-i mezbûr toprağında vâki' mâlûmü'l-hudûd ve bir mikdâr mezra' yerlerini selâtîn-i mâziyeden berü mezbûra hibe ve temlik ve yedine mülk-nâme-i hümâyûn virildikten sonra ol dahi ol yerlerin tasarrûf ve gallesin binâ eylediği medresesinde müderris olanlara vakf ve şart ve mülkiyeti ve vakfiyeti defter-i hâkânide mukayyed ve bu hâlâ medrese-i mezbûrede müderris ol kadîmden olan yerlerin ki gallesin medrese-i mezbûrede müderris olanlar ahz ve kabz idegelüb bu dahî galle-i mezbûru ahz ve kabz itmek istedikte ahârdan bir vechle dahl icâb itmez iken ol yerlerin sınuru dahilinde vâki' Hızır Paşa evkâfi karyelerinden [Boş] nâm karyenin mütevellisi olanlar [Boş] ve [Boş] ve [Boş] nâm kimesneler ol yerler bizim mütevellisi olduğumuz vakf-ı mezbûr karyesi toprağındandır öşr ve resmi

biz alıruz deyü müdâhale ve murâfa‘a olduklarında müdâhaleleri men birle tarâf-ı şer‘den hüccet-i şer‘iye verilmişken yine def‘ olmayub hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i kanûn-ı kadîm te‘addîden halî olmaduğun bildürüb men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ itmeğin kanûn üzere ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Za sene [1]155

[S.67-Hüküm 5]

Amasya kâdısına hüküm ki,

Medîne-i Amasya’da vâki‘ Torumtay vakfının mütevellisi El-Hac İbrahim zîde kadrihû gelüb hâlâ berât-ı şerîfimle mütevellisi olduğı vakf-ı mezbûr karyelerinden Amasya kazâsına tâbi‘ Çavuş nâm karyesinin defterde mukâyed mümtâz ve mu‘ayyen hudûdu dahilinde kâdîmü’l-eyyâmdan berü oşr ve resmi mütevellisi olduğı vakf-ı mezbûr tarafından alınagelüb ahârdan dahl olunmak icâb itmez iken civârında vâki‘ Hüseyin Ağa dimekle ma‘rûf kimesnenin vakfi mütevellisi olan [Boş] nâm kimesne sâlifü’z-zikr Çavuş karyesi yerleri yüz seneden mukaddemâ benim mütevellisi olduğum Hüseyin Ağa vakfi karyesi yerlerindedir oşr ve resmi ben alurum deyü kadîme ve deftere mûgayir müdâhale ve te‘addîden halî olmaduğun ve bu bâbda da‘vâsına muvâfık müte‘addid fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildürüb fetvâ-yı şerîfeleri mûcibince ‘amel olunub kadîme mugâyir müdâhale ve te‘addî itdirilmeyüb men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ itmeğin kanûn üzere ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Za sene 1155

[S.69- Hüküm 1]

Sivas Beğlerbeyisi [Boş] paşa dâme me‘âliyhû ve Sivas ve [Boş] kâdılarına hüküm,

Medîne-i Sivas'da vâki' Sultan Alâ'eddîn cami'î şerîfinde imâm olan İbrahim ve Mehmed mü'ezzîn-i sâlâ Seyyîd Ali ve kayyûm Seyyîd Ali ve mü'ezzîn-i sâlâ ve kayyûm El-Hac Abdullah ve kayyûm Çelebi ve diğeri mü'ezzîn-i sâlâ Abdullah ve Mehmed zîde salahum südde-i sâ'adetime gelüb bunlar câmi'-i mezbûrda bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle imâm ve mü'ezzîn ve kayyûm olmalarıyla berâtları mûcibince hizmetleri mukâbilesinde müstehâk oldukları hinta ve vazîfeleri Sivas kazâsında sakîn mütevell-i vakf vekilleri ve mültezimlerinden talep eylediklerinde mezkûr tamâmen virme-yüb noksan teklîfi ile ta'allül mahlût mahsûl teklîfi ile gadr-ı külli eylediklerin bildürüb şer'le görölüb berâtları mûcibince müstehâk oldukları hinta ve vazîfelerin tamâmen mahsûl-ı vakfdan alıverilüb noksan ve mahlût mahsûl teklîfi ile ta'allül itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâili Z sene 1155

[S.69-Hüküm 2]

Zile kazâsı nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Zile kazâsı nâ'ibi Mevlâna Seyyîd Hüseyin zîde ilmihûsun südde-i sâ'adetime mektûb gönderüb kazâ-i mezbûra tâbi' Aksaray nâm karyede metfûn müteveffâ Şeyh Nusret kuddise sırrihû'l-azîzin batn-ı evvelinde olan evlâdından olub meşrûtiyet üzere bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle evkâfın mütevellisi şeyh ve nâzırı olan Seyyîd Ömer zîde şerefuhû ile sâ'ir evlâd-ı vakf meclîs-i şer'e varub karye-i mezûrede vâki' cami'-i mezbûrun hizmet-i ferâşetini evlâd-ı vâkıf edâ idüb ferrâşa ihtiyacı olmayub ve vâkıfın vakfiye-i mâmülû'n-bihâsında evkâfın hasılı ancak 'ayende ve revendeye meşrûta olub sa'ir cihetten nesneye şart ve ta'yîn yoğuken harîçden Ahmed nâm kimesne vakf-ı mezkûr mahsûlünden almak üzere senevî bir müd hinta vazîfe ile Osman mahlûlünden deyü bir kıt'a ferrâşlık berât-ı

ihdâs ve bu vakte dek gerek Osman ve gayrî nâmlı bir kimesnenin cami'-i mezkûrda ferrâş olduğu olmayub ihdâs ve tezvî'l ile vakf-ı mezkûr mahsûlüne gadr veolduğu ahalîden bâde'l-istifsâr merkûm Ahmed'in ol-vechle ihdâs ittirdiği ferrâş berâtı kaydı mahlûlünden ref' ve terkîn olunan fî mâba'd vazîfe taleb merkûm Ahmedin müdâhale ve te'addîsi men' ve def' itdirilmek bâbında hükm-i hümayûnum ricâsına vâki' halî bi'l-iltimâs arz ve bâlâda zikr olunan medîne-i Zile nâhiyesinde Aksaray nâm karyede vâki' Şeyh Nusret zâviyesinde evlâd-ı vâkıfdan Seyyîd Hasan ve yine karye-i mezbûrede vâki' âher vâkıfın binâ' eylediği câmi'-i şerîfnde dahî ferrâş hizmeti eda itmek üzere senevî bir müd hinta ile eda-yı hizmet iderken ferâşet-i mezbûru merkûm Hasan kendü üzerine berât itdirüb ba'dehû hüsn-i rızâsıyla karındaşı Seyyîd Osman Halife'ye kasr-ı yed olduğu mu'ayyen oldukta mahlûlünden ecânibden mezkûr Ahmed üzerine berât itdirüb gadr itmekle cami'-i mezkûrun an-asl ferâşet ciheti olmayüb mücerret zâviye-i mezkûrun mütevellisi ve gallesine müşârik olan sâ'ir evlâd-ı vâkıfın rızâ ile cami'-i mezbûrda ferâşet hizmetin olanlara bir müd hinta viregeldikleri cihet-i mezkûre muhdes olub usûl-ı vakfdan olmaduğunu sen ki Zile nâ'ibi mevlâna mûmâ-ileyhsin arz itmenle husûs-ı mezbûr ahâli-i Zileden Asitane'de mevcûd olan mazbûtu'l-esâmi üç nefer kimesnelerden sû'âl muharrer üzere olduğunu her biri alâ-vech-i şer' haber virmeleriyle merkûm Ahmed'in yedinde olan muhdes cihetin berâtı kaydı ref' ve terkîn olunmak için âlemü'l-ulemâi'l-mütebahhîrîn bi'l-fi'il Anadolu kâdıaskeri olan Mevlâna Seyyîd Mehmed Emin edemallahû te'alâ fezâ'ilihû i'lâm itmeğin i'lâmı mûcibince kaydı terkîn olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili Z sene [1]155

[S.69- Hüküm 3]

Ber-vech-i arpalık Amasya sancağı mutasarrıfına Amasya ve Merzifon kâdılarına hüküm,

Medîne-i Amasya ve Merzîfon'da vâki' müteveffiye Devlet Hatun vakfının ber-vech-i iştirâk mütevellis olan Seyyîd Ahmed zîde kadrihû gelüb vakf-ı mezbûr karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbi' ve tevâbi' karyeleri re'âyalarının üzerlerine edâsı lâzım gelen aşâr-ı şer'îye ve sa'ir hukuk ve resimleri zirâ'atleri ile hâsıl eyledikleri terekeleri öşrlerini taşîr itmek için mûmâ-ileyhin tarafından vekîli olan Hacı Mustafa nâm kimesne ahz ve kabz murâd eyledikte vakf-ı mezbûrun katîbi ve câbisi ashâb-ı a'râzdan ba'zılarıyla yek dil ve re'âyayı tahrîk ve idlâl ve aşâr-ı şer'îye ve sa'ir mahsûlatın kanûn ve defter mûcibince ahz ve kabza muhâlefet ve te'addî ve tecâvüz eylediklerün bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden kanûn üzere 'amel olunmak emrim olmuştur.

Fî Evâili Z sene [1]155

[S.69- Hüküm 5]

Sivas Beğlerbeyisine ve Amasya ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
Amasya'da vâki' Firuz Ağa ve Hüseyin Ağa evkâflarının bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle mütevellisi olan Ömer gelüb vakf-ı mezbûr karyelerinden Amasya kazâsına tâbi' Çavuşköy nâm karyenin bin yüz elli üç ve elli beş senelerinde hasıl olan öşr mahsûlâtından ma'lûmkeyl mahsûlünü Amasya sakînlerinden mütekallibeden Yiğenoğlu İbrahim dimekle ma'rûf kimesne ve yine vakf-ı mezbûr karyelerinden Zile kazâsında tâbi' karye-i Kurupınar nâm karyenin Güngörmez mezra'a'sının mahsûlâtından dahi mâ'lûmü'l-keyl öşr mahsûlâtını yine Amasya sakînlerinden Topal Ahmed nâm kimesne hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî ahz ve gadr itmekle bu dahî tevliyeti hasebiyle mezkûrlardan talep eyledikte mezbûrlar günâ-gün illet ve bahâne virmekte ta'allül ve muhâlefet eylediklerin

bildürüb şerle görölüb fuzûlî ahz ve kabz eyledikleri öşr ve resm vakf için alıverilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâili Z sene [1]155

[S.70- Hüküm3]

Sivas kâdısına hüküm,

Emine ve Aişe nâm hatunlar südde-i sâ'adetime gelüb Sivas sancağında nâhiyesinde mezra'a'-i Çamurlu dokuz mudluk yerdir malikâne der-tasarruf-ı Ali Baba ber-mûceb-i hükm-i hümâyûn ve divâni tımar deyü defter-i mufassâlda mastûr ve vakf-ı zâviye-i Büyük Ali Baba hoca-yı Rüstem Paşa zâviyedârlığı vazîfe-i mu'ayyene ile evlâd-ı vâkıfın batn-ı evvelinde ber-vech-i meşrûta ve iştirâken berâtıyla mezbûretân Emine ve Aişe hatunlar üzerlerinde olduğu Anadolu muhasebesinde mukayyed ve mezbûretân hatunlar meşrutâsı mezra'a'-i mezbûre-ye ahârdan Seyyid Şeyh El-Hac Muhammed nâm kimesne ber-vech-i duâgûy askerîden berât itmekle müdâhale ve gadr sevdâsında olmağın hilâf-ı şart-ı vâkıf virilen askerî berâtı kaydı ref' ve terkîn olunmasın istirhâm fî nesfi'l-emr mezbûretânın mezra'a'-i mezbûre meşrûtiyet üzere berât ile tasarruflarında olduğun bi'l-fi'il re'isü'l-küttâbım olan Muhammed Ragıb dame mecdihû 'ilâm itmeğın 'ilâmı mûcibince mezbûretânın ber-vech-i meşrûtâ mâliye berâtıyla üzerlerinde olmağla muhdes askerî berâtının kaydı terkîn ve mezbûretâna zabt itdirilmek için yazılmıştır.

Fî Evâili Z sene 1155

[S.70-Hüküm 5]

Amasya kâdısına hüküm ki,

Sâdâtdan Seyyid Hüseyin zîde şerefhû gelüb medîne-i Amasya'da vâki' müteveffâ Yakûb Paşa vakfından almak üzere senevî bir sehim mahsûl ile kayyûm ve ferrâş cihetlerine babası ve diğeri Mehmed otuz seneden mütecâviz mutasarrıf iken fevt oldukça cihetân-ı mezbûretân babası mahlûlünden almak üzere bir müddet bilâ berât sadakât ve istikâmet ile edâ-yı itmek ve vakf-ı mezbûrdan mütevellisi El-Hac Ali Halife kendü arzı ile yine kendü üzerine berât itdirüb gadr eylediğün bildürüb mâ'rifet-i şer'le görülüb ve vûkûf-ı tâ'mmı olan bî garaz kimesnelerden husûs-ı mezbûr su'âl ve mefruzum alâ vûkû'ihî der sâ'adetime arz ve 'ilâm itmenin bâbında sana hitâben emr-i şerîfim ricâ itmeğün şer'le terâfû' eylemek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Z sene 1155

[S.71-Hüküm2]

Sivas Beğlerbeyisine Sonisa ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
Amasya'da vâki' müteveffâ Yakub Paşa vakfının bi'l-fî'il berât-ı şerîfimle mütevellisi olan Hacı Ali zîde kadrihu gelüb Sivas sancağında Sonisa kazâsı muzâfatından Fidi nâhiyesinden doksan iki nefer re'âyâ ve on iki aded zemin ve bir çiftlik ve hasıl-ı tahtında çift ve hınta ve resm-i bağ ve deşt-i banî ve tapu-yı zemin ve aded-i ağnâm yekün ma'a gayruhu on iki bin yüz akçe yazısı olan karye-i Hudâdı mülk-i Yakup Paşa mîr-i mir'ân-ı vilâyet-i Rum ile haliya vakf-ı hangâh ve cami' ve çilehâne der Amasya ve çiftlik kadîmlik Hüseyin ve çiftlik-i evlâd-ı Tursun Beğ ve çiftlik der-dest-i Pir Mehmet ve zikr olunan üç kıt'a çiftlikler tevki' kalemiyle vakfa ilhâk olunduğu ber-mûceb-i vakfiye kayd olub ve yine nâhiye-i mezbûrda altmış dokuz nefer re'âyâ ve üç aded zemin hâ ve dört nefer-i mevkûf ve on dokuz nefer cema'ât-ı Günen ve hasıl-ı tahtında hınta ve şa'ir yekün ma'a gayruha altı bin yüz on akçe yazar mezra'-i Hudâdı divanî ve

malikâne vakf-ı hangâh ve çilehâne ve nâhiye-i mezbûrda otuz nefer re'âya ve hâsılı iki bin akçe yazı ile cema'ât-ı Ahi Ali mezra'-i Hudâdı iki baştan vakf-ı zâviye-i çilehâne deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr olunduğu ve defter-i hâkânîde mukayyed zikr olunan karye-i mezbûr ve çiftlikler iki baştan vakf-ı mezbûr mülhâkâtından ve hîn-i tahrîrden berü taraf-ı vakfdan zabt olunagelüp ahârın bir dürlü alâkası yoğuken ecânibden ba'zıları mugâyir-i defter-i hâkânî bi-vechi müdâhale etdiklerinden ma'âda vakfın karye ve mezra'sı toprağında zirâ'at ve hırâset idenlerden bazıları ve zirâ'atleri ile hâsıl eyledikleri terekelerden kanûn ve defter üzere olan öşürlerin edâdan imtina' ve ba'zıları dahî tasarruflarında zirâ'ate salih hâsıl verir yerlerine zirâ'at ve hırâset itmeyüp üç sene ale't-tevâli bilâ-mânî' boz ve hâlî koyub kanûn üzere tapuya üstehâk olduğu kanûn üzere resm-i tapu ile virmek murâd eyledikte ashâbı diyâr-ı âherdedir deyü ba'zı kimesneler mümânî'ât ve ba'zı kimesneler dahî vakfın karyesi toprağında tasarrûflarında kadîmi bağları olmağla hâsıl olan mahsûlünde öşr-ı mutât ve resimleri virmekte ...ve imtinâ' ve evlâd-ı vâkfın mahsûlüne gadr olunduğun bildürüp zikr olunan karye ve mezra' ve çiftlikler ber-mûceb-i defter-i hâkânî taraf-ı vakfdan zabt ve mahsul ve rüsûmları tamâmen alıvirilüb hilâf-ı kanûn ve nizâ' itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim sūdûrunu istirhâm ve ber-minvâl-i meşrûh mahsûl ve resmler taraf-ı vakfdan tahsîli için canîb-i şer' den virilen iki kıt'a hüccet-i şer' iye dahî ibrâz itmekle zikr olunan karye ve mezra' ve çiftlikler iki baştan vakf-ı mezbûr mülhâkâtından olmağla defter-i hâkânî ve kanûn üzere 'amel olunmak için emr-i şerîfim tahrîri bâbında bi'l-fi'il re'isü'l-küttâbım olan Mehmet Ragıb dame mecdihû 'ilâm itmeğın 'ilâmı mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

[S.73- Hüküm 5]

Emlak ve [Boş] ve [Boş] ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
 Çakalköprü vakfının bi'l-fi'il mütevellisi olan Mustafa zîde kadrihû arz-ı hâl idüb
 vakf-ı merkûm karyelerinden Emlak kazâsına tâbi' [Boş] ve [Boş] nâm vakıf
 karyelerinin defterde mukayyed ra'iiyyet ve ra'iyetti oğullarından ba'zıları kadîmi
 karyelerinden kalkub varub taht-ı kazânızda vâki' kasabât ve kurâ askerî
 çiftliklerinde sakîn [Boş] ve mütemekkîn olmalarıyla kadîmi karyelerine nakl ve
 iskân itmek istedikte ta'allül eylediklerün bildürüp kadîmi karyelerine nakl ve
 iskân olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin kanûn üzere 'amel olunmak
 için yazılmıştır.

Fî Evâili Z sene [1]155

[S.80- Hüküm 5]

Gümüşabâd kâdısına hüküm,

E'imme ve hütebâdan Ebubekir ve İsmail ve Molla Mustafa ve Mehmed ve diğer
 Mehmed Efendi dimekle ma'rûf kimesneler kazâ-i mezbûra tâbi' Takkuza nâm
 karyede vâki' Argoma cami'-i şerîfinde Beğler Çelebi vakfindan almak üzere bi'l-
 fi'il berât-ı şerîfimle mezkûr Ebubekir ve Mustafa yevmi [Boş] akçe [Boş] vazîfe
 ile hatip ve mezkûr Molla Mustafa yevmi [Boş] akçe vazîfe ile mü'ezzîn ve
 mezkûr Mehmet yevmi [Boş] akçe vazîfe ile ferrâş ve mezkûr diğer Mehmet
 Efendi yevmi [Boş] akçe vazîfe ile vâ'iz olub edâ-yı hizmet itmeleriyle şart-ı
 vâkif berâtları mûcibince hizmetleri mukâbelesinde müstehâk oldukları
 vazîfelerin kazâ-i mezbûrda sakîn olan ka'imakâm mütevellisi olan [Boş] nâm
 kimesneden galle-i vakfdan talep eyledikte vakıfda müsâde var iken edâda bî-
 vech-i şer'-i ta'allül eylediğün ve bu bâbda şeyhülislâmdan fetvâ-yı şerîfe
 verildiğün bildürüp mûcibince şer'le görülüp berâtları mûcibince hizmetleri

mukâbelesinde müstehâk oldukları vâzifeleri aliverilüp tâ'allül itdirilmemek bâbında hükm-i hümayûnum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Z sene 1155

[S.81-Hüküm2]

Sivas Beğlerbeyisine ve Sivas kâdısına hüküm ki,
Sivas'da vâki' müteveffâ Rüstem Paşa hevâcesi Ali Baba zâviyesi vakfının meşrûtiyet üzere ber-vech-i iştirâk zâviyedâr ve mütevellileri olan Aişe ve Emine nâm hatunlar gelüp yine Sivâsda vâki' veled-i diğeri Ali Baba zâviyesi vakfı için Ali nâm kimesne ile beynlerinde münâza'at-ı kesîre vâki' olmağla zikr olunan Rüstem Paşa hevâcesi Büyük Ali Baba zâviyesi zâviyedârlığı ve vakfının tevliyeti ale'l-iştirâk bunların ve mezkûr diğeri Ali Baba zâviyesi zâviyedârlığı ve vakfının tevliyeti dahî mezkûr Ali'nin tasarrûfunda olub her biri râzı olub beynlerinde tevfiik olunub ve her biri ahârın tasarrûfunda olan zâviye ve vakfına ta'arrûz itmek üzere müteahhîd olub başka başka berât-ı şerîfimle mutasarrıf olub bir vechle dahl olunmak icâb itmez iken mezbûr Ali celb-i mâl sevdâsıyla hile ve tezvîrâta sülûk bunları ahza ve zâviyedârı olduğı mezkûr diğeri Ali Baba zâviyesinin on beş kese akçe deyni vardır nisfin siz viresüz deyü hilâf-ı şer'-i şerîf te'addî ve meblâğ-ı mezbûru ne mahalle sarf eylediğün beyân itmeğе kâdir değıl iken şahidi zor ifhamıyla gard sevdâsında olmağın bu dahî bundan akdem Asitâne-i sâ'adetime gelüb mezbûr Ali ile çavuş mübâşeretini ile Rumili Kâdıaskeri huzurunda murafa'â-i şer' olduklarında vech-i meşrûh üzere iddi'âsını beyân idemeyüp dâvâsı tezvîr olduğı beyân olmağla çavuş canîbinde iken bir tarîk ile Sivas'a firar ve ba'dehû bunlar Asitâne'den Sivas'a varduklarında mezkûr kel-evvel rencideden halî olmadığın mukarrer olmağla mezbûr Ali her ne zaman

dâ'ilerine te'addî eder ise Sivas'da görülmeyüp sadrazâm huzûrunda görülmek üzere Asitâne-i sâ'adetime havâle olunmak için mukâddemâ istirhâm ve hazîne-i 'amîremde mahfûz olan Anadolu muhâsebesi defterlerine nazar olundukta zikr olunan Rüstem Paşa hevâcesi Büyük Ali zâviyesi zâviyedârlığı ve vakfının tevliyeti mezkûrân Aîşe ve Emine ve zikr olunan veled-i diğêr Ali Baba zâviyesi zâviyedârlığı ve vakfının tevliyeti bu dahî mezkûr Ali'nin başka başka berevât-ı şerîfimle üzerlerinde olduğu mastûr ve ve berevâtları ve ber-vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak için emr-i şerîfim sâdır olunmuşken mezbûr Ali yine kâni' olmayub mugâyir-i emr-i âlî dâimâ bunları ta'cizden halî olmadığun bildürüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel olunub mugâyir-i emr-i âlî halel ve nizâ' itdirilmemek bâbında hükm-i hümayûnum ricâ ve defter- hâne-i 'amîremde mahfûz olan defter-i mufassala müracât olundukta Sivas nâhiyesinde nefsi Sivas'ın hâsıl-ı tahtında Derviş Ali Baba hâlâ meşihât-i zâviye der tasarruf-ı Ahi Mehmed veled-i Ali Baba deyü yazıldığı mahallinde hizmetkârân der zâviye-i Ali Baba mezkûrlar zâviye-i mezbûreye eyledikleri hizmet mukabili tekâlif-i örfiyeden masûnlardır neferâ dokuz ve zemin altı ve bağçe bir deyü defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle tahrîr ve müteveffa-i mûmâ-ileyhin vakfiyesi bin otuz altı zilhiccesinde defter-hâne-i 'amîremde mahfûz olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri sene [1]155

[S.83-Hüküm 1]

Mevlâna Bafra mollasına hüküm ki,

Bafra kazâsında müteveffa Mirzâ'nın cami'-i şerîfi vakfının mütevellisi olan İbrahim zîde kadrihû mektup gönderüp cami' olduğu cami'-i şerîfde yevmî nîm

akçe vazîfe ile nısf-ı imâmete mutasarrıf müderris-zâde Mustafa fevt oldukça evlâd-ı zükûru var iken âhardan Mehmed Efendi dimekle ma' rûf kimesne gelüp ve müteveffâ-i mezkûr cihet-i merkûmu bana kasr-ı yed eyledi deyü hilâf-ı vâki' bir takrîp ile kâdıya arz ve kendüye tevcih ve berât itdirüb müteveffâ-i mezbûrun oğlu Mustafa Halife'ye her vecihle gadr ve babası etmeği ve mahal ve müstehâk ve hizmet-i lâzimesin görmeğe mecd ve sâ'i olmağla cihet-i merkûm vazîfe-i mersûmesiyle ref'inden bi vech ve ihsân olunmak bâbında inâyet ricâsına arz itmeğin mahallinde şer'le terâfû'u ve kasr-ı yedi hilâf ve gayr-i vâki' olduğu bi'l-muvâcehe sabît olur ise arz olunmak bâbında fermân-ı âli-şân için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Z sene [1]155

[S.83-Hüküm4]

Sivas beğlerbeyisine [Boş] kâdısına ve Tokad nâ'ibine hüküm,
Salih Mehmed nâm kimesne gelüp bu Tokad'da vâki' müteveffâ Turâ Sinan evkâfının berât-ı şerîfimle mütevellisi olub vakf-ı mezbûrun vakfiye-i mâmülün-bihâsında mukayyed kadîmden icâreteyn ile tasarruf olunagelen akârâtta medîne-i mezbûrede vâki' tahminen iki bin beşyüz zirâdan mütecâviz vakıf arsa üzerine mebâni ve hadika-i muttasılayı müştemîl bir bâb menzili icâre-i mu'accele ve mü'eccele ile mutasarrıfı tarafından Hasan Ağa dimekle ma' rûf kimesne bundan akdem on iki kise akçe iştirâk eyledikte arsa-i merkûmenin şer'an bermûceb-i fetvâ-yı şerîfe taraf-ı vakıfdan isticârı lâzım iken bilâ izn-i müteveli tegallüben zabt ve birkaç sene tasarrufdan sonra tecdîd-i binâ ve ba'dehû on bin guruşa zevcesi [Boş] hatuna ferağ eyledikte ol dahî taraf-ı vakfa âid olan resm-i ferâğı virmeyüb cânîb-i vakıfdan temessük almadan bilâ izn-i müteveli tegallüben zabt bu dahî tevliyeti hasebiyle mezkûrlar ile murâfâ'a ve ber-mûceb-i fetvâ-yı şerîfe ihkâk-ı hak murâd eyledikte mezkûr eşkıyâya istinâden bunun karındaşı Hacı

Abdi Efendi dimekle ma'rûf kimesneyi tahvîf ve tehdîd ve yedinden cebren ve kerhen bir temessük almağla müctemî' olan icâres-i mü'ecceleyi dahî virmeyüb vakfa gadr eylediğün ve fetvâsı olduğun bildürüp şer'le görülüp ber-mûceb-i fatvâ-yı şerîfimle icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ ve hazîne-i amîremde mahfûz olan Anadolu muhasebesi defterlerine nazar olundukta vakf-ı mezbûrun tevliyeti hâlâ berât-ı şerîfimle merkûm Salih Mehmed'in üzerinde olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağla kaydı mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Z sene 1155

[S.83-Hüküm 6]

Sivas beğlerbeyisine ve Tokad nâ'ibine hüküm ki,
Medîne-i Tokad'da vâki' müteveffa Genç Mehmed Paşa vakfının mütevellisi olan Seyyid Abdullah gelüb vâkıf-ı mezbûr medîne-i mezbûrede bina ve vakf eylediği medresesinin müderrisine vakfiye-i mâmulün-bihâsında senevî yüz gruş vazîfe ta'yîn ve şart itmekle bu dahî medrese-i mezbûrede bermûceb-i şart-ı vâkıf ta'yîn olunan vazîfeyi tamamen edâya razı iken kazâ-i mezbûrda sakîn hâlâ medrese-i mezbûrede müderris olan [Boş] nâm kimesne ta'yîn olunan vazîfesin ahza kana'at itmeyüp mugâyir-i şart-ı vâkıf ziyâde talep eylediğinden ma'ada bin yüz elli [Boş] senesinde hilâf-ı şer' ve mugâyir-i şart-ı vâkıf bilâ sened cebren bunun yedinden mâl-ı vakıfdan seksen gruş ahz ve gadr eylediğün bildürüp şer'le görülüp bilâ sened bî gayr-i hak ziyâde aldığı meblâğ-ı mezbûr geri alıverilmek bâbında hüküm ricâ itmeğün mahallinde şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Z sene [1]155

[S.84-Hüküm 1]

Sivas beğlerbeyisine ve [Boş] kâdısı ve Tokad nâ'ibine hüküm ki,

Tokad'da vâki' Genç Mehmed Paşa vakfının mütevellisi olan Seyyid Abdullah gelüb vakfiye-i mâmulün-bihâsında mukayyed Tokad'da vâki' vakıf-ı dükkanların arsaları senevî beş yüz akçe maktû ile kabili Paşa vakfi arsasından olmağla öteden berü be her sene beş yüz guruş mukâ'tası kabili Paşa vakfi mütevellilerine verilegelmişken hâlâ mütevellisi olan Tokad'da sakîn [Boş] nâm kimesne maktû'-ı kadîmeyi ahza kana'at itmeyüp ziyâde talebiyle buna te'addî eylediğün bildürüb şer'le görölüb hilâf-ı şer' bilâ sened ziyâde talebiyle te'addî itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Z sene 1155

[S. 84-Hüküm 5]

Sivas beğlerbeyisine [Boş] kâdısına ve Tokad nâ'ibine hüküm ki,
Tokad'da vâki' Genç Mehmed Paşa vakfının mütevellisi olan Seyyid Abdullah zîde şerefhû gelüb medîne-i mezbûrede vâki' medresesinin müderrisine ve sa'ir mürtezikâlarına şart olan vâzifelerin tamâmen berâtları mûcibince edâ ve kimesneye zulüm ve te'addîsi olmayub dahl icâb itmez iken mezbûrlar müstehâk oldukları vazîfeleri ahza kana'at itmeyüb yekdil ve vakfının mecmû' mahsûlatınıvazifelerden fazlasın dahi beynimizde taksîm edüb ekl ederüz deyu bunun üzerine bir nesne sabit olmuş değil iken mûgayir-i şart-ı vâkıf ve bilâ sened ve ol-vechle te'addîleri eyledikleri ve fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildürüp mûcibince 'amel olunub hilâf-ı şer'-i şerîf ve mûgayir-i şart-ı vâkıf te'addî ve rencide etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Z sene [1]155

[S.85-Hüküm 1]

Sivas beğlerbeyisine ve Merzifon ve [Boş] kâdısına hüküm ki,

Ömer zîde kadrihû gelüb bu Amasya'da vâki' ashâb-ı hayrattan müteveffâ Hüseyin Ağa evkâfında müteveli ka'imakâmı olub vakf-ı mezbûrun defter-i hâkânide mukayyed Merzifon kazâsına tâbi' Şeyh Yeni nâm karyesinde mümtâz ve mu'ayyen hudûdu dahilinde öşr ve resmi tarafından alınagelen yerler için civârında vâki' ze'amet karyelerinden Kırık nâm karyenin ze'ameti ümerâsı ve mültezîmi Bıçakcı zâde El-Hac Ali nâm kimesneler fuzûli kadîme mûgayir müdâhale ve bundan akdem ısdâr eyledikleri emr-i şerîfimle mahal-i nizâ'da üzerinde murâfa'a-î şer' olduklarında bir tarîki Solakoğlu tarlasına ve bir tarîki Dedeoğulları tarlasına ve tarafeyni yine Mehmed Dede ve oğulları tarlasına ve bir tarafı tarîk-i amme ile mahdûd bir kıt'a tarlayı kassab Veli oğlu tasarrufunda ve yine bir tarafı şehre zarâ ve bir tarafı hassa tarlaya ve bazen Kerimoğlu tarlasında ve ba'zen Mehmed Dede oğlu tarlasına ve bir tarafı tarîk-i amme ile mahdûd üç kıt'a tarlalar vakf-ı mezbûr arâzisinden olduğu şer'an sabît ve canîb-i şer'den hüccet-i şer'îye verildiğın bildürüb hüccet-i şer'îye mûcibince 'amel olunub ol yerlerde öşr ve resmi vakf-ı mezbûr tarafından kadîmi üzere ahz ve kabz itdirlüb mezbûrların kadîm-i hüccet-i şer'îye mûgayir müdahâleleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın kanûn üzere 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Z sene 1155

[S.85- Hüküm 5]

Sivas beğlerbeyisine ve [Boş] kâdısına hüküm ki,

Hacı Abdi nâm kimesne gelüb Sivas sancağında ve kazâ-i mezbûr muzafâtından Kafirni nâhiyesinde Pirî nâm karyenin malikânesi mülk-i evlâd-ı Pir Mehmed Çelebi bin Ulak ve divânîsi tımar olduğu defter-i hâkânide mukayyed ve bu Pir Mehmed Çelebi evlâdından olmağla karye-i mezbûrenin malikânesine mülkiyet ve evlâdiyet üzere ber-mûceb-i defter-i hâkânî mutasarrıf ve malikâne tarafına âid

olanı ahz idegelüb âhardan dahl icâb itmez iken yine nâhiye-i mezbûrede Lefke nâm karyenin malikânesine mutasarrıflar olan Niksar'da vâki' darü'l-huffâz cüzhanları Lefke nâm karyenin malikânesi tarafında âid olanı ahza kana'at itmeyüb bunun evlâdiyet ve mülkiyet üzere mutasarrıfı olduğu Piri nâm karyenin malikânesi tarafına âid olanı ber-mûceb-i defter-i hâkâni nısf mikdârın hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûli zabt idüb külli gadr eylediğün bildürüb salifü'z-zikr Piri nâm karyenin malikânesi tarafına âid olanı ber-mûceb-i defter-i hâkâni kendüye ahz ve kabz itdirüb Lefke malikânesi mutasarrıflarını hilâf-ı defter-i hâkânî bir vechle dahl ve ta'arrûz itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i amiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca'at olundukta Kafirni nâhiyesinde Piri malikânesi mülk-i evlâd-ı Pir Mehmed Çelebi bin Ulak ve divâni tımar neferân yetmiş beş gebran neferin doksan [s.86] dört zemin ve on bir çiftlik-i hassa bir ve hâsıl-ı divâni nim ve hınta yekün ma'a gayruhâ altı bin beş yüz akçe yine Kafirni nâhiyesinde karye-i Lefke malikâne-i vakf-ı darü'l-huffaz der Niksar ez-kıbel-i Mehmed bin Hacı Emir Beğ divâni tımar mahsûl-i malikâne eczâhânlık ile cihâta mutasarrıf olanlar Niksar'da vâki' binâ eylediğü darü'l-huffâzda ber-mûceb-i şart-ı vâkıf kıra'at idüb âhar yerlerde kırâ'et itmeyeler deyü varîd olan hükm-i şerîfimin mefhûmu kayd' olundu neferâ yüz kırk dokuz, zemin üç ve hâsıl-ı divâni nim hınta yekün ma'a gayruhâ dokuz bin akçe yazılar ile defter-i mufassalda muharrîr tahrîr olduğu mastûr mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Z sene [1]155

[S.87-Hüküm 4]

Sivas kâdısına hüküm ki,

Sivas'da vâki' Abdülkerim Çavuş nâm müteveffânın evlâd-ı evlâdının batn-ı evvelinde ve cediti müteveffâ-yı mezbûrun vakfının bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle mütevellisi olan Piri El-Hac Mehmed zîde kadrihû gelüb bu uhdesine lazım gelen hizmetini edâda kusuru olmayub dahl olunmak icâb itmez iken âhardan [Boş] nâm kimesneler bî vechi bilâ sened ve bilâ berât tevliyet umûruna karuşub te'addîden halî olmadıkların bildürüb mezbûrları ve âharı tevliyet umûruna bilâ sened müdâhale itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâili M sene 1156

[S.88-Hüküm 2]

Sivas beğlerbeyisine Ladik ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
 Bi'l-fi'il babü's-sa'adetin ağası olan İbrahim dame uluvvuhû südde-i sa'adetime arz gönderüb Amasya sancağında Ladik nâhiyesine tâbi' Akçakaya tamam malikânenin üç sehminden iki sehmi vakıf medrese ve cami'-i Hüseyin Ağa serrikâbî ve bir sehmi vakf-ı Firûz Ağa serhâzin be-cihet-i medrese-i hod der-hod, divâni tımar neferân altmış altı ve zemin iki ve çiftlik-i hassa bir hâsıl-ı divâni çift ve hinta yekün ma'a gayruhâ iki bin beş yüz ve yine nâhiye-i mezbûre tâbi' karye-i Karapınar sülüsân malikâne vakf-ı Hüseyin Ağa serrikâbî be-cihet-i medrese ve cami' ve sülüs malikâne ve mülk-i Firuz Ağa serhâzin vakf-ı medrese-i mezkûr der-hod divâni tımar ve zemin iki ve hassa-i çiftliğin bir hasıl-ı resm ve hinta yekün ma'a gayruhâ bin altı yüz akçe yazılar ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle tahrîr ve Hüseyin Ağa ve Firuz Ağa evkâfi mûmâ-ileyhin taht-ı nezâretinde ve evkâf-ı mezkûrânın bâ-hatt-ı hümayûn mütevellisi olan Ömer kurâ-yı mezbûrları divânileri sipahileri ile zabt eylemek murad eyledikte Amasya sükkânından Bekir oğlu İbrahim zuhûr ve kurâ-yı mezkûrlarda malikâne tarafına

âid olan mahsûlünü senede taraf-ı vakfa yigirmi guruş ve virmek üzere mütevellî-i sâbık bana temessük verdi kurâ-yı mezbûrânı ben zabt idüp senede ancak vakfa yigirmi guruş virirüm deyü hilâf-ı defter-i hâkânî ve fuzûlî müdâhale ve elli üç senesinden berü tegallûben zabt ve evkâf-ı şerîfe âid olan malikâne mahsûlünü fuzûlî ahz ve kabz ve vakfa gadr eylemekle kurâ-yı mezbûreler ber-mûceb-i defter-i hâkânî divânî mutasarrıfları ile evkâf-ı mezbûr mütevellîsi zabt ve malikâne tarafında âid olan mahsûlü kanûn ve defter mûcibince ahz ve kabz itdirilüp hilâf-ı defter-i hâkânî mezbûru ve âharı bilâ sened dahl itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına arz ve defter-hâne-i amiremde mahfûz olan defter-i mufassala müracât olundukta vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkânî mûcibince vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim yazılmıştır.

Fî Evâilî M sene 1156

[S.89- Hüküm 3]

Sivas beğlerbeyisi paşaya ve Sivas ve Sonisa ve Ladik ve Gedegra ve [Boş] kâdılarına hüküm,

Şeyh Abdal Mehmed kuddise sırrihû el-azîz cami'-i şerîfi ve hangâhı evkâfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellîsi olan Seyyid Osman zîde şerefehu gelüp Sivas sancağında ve kazâsı muzâfâtında Halil nâhiyesine tâbi' üç nefer re'âya ve üç zemin ile karye-i Bayramalanı iki baştan ve tahtında on yedi nefer mevkûfat re'âya ile zemin-i Mehmed ve der-tasarruf Şeyh Abdal Mehmed der-dest-i Şeyh Abdüllatif ve Şeyh Mustafa ve Bali ebnâ-i mezkûr ber mûceb-i defter-i atîk der-tasarruf Şeyh Ahmed ve Abdurrahman ve Ömer ve Hamza ve Abdülhalim ve Ahi Mehmed ebnâ-i Abdüllatif el-mezbûr ve Ramazan ve Hızır veledân-ı Mustafa el-mezbûr ve Bali umûmân ve mezkûr ve Mehmed haliya der-dest-i Hamza ve

Ahmed ve Abdülhalim ve veledân-ı Abdüllatif ve Abdülhamid veled-i Abdurrahman ve Davud Şeyh Mehmed veled-i Ali ve Şeyh Ömer veled-i Abdüllatif ve Ramazan veled-i Mehmed ve Hüseyin birâdereş ve zimmethun ve Yusuf ve Mustafa ve Hızır ve Yunus der-dest-i Şeyh Abdüllatif ve Şeyh Mustafa ve Musa ve Hasan ve Mahmud ebnâ-i Şeyh Abdal Mehmed ve Hamza ve Ali ve Ahmed ve Ömer ve Abdurrahman ebnâ-i Şeyh Abdüllatif ve Ramazan ve Hızır veled-i Şeyh Mustafa hükm-i sultânî ile mu'âfiyetler ile dokuz yüz yigirmi beş Şevvalinde sagir olup beş öküzlük ve bir ekünlü yere mutasarrif olup behresün verirler ber-mûceb-i defter-i atîk hâliya der-tasarruf-ı Hamza ve Ahmed ve Ömer ve Abdurrahman ve Abdülhalim ve Ahi Mehmed ebnâ-i Abdüllâtif el-mezbûr ve Mehmed bin Ali el-mezbûr Ramazan ve Hızır veled-i Şeyh Mustafa el-mezbûr ve Musa ve Hasan ve Mahmud ebnâ-i Şeyh Abdal Mehmed el-mezbûr hâliya der-tasarruf-ı Ömer ve Ahmed ve Abdülhalim veledân-ı Abdüllâtif ve Mustafa veled-i Ahi Mehmed ve Şeyh vâiz Mehmed veled-i Ali bin Şeyh Abdüllâtif el-mezbûr ve Abdülkerim ve Osman ve Abdülcabbar veled-i Hamza ve Ramazan ve Hüseyin veled-i Hasan zikr olunan beş öküzlük yerin ancak üç öküzlüğü kalup mezbûr vâiz ehl-i ilim ve ma'âdası dahî sülehâdan olup hademe-i padişâhiye müstehâklar oldukların ayân-ı vilâyetten cem-i gafîr bildirdikleri ecilden mezbûrlar yedlerinde kalan üç öküzlük yer ekünlü yerin yedlerinden mu'âfiyet ile olan hükm-i Sultan Bayezid Hanî ve hükm-i Sultan Selim Hanî mûcibince rûsum ve behre alınagelmiş olmadığı zahîr olmağın alâ'-ma'kâne aleyhe ve defterde muharrer kılındığı tasrîh olundu hâsıl iki baştan nim ve hinta ve şa'îr yekün ma'a gayruhâ iki bin akçe ve Amasya sancağında Simre-i Ladik nâhiyesine tabî' karye-i Eylüce nisf malikâne vakf-ı medrese-i Hızır Paşa ve Amasya ve rub' malikâne mülk-i Mehmed Çelebi bin Dursun Beğ ve rub'-ı âher mülk-i Ali Beğ bin Dursun Beğ ve

divânî tımar karye-i mezbûrenin malikânesi sekiz sehmi olduğu takdirce bir sehmi vakf-ı uhde-i imâm ve hatîb-i cami'î Şeyh Abdal Mehmed der karye-i Bayramalanı ve bir sehmi dahî evlâd-ı Şeyh Mehmed Abdaldan irsâdede olanlar mutasarrıf olageldikleri kayd olundu deyü seksen dört nefer re'âya ve beş zemin ve iki hassa çiftlik hâsıl ma'a niyâbet divanî nim ve hinta yekün ma'a gayruhâ dört bin beş yüz akçe ve yine nâhiye-i mezbûra tabî' Balan ve Sarma ve Karkın malikâne-i mülk-i mebi'-i Şeyh Abdal Mehmed ve an-kıbel-i Yahya Fakih..... Tamam malikâne ve niyâbetinin ve Karkın'ın nısf malikâneleri vakf-ı ebnâlık üzere der tasarruf Ali bin Sadi ve Ali hoca bin Ebu'lkasım bin Kılıç beğ malikâne-i vakf-ı imâret Havut ve divanî tımar deyü seksen nefer re'âya ve on üç zemin ve iki çiftlik-i hassa hâsıl-ı divanî çift ve hinta yekün ma'â gayruhâ yedi bin beş yüz bir akçe ve Gedegra nâhiyesine tabî' karye-i Kayalu ve nısf malikânesi vakf-ı zâviye-i Oruç Beğ Çelebi veled-i Yunus Beğ der şehir-i Amasya ve nısf-ı âhâr mülk-i Ramazan ve tamam divanî mülk-i Taceddîn Beğ ber-mûceb-i defter-i atık malikânenin nısf-ı ahârı ki Ramazan nâm mütevellî emîn-i hât ile müstehâk değil iken üzerine kayd itdirmüş Şeyh Mehmed Abdal Sonisa nâhiyesinde Bayramalanı cami'inde iki cüz tilâveti eslâh evlâda şart ve vakf ta'yîn etdüğü ber-mûceb-i vakfiye ve sicil-i kaydı defter olundu deyu elli beş nefer re'âya on iki zemin ve bir hassa çiftlik el-ma'rûf çiftlik malikâne çiftlik iki baştan karye tevliyet evlâdına tilâvet ta'yîn olunan iki cüz için vakfdır an-kıbel-i Şeyh Abdal Mehmed ve ber mûceb-i hüccet-i şer'îye hâsıl-ı divanî çift ve hinta ve şa'ir yekün ma'a gayruhâ üç bin beş yüz yirmi dokuz akçe ve yine Simre-i Ladik nâhiyesine tabî' Tatar Kala an-malikâne der tasarruf-ı Şeyh Abdal Mehmed ve nısf malikâne vakf-ı imâret-i Havza ve nısf-ı âhar malikâne ve vakf-ı türbe-i ... der-nefs-i Tatar Kala ber-mûceb-i defter-i evkâf divanî tımar deyü kırk bir nefer

re'âya ve dört zemin ve iki nefer mevkuf re'âya ve bir çiftlik-i hassa hâsıl-ı divânî ve hinta ve şa'ir ve yekün ma'a gayruhâ beş bin akçe yazılar ile defter-i mufassalda muharrir kalemiye tahrîr olunmakla zikr olunan kurâ ve zeminler bermûceb-i defter-i hâkânî tımar mutasarrıfları ve sa'irler sehim sahipleri ile Şeyh Abdal Mehmed cami'-i şerîfî ve hangâhı evkâfî tarafından mütevellisi kanûn ve defter mûcebince ahz ve kabz itdirilmek icâp ederken bâlâda mezkûr zeminleri zirâ'at iden mechûlû'n- neseb re'âya makûleleri mücerred oşlerin virmemek kastıyla bizler dahî vakfın evlâdındanız deyü mücerret illet ve bahane ibrâzı ile hilâf-ı kanûn ve defter ta'allül ve mahsûl-ı vakfa gadr eylediklerün bildürüb defter-i hâkânî mûcibince 'amel olunub hilâf-ı defter-i hâkânî ve mûgayir-i vakfiye-i ma'mûlün-bihâ mezbûrlar bir vechle ta'allül ve muhâlefet ittirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve defterhane-i amiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca'at olundukta vech-i meşruh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkânî mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili M sene 1156

[S. 91-Hüküm 2]

Sivas beğlerbeyisine ve Hüseyinabâd ve Sivas ve [Boş] kâdılarına hüküm,
Bâbü's-sâ'detim ağası olan Ahmed Ağa nezâretinde olan evkâfdan Sivas'da vâki' Ali Paşa mütevellisi olan [Boş] zîde kadrihû gelüb mütevellisi olduğu vakf-ı mezbûr karyelerinden Sivas sancağından Hüseyinabâd kazâsı muzâfâtından Balıkçihisâr nâm karyenin defter-i mufassalda malikânesi mülk-i mebi'-i müteveffâ Ahmed Paşa haliya vakf-ı imâret divâni tımar olub karye-i mezbûrun mümtâz ve mu'ayyen hudûdu dahilinde Durak Ahi ve Dökmetaş ve Bağçe..... ve Kabataş ve ve..... ve Koray ve Bezirgân ve ve ve Taş köprü ve ma'rûf hududu mezkûr ile mahdût yerlerin kadîmden tımar

mutasarrıfları tarafından ahz ve kabz idegelüb ahârdan dahl olunmak icâb itmez iken civârında vâki‘ ba‘zı kurâ mültezimleri bizim iltizâm eyledüğümüz bazı tımar karyeleri iltizâmımızdandır deyü ol yerlerin öşrüne fuzûli müdâhale ve mahsûl-ı vakfa noksanlarına ba‘is olmalarıyla karye-i mezbûrenin mümtâz ve mu‘ayyen hududları dahilinde olan yerler kadîmisi üzere divâni mutasarrıflarına vakf-ı mezbûr tarafından ahz ve kabz itdirilüb hilâf-ı kanûn ve mugâyir-i kadîme müdâhale ve te‘addileri men‘ olunmak bâbında nâzır-ı mezbûr Bâbü’s-sâ‘detim ağası olan Ahmed Ağa bundan kadem arz ve defterhane-i amiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca‘at olundukta Sivas sancağında Hüseyinabâd ve karye-i Balçıkhisâr hariç ez defter mülk-i mebi‘-i merhûm Ali Paşa haliya vakf-ı imâret-i hot der İstanbul ber-mûceb-i vakıfnâme ve hüccetnâme ve hüccet-i mukarrernâme-i Sultan Bayezîd Han ve Pirî Paşa divâni tımar neferâ atmış yedi zemin ile hasıl-ı tahtında resm ve hınta yekûn ma‘a gayruhâ bin beş yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr olunduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince ‘amel olunmak üzere emr-i âlî sâdır olmuşken ol emr-i şerîfime mugâyireyledüklerün bildürüb hilâf-ı kanûn ve defter mugâyir-i kadîm hariçten müdâhale ve te‘addî men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın divân-ı hümâyûnumda mahfûz olan kûyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukta vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim verildiği mastûr ve mukayyed olunmağın mukâddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili M sene 1156

[S.92-hüküm 3]

Sivas beğlerbeyisi [Boş] paşaya ve İlbeğli kâdısına hüküm ki,

İlbeğli kazâsında vâki‘ Kabasakal zâviyesi vakfının vazîfe-i mu‘ayyene ile bâ şart-ı tadrîs zâviyedârı olan sâdât-ı kirâmdan Es- Seyyid Ali zîde şerefhû gelüb zâviyedârlık-ı mezkûr hâlâ berât-ı şerîfimle bunun üzerinde olub uhdesine lâzım gelen hizmeti edâ idüb zâviyedârlığı umûruna ahârdan bir vechle müdâhale olunmak icâb itmez iken ashâb-ı ağrazdan ba‘zı kimesneler hilâf-ı şer‘ zâviyedârlık umûruna müdâhale ve nizâ‘dan hâli olmadığun bildürüb yedinde olan berâtı mûcibince zâviyedârlık-ı mezkûr kendüye zabt itdirilüb ashâb-ı ağrazdan olan mezkûrları bir vech ile müdâhale ve nizâ‘ itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve hazine-i amiremde mahfûz olan Anadolu muhasebesi defterlerine nazar olundukta zâviyedârlık-ı mezkûr vech-i meşrûh üzere mezkûr Ali’nin hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın berât-ı mûcibince zabt itdirilmek için yazılmıştır.

Fî Evâili M sene 1156

[S.92-Hüküm 5]

Gümüş ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,

Gümüş kazâsında vâki‘ Halil Paşa’nın binâ eylediği medresesi ve evkâfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olan Ahmed zîde kadrihû mektub gönderüb vakf-ı mezbûrun kurâlarından hâsıl olan aşârı beş sihâm-ı mezkûrun üç sehmi medresesine ve bir sehmi imam ile mukayyide ve bir sehmi vakf-ı mezbûr mütevellisine şart ve ta‘yîn olunduğu vakfiyesinde mukayyed ve kadîmü’l-eyyâmdan berü mahsûl-ı vakfdan her biri müstehâk oldukları sehmleri şart-ı vâkıf üzerinde ahz idegelmişler iken ecânibden Mehmed nâm kimesne beş akçe ferrâş ve Şaban nâm kimesne cibâyet ve Mustafa nâm kimesne kitâbet ve Mehmed bin Süleyman ve Mehmed bin Mustafa nâm kimesneler türbehânlık ve Ali nâm kimesne türbedârlık cihetleri ihdâs idüb ol vechle usûl-ı vakfdan olan

mürtezikâların vazîfeleri tamam virilmeyüb kendülere gadr-ı külli ve vakfın ihtilâline bâ'is ve bâdî' olmalarıyla usûl-ı vakfdan olan mürtezikâ-i mezbûrûnun yedlerinde olan fetvâ-yı şerîfe mûcibince ihdâs-ı cihet idenlerden min ba'âd vazîfeleri virilmek iktizâ eylediği sabık Rumeli Kazaskeri olan Mevlânâ Ahmed edemâllâhû te'âlâ fezâilihû 'ilâmı mûcibince ihdâs-ı cihet idenler min ba'âd vazîfeleri virilmemek üzere bundan akdem emr-i şerîfim sâdır olmuş iken yine mezbûrun memnû' olmayub müdâhale ve gadrden hâli olmamalarıyla mukâddemâ sâdır olan emr-i âlî mûcibince ihdâs-ı cihet idenlere min ba'âd vazîfeleri verilmemek üzere müceddeden emr-i şerîfim verilmek ricâsına mütevell-i mûmâ-ileyh arz eylediğün bi'l-fi'il Anadolu Kazaskeri olan Mevlânâ Mehmed Emin edemâllâhû te'âlâ fezâilihû 'ilâm itmeğın divân-ı hümâyûnumda mahfûz olan kûyûd-u ahkâma mürâca'at olundukta bundan akdem vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim verildiği mukayyed bulunmağın Mevlânâ-yı müşârûn-ileyhin 'ilâmı mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili M sene [1]156

[S.92-Hüküm 6]

Bafra kâdısına hüküm,

Ulemâdan Mevlânâ Şeyh Mehmed zîde ilmihû gelüb mûmâ-ileyh Bafra kasabasında Hakulu cami'-i şerîfine muttâsıl kitabhâne bina idüb tefsir-i şerîf ve hadîs-i latîf ve sa'ir ulûmdan yüz kitabdan mütecâviz küttâb vaz' ve hâlâ cami'-i mezkûr havlısı civârında olub fukâra tâlibâna sakîn olmaları için yedi bâb odayı müşte'mîl kendi malından hücre bina etmek murâd eylediklerün bildürüb binâsına mûmâni'ât olunmâmâk bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden şer'le görülüb mânî'-i şerîsi yoğusa mûmâni'ât olunmamak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri M sene 1156

[S. 94-Hüküm 3]

Sivas beğlerbeyisine ve Geldigelen ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
 Erbâb-1 âhiden Ahmed teberdârı sarâ-yı âtik nâm sipâhi gelüb Amasya sancağında
 Geldigelen nâhiyesinde Halak nâm karye ve gayrîden on iki bin sekiz yüz yigirmi
 beş akçe tımara berât-1 şerîfimle mutasarrıf olub tımarının baş kalemi ve
 müşterekiyle kayd ve berâtına dahil salifü'z-zıkr Halak karyesinin malikânesi
 vakf-1 imâret-i Bayezid Paşa ve divanîsi tımar olub ve karye-i mezbûrenin
 mümtâz ve mu'ayyen hudûdu dahilinde kadîmden öşr ve resmi vakf-1 mezkûr ile
 tımar tarafından alınagelen arâzi ve mezra'a'lara ahârdan dahl olunmak icâb
 itmeyüb karye-i mezbûre toprağında ahâr vakfin çiftlik ve arâzisi olmayub ve bu
 makûle arâzi nizâ'ında temessük ve hüccete i'tibâr olunmayub ancak defter-i
 hâkânide mukayyed iken Amasya'da sakîn Mehmed ve [Boş] nâm kimesneler
 zuhûr ve bizim mütevellisi olduğumuz Amasya'da vâki' Seyyid Kubat ve Seyyid
 Hüsameddin vakıf arâzisinde karye-i mezbûre toprağında bir çiftlik yer vardır
 deyü hilâf-1 defter-i hâkâni fuzûli bir çiftlik araziye yedlerinde olan Ortapare
 kâdısı imzâsıyla bir müzevver ve köhne hüccet peyda ve fuzûli zabt idüb tımarı
 mahsûlüne kesr ve kendüye gadr eylediklerün bildürüb karye-i mezbûre mümtâz
 ve mu'ayyen hudûdu dahilinde vâki' arâzi ve mezra'alarıyla müştereki ve imâret-i
 mezkûre vakfı ile kendüye zabt ve mezbûrları hilâf-1 defteri hâkâni müzevver
 hüccet ile karye-i mezkûre arâzisine bir vechle dahl ve ta'arrûz itdirilmemek
 bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i amiremde mahfûz olan
 rûzname-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukta
 Geldigelenabâd nâhiyesine tâbi' sekiz nefer re'âya ve bir bağ ve ve iki mezra'a ve
 hasıl-1 tahtında çift ve hinta yekün ma'a gayruhâ bin altıyüz akçe yazar karye-i
 Halak malikâne-i vakf-1 imârte-i Bayezid Paşa ber-mûceb-i defter-i evkâf divâni

tımar deyü defter-i mûfassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde ma‘a gayruhâ yigirmi altı bin altıyüz elli akçe ze‘amet deyü ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun on bin akçesi defter-i hâkânide mastûr olduğu Ahi-i merkûm Ahmed teberdâr-ı sarâ-yı âtik bakîsi müştereklerinde kayd ve balâda tahrîr olunduğu vechle nâhiye-i mezbûreye tâbi‘ Seyyid Kubat ve Seyyid Hüsameddin vakıflarının kaydları mahalli bulunmaduğun bi’l-fi‘il defter emîni Ali katîbi dâme mecdihû arz itmeğin arzı mûcibince ‘amel olunmak içün yazılmıştır.

Fî Evâsıtı M sene 1156

[S.97-Hüküm1]

Satılmış ve Ünye ve Samsun ve Arın ve Bafra ve Terme ve Kavak ve [Boş] kâdılarına ve Canik mütesellimine hüküm ki,

Eyâlet-i Sivâs’ın defter kethüdâsı Halil ve tımar defterdârı Musa ve Sivas Alaybeyi İsmail ve Amasya sancağı Alaybeyisi Ali ve Bozok sancağı Alaybeyisi Mahmut ve Çorum sancağı Alaybeyisi Kasım Mehmet ve Canik sancağı Alaybeyisi Seyyid İbrahim ve Divriği sancağı Alaybeyisi Süleyman ve Arapkir sancağı Alaybeyisi Ahmed zîde kadrihû ile Canik sancağının zü‘emâ ve erbâb-ı tımarı südde-i sa‘âdetime mahzâr gönderüb Canik sancağında Satılmış nâhiyesi doksan iki nefer re‘âya ve hâsıl-ı tahtında bennâk ve hinta yekün ma‘a gayruhâ bin akçe yazar haliya Ömerlücek nâm karye defter-i mufassalda muharir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde ma‘a gayruhâ birikdirilüb altmış dokuz bin dokuz yüz yetmiş üç akçe ze‘amet deyü ber-icmâl yine Satılmış nâhiyesine tâbi‘ otuz altı nefer Müslüman ve yüz elli üç nefer gebran re‘âya ve bir zemin hasıl-ı tahtında nim ve hinta yekün ma‘a gayruhâ beş bin altı yüz yazar nefsi Bolaman nâm karye defter-i mufassâlda muharrir kalemiyle tahrîr olunarak icmâl-i yazı-yı mezkûresinden bin altı yüz akçesi ifrâz ma‘a gayruhâ birikdirilüb yedi bin dört

yüz akçe ber-icmal ve Ünye nâhiyesine tâbi‘ yigirmi yedi nefer Müslüman ve beş yüz yigirmi nefer gebran re’âya ve hâsıl-ı tahtında caba ve ispenç-i gebran yekün ma‘a gayruhâ on dört bin akçe yazar nefsi Ünye defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde ma‘a gayruhâ birikdirilüb on sekiz bin beş yüz akçe an-ze‘amet deyü bu dahi ber-icmal ve Samsun nâhiyesine tâbi‘ doksan beş nefer re’âyâ ve on iki zemin ve on iki mevkûf re’âyâ ile karye-i Sarmusak tamam malikânesi vakf-ı mescid-i Zeyneddin Emir Hacı ber-muceb-i defter-i evkâf divâni tımar ve hasıl-ı divâni ma‘a niyabet ve hınta yekün ma‘a gayruhâ birikdirilüb altı bin beş yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda ol dahi muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmalde hâsıl-ı divâni ma‘a niyâbet altı bin beş yüz akçe yazı ile tahrîr ve ma‘a gayruhâ birikdirilüb kırk iki bin akçe ze‘amet deyü ol dahi başka ber-icmal ve yine Samsun nâhiyesine tâbi‘ elli iki nefer re’âyâ ve on adet zemin ve hasıl-ı çift ve hınta yekün ma‘a gayruhâ sekiz bin akçe yazar karye-i Arhadivi mâlikânesi vakf-ı evlâd-ı Kaya Paşa der Amasya divâni ve vakf-ı imâret-i Valide Sultan haliya divâni tımar deyü defter-i mufassalda ol dahi muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmalde ma‘a gayruhâ birikdirilüb on bir bin akçe yekününde yedi bin akçesi ifrâz ve ol dahi tımar ber-icmâl ve Arın nâhiyesine tâbi‘ yüz elli iki nefer re’âyâ ve on yedi zemin ve yigirmi nefer mu‘âf ve sekiz nefer gebran ve hâsıl-ı ma‘a mu‘âfiyân ve gebrân ma‘a niyâbet çift ve hınta yekün ma‘a gayruhâ on üç bin akçe karye-i Hasıl defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmalde karye-i Hasıl ma‘a mu‘âfiyân hasıl-ı iki baştan ma‘a niyabet deyü on bin akçe yazı ile tahrîr ve ma‘a gayruhâ birikdirilüb on dört bin üç yüz akçe ze‘amet deyü ol dahi ber-icmâl ve yine Arın nâhiyesine tâbi‘ kırk dört nefer re’âyâ üç zemin ve hasıl-ı nim ve hınta yekün ma‘a gayruhâ iki bin ik yüz on akçe yazar karyei Derik defter-i mufassalda

muhammadî kalemîyle ve defter-i icmâlde ma'a gayruhâ birikdirilüb üç bin altı yüz akçe ol dahi tımar ber-icmal ve Bafra nâhiyesine tâbi' kırk üç nefer re'âya ve üç zemin ile karye-i Virancık malikâne tabi'-i Değirmenderesi divâni tımar ve hasılı divâni nim ve hinta yükün ma'a gayruhâ bin üç yüz akçe yazı ile ol dahi defter-i mufassalda muhammadî kalemîyle tahrîr ve defter-i icmâlde bin üç yüz akçe yazusundan altı yüz elli akçesi ifrâz ve ma'a gayruhâ birikdirilüb yedi bin iki yüz ol dahi tımar ber-icmâl ve Terme nâhiyesine tâbi' kırk bir nefer re'âya ve altı zemin ve yedi nefer mevkûf re'âya ve hasılı nim ve hinta yekün ma'a gayruhâ dört bin beş yüz akçe yazar ve karye-i Rüstembalcı hassa-i eyalet deyü ol dahi defter-i mufassalda muhammadî kalemîyle tahrîr ve defter-i icmâlde beş yüz akçesi ifrâz ma'a gayruhâ üç bin iki yüz akçesi ol dahi tımar ber-icmâl ve Kavak nâhiyesine tâbi' yüz on nefer re'âya ve on altı zemin ile karye-i İliç malikâne-i vakf-ı Hüseyinağa divâni tımar hasılı nim ve hinta yekün ma'a gayruhâ on bin akçe yazı ol dahi defter-i mufassalda muhammadî kalemîyle tahrîr ve defter-i icmalde ma'a gayruhâ birikdirilüb beş bin akçe ol dahi tımar ber-icmal ve Ünye nâhiyesine tâbi' iki yüz yedi nefer re'âya yigirmi adet zemin ve hasılı nim ve hinta yekün ma'a gayruhâ on bin akçe yazar karye-i Saylak defter-i mufassalda muhammadî kalemîyle tahrîr ve defter-i icmalde beş yüz akçesi ifrâz ve ma'a gayruhâ birikdirilübbin yüz akçe ile ol dahi tımar ber-icmâl olmağla salifü'z-zikr beyan karyelerin bâ berât-ı âlişân za'im ve sipahilerin zü'emâ ve erbâb-ı tımar ma'rûz-zikr karye topraklarında zirâ'at ve hirâset idenlerin zirâatleri ile hâsıl eyledikleri terekelerin kanûn ve defter mûcibince öşrlerin talep eylediklerin zirâat iden re'âya ta'ifesi mukaddemâ za'im ve sipahilerimize öşr bedel-i maktû' virüb öşr virmez idik sizlere dahi virmezüz deyü hevâlarına tâbi' a'yân ve serdârlarına istinâden hilâf-ı kanûn ve defter üç gurusluk miktadarı öşr olan yerlerden bir gurusluk maktû'

teklifi ile ta'allül ze'amet ve tımarları mahsûlüne gadr-ı külli itmeleriyle kurâ-yı mezbûre toprağında zirâat ve hırâset edenlerin zirâatleri ile hâsıl eyledikleri terekelerinde kanûn ve defter mûcibince öşr tamamen za'im ve sipahilerine alıverilüb merkûmlara hilâf-ı kanûn ve defter öşr bedeli maktû' virirüz deyü ta'allül ve nizâ' etdirilimeyüb ta'allülleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümayûn verilmek ricâsında mahzar birle 'ilâm ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i icmâl ve mufassala mürâca'ât olundukta vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili M sene [1]156

[S.97-Hüküm 2]

Sivas beğlerbeyisine ve İskilip ve [Boş] kâdılarına hüküm ki, İskilip'de vâki' Ebusu'ud vakfının mütevellisi olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akran [Boş] zîde kadrihû gelüb vakf-ı mezbûrun vakfiye-i ma'mûlün-bihâsında mukayyed İskilip'de vâki' vakıf arsa üzere İskilip sakînlerinden ziyâde mütegalibeden Ahmed ve Veli ve Hüseyin nâm kimesneler bilâ izn-i müteveli binâ ihdâs idüb vakf-ı şerîfe zarar-ı şer'isi olmağla bu dahî tevliyeti hasebiyle mezbûrlar ihdâs eyledikleri ebniyelerin yedinde olan fetvâ-yı şerîfe mûcibince zarar-ı şer'isi marifet-i şerle men' ve def' eyledikte mezbûrlar hilaf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i fetvâ-yı münîf ta'allül ve muhâlefet üzere oldukların bildürüb mûcibince şer'le görülüb mezbûrların hilaf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i fetvâ-yı münîf ol vechle te'addîden men' [ve] def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahalinde şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fi Evâili M sene 1156

[S.98-Hüküm 3]

Sivas beğberbeyisine ve Darende ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
Müteveffâ Balaban Beğ evkâfının evlâdından vakfının berât-ı şerîfimle mütevellisi olan Ebubekir zîde kadrihû Divriği sancağında Darende kazâsı muzâfatında Ovacık nâhiyesinde Kemkez nâm karyenin malikâne ve divânisi tamamen vakf-ı evlâd-ı Balaban Beğ ve resm-i çift ve resm-i bâdî havâlarının rûsûm-ı örfîyesi havas-ı hümâyûnum mülhâkâtından olduğu ve defter-i hâkânide mukayyed ve karye-i mezbûrenin resm-i çift ve bâd-ı hevâ ve arûsiye ve rûsûm-ı örfîyesinden ma'âda divânî ve malikâne tarafına ait olan mahsûlü hîn-i tahrîrden berü cedd-i müteveffâ-i mezbûr Balaban Beğ'in evlâdı tarafından ahz ve kabz olunagelüb ahârdan bir vechle dahl olunmak icâb itmez iken Darendevî Hüseyin Paşanın karındaşı sabıkan Tokad?? voyvodası El-Hac Hüseyin Ağa dimekle ma'rûf kimesne on seneden mütecâviz karye-i mezbûreyi fuzûli zabt ve vakfa aid olan malikâne ve divânî mahsûlünden otuz altı kise mikdârı mahsûlatı tegallüben ahz ve kabz ve mezkûr mütegalibeden olduğundan naşî mahallinde bir vechle mukâvemet mümkün olmadığından bundan akdem âsîtâne-i sa'âdetimde murâfâ-i şer' olduklarında mezkûr fî-maba'âd karye-i mezbûrenin evlâd-ı vâkıfa aid olan malikâne ve divânî mahsûlüne bir türlü müdâhale ve ta'arrûz eylememek üzere kıb'el-i şer' den 'ilâm dahî virilüb mahalline varub dört kiselik mahsûl-i vakfî ahz ve der-ambâr eyledikte mezbûr levendâd ta'ifesinden birkaç atlu?? gönderüb bunu ahz ve beş yüz deynek darb ve bilâ emr-i şerîf beş ay kala'bend ve senedâtını cebren yedinden alub ambârı kırub mahsûl-i vakf-ı dahî zabt ve ziyâde gadr ve te'addî eylediğün bildürüb karye-i mezbûrenin resm-i çift ve bâd-ı hevâ ve arûsiye ve rûsûm-ı örfîyesinden ma'âda malikâne ve divânî tarafına aid olan mahsûlü bermûceb-i defter-i hâkânî evlâd-ı vakfa ahz ve kabz itdirilüb mazkûrlar mugâyir-i defter-i hâkânî ol vechle olan müdâhale ve te'addîsi men' ve def' olunmak

bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve defter-hâne-i ‘amiremde mahfûz olan defter-i icmâl ve mufâssala mürâca‘at olundukta Ovacık nâhiyesine tâbi‘ iki yüz sekiz nefer re‘âya ve hasıl-ı hums mine‘l-hums ve mukâtâ-i haraç-i bağçe ve bağ yekün ma‘a gayruhâ malikâne ve divâni tamamen yedi bin dokuz yüz seksen ve resm-i çift ve bâd-ı hevâ ve arûsiye yekün rüsûm-ı örfiye hass-ı sipâhi dört bin altı yüz akçe yazar karye-i Kemkez vakf-ı evlâd-ı Balaban Beğmalikâne ve divâni tamamen deyü defter-i mufassalda muhârrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde rüsûm-ı örfiyesi nâhiye-i mezbûrede Uluviran nâm karye ma‘a gayruhâ birikdirilüb havâs-ı hümâyûnum mülhâkâtından olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı M sene 1155

[S.100-Hüküm1]

[Boş] kâdisına ve Zile kazâsı na‘ibine ve Zile voyvodasına hüküm ki,
 Senki Zile kazâsı na‘ibi Mevlâna Es-Seyyid Hüseyin zîde ilmihûsun mektub gönderüb Sivas sancağında Zile kazâsı muzâfa‘atından Kızılkümbet nâhiyesinden hums malikânesi vakf-ı zâviye-i Şeyh Bahşayış ve erbâ‘-ı ahmâs malikâne-i mülk-i Üsküplüvî Bahşayış divâni tımar neferân yüz altmış zemin aded sekiz çiftlik-i hassa bir mezra‘a iki hasıl-ı divâni ile nim ve bennak ve hinta yekün ma‘a gayruhâ yedi bin zâviye-i Şeyh Bahşayış bin Seyyid-i Gazi hums malikâne karye-i mezbûr bağ ve değirman öşr malikâne mezra‘a-i Civelek ve sülüsân karye-i Ladik vakf-ı zâviye-i mezkûre zâviyedârı Bahşayış bâ-berât-ı hümâyûn neferân altı hâsıl yedi yüz üç ve karye-i Ladik tâbi‘-i Kızılkümbet sülüs malikâne vakf-ı zâviye-i Şeyh Bahşayış ve sülüs malikâne mülk-i Derviş Ayas ve Karaca veled-i Ömer divâni tımar neferân yetmiş zemin on üç hasıl-ı divâni ma‘a niyâbet nim ve hinta yekün ma‘a gayruhâ beş bin akçe ile derter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr

olunduğu defter-i hâkânide mukayyed ve Zile'de Ladik nâm karyede vâki Bahşayış karyesi malikânesindensenede bir müd hinta ile Ortapare kazâsına tâbi El-hâc İlyas cami'inde hatib olan Hüseyin fevt ve cami'-i mezbûre harâb ve ahâli-i karye dahî perişân olduğuna binâ'en müteveffâ hatib Hüseyin'in oğlu olub hâlâ Zile'de Bezzazistân cami'inde hasbi va'iz olan Mustafa'ya vazife olmak üzere sa'lifü'z-zikr bir müd hinta mezkûra verilmek üzere Zile kâdısı arzı ve sadr-ı Anadolu-yı esbak 'ilâmı ile elli dört şevvâlinde mezkûr Mustafa'ya askerîden berât virilmekle şimdi askerî berâtı mûcibince bir müd hintayı ber-vech-i iştirâk vakf-ı mezbûr mütevellileri şeyh ve nâzırları olan evlâd-ı vâkıfdan Şeyh Hasan ve Hüseyin'den taleb eyledikte vakfiyelerinde imâmet ve hitâbet ve cihât kaydı olmayub mugâyir-i şart-ı vâkıf olmağla askerîden kaydı ref' ve men' ve def' vakf-ı ve mezkûru ta'arrûz-ı ecâ nibden tahlis ricâsına sen ki Zile na'ibi Mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin bilâ iltimâs arz eylediğün bi'l-fi'il re'isü'l-küttâbım emîni Mehmed Ragıp dâme mecdihû 'ilâm itmeğın 'ilâmı mûcibince terkîn olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı M sene 1156

[S.100-hüküm 3]

Sivas beğlerbeyisine İskilip ve [Boş] kâdılarına hüküm ki, İskilip'de vâki Ebûsu'ûd nâm feyzü'l-hayrın binâ eylediği cami'-i şerîfin berât-ı şerîfimle imâm ve hatîbi ve ferrâş ve kayyûmu ve mü'ezzinleri [Boş] ve [Boş] ve [Boş] ve sa'ir mürtezikâları gelüb bunlar üzerlerine edâsı lazım gelen hizmetleri edâ idüb şart-ı vâkıf ve berâtları mûcibince hizmetleri mukâbilesinde müstehâk oldukları vazîfelerin bin yüz elli [Boş] senesinde taleb eylediklerinde vakıfda müsâde var iken İskilip'de sakîn kaymakâm mütevellisi olan [Boş] nâm kimesne mücerret vazîfelerin virmek için vazife günleri ben sizlere noksan üzere virirüm

deyü noksan teklifi ile hilâf-ı şart-ı vâkıf bî vech-i şer‘ bunlara gadr murâd eylediğün bildürüb şart-ı vâkıf ve berâtları mûcibince hizmetleri mukâbilesinde müstehâk oldukları vazîfeleri tamamen aliverilüb hilâf-ı şart-ı vâkıf ta‘allül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden şer‘le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı M sene 1156

[S.100-Hüküm 6]

Sivas beğlerbeyisine ve İlbeyli ve [Boş] kâdılarına hüküm,
Es-Seyyid Ali zîde şerefhû gelüb bu İlbeyli kazâsına tâbi‘ Kabasakal nâm karyede vâki‘ bi’l-fi‘il bâ tadrîs berât-ı şerîfimle Kabasakal zâviyedârı olub bu ana dek ebâ-an-ced bilâ nizâ‘ zabt idüb ahârdan dahl olunmak icâb itmez iken Tokad voyvodaları ve İlbeyli kethüdâları tarafından zâviyedârlığı umûruna füzûli müdâhale hilâf-ı şer‘-i şerîf te’addîden hâli olmadıkların bildürüb hilâf-ı şer‘-i şerîf te’addî ve rencîde itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve hazine-i ‘âmiremde mahfûz olan Anadolu muhâsebesi defterlerine nazâr olundukta İlbeyli kazâsına Kabasakal vâkf-ı zâviyesi Seyyid Ali’nin tadrîs şartıyla bâ işâret-i şeyhülislâmî hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olduğu mastûr ve mukâyyed bulunmağın berât-ı mûcibince zabt itdirilmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı M sene 1156

[S.101-Hüküm 3]

Samsun ve Bafra ve Arım ve Terme ve Kavak ve Ünye ve [Boş] kâdılarına hüküm,

Eyâlet-i Sivas’ın defter kethüdâsı Halil ve tımar defterdârı Musa ve Sivas Alaybeyisi Osman ve Canik sancağı Alaybeyisi Seyyid İbrahim zîde kadruhûm ile Canik sancağının zü’emâ ve erbâb-ı tımarı mahzar gönderüb Canik sancağında

Samsun nâhiyesine tâbi‘ doksan beş nefer re’âya ve on bir zemin ve bir çiftlik-i hassa ve hasılı divâni ma‘a niyâbet nim ve hınta ve bâdihevâ, arûsiye ve aded-i ağnam yekün ma‘a gayruhâ altı bin beş yüz akçe yazar karye-i Sarmusak ?? tamam malikâne vakf-ı mescid-i Zeyneddîn Emir Hacı ve türbe-i havlı ber vech-i defter-i evkâf divâni tımar deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde yine yazı-yı mezkûresiyle tahrîr ve ma‘a gayruhâ birikdirilüb kırk bin akçe ze’amet deyü ber-icmâl olub ve Bafra nâhiyesine tâbi‘ kırk üç nefer re’âya on üç zemin ile karye-i Virancık malikâne tâbi‘-i Değirmanözü divâni tımar hâsıl-ı divâni nim ve hınta ve badihevâ arûsiye yekün ma‘a gayruhâ bin üç yüz akçe ve tahtında niyâbet ani’r-rüsûm ve badihevâ ve arûsiye deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde bin üç yüz akçe yazı-yı merkûmesinden altı yüz otuz akçesi ifrâz ve ma‘a gayruhâ yedi bin iki yüz akçe tımar ber-icmâl deyü Samsun nâhiyesine tâbi‘ kırk sekiz nefer re’âya ve on zemin ile karye-i Ermez köyü malikâne vakf-ı evlâd-ı Kaya Paşa der Amasya divâni vakf-ı imâret Valide Sultan Penah haliya divâni tımar hasılı hisse-i miralay ma‘a niyâbet çift ve hınta ve aded-i ağnam ve badihevâ ve arûsiye yekün ma‘a gayruhâ sekiz bin akçe ve gayr-i ez hisse-i miralay ani’r-rüsûm ve aded-i ağnam ve badihevâ ve arûsiye deyü defter-i mufassalda ol dahî muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde sekiz bin akçe yazı-yı mezkûresi ma‘a gayruhâ birikdirilüb on bir bin akçe yekününden yedi bin akçesi ifrâz ve ol dahi tımar ber-icmâl Arım nâhiyesine tâbi‘ kırk dokuz nefer re’âya ve üç zemin ile karye-i Öğümkavak hâsıl-ı nim ve hınta ve rüsûm-ı ağnam ve badiheva ve arûsiye yekün ma‘a gayruhâ üç bin akçe ve tahtında niyâbet ani’r-rüsûm ve aded-i ağnam ve badihevâ ve arûsane deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde karye-i Öğümkavak tâbi‘ Arım deyü üç bin akçe yazı-yı mezkûresiyle tahrîr ve ma‘a

gayruhâ birikdirilüb dokuz bin dört yüz akçe ol dahî tımar ber-icmâl ve Terme nâhiyesine tâbi' karye-i Havraz ve tahtında üç yüz altmış nefer re'âya ve on iki zemin ve on yedi mevkûf re'âya ve hasılı nim ve hınta ve aded-i ağnam yekün ma'a gayruhâ sekiz bin akçe yazı ile hisse-i emel an karye-i mezbûr iki baştan tımar deyü defter-i mufassalda ol dahî muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde ve sekiz bin akçe yazı-yı mezkûresinden altı bin iki yüz akçesi ifrâz ve ma'a gayruhâ on beş bin iki yüz ol dahi tımar ber-icmâl ve Satılmış nâhiyesine tâbi' iki yüz seksen bir nefer re'âya ve bir zemin ile karye-i nefsi-i Bolaman ve hasılı nim ve hınta ve badihevâ ve resm-i arûsane yekün ma'a gayrûha beş bin altı yüz akçe ve tahtında niyâbet ani'r-rüsûm ve badihevâ ve resm-i arûsane deyü defter-i mufassalda ol dahî muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde beş bin altı yüz akçe yazı-yı mezkûresinden bin üç yüz akçesi ifrâz ve ma'a gayruhû birikdirilüb yedi bin dört yüz akçe ol dahî tımar ber-icmâl ve Kavak nâhiyesine tâbi' yüz on nefer re'âya ve on yedi zemin ile karye-i İliç malikâne-i vakf-ı Hüseyin Ağa divâni tımar ve hâsıl-ı nim ve hınta ve aded-i ağnam ve badihevâ ve arûsiye yekün gayruhâ dört bin akçe ve tahtında niyâbet ve ani'r-rüsûm ve aded-i ağnam ve badihevâ ve arûsiye deyü defter-i mufassalda ol dahî muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde hasılı divâni deyü dört bin akçe yazı-yı mezkûresi ma'a gayruhû birikdirilüb beş bin akçe ol dahî tımar ber-icmâl Ünye nâhiyesine tâbi' iki yüz yedi nefer re'âya ve dokuz zemin ile karye-i Saldık hâsıl-ı nim ve hınta ve badihevâ ve arûsa yekün ma'a gayruhâ üç bin akçe ve tahtında niyâbet ve ani'r-rüsûm ve badihevâ ve arûsa deyü ol dahî defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde on bin akçe yazı-yı mezkûresinden beş yüz akçesi ifrâz ve ma'a gayruhâ birikdirilüb bin yedi yüz elli akçesi ol dahî tımar ber-icmâl olub ve Bafra nâhiyesine tâbi' niyâbet ve nısf badihevâ ve nısf

resm-i arûsane ve aded-i ağnâm ve beytü'l mal-ı gayb ve mal-ı ga'ib ve mal-ı mevkûf ve aded-i ı'tâk ma'a nısf badihevâ ve arusî sipahiyân ve zâviyedârân ve deştibânî kaza-i Bafra deyü on dört bin beş yüz akçe yazı ile ol dahî defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde fî ma'bâd tımar ma'a gayruhâ birikdirilüb havâs-ı hümâyûnum aklâmından olub Arım nâhiyesine tâbi' fî sene iki bin dört yüz yetmiş dört akçe yazı ile niyâbet ve nısf badihevâ ve nısf-ı resm-i arûsane ve nısf aded-i ağnâm tımarhâ-yı sipahiyân ve merdân-ı kal'a ve gayr-i ez havâs-ı hümâyûn ve zü'emâ ve tımarhâ-yı serbest der-kazâ-i Arım ve Terme nâhiyesine tâbi' on iki bin üç yüz doksan yedi akçe yazı ile niyâbet-i kazâ-i Terme nısf badihevâ ve nısf resm-i arûsane ve nısf aded-i ağnâm tımarhâ-yı sipahiyân ve merdân-ı kal'a ve gayr-i ez havâs-ı hümâyûn ve zü'emâ ve tımarhâ-yı serbest ve Satılmış nâhiyesine tâbi' on beş bin beş yüz otuz beş akçe yazı ile niyâbet nısf badihevâ ve nısf aded-i ağnâm ve nısf resm-i arûsane tımarhâ-yı sipahiyân ve merdân-ı kal'a gayr-i ez havâs-ı hümâyûn ve zü'emâ ve tımarhâ-yı serbest der-kaza-i Satılmış ve Kavak nâhiyesine tâbi' yedi bin yedi yüz on sekiz akçe yazı ile niyâbet ve nısf badihevâ ve tımarhâ-yı sipahiyân ve merdân-ı kal'a gayr-i ez havâs-ı hümâyûn ve karye-i nefsi Kavak ve gayr-i ez zü'emâ ve karye-i Gülümcek ve tımarhâ-yı serbest ve karye-i Esad ve Hacılar nâm-ı diğeri ve karye-i Evranalanı deyü defter-i mufassalda ol dahî başka başka tahrîr ve defter-i icmâlde ma'a gayruhâ birikdirilüb Mirlivâ-i Canik hassı mülhâkâtından olmağla Canik muhassılları ve tarafından adamları olanlar serbest ze'âmet mülhâkâtından olmayan salifü'l-beyân kurâların ber-mûceb-i defter-i hâkâni hâsıl olan niyâbet ve aded-i ağnâm ve resm-i arûsane sa'ir badihevâların nısfıların almaya kana'ât itmeyüb ziyâdeye tecâvüz ve zikr olunan kurâların bâ-berât-ı alişân mutasarrıf olan sipahilerine bir nesne virilmeyüb tımarları mahsûlüne gadr itmeleriyle kurâ-

yı mezbûre toprakları üzerlerine şer'an cürm sâbit olan re'âya ta'ifesinin icâb idenrüsûm-ı arûsane ve defterlü re'âyaları aded-i ağnâm ve sa'ir vâki' badihevâlarının nısfı ber-mûceb-i defter-i hâkâni tımar mutasarrıfları olanlara ve nısf-ı ahâr Canik muhâsılları tarafından ahz ve kabz itdirilüb muhâsıl ve tarafından adamlarını hilâf-ı defter-i hâkâni ziyâdeye tecâvüz itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum verilmek ricâsına mahzar birle 'ilâm ve hazine-i 'amiremde mahfûz ve defter-i icmâl ve mufassala müracât olundukta vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mûkayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî evâsıtı M sene 1156

[S.104-Hüküm 3]

Sivas beğlerbeyisine ve Tokad Mollasına hüküm ki,
Tokad'da vâki' vezîr-i azâm-ı sâbık müteveffâ Ahmed Paşa'nın evkâfının bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle kâtib ve nâzır ve aşçı ve câbisi ve sa'ir mürtezikâsı gelüb vakf-ı mezbûrun bunların mütevellisi olan Tokad sakînlerinden [Boş] nâm mahsûl-ı vakf-ı ahz ve kabz idüb bunların şart-ı vâkıf berâtları mûcibince hizmetleri mûkâbili müstehâk oldukları vazîfelerden bin yüz elli [Boş] senesinden berü bunlara tamamen virmeyüb noksan üzere virüb gadr-ı külli itmekle bunlar dahî şart-ı vâkıf ve berâtları mûcibince hizmetleri mûkâbili müstehâk ve müctemî olan vazîfelerin almak üzere iken mezkûr tevliyette azl olunub vazîfeleri zimmetinde kalduğun bildürülüb şer'le görölüb şart-ı vâkıf ve berâtları mûcibince hizmetleri mûkâbili müstehâk ve müctemi' olub mezkûrun zimmetinde kusur kalan vazîfeleri şer'le alıverilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri M sene [1]156

[S.108-Hüküm 4]

Amasya kâdısına hüküm,

Sâdâttan Seyyid Osman zîde şerefihû gelüb Havza kazâsına tâbi‘ Arslançayırı nâm karyede vâki‘ ashâb-ı hayrattan ceddî Ali Beğ nâm sahîbü’l-hayr vakfının mutasarrıf-ı ileyhin evlâd-ı evlâd-ı evlâdının batn-ı evveli ve evkâfının tevliyeti dahi kendüye şart ve ta’yîn deyü vâkıf-ı mûmâ-ileyhin evlâd-ı evlâdının batn-ı evvelinde olmağla bundan tevliyet tasarrûf ve kendüye intikâl eyledikten gayri tevliyet-i mezkûrdan dahî berât-ı şerîfimle üzerlerinde olub dahl olunmak icâb itmez iken vâkıfiye-i ma‘mûlün-bihâ mutasarrıf olmağın hâlâ Mezifon sakînlerinden olub üçüncü derecede evlâddan Abdülvehhâb nâm kimesne zuhûr ve hilâf-ı şart-ı vâkıf ve mugâyir-i ma‘mûlün-bihâ (Mezifon) kâdısına istinâden galle-i vâkıfı bi’l-cümle evlâda taksîm iderüm deyü müdâhale ve gadr murâd ve mezbûr ile mahallinde bir vechle mukâvemet ve icrâ-yı hak mümkün olmadığın bildürüb sen ki Mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin kurb civârında olmağla husûs-ı mezbûra mütevellî ta’yîn ve merkûm ile huzûrunda murâfâ‘ ve hilâf-ı şart-ı vâkıf müdâhalesi men‘ ve def‘ olunmak bâbında hüküm-i hümâyûnum ricâ eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere mütevellî olmağı için yazılmıştır.

Fî Evâilî S sene 1156

[S. 110-Hüküm 1]

Sivas beğlerbeyisine ve Amasya ve [Boş] kâdılarına hüküm,

Es-Seyyid Hüseyin zîde şerefihû gelüb Amasya’da vâki‘ müteveffâ Yakub Paşa evkâfî mahsûlünden almak üzere yevmi bir akçe vazîfe ile cü’zhânlık bunun berât-ı şerîfimle üzerinde iken vakf-ı mezbûr mütevellisi olan Amasya’da sakîn El-Hac Ali nâm kimesneden bin yüz elli dört senesinde berât-ı mûcibince müstehâk olduğu vazîfesin taleb eyledikte vakıfda her vechle müsa‘âde olub

mütevelli-i mezkûr sene-i mezbûr vakfın yedi yüz guruşdan mütecâviz gallesini ahz ve kabz itmiş iken kendü hevâsına sarf ve istihlâk ve ekl ve bel' ve mürtezikâ-yı vakf vazîfelerin rakabeye virürüm deyü bunun berâtı mûcibince hizmeti mukâbilesinde müstehâk olduğu vazîfesün virmediğünden ma'âda bu hayatta iken hilâf-ı inhâ fevt oldu deyü Abdülbakî'ye onun dahî kasrînden mütevelli-i merkûm Ali kendü üzerine ve der-akâb Osman kasrîyet ve berât ve hilesinden naşî ibrâz berât itmeyüb ihfâ' ve gadr eylediğün senki Amasya kâdısı Mevlâna Seyyid fazlıhûsun arz ve arzın mûcibince cihet-i mezbûr merkûmun ref'inden ve iş bu bin yüz elli altı senesi Muharrem'inin yigirminci gününde buna ibkâ ve müceddeden berât-ı şerîfim verilüb hâlâ mâliye tarafından verilen berât-ı şerîfimle üzerinde olduğun bildürülüb cihet-i mezbûr yedinde olan berâtı mûcibince kendüye zabt ve hizmeti mukâbilesi müstehâk olduğu vazîfesün güzêştesiyle alıverilüb yedinde olan mâliye berâtına mugâyir mütevelli-i mezkûrun bir türlü muhâlefet itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ itmeğın hezîne-i 'amiremde mahfûz olan Anadolu muhâsebesi deterlerine nazar olundukta cihet-i mezkû mîvâl-i meşrûh üzere tarih-i mezkûrda merkûm Seyyin Hüseyin'e ibkâ ve tevcih ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde mastûr ve mukayyed bulunmağın berât-ı mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili S sene [1] 156

[S.110-Hüküm 6]

Sivas beğlerbeyisine Sivas kâdısına hüküm,

Sivas eyâletinde vâki' Alacahan ağası Molla Mehmed zîde kadrihû gelüb Sivas sancağında ve nâhiyesinde Sofular nâm karye han-ı mezkûr hassı karyelerinden olub karye-i mezbûrenin aşâr ve rüsûmâtı ecdadım Şeyh Hamid zâviyesi vakfidır deyü Derande sükkânından Şeyh Hüseyin nâm kimesne müdâhale ve ta'ârrûz

itmekle mukaddemâ istidâ‘ ve defterhâne-i ‘amiremde mahfûz olan defter-i icmâl ve mufassâla mürâca‘at olundukta Sivas nâhiyesine tâbi‘ yedi nefer re‘âya ve hasılı divânî ve bennâk ve hinta yekûn gayruhâ yedi yüz yetmiş akçe yazar Sofular nâm karyenin malikânesi vakf-ı medrese-i sâhib ber mûceb-i defter-i evkâf deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde zikr olunan Sofular karyesi Divriği ve Malatya sancaklarında karye-i Tulumcak ma‘a mezra‘a-i Emresiöyüğü ve gayruhû ile birikdirilüb dokuz bin beş yüz akçe yazı ile Alacahan ağalarına mahsus ocaklık üzere bundan akdem han-ı mezkûr ağası Murad’a tevcih ve tevkî kalemiyle şerh virilüb bu takdirde zikr olunan Sofular karyesinin aşârının nısfı medrese-i mezkûre nısf-ı ahârı rüsûmâtıyla han-ı mezkûr ağası taraflarından kabz olunmak iktizâ eyledikte sabık defter emîni Ali Şerif dâme mecdihû salifü’z-zikr Sofular karyesinin aşâr ve rüsûmâtı Şeyh Hasan nâm kimesne karye-i mezkûre acdâd-ı vakf olmak üzere müdâhale ve ta‘ârrûz itmekle karye-i mezbûrenin malikânesi vakf-ı medrese-i sâhib ber mûceb-i defter-i evkâf deyü mukayyed olduğuna binâen defter emîni arzı mûcibince başdefterdâr Mustafa Atıf dahî ‘ilâm ve ‘ilâmı mûcibince ‘amel olunmak için bundan akdem emr-i şerîfim ricâ ve divân-ı hümayûnda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukta vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukâddemâ sâdir olan emr-i şerîfim mûcibince ‘amel ve hareket olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı S sene 1156

[S.114- Hüküm1]

Sivas beğlerbeyisine Sivas ili ve kâdılarına hüküm ki,

Ulemâdan Mevlâna Hasan zîde ilmihû gelüb Sivasili kazâsına tâbi‘ Sarıseyh nâm karyede Sarıseyh zâviyesinin zâviyedârlığı ve vakfının tevliyeti Seydi ve Seyyid Hasan ve Veyis nâm kimesneler mahlûllerinden bin yüz kırk dokuz senesinden

buna tevcih ve hâlâ berât-ı şerîfimle bunun üzerinde olub uhdesine lâzım gelen hizmetin edâ idüb ahârdan dahl olunmak icâb itmez iken yine kazâ-i mezbûrda sakîn ashâb-ı ağrâzdan ve zümre-i mütegalibeden Ahmed ve Mehmed nâm kimesneler kendü hallerinde olmadıklarından nâşî hevâdârları kimesneler ile yek dil ve hilâf-ı şer‘-i şerîf bî-vech ve bilâ berât ve bilâ senet umûruna müdâhale ve zabtına mümani‘at ve gadr sevdasında oldukların bildirüb yedinde olan berât mûcibince zabt itdirilüb bilâ berât ve bilâ senet müdâhale ve te‘addî itdirilmeyüb zâhir olan müdâhale ve teaddîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin mahallinde şer‘le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı S sene 1156

[S. 114-Hüküm2]

Sivas beğlerbeyisine Amasya kâdısına hüküm ki,

A‘lemü’l-ulemâi’l-mütebâhhîrîn bi’lfi‘il Anadolu Kadıaskeri olan Yalvanzâde Mevlânâ nâm Es-Seyyid Mehmed Emin edemâllâhû te‘âlâ dâme mecdihû südde-i sa‘âdetime arz idüb müşârü’n-ileyhânın ber-vech-i meşrûh mütevellisi olduğu Amasya’da vâki‘ müteveffâ Yakub Paşa imâretinin defterde mukayyed karyelerinden Bağlan nâm karyenin mümtâz ve mu‘ayyen hudûdu dâhilinde kadîmü’l-eyyâmdan öşr ve resmi taraf-ı vakfdan alınagelüb mâ‘lümü’l-hudûd yerlere ahârdan dahl olunmak icâb itmez iken civârında vâki‘ erbâb-ı tıardan [Boş] nâm karye sipahisi olan El-Hac Ali kimesne ol yerler benim tımarım karyesinin hudûdu dahilinde olan yerlerdir deyü öşr ve resmi ben alırum deyü hilâf-ı kanûn ve fuzûli müdâhale ve kerrât ile vâki‘den men‘ olunmuşken yine memnû‘ ve mütenebbih olmayüb ehl-i örf ta‘ifesine istinâden her gelen kâdılara istinâd ve taraflarından vekilleri olan vakf-ı mezbûrun cabîsi Abdullah nâm kimesnenin hilâf-ı şer‘ ve bî gayrî hak ve bilâ sübût yüz guruşdan mütecâviz

akçesini ahz ve ziyâde gadr ve te'âddî eylediğün bildirüb ol yerlerin öşr ve resmi kadîmisi üzere taraf-ı vakfdan ahz ve kabz itdirülmek bâbında hükm-i hümayûnum ricâ eylediği ecilden şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı S sene 1156

[S.114-Hüküm 3]

Sivas beğlerbeyisine ve Gedikcik kâdısına hüküm ki,
Gedikcik kazâsına tâbi' kimesnenin nezâretinde olmayan evkâf karyelerinden Gemerek nâm karye ahalisi südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb bunların karyeleri toprağında ziraâtlariyle hâsıl eyledikleri terekelerinde öşrleri ve sa'ir hukuk ve rüsûmları kanûn ve defter mûcibince karyeleri mütevellisi olan Ahmed Beğ dimekle ma'rûf kimesneye edâya râzılar iken müteveli-i mezkûr kanûn ve defter mûcibince almağa kanâ'at itmeyüb hilâf-ı defter ziyâde olduğundan ma'âda karye-i mezkûrda vâki' cami'-i şerîfi harâb idüb ve hîn-i taşîrde ve hukûk ve rüsûm vaktindegelmeyüb vakitli vakitsiz adem ve atlu ile kurâlara gelüb ehl-i re'âyaların sakîn oldukları evleri üzerlerine konub müft ve meccanen yem ve yemek ve koyun ve kuzu ve bal ve yağ ve tavuk ve yumurta ve sa'ir me'kûlât taleb ve cebren aldığından gayri nice türlü nizâ ve mezâlim ile te'âddî ve rencideden halî olmayub parakende ve perişân olmağına bâ'is olduğun bildürüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ eylediği ecilden mahalinde şer'le görülmek emrim olmuştur.

Fî Evâsıtı S sene 1156

[S.115-Hüküm 1]

Tokad kâdısına hüküm ki,
Es-Seyyid Abdülkâdir ve Şerife Hayrûnnisa nâm hatun gelüb Yıldızili nâhiyesinde ve Amasya kazâsında ve Tozanlu nâhiyesinde [Boş] ve [Boş] nâm

karyeler toprağında vâki' ma'lûlû'l-hudûd ve bir mikdar yerleri selâtîn-i mâziyeden berü bunların cediti Ahmed Beğ dimekle mâ'rûf kimesneye hibe ve temlik ve eline mülk-nâme-i hümâyûn verildikten sonra bu dahî ol yerleri vakf eyledikte hâsıl olan gallesin evlâd-ı evlâdına ale's-seviye şart ve ta'yîn eylediği defter-i hâkânide vakfiye-i ma'mûlûn-bihâsında mastûr ve mukayyed ve bunların babaları Fazlı Efendi dimekle ma'rûf kimesne evlâd-ı vakfdan olub ber-mûceb-i şart-ı vâkıf galle-i vakfdan hisseye mutasarrıf iken fevt olmağla hissesin ber-mûceb-i şart-ı vâkıf bunlara intikâl itmekle bunlar dahî galle-i vakıfdan hisselerin evlâd-ı vâkıfdan olub hâlâ Tokâd sükkânından vakf-ı mezbûrun mütevellisi olan Abdülbaki Efendi dimekle ma'rûf kimesne galle-i vakıfdan hisselerini birkaç seneden berü ahz ve kabz idüb taleb eylediklerinde bunlara virmeyüb hilâf-ı şart-ı vâkıf bunlar gadr eylediklerin ve taraflarından hisselerini ahz ve kabz [Boş] nâm kimesneyi vekil eyledüklerün bildürüb mahalinde şer'le görülüb şart-ı vâkıf üzere kendülere ait olan hisselerin zabt iden müteveli-i mezburdan alıverilüb icrâ-yı hâk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı S sene 1156

[S.115-Hüküm 2]

Sivas beğlerbeyisine Sivas kâdısına hüküm ki,

Senki Sivas kâdısı Mevlânâ Es-Seyyid Mehmed zîde fazlıhûsun mektub gönderüb Sivas kazâsına tâbi' Emirhan nâm karye toprağında vâki' müteveffâ Mehmed Efendi dimekle ma'rûf kimesnenin vakfi bir göz değirman berât-ı şerîfimle mütevellileri olan Seyyid Mehmed ve Seyyid Ahmed ve Seyyid Ali Halife Abdulvehhâb ve sa'irleri evlâd-ı vâkıf bî ecmâhîm meclis-i şer'e varub yedlerinde olan vakfiye mûcibince meşrûta üzere mutasarrıf oldukları değirmân-ı merkûmda

tasarruf ve müte'addid mütevellî-i vâkıfın ihtilâlîne bâ'is ve bâdî olmağla ve yine evlâd-ı vâk'fın müşterekleri merkûm Seyyid Ali bi'l-cümle evlâd-ı vâkıfın eslâh ve erşed ve mümtâz ve muhtarı olmağla tevliyet-i mezbûreye müstâkilen mutasarrıf ve galle-i vâkıfı evlâd-ı vâkıfın her birilerinin hisselerine göre tevzîn ve taksîm ve edâ eylemek üzere mezbûr Seyyid Ali Halife'nin emr-i şerîf i'tâ olunmak üzere bî ecmâhîm evlâd-ı vâkıf ve müşterekleri Seyyid Mehmed ve Seyyid Ahmed ve Abdulvehhâb nâm kimesneler meclis-i şer' de ikrâr ve i'tirâf ve istidâ-yı inâyet eylediklerini sen ki Sivas kâdısı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Es-Seyyid Mehmed zîde fazluhûsun ba'de'l-arz ahalî-i kazâdan asıtânede misâfîren mevcûd bulunan mazbûtü'l-esâmî iki nefer kimesnelerden husûs-ı mezkûr istihbâr olundukta minvâl-i muhârrer üzere olduğun alâ-vechi'ş-şehâde haber virmeleriyle tevliyet-i mezkûre mezbûr Seyyid Ali Halifeye müstâkilen zabt ve müşterekleri ve sa'ir evlâd-ı vâkıfın hisseleri tevzi'e ve taksîm ve edâ eylemek üzere mezbûr Seyyid Ali Halifenin yedine emr-i şerîfim verilmek bâbında iltimâs eylediklerin bi'l-fi'il Anadolu kâdıaskeri olan Mevlânâ Boluvîzâde Es-Seyyid Mehmed Emin edemâllâhû te'âlâ fazlıhû 'ilâm etmeğın 'ilâmı mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı S sene 1156

[S.117-Hüküm 1]

Sivas beğlerbeyisine ve Kazabâd kâdısına hüküm ki,

[Yukarıda: Mezbûr Hacı Mustafâ'nın ref'i için tekrar emr-i şerîf yazılmıştır. Fî Evâilî Z sene [1]156 badehû kurâ-yı mezkûre mültezîm-i evvele zabt itdirilüb mültezîm-i sanî ve sa'iri dahl ve ta'arrûz itdirilmemek için emrim yazılmıştır. Fî Evâsıtı Z sene [1]156]

El-Hac Mustafa gelüb İstanbul'da vâki' Sivasî tekyesi şeyhinin ebâ-an-ced evlâdlarından ve tekye-i mezbûrenin berât-ı şerîfimle şeyhi olan Abdülbakî nâm sagîrin vâlidesi ve vasîyesi Ümmügülsüm nâm hatun vakf-ı mezbûrun selâtîn-i mâziye temlîki mûcibince defterde mukayyed karyelerinden Kazabâd kazâsına tâbi' Re'is ve Meris nâm karyelerin iş bu bin yüz elli altı senesi Martı ibtidâsından sene-i mezbûrun Şubatı gayetine değin bir sene tamamen zabtın buna dört yüz guraşa deruhte ve iltizâm ve bedel-i iltizâmın mezbûre vesâyetine ahz ve kabz ve yedine zabt için temessük verdiğün bildürüb temlikî mûcibince zabt itdirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin temlikî mûcibince zabtı için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı S sene [1]156

[S.117-Hüküm 3]

Osmancık kâdısına hüküm ki,

Senki Osmancık kâdısı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Es-Seyyid Salih zîde fazlıhûsun südde-i sa'âdetime mektub gönderüb medîne-i Osmancık'da vâki' Ferruhşâd mescid-i şerîfinin imâmet ve mü'ezzinliği kadîmden vazîfe-i mu'ayyene ile olub zikr olunan mü'ezzinlik vazîfe-i mu'ayyene ile babası Seyyid Ali kasr-ı yedinden oğlu Seyyid Abdullah nâm kimesne berât-ı şerîfimle mutasarrıf olub kendüye dahl olunmak icâb itmez iken bâlâda mezkûr mescid-i şerîfin diğerk mü'ezzinliğine bir akçe vazîfe ile babaları mahlûlünden sülbi oğulları Mehmed ve İbrahim nâm kimesneler iştirâken mutasarrıflar olub bir akçe vazîfelerine kanâ'at itmeyüb mezbûr Seyyid Abdullah'ın vazîfe-i mu'ayyenesine müdâhaleden hâli olmamalarıyla merkûman Seyyid Abdullah ve babası Seyyid Ali nâm kimesnelerden vazîfe-i mu'ayyenelerine müdâhale itmemeleri için mezbûrun Seyyid Ali ve Seyyid Abdullah nâm kimesneler yedlerine hükm-i hümâyunum verilmek ricâsına vâki' hâli sen ki mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin arz itmeğle

mucibince mezbûr Seyyid Abdullah ve babası Seyyid Ali yedlerine emr-i âlî ihсан olunmasını istidâ-yı inâyet eylediklerin hâlâ Anadolu kadıaskeri olan Es-Seyyid Mehmed Emin Boluvîzâde edâmallhû te'ala fazâilihû 'ilâm itmekle müşârû'n-ileyhin 'ilâmı mucibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri S sene 1156

[S. 120-Hüküm 2]

Sivas beğlerbeyisine Merzifon kâdısına hüküm,

İsmail zîde mecdihû arz-ı hâl idüb sunub nezâret-i sadr-i azâmîde olan evkâfdan evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olduğu cedit Sadrazâm-ı esbak müteveffâ Kara Mustafa Paşa evkâfindan kazâ-i Merzifonda vâki' hamam-ı cedit ve han ve dekâkin ber-mûceb-i vakfiye-i ma'mûlün-bihâ taraf-ı vakfdan zabt olunub dahl olunmak icâb itmez iken sâbıkan vakf-ı mezbûrun mütevellisi Vezir Ali Paşa'nın kerîmesi Zeyneb hanımın zevci zevcemin mülk-i mevrûsudur deyü hilâf-ı şer'-i şerîf müdâhale ve tarafından kâ'imakam-ı müteveli olanların zabtına mümani'at itmekle taraf-ı vakıfdan zabt itdirilmek üzere evâmir-i şerîfe verilmişken istima' itmeyüb vakf-ı şerîfe gadr itmekle icârât-ı musakkâfâtı merkûm hâlâ müste'cîrlerden tahsîl itdirilmek üzere emr-i şerîf verilmek bâbında istidâ-yı inâyet itmeğin evkâf-ı mezkûresinin tevliyeti evlâd-ı vâkıfdan ber-vech-i meşrûta sâbık Kapudan müteveffâ Mustafa Paşa oğlu mûmâ-ileyh İsmail Beğ'in üzerinde mastûr ve mukayyed ve Anadolu muhâsebesinden ihrâc sen ki Merzifon kâdısı Mevlânâ Halil Zide fazluhûsun sütte-i sa'âdetime mektub gönderüb mûmâ-ileyh İsmail zîde mecdihû meclis-i şer'e varub nezâret-i sadr-ı azâmîde olan evkâfda Vezir-i azâm esbâk müteveffâ Mustafa Paşa evkâfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olub vakf-ı müşârû'n-ileyhin vakfiye-i ma'mûlün-bihâsında Merzifon'da vâki' hamam-ı cedit ve han ve dükkanlarına dahl icâb

itmez iken Hüseyin Paşa tarafından mülk-i mevrûsumdur deyü müdâhale olunmağla bundan akdem musakkafât-ı merkûm taraf-ı vakfdan zabt itdirilüb bir ferde hilâf-ı şer‘-i şerîf ta‘ârrûz itdirilmemek bâbında mufassalan evâmir-i şerîfe verilmişken hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i emr-i münîf tasaddî olunmağla Vezir-i azam esbâk Kara Mustafa Paşa vakfından Merzifonda vâki‘ hamam ve han ve dekakîn vakf-ı mezkûrun müteveli-i sabık veziri El-Hac Ali Paşanın kerîmesi Zeyneb hanımın mülk-i mevrûsu olmak üzere zevc-i müşârü’n-ileyh tarafından fuzûli zabt ve müdâhale ve kâ’imakam-ı mütevellisi musakkaffât-ı mezkûresinin zabtına mümâni‘ât ider deyü mûmâ-ileyh İsmail Beğ teşekki ve hâl minvâl-i muhârrer üzere olub vezir-i müşârü’n-ileyhin musakkafâtından merkûmeyi bî-vech-i şer‘î müdâhalesi men‘ ve def‘ ve taraf-ı vakfdan zabt olunmak üzere müte‘addîd evâmir-i âliye sâdır olunmağın zikr olunan musakkafât ber-mûceb-i evâmir-i aliyye kemâfi’l-evvel taraf-ı vakfdan zabt ve bî vech-i şer‘î müdâhalesi men‘ ve def‘ ve husûs-ı mezbûra müte‘âllık davâsı var ise ve vekil-i şer‘isi ihzâr ve huzûr-ı asâfide murâfâ-i şer‘ olunmak üzere evkâf-ı mezkûre müfettişi Mevlânâ Nimetullâh zîde ilmihû ‘ilâmıyla bundan akdem emr-i şerîf verilmişken bir tarîk ile zayî‘ olmağla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mûcibince ‘amel olunmak için tekrâr emr-i âlî sâdır olunmuşken ol emr-i şerîfe mugâyir müdâhale olunduğun bildürüb ol bâbda hükm-i hümâyûnum verilmek ricâsına vâki‘ hâlî bi’l-iltimâs arz ve divân-ı hümâyûmda mahfuz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukta vech-i meşrûh üzere elli dört senesi Zilhiccesinden emr-i şerîfim verildiğü mastûr ve mukayyed bulunmağın Merzifon kasabasında ka‘în hamam ve han ve dekakîn müteveffâ-yı müşârü’n-ileyh Ali Paşa’nın kerimesi Zeyneb hanımın mülk-i ma‘dûnu olmak üzere zevc-i Hüseyin Paşa bî vech-i şer‘î müdâhale itmekle musakkafât-ı merkûm taraf-ı vakfdan zabt ve musakkafât-ı

mezbûreye müte'allık davâsı var ise mezbûrenin vekil-i şer'isiyle huzûr-ı asâfide murafa'a olunmak için 'ilâm mûcibince müte'addîd evâmir-i aliyye sadır olmağın musakkafât-ı mezbûrnin bin yüz elli dört ve elli beş senelerine mahsûsen müste'cirîn zimmetlerinde müctemî olan icârelerin ber-mûceb-i emr ma'rifet-i şer'le tahsîl ve mezbûr tarafından bî vech-i şer'î müdâhale iderler ise mukaddemâ sadır olan emr-i âlî mûcibince vekil-i şer'isi ile asîtâne-i sa'âdetimde murafâ' olmak üzere mûmâ-ileyh İsmail iltimâs eyledikte evkâf müfettişi Mevlânâ İbrahim zîde ilmihû 'ilâm itmeğın 'ilâmı mûcibince emr-i şerîfim tahrîri için Anadolu muhâsebesinden memhûr ka'ime verilmekle vech-i meşrûh üzere 'amel ve hareket olunub hilâfindan ittikâ olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri S sene 1156

[S.122-Hüküm 3]

Sivas beğlerbeyisi [Boş] Paşaya ve Merzifon ve [Boş] kâdılarına hüküm ki, Ömer nâm kimesne gelüb müteveffâ Hüseyin Paşa evkâfı karyelerinden Merzifon kazâsına tâbi' Şeyhyeni nâm karye toprağında mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd yerlerinin bundan akdem Seyyid Emrullâh ve [Boş] nâm kimesneler fuzûli zabt ve ba'dehu ısdâr eylediği emr-i şerîfimle murâfâ-i şer' olduklarında ol yerler bunun olduğu şer'an sabît ve hüküm birle canîb-i şer'den verilen hüccet-i şer'iyeye mûcibince yerlerin zabt idüb lakîn bin yüz kırk üç senesinden berü fuzûli zabt eyledikleri yerlerinin noksan arazîsini taleb eyledikte dürlü illet ve bahane ile virmekte ta'allül üzere oldukların ve Şeyhülislâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğın bildürüb fetvâ-yı şerîfe mûcibince şer'le görölüb mezbûrların fuzûli zabt eyledikleri noksan arazîsi alıverilüb ta'allül ve tereddüt etdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâili Ra sene 1156

[S.123-Hüküm 1]

Sivas beğlerbeyisine ve Budaközü ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
 E'imme-i kirâmdan kutbü'l-arîfin Hacı Bektaş-ı Veli kuddise sırrihû'l-azîzin evlâdından ve bi'l-fi'il âsıtane-i sa'âdetimde seccade-nişin olan meşâyih-i kirâmdan Şeyh Feyzullah zîde salahû gelüb cediti mûmâ-ileyh tarafından tarikat-ı aliyyesine meşrûtâ evkâfdan Sivas sancağında Budaközü nâhiyesinde Balıksar nâm karyede Derviş Mehmed zâviyesinin defter-i hâkânide der-karye-i Balıksar çiftlik iki kıt'a der-zemîn-i karye-i mezbûre vakf-ı zâviye-i Derviş Mehmed deyü mukayyed zâviye-i mezbûrede meşâyih bektâşîyândan Şeyh Abdulkadîr Halifede hâlâ berât ile zâviyedâr ve evkâfının mütevellisi olmağla zikr olunan iki kıta vakfiye çiftliki ber-mûceb-i defter-i hâkânide zâviye-i mezbûre tarafından zabt ve mahsulü ve rûsûmu kanûn ve defter mûcibince ahz ve kabz murâd eyledikde salifü'z-zikr Balıksar tevâbî ve levâhıkı mukâta'asına ber-vech-i malikâneye iştirâk mutasarrıf olan Budaközü kazâsı sakînlerinden Ahmed ve Mehmed nâm kimesneler ber-mûceb-i defter-i hâkânî havas-ı hümâyun mülhâkâtından olan Kalınsaz karyesini zabta kana'ât itmeyüb mücerret tamâh-ı hamlarından naşî Derviş Mehmedî zâviyesi vakfi olan sâlifü'z-zikr iki kıt'a çiftliklere hilâf-ı defter-i hâkânî müdâhale ve zâviye-i mezbûreye ait olan mahsûl ve rûsûmunu tegallüben ahz ve kabz vakfa gadr etmeleriyle marû'z-zikr iki kıt'a çiftlik ber-mûceb-i defter-i hâkânî zâviye-i mezbûre tarafından zabt ve vâki' olan mahsûl ve rûsûmu kanûn ve defter mûcibince zâviye vakfi tarafından ahz ve kabz itdirilüb hilâf-ı defter-i hâkânî mezkûrları bir dürlü iki kıt'a vakıf çiftlike dahl ve ta'arrûz itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına vâki' hâl arz eylediği ecilden defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukta Budaközü nâhiyesine tâbi' altı nefer re'âya ve iki zemin hâsılı tahtında bennak ve

hinta yekün ma‘a gayruhâ üç bin yedi yüz seksen dört akçe yazar karye-i Kalınsaz defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde mahsûl-ı ispençe-i zimmiyân ma‘ada birikdirilüb havâs-ı hümâyûnum mülhâkâtından ve yine nâhiye-i mezkûra tâbi‘ otuz altı nefer re‘âya ve mahsûl-ı tahtında hinta ma‘a gayruhâ altı yüz seksen akçe yazı ile cema‘ât-i dervîşân der-karye-i Kalınsaz ve tahtında çiftlik iki kıt‘a der-zemin-i kerye-i mezbûreü’l-meşhur kezâlik Dervîş Mehmed vakf-ı zâviye-i Dervîş Mehmed der-karye-i mezbûre zikr olunan karyede Dervîş Mehmed zâviyesi dimekle meşhûr zâviyedârı ve Dervîş Mehmed çiftliği dimekle ma‘rûf iki çiftlik karye ashâbından zâviye-i mezbûrda ayende ve revende sarf olunageldiği müşterekleri olmayub ve feth-i hâkâniden berü kitâbet olunan vilâyet defterlerden der-zâviye-i çiftlik deyü kayd olub amma mahsûl zâviyede sarf olunduğuna şerh verilmeyüb dokuz yüzkarye-i mezbûr sipahisi zâyi‘ eyledüğü zikr olunan hükm-i şerîf sadaka olunub geri alıverilmek üzere zâviye-i mezbûrede sarf olması fermânım olmağın tarîh-i mezbûreden berü kimesne nizâ‘ itmeyüb zâviye-i mezbûrda merâmâta sarf olunagelmeğın âlâ-halihî ref‘ olundu ber-mûceb-i defter-i atfık kezâlik tahrir olduğı defter-i cedîde kayd olundu deyü ol dahî defter-i hâkânide mastûr olduğı üzere defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr olunmağın bu takdirce karye-i mezbûrede iki kıt‘a çiftlik Dervîş Mehmed zâviyesi vakfı tarafından karye-i merkûm havâs-ı hümâyûnum tarafından zabt olunmak iktiza eylediğün bi’l-fi‘il defter emini olan Ali katib dame mecdihû arz itmeğın arzı mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili Ra sene 1156

[S.124- Hüküm 3]

Sivas beğlerbeyisine ve Karahisar-ı Demirlü ve [Boş] kâdılarına hüküm,

Sülehadan Koca Bekir zîde salahû gelüb Çorum sancağında Karahisar-ı Demirlü nâhiyesinde Sarukamış karyesinin divâni tımar ve malikâne dahî tamamen Erkulu Baba zâviyesi vakfi olduğu defter-i hâkânide mukayyed ve bu Erkulu Baba evlâdından olub hâlâ zâviye-i mezbûrenin bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle zâviyedâr ve mütevellisi olmağla karye-i Sarukamış el-mezbûreyi ve hâsılıyla mahsûb olan Tatar Abdulkâdir ve Diginkaya mezra'aların ber-mûceb-i defter-i hâkâni ve divâni mutasarrıflarıyla taraf-ı vakfdan zabt ve vâki' olan mahsûlünden malikâne tarafına ait olanı vakf için ahz ve kabz itmek istedikte Sunguroğlu [Boş] nâm kimesne zuhûr ve zikr olan karye ve mevrû'ânın malikânelerine hilâf-ı defter-i hâkânide müdâhale ve divâni mutasarrıfları zâviye-i mezbûre ve vakfına gadr eylediğün bildürüb defter-i hâkâni mûcibince 'amel olunub mezbûrun zahîr müdâhale ve te'addîleri men' olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca'at olundukta Karahisar-ı Demirlü nâhiyesine tâbi' yüz otuz iki nefer re'âya ve bir mezra'a ve iki zemin ve bir çiftlik ve hasılı tahtında çift ve hinta yekün ma'a gayruhâ dokuz bin akçe yazar karye-i Sarukamış malikânesi zâviye-i Erkulu Baba vakfindır bâ-berât-ı sultanî hâliya meşihât der-tasarrûfu Hüseyin veled-i Abdullah bâ-berât-ı hümâyûn ve tahtında mezra'a-i Tatar Abdullah karye-i mezbûr ve Dizginkaya tâbi'-i mezbûrenindir deyü defter-i hâkânide mastûr olduğu üzere defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter olduğun bi'l-fi'il defter emini olan Seyyid Ali katibi dame mecdihû arz itmeğın arzı mûcibince yazılmıştır.

Fî Evâili Ra sene [1]156

[S.125- Hüküm 1]

Sivas beğlerbeyisine ve Divriği kâdisına hüküm ki,

Ebubekir Halife zîde salahû sÛdde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb Divriği kazâsında vâki' türbe-i Seyyidi EmirVakfindan almak üzere yevmî nîm akçe vazîfe ile eczâhân olub dahl olunmak icâb itmez iken ashâb-ı ağrazdan Seyyid Osman nâm kimesne hilâf-ı inhâ bir tarikle üzerinden alıp gadr itmekle bundan akdem istidâ-yı vech-i meşrûh üzere olduğun bi'l-fi'ıl Anadolu kadıaskeri olan Mevlâna Seyyid Mehmed Emin edemâllâhû te'alâ fezâilihû 'ilâm itmeğin 'ilâmı mûcibince eczâhânlık-ı mezkûr bin yüz elli beş senesi Cemâziyelevvelisinin yigirmi üçüncü gününde merkûm Seyyid Osman ref'inden buna ibkâ ve tevcih ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olub uhdesine lâzım gelen hizmetini edâ idüb berâtı mûcibince hizmeti mukâbilesinde müstehâk olduğun vazîfesini kazâ-i mezbûrda sakîn vakf-ı mezbûr mütevellisi olan [Boş] nâm kimesneden talep eyledikte vakıfda müsa'âde var iken tevcih tarihinden vazîfesini vermeyüb noksan teklifi ile buna gadr murâd eylediğün bildürüb berâtı mûcibince müstehâk olduğun vazîfesi tamamen alıverilmek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve hâzine-i 'amiremde mahfûz olan Anadolu muhâsbesi defterlerine nazar olundukta eczâhânlık-ı mezkûr nim akçe vazîfe ile karye-i mezkûrda merkûrede Seyyid Osman ref'inden buna tevcih ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olduğun mastûr [ve] mukayyed bulunmağın berâtı mûcibince müstehâk olduğun vazîfesi alıverilmek için yazılmıştır.

Fî Evâili Ra sene 1156

[S.125- Hüküm 2]

Gümüş kâdısına hüküm ki,

Feyzullah nâm kimesne gelüb vezîr-i azâm-ı sâbık Köprülü Mehmed Paşa'nın kazâ-i mezbûrda Hacıköy karyesinde vâki' cami'-i şerîfi vakfindan almak üzere yevmi sekiz kaç vazîfe ile imâm ve sekiz akçe vazîfe ile mu'allim-i mekteb ve beş akçe ile yasinhân ve üç akçe ile devirhân ve sekiz akçe ile mü'ezzin-i salâ

cihetleri babasının üzerinde iken fevt oldukta bu diyâr-ı âherde olduğundan cümlekarındaşı Ahmed nâm kimesne kendü üzerine berât itdirüb ba'dehu karındaşı mezbûr dahi fevt oldukta oğlu Abdülkadir'e tevcih olunub bu dahî diyâr-ı âherden gelüb babası müteveffâ-yı mezbûrun cihetinden hissesin taleb eyledikte ancak yevmî sekiz akçe ile mü'ezzinî salâ cihetini bâ-arz-ı mütevellî buna tevcih ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olub bir vecihle dahl olunmak icâb itmez iken şimdi karındaşı müteveffâ-yı mezbûrun oğlu merkûm Abdülkadir tezvirâta salik ve bunun üzerinde olan cihet-i mezkûru babam mahlûlünden deyü Hacıköy kasabasında olan mütevellî kaymakamı itmâ' ve arz alub gadr sevdasında olduğun bildürüb hasım-ı mezbûr bu tarafdand müşârü'n-ileyh asıl kaymakam mütevellisi olan Yusuf zîde mecdihûdan arz olmadıkça ciheti der-kenâr olunmayub ve bunun ile huzûr-ı asâfide murâfâ' olmadıkça dahî cihetî merkûme tevcih olunmamak üzere kaydına şerh verilmek bâbında istidâ-yı inâyet itmeğin hazîne-i 'amiremde mahfûz olan Anadolu muhâsebesi defterlerine nazar olundukta zikr olunan yevmî sekiz akçe ile mü'ezzin-i salâ cihet-i hâlâ berât-ı şerîfimle mezbûr Feyzullah'ın üzerinde olduğu mastûr ve vezîr-i müşârün-ileyhin evkâfî mülhâkâtından taşra ve vilâyetlerde olan tevcihlerde kâ'im-i makam olanların arz ve 'ilâmları makbul olmayub erbâb-ı cihetin arzı ve ta'yînleri ancak kâ'im-i makam mütevellisi olanların arz ve 'ilâmlarıyla olmak üzere mukaddemâ sâdır olan fermân-ı âlîşân kaleminde mukayyed olmağın bu takdirce bu makûlelerni hakikât-i hâl ayân ve beyân olmadıkça hilâf-ı inhâ ile arz ve 'ilâm olunmayacağı asıl mütevellî kâ'im-i makam olan mûmâ-ileyh Yusuf zîde mecdihû 'ilâm itmekle 'ilâmı mûcibince kaydına şerh verilmek için yazılmıştır.

Fî Evâili Ra sene 1156

Sivas beğlerbeyisine ve Divriği kâdısına hüküm ki,
 Ali halife veledes sūdde-i sa‘âdetime arz-ı hâl idüb Divriği kazâsında vâki‘ türbe-i Seyyid Ahmed Çelebi vakfından almak üzere yevmî bir akçe vazîfe ile cüzhân olub uhdesine lâzım gelen hizmetini edâ idüb berâtı mûcibince hizmeti mukâbilesinde müstehâk olduğu vazîfesini kazâ-i mezbûrda sakîn vakf-ı mezkûr mütevellisi [Boş] nâm kimesneden taleb eyledikte vakf-ı mezkûrun müstegallâtı kurâ ve mezârî olub vakıfda hâlâ müsâde var iken bin yüz elli [Boş] senesinden berü noksan teklifi ile edâda ta‘allül ve nizâ‘ ve vazîfesün vermeyüb buna gadr eylediğün bildürüb berâtı mûcibince hizmeti mukâbilesinde müstehâk olduğu vazîfesi güzesteşiyle tamamen alıverilmek bâbında hükm-i hümayûnum ricâ ve hâzine-i ‘amiremde mahfûz olan Anadolu muhâsebesi defterlerine nazar olundukta cüzhanlık yevmî bir akçe vazîfe ile bin yüz elli senesi rebiülevvelisinin yigirmi üçüncü gününde buna tevcih ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın berâtı mûcibince zabt itdirilmek için yazılmıştır.

Fî Evâili Ra sene 1156

[S.126- Hüküm 4]

Sivas beğlerbeyisine ve Sivas ve Kazabâd kâdısına hüküm,
 A‘lemü’l-ulemâ‘il-mütebahhirîn hâlâ Anadolu kadıaskeri olan Boluvîzâde Es-Seyyid Mehmed Emin edemallahû te‘âlâ fezâilihû arz-ı hâl idüb Mevlânâ-yı müşârü’n-ileyh ber-vech-i meşrûh mütevellisi olduğu Amasya’da vâki‘ müteveffâ Yakut Paşa evkâfî imâreti kurâlarından Kazabâd nâhiyesine tâbi‘ Çamurcu nâm karyenin tamam malikânesi ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi‘ Eyneobası nâm karyenin dahî malikânesi vakf-ı imâret-i Yakut Paşa ve divânileri timar ve el-müsellemiye karye-i Eyneobası çiftlik-i mülk-i Ahmed veled-i Seyyid; Ali hâsıl

üç yüz akçe deyü ol-dahî ze'amet mülhâkâtından olub âarın bir vecihle alakâsı olmayub dahl icâb itmez iken ecânibden El-Hac Mustafa ve İbrahim nâm kimesneler zuhûr ve şirrete sülûk ve Çamurcu karyesinde bizim dahî Seyyid Ali oğlu çiftliği ismiyle müsemmâ meşrûtâ vakıf çiftlikimiz vardır deyü fuzûli müdâhale ve hilâf-ı defter-i hâkâni mutasarrıf ve ol-vecihle vakf-ı şerîfe gadr murâd eylediklerün bildürüb salifü'z-zikr karyelerin divâni mutasarrıflarına ve malikâneleri dahî taraf-ı vakfdan el-müselleme-i karye-i Eyne obası çiftlik-i mülk-i Ahmed veled-i Seyyidi Ali deyü mukayyed çiftliki dahî ze'ametleri tarafından zabt ve vâki' olan mahsûl ve rüsûm aharından herkese ait olanı kanûn ve defter [S.127] mûcibince ahz ve kabz itdirilüb hilâf-ı defter-i hâkâni âhardan olan mezkûrları dahl ve ta'arrûz itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca'at olundukta Kazabâd nâhiyesine tâbi' kırk altı nefer re'âya ve beş zemin ve iki çiftlik-i hassa ve hasılı divâni ma'a nisf niyâbet çift ve hinta ve şa'ir yekûn ma'a gayruhâ dört bin kaçe yazar karye-i Çamurcu vakf-ı imâret-i Yakut Paşa ber-mûceb-i defter-i evkâf ve divâni tımar ve otuz bir nefer re'âya ve on dört zemin ve hâsıl-ı divâni çift ve hinta ve şa'ir yekûn ma'a gayruhâ dört bin akçe yazar karye-i Eyne obası malikâne-i vakf-ı imâret-i Yakut Paşa ber-mûceb-i defter-i evkâf divâni tımar ve el-müsellemiye der-karye-i Suobası ve tahtında çiftlik-i mülk-i Ahmed veled-i Seyyidi Ali ve hasılı üç yüz akçe yazı ile ol-dahî ze'amet üzere defter-i mufassalda muharrir kalemiyle başka başka tahrîr ve defter-i hâkânide olduğu üzere salifü'z-zikr karye-i Çamurcu tahtında sarahâten Seyyid Ali oğlu çiftliği tahrîr olmadığından iftiharü'l-emâcit ve'l-ekârim bi'l-fi'il defter emini olan Seyyid Ali katibi dame mecdihû arz itmeğin defter emini arzı mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

[S.127- Hüküm 2]

Sâbıkan Amasya'da me'zûn bi'l-iftâ olan Mustafa Akif zîde ilmihuyâ hüküm, Es-Seyyid Ömer Halife gelüb Sivas sancağında Sonisa nâm nâhiyesinde karye-i Değimenli tamam malikâne vakf-ı cami'-i Sultan Hatun divânisi tımar olduğu defter-i hâkânide mukayyed ve senede iki müd hinta ile müteveffıye-i mûmâ-ileyha Sultan Hatun cami'-i şerîfnde iki kıt'a berevât-ı şerîfem ile imâm olub edâyı hizmet idüb berâtı mûcibince hizmeti mukâbilesinde müstehâk olduğu olmikdar hinta vazîfesin vakf-ı mezbûrun hâlâ mütevellisi olan Amasya'da sakîn Rıza nâm kimesneden taleb eyledikte vakıfda müsâde var iken müteveli-i merkûm bunun yedinde olan berât-ı şerîfe mugâyir virmekte ta'allül ve bundan akdem mezkûr Rıza ile sabık Rumeli kadıaskeri huzurunda murâfâ-i şer' olduklarında vech-i meşrûh üzere olduğu şer'an sâbit ve zâhir ve berâtı mûcibince hizmeti mukâbilesinde müstehâk olduğu senede iki müd hinta vazîfesi hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i vakfiye-i ma'mûlün-bihâ zâhir olan te'addisi men' olunmak üzere kıbe'l-i şer'den hüccet-i şer'ıye verilüb ba'dehû ol-tarîk?? ve ol-dahî müteveli-i mezbûr Rıza şirrete sülûk ve bunun ile âsîtânede murâfa'a ve olvecihle verilen hücceti inkar ve tekrar bunu Tokad nâ'ibi huzuruna götürüb mezbûr Rıza tarafından kâ'im-i makam-ı müteveli olan Salih ve sa'ir mürtezikâ-i vakf ile yek dil ve vakfiye-i ma'mûlün-bihâ her birilerimizin vazîfeleri musarrah olub senin vezîfen muhdestir mahsûl-i vakıfda bizim ile me'an alamazsın izdiyâdı vakf olduğu halde yedinde olan berâtları mûcibince alursun deyü kendü hevâları üzere Tokad na'ibinden aldıkları hüccet ile bunun yedinde olan kadıasker hüccete mugâyir gadr eyledüklerin bildürüb senki mevlânâ-yı mezbûr Mustafa Akif zîde ilmihûsun husûs-ı mezkûra müteveli olub müteveli-i mezkûr ve sa'ir ahâli-i

mürtezika ile davâların şer'le görülüb icrâ-yı hak eylemen bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca'at olundukta Sivas sancağında Sonisa nâhiyesinde karye-i Değimenli tamam malikâne vakf-ı cami'-i Sultan Hatun divânisi tımar haliyâ hassa-i hüdâvendigâr neferâ yüz kırk bir zemin on sekiz çiftlik üç mezra'a ve hasılı divâni çift ve hinta şa'ir yekün ma'a gayruhâ dokuz bin yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr olduğu mastûr ve hazine-i 'amiremde mahfûz olan Anadolu muhasebesi defterlerine nazar olundukta Değirmenli karyesinin Hanım Hatun cami'-i şerîfinin senede iki müd hinta vazîfe ile imâmeti mezkûr Seyyid Ömer Halife uhdesinde hâlâ mâliye tarafından verilen iki kıt'a berât-ı şerîfimle üzerinde olduğu mukayyed bulunmağın sen ki mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Mustafa Akif zîde ilmihûsun husûs-ı mezkûra mütevellî ya'yîn olunman için bi'l-fi'il Şeyhülislam ve müfti'il-enâm olan Es-Seyyid Mustafa edemallahû te'âlâ fezâilihû işâret itmekle işâretleri mûcibince mütevellî olması için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ra sene 1156

[S.128- Hüküm 2]

Sivas beğlerbeyisine Sivas ve [Boş] kâdılarına hüküm,
Sivas'da vâki' Ahi Ali zâviyesinin vazîfe-i mu'ayyene ile evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere zâviyedâr ve evkâfının iştirâken berât-ı şerîfimle mütevellileri Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin zîde kadrihûmâ gelüb zikr olan zâviyedârlık ve tevliyetleri umûruna ahardan bir vechle dahl olunmak icab itmez iken ecânibden fesâd ve hile-i meşhûr Kör Hasan ve oğlu Derviş ve Kör Abdulvahhab nâm yaramazlar kendü hallerinde olmayub hile ve tezvîrâta sâlik olduklarından gayri zâviyedârlık ve tevliyetleri umûruna müdâhale ve gadr sevdasında oldukların bildürüb zikr

olan zâviyedârlık ve tevliyet yedlerinde olan berâtları mûcibince kendülere zabt ve mâl-ı vakf sadâkât ve istikâmet üzere hıfz ve mezbûrların yedlerinde olan berâtlarına mugâyir müdâhale ittirilmeyüb te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve hazine-i ‘amiremde mahfûz olan Anadolu muhasebesi defterlerine nazar olundukta zıkr olan zâviyedârlık ve tevliyet vazîfe-i mu‘ayyene ile evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bin yüz elli beş senesi Recebinin yigirmi üçüncü gününde merkûmân Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin’e tevcîh ve haliyâ berât-ı şerîfimle üzerlerinde olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın kayd ve berâtı mûcibince şer‘le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ra sene 1156

[S.129- Hüküm 3]

Sivas beğlerbeyisine Mevlâna Sivas kâdısına hüküm ki,
Sivas sancağında ve nâhiyesinde bin beş yüz doksan dokuz akçe yazısı olan Akpınar karyesinin divânisi mîr-i mirân-ı vilâyet-i Rum hassı ve malikânesi Sivas’da metfûn meşâyîh-i kirâmdan Şeyh Şemseddin kuddîse sırrihû’l-azîzin tekyesi vakfî olub bu ana dek evlâdları tasarruf iderken hâlâ tevliyet tasarruf kıdvetû’s-sülehâ’is-sâlîkin Seyyid Şeyh Recep Halife velediş ile Seyyid Halil Halife birederân-ı eş zîde salahûmâya intikâl itmekle ber-vech-i meşrûh ve ber-vech-i iştirâk mezbûrâna tevcih ve berât-ı şerîfimle üzerlerinde ve hâlâ tekye-i mezbûrede seccâde-nişin olmalarıyla meclis-i şer‘e varub karye-i mezbûrenin re‘âyası divânisi mültezîmlerinin tegâllübü hasebiyle bi’l-küllîye perişân olmağın divânisi için senede iki taksit ile mîr-i mirân tarafına on dört bin akçe verilmek üzere tekye-i mezbûre üzerine maktû‘ kayd ve temlik olunur ise dervişân fukarası ile kendüleri karye-i mezbûre bâ-tamîr ve ihyâ eylemeleri iltimâs ve fi-nefs’il emr vech-i meşrûh üzere olması her vecihle enfâ‘ olduğu sikât-i muvahhidîn haber

verdüklerün Sivas kazâsı na'ibi Mevlâna Seyyid Halil zîde ilmihû arz ve Sivas nâhiyesine tâbi' on dokuz nefer re'âya ve hasılı divâni ma'a niyâbet ve bahihevâ ve arusiye yekûn ma'a gayruhâ bin beş yüz doksan dokuz akçe yazar karye-i Akpınar malikâne vakf-ı medrese-i Mermerci divâni hass-ı mîr-i mirânı deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde mukâta'-i damga ve ihtisâb ile birikdirilüb mîr-i mirân-ı vilâyet-i Rum havâsından olmak üzere tahrir ve karye-i Akpınar vakf-ı medrese-i Mermerci ber-mûceb-i defter-i evkâf-ı atîk seylabdan medrese-i mezbûr münhedîm ve eser-i binâdan nesne kalmamağın tevliyettarîkiyle hayli müddetten tasarrûf olunur haliyâ sülehâdan Mehmed Dede'nin berât-ı hümâyûn ile tasarrufuda olunduğu kayd ve defter olundu deyü sabık defter emîni olan Halil Şerif dame mecdihû arz ve müsâde olunduğu halde tevkî' kalemiyle muhâsebesi tashih olunmağla muhtac olduğun bi'l-fi'il re'isül-küttâbım olan Mehmed Ragıp dame mecdihû dahi 'ilâm itmeğın senede iki taksit ile mîr-i mirân tarafına dört bin akçe ile karye-i mezbûrenin divânisi dahi vakf-ı mezbûr tarafından zabt olunmak için bin yüz elli altı senesi Rebiülevveli gurrasinde defterhâne-i 'amiremde mahâli tashîh olunub sûret-i icmâl verilmekle vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşân için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ra sene [1]156

[S.130- Hüküm4]

Tokad mollasına hüküm ki,

Medine-i Tokad mahallâtından Yazıcık mahallesinde vâki' Karasu Çeşmeleri vakfının nükûd-ı mevkûfesinin bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle mütevellisi olan yine medine-i mezbûre sakînlerinden Hacı Ali nâm kimesnenin murafâ'-i şer' muhasebesi görüldükte mâl-ı vakfdan zimmetinde beş bin dört yüz guruş zuhûr ve sabît ve zâhir olmağla zimmetinde zuhûr iden mâl-ı vakfi vakıf için taleb

eyledikte virmekte ta'allül ve muhâlefet vakf-ı mezbûra gadr eylediğün bildürüb maha'linde şer'le görülüb mezbûr zimmetinde zuhûr iden mâl-ı vakf vakıf için tamamen tahsil ve alıverilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ eylediği ecilden maha'linde şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ra sene [1]156

[S.132- Hüküm 2]

Tokad Mollasına ve Amasya kâdısına hüküm,

Tokad sakinelerinden Rukiye ve Marziye nâm hatunlar gelüb Amasya'da vâki' Sultan Alâaddin Darü's-şifası vakfının tevliyetine evlâdiyet üzere berât-ı şerîfimle mütevellisi olan Valide Şerife nâm hatun bin yüz kırk yedi senesinde müteveffıye tevliyet-i mezbûr valideleleri mahlûlünden meşrûtiyet üzere ber-vech-i iştirâk berât-ı şerîfimle bunlara tevcih olunub ahardan müdâhale olunmak icâb itmez iken Amasya'da evlâdiyetle kat'â alâkası olmayub ecânibden Abdullah bin Mehmed nâm kimesne zuhûr ve evlâdiyet iddiasıyla Amasya kâdısından bir takrîb ile aldığı arz ile İstanbul'da sakîn keyfiyet asla ma'lûm olmayan hevâsına tâbi' birkaç nefer kimesneleri bezl-irtişâ ile mezbûrler için ecnebi ve mezbûr Abdullah evlâdından olmak üzere zor şahîd ile mezbûrelerin gıyabında bâ-'ilâm tevliyet-i mezbûru mezbûrelerin üzerinden ref' ve kendü üzerlerine alub gadr-ı küllî ve zulm-i sarîh eylediğün ve mezbûreler merkûm ile mahallinde bi'l-muvâcehe murâfa'a ve husus-ı mezbûr Tokad ve Amasya kazâları ahalilerinden vukûf-ı tâmmı olan bî garâz ve ehl-i vukûf kimesnelere tahaffûz ve su'âl vâki' hali sıhhati üzerine arz ve 'ilâm olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ ayledikleri ecilden mahallinde şer'le görülüb arz ve 'ilâm olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Ra sene [1]156

[S.132- Hüküm 3]

Sivas beğlerbeyisine Zile ve [Boş] kâdılarına hüküm,
 Medîne-i Zile'de vâki' müteveffa Dursun Beğ bin Evliya bin Sinanüddin Yusuf bin Hoca evlâdından olub cedleri müteveffâ-yı mezbûr Dursun Beğ evkâfından Yalnızagaç vakfından yevmi beş akçe vazife ve senede beş müd hinta ile evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bi'l-fi'il maliye berâtıyla mütevellisi olan Es-Seyyid Mehmed ve Es-Seyyid Ebubekir ve Es-Seyyid İsmail ve Es-Seyyid Şaban ve Es-Seyyid Mustafa bin Es-Seyyid Ömer ve Es-Seyyid Mehmed bin Ali zîde şerefihüm gelüb Zile kazâsına tâbi' Yalnızagaç nâm karyede vâki' ma'lûmü'l-hudûd yerleri selâfîn-i maziyyeden ben bunların cedleri müteveffâ-i merkûm hibe ve temlik ve yedlerine mülknâme-i hümâyûn verildikten sonra ol-dahî ol yerlerin tasarruf ve gallesin batnen bade batnin evlâd-ı evlâdına şart ve ta'yîn eyledikte defter-i hâkâni ve vakfiye-i ma'mûlün-bihâsında mukayyed ve bunlar dahî evlâd-ı vâkıfdan olmalarıyla tevliyet tasarruf ber müceb-i şart-ı vâkıf bunlara intikâl itmekle bunlar dahî ol yerleri şart-ı vâkıf yedlerinde olan berât-ı şerife mücebince zabt ve hâsıl olan gallesin ahz ve kabz idüb âharın alakası olmayub mugâyir-i şart-ı vâkıf ecânibden bir türlü dahl icâb itmez iken âhardan Derbentçioğlu dimekle ma'rûf Seyyid Mehmed nâm kimesne zuhûr ve şirrete sülûk ben dahî evlâddanım ol yerleri ben zabt ve hâsıl olan gallesin ahz ve kabz iderüm deyü hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i şart-ı vâkıf kanûn ve müdâhale ve te'addîden hali olmadıgün bildürüb hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i şart-ı vâkıf mezkûrun ol-vechle zahîr olan müdâhale ve te'addîsi men' ve def' salifü'z-zikr olan ber müceb-i şart-ı vâkıf kendülere zabt ve hasıl olan gallesin ahz ve kabz itdirilmek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eyledikleri ecilden kanûn üzere 'amel olunmak içün yazılmıştır.

[S.133- Hüküm 2]

Amasya kâdısına ve Amasya sancağı mütesellimine hüküm ki,
Halil nâm kimesne ile Fatma nâm hatun gelüb Amasya sancağında Argoma nâhiyesinde Uğrayımualla nâm karyenin malikânesi nısfı Human Beğ evlâdı vakfı olduğu ve defter-i hâkânide mukayyed bunlar merkûm Human Beğ'in evlâd-ı evlâdından olmalarıyla yerlerinde eyâdi ve defter-i hâkâni mûcibince karye-i mezbûrenin nısf malikânesine aid olan mahsulâtı ahz ve kabz idüb ahardan dahl olunmak icâb itmez iken ecânibden Ağa Beğ ve Mehmed Beğ dimekle ma'rûf kimesneler hevâlarına tâbi' mütegalibeye istinâden peydâ eyledikleri bir hüccet ile müdâhale ve mahsûl-ı vakfı hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûli ahz ve külli gadr eylediklerün bildürüb defter-i hâkâni mûcibince şer'le görölüp ber-mûceb-i defter-i hakani zabt ve aid mahsulâtı ahz ve kabz itdirilüb mezbûrlar ve âharı hilâf-ı şer'-i şerîf mezbûr hüccet ile müdâhale itdirmeyüb zâhir olan te'addileri men' ve def olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca'at olundukta Argoma nâhiyesine tâbi' karye-i Uğrayımualla malikâne-i vakf-ı evlâd-ı Human Beğ ve cümle malikânesinin sekiz sehminden üç sehmi mülkiyet üzere Yusuf Çelebi bin Ali Çelebi tasarrufunda ve bir sehmi vakf-ı evlâdlık üzere Pir Hasan Çelebi bin Ali Çelebi tasarrufunda malikânedeki Yusuf Çelebi hissesi Seyyid Bin Ali ve [Boş] Latife hatun ve Hatice hatun evlâd-ı Yusuf Çelebi tasarrufunda ve divâni tımar hâsıl-ı hınta ve şa'ir yekün ma'a gayruhâ altı bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkânî mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Ra sene 1156

[S.134- Hüküm2]

Sivas Beğlerbeyisine ve Sonisa ve [Boş] kâdılarına,

Sanisa kazâsına tâbi‘ Karşavul nâm karyede ulemâdan olub sadât-ı kirâmdan Es-Seyyid Mustafa zîde şerefhû gelüb karye-i merkûmenin divânisi tımar ve malikânesi vakıf olduğu defter-i hâkânide mukayyed ve malikâne mahsûlünden bu berât-ı şerîfimle hisseye mutasarrıf olmakla malikâne muhasûlünden sa‘ir hissedar olanlar kânûn ve defter mûcibince kendü hisselerin almağa kanaât itmeyüb ziyâdeye tecâvüz ve buna gadr eylediklerün bildürüb hilâf-ı kanûn ve defter ve mugâyir-i berât zâhir olan te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ itmeğın kanûn üzere ‘amel olunmak üzere yazılmıştır.

Fî Evâhiri Ra sene 1156

[S.137- Hüküm 2]

Sivas beğlerbeyisine ve Kazabâd ve [Boş] kâdılarına hüküm,

Sadât-ı kirâmdan Es-Seyyid El-Hac Derviş zîde şerefhû gelüb mahrûse-i İstanbul’da vâki‘ merhum ve mağfûrüle Sultan Selim Han tâbe serâhû cami‘-i şerîfi kurbunda vâki‘ Sivasî tekyesinin hâlâ meşihâti Es-Seyyid sagir Abdullahın evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mutasarrıfı olduğu evkâfın Kazabâd kazâsına tâbi‘ Re’is ve Meris nâm karyelerinin bin yüz elli altı senesi Martı ibdidâsından Şubatı gayetine değın zabt etmek üzere sagir-i mezbûrun tevliyet ve nezâret ve meşihâtinin rü’iyeti bâ-işâret-i şeyhülislâmî ve bâ-fermân-ı âlî bi’l-fi‘il berât-ı şerîfimle kâ’imakâm-ı müteveli Es-Seyyid Şeyh Ahmed zîde salahû tarafından Tokadlı Molla Mustafa nâm kimesneye iltizâm olunub yedine zabt temessükü verilip mültezim-i mezbûr Mustafa kura-yı mezkûr ahâlilerine bî gayri hak hilâf-ı şer‘ cevri ve te‘addî eylediğünden gayri canib-i vakf-ı şerîfe dahî hıyâneti olduğu bî garaz müslimînin ihbârı ile zahîr olduğunda mezkûr Mustafa ref‘ ve yerine bir müstakîm kimesne ta’yîn olunmak için sen ki Kazabâd kâdısı mevlâna-yı mûmâ-

ileyhsin seninle Tokad na'ibi başka başka arz etmenizle siyâneten li'l-vakf-ı mezbûr ref' ve sene-i mezkûrede kura-yı merkûme zabt itmek üzere buna deruhte ve iltizam kâ'imakâm-ı mûmâ-ileyh tarafından zabtı için memhûr temessük verildiğin bildürülüb temessükü mûcibince zabt itdirilüb mezkûr Mustafa'yı ve âharı müdâhale itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ itmeğin temessükü mûcibince zabt itdirüle deyü yazılmıştır.

Fî Evâ'ili Re sene [1]156

[S.137- Hüküm 3]

Tokad mollasına Kazabâd kâdisına ve Kocaili sancağında Şeyhler nâhiyesi na'ibine hüküm,

İstanbul'da vâki' merhûm ve mağfurün-leh Sultan Selim Han tâbe serâhu cami'-i şerîfi kurbunda kutbü'l-arîfin Abdülmecid Sivasî kuddise sırrihü'l azîzin Asitânelerinde hâlâ şeyh ve kâ'imakâm-ı müteveli olan Şeyh Ahmed zîde salahû südde-i sa'adetime arz-ı hâl idüb mûmâ-ileyhin kâ'imakâm-ı mütevellisi olduğu sagir şeyh Abdalbaki tarafından azîz-i müşârün-ileyhin evlâdına meşrûta Kocaili sancağında Şeyhler nâhiyesinde Şeyh mezra'ası ve Kazabâd kazâsında Re'is ve Meris nâm karyeler ve sa'ir evkâfına bâ işâret-i şeyhülislamî mûcibince müteveli kâ'imakâmlığı mûmâ-ileyhe tevcih ve berât-ı şerîfimle üzerinde ve be her sene zikr olan kurâ ve mezra'a mûmâ-ileyhin temessükü ile âhara iltizâm ve zabt itdirilüb âhardan dahl olunmak icâb itmez iken bundan akdem elli beş senesi dahî mûmâ-ileyhin temessükü ile iltizâm olunmuşken Abdülaziz Efendi dimekle ma'rûf kimesne zuhûr ve ben sabi'-i mezbûrun vasîsiyim deyü kurâ ve mezâri'i hakkaten hadden ziyâde bedel-i iltizâm ile birer kimesneye iltizâm ve kendüsü dahî diyâr-ı âhara gidüb mukaddema taraf-ı vakfdan iltizâm iden kimesneler gadr-ı ve re'âyayı vakfin parakende ve perişan olmalarına bâ'is ve taraf-ı vakfa dahî her vechle

gadr-ı küllisi zahîr olmağla kadîmi üzere kâ'imakâm-ı mütevellî temessükü ile zabt itdirüb mugâyir-i emr-i âlî dahl ve ta'arrûz itdirilmemek bâbında mukaddemâ istirhâm ve sâdır olan fermân-ı âlîye imtisâlen sâlifü'z-zikr vakfın kâ'imakâm-ı mütevellisi olan mûmâ-ileyh Şeyh Ahmed zîde salahû yedinde olan senedâtına nazar olundukta bâlâda tafsîl olunduğu üzere İstanbul'da Sultan Selim kurbunda Şeyh Ali vesi zâviyesinde evlâd-ı Sivasîden Şeyh olan Eş-Şeyh Abdülmecid Efendi bundan akdem fevt oldukta mutasarrıfı olduğu meşihât ve nezâret ve tevliyeti sagir oğlu Abdülbaki'ye tevcih olundukta umûr-ı tevliyet ve nezâret ve meşihâti rü'iyete bâ-işâret-i şeyhülislamî ve bâ fermân-ı âlî mûmâ-ileyh Eş-Şeyh Ahmed Efendi vekîl ve kâ'imakâm nasb olunub sagir-i mezbûrun malını hıfza vasîsi ve sa'ir velileri tarafından bir türlü müdâhale olunmamak üzere nâtık olunmağla mûmâ-ileyh Eş-Şeyh Ahmed zîde salahûnun yedinde olan fetvâ-yı şerîfe mantukunca umûr-ı meşihât ve nezâret ve tevliyet sagir-i mezbûrun vasîsinin ve sa'ir vekillerinin tasarrufu şer'an nafiz olunmayub vakf-ı mezbûrun kurâ ve mezârîni zabt ve ahâra tefviz ve umûr-ı sa'iresini ancak mûmâ-ileyh Şeyh Ahmed zîde salahû ve rü'yet ve tasarrufu iktizâ eylediğün sâbık İstanbul kâdısı Mevlâna Lütfullah zîde fezâlihû 'ilâm ve mûcibince 'amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sâdır olunmuşken bu def'a sagîr-i mezbûrun validesi [Boş] nâm hatun kurâ-yı mezkûreyi âhara iltizâm ve ol vechle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfime mugâyir canîb-i vakf-ı şerîfe gadr-ı külli olunduğun bildürüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfle 'amel olunmak için tecdîdin ricâ itmeğın vech-i meşrûh üzere 'amel oluna deyü emr-i şerîfim yazılmıştır.

Fî Evâili Re sene [1]156

[S.139- Hüküm3]

Sivas beğlerbeyisine [Boş] kâdısına ve Gümüş kazâsı na'ibine hüküm ki,

Hacı Mustafa zîde kadrihu gelüp mûmâ-ileyh evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olduğu ceddî müteveffâ Yörgüç Paşa'nın nefsi-i Gümüş kasabasında binâ eylediği cami'-i şerîfi kubbesi üzerine vaz' olunan kurşuna âhardan bir vechle müdâhale icâb itmez iken Gümüş kazâsı sakînlerinden cami'-i merkûmun hatibi olan Molla Mustafa veled-i Hacı Mehmed ve kayyum ve sa'ir ma'lûmü'l-isim kimesneler birbirleriyle yek dil ve bundan izinsiz hilâf-ı şer' altmış bin vukıyyeden mütecâviz kurşunu fuzûli ahz ve ahâra bey' ve ziyâde gadr eylediklerine fetvâ-yı şerîfesi bulunduğun bildürüb mûcibince şer'le görülüb mezbûrların vech-i meşrûh üzere murâfa'a-ı şer' fuzûli ahz ve kabz ve istihlâk eyledükleri kurşun ma'rifet-i şer'le mezbûrlardan tahsîl ve taraf-ı vakfa red ve teslim olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâili Re sene [1]156

[S.140- Hüküm 1]

Sivas beğlerbeyisine Amasya kadısına hüküm ki,
Medîne-i Amasya'da vâki' müteveffâ Yörgüç Paşa evkâfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bi'l-fi'il mütevellisi olan El-Hac Mustafa zîde kadrihü gelüb ceddî müteveffâ-i mezbûrun medîne-i mezbûrede binâ eylediği cami'-i şerîfi kurbunda vakfının vakfiye-i mâmulün-bihâsında mukayyed akâratından olub icâreteyn ile tasarruf olunan ma'lûmü'l-aded vakf menzil ve besâtin ashâbı be her sene icâb iden icârelerin taraf-ı vakfa edâ iderler iken kazâ-i mezbûrda sakîn zikr olunan vakıf menzil ve bostan ashâbından Köse Mehmed Ağa dimekle ma'rûf kimesne ile Emir Kozan oğlu Seyyid Mehmed ve Hacı Mustafa ve Pir Efendi oğlu Ahmed nâm kimesneler ile [Boş] nâm hatun birkaç seneden berü cânib-i vakfa edâsı lâzım gelen icârelerin vormeyüb zimmetlerinde kalub vakf-ı şerîfe külli gadr

eylediklerine fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildürüb fetvâ-yı şerîfesi mûcibince şer‘le görülüb mezbûrun zimmetlerinde müctemî‘ olan icâre-i vakf mârifet-i şer‘le tahsîl ve kendüye aliverilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin mahallinde şer‘le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâili Re sene 1156

[S.141- Hüküm 3]

Sivas beğlerbeyisine Tokad kâdısına hüküm ki,
Medîne-i Amasya’da vâki‘ müteveffâ Yörgüç Paşa cami‘-i şerîfi evkâfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bi’l-fi‘il mütevellisi olan El-Hac Mustafa zîde kadrihû gelüb cedit müteveffâ-i mezbûrun medîne-i Tokad’da binâ eylediği hamam vakfının vakfiye-i mâmülün-bihâsında mukayyed akâratından ve taraf-ı vakıfdan zabt ve be her sene icâr olunagelen evkâfından olmağla zikr olunan vakıf hamamı zabta senede dörder yüz guruşa icâre talibi var iken medîne-i Tokad sakînlerinden mütegalibeden tımar ağası Hacı Mehmed nâm kimesne hamam-ı mezbûru ber-minvâl-i meşrûh taraf-ı vakıfdan tâlibine icâra mûmâni‘at ve tegallüben zabt ve senede taraf-ı vakf için ikişer yüz otuz guruş verüb kûsûrun virmeyüb zimmetinde kalub vakfa gadr eylediğün bildürüb davâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesin olduğun bildürülüb fetvâ-yı şerîfesi mûcibince şer‘le görülüb mezkûr El-Hac Mehmed’in zimmetinde vech-i meşrûh müctemî‘ olub bakî kalan icâre-i vakf mârifet-i şer‘le tahsîl ve ecr-i misli ile tâlibine icâra mûmâni‘ât itdirilmemek bâbında hükmi hümâyûnum ricâ itmeğin mahallinde şer‘le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâili Re sene [1]156

[S.141- Hüküm 4]

Bafra kazâsına ve Canik muhasıl vekiline hüküm ki,

Sülehadan Mehmed zîde salahû gelüb bu Bafra'da vâki' müteveffâ Taceddin Paşa binâ eylediği Taş Mekteb-i şerîfinin berât-ı şerîfimle mu'allimi olub mekteb-i mezbûrun civârında vâki' ma'lûmü'l-hudûd vakf arsasında vâki' mülk dükkanların icâresi mekteb-i mezbûrda muallim olanlara şart ve ta'yîn olunduğu vakfiye-i mâmülün-bihâsında mukayyed ve ber-mûceb-i şart-ı vâkif mûcibince kırk seneden berü mu'allim olanlar ve bu arsa-i mezbûre icâresin dükkan ashâblarından alub bir vechle dahl olunmak icâb itmez iken müteveffâ Ali Paşa vakfının mütevellisi tarafından mültezîmi [Boş] nâm kimesne zuhûr ve ol-arsa Ali Paşa vakfı mülhâkâtından olmağla icâresün ben alırum deyü nizâ ve mugâyir-i şart-ı vâkif ve vakfiye-i mâmülün-bihâ kabza mûmâni'ât ve te'addî eylediğün bildürüb mûcibince şer'le görölüb hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i şart-ı vâkif ol-vechle olan te'addîsi men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ itmeğın şer'le görüle deyu yazılmıştır.

Fî Evâili Re sene [1]156

[S.141- Hüküm 5]

Sivas beğlerbeyi ve Darende ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
Darende kazâsına tâbi' Gemüter nâm karyede Balaban Beğ vakfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi Ebubekir zîde kadrihû gelüb bu karye-i mezbûrede vakf-ı mezbûr mahsûlâtı [bin yüz elli (Boş) senesinde] ta'şîr üzere iken Darendeli Hüseyin Paşa'nın karındaşı karye-i mezbûreden Hasan nâm kimesne zuhûr ve karye-i mezbûrede Mehmed Beşe ve Abdullah oğlu İbrahim ve Gaffar oğlu Osman ve İnce Mehmed dimekle ma'rûf kimesneler ile yek dil ve ma'lûmü'l-keyl mahsûl ve vakfi cebren ahz ve bunun re'âyasına beş yüz değnek darb ve babası Ahmed bunu tahlis için vardıkta babası mezbûrun dahî darb ve ol-darbdan müte'essüren fevt ve ziyâde gadr eylediğün ve bu babda fetvâ-yı şerîfesi

olduğun bildürüb fetvâ-yı şerîfe mücibince şer‘le görölüb ber-müceb-i fetvâ-yı şerîfe icrâ-yı şer‘ ve icrâ-yı hak olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ itmeğin şer‘le görölmak için yazılmıştır.

Fî Evâili Re sene 1156

[S.142- Hüküm 2]

Sivas beğlerbeyisine ve Divriği ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
Müteveffâ Balaban Beğ’in evlâdiyet vakfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olan Ebubekir gelüb Divriği sancağından ve kazâsı muzâfâtından Ovacık nâhiyesine tâbi‘ Germür nâm karyenin defter-i hâkânide malikâne ve divâni tarafına aid olan aşârı vakf-ı evlâd-ı Balaban Beğ ve resm-i çift ve bennak ve rüsûm-ı örfiye havâs-ı hümayûnum mülhâkâtından olmağla hass-ı merkûm mutasarrıfı defter-i hâkânide hass-ı hümayûnum hasıl kayd olunan rüsûmât ahz ve kabza kanaât itmeyüb vakitlü vakitsüz ziyâde atlu ve adam ile karye-i mezbûra varub re’âya fukarasına envâ‘-ı cevri ve eziyet-i zulüm ve teâddî eyledüklerinden ma‘ada malikâne ve divâni tarafına ait evlâd-ı vakıfa isâbet iden mahsûle dahî fuzûli müdâhale ve te’addî eyledüklerin bildürüb defter-i hâkâni mücibince ‘amel olunub hilâf-ı defter-i hâkâni ol-vechle olan müdahale ve te’addîsi men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ ve defterhâne-i ‘amiremde mahfûz olan defter-i icmâl ve mufassala mürâca‘at olundukta Ovacık nâhiyesine tâbi‘ iki yüz altı nefer re’âya ve iki zemin ve hasılı tahtında hinta ve şa‘ir yekün ma‘a gayruhû malikâne ve divâni tamam yedi bin dokuz yüz seksen [Boş] ve resm-i çift ve bennak ile yekün ma‘a gayruhû rüsûm-ı örfiye dâhil dört bin altı yüz akçe yazısı olan karye-i Germür vakf-ı evlâd-ı Balaban Beğmalikâne ve divâni tamamen deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde karye-i Germür tâbi‘-i Ovacık hâsıl an rüsûm-ı örfiye deyü dört bin altı yüz akçe

yazı ile tahrîr ve yine Ovacık nâhiyesinde karye-i Yenice ve Alaviran ma‘a gayruhâ ile birikdirilüb havâs-ı hümâyûnum mülhâkâtından olduğun mastûr ve mukayyed olduğun defter-i hâkâni mûcibince ‘amel olunmak [içün] yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Re sene 1156

[S.142- Hüküm 4]

Ber-vech-i Arpalık Çorum sancağı mutasarrıfına ve Saz kâdısına hüküm ki, Şeyh Ahmed zîde salahû gelüb müteveffâ Koca Mehmed Paşa evkâf-ı karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbi‘ Civelek ve tevâbî karye ve mezra‘a‘larının iş bu bin yüz elli altı senesi martı ibtidâsından bir sene tamamına değin zabtdan iki yüz seksen guruş tarh ve deruhte bedel-i iltizâm olan meblağ-ı mezbûru bi’t-tamam cânib-i vakfa edâ ve teslîm ve mukaddem ve muahhâr temessük zuhûr ider ise ‘amel olunmamak içün vakf-ı mezbûrun evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi Seyyid Süleyman zîde kadrihû tarafından yedine memhûr ve ma‘mülû’n-bih temessük verildiğün bildürüb askerî temessükü mûcibince zabt ve vâki‘ olan mahsûlât ve rüsûmâtı kanûn ve defter mûcibince kendüye ahz ve kabz itdirilüb ahârı dahl ve ta‘arrûz itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ itmeğın temessükü mûcibince zabt itdirilmek içün yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Re sene 1156

[S.142- Hüküm 5]

Sivas beğlerbeyisine ve Divriği kâdısına hüküm ki, Ali nâm kimesne gelüb medîne-i Divriği’de Bezzazistan mahallesinde vâki‘ mescid-i şerîfde yevmi nîm akçe ile ferâşet ciheti Seyyid Mehmed mahlûlünden mutasarrıfı Süleyman kasr-ı yedinden buna tevcih ve askerîden berât ile üzerinde iken âhrdan Molla Mustafa meşrûtiyet iddiâsıyla ferâşeti askerîden berât ba‘dehû hilâf olmağla elli beş senesi şevvalinde Divriği kâdısı Ahmed arzıyla buna ibkâ ve

Anadolu muhâsesine kayd ve mâliye berâtıyla bunun üzerinde iken mezbûr Molla Mustafa'nın tavr ve elli altı senesi saferinde ref'inden tekrar askerîden berât ve gadr eylediğün bildürüb muahhar tarih ile aldığı askerî berât ile müdâhale itdirilmeyüb askerî berâtı kaydı terkîn ve mâliye berâtı mûcibince ferâşet-i mezkûre kendüye zabt itdirilmek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve hazîne-i 'amiremde mahfûz olan Anadolu muhasebesi defterlerine nazar olundukta ferâşet-i mezkûre vech-i meşrûh tarih-i mezkûrda merkûm Ali'ye ibkâ ve Anadolu muhasebesine kayd ve maliye berâtıyla üzerinde olduğu mukayyed olub merkûmun istidâsı yerinde olmakla Molla Mustafa'nın muahhâr tarihli askerî berâtı kaydı terkîn ve yedine divân-ı hümâyûnum tarafından emr-i şerîfim verilmek bâbında bi'l-fi'il re'isülküttabım olan Mehmed Ragıp dame mecdihû dahî 'ilâm itmeğın 'ilâmı mûcibince askerî kaydı terkîn ve zabt itdirilmekiçün yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Re sene 1156

[S.143- Hüküm 2]

Sivas beğlerbeyisine ve Geldigelen ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
Erbâb-ı tıardan Fazlı nâm sipâhi gelüb Amasya sancağında Geldigelen nâhiyesinde Surluoğlanı nâm karye ve gayrîden on iki bin dört yüz akçe tımara berât-ı şerîfimle mutasarrıf olub tımar mülhâkâtından yine nâhiye-i mezbûra tâbi' Gökoluk karyesinin malikânesi Amasya'da vâki' Hasırcı zâviyesi vakfi ve divânisi tımar müşterekiyle bunun kayd ve berâtına dâhil Amasya sancağında vâki' olub ancak nıfs niyâbet ve aded-i ağnam ve sa'ir bedihevâ mirlivâya hasıl yazılmağla mirlivâ hassı zâbitleri olanlar karye-i mezbûrenin vâki' olan niyâbet ve ma'a rüsûm ve aded-i ağnam ve bâd-ıhevâ ve arûsiyenin nısfını almağa kanaât itmeyüb karye-i mezbûrede vâki' zemîn-i mücerret ve zemîn-i mevkûf deyü

mukayyed olan zemînlerin resimlerinde mirlivânın alakâsı yoğuken zikr olan zemînleri her biri öküzlüklerinden iki şer guruş resm talebiyle hilâf-ı kânûn ve defter re'âyâyı rencide parakende ve perişân olmalarına bâdî olduklarun bildürüb defter-i hâkâni mûcibince 'amel olunub hilâf-ı defter-i hâkâni zahîr olan müdâhaleleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan rûznâmçe-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukta Geldigelen nâhiyesine tâbi' altmış beş nefer re'âya ve zemîn-i mücerret haliya der tasarrûf-ı zemîn-i mevkûf Yar Ahmed haliyâ der tasarrûf-ı Muslu ve üç nefer mevkûf re'âya ile hâsılı nim ve hinta resm-i tapu-yu zemîn ve nısf deşt-ibâni ve aded-i ağnam ve bâd-ıhevâ ve arûsiye yekûn ma'a gayruhâ dört bin beş yüz akçe yazar karye-i Gökoluk malikâne-i tamam vakf-ı zâviye-i Hasırcı der Amasya divâni tımar defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve tahtında niyâbet ani'r-rüsûm ve aded-i ağnam ve bâd-ıhevâ ve arûsiye yekûn üç yüz on nefer yazılar ile ol-dahî tahrîr ve defter-i icmâlde karye-i Gökoluk tâbi'-i Geldigelen hâsılı divâni deyü ol miktar akçe yazı ile tahrîr üç bin iki yüz akçesi müstakil ber-icmâl ve icmâl-i mezbûrun icmâli bozulmamak üzere bin dört yüz akçesi mezkûr Muslu tımarı mülhâkâtı bin üç yüz akçesi dahî yine Geldigelen nâhiyesine tâbi' Dadu nâm karye ve gayrîden yigirmi altı bin doksan beş akçe zeâmeti mutasarrıf Ali Bosnavî'nin zeâmeti aklâmı bakîsi müşterekleri kaydı olub karye-i mezbûrenin yazı-yı mezkûresinden bakiyesinin üç yüz akçesi dahî ifrâz ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi' Veray nâm karye ve ma'a gayrihû birikdirilüb beş bin akçe ol dahî ber-icmâl ve beş yüz akçesi Argoma nâhiyesinde Sulu nâm karye ve gayrîden sekiz bin sekiz yüz akçe tımara mutasarrıf Osman ve beş yüz akçesi dahî karye-i Veray el-mezbûre ve gayrîden yedi bin dört yüz akçesi tımara mutasarrıf Hüseyin veled-i Ahmed ve beş yüz akçesi dahî Argoma

nâhiyesinden Odad nâm karye ve gayrîden yedi bin iki yüz akçesi timara mutasarrıf İsmail veled-i İbrahim ve üç bin akçesi dahî yine Argoma nâhiyesinde Türkmenliulya nâm karye ve gayrîden yedi bin yedi yüz akçe tımar mutasarrıf Mehmed veled-i Mustafa'nın tımarları mülhâkâtından bakîsi müşterekleri kaydında yine niyâbet ve nısf badihevâ ve nısf rüsûm-u arûsiye ve nısf aded-i ağnâm ve nısf-ı deştibâni tımarhâ-yı sipâhiyân ve merdân-ı kalâ gayr-i ez havas-ı hümâyûn ve zü'emâ ve tımarhâ-yı serbest karye-i Yağıbasan der nâhiye-i Geldigelen resm-i deştibâni haneden haneye iki şer akçe alunur deyü fi senede otuz bin dokuz yüz doksan beş akçe yazu ile ol dahî defter-i icmâlde tahrîr ve mirlivâ hassı mülhâkâtından ol dahî mastûr ve mukayyed defter-i hâkâni mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Re sene 1156

[S.144- Hüküm 2]

Tokad mollasına hüküm ki,

Silahdâr-ı sâbık müteveffâ Bıyıklı Mustafa Paşa'nın Bozok kazâsında Divani nâm karyede binâ eylediği cami'-i şerîfinin berât-ı şerîfimle hatibi ve mu'allim-i sıbyânı olan Mehmed ve imam Hüseyin ve mü'ezzîni diğer Hüseyin kayyımı Ali Osman nâm kimesneler gelüb bunlar Tokad muka'atası mâlından almak üzere yevmi [Boş] akçe vazîfeye berât-ı şerîfimle mutasarrıf olmağın berâtları mûcibince hizmetleri mukâbelesinde müstehâk oldukları vazîfelerini Tokad'da sakîn Tokad voyvodası [Boş] nâm kimesneden taleb eylediklerinde voyvoda-yı mezkûr tamah-ı hâmından nâşî her birinin yevmiyelerinden otuzar kırkar para noksan teklifi ile bunlara gadr sevdâsında olduğun bildürüb berâtları mûcibince hizmetleri mukâbelesinde müstehâk oldukları vazîfeleri tamamen alıverilüb noksan teklifi ile ta'allül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ

eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölüb ihkâk-ı hâk olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Re sene 1156

[S. 144- Hüküm 4]

Osmancık kâdısına hüküm ki,

Nezâret-i sadr-ı azamîden olan evkâfdan Osmancık kazâsında vâki' müteveffâ Koca Mehmed Paşa evkâfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi Seyyid Süleyman gelüb müşârün-ileyhin Osmancık'da vâki' cami'-i şerîfi ve imâreti evkâfının kurâ ve mezârî ve musakkâfatın Osmancık kazâsı sakînlerinden mütegalibeden bazı kimesneler hevâlarına tâbi' kâdıya istinâden noksan baha ile fûruht ve vakf-ı kadîmeye gadr murâd eyledüklerün bildürüb ol-babda istid'â-yı inâyet ve kazâ-i Osmancıkda vâki' merhum Koca Mehmed Paşa evkâfının evlâdiyet üzere mütevellisi mezkûr Seyyid Süleyman kazâ-i mezbûr ahâlisinden ba'zı kimesneler vakfının kurâ ve mezârînin musakkâfâtı sa'iresini birbirlerine i'ânet ve ittifâk ile bedel-i mislinden noksan ile tegâllüben iltizâm ve zabt idüb bedel-i misli ile tâlib olanlara mûmânî'at eyledüklerinden ma'ada zikr olunduğu üzere be her sene harç-ı defter nâmına kuzâtın tamâh-ı hâmı sebebiyle kadr-ı ma'rûfdan ziyâde bî vech-i şer'iyesi mütâlebesiyle vakf-ı şerîfe gadr olunmağın vakf-ı mezbûr nezâret-i sadr-ı azamîden olmağla be her sene hisâb ve kitâbı cümle mürtezîkası yedlerinde olub tasdiklerini mü'sîr mûmzâ ve mahtûm defter mûcibince evkâf müfettişi huzurunda ma'rîfet-i şer'le rû'yet olunub ahâliye ve kuzâta bî-vech-i şer' umûr-ı vakfa müdâhale itmek üzere müteveli-i mezbûrun kâ'imakâmı emr-i şerîfim sūdûrunu iltimas eylediğün kıdvetü'l-ulemâ'i'l-muhakkikîn hâlâ evkâf müfettişi mevlâna Molla İbrahim zîde ilmi hû 'ilâm itmeğın 'ilâmı mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

[S.146- Hüküm 1]

Sivas beğleyisine ve Kazabâd kâdısına hüküm,

İstanbul kâdısı nezâretinde olan evkâfdan İstanbul'da merhum ve ma'fûrûnleh Sultan Selim Han tabe serâhû cami'-i şerîfi kurbunda vâki'Sivasî tekyesinin şeyhi ve mütevellisi olan sagir Şeyh Abdalbaki tarafından bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle kâ'imâkam-ı mütevellisi olan Şeyh Ahmed zîde salahûm arz-ı hâl idüb sagîr-i mezbûrun evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mutasarrıf olduğu evkâfi karyelerinden Kazabâd kazâsına tâbi' Re'is ve Meris nâm karyelerinin elli altı senesi martı ibtidâsından şubatı gayetine değin zabtına mûmâ-ileyh Es-Seyyid El-Hac Derviş zîde şerefhûya iltizâm ve yedine memhûr zabt temessûkü verilmişken ecânibden Hacı Mustafa nâm kimesne zuhûr ve kurâ-yı mezkûreyi Ümmü Gülsüm nâm hatundan iltizâmen aldım deyü hilâf-ı şer'-i şerîf mûmâ-ileyhin zabtına mûmâni'at ve ol vechle vakf-ı mezbûrun ihtilâline ve kurâ-yı mezkûre re'âyasının parakende ve perişân olmalarına ba'is olduğun bildürüb ol bâbda hükm-i hümâyûnum ricâ ve bâlâda mezkûr Sivasî tekyesinin bi'l-meşrûtâ bâ-berât-ı âlî şeyh ve mütevellisi Abdülkadir bin Abdülmecid Efendi nâm sagîrin tevliyet-i mezkûrede bâ fermân-ı âlî kâ'imakâmı olan mûmâ-ileyh Şeyh Ahmed meclis-i şer'-i enverde sâgir-i mezbûrun vasî-i muhtarı vekilesi Emetullah hatun ve kıbel-i şer'-i enverden vasîye-i müteveffiyenin sagîr-i mezbûrun vâlidesi Ümmü Gülsüm nâm hatun ve kezâlik kıbel-i şer'-i enverden mansûb-ı nazırı Hacı İbrahim Ağa dimekle ma'rûf kimesne hazirân olduğu halde şeyh-i sagîr-i mezbûrun ebâ an ced yedindeki temlik-nâme-i hümâyûn mantukunca mutasarrıf olduğu Kazabâd kazâsına tâbi' Re'is ve Meris nâm karyelerin iş bu bin yüz elli altı senesi martı ibtidâsından sene-i mezbûre şubatı gayetine değin bir sene tamamına değin bir sene tamamen

zabtını yedindeki kâ'imakâmlık berâtı mûcibince kadîmden olageldiği üzere iki yüz elli guruş bedel-i iltizâmla mütegalibe-i merkûm Seyyid El-Hâc Dervîş zîde şerefhûya iltizâm ve yedine memhûr zabt temessükü dahi verilmişken ecânibden Hacı Mustafa nâm kimesne tezvîre sâlik ve sâgir-i mezbûrun vasî-i muhtarı vekilesi mezbûre Emetullah hatun ve vasî-i müteveffiyesi merhum Ümmü Gülsüm hatun ve nazır-ı mezkûr El-Hac İbrahim Ağa'dan bir ferdin haber almayub ve karye-i mezkûre için kimesneden bir akçe ve bir habbe almışlar değiller iken vasîye-i mezbûre Ümmü Gülsüm ağzından karye-i mezkûreler için yedinden mütegalibeye dört yüz guruş bedele iltizâm oldu deyü bir kıt'a sahte ve müzevver temessük peydâ ve mûcibince emr-i âlî ihrâc ve zikr olunan karyelerin meccânen zabt ve sâgir-i mezbûra gadr eyledü deyü olan teşekkisini hazirân-ı mezkûrundan her biri dahî ba'de'l-tasdîk mezbûr El-Hac Mustafa' nın mültezimliği müzevver ve sahte olmağla yedine verilen fermân-ı âlînin kaydı terkîn ve zikr olunan karyeler re'âyasının asûdeliği melhûs ve matlûb olmağla iki yüz elli guruş bedel iltizâm ile mültezîm-i evvelan zabt idüb mültezîm-i sanî ve sa'ir dahl ve müdâhale itdirilmemek için emr-i şerîfim sūdûrunu istirhâm eylediğün İstanbul mahkemesinde bâb na'ibi olan Es-Seyyid Mevlâna Mehmed zîde ilmihû 'ilâm itmeğün 'ilâmı mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Re sene [1]156

[S. 148- Hüküm 1]

Samsun ve [Boş] kâdılarına ve Canik muhassıl vekiline hüküm ki,
Dârü's-sa'de ağası nezâretinde olan evkâfdan Amasya'da merhûm ve mağfurünleh Sultan Bayezid Han tâbe serâhûnun evkâfi karyelerinden Samsun kazâsına tâbi' Kösele ve [Boş] ve [Boş] tevâbî karyelerinin zâbîti olan [Boş] zîde kadruhû gelüb kurâ-yı mezbûrûn toprağında zira'at ve hırâset idenlerden

zira'atleriyle hâsıl eyledikleri terekelerin beşte bir öşürleri ile müstakil meyvesi satılan bahçelerinden hâsıl olan meyvelerinden zira'ât eyledikleri mercimek ve bakla ve penbe ve kendir ve keten bunun emsâli el ile bulunandan şer'le müteveccih olan öşürlerin ve sa'ir hukûk ve rüsûmların dahî kanûn ve defter mûcibince talep eyledikleri mezkûr Kösele karyesinden Mehmed nâm kimesne başına karye ahâlisinden cümle alet-i harb ile çıkup hilâf-ı kanûn ve defter edâda ta'allül ve birilerine dahî tahrîk ve ihtilal ve verdirmeyüb gadr-ı külli eyledüklerin bildürüb kanûn ve defter mûcibince alıverilüb hilâf-ı kanûn ve defter ta'allül itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden kanûn üzere 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Re sene 1156

[S.148- Hüküm 2]

Sivas beğlerbeyisi [Boş] Paşaya ve Amasya ve [Boş] kâdısına hüküm,
Dârü's-sa'de ağası nezâretinde olan evkâfdan Amasya'da vâki' merhûm ve mağfurunleh Sultan Bayezid Han vakfının mütevellisi olan Seyyid Mustafa'ya gelüb Amasya'da sakîn Rıdvan-zâde Ahmed Beğ ve müfti Halil efendi ve Geyikcioğlu Hacı İbrahim dimekle ma'rûf kimesneler zimmetlerinde ber-mûceb-i temessük karz-ı şer'den beş yüz guruş mâl-ı vakıf olmağla talep eyledikte bugün yarın deyü bî vech-i şer'î ta'allül ve vakfa gadr eyledüklerin bildürüb şer'le görölüb ber-mûceb-i temessük mezbûrların zimmetlerinde olan mal-ı vakf tamamen tahsîl ve tevliyet hasebiyle buna alıverilüb ta'allül etdirilmeyüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin mahallinde şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Re sene 1156

[S.148- Hüküm 4]

Tokad na'ibine ve Tokad voyvodasına hüküm ki,
Tokad'da vâki' Ayas Ağa vakfının vazîfe-i mu'ayyene ile evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere berât-ı şerîfimle mütevellisi olan Mehmed zîde kadruhû gelüb vâkîf-ı mûmâ-ileyh vakfının tevliyetini evlâd-ı evlâdının batn-ı evvelisine şart ve ta'yîn eylediği vakfiye-i mâmülün-bihâsında mukayyed olub batn-ı sânisinde olanlar taraflarından dahl olunmak icâb itmez iken batn-ı sâvide olan evlâddan Ömer nâm kimesne zuhûr ve tevliyet-i mezbûr evlâda meşrûta olub batn-ı evvele şart kılınmamıştır deyü kavli hodu ile hilâf-ı şart-ı vâkîf bir takrib ile isdâr itdirdiği emir ile sâbık Tokad na'ibi Kuru Malik oğlu İbrahim Efendi dimekle ma'rûf kimesneye istinâden bin yüz elli beş senesinde vâki' vakf-ı mezbûrun der-anbar ve bunun ahz ve kabzına mûmâni'at ve ol vecihle mahsûl-ı vakf ambarda kalub mürtezikâya bir nesne verilmeyüb gadr itmekle tevliyet-i mezbûre ber mûceb-i vakfiye-i mâmülün-bihâ batn-ı evvele şart olub batn-ı sâvide olanların alakâsı olmadıgün bâ-emr-i âlî mütevellî nasb ve ta'yîn olunan sâbık Tokad müftisi Mevlâna Abdurrahman bundan akdem Tokad na'ibi olan Mevlâna Ahmed zîde ilmihûma huzurlarında sâbit ve zâhir bî-vech-i şer'-i mu'arazâdan men' birle mûmâ-ileyhûmânın imzalarıyla mûmzâ cânib-i şer'-den hücceti şer'îye verildiğün bildürüb hüccet-i şer'îye mûcibince 'amel ve tevliyet-i mezbûre yedinde olan berât ve şart-ı vâkîf mûcibince kedüye zabt ve der-anbar olunan galle-i vakfi tevliyeti hasebiyle ahz ve kabz mezbûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i şart-ı vâkîf ve hüccet-i şer'îye müdâhalesi men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve hazîne-i amiremde mahfûz olan Anadolu muhasebesi defterlerine nazâr olundukta vazîfe-i mu'ayyene ile evlâd-ı evkâfdan ber-vech-i meşrûh batn-ı evvelde olan Mehmed'in berât-ı şerîfimle hâlâ üzerinde olduğu

mastûr ve mukayyed bulunmağın kaydı ve berât-ı mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Re sene 1156

[S.150- Hüküm 1]

Sivas beğlerbeyisine [Boş] ve Simre-i Ladik kazâsı na‘ibine hüküm ki,
Ladik kazâsı sakînlerinden kıdvetü’s-sadât-ı kirâm Süleyman zîde şerefheû südde-i sa‘adetime arz-ı hâl idüb mûmâ-ileyh kazâ-i mezkûr mahallâtından Tahsin mahallesinde vâki‘ Üzümlüpınarı ve Üzümlü mescidi nâm-ı diğêr Taşlıpınarı ve Taşlı mescidi demekle ma‘rûf mescid-i şerîf evkâfının bi’l-fi‘il berât-ı şerîfimle mütevellisi olub bu hâlâ mescid-i mezkûrun imamı olan [Boş] nâm kimesneye şart-ı vâkıf ve berâtı mûcibince hizmeti mukâbilesinde müstehâk olduğu vazîfesün edâ idüb kusuru yoğuken imâm-ı mezkûr kana‘at itmeyüb mücerred ta‘cîz kastıyla hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i şart-ı vâkıf ve berâtından ziyâde vazîfe mütâlebesi ile te‘addî ve rencideden halî olmadığın bildürüb mezkûrun hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i berât ziyâde vazîfe mütâlebesi ile zâhir olan te‘addîsi men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmekle şer‘le men‘ olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Re sene 1156

[S.150- Hüküm4]

Sivas [Boş] kâdısına ve Sivas mütesellimine hüküm ki,
Sivas’da vâki‘ Büyük Ali Baba ve Küçük Baba zâviyesinin mütevellisi olan Es-Seyyid Ali zîde şerefehû gelüb tevliyet-i mezbûr bundan akdem buna tevcih ve berât-ı şerîfimle üzerinde iken Emine ve Aişe nâm hatunlar dahî evlâdiyet iddi‘a ve vakfının on dört buçuk kise deyni olmağla meblâğ-ı mezbûrun nısfını edâya mezbûretân te‘ahhdüd ve canîb-i şer‘den hüccet-i şer‘iye verilmesi ve deyn-i mezkûrun nısfını edâ itmek üzere kabul ve bu şartla tevliyeti mezbûrun nısfını

Emine ve Aişe nâm hatunlara ferâğ ve kasrîyet eyledikten sonra mezbûretan meblâğ-ı merkûmu edâdan imtinâ' ve taraflarından vekilleri murafâ-i şer' olduklarında ve her sene merkûma yüzer guruş verüb ma'adasını vakfin deyni edâ olunmak üzere sulh ve canîb-i şer'den hüccet-i şer'îye verilmişken mezbûretan ba'zı müfsidlerintahrikleriyle şirrete sâlik vekilin verdiği hüccete 'amel itmeyüz deyü hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i fetvâ-yı münîf ta'ciz ve rencideden halî olmadığına binâen Sivas fetvâ emini olan İbrahim Efendi sabık kazasker Zeynel Abidin Efendi 'ilâmı mûcibince mukaddemâ mevla olub şer'le görölüp ihkâk-ı hak olunmak için sâdır olan emr mûcibince ahvâlleri şer'le görüldükte vech-i meşrûh üzere olduğu şer'an sabît oldukta mezbûretân bir vechle kâni' olmayub vakfının kurâ ve mezârîlerine fuzûli müdâhale ve da'vâsı Asıtâne'de görölmek üzere bildürüb mahallinde şer'le görölüp mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf müdâhaleleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve divân-ı hümâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma müraca'at olundukta ber-minvâl-i meşrûh mûmâ-ileyhin 'ilâmı mûcibince kırk beş senesinde emr-i şerîf [S.149] verildikten sonra Sivâs'da vâki' müteveffâ Büyük Ali Bâba zâviyesinin zâviyedârı Emine Hatun'un yedinde mevcut kazasker-i sâbık 'ilâmıyla verilen berât mantûkunca tevliyet ve zâviyedârlık Aişe hatun ile iştirâken mutasarrıf iken ve diğeri Ali Baba zâviyesine mutasarrıf olan Seyyid Ali tarafından müdâhale iktizâ eylediğün bi'l-fi'il Rumeli kazaskeri olub imam-ı evvel Mehmedkâdisıyla bin kır altı tarihinde verdiği 'ilâmı mûcibince emr-i şerîf verildiği mastûr ve mukayyed bulunmağın mahallinde şer'le görölüb husıs-ı mezbûrda sıhhat ve hakikâtini ol vechle Dersâ'dete arz ve 'ilâm olunmak için emr-i şerîfim tahriri bâbında bi'l-fi'il resisülküttabım Mehmed Zaim dame mecdihû 'ilâm itmeğün 'ilâmı mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

[S. 153- Hüküm 4]

Zile ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,

Tokad kazâsında vâki‘ Ayas Ağa vakfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere berât-ı şerîfimle mütevellisi olub Zile kazâsında sakîn Mehmed nâm kimesne gelüb tevliyet-i mezbûreye âhardan müdâhale ve rencide olunmak icâb itmez iken ecânibden Rabia nâm hatun zuhûr ve evlâdiyet iddi‘asıyla fuzûli rencideden hâlî olmadıĝun bildürüb husus-ı mezbûre vukûf-ı ta‘ammı olan bi-garaz müsîn ve ihtiyârlardan sû‘al ve sıhhat ve hakikât üzere arz ve ‘ilâm olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eylediĝi üzere mahallinde şer‘le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ra sene 1156

[S.153- Hüküm6]

Gedegra kâdısı na‘ibine hüküm ki,

Amasya sancaĝında Gedegra nâhiyesinde vâki‘ Hamid Beĝ evkâfının cibâyetinecerik??mü‘ezzin dimekle ma‘rûf Mehmed nâm kimesne berât-ı şerîfimle mutasarrıf iken cihet-i mezkûre muhaddes olmaĝla evlâd-ı vâkıfdan mütevellî olan Mehmed ve Seyyid Abdulfettah iltimaslarıyla mukaddemâ cihet-i mezkûrenin kaydı ref‘ ve terkîn olduktan sonra tekrar vakf-ı mezbûr kurâ ve mezârîde olub müsa‘ade-i külliyesi olmaĝla vakf-ı mezbûra bir câbi elzem olduĝunu Gedegra na‘ibi Eş-Şeyh Mustafa zîde ilmihû bâde’l-arz ahâli-i kazadan mazbutü’l-esâmi üç nefer kimesneler dahi mazmûn-ı hakkı tasdik ve yedinde olan fetvâ-yı şerife mûcibince cibâyet-i mezkûrenin kaydı tashîh ve kemâfi’l-evvel mezbûr cerik? Mehmed’e tevcih ve ibkâ olunmak bâbında bundan akdem a‘lemü’l-ulemâi’l-mütebahhirîn bi’l-fi‘il Anadolu kâzaskeri olan Mevlânâ Boluvîzâde Mehmed Emin edemallâhû te‘âlâ fezâilihû ilâm itmeĝin mûcibince

askeri tarafından sehven berât virüb şimdi vakf-ı mezbûr mütevellileri mezbûrân Mehmed ve Seyyid Abdulfettah cihet-i mezkûre muhdes olduğundan başka vakıfda müsa'ade olmamağla cibâyet kaydı ref' ve terkîn olunmak bâbında arz-ı halleriyle istirhâm iken cibâyet-i mezkûre merreten bâde'l-uhrâ terkîn ve tashîh olunub birbirlerinin gıyablarında arz ve arz-ı hâl etmeleriyle hakikât-i hâl ma'lûm olmayub mahallinde muslûhin hazırân oldukları halde murafâ' vefî nefsi'l-emr vakf-ı mezbûrun müsâdesi olmayub cibâyete muhtaç olmadığı şer'an sâbit ve zâhir olur ise cibâyet-i mezkûrenin imdi ref' ve terkîn ve vazife talebiyle rencide olunmamak üzere mezbûran Mehmed ve Seyyid Abdulfettah yedlerine senki na'ib-i mûmâ-ileyhsin sana hitaben emr-i şerîfim sudûrunu istidâ eyledikleri Mevlâna-yı müşârü'n-ileyh 'ilâm itmeğın 'ilâmı mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî EvâhiriRa sene 1156

[S.154- Hüküm 2]

Sivas beğlerbeyisine ve İskilip ve [Boş] kâdılarına hüküm ki, İskilip kala'sında sakîn [Boş] ve [Boş] ve [Boş] ve dahî sa'irleri gelüb kala'-ı merkûme derûnunda vâki' cami'-i şerîfin tahtında İskilip sakînlerinden İsmail nâm kimesne lağım idüb cami'-i şerîfin altına tam ve ev bina edüp cami'-i şerîfin harabına badî ve zarar-ı şer'isi olmağla zikr olunan cami'-i şerîf tahtında mezbûrun muhdes ebniyesinin men'i için verilen fetvâ-yı şerîfe mûcibince murâfâ'-i şer'-i şerîf olduklarında merkûmun muhdes ebniyesine cami'-i şerîfe zarar-ı şer'isi olduğu şer'an sabît ve zahîren men' ve def' ve men'i için tenbih birle canîb-i şer'den hüccet-i şer'ie verilmeğın mezbûresine ol hüccet-i şer'ie merkûme memnû' ve mütenebbih olmadığı bildirüb kanûn-ı şerîf ve hüccet-i şer'ie mûciblerince şer'le görölüb muhdes ebniyesi zarar-ı şer'isi men' ve def'

olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri R sene 1156

[S.155- Hüküm 4]

Sivas beğlerbeyisine ve Darende ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
Sadât-ı kirâmdan Es-Seyyid Şeyh Maksud zîde salahû gelüb Divriği sancağında ve Darende kazâsı muzafâtından Ovacık nâhiyesine tâbi' Miri nâm karyenin defter-i hâkânide tamam malikânesi hisse-i vakf-ı zâviye-i Şeyh Balıcak ve divânî havas-ı hümâyûnum mülhakatından ve had zaviye-i mezbûrenin evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere zâviyedâr ve vakfının mütevellisi olub ahârın bir türlü alâkası olmayub ecânibden bir vecihle dahl olunmak icâb itmez iken Derandeli müteveffâ Hüseyin Paşa oğlu Darende sakînlerinden Yusuf Beğ dimekle ma'rûf kimesne fuzûli ve bilâ sened karye-i mezbûre malikânesini zabt ve zâviye-i mezbûre vakfına aid olan senevî ikişer yüz guruşdan dört senede sekiz yüz guruşluk malikâne mahsûlünü tegallüben ahz ve kabz ve yine Darende sakînlerinden Çebe oğlu Mustafa nâm kimesne dahî on sene mikdarı fuzûli ve bilâ-sened zabt ve zâviye-i mezbûreye aid olan malikâne mahsûlünü ahz ve kabz eylediğinden ma'ada mugâyir-i defter-i hâkâni müdâhale ve te'addîden halî olmadukların bildürüb karye-i mezbûre malikânesi ber müceb-i defter-i hâkâni zâviye-i mezbûre tarafından zabt ve malikâne tarafında aid olan mahsûlünü kanûn ve defter mücibince ahz ve kabz itdirilüb hilâf-ı defter-i hâkâni mezkûrların bir türlü dahl ve ta'arrûz itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca'at olundukta Ovacık nâhiyesine tâbi' altmış altı nefer re'âya ile karye-i Miri hasıl ani'l-hums ma'an gayruhu beş bin iki yüz elli akçe hisse-i vâkf-ı zâviye-i Şeyh Balıcak malikâne

tamamen üç bin yüz yigirmi beş ve hisse-i divâni hâsıl-ı tâmmı üç bin yüz yigirmi beş akçe resm-i çift yekün ma'a gayruhu hisse-i divâni ma'a rüsûm-ı sa'ire dört bin dört yüz yetmiş yedi akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evahiri R sene 1156

[S.156- Hüküm 3]

Sivas beğlerbeyisine ve Tokad mollasına ve [Boş] kâdısına haüküm ki, Tokad'da vâki' Ayas Ağa vakfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere berât-ı şerîfimle mütevellisi olan Mehmed nâm kimesne arz-ı hâl idüb tevliyet-i mezbûreye âhardan dahl olunmak icâb itmez iken ecânibden olub evlâdlıkla kat'a alâkası olmayan Rabia nâm hatun zuhûr ve kavlı-i hodu ve evlâdiyet iddiâsıyla hilâf-ı şer'î şerîf bunu rencide ve remideden halî olmadığun bildürüb husus-ı mezbûr bi'l-muvâcehe vukûf-ı tâmmı olan bî garaz müsîn ve ihtiyârlardan su'âl ve keyfiyet-i ahvâl sıhhat ve hakikâti üzere dersa'âdetime arz ve 'ilâm olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eylediği ecilden şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri R sene 1156

[S.158- Hüküm 4]

Sivas beğlerbeyisine ve Sivas kâdısına hüküm ki, Medîne-i Sivas'da vâki' müteveffâ Gazi Abdulvehhab kuddise sırrihü'l-azîz evlâdından Seyyîd El-Hac Osman ve Seyyid Mehmed ve El-hac Seyyid Halil ve Seyyid diğer Mehmed ve Seyyid Ömer ve Seyyid diğer Mehmed ve Seyyid Derviş ve Seyyid diğer Mehmed ve Seyyid Ahi ve Seyyid diğer Derviş ve Seyyid Mustafa ve Seyyid Hasan ve karındaşları Seyyid Ahmed ve Seyyid İbrahim ve Seyyid diğer Mehmed ve Seyyid Osman ve Seyyid Ali ve Seyyid Mahmud ve

Seyyid İshak zîde şerefehûm gelüb bunların ceddleri azîz-imûmâ-ileyh kazâ-i mezbûrda vâki' defter-i hâkânide mukayyed vakfının gallesinden evlâd-ı evlâdının zükûr ve inâsına ale's-seviye hisse verilmek şart ve ta'yîn eylediği vakfiye-i mâmûlün-bihâsında mukayyed ve bunlar vakf-ı mezkûrun evlâd-ı evlâdının zükûr ve inâsında olub şart-ı vâkıf galle-i vakıfdan hisselerine isâbet ideni ahz itmek istediklerinde içlerinden bazıları ziyâdeye tecâvüz ve tevessül cüz'i nesne teklîf ve gadr murâd eylediğün bildürüb şart-ı vâkıf mûcibince 'amel olunub hilâf-ı şart-ı vâkıf ta'allül ve nizâ itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri R sene 1156

[S.158- Hüküm 5]

Sivas beğlerbeyisine ve Sivas ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
Sadât-ı kirâmdan Seyyid El-Hac Osman ve Seyyid Mehmed ve El-Hac Seyyid Halil ve diğer Seyyid Mehmed ve Seyyid Ömer ve diğer Seyyid Mehmed ve Seyyid El-Hac Mehmed ve Seyyid Derviş ve diğer Seyyid Mehmed ve diğer Seyyid Derviş ve Seyyid Mustafa ve Seyyid Hasan ve karındaşları Seyyid Ahmed ve Seyyid İbrahim ve diğer Seyyid Mehmed ve diğer Osman ve Seyyid Ali ve Seyyid Mahmud ve Seyyid İshak südde-i sa'adetime arz-ı hâl idüb Sivas sancağında ve nâhiyesinde evkâf-ı zâviye-i Abdulvehhab Gazi der Sivas ashâb-ı azâmidendirler radıallâhû te'ala defter-i evkâfda yazıldığı mahalde karyenin Kilise der kazâ-i Zile tâbi' Özükağa malikâne-i vakf-ı zâviye-i mezbûre ber mûceb-i vakfiye-i şer'îye ve defter-i atık hâsıl bin sekiz yüz yekün ma'a gayruhu beş bin iki yüz seksen bir akçe el mutasarrıf uhde-yi tevliyet rub' mahsûl ber mûceb-i vakfiye-i şer'îye tevliyet mezbûr evlâda meşrûtadır haliyâ der dest-i Hasan bin Şehzade berât-ı hümâyûnum ve cihet-i meşihât ve cihet-i sa'ire adet üç

zâviye-i mezbûreye ashâb-ı hayrdan Ahmed bin Çakırcı kurâ-yı mezbûreyi vakf idüb Şeyhzâde dimekle ma'rûf Şeyh Ahmed'e zâviye-i mezbûrenin tevliyetini şart idüb ve cihet-i tevliyet için rub' mahsûlu ta'yîn idüb ba'de'l-vefât şeyh-i mezbûrun eslâh evlâdına ve ebnâ-i evlâdına batnen ba'de batnin sâbık kuyûd üzere şart idüb ve selâse erbâ'ı mesâlih-i çeşme ki zâviye-i mezbûre kurbunda carî itmesi ve mesâlih-i zâviye-i mezkûreye ta'yîn idüb şeyhe ve huffâza hisse-i zâviyeden vazîfe şart eylediği ber müceb-i vakfiye-i şer'îye kayd ve defter olduğu haliya zikr olunan çeşmenin eseri nâ-'ma'lûm ve i'âdesi mümkün değildir deyü defter-i evkâfda muharrir kalemiyle tahrîr ve bunlar şeyh-i mezbûrun evlâdlarından vakf-ı mezbûrun tevliyetine evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mutasarrıf olub defter-i hâkânide cihet-i tevliyet ta'yîn olunan rub mahsûle dahl olunmak icâb itmez iken zâviye-i mezbûre şeyhi olan [Boş] nâm kimesne zâviye hissesinde defter-i hâkânide şeyhe ta'yîn olunan vazîfesin ber müceb-i şart-ı vâkîf ahz ve kabza kanaât itmeyüb hilâf ve defter-i hâkânî cihet-i tevliyete ta'yîn olunan rub' mahsûl tevliyete fuzûlî müdâhale eylediklerün bildürüb defter-i hakanî ve şart-ı vâkîf mücebince 'amel olunub mugâyir-î şar-t vâkîf ve hilâf-ı defter-i hâkânî bir vechle ta'allül ve nizâ itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i evkâfa müracât olundukta vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkânî mücebince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhir sene 1156

[S.160- Hüküm 5]

Ladik ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,

Seyyid Nureddin evlâdından Es-Seyyid Abdülhâlim ve Es-Seyyid Abdülaziz zîde şerefehûmâ ile Şerife Emetullah nâm hatun südde-i sa'detime arz-ı hâl idüb

Amasya sancağında Ladik nâhiyesine tâbi‘ yüz otuz nefer re‘âya ve üç zemin ile karye-i Akpınar nısf malikâne vakf-ı Seyyid Taci haliyâ evlâdı tasarrufunda ve nısf-ı âhar malikâne vakf-ı çeşme-i Pınar İsmail ve divâni hass-ı hümâyûn hasıl-ı divâni ma‘a niyâbet nim hınta yekûn ma‘a gayruhâ yedi bin akçe yazu ile defter-i hâkanîde mukayyed ve bunlar Seyyid Taci evlâdından olmalarıyla ber mûceb-i defter-i hâkânî karye-i mezbûrenin nısf malikânesine mutasarrıf olmalarıyla karye-i mezbûreyi Pınar-ı İsmail vakfi ve hass-ı hümâyûnum mutasarrıfıyla zabt ve vâki‘ olan malikâne mahsûlünün nısfını kanûn ve defter mûcebince ahz ve kabz murâd eyledikte âhardan [Boş] ve [Boş] nâm kimesneler zuhûr ve mücerred karye-i mezbûrenin [Boş] Seyyid nâm evlâdına ait olan nısf malikâne mahsûlünü ahz ve kabz kastıyla evlâd münkariz oldu ve gah Seyyid [Boş] evlâdının alâkası yoktur bizler zabt iderüz deyü hilâf-ı defter-i hâkânî fuzûli müdâhale ve bunlara gadr eyledüklerün bildürüb mezbûrların ol vechle bî-vech-i şer‘-i zahîr olan müdâhale ve te‘addîlerin men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i ‘amiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca‘at olundukta vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkânî mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâli Ca sene 1156

[S.161- Hüküm 2]

Sivas beğlerbeyisine Ladik ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,

Amasya sancağında Simre-i Ladik nâhiyesinde Balay nâm karye ahâlisi gelüb bunların karyelerinin defter-i hâkânide nısf malikânesi vakf-ı medrese-i Hızır Paşa ve rub malikânesi mülk-i Mehmed Çelebi bin Tursun Beğ ve rub‘-ı âhar vakf-ı medrese-i Firuz Ağa divânisi tımar ve niyâbet ve nısf badihevâ ve nısf resm-i arusâne aded-i ağnâm-ı vilâyet-i Rum’un mîr-i mirân-ı hassı mülhâkâtından iken

karye-i mezbûre ile sa'ir nâhiye-i mezbûrdan on altı aded kurânın niyâbet ve nısf badihevâ ve nısf resm-i arusâne aded-i ağnâm ve Tokad nizâm-ı harîri mukâtâ'sı mâlından otuz bin akçe Sivas beğlerbeyine verilmek üzere beğlerbeyiler tarafından bir türlü müdâhale olunmamak üzere tevkî kalemiyle defter-i hâkânide mahallî tashîh olunmağla bunlar karyeleri toprağında zirâ'atleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinden kanûn üzere müteveccih olan beşte bir öşürleri ve sa'ir hûkuk ve rûsûmların karye-i mezbûre sipahileri ve malikâne mutasarrıflarına ve nısf resm-i arusâne ve aded-i ağnâmın dahî Tokad voyvodalarına taraflarından ceme me'mûr olanlara edâ idüb kusurları yoğuken Koç Ali oğlu Ahmed nâm kimesne karye-i mezbûrenin niyâbet ve nısf resm-i arûsiye ve aded-i ağnâmın voyvodaları tarafından iltizâm itmekle bunların tasarrufunda olan nısf aded-i ağnâm ve nısf resm-i arûsiye ve üzerlerine şer'an bir cürm sabît olan re'âyanın kanûn üzere aid olan cerîmelerinin dahî nısfının ahz ve kabzına kana'at itmeyüb be her sene hilâf-ı kanûn ve defter otuzar kırkar guruşların aldığından ma'ada hevâsına tâbi' ehl-i sammaz sipahi ve ayyaş getürüb fukâra ra'iyet tecrîm ve bunun emsâlî zulm ve te'addîsine takât getiremeyüb parakende ve perişân olmasına bâ'is ve bâdi' olduğun bildürüb kanûn mûcebince 'amel olunub mugâyir-i kanûn ve defter ol vechle olan zulm ve te'addîsi men' olunmak bâbında hûkm-i hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan ruznâmçe-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukta Simre-i Ladik nâhiyesine tâbi' karye-i Volay nısf malikâne vakf-ı medrese-i Hızır Paşa ve rub malikâne mülk-i Mehmed Çelebi bin Tursun Beğ rub-ı ahar vakf-ı medrese-i Firuz Ağa der Havza divâni tımar neferâ yetmiş beş ve zemine on üç ve çiftlik-i hassa ber hâsıl-ı divâni çift ve hinta ve aded-i ağnâm badihevâ ve arusîye yekün ma'a gayrinhû altı bin iki yüz ve niyâbet altı bin yedi yüz yetmiş üç akçe ani'r-

rüsûm ve aded-i ağnâm ve badihevâ ve arusîye deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde niyâbet ve nisf badihevâ ve resm-i arusâne aded-i ağnâm tımarhâ-yı sipâhiyân ve merdân-ı kal'a gayr-i ez havas-ı hümâyûn ve zü'emâ ve tımarhâ-yı serbest der nâhiye-i Simre-i Ladik hâsıl-ı divâni altı bin iki yüz akçe yazı ile tahrîr ve yazı-yı mezkûrun iki bin beş yüz akçesi ifrâz ve ber icmâl ve üç bin yedi yüz akçesi dahî ma'a gayruhâ birikdirilüb dört bin yedi yüz akçe başka icmâl ve icmâl-i evvelin iki bin akçesiyle icmâl-i sâninin bin dokuz yüz akçesi karye-i merkûm ve gayrîden altı bin dokuz yüz seksen akçe tımara mutasarrıf Ahmed veled-i Halil'in tımarı muhallefâtı ve icmâl-i sâninin üç bin yigirmi akçesi dahî yine karye-i merkûme ve gayrîden on dokuz bin yüz yigirmi akçe yazı tımara mutasarrıf Hasan veled-i Mehmed'in kaydında ve Amasya sancağında Simre-i Ladik nâhiyesinde altı bin akçe yazar Mavet ve dört bin iki yüz akçe yazar Bozenk ve dört bin akçe yazar Kovanca ve altı bin beş yüz akçe yazar Dereköy ve üç bin akçe yazar Aydoğdu ve üç bin beş yüz akçe yazar Emirecek ve beş bin akçe yazar Tatarkala ve on bir bin akçe yazar Körlü ve dört bin yüz akçe yazar Arslançayırı ve iki bin beş yüz akçe yazar Ahitursak ve altı bin beş yüz akçe yazar Karahalil ve on bin iki yüz akçe yazarve altı bin iki yüz akçe yazar Volay ve sa'ir on yedi adet karyelerin yigirmi bin akçe mukâtâ fî ma'bâd Sivas beğlerbeyisi olanlar müdâhale etmeyüb ve beğlerbeyi olanlara zikr olunan on yedi adet kurâdan mahsûlüne bedel Tokat'da vâki' mizân-ı harîrden senevî otuz bin akçe ta'yîn olunub bundan böyle otuz bin akçe Tokad mizân-ı harîrden senevî aldıktan sonra kurâ-yı mezbûreye müdâhale olunmamak üzere altmış dokuz senesinde zabt bâ hatt-ı tevkî defter-i icmâlde olan mahallî tashîh olduğu mastur ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

[S.162- Hüküm 5]

Sivas beğlerbeyisine ve Sivas kâdısına hüküm ki,
 Dergâh-ı mu'allâm çavuşlardan El-Hac Hasan bin İsmail zîde kadrihû gelüb
 medrese-i Sivas'da vâki' Ahi Ali zâviyesi vakfının mütevellisi Seyyid Ali ve
 vâkîf-ı mezkûrun evlâdlarından Mevlüd zâde Hacı Mehmed ve karındaşı Mustafa
 ve Seyyid Hasan ve Seyyid Abdulvehhab nâm kimesneler vakf-ı mezbûrun
 müstegallâtı ta'mire muhtaç ve vakfında mevcûde galle olmamağla üzerinde dört
 senelik be her senesi yedişer guruş olmak üzere vakf-ı mezbûr karyelerinden
 kazâ-i mezbûra tâbi' Doğankeş ve Meralık ve Piyâde ve tevâbî karyelerinin bin
 yüz elli üç senesi ibtidâsından elli yedi senesi gâyetine değin zabtın buna deruhte
 ve iltizâm ve meblâğ-ı mezkûru tamamen yedinden izn-i cabî ile ahz eylediklerini
 mü'sşir memhûr temessük kıbel-i şer'den hüccet-i şer'îye verildikten sonra
 meblâğ-ı mezkûru vakfının müstegallâtı ta'mirâtına sarf ve istihlâk ve bu kurâ-yı
 mezkûreyi iki sene zabt idüb müddet-i tamam ve mütevell-i mezkûrun hâsılı dahi
 istifâ itmedin hâlâ Sivas'da sakîn yine evlâdan Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin
 nâm kimesneler mezkûrların yerine mütevell-i olmalarıyla kurâ-yı merkûmeyi dört
 sene tamamına değin buna zabt itdirmediğinden ma'adâ vakf-ı mezbûrun
 müstegallâtı ta'mirine sarf olunan akçesin galle-i vakfdan virmekte ta'allül ve
 gadr murâd eylediklerün ve bu bâbda şeyhülislâmdan fetvâ-yı şerîfesin olduğun
 bildürüb kurâ-yı merkûme müddet-i tamâmına değin kendüye zabt itdirilüb yahut
 vakfin ta'mirine sarf olunan akçesi ma'rifet-i şer'le galle-i vakfdan şer'le görülüb
 icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden
 mahallinde şer'le görülmek için yazılmıştır.

[S.165- Hüküm 3]

Sivas beğlerbeyisine Zile ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
 Amasya sakînlerinden [Boş] zîde kadrihû gelüb mûmâ-ileyhin kazâ-i mezbûrda
 vâki‘ olan evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olduğu müteveffâ ceddî El-
 Hac Mahmud Ağa vakfının defterde mukayyed karyelerinden Zile kazâsına tâbi‘
 Bayırkent nâm karyeden bin yüz elli beş senesinde hâsıl olan mahsûlüne âhardan
 dahl olunmak icâb itmez iken yine kazâ-i mezbûr sakînlerinden mütegalibeden
 Koç Ağa dimekle ma‘rûf kimesne hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî gayrî hak ma‘lûmü’l-
 keyl maksûl-ı vakf bilâ sened cebren ve tegallüben ahz ve def‘-i külli eylediğün
 bildürüb şer‘le görülüb mezbûrun hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî agyrî hak fuzûli ahz
 eylediği mahsûl-ı vakf kendüye alıverilüb ta‘allül itdirilmemek bâbında emr-i
 şerîfim ricâ itmeğün şer‘le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâili Ca sene 1156

[S.166-Hüküm 1]

Amasya kâdısına hüküm ki,
 Ali bin Ahmed helvaî gelüb Amasya’da vâki‘ müteveffâ Hızır Paşa vakfı
 mahsûlünden almak üzere yevmiye iki akçe vazîfe ve senede iki müd hınta ile
 helvai ciheti Mehmed kasr-ı yedinden bundan akdem bin yüz elli beş senesi
 zilkâdesinin onuncu gününde buna tevcih ve hâlâ mâliye tarafından verilen emr-i
 şerîfimle üzerinde ve uhdesine lâzım gelen hizmetini edâ idüb berâtı mûcibince
 hizmeti mukâbilesinde müstehâk olduğun vazîfe ve hıntasın vakf-ı mezbûr
 mütevellisi olan Amasya’da sakîn [Boş] nâm kimesneden talep eyledikte vakıfda
 müsa‘ade var iken müteveli-i mezbûr bunun yedinde olan mâliye berâtına
 mugâyir dürlü illet ve bahâne ile vermeyüb zimmetinde kalub gadr eylediğün
 bildürüb berâtı mûcibince hizmeti mukâbilesinde müstehâk olduğun vazîfe ve

hıntasın kendüye güzeştesiyle aliverilüb mütevellî-i mezbûr mugâyir-i berât bir türlü ta'allül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve hazine-i 'amiremde mahfûz olan Anadolu muhâsebesi defterlerine nazâr olundukta cihet-i mezkûr hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde mastûr ve mukayyed bulunmağın berâtı mûcebince 'amel olunmak bâbında emrim olmuştur.

Fî [Evâsıtı] Ca sene 1156

[S.166-Hüküm 4]

Sivas beğlerbeyisine Darende ve [Boş] kâdılarına hüküm,

Müteveffa Balaban Beğ evkâfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi Bekir zîde kadrihû gelüp Divriği sancağında Darende kazâsı muzafâtından Ovacık nâhiyesinde Germüter nâm karyenin malikâne ve divânisi tamam vakf-ı evlâd-ı Balaban Beğ ve resm-i çift ve resm-i badihevâ ve resm-i örfiyesi havâs-ı hümâyûnum mülhakâtından olduğu defter-i hâkânide mukayyed karye-i mezbûrenin resm-i çiftin ve bâdihevâsı ve arusâne ve rüsûm-ı örfiyesinden ma'adâ divâni ve malikâne tarafına ait mahsûl hîn-i tahrîrden berü ve cedit müteveffâ Balaban Beğ evlâdı tarafından ahz ve kabz olunagelüb âhardan dahl icâb itmez iken Darendeli Hüseyin Paşa'nın karındaşı sabık Tokad Voyvodası Hacı Hasan nâm kimesne on seneden mütevecâviz karye-i mezbûreyi fuzûli zabt ve vakfa ait olan malikâne ve divâni mahsûllerinden [Boş] kilelik mikdârı mahsûlâtı tegâllüben ahz ve kabz ve mezbûr mütegalibeden olduğundan nâşî mahallinde bir vechle mukâvemet mümkün olmadığından bundan akdem Asitâne-i sa'detimde murâfa'a-i şer' olduklarında mezkûr fi ma'bâd karye-i mezbûrenin evlâd-ı vâkıfa ait olan malikâne ve divâni mahsûlüne bir türlü müdâhale eylememek üzere kibel-i şer' den 'ilâm dahî verilüb mahalline varüb dört kilelik mahsûl-ı vakfi ahz ve der-anbâr eyledikte mezbûr levendât ta'ifesinden birkaç

levend gönderüb bunu ahz ve beş yüz değnek darb ve bilâ emr-i şerîf beş ay kal'abend ve senedâtını cebren yedinden alub ve anbârun kırub mahsûl-ı vakfi dahî zabt ve ziyâde gadr ve te'addî itmekle karye-i mezbûrenin resm-i çift ve bâdihevâ ve arusiye ve rüsûm-ı örfiyesinden ma'ada malikâne ve divâni tarafında ait olan mahsûl ber mûceb-i defter-i hâkâni evlâd-ı vâkıfa ahz ve kabz itdirilüb mezbûrun mugâyir-i defter-i hâkâni ol vechle olan müdâhale ve te'addîsi men' ve def' olunmak için bundan akdem istirhâm ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukta Ovacık nâhiyesine tâbi' iki yüz sekiz nefer re'âya ve hâsıl-ı kısm mine'l-hums hinta ve mukâtâ'a-yı haraç ve bağ ve bağçe yekün ma'a gayruhû mâlikâne ve divâni tamamen yedi bin dokuz yüz seksen ve resm-i çift ve bâdihevâ ve arusiye yekün rüsûm-ı örfiye hass-ı şahî deyü dört bin altı yüz akçe yazar karye-i Gemüter vakf-ı evlâd-ı Balaban Beğ el-hükmi ??? malikâne ve divâni tamamen deyü defter-i mufassalda muharir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde rüsûm-ı örfiyesi yine nâhiye-i mezbûrede Uluviran nâm karye ve ma'a gayruhâ birikdirilüb havâs-ı hümâyûnum mülhâkâtından olduğu mastûr ve mukayyed ve deftreri-i hâkâni mûcibince 'amel olunmak için emr-i şerîfim sâdır olmuşken mezkûr sâdır olan emr-i şerîfime adem-i itâ'at ve bunun vilâyette olan üç nefer karındaşlarına beşer yüz değnek darb ve bilâ- emr-i şerîf kal'abend ve ziyâde gadr eylediğünden mâ'adâ re'âya fukârasını dahî envâ'-i zulm ve te'addî eylediklerin bildürüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel olunub mugâyir-i emr-i âlî bir dürlü dahl ve te'addi etidirmemek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve divân-ı hümâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukta vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim verildiği mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

[S.167- Hüküm 5]

Sivas beğlerbeyisine Akdağ ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
Nişân-ı hümâyûn verilen dergâh-ı mu'allam çavuşlarından El-Hac İsmail Çavuş gelüb Sivas ve Amasya sancaklarında Meşetabâd ve gayri nâhiyelerde Eymür nâm karye ve gayrîden altmış dört bin beş yüz yigirmi sekiz akçe ze'amete berât-ı şerîfimle mutasarrıf olub ze'ameti mülhâkâtından Akdağ nâhiyesine tâbi' Rana karyesinin malikânesinin nısfı Amasya'da vâki' Pervâne cami'-i şerîfi vakfi ve nısf-ı âharı dahî cihet-i tevliyet ve divânisi tımar ve müşterekiyle mûmâ-ileyhin kayd ve berâtına dâhil olunub ve karye-i mezbûre toprağında vâki' bağ ve bağçelerden defter-i hâkânide maktû' yazılmayub öşr-i bağât deyü hâsıl kayd olmakla karye-i mezbûr toprağında vâki' bağların hâsıl olan üzümleyle müstakil meyvesi satılur bağçelerin dahî hâsıl olan meyvelerinden şer'le müteveccih olan onda bir öşürlerin taleb eyledikte bağ ve bağçeler ashâbı birbirleriyle yek dil ve yek cihet ve bizler bağ ve bağçelerden hâsıl olan üzüm ve meyvelerin onda bir öşür virmeyüb maktû' virirüz deyü hilâf-ı defter-i hâkânî ta'allül ve muhâlefet ve müşterekiyle ze'ameti mahsûlüne gadr eylediklerin bildürüb karye-i mezbûre toprağında vâki' bağ ve bağçelerin hâsıl olan üzüm ve meyvelerden şer'le müteveccih olan onda bir öşürleri alıverilüb ashâbına biz maktû' verüb öşür virmezüz deyü hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i defter-i hâkânide bir türlü ta'allül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan ruznâmçe-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukta Amasya sancağında Akdağ nâhiyesinde yüz kırk dört gebrân ve dört nefer Müslüman ve iki adet mezra'a hasıl-ı nîm ve hinta ve öşür-i bâgât meyve yekûn ma'a gayruhû on bir bin dokuz yüz doksan dokuz akçe yazar karye-i

Rana nısf malikâne vakf-ı câmi‘-i Pervane der Amasya nısf-ı âhar cihet-i tevliyet ve divâni tımar deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde yazı-yı mezkûresinden dört bin beş yüz akçesi ifrâz ma‘a gayrihû birikdirülüb on bin iki yüz akçe ber icmâli ve icmâl-i mezbûrun iki bin sekiz yüz on akçesi mûmâ-ileyh El-Hac İsmail Çavuş ze‘ameti mülhâkâtı bakîsi müştereki kaydında olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ca sene 1156

[S.168- Hüküm 2]

Akdağ kâdısına hüküm ki,

Darende kazâsına tâbi‘ Gemüter nâm karyede vâki‘ müteveffâ ecdâdı Balaban Beğ evkâfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere ber-vech-i iştirâk bi‘l-fi‘il berât-ı şerîfimle mütevellileri olan Bekir ve [Boş] ve [Boş] zîde kadrihûm gelüb bunların mütevellileri oldukları defterde mukayyed sâlifü‘z-zıkr vakıf karyesinin öşr mahsûlüne âhardan şer‘an bir vechle dahl ve ta‘arrûz olunmak icâb itmez iken Akdağ sakînlerinden olub a‘yânlık iddi‘asında olan mütegalibeden El-Hac Hasan nâm kimesne kendü halinde olmayub tegâllübünden naşî zıkr olunan vakıf karyesinin öşr mahsûlünden bin yüz kırk beş senesinde hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî gayrî hak anbardan fuzûli tegâllüben ma‘lûmü‘l-mikdâr keyl öşr mahsûlün ahz ve kabz idüb ve vakfa gadr itmekle bunlar dahî tevliyetleri hasebiyle bundan akdem taleb ve almak istediklerinde mezbûr hevâsına tâbi‘ kâdı ve ehl-i örfe istinâden hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî gayrî hak bunları darb-ı şedîdle darb ve hetk-i ırz ve altı ay mikdârı haps ve yedlerinde olan hüccet-i şer‘iye ve senedât-ı sa‘irelerin cebren ahz ve türlü cevr ve eziyet idüp ol vechle mahsûl-ı vakf haliyâ zimmetinde kalub külli gadr ve te‘addî eylediğün bildürüb mezbûrun hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bî gayrî

hak fuzûli ve tegallüben ahz ve kabz eylediği mahsûl-ı vakf her ne ise tamamen mezbûrdan tahsîl ve bunlardan alıverilüb hilâf-ı şer‘ ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ itmeğin şer‘le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ca sene 1156

[S.169- Hüküm 1]

Sivas beğlerbeyisi Boğazlıyan kâdısına hüküm,

İbrahim bin Mürteza zîde kadrihû gelüb kazâ-i mezbûra tâbi‘toprağı nâm-ı diğêr Çamcık nâm karye toprağında vâki‘ müteveffâ Şeyh Fahreddin Gazi evkâfından defter-i hâkânide mukayyed tasarruf ve gallesi kendüye meşrûta olan vakf arâziye mutasarrıf olan evlâd-ı vâkıfdan Şeyh Mehmed Efendi dimekle ma‘rûf kimesne zikr olunan vakf araziden yedine verilen hüccet-i şer‘iyede mastûr ma‘lûmü’l-hudûd vakf yerleri zira‘at itmek be her sene kendüye ma‘lûmü’l-mikdâr müd hinta ecnâs-ı zehâir vermek üzere şeyh-i mezkûr buna icâr bu dahî isticâr ve zabt ve zira‘at ve be her sene icâresin ber müceb-i hüccet-i şer‘iye şeyh-i mezkûre edâ edüb bir vechle dahl olunmak icâb itmez iken ashâb-ı agrâzdan bazıları mûgayir-i hüccet-i şer‘iye müdâhale ve zabtına ve mümâni‘at eylediklerün bildürüb hilâf-ı kanûn ve mugâyir-i hüccet-i şer‘iye zahir olan müdâhale ve te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eylediği ecilden kanûn üzere ‘amel olunmak emrim yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ca sene 1156

[S.169- Hüküm 4]

Yeniil ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,

Havâs-ı hümâyûn karyelerinden Yeniil kazâsı muzafâtından Kara Yunus nâhiyesine tâbi‘ Ulaş nâm karye ehl-i zimmet re‘âyası gelüb Yeniil sancağında defter-i mufassalda vilâyet-i Yeniil tâbi‘-i vilâyet-i Rum an evkâf-ı sahibetü’l-

hayr Valide Sultan tabe serâha deyü defter-i mufassalda yazıldığı mahalde yüz altmış üç nefer re'âya ile karye-i Ulaş tâbi'-i Kara Yunus karye-i mezbûre neferlerine müste'îd vâki' olmağla ebnâsıyla her bar i'ânet-i vâfirat ve eknâfdan gelen hazâini hıfz ve hırâset itmekle zahmet ve müddet-i medit mukâbilesinde hizmetleri terhimenkaryede behreler için öşr alınmağın minvâl-i sabık mukarrer kılındı hâsıl-ı hinta bâdihevâ ve resm-i tapu-yu zemin yekün ma'a gayruhâ altı bin dört yüz akçe yazı ile muharrir kalemiyle tahrîr ve rub' ve ma'a kurâ-yı sa'ire deyü müşârün-ileyhânın evkâfi mülhâkâtından iken taraf-ı mîriden zabt ve vakf tarafından lâzım gelen akçe İstanbul gümrüğü emtiâsına yerinden verilmek üzere bin yigirmi beş senesi zilkâdesinin yigirmi yedinci gününde defter-i hâkânide olan mahalli bâ-hatt-ı tevkî kalemiyle tashîh ve hâlâ havâs-ı hümâyûnum mülhâkâtından olub havâs-ı hümâyûnum karyeleri mefrûzü'l-kalem maktû'ü'l- kadem min külli'l-hakk serbest olduğundan ma'adâ karye-i mezbûrenin hâsılı tahtında bâdihevâsı sarahaten karye-i mezbûre mutasarrıfına hâsıl yazılmağla bunlar karyeler toprağında zira'atleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinden müteveccih olan öşrlerin ve sa'ir hukuk ve rüsûmların kanûn ve defter mûcibince voyvodalarına edâ ber müceb-i defter-i hâkâni etrâf-ı eknâfından amed-şüd idenleri hıfz ve hırâset edüb ehl-i örf ta'ifesi taraflarından bir dürlü dahl ve ta'arruz olunmak icâb itmez iken ehl-i örf ta'ifesi tarafından hilâf-ı kanûn mücerred tercim hâl-i kasdıyla karye-i mezbûreyi rencide ve bilâ emr-i şerif tekâlif-i şakka mütâlebesiyle te'addî eylediklerün dildürüb hilâf-ı defter-i hâkâni mugâyir-i kanûn ol vecihle olan te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca'at olundukta vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili Ca sene 1156

[S.169- Hüküm 5]

Amasya kâdısına hüküm ki,

Sadât-ı kirâmdan Seyyid Hüseyin gelüb Amasya'da vâki' Selamet hatun nâm-ı diğêr Yavdud zâviyesinin yigirmi bir akçe vazîfe ve senevî bir müd hinta ile meşihâti Abdullah ve Hasan Halife veledêş kasr-ı yedinden bundan akdem bin yüz kırk beş senesi recebinin yigirmi dokuzuncu gününde buna tevcih ve hâlâ mâliye tarafından verilen berâtı şerîfimle üzerinde uhdesine lazım gelen hizmetini edâ idüb berâtı mûcibince hizmeti mukâbilesinde müstehâk olduğu vazîfe ve hintasın vakf-ı mezbûr mütevellisi olan Amasya'da sakîn [Boş] nâm kimesneden talep eyledikte vakıfda müsâde var iken müteveli-i mezbûr mücerred tamah-ı hâmından nâşî bunun yedinde olan mâliye berâtına mûgayir ve türlü bahane ile virmeyüb zimmetinde kalub gadr-ı külli eylediklerün bildürüb berâtı mûcibince hizmeti mukâbilesinde müstehâk olduğu vazîfe ve hintasın güzeşesiyle murâfa'a-i şer' tamamen tahsîl ve kendüye alıverilüb müteveli-i mezbûr mugâyir-i berât bir türlü ta'allül ve muhâlefet itidirmeyüb ve eğer edâda ta'allül ve muhâlefet iderler ise vâki'-i hâl sıhhati üzere der devlet medârıma arz ve 'ilâm olunmak bâbında hükmi hümayûnum ricâ ve hazîne-i 'amiremde mahfûz olan Anadolu [S.170] muhâsebesi defterlerine nazar olundukta meşihat-ı mezkûr vech-i meşrûh üzere hâlâ berât-ı şerîfimle bunun üzerinde olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın berâtı mûcibince şer'le müstehâk olduğu vazîfesi alıverilmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ca sene 1156

[S.170- Hüküm 2]

Sivas beğlerbeyisine ve Niksar kazâsı na'ibine hüküm ki,

Sivas sancağından Niksar nâhiyesinde Estiğın nâm karye ahâlisi südde-i sa‘detime gelüb arz-ı hal idüb bunların karyelerinin defter-i hâkânide mâlikânesi mülk-i evlâd-ı Yakub Paşa ve divânisi tımar ve Niksar kazâsında havâs-ı hümâyûnum ve zü‘emâ ve dizdar ve serbest olan tımar karyelerinden ma‘adâ erbâb-ı tımar ve merdan-ı kal‘a gedüğü tımarları karyelerinin niyâbet ve nısf badihevâ ve arusâne ve aded-i ağnâm mîr-i mirân-ı Vilâyet-i Rum hassı mülhâkâtından iken niyâbet-i mezbûr Sivas vâlileri tarafından tahsîle me‘mûr olanlar binden mütecâviz eşhas ile varub hilâf-ı şer‘-i şerîf re‘âya fukarâsından vâfir akçe cem‘ ve tahsîl zulmve te‘addî ve re‘âya fukarâsının parakende ve perişan olmalarına ba‘is olmalarıyla niyabet-i mezbûre fukarânın hallerine merhâmeten mîr-i mirân hassından ref‘ ve müceddeden binâ olunan Hacı Hamza derbent vakfından olmak ve vakf-ı mezbûr mütevellisi olanlara sene başından tamamen rüsûmların edâ eylemek şartıyla mahall-i vakf tashîh olunmak için bundan akdem Tokad Voyvodası El-Hac Ömer arz itmeğın arzı ve sabık defter emini El-Hac Mustafa ‘ilâmı mûcibince Vilâyet-i Rum havâsından Niksar kazâsında hass-ı hümâyûn ve zü‘emâ ve dizdar ve tımar-ı serbestten ma‘ada on dört bin dört yüz otuz beş akçe yazısı olan niyâbet ve nısf badihevâ ve arusâne ve aded-i ağnâm ve tımarhâ-yı serbest ve merdân-ı kal‘anın mahall-i Vilâyet-i Rum hassından ifrâz ve Hacı Hamza Hanı vakfı mütevellileri olanlara sene başında tamamen rüsûmları edâ itmek şartıyla bin yüz kırk senesi zilhiccesinin ikinci gününde defter-i hâkânide olan mahall-i tevkî kalemîyle vakfa tashîh olunmağla karye-i mezbûre re‘âyası ber mûceb-i tashîh üzerlerine edâsı lâzım gelen rüsûmâtların sene başında vakf-ı mezbûr mütevellisine kanûn ve defter-i hâkâni mûcibince edâ idüb kusurları yoğuken vakf-ı mezbûr mütevellisi olan [Boş] nâm kimesne kana‘at itmeyüb hilâf-ı kanûn ve mugâyir-i defter-i hâkâni ziyâde talebiyle rencide eyledüğün

bildürüb men'î için emr-i şerîf verilmek ricâsına istirhâm ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukta vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed ve mahallinde ma'rifet-i şer' le görölüb hilâf-ı kanûn ve defter ziyâde mütalebesiyle rencide itdirilmemek için emr-i şerîfim tahrîri bâbında iftihâr-ı umerâ ve'l-ekâbir bi'l-fi'il baş defterdârım olan El-Hac Sadullah dame uluvvuhû 'ilâm itmeğin 'ilâmı mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ca sene 1156

[S. 170- Hüküm 5]

Sivas beğlerbeyisi paşaya ve Kazabâd kâdısına hüküm ki,
Sivas'da vâki' Gencaiye Bukası evkâfi karyelerinden Kazabâd kazâsına tâbi' Reis ve Meris nâm karyeleri zabt itmek üzere bundan akdem hüdda megândan olmayanların cebr ve hudâ ile El-Hac Derviş nâm kimesneye vekâlet zımında verilen iki kıt'a temessüklerin adem-i ma'mûlü için azlin sümme azlin ric'at ani'l-vekâleti'l..... ve azlinden ani'l-mütebahhir fehvâsı üzere mezbûr vekâletten azl ve külli azlinin vekili fehvâsı üzere vekâleti't-taliye ile vekil nasb ve bin yüz elli altı senesi cemaziyelevvelisinin guresinden bir sene müddetine değin zabt ve vâki' olan mahsûllerden ve rüsûmatları ta'cîz ve külliyyen ahz ve kabz olunmak üzere vakf-ı mezbûrun bâ berât-ı âlî ve emr-i hümâyûn meşihât ve nezâret ve tevliyeti babası Abdülmecid mahlûlünden mutasarrıf sagîr Şeyh Abdülbaki vekili ve kâ'imâkam mütevellisi olan Seyyid Ahmed zîde şerefhû tarafından memhûr ve ma'mûlü'n-bih temessük verildiğün bildürüb yedinde olan memhûr ve ma'mûlün-bih vekâlet devriye-i nâtık temessük mûcibince karyetân-ı mezbûretân sene-i mezkûrede kendüye zabt ve vâki' olan mahsûlât ve rüsûmâtlardan kanûn ve defter mûcibince ahz ve kabz itdirilüb mukaddemâ

vekâlet iddiasıyla yedinde temessük olandan mezbûru ve ahârî dahl ve ta'arruz itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eylediği ecilden temessükü mûcibince zabt itdirilmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ca sene 1156

[S.171- Hüküm 1]

Sivas beğlerbeyisine ve Dame meâliyehû ve [Boş] ve [Boş] kâdıları ve Taşabâd na'ibine hüküm ki,

Meşâyih-i sâdât-ı kirâmdan Seyyid Şeyh Abdullah ve Es-Seyyid Şeyh Mustafa zîde şerefhumâ gelüp Sivas sancağında Taşabâd kazâsına tâbi' karye-i Miranuz ma'a mezra'a-i Dikre malikânesi Şeyh Muhiddin evlâdından mezbûran Seyyid Eş-Şeyh Abdullah ve Seyyid Şeyh Mustafa zîde şerefhûmâ vakfiyet üzere bâ berat-ı âlîşân mutasarrıflar olub ahârdan bir vecihle dahl icâb itmez iken Ovacık nâhiyesinde Salur nâm karyenin malikâne ve Ahmed saray karyesinin divânî ve malikânesine vakfiyet üzere mutasarrıf olan karye-i Ahmed saray el-mezbûrda sakîn Seyyid Ali ve Seyyid Osman ve sa'irleri zikr olunan karye-i Salur ve Ahmed sarayı malikâne ve divânileri ber mûceb-i defter-i hâkâni almağa kana'at itmeyüb bunların vakfiyet üzere mutasarrıf oldukları sâlifü'z-zikr karye ve mezra'anın malikâne mahsûlüne dahî hilâf defter-i hâkâni fuzûli müdâhale ve mukaddemâ defter emini arzı ve bi'l-fi'il re'isül-küttâbım Mehmed Ragıp dame mecdihûnun 'ilâmı ile şeref sūdûr olan emr-i şerîf-i âlîşânım mûcibince taraflarından vekilleri Mehmed nâm kimesne malikâne mahsûlünü ahz ve kabz ve der anbar itmiş iken merkûmân Seyyid Ali ve Seyyid Osman ve sa'irleri cem eyledikleri eşkiyâ ile anbar kırub elli üç ve elli beş senelerinde hâsıl olan malikâne mahsûlünden dört yüz guruş kıymetlü iki yüz keyl mahsûlleri nehbü garet itmekle murâfa'a-i için davet-i şer' olunduklarında adem-i ita'ât ve firar üzere olmalarıyla

mezbûrlar bundan akdem Sivas beğlerbeyisi ma‘rifetiyle buldukları mahalde ahz ve fuzûli ahz eyledikleri ol mikdâr mahsûlât veyahut şer‘an icâb iden kıymeti tamamen tahsîl ve edâya ta‘allül iderler ise sa‘ire mûcib-i ibret için ıslah-ı nefis edince Sivas kala‘asına kala‘bent ve zimmetlerinde olan mahsûl-ı vakf tahsîl olunmadıkça ıtlak olunmamak için Taşabâd kazâsı na‘ibi mevlâna Mustafa zîde ilmihû arz ve mahallinde şer‘le murâfa‘a ve zimmetlerinde zuhûr ideni bî vech-i şer‘-i edâda ta‘allül iderler ise kala‘bent olunub tahsîl olunmadıkça ıtlak olunmamaları için arz olunmak üzere tekrar re‘isül-küttâbım mûmâ-ileyhin ‘ilâmı ile elli beş senesi zilkâdesi evâhiri tarihiyle emr-i şerîf verilmekle mahalline vardıklarında ber mûceb-i emr-i şerîf mahsûl-ı mezkûrun tahsîli için lî-ecli‘l-murâfa‘a davet-i şer‘ eylediklerinde adem-i ita‘atlarından nâşî yedimizde emir vardır deyü mûgâyir-i emr-i şerîf ta‘allül ve ol vechle mahsûl-ı vakf zimmetlerinde kaldığından gayri bu sene-i mübareke vâki‘ karye-i mezbûre malikânesi mahsûlünün dahî ahz ve kabzına mûmâni‘ât ve her vechle gadr eylediklerün bildürüb mukaddemâ sadır olan emr-i âlî mûcibince sen ki mîr-i mirân-ı mûmâ-ileyhsin ma‘rifetinle buldukları mahalde ahz ve şer‘le görülüb zimmetlerinde olan ol mikdâr keyl mahsûlât tamamen tahsîl ve bî-vech-i şer‘-i edâda ta‘allül ider ise kala‘bent olub tahsîl olunmadıkça ıtlak olunmayub fî ma‘bad gerek bu sene gerek bundan sonra karye-i mezbûre malikânesi tarafına ait olan mahsûlâta bir türlü müdâhale itdirilmemek bâbında mücerred emr-i şerîfim ihsan olunmasını istidâ-yı i‘nâyet itmeleriyle divân-ı hümâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukta vech-i meşrûh üzere emr-i şerîf verildiği mukayyed olub hilâfına emr verildiğinin kaydı bulunmamakla bu takdirce mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mantıku üzere sen ki mîr-i mirân-ı mûmâ-ileyhsin

sana hitâben mücerred emr-i şerîfim itâ‘ ve ihsân olunmasını re‘isül-küttâbım mûmâ-ileyhin ‘ilâm itmeğın ‘ilâmı mûcibince ‘amel olunmak içün yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ca sene 1156

[S.171- Hüküm 2]

Sivas beğlerbeyisine Amasya kâdısına hüküm ki,
İbrahim nâm kimesne gelüb medîne-i Amasya’da vâki‘ müteveffâ Abdurrahman Muslu evkâfından senede iki müd hinta ile şart-ı vâkıf üzere cüzhân olub edâ-yı hizmet idüb berâtı mûcibince hizmeti mukâbilesinde müstehâk olduğu galle-i vakf ol diyârda istimâl olunan tamgalu kile ile mütevellisi olan kazâ-i mezbûrede sakîn [Boş] nâm kimesneden talep ve ol diyârda yigirmi kile bir müd itibâr olunmakla kadîmden alınageldiği üzere Amasya’nın tamgalu kilesiyle kırk kile iki müd olmak üzere müteveli-i mezbûrdan almak istedikte mezbûr sana İstanbul keyliyle verirüm deyü nizâ‘ ve keyl-i İstanbul Amasya kilesinden küçük olmakla ol vecihle mahsûlüne gadr-ı külli eylediğün ve bu bâbda davâsına muvâfık şeyhülislâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildürüb fetvâ-yı şerîfesi mûcibince şer‘le görülüb alıverilüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın şer‘le görülmek içün yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ca sene 1156

[S.172- Hüküm 4]

Sivas beğlerbeyisine ve Çorum kâdısına hüküm ki,
Amâ Seyyid Mehmed zîde şerefhû gelüb Çorum sancağında nâhiyesinde karye-i Molla Hacı tamam malikâne vakf-ı evlâd-ı Arif Çelebi ve Melike Hatun divâni tımar ve yine nâhiye-i mezbûreye tâbi‘ karye-i Kovacı tamam malikâne vakf-ı evlâd-ı Arif Çelebi ve Melike Hatun divâni tımar ve çiftlik-i evlâd-ı sahîbü’l-mülk der karye-i mezbûre dört çiftlik yerdir deyü zikr olunan dört çiftlik malikânesi

vakf-1 evlâd-1 Arif Çelebi ve Melike Hatun divânisi mülk-i eşkinlünleri sahîbü'l-mülk kurâ-yı sa'ire on iki ve mezra'a bir ve zikr olunan kurâ ve mezârîn minvâl ve meşrûh üzere vakfiyeti ve şurûtu defâtir-i hâkânide mastûr olmağın ber mûceb-i defter-i hâkânide kayd olundu lâkin vakf-1 mezbûr hisse-i evlâdı batnen ba'de batnin ve karnen ba'de karnin şartıyla evlâd-1 batn-1 evvelde olanlara şart eylediği ber mûceb-i vakfiye istishâb tasarruf olunageldiği a'yân-1 vilâyet haberleri ile ma'lûm olunmağın kayd olundu deyü defter-i evkâfda muharrir kalemiyle tahrir ve yine nâhiye-i mezbûre tâbi' dekâkin der nefis-i Çorum bâb beş vakf-1 ebnâ-yı Melike Hatun ve yine Çorum kazâsına tâbi' iki bâb asiyâb-1 karye-i Halil Vakf-1 ebnâ-yı Melike Hatun haliyâ ebnâ-yı vâkifeden Kasım ve Hüseyin ve Mustafa ebnâsı şart-1 vâkıf mûcibince istishâb üzere mutasarrıflardır deyü ol dahi defter-i evkâfda muharrir kalemiyle tahrîr ve bu vâkıfe-i mezbûrenin evlâdından olmağla zikr olunan dekâkin ve asiyâb ile kurâ ve mezzârî'den ber- mûceb-i defter-i hâkâni ve şart-1 vâkıf hissesine isâbet ideni hâlâ evlâd-1 vâkıfdan olub zikr olunan vakıfda berât-1 şerîfimle mütevellisi olan Seyyid Hasan nâm kimesneden ber mûceb-i şart-1 vâkıf hissesine isâbet edeni taleb eyledikte mücerred ekl ve bel' kastıyla sen evlâd-1 vâkıfdan değılsün deyü hilâf-1 şart-1 vâkıf virmekte ta'allül ve muhâlefet ve buna gadr ve te'addî eylediğün bildürüb şer'le görölüb defter-i hâkâni ve şart-1 vâkıf mûcibince müteveli-i mezkûrdan hissesine isâbet eden her ne ise tamamen alıverilüb hilâf-1 şer'-i şerîf ve mugâyir-i defter-i hâkâni ve şart-1 vâkıf ta'allül ve muhâlefet itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i evkâfa mürâca'at olundukta vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni ve şart-1 vâkıf mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

[S.173- Hüküm 1]

Sivas beğlerbeyisi ve Niksar kâdısına hüküm ki,
 Niksar nâhiyesinde tâbi‘ Seküdüdü dimekle ma‘rûf zımminin malikânesi Melik Danişmend zâviyesi tarafından yahut Melik Yağlıbasan vakfı tarafından zabt olunageldiği defter emini arzı mûcibince fî nefsi’l-emr defter-i hâkânide tashîh ve temyizi mümkün olmayub zâviye-i mezbûre mütevellisi Es-Seyyid Abdûlbaki Halife vakf-ı mezbûr mütevellileri taraflarından zabt olunageldiği arazi-i zirâ‘iye ahâli-i kazâdan ve subûtü’l-esâmi ihzar eylediği üç nefer kimesnelerin ala vechi’ş-şahâde ihbarları vech-i şer‘iye üzere istimâ‘ ve zabt ve tescil şer‘an makbûli’ş-şehâde olmaları hâkim huzuru ve muvâcehesi şer‘an lâzım olmağla hasmı dahî Asitâne’de mevcut bulunmamağla mahallinde hasmıyla murâfa‘a-i şer‘-i şerîf olunub mezra‘a-i mezbûrun zabt ve tasarrufu ve ‘amel-i kadîmi kangısının yedinde şer‘an zahîr ve sabit olur ise ana tevcih ve zabt itdirilmek üzere arz olunmak için vakf-ı mezbûr mütevellisi mezkûr Seyyid Abdûlbaki Halife’nin yedine emr-i şerîfim ihsan olunmak emir-i savab olduğun Anadolu Kazaskeri olan Boluvizâde Mevlâna Seyyid Mehmed Emin Edemallahû te‘ala fezâlihû ‘ilâm itmeğın ‘ilâmı mûcibince şer‘le görölmeğın emrim yazılmıştır.

Fî Evâhiri Ca sene 1156

[S.174- Hüküm 2]

Sivas beğlerbeyisine Sonisa kâdısına hüküm ki,
 Amasya’da vâki‘ müteveffa Hızır Beğ Hatunu türbesi evkâfının mürtezikaları gelüb vakf-ı mezbûr karyelerinin Sonisa kazâsına tâbi‘ Evyaba nâm karyenin malikânesi defter-i hâkânide vakıf ve divânisi tımar olub vakfiye-i mâmülün-bihâsında karye-i mezbûrenin hâsıl olan gallesi sekiz sehim i‘tibârıyla üç sehmi vakfın mütevellisi olanlara ve beş sehmi dahî türbesinde eczâ-yı şerîf tilâvet

idenlere şart ve ta'yîn olunub lâkin vakf-ı mezbûr mütevellisi olanlar diyâr-ı âharda mütemekkin olmalarıyla karye-i mezbûreyi ahâra iltizâm olduğundan nâşî mültezim olanlar dahî tamâh-ı hâm ile hîn-i ta'şîrde gallât-ı vakfî bi'l-cümle ahz ve kabz ve kendü hevâ-yı nesflerine harç ve sarf idüb ber müceb-i şart-ı vâkıf cüzhân olanlara bir nesne virmezüz deyü ta'allül eyledüklerün bildürüb vakf-ı mezbûrun mütevellileri bi'n-nefs kendilere zabt ve ta'şîr ve şart-ı vâkıf icrâ itmeleri bâbında istidâ-yı inâyet ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i evkâfa mürâca'at olundukta Sivas sancağında Sonisa nâhiyesi Evyaba nâm karyenin malikâne vakf-ı türbe-i Hatun-ı Hızır Beğ tevliyet der tasarruf-ı Mehmed Çelebi bin Ahmed Çelebi an evlâd-ı Burak Beğ divâni tımar olduğu defter-i evkâfda mastûr ve mukayyed ve Anadolu muhâsebesi defterlerine nazâr olundukta vakf-ı mezbûrun tevliyeti evlâd-ı vâkıfdan Seyyid İsmail ve Seyyid Osman ve Seyyid Mehmed ve Şerife Fatıma ve Şerife Ümmühani ve Şerife Emine'nin vakfiye ile ber vech-i iştirâk berât-ı şerîfimle üzerlerinde olduğu dahî mukayyed bulunmağın şart-ı vâkıfın icrâ ve imzâsı??? iktizâ idüb lâkin mütevelliler karye-i mezbûrede bi'n-nefs kendüleri zabt idüb ahâra iltizâm itmemeleri hem mürtezikâya hem ahâli-yi karyeye enfâ' olması zahîr olduğun bi'l-fi'il Re'isül-küttâbım Mehmed Ragıp dame mecdihû 'ilâm itmeğın mûmâ-ileyhin 'ilâmı mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhir Ca sene 1156

[S.175- Hüküm 2]

Sivas beğlerbeyisine ve Amasya [Boş] kâdısına hüküm ki,
Amasya sakînlerinden Ömer zîde kadrihû gelüb Amasya'da vâki' müteveffâ Hüseyin Ağa ve Firuz Ağa vakıflarının bundan akdem bunun babası İbrahim Efendi dimekle ma'rûf kimesne beş sene mütevellisi olduğu vakf-ı mezbûr

musakkâfâtı hallaçlar ve kuyumcular sükûnda vâki' kârgîr dükkanlar ta'mîre muhtaç olub ol vakitte vakıfda mevcûd mâl olmamağla babası mezkûr kendü malından be-şartî'r-rücû ma'rifet-i şer'le şuhûd mahzarında bâ hüccet-i şer'iyeye bin guruş harç ve sarf eylediğinden gayrî nâzır-ı vakf tarafına verilegelen beş yüz gurusunu edâ ve be her sene nâzır-ı vakf ma'rifetiyle muhâsebesin görüb yedine sûret-i muhâsebe ve memhûr temessük verilüb dahl olunmak icâb itmez iken tevliyet-i mezkûre bâbası mezkûrun ref'inden Hasan nâm kimesne almağla Amasya'da sakîn tarafından vekili Mehmed nâm kimesne hevasına tâbi' kâdıya istinâden tekrar muhâsebe görmek sevdasıyla babâsı mezbûrunBin yüz kırk üç senesinde beşyüz guruşun alub gadr itmekle babası mezkûr ısdâr itdirildiği emr-i şerîf ile murâfa'a-i şer' olunduklarında merkûm vakf-ı mezbûr zimmetinde be-şartî'r-rücû harç ve sarf eylediği meblâğ-ı mezbûrdan bir mikdârını alub bâki beş yüz guruş hâlâ mezkûr Mehmed'in zimmetinde kalub almadan babası mezkûr fevt olmağla meblağ-ı merkûm hırs-i şer'le buna intikâl itmekle taleb eyledikte hilâf-ı şer'-i şerîf alıverilmekte ta'allül ve iptal-i hak ve gadr sevdâsında olduğundan ve bu bâbda davâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildürüb şer'le görülüb babası mezbûrdan müntakil mezkûr Mehmed zimmetinde olan hak alıverilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâili C sene 1156

[S.176- Hüküm1]

Sivas beğlerbeyisine Amasya kâdısına hüküm ki,

Müteveffiyeye Selamet Hatun evlâdlarından Zeyneb ve Fatıma nâm hatunlar südde-i sa'detime arz-ı hâl idüb ceddeleri müteveffiyeye-i mezbûre Amasya'da vâki' vakfının tevliyet ve gallesini evlâdının evlâd-ı evlâdının batn-ı evveline şart ve

ta'yîn eylediği vakfiye-i mâmulün-bihâsında mukayyed olub batnı sanîde olanlara bir nesne şart ve ta'yîn etmiş değil iken bunlar vâkıfe-i mezbûrenin evlâdının batn-ı evvelinde olmalarıyla nevbet-i tevliyet ber müceb-i şart-ı vâkıf bunlara intikâl itmişken batn-ı sanîde olan Amasya sâkinlerinden Seyyid İbrahim nâm kimesne hilâf-ı şart-ı vâkıf tevliyet-i mezbûru kendü üzerine berât etdirüp bunlara k~lli gadr eyledüğün bildirüb sen ki Mevlâna mûmâ-ileyhsin huzûrunda şer'le görülüb vuku' ve sıhhati üzere arz ve 'ilâm olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâili C sene 1156

[S.176- Hüküm 5]

[Boş] kazâsına ve Gümüş abâd kazâsı na'ibine Amasya sancağı mütesellimine hüküm ki,

Sen ki Gümüş abâd na'ibi mûmâ-ileyhsin mektub gönderüb Kazâ-i Gümüş sükkânından İsmail Beğ dimekle ma'rûf kimesne kazâ-i mezbûrede metfûn Eş-Şeyh Musluhûddin evlâdından ve vakfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olduğu vakfının selâtîn-i mazîye temlîki mûcibince defter-i hâkânide mukayyed [Boş] nâm karye toprağında arâzi tasarruf idenlerden [Boş] nâm kimesne bunun zamanında fevt olub oğlu ve kızı ve baba bir er karındaşı kalmayub tasarruf olunan yerleri kanûn üzere tapuya müstehâk olub mûmâ-ileyh tâlibine resm-i tapu ile verüb zirâ'at etdirmek murâd eyledikte kazâ-i mezbûr sükkânından Muid Ali Efendi dimekle ma'rûf kimesne vakfının mürtezikâsı Mustafa nâm kimesneden tapu temessükü aldım deyü fuzûli müdâhale ve âhara verilmesine mûmâni'ât ve murâfa'a-i şer' olduklarında vech-i meşrûh üzere olduğu şer'an sabît ve mezbûr Muid Ali mugâyir-i kanûn bi-vechi ve mu'ârazâdan men' olunmuşken memnu' ve mütenebbih olmayub tekrar şirrete sülûk olmağla

mezbûr Muid Ali'nin hilâf-ı şer' ve kanûn zahîr olan te'addîsi men' olunmak bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına vâki' hali bi'l-iltimas arz eylediği ecilden vech-i meşrûh üzere bî vechi mu'arazâdan men' olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili C sene 1156

[S.177- Hüküm 1]

Sivas beğlerbeyisine ve [Boş] kâdısına ve Sivas na'ibine hüküm ki,
 Sen ki Sivas kazâsı na'ibi Mevlâna Eş-Şeyh Ömer zîde ilmihûsun mektub gönderüb Sivas nâhiyesine tâbi' zâviye-i Ahi Ali Çelebi der Sivas yazıldığı mahalde karye-i Bürümlük ?? hums malikâne vakf-ı zâviye-i mezbûre ve erba'-ı ahmâs vakf-ı evlâd-ı Ahi Ali Çelebi ber müceb-i defter-i atîk bin iki yüz ve mezra'-ı Hüseyin bey hums malikâne vakf-ı zâviye-i mezbûre ve erba'-ı ahmâs vakf-ı evlâdı Ahi Ali Çelebi ber müceb-i defter-i Sultanî altı yüz ve karye-i Malenron hums malikâne vakf-ı zâviye-i mezbûre erba'-ı ahmâs malikâne vakf-ı evlâd-ı Ahi-i mezbûr üç yüz altmış ve karye-i Kızılca Hasan hums malikâne vakf-ı zâviye-i mezbûr ve erba'-ı ahmâs malikâne vakf-ı evlâd-ı mezkûr dört yüz karye-i Sinan tamam mâlikane vakf-ı zaviye-i mezbûre haliyâ tasarruf olunmaz imiş ve karye-i Alayunlar hums malikâne vakf-ı zaviye ahmâs malikâne vakf-ı evlâdı Ahi Çelebi ber müceb-i defter-i Sultanî dört yüz ve karye-i Eğir hums malikâne vakf-ı zâviye-i mezbûre ahmas malikâne vakf-ı evlâd-ı mezkûr bin iki yüz ve Koçhisar nâhiyesine tâbi' karye-i Yenice-i İshak hums malikâne vakf-ı zâviye-i mezbûre ve erba'-ı ahmâs vakf-ı evlâd-ı mezkûre üç bin iki yüz ve mezra'-ı Beğ dibi der nezd-i selek erba'-ı ahmâs vakf-ı evlâdı Ali Çelebi ve hums malikâne vakf-ı zâviye-i mezbûre ber müceb-i vakfiye ve defter-i atîk üç yüz altmış ve yine Sivas nâhiyesine tâbi' mezra'-ı İterik ve mezra'-ı-i mezbûrenin malikânesi Ahi Ali Çelebi veled-i Ahi Haran zâviyesi hizmetine

vesâir masrafına ta'yîn idilen vakfiyesinde mastûr olub zâviye tasarrûfunda olmamağla ayân-ı vilâyetten Molla Süleyman bin Hamza ve Hacı Yakub bin Berk ve gayrîler şahâdetleriyle tasarruf olundu altı yüz ve mezra'a-i Kesennur ma'a tevâbihâ malikâne vakf-ı zâviye-i mezbûre ber müceb-i defter-i Sultanî yüz yigirmi ve bostan bir kıt'a der nezd-i zâviye-i mezbûre malikâne vakf-ı zâviye-i mezbûre fî sene seksen akçe yazular ile tahrîr ve birikdirilüb dokuz bin üç yüz altmış akçe olub ve cihet-i türbehân fî sene bir müd hinta ve cihât- sa'ire ve zâviye-i mezbûrenin vakf-nâmesine nazâr olundukta evkâf-ı mezkûre vakf-ı zâviye ve evlâd deyü ta'yîn olunduktan sonra mahsûl-ı evkâfın tevzî'ine mesâlih-i zâviye için nesne ta'yîn olmamağın vakıfnâme ile 'amel resîd olmayub defter-i hâkânide mukayyed olduğu üzere kayd olundu deyü defter-i evkâfda tahrîr olunmağla zâviye-i mezbûre vakfının berât-ı şerîfimle müteveli ve zâviyedârları olan Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin zîde şerefhûmâ ber müceb-i defter-i hâkâni Sinan karyesi ile İlterik ve Kesennur mezra'alarının tamam malikâneleri zikr olunan bostanın malikânesiyle sâ'ir bâlâda mezkûr kurâ ve mezârî'inin hums malikânelerini tevliyetleri hasebiyle zâviye-i mezbûre vakfı tarafından hintalarına müdâhale olunmak icâb itmez iken vâkıf-ı mezbûrun evlâd-ı evlâdından Seyyid Ali ve Seyyid Ömer ve Seyyid Mehmed ve Mustafa ve El-Hac Mehmed nâm kimesneler defter-i hâkânide kendülere ta'yîn olunan hisselerine kana'at itmeyüb hilâf-ı defter-i hâkâni malikânesi müstakilen yazılan salifü'z-zikr Sinan karyesi ve İlterik ve Kesennur mezra'aları malikâneleri ile bâlâda zikr olunan kurâ ve mezârî'in hums malikânelerine müşâreket üzere deyü müdâhaleden üç müd hinta kable'l-münkâsım galle-i vakıfdan ihrâc olunduktan sonra Sinan karyesinin İlterik ve Kesennur mezra'alarının malikâneleri vesâir ma'rû'z-zikr kurâ ve mezârî'in hums malikânelerini zâviye-i mezbûre mütevellileri ve zâviyedârları

zâviye-i mezbûre mütevellileri ve zâviyedârları zâviye-i mezbûre tarafına zabt idegeldikleri sikât-ı muvahhîdin huzûr-ı şer‘den ihbâr itmeleriyle ber müceb-i defter-i hâkâni zabt ve aid olan mahsûlât ahz ve kabz itdirilüb evlâdından olan mezkûrları hilâf-ı defter-i hâkâni müdâhale ve mûmâni‘ât itdirilmemek bâbında yedlerine hükm-i hümâyûnum verilmek ricâsına vâki‘ hâli bi’l-iltimas arz eylediği ecilden defterhâne-i ‘amiremde mahfûz olan defter-i evkâfa mürâca‘at olundukta vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve hazîne-i ‘amiremde mahfûz olan Anadolu muhâsbesi defterlerine nazâr olundukta zikr olunan tevliyet ve zâviyedârlık vazîfe-i mu‘ayyene ile iştirâken merkûman Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin an eslâh-ı evlâd-ı vâkif üzerlerinde olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili C sene 1156

[S.177- Hüküm 2]

Argoma ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,

Amasya kazâsı muzafâtından Akdağ nâhiyesinde Havar nâm karyede metfûn Aişe Hatun nâm sahîbetü’l-hayrın karye-i mezbûrede vâki‘ cami‘-i şerîfinin hademesi südde-i sa‘detime arz-ı hal idüb cami‘-i mezbûre evkâfinin Argoma kazâsına tâbi‘ Dere nâm karyenin tamam malikânesi iki yüz seneden berü vakf-ı mezbûr tarafından zabt ve ta‘şîr olunub ahârdan dahl ve ta‘arrûz olunmak iktizâ itmez iken Seyyid Mehmed nâm kimesne zuhûr ve karye-i mezbûrenin defter-i hâkânide olan kaydı mahallinde tasrîhen Aişe Hatun vakfi olmak üzere tahrîr olunmamıştır deyü karye-i mezbûreyi mâl ve mu‘accele ile kendüye malikâne tevcih itdirilüb vakf-ı şerîfe gadr itmekle kemâ-fi’l-evvel vakıf tarafından zabt olunmak üzere malikâne ve maktu‘u kaydı ref‘ ve terkîn olunmak bâbında istidâ ve zikr olunan Dere karyesinin tamam malikânesi vakf olub lakîn ne mahalle vakf ve şart

olunduğu ma'lûm olmadığından Aişe Hatun vakfının alakâsı olmamış olmağla iki bin akçe mâl ve elli guruş mu'accele ile Seyyid Mehmed ve Seyyid Hasan nâm kimesnelere elli altı senesinde malikâne tevcîh olunub berât verildiği baş muhâsebeden ihrâc olunmağla mahallinde ma'rifet-i şer'le ve cümle ma'rifetiyle görülüb karye-i mezbûrenin malikânesi kadîmü'l-eyyâmdan berü ne taraflardan ve ne sened ile zabt olunageldüğü sıhhat üzere arz ve 'ilâm olunmak için emr-i şerîfim tahrîri bâbında ihtihârû'l-ümerâi'l-ekârîm hâlâ baş defterdârım olan Sadullah dame uluvvuhû 'ilâm itmeğin 'ilâmı mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili C sene 1156

[S.178- Hüküm 2]

Boğazlıyan kazâsı na'ibi ve Bozok sancağı mütesellimine hüküm ki,
 Sen ki Boğazlıyan kazâsı na'ibi Mevlâna Şeyh Mehmed zîde ilmihûsun mektub gönderüb Boğazlıyan kazâsı sakînlerinden Şeyh Mehmed zîde salahû meclis-i şer'e varub Bozok sancağında evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere berât-ı şerîfimle mütevellisi olduğu sırçalı zâviyesi karyelerinden Boğazlıyan kazâsına tâbi' Koğucu nâm Çaklu nâm vakıf karyesinin öşür mahsûlünden karye-i mezbûre sakînlerinden mütegalibeden Mürtezâ Ağa oğlu dimekle ma'rûf İbrahim nâm kimesne ma'lûmü'l-keyl öşür mahsûlünü bin yüz elli [Boş] senesinde ahz ve vakf-ı şerîfe gadr itmekle mezkûr İbrahim'in fuzûli ve hilâf-ı şer' ahz ve kabz eylediği öşür mahsûlü tevliyeti hasebiyle vakf için kendüye alıverilüb mezkûr ta'allül ve nizâ' itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ itmekle husûs-ı mezbûr minvâl-i meşrûh üzere olduğu sen dahî ilmin muhîd olmağın vâki' hâli hükm-i hümayûnum verilmek ricâsına bi'l-iltimas arz eylediği ecilden şer'le görülmek için yazılmıştır.

[S. 178- Hüküm 3]

Amasya kâdısına ve sancağı mütesellimine hüküm ki,
 Zü‘emâdan Hasan zîde kadrihû gelüb Amasya sancağında Akdağ nâhiyesinde
 Hakala nâm karye ve gayrîden otuz bin akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu
 ze‘âmetinin baş kalemi olan sâlifü’z-zıkr Hakala karyesinin defter-i hâkânide
 mâlikânesi vakf-ı zâviye-i Seyyid Yahya der Hakala ve divânisi müstakilen kayd
 ve berâtına dâhil ve karye-i mezbûre tahtında çiftlik-i Hacı Muhiddin der dest-i
 Rüstem Beğ dört pare bağ ve haftada iki defâ su verilmek üzere kayd ve zıkr
 olunan çiftlik ve bağ haliyâ der tasarruf-ı Ali Çelebi bin Rüstem Beğ bir buçuk
 çift deyü mukayyed olmağla mezkûrun evlâdından Mustafa ve Hacı İsmail ve
 diğeri İsmail ve Derviş ve Hızır ve Mü‘min nâm kimesneler zıkr olunan bağ ve
 çiftlik defter-i hâkâni ve kadîmisi üzere zabta kana‘at itmeyüb mûmâ-ileyhin
 ze‘âmeti karyesinin hudûdu dahilinde kadîmden öşr ve resmi ze‘âmeti tarafından
 alınagelen yerlerin öşür ve resmine hilâf-ı defter-i hâkâni müdâhale ve te‘addî
 eylediklerün bildürüb defter-i hâkâni mûcibince ‘amel olunub hilâf-ı defter-i
 hâkâni ve kadîme mugâyir zahîr olan müdâhale ve te‘addîleri men‘ ve def‘
 olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i ‘amiremde mahfûz
 olan rûzname-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca‘at olundukta
 Akdağ nâhiyesine tâbi‘ yüz yetmiş bir nefer re‘aya ve beş adet mahallât dört adet
 zemîn ve bir çiftlik ve bir bağ ile karye-i Hakala nefis Hakala malikane vakf-ı
 zâviye-i Seyyid Yahya der Hakala ma‘a nisf malikâne-i mezra‘a-i Cevad divâni
 ber vech-i ze‘âmet kadîmden nefis-i Amasya’ya ne vecihle cârî olur ise mezbûr
 karye-i Hakala’ya dahî ol teklif cârî ola ziyâde teklif olmaya deyü dokuz yüz
 yetmiş beş tarihinde varîd olan hükm-i şerîfim mefhûmu kayd olundu ve çiftlik-i

Hacı Muhiddin der dest-i Rüstem Beğ bin Hacı Muhiddin ve Şah Çelebi ve Ahmed Çelebi bin Mahmud Beğ ve Balı Beğ ve Zaimveled-i Ahmed Beğ mezkûrların ellerinde dört pare bağ ve haftada iki defa' su verilmek üzere me'an kayd ellerinde ahkâm-ı şerîfeleri olduğu cihetten ber müceb-i hükm-i şerîf sebt-i defter olundu zikr olunan çiftlik ve bağ haliyâ der tasarruf-ı Ali Beğ bin Kasım Beğ bir buçuk çift ve karye-i Değirmenderesi tâbi'-i Hakala malikâne-i vakf-ı zâviye-i Seyyid Yahya ber müceb-i defter-i evkâf divâni tımar müslümanân nefer dört zemîn beş gebran yüz kırk üç ve yedi zemîn ve bir hassa çiftliği malikâne ve bir mezra'a ve hâsıl ma'a niyâbet çift ve hinta ve şa'ir yekün ma'a gayruhû otuz bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde otuz bin akçe divâni yazısı müstakilen ber icmâl ve icmâl-i mezbûr tamamen mûmâ-ileyhin ze'ameti mülhâkâtından olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni ve kanûn üzere 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili C sene [1]156

[S.180- Hüküm 4]

Niksar ve kâdısına [Boş] hüküm ki,

Sivas sancağında Niksar nâhiyesinde Esdiğin nâm karye ahâlisi südde-i sa'detime arz-ı hâl idüb Niksar nâhiyesine tâbi' yüz on nefer re'âyası ve iki zemîni ve iki hassa çiftliği ve hasılı tahtında resm-i hinta ve resm-i ketan ve bâdihevâ ve ârus yekün ma'a gayruhû sekiz bin dört akçe yazar karye-i Esdiğin mâlikâne mülk-i evlâd-ı Fağfur Paşa divâni tımar ve nisf niyâbet ani'r-rüsûm ve aded-i ağnâm ve badihevâ ve ârus deyü üç yüz otuz iki akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve yine Niksar nâhiyesine tâbi' karye-i Buzköy ve ma'a gayruhû birikdirülüb mîr-i mirân-ı Vilâyet-i Rum hassı mülhâkâtından iken zikr olunan on dört bin üç yüz otuz beş akçe yazısı olan niyâbet-i mezbûr Sivas valileri

tarafından tahsiline me'mûr olanlara binden mütevâciz levendât ve eşhâs ile varûb mukayyed olan yazısından ziyâde hilâf-ı şer' vâfir akçe cem' ve tahsîl ve günâgün zulm ve te'addînin nihâyeti olmayub re'âyâ makûlesin parakende ve perişân olmalarına ba'is olmağla niyâbet-i mezbûr fukarânın hallerine merhâmeten mîr-i mirân hassından ref' ve müceddeden binâ ve ihyâ olunan Hacı Hamza derbendi vakfindan olmak ve vakf-ı mezbûra mütevellî olanlara sene başında tamamen rûsûmâtları edâ itmek şartıyla mahalli tashîh olunmak bâbında Tokad Voyvodası El-Hac Ömer arz ve mâru'z-zikr niyâbet ve nısf badihevâ ve ârus ve aded-i ağnâm ve tımarhâ-yı sipâhiyân merdân-ı kala'nın mahalleri vakfa tashîh olunmak için defter emini El-Hac Mustafa arz itmeğın Nıksar kazâsında hass-ı hümâyûn ve zü'emâ ve dizdâr ve tımarhâ-yı serbestten mâ'adâ on dört bin dört yüz otuz beş akçe yazusu olan niyâbet ve nısf bâdihevâ ve ârus ve aded-i ağnâm ve tımarhâ-yı sipahiyân ve merdân-ı kala'nın mahalli mîr-i mirân-ı vilâyet-i Rum hassından ifrâz ve Hacı Hamza Hanı vakfının mütevellisi olanlara sene başında tamamen götürüb rûsûmâtların edâ itmek şartıyla vakf-ı mezbûre ilhâk olunmak için varîd olan emr-i şerîf mûcibince yüz kırk senesi zilhiccesinin ikinci gününde bâ hatt-ı tevkî tashîh olunmağla bunların içlerinden birinin üzerlerine şer'an bir cürmsabît oldukda kanûn üzere icâb iden cerîme ve içlerinden birinin bâkire kızların ve seyyibe hatûnların ere virdiklerinde kanûn üzere ecânibden resm-i gerdek ve sa'ir bâdihevâlarının nısfın karyeleri sipahileri ve nısf-ı ahârını dahî ber mûceb-i defter-i hâkâni sene başında götürüb Hacı Hamza Hanı vakıf mütevellisine tamamen edâ idüb kusurları yoğuken haliyâ Hacı Hamza Hanı vakfının kâ'im-makâm mütevellisi olan Hacı Hamza dizdârı olan Sekbanzâde Ali ibn-i Mustafa almağa kana'at itmeyüb hilâf-ı defter-i hâkâni ve mugâyir-i kanûn ziyâde talebiyle bunları rencîde ve remîdeden hâli olmayub ahvâlleri diğergün

olduğun bildürüb defter-i hâkâni mûcibince ‘amel olunub hilâf-ı defter-i hâkâni ziyâde talebiyle bir türlü rencîde itdirilmeyüb zahîr olan zulm ve te‘addîleri üzerlerinden men‘ ve def‘ olunmak bâbına emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i ‘amiremde mahfûz olan defter-i icmâl ve mufassala mürâca‘at olundukta vech-i meşrûh üzere olduğu matûr ve hazîne-i ‘amiremde mahfû olan baş muhâsebe defterlerine nazâr olundukta Hacı Hamza Hanı vakfının kâ'im-imakâm mütevelliliği ile Hacı Hamza Kal‘ası dizdârlığı Ömer’in ref‘inden sâhib-i evvel Sekbânzâde Ali ibn-i Mustafa’ya elli iki senesinin cemâziyelaahirinin yigirmi dokuzuncu gününde tevcih ve haliyâ berât-ı şerîfimle üzerinde olduğu mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince ‘amel olunmak emrim olmuştur.

Fî Evâili C sene 1156

[S. 181- hüküm 2]

[Boş] kâdisına ve Boğazlıyan kazâsı na‘ibine ve Bozok hassa voyvodasına hüküm ki,

Şeyh Mehmed zîde salahû gelüb Bozok sancağında Boğazlıyan nâhiyesinde karye-i Şekin ve yine nâhiye-i mezbûre tâbi‘ Buğucu nâm-ı diğêr Hacı Melû ve yine nâhiye-i mezbûre tâbi‘ mezra‘a-i Sırlığan ve mezra‘a-i Alacalar ma‘a Küçük Alacalar ve Karadeve Kapusu nâm karyeler ve mezra‘aların defter-i hâkânide mâlikâneleri vakf-ı zâviye-i Sırçalı ve divânileri tımar ve mezkûr Şeyh Mehmed zâviye-i mezbûrun evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere halen berât-ı şerîfimle zâviyedârı ve vakfın mütevellisi olub zikr olunan kurâ ve mezra‘aların zâviye tarafına ait olan mâlikânesi mahsûlünde âharın bir türlü alakâsı olmayub bir vecihle dahl olunmak icâb itmez iken Boğazlıyan sakînlerinden İbrahim nâm kimesne ziyâde mütegalibeden olmağla zâviye-i mezbûre vakfı olan sâlifü’z-zikr kurâ ve mezra‘alarının malikânelerini zâviye tarafına be- her- sene on beş müd tereke

vermek üzere maktû'an uhdemdedir sana zabt itdirmem ben zabt edüb ancak on beş müd tereke verirüm deyü fuzûli zabt ve malikâne tarafına ait olan mahsûlü tegallüben ahz ve kabz ve on beş müd terekeyi dahî virmeyüb ziyâde gadr ve te'addî eylediğün ve husûs-ı mezbûr vech-i meşrûh üzere olduğun sen ki Boğazlıyan kazâ na'ibi Mevlâna Şeyh Mehmed zîde ilmihûsun arz eylediğün bildürüb zikr olunan kurâ ve mezra'aların mâlikâneleri ber müceb-i defter-i hâkâni zâviye-i mezbûr tarafından kendüye zabt ve malikâne tarafına ait olan mahsûlü kanûn ve defter mücibince ahz ve kabz itdirilüb hilâf-ı defter-i hâkâni mezkûr İbrahim'i bir türlü dahl ve ta'arrûz itidirmemek bâbında hükm-i hümayûnum ricâ ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca'at olundukta Boğazlıyan nâhiyesine tâbi' yüz kırk yedi nefer re'âya ve bir çayır ve bir asiyâb ve bir zemîn ve hâsıl-ı divâni nîm ve hinta ve şa'ir yekün ma'a gayruhû üç bin otuz akçe yazar karye-i Şekin malikâne vakf-ı zâviye-i Sırçalı divâni tımar ve nâhiye-i mezbûre tâbi' kırk üç nefer re'âya ve on iki zemin ile karye-i Buğucu nâm-ı diğêr Hacı Melü malikâne vakf-ı zâviye-i Sırçalı divâni tımar ve hâsıl-ı divâni nîm ve hinta ve şa'ir yekün ma'a gayrîhû iki bin iki yüz ve hisse-i mâlikâne vakf-ı zâviye-i Sırçalı ani'l-gallât ve yine nâhiye-i mezbûre tâbi' mezra'a-i Sırluğân Çakal kışlasında ve Öküzili'nde mütemekkîn olanlar zira'at ider ve Sırçalı'dan dahî zira'at iderler malikâne vakf-ı zâviye-i Sırçalı divâni tımar hâsıl-ı divâni bin üç yüz otuz beş akçe ve yine nâhiye-i mezbûre tâbi' mezra'a-i Alacalar ma'a Küçük Alacalar ve yine karye-i Buğucu ve Seydi Ahmed Kışlası ahâlisi zira'at ider malikâne-i mezra'a-i mezbûr vakf-ı zâviye-i Sırçalı divâni tımar hâsıl-ı divâni bin yedi yüz akçe ve yine nâhiye-i mezbûre tâbi' kırk sekiz nefer re'âyâ ve bir zemîn ile karye-i Devekapusu an cema'atgân an kabîle-i müslümânân malikâne-i vakf-ı zâviye-i Sırçalı ber müceb-i defter-i atık ve

vakfiye-i şer'îye divâni tımar hâsıl-ı divâni ma'a Hızır Halife kapusu ani'l-gallât ve rüsûmât beş yüz elli hisse-i malikâne vakf-ı zâviye-i Sarucalu ani'r-gallât deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr olunduğun mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı C sene 1156

[S. 182- Hüküm 3]

Niksar kâdısına hüküm ki,

Dârü's-sâdetim ağası nezâretinde olub kazâ-i Niksar'da vâki' müteveffâ Keşfi Osman Efendi'nin cami'-i şerîfi ve zâviyeleri evkâfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi ve şeyhi olan Seyyid Osman nâm kimesne evkâf-ı mezbûreyi bir sene rü'iyet eylemek üzere yine kasaba-i merkûm sakînlerinden Yâd Seyyid Ahmed Efendi dimekle ma'rûf kimesneye tefvîz idüb merkûm sene-i mezbûrede hâsıl olan gallât-ı vakıfdan vezâ'îfi ihrâc eyledikten sonra bâkî kalan mahsûlü ahz ve kabza kana'at itmediğinden nâşî müteveli-i merkûm dahî vakf-ı mezbûrun rü'iyet umûrunu ahârdan Seyyid Abdalbaki nâm kimesneye tefvîz ve sipariş eyledikte mezbûr Seyyid Ahmed şirrete sülûk ve hilâf-ı şart-ı vâkıf ve bilâ-izn-i nâzır cami'-i şerîf ve akarâtını ta'mir ve termim eyledim ve bu kadar masrafım olmuştur deyü bu sene dahî tekrar hasıl olan gallat-ı vakfin nısfından ziyâdesini fuzûli ahz ve kabz idüb gerek evkâf-ı mezbûreye ve gerek müteveli-i vakfa gadr-ı külli eylediği arz-ı hâl birle 'ilâm ve istidâ-yı inâyet olunmağla gerekdir ki merkûm Yâd Seyyid Ahmed'in bu sene-i mübâreke de vakf-ı mezbûreden hâsıl olan gallâtın bu makûle tezvîrât ve ta'mirât masarûfu bahanesiyle fuzûli ahz ve kabz eylediği mahsûlât her ne ise vech-i şer'-i üzere tahsîl ve müteveli-i merkûmun ol tarafda vekîline teslîm ve mürtezikâ-ı vakfin dahî vazîfelerin müteveli ve yahut vekiller taraflarından ahz olunub illet ve muhâlefet ider olur ise

alâ-vukû'ihî der devlet-i aliyyme 'ilâm olunmakta tekayyüd ve ihtimâm eylesin deyü bi'l-fi'il darü's-sa'detim ağası olan El-Hac Beşir Ağa dame uluvvuhû tarafından mühürlü mektûb verilmeğle vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında emr-i şerîfim yazılmıştır.

Fî Evâsıtı C sene [1]156

[S.182- Hüküm 4]

Sivas beğlerbeyisi [Boş] Paşaya ve Merzifon ve [Boş] kâdısına hüküm ki,
 Sen ki Merzifon kâdısı Mevlâna Abdurrahim zîde fazluhûsun mektûb gönderüb nezâret-i sadr-ı a'azamîde olan medîne-i Merzifon'da vâki' vezîr-i az'am-ı sabık müteveffâ Koca Mustafa Paşa evkâfî mütevellisi [Boş] zîde kadrihû meclîs-i şer'e varûb vakf-ı mezbûrun vakfiye-i mâmülün-bihâsında mukayyed musakkafâtından Merzifon'da vâki' hamam-ı cedîd müste'ciri [Boş] nâm kimesnenin zabtında iken vâkıf-ı mezbûrun oğlu müteveffâ Ali Paşa'nın kerîmesi Zeynep Hanım'ın zevci Darendeli müteveffâ Hüseyin Paşa merkûm Ali Paşa'nın mülküdür deyü zabt ve hilâf-ı şer' te'addi itmesiyle bundan akdem hamam-ı mezbûr taraf-ı vakıfdan zabt ve müte'ciri zimmetinde olan icâre tahsîl ve vakf-ı mezkûrun evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi İsmail'in tarafına teslim etdirilmek bâbında sâdır olan emr-i şerîfim sicil-i mahfûza kayd olduktan sonra hamam-ı mezbûrun âhar birine taraf-ı şer'den hüküm ve zabt itdirildikten sonra hamam-ı mezbûrun müste'cir-i sâbıkı Merzifon sükkânından Kuloğlu Halil zimmetinde olan iki yüz yigirmi iki guruş icârenin tahsîli için bi'l-iktizâ zâbiti serdâra hitâben mürâsele vasl itdirildikten sonra tâhsili mümkün olmayub ve hamam-ı mezbûrun merkûm Hüseyin Paşa zabt eyledikte isticâren talib kimesne bulunmayub bir sene hâlî kaldıktan sonra mezbûr Halil icâr ve zabt ve senesi tamamında Zeynep Hanım tarafından icâresi talep olundukta taraf-ı vakfdan mütâlebe olunur deyü virmeyüb

bu defa' emr-i şerîfimle mütevellî-i sâbık Tahir nâm kimesneden taleb ve taraf-ı şer'eden edâya tembih olundukta edâ itmeyüb temerrüdle itâ'at-i şer' ve inkıyâd-ı emr-i münîf edenler zahîr ve mezbûr Halil fukarâdan olmağla itâ'at-i şer' ve inkıyâd-ı emr-i münîf edüb adet-i müstemîresi olub hasb olunmadıkça tahsîli mertebe-i mümkün olmadığını sikât-ı sahihâti'l-kelimât müslimînin haber vermeleriyle meblâğ-ı mezbûr kâ'im-makâm-ı mütevellî El-Hac Hüseyin'e teslim itdirilmek bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına vâki' hâli arz eylediği ecilden zâbit ma'rîfetiyle kıbel-i şer'le görölüb zimmetinde bâki' olan icâret-i vakıf tahsîl ve muhâlefet ider ise hakkından gelinmek için tekrar arz olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı C sene [1]156

[S.182- Hüküm 5]

Kazabâd ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,

Kayseri'de vâki' müteveffîye Hunad Hatun evkâfi karyelerinden Kazabâd kazâsına tâbi' Erkilet nâm karyenin mültezîmi olan El-Hac Ebubekir ser-taşciyân-ı hassa zîde kadruhu gelüb karye-i mezbûrenin yüz elli altı senesine mahsûben vakf-ı mezbûr mütevellisi tarafından yedine verilen memhûr zabt temessükü mûcibince uhde ve iltizâmında olub tarafından ta'sîr için irsâl eylediği ademisi Hasan nâm kimesne varûb karye-i mezbûreyi ta'sîr murâd idüb ahârdan dahl icâb itmez iken ashâb-ı ağrâzdan ba'zıları kendü hallerinde olmayub karye-i mezbûre re'âyasın tahrîk ve iltizâm ve ta'sîrine mûmâni'at ve te'addî ve ol vecihle mâl-ı iltizâmının noksan tertibine ba'is olduğun bildürüb men' ve def' ve memnû' olmaz ise arz olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı C sene 1156

[S.183- Hüküm 3]

Sivas beğlerbeyisine ve Amasya kâdısına hüküm ki,
 Ulemâdan Salih zîde ilmihû gelüb medîne-i Amasya'da vâki' Hoca Sultan zâviyesi vakfı mahsûlünden almak üzere senede üç müd hinta vazîfe ileHasan mahlûlünden cihet-i mevkûfe buna tevcîh ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olub edâ-yı hizmet idüb berâtı mûcibince hizmeti mukâbilesinde müstehâk olduğu senevî üç müd hintasın iki seneden berü vakf-ı mezbûr mütevellisi olan kazâ-i mezbûrda sakîn Seyyid Abdullah nâm kimesneden talep eyledikte müteveli-i mezbûr tamâh-ı hâmindan nâşî mücerred virmemek için ben senin kaydını tekîn etdirirüm deyü bî vech-i şer' ve bilâ sened vakıfda müsâde var iken vermeyüb gadr ve te'addî eylediğün bildürüb zâbiti ma'rifetiyle şer'le görölüb berâtı mûcibince hizmeti mukâbilesinde müstehâk olduğu vazîfesi tamamen tahsil ve aliverilüb müteveli-i mezbûre ol vechle bî vech-i şer' ve bilâ sened bir türlü ta'allül ve nizâ itdirilmemek üzere hükm-i hümâyûnum ricâ eylediği ecilden şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı C sene [1]156

[S.184- Hüküm 1]

Sivas beğlerbeyisine ve Akdağ ve [Boş] kâdılarına hüküm ki
 Hasan zîde kadrihû ile müteveffâ Seyyid Yahya zâviyesinin ber vech-i iştirâk zâviyedâr ve evkâfının mütevellisi olan Seyyid İsmail ve Seyyid Osman ve Seyyid Mehmed zîde şerefehûm gelüb Amasya sancağında Akdağ nâhiyesinde Hakala nâm karyenin defter-i hâkânide malikânesiyle Hoca Murad mezra'asının dahî nısf mâlikânesi merkûmân Seyyid İsmail ve Seyyid Osman ve Seyyid Mehmed'in ber vech-i iştirâk zâviyedâr ve mütevellileri oldukları Hakala karyesinde müteveffâ Seyyid Yahya zâviyesi vakfı divânisi mûmâ-ileyh Hasan'ın

ze‘ametinin baş kalemi olub karye-i mezbûrenin mümtaz ve mu‘ayyen hudûdları dahilinde kadîmden öşr ve resmi karye-i mezbûrenin mâlikâne ve divâni mutasarrıfları tarafından alınagelen ma‘lümü’l-hudûd yerlerinde âharın bir türlü alakâsı olmayub bir vechle dahl olunmak icâb itmez iken Argoma nâhiyesinde Uzunoba nâm karyenin divânisine mutasarrıf erbâb-ı tımar mütekâ‘idlerinden İbrahim nâm mütekâ‘id ile mâlikâne mutasarrıfı müteveffâ Halfet medresesi vakfı mütevellileri ol yerler Uzunoba karyesi arazisindür deyü Hakala karyesinin hudûdu dahilinde olan bi’l-cümle arazisün fuzûli zabt ve öşr ve resmini tegallüben ahz ve kabz ve bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfime dahî adem-i itâ‘at ve gadr ve te‘addî ve tekrar bunların ısdâr eyledikleri emr-i şerîfimle mahal-i nizâ‘ın üzerinde terâfu‘ ve husûs-ı mezkûr hasmen muvâcehesinde ol diyârın müsîn ve ihtiyar ve bî-garaz kimesnelerinden tefahhus ve su‘âl olundukta rü‘yet ve müşâhade olunub bir tarafı Değimenderesi’nde Havad nâm mahalden gelen çaya ve andan Harman Ali karyesi arâzisine müntehî andan kible tarafından âlâ tarîk

Halfet Gazi medresesi arâzisine müntehî ve ma‘a fevkî Hakala karyesi arâzisi olub andan Harman Ağılı’ndan gelen harka andan Obatoprağı’nda olan Bovan sınura andan Boğvan sınuru emsâli andan Uzunoba karyesi arâzisi ve ma‘a fevkî mârû’z-zıkr Hakala karyesine mütehî olub andan Kuryar karyesinden gelen harkatoprağı ve ma‘a fevkî mârû’z-zıkr Hakala karyesi arâzisinden olub bu hudûd ile mahdûd olan arâzisinin öşr ve resmi kadîmü’l-eyyâmdan berü Hakala karyesi divâni ve mâlikânesi mutasarrıfları tarafından alınagelen yerlerden olduğu şöhet ve tevâtür ile ihbâr ve şahâdetleriyle şer‘an sâbit ve hüküm birle kıbel-i şer‘den hüccet-i şer‘iye verilüb ve ol hüccet-i şer‘iye Rumeli Kadıaskeri ‘ilâmı mûcibince bâ-fermân-ı âlî defterhâne-i ‘amiremde hıfz ve sûret verilmişken mezkûrlar yine kânî‘ ve mündefî olmayub ol hüccet-i şer‘iye-i mahfûzâya ve

kadîme mugâyir müdâhaleden halî olmadukların bildürüb hüccet-i şer'îye-i mahfûzâ mûcibince 'amel olunub mugâyir-i hüccet-i şer'îye mahfûzâ ve kadîme muhalif zahir olan müdâhale ve te'addîleri men' ve def' ve fuzûli ahz ve kabz eylediklerü mahsûl ve rûsûmâtların kendülere aliverilmek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan rûznâmçe-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukta Akdağ nâhiyesine tâbî' yüz yetmiş bir nefer re'âya ve beş mahallât ve dört zemîn ve iki çiftlik ve bir bağ ile karye-i Hakala nefsi-i Hakala malikâne vakf-ı zâviye-i Seyyid Yahya der Hakala ma'a nisf malikâne-i mezra'a-i Hoca divâni ber vech-i zeâmet ve dört nefer müslümânân ve on iki zemîn ve yüz kırk üç nefer gebran ve hassa çiftlik ve iki çiftlik mâlikâne ve bir mezra'a-i karye-i Değirmenderesi malikâne vakf-ı zâviye-i Seyyid Yahya ber mûceb-i defter-i evkâf ve hasıl-ı ma'a niyâbet çift ve hinta yekün ma'a gayruhû otuz bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde karye-i Hakala ma'a Değirmenderesi hâsıl-ı divâni ma'a niyâbet deyü otuz bin akçe yazı ile tahrîr ve müstâkil ze'amet ber icmâl ve icmâl-i mezbûr tamamen mûmâ-ileyh Hasan ze'ameti ve Argoma nâhiyesinde otuz sekiz nefer re'âya ve dokuz zemîn ve hassa çiftlik ve hâsılı tahtında çift ve hinta yekün ma'a gayruhâ beş bin yüz akçe yazısı olan karye-i Uzunoba malikâne vakf-ı medrese-i Halfet ber mûceb-i defter-i evkâf divâni tımar deyü olduğu defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde beş bin yüz akçe divâni yazısından bin üç yüz akçesi ifrâz ma'a gayruhâ birikdirilüb iki bin dokuz yüz dokuz akçe ber icmâl ve icmâl-i mezbûr tamamen merkûm mütekâ'id İbrahim'in tımarı olub bâkîsi müştereki kaydında olub ber minvâl-i meşrûh Hakala karyesinin hudûd ve sınuru bidayetinde Amasya kâdısı El-Hac Mustafa ve husûs-ı mezbûra mütevellî ta'yîn olunan Amasya'da müderrîsinden sâbık Amasya müftisi Mustafa

Akif imzâlarıyla mûmzâ elli üç senesi şevvalinin onuncu günü tarihiyle müverrâh kibel-i şer‘den verilen hüccet-i şer‘iye bâ-‘ilâm-ı sadr-ı Rum ve bâ-fermân-ı âlî olduğu [Boş] senesi cemaziyelevvelinde defterhâne-i ‘amiremde hıfz olunduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni ve hüccet-i şer‘iyye-i mahfûza mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri C sene 1156

[S.184- Hüküm 2]

Sivas beğlerbeyisine Kazabâd ve [Boş] kâdılarına hüküm ki, İstanbul’da vâki‘ merhûm ve mağfûrûnleh Sultan Selim Han tâbe serâhû cami‘-i şerîfi kurbunda vâki‘ Sivasî tekyesinin şeyh ve mütevellisi olan sagîr Şeyh Abdûlbaki’nin tarafımdan bi’l-fi‘il berât-ı şerîmle kâ’im-i makâm mütevellisi olan kıdvetü’l-ulemâi’l-muhakkikîn Mevlâna Şeyh Ahmed zîde salahû südde-i sa‘detime arz-ı hâl idüb sagîr-i mezbûrun evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mutasarriף olduğu evkâfi kurâlarından Kazabâd kasabasına tâbi‘ Re‘is ve Meris nâm karyeleri zabtı bin yüz elli altı senesinde Zahirecioğlu Mustafa nâm kimesneye verilüb lakîn mezbûr Mustafa re‘âyasıyla hüsn-i intizâc itmeyüb zulm ve te‘addîye şurû‘ ve re‘âyâ-yı mezbûr dahî fi mâba‘d merkûm re‘âya üzerlerine zâbît olur ise bi’l-küllîye parakende ve perişân oluruz deyü cem‘-i gafîr ve cem‘-i kesîr haber virmeleriyle iltimaslarını kıdvetü’l-kuzât ve’l-hükkâm sâbık Kazabâd kâdısı El-Hac Abdullah ve Tokad na‘ibi Mevlâna Mehmed zîde fazlıhûmâ başka başka arz eylediklerinden sene-i merkûmede merkûmun ref‘inden cümlenin muhtarı olan Seyyid El-Hac Derviş zîde kadrihûya verilüb ol dahî varub zabt murâd eyledikte merkûm Mustafa şirrete sülûk ve yedinde olan temessükü mûcibince zabt için bir tarikle emr-i şerîf ısdâr ve hüccet ibrâ ve yine zulm ve te‘addîye tasaddî ile ihtilâl ve perişân olmalarına ba‘is olduğun bildürüb

mahallinde muhtar olan merkûm El-Hac Seyyid Derviş yedinde olan memhûr temessükü mûcibince mezra‘a-i mezbûrları zabt ve hâsıl olan mahsûlât ve rûsûmâtı kanûn ve defter mûcibince ahz ve kabz itdirilüb ref‘ olunan merkûm Zahirecioğlu Mustafa’yı ve ahârı bir vechle dahl ve ta‘arrûz itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve mezkûr Sivasî tekyesi şeyhi Abdalbaki nâm sagîrin evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu Kazabâd kazâsında vâki‘ Re‘is ve Meris karyelerinin bin yüz elli altı senesine mahsûben mahsûlünü Şeyh Sagir-i mezbûrun tekye-i mezkûre tevliyetin bâ işâret-i Şeyhülislamî ve bâ-fermân-ı âlî kâ’im-i makâm olan mezkûr Şeyh Ahmed evvelen bâlâda mezkûr Zahirecioğlu Molla Mustafa nâm kimesneye deruhte idüb ancak mezbûr Zahirecioğlu Mustafa’nın zalame ve cabbârdan olduğu medîne-i Tokad na‘ibi Mevlâna-yı mûmâ-ileyh ile Kazabâd kâdısı Mevlâna Abdullah zîde fazlıhûmânın ‘ilâmlarıyla zahîr olmağla mezbûru azl idüb zikr olunan karyeler ahâlisi râzılar oldukları ve hâlâ mutasarrıfı olan El-Hac Derviş deruhte itmekle zikr olunan karyeler ahâlisi ve kâ’im-i makâm-ı mezkûr dahî hâlâ mezkûr El-Hac Derviş’den râzılar olmağla sene-i mezkûr mahsûlünü mezbûr El-Hac Derviş yedine verilen temessük mantukunca zabt idüb ref‘ olunan merkûm Zahirecioğlu Molla Mustafa ve âharı müdâhaleden men‘i bâbında fermân-ı âlî ricâsında oldukları mahkeme-i bâbda tescil olunduğun İstanbul mahkemesinin bâb na‘ibi olan kıdvetü’l-ulemâi’l-muhakkikin Mevlâna Mehmed zîde ilmihû ‘ilâm itmeğın Mevlâna-yı mûmâ-ileyhin ‘ilâmı mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri C sene [1]156

[S. 185- Hüküm 1]

Sivas beğlerbeyisi [Boş] Paşaya ve Gümüş ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,

Gümüş kazâsı mahallâtından Sipah mahallesi sakînlerinden İsmail Beğ dimekle ma'rûf kimesne gelüb kazâ-i mezbûrede metfûn Muammer Efendi ibn-i Şeyh Muslihiddin kuddîse sırrihû el-azîzin vakıf yerlerinden kazâ-i mezbûre toprağında vâki' ma'lûmetü'l-hudûd vakf yerlerde mutsarrıf olan Arslanoğlu Mustafa Ağa dimekle ma'rûf kimesne fevt olub oğlu kalmayub yerleri tapuya müstehâk ve hakk-ı tapu kızı Raziye nâm Hatun'un olmağla bî-garaz müslümanların takdîr eyledikleri resm-i tapu ile teklîf olundukta mezbûre bi'l-küllîye fârîğa olmağla bu ol yerleri vakf-ı mezbûrun evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olan Mehmed Efendi dimekle ma'rûf kimesneden tapu ile alub sekiz seneden berü zabt ve zira'at ve öşr ve resmi sahîb-i arza edâ iderken mezbûre şirrete salîke ol yerlerinde mütevell-i olmayan mürtezikâdan Mustafa nâm kimesneden bir müzevver tapu temessükü alub hilâf-ı kanûn zabtına mani' olmağla mezbûrenin zevci olub vekili olan Muid Ali Efendi dimekle meşhûr kimesne ile murafa'a-i şer' olduklarında ol yerler mezbûreye teklif olundukta almayub fârîğa olub mezbûr Mehmed vakfin mütevellisi olub mezbûr Mehmed'den bu ol yerleri tapu ile alup mezkûr Mustafa mürtezikâdan olub müteveli olmadığın bî garâz kimesneler şahâdet ve mezbûre Raziye hilâf-ı kanûn mu'arazadan men' ve kat'-i nizâ' ve fasl-ı husûmet birle taraf-ı şer'den hüccet-i şer'îye verilüb tekrar müteveli ile dahî murâfa'a ve bir def'a kibel-i şer'den hüccet-i şer'îye verilüb ve mezbûreyi mu'arâzadan men' birle imza olunub ve makûle bir def'a şer'le görülüb kat'-ı nizâ ve fasl-ı husûmet birle kibel-i şer'den hüccet-i şer'îye verilen toprak da'vâsının istimâ'ı memnû iken mezbûre şerîreden olmağla ba'zı mütegalibe kimesnelere istinâden hilâf-ı kanûn ve mugâyir hüccet-i şer'îye yine te'addî ve nizâ'dan halî olmadığundan bu bâbda da'vâsına muvâfık Şeyhülislamdan fetvâ-yı şerîfesin olduğun bildürüb fetvâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'îye temessükü mûcibince men' olunub mezbûrenin

ol vecihle hilâf-ı kanûn te‘addîsi men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin kanûn üzere ‘amel olunmak emrim olmuştur.

Fî Evâhiri C sene 1156

[S.186- hüküm 1]

Sabıkân Amasya’da mevzûn bi’l-iftâ olan Mevlâna Akif Mustafa zîde ilmihûya hüküm ki,

Amasya sancağında Akdağ nâhiyesinde Hakala nâm karyede vâki‘ e‘izze-i kirâmdan Seyyid Yahya kuddîse sırrihû’l-azîzin zâviyesi evkâfının hums mahsûl ile iştirâken berât-ı şerîfimle mütevellileri olan azîz-i mûmâ-ileyhin ebnâsından Seyyid İsmail ve Seyyid Osman ve Seyyid Mehmed zîde şerefhû arz-ı hâl idüb vâkif-ı mûmâ-ileyh vakfın tevliyetini ebnâsına şart ve ta‘yîn eylediği vakfiye-i ma‘mûlün-bihâ ve defter-i hâkânide mukayyed olmağla bunlar mûmâ-ileyhin evlâd-ı ebnâsından olmalarıyla ber müceb-i şart-ı vâkif tevliyet-i mezbûreye iştirâken berât-ı şerîfimle mutasarrıflar olub ve Amasya sancağında Akdağ nâhiyesinde Hakal ve Değirmenderesi nâm karyelerin malikâneleri Seyyid Yahya zâviyesi vakfı ve divânileri tımar olduğu defter-i hâkânide musarrah olduğuna binâen karyetân-ı mezbûretânın malikâne tarafına ait olan mahsûlâtını ahz ve kabz ve şart-ı vâkif icrâ idüb dahl icâb itmez iken vâkif-ı mûmâ-ileyhin evlâd-ı inâsından Emine ve Ümmühani ve Fatıma nâm hatunlar zuhûr ve biz dahî evlâd-ı vâkifdanız deyü hilâf-ı şart-ı vâkif tevliyetleri umûruna müdâhaleden halî olmadukların bildürüb vakfiye-i ma‘mûlün-bihâ mücibince ‘amel olunub mezbûrlar ve âhar hilâf-ı şart-ı vâkif ve mugâyir-i vakfiye-i ma‘mûlün-bihâ müdâhale itdirilmeyüb vakf-ı mezbûrun tevliyet ve meşrûtiyet ve sa‘ir münâza‘ata müteallık davâları istimâ‘ ve fasl ve hasm olunmak bâbında istidâ ve defterhâne-i ‘amiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca‘at olundukta Akdağ nâhiyesine

tâbi' karye-i Hakala nefsi-i Hakala mâlikâne vakf-ı zâviye-i Seyyid Yahya der Hakala ma'a nısf malikâne mezra'a-i Havaç ve divâni ber vech-i ze'amet ve karye-i Değirmenderesi mâlikâne vakf-ı zâviye-i Seyyid Yahya ber mûceb-i defter-i evkâf ve divâni tımar ve bir çiftlik-i hassa ve bir çiftlik-i mâlikâne ve hâsıl-ı tahtında çift ve hinta ve şa'ir yekün ma'a gayruhâ otuz bin akçe yazu ile defter-i mufassalda muharrîr kalemiyle tahrîr olunduğu mastûr ve hazîne-i 'amiremde mahfûz olan Anadolu muhasebesi defterlerine nazâr olundukta hums mahsûl ile tevliyet-i mezkûre ebnâ-i vâkıfdan merkûm Seyyid İsmail ve Seyyid Osman ve Seyyid Mehmed iştirâken hâlâ berât-ı şerfimle üzerlerinde olduğu mukayyed ve sen ki Mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin husûs-ı mezbûre mevlâ ta'yîn olunmak için hâlâ Şeyhülislam ve müfti' il-enâm olan Mevlâna Seyyid Mustafa edemâllahû tealâ fezâilihû işâret itmeleriyle işâretleri mûcibince mevlâ olman için yazılmıştır.

Fî Evâhiri C sene [1]156

[S.186- Hüküm 3]

Geldigelen ve [Boş] kâdılarına ve Amasya mütesellimine hüküm ki, Amasya'da vâki' müteveffâ Yakup Paşa imâreti vakfının berât-ı şerifimle mütevellisi olan El-Hac Ali zîde kadrihû gelüb Amasya sancağında Geldigelen nâhiyesinde Yağıbasan nâm karyenin malikânesi vakf-ı imâret-i Yakup Paşa ve divânisi tımar deyü defter-i hâkânide mukayyed olub Yakut vakfi başka Yakup Paşa vakfi başka iken Yakut mütevellisi yine livâ-yı mezbûrede Akdağ nâhiyesine tâbi' Aluçovacığı nâm karyenin mâlikânesini zabta kana'at itmeyüb Yakup Paşa vakfi olan sâlifü'z-zikr Yağıbasan karyesini dahî Yakut vakfi olmak üzere hilâf-ı defter-i hâkâni fuzûli zabt idüb ziyâde gadr itmekle bundan akdem mütevellisi ile murâfa'a murâd eyledikte müteveli-i vakf adem-i rü'iyetinden nâşî ba'zı

kimesneleri vekîl ve anlar dahî adem-i ihtimâmından nâşî hilâf-ı defter-i hâkânî taraf-ı vakfa gadr murâd itmekle ber müceb-i defter-i hâkânî zikr olunan Yağıbasan karyesinin malikânesine ait olan mahsûlü Yakup Paşa vakf-ı tarafından ahz ve kabz itdirilüb hilâf-ı defter-i hâkânî Yakut vakfı mütevellisi olan mezkûr bir türlü dahl ve ta‘arrûz itdirilmemek için bundan akdem emr-i şerîfim istidâ ve defterhâne-i ‘amiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca‘at olundukta Geldigelen nâhiyesine tâbi‘ karye-i Yağıbasan malikâne vakf-ı imâret-i Yakup Paşa divânisi tımar neferâ doksan beş ve bir zemîn ve elli gebran neferân elli altı zemîn ve bir çiftlik ile hâsıl-ı çift ve ispenç ve hinta yekûn ma‘a gayrîhû on iki bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve yine livâ-yı mezbûrede Akdağ nâhiyesinde karye-i Aluçovacığı malikâne Yakut ber müceb-i defter-i hâkânî evkâf ve divânî tımar neferâ on bir ve zemîn adet on üç hâsılı resm-i çift ve hinta yekûn ma‘a gayruhû dört bin sekiz yüz akçe yazı ile ol dahî defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr olunduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkânî mûcibice ‘amel olunmak için bundan akdem emr-i şerîfim sâdır olunmağın Yakut mütevellisi ziyâde zalameden ve cabbardan olmağla yedinde olan fermânı cebren elinden alub ziyâde gadr ve karye-i mezbûrenin malikânesi mahsûlünü hilâf-ı defter-i hâkânî ve kanûn zabt ve ahz ve kabz idüb ziyâde külli gadr eylediğün bildürüb karye-i mezbûrenin malikânesi defter-i hâkânî ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcibince Yakup Paşa vakfı tarafından zabt ve ait olan mahsûlâtı ahz ve kabz itdirilüb mezbûrları hilâf-ı defter-i hâkânî bir türlü dahl ve ta‘arrûz ve müdâhale itdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve divân-ı hümâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukta vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim verildiği mastûr ve

mukayyed bulunmağın mukâddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri C sene 1156

[S.187- Hüküm 1]

Amasya kâdısına hüküm ki,

Amasya kal‘ası mustahfizlarından Mehmed bin Mustafa nâm mustahfiz ile müteveffâ Seyyid Yahya zâviyesi evkâfının berât-ı şerîfimle mütevellisi olan Es-Seyyid İsmail zîde kadrihû gelüb Amasya sancağında ve muzâfâtından Akdağ nâhiyesine tâbi‘ karye-i Çukurcaviran malikâne zâviye-i Seyyid Yahya der Hakala ve tahtında karye-i mezbûre hâsılıyla mahsûb karye-i Eskipiri dimekle ma‘rûf beş kilelik behresün ve rüsûmu verirüz deyü defter-i hâkânide mukayyed İskipiri karyesi ol diyârda Yukarıköy nâm-ı diğeri Arpacı karyesi ismiyle müsemmâ olub ahârdan bir vecihle dahl olunmak icâb itmez iken yine Akdağ nâhiyesinde Divanluca karyesinin malikânesi Amasya’da Etem? Medresesi vakfi tımar olmağla medrese-i mezbûre müderrisi Abdullah Efendi dimekle ma‘rûf kimesne Divanluca karyesinin malikânesi tarafına ait olan mahsûlü ahza ve kabza kana‘at itmeyüb hilâf-ı defter-i hâkânî karye-i Eskipiri dimekle ma‘rûf karye içinde Divanluca karyesi hudûdu dahilindedir deyü fuzûli müdâhale ve mahsûl ve rüsûmü tegallüben ahz ve kabz idüb gadr ve te‘addî eylediklerün bildürüb husûs-ı mezbûr mahallinde vukûfu olanlardan tefahhûs ve vâki‘ hâli der devlet medârıma arz ve ‘ilâm olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i ‘amiremde mahfûz olan ruznâmçe-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca‘at olundukta Akdağ nâhiyesine tâbi‘ otuz üç nefer re‘âya ve iki hassa çiftlik ve bir aded zemîn ile karye-i Çukurviran malikâne vakf-ı zâviye-i Seyyid Yahya der Hakala ber mûceb-i defter-i evkâf ve karye-i Eskipiri dimekle ma‘rûf der

dest-i Hüseyin bin İbrahim ve Ramazan bin Adil ve Mehmed bin Adil beş kilelik behresün ve rüsûmu virür hâlâ der tasarruf-ı Mehmed veled-i İsa el mezbûr ve Çıracık bin Ramazan ve Adil veledi Mahmud hâsıl-ı nim ve hinta ve şa'ir yekün ma'a gayruhu bin üç yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde karye-i Çukurviran tâbi'-i Akdağ hâsıl-ı divâni üç yüz akçe yazı ile tahrîr ma'a gayruha birikdirilüb bin yedi yüz akçe Amasya kal'ası mustahfızânına mahsûs yerlerin tımar ve gedik tımarı mezbûr hâlâ berât ile merkûm Mehmed bin Mustafa üzerinde ve yine Akdağ nâhiyesinde yetmiş bir nefer re'âya ve iki adet zemîn vemevkûf ve hâsılı tahtında çift ve hinta yekün ma'a gayruhû iki bin iki yüz akçe yazar karye-i Divanluca malikâne-i medrese-i Abad der Amasya ber müceb-i defter-i evkâf divâni tımar deyü ol dahî defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mücebince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri C sene 1156

[S. 188- Belge 2]

Sivas beğlerbeyisine ve Divriği ve [Boş] kâdılarına hüküm,
 Divriği kazâsında vâki' cami'-i kebir ve zinet medresesinin berât-ı şerîfimle mütevellisi olan Ebubekir ve diğeri Ebubekir zîde kadrihûma ile Ali ve diğeri Ebubekir nâm kimesneler Divriği kal'ası topcularından Abdullah ve Ali nâm mustahfız gelüb Divriği kazâsına tâbi' Selimiye ve Duhanker ve Türkmenyurdu ve Kalaycıyurdu nâm karyelerin nısfı vakf-ı mezbûrun ve nısf-ı ahârı dahî mezbûrân Ebubekir ve Ali nâm kimesnelerin malikâneleri ve kal'a-i mezbûrun berât-ı şerîfimle topcusu olan mezbûrların gedik tımar karyelerinden olmağla sâlifü'z-zikr karyelerin mümtâz ve mu'ayyen sınırı dahilinde kadîmden oşr ve resmi taraflarından alınagelen ma'lûmü'l-hudûd yerlerde âharın alakâsı olmayub

dahl icâb itmez iken civârında vâki‘ [Boş] nâm karyeye ber vech-i mâlikâne mutasarrıf olan Numan nâm kimesne zuhûr ve şirrete sülûk ve zikr olunan yerler için benim mutasarrıf olduğum malikânem toprağında öşr ve resmin ben alurum deyü hilâf-ı kanûn ve mugâyir-i kadîm fuzûli müdâhale ve bundan akdem bâ-fermân-ı âlî mütevellî ta‘yîn olunan Divriği müftisi Es-Seyyid Hasan ve Divriği kâdısı Es-Seyyid İbrahim zîde kadrihûmâ huzûrlarında murâfa‘a-i şer‘ olduklarında Durgutlugediği ve Mahirmezarı ve Devetepesi ve Çirili ve Dişkaya ve Akpınar ve Keşişpınarı deyü ma‘rûf olan yerlerin bunların taraflarından ber vech-i iştirâk hinta ve öşr ve resmin kadîmisi üzere ahz ve kabz idegeldikleri seksen iki nefer müsîn ve ihtiyar kimesnelerin şehâdetleri ile sâbit ve zahîr ve kibel-i şer‘den hüccet-i şer‘iye verilüb ol hüccet-i şer‘iye dahî baş muhâsebeye kayd olunub mazmûnû ile ‘amel oluna deyü emr-i şerîf sâdır ve müddet-i medîd bu minvâl üzere zabt olunagelmiş iken mezbûr Numan memnû‘ ve mündefi‘ olmayub beynen-nâs şöhet-i şayî‘â ile sâbît ve zâhir ve hüccet-i şer‘iye olunan yerler için kadîme mugâyir dürlü dürlü hileye salık ve kendüye müte‘allık ba‘zı müzevverler peyda ve bu vecihle gayr kasr-ı yed oldukta tekrar Trabzon valisi vezîrim Mehmed Paşa emallahû te‘âlâ iclâlehûnun husûs-ı merkûm ma‘lûmı ve mer‘ine geldikte mürâzâün-fihâ olan mahalde mürûr ve alâmet-i fasılalarına mücerreden vukûf-ı tamı tahsîl ve husûs-ı merkûmu der devlet medârıma arz ve Divriği kâdısının ‘ilâmıyla merkûm Numan’ın mu‘ârâzası men‘ ve def‘ine mücerreden emr-i şerîfim verilmişken yine kana‘at itmeyüb hevâsına tâbi‘ Eğin kâdısı itmâ‘ ile hilâf-ı inhâ kendü murâdı üzere bir müzevver hüccet birle ve külli gadr murâd eylediğün ve husûs-ı mezbûr vech-i meşrûh üzere olduğu sen ki Divriği kâdısı Mevlâna Ali zîde fazlıhûsun tarafından arz olduğun bildürüb men‘

ve def^o olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ itmeğin hüccet-i şer'îye mûcibince şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâili B sene [1]156

[S.188- Hüküm 3]

Sivas beğlerbeyisine ve Divriği ve [Boş] kâdılarına hüküm,
Divriği kazâsına tâbi^o Selimiye ve Duhanker nâm karyelerin nisfina vakfiyet üzere mutasarrıf ve müteveli olan Ebubekir ile nisf-ı âharına dahî ber vech-i malikâne berât-ı şerîfimle mutasarrıf olan diğeri Ebubekir ve Ali nâm kimesneler gelüb bunların ber vech-i iştirâk berât-ı şerîfimle mutasarrıf oldukları sâlifü'z-zikr karyelerinin mümtâz ve mu'ayyen sınuru dahilinde kadîmden öşr ve resmi bunların taraflarından alınagelen yerlerine dahl icâb itmez iken hudûdunda vâki^o [Boş] nâm karye ber vech-i mâlikâne mutasarrıf olan Numan nâm kimesne zuhûr ve bunların kadîmden öşr ve resmi alınagelen tevliyet yerler için benim malikânem toprağındandır öşr ve resmin ben alırum deyü hilâf-ı kanûn ve kadîme mugayir fuzûli müdâhale ve bundan akdem mezbûr ile mahallinde birkaç defa^o murâfa'a-i şer' olduklarında mezbûrun alakâsı olmadığın şer'an sâbît ve zahîr ve zabt için kıbel-i şer'den hüccet-i şer'îye verilmişken mezkûr def^o ve mündefi^o olmayub hüccet-i şer'îye ve kadîme mugâyir tekrar nizâ'dan halî olmaduğın bildirüb men' ve def^o olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ etmeğin kanûn üzere 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili B sene [1]156

[S.188- Hüküm 4]

Sâbık Amasya müftisi Akif Mustafa zîde ilmihûya hüküm ki,
Tokad kazâsı na'ibi Mevlâna Mehmed zîde ilmihû südde-i sa'detime mektûb gönderüb medîne-i Tokad'da metfûn müteveffâ İlyas Ağa dimekle merkûm

vâkıfın evlâdından Ömer bin Osman nâm şâb-ı emred meclis-i şer'e varûb cediti vâkıf-ı mezbûrun yedinde olan vakfiye-i ma'mûlün-bihâ mûcibince tevliyeti evlâd-ı evlâd-ı evlâdına vakf ve şart itmekle bundan akdem evlâd-ı vâkıfdan mütevellî olan cedit-i a'lâsından Osman ve ba'dehû fevt oğlu Ali Beğ ve ba'de fevt oğlu Ömer Beğ ve ba'de fevt oğlu ve babası mezbûr Osman sıyanetlerinde yüz elli seneden berü tevliyet-i mezbûr ber mûceb-i şart-ı vâkıf istishâb-ı hâl üzere ebâ-an-ced zabt idegelmiş iken babası mezbûr Osman fevt oldukda mahlûlünden tevliyet-i mezbûre buna tevcih ve yedine berât-ı şerîfe verilüb tevliyet-i mezbûre ber mûceb-i şart-ı vâkıf istishâb-ı hâl üzere zabt itmeğin evlâd-ı vâkıfdan olmak zu'umuyla tevliyyette alakâsı olmayub diyâr-ı âhar üzere Zile sakînlerinden Mehmed bin Ömer nâm kimesne zuhûr ve hilâf-ı inhâ tevliyet-i mezbûre bunun üzerinden kendü üzerine berât itdirüb külli gadr ve diyk itmeğin mezbûr Mehmed hâlâ Zile'de sakîn olub evlâd ve mürtezikâ-i vakf medîne-i mezbûrede sâkin olmalarıyla bu sene galle-i vakfı ta'sîr için tarafından vekil ve sene-i mezbûre mahsûlâtını ta'sîr ve der-anbar edüp vakfın ta'yîn eylediği mescîd-i şerîfin imâmet vezîfesün ve evlâdiyet hissesün edâda ta'allül eylediği ecilden ihzâr-ı şer' itdirilmek için taraf-ı şer'den mürâsele ile adem ta'yîn olunduğun istimâ' ittikte vekil-i mezbûr Zile'ye firar ve gaybubet idüb cümlesine gadr-ı külli itmekle husûs-ı mezkûr bî garaz müslimînden bade'l-istihbâr vâki' hâli 'ilâm olunmasına iltimas ve fî nefsi'l-emr mezbûr Ömer'in cediti evlâd-ı vâkıfdan Osman ve ba'de fevt oğlu Ali ve ba'de fevt oğlu Ömer ve bade fevt oğlu Ömer'in babası merkûm Osman ebâ-an-ced istishâb-ı hâl üzere tevliyet-i vakf-ı mezkûru yüz elli seneden berü zabt ve tasarruf idegeldiklerini ve mezbûr Ali Ömer'e ve gadr ve diyk olduğunu medîne-i mezbûrede sakîn bi'l-cümle ulemâ ve müderrîsin ve a'yân ve sa'irler ahâlden cem'-i gaffir ve cem'-i kesîr kimesneler meclîs-i şer'den ale't-

tarîki'sh şehâde haber virmeleriyle ol bâbda vâki' hâli na'ib-i mûmâ-ileyh arz itmeğın sen ki sabık Amasya müftîsi Mevlâna mûmâ-ileyhsin mevla ta'yin ve şer'e ihzârı mümkün olmayub firâr ve gaybet ider ise vâkıfnâmesine nazâr ve ahâlisinden dahî vakıfnâmesiyle 'amel olunageldiği istihbâr ve keyfiyet âlâ vukû'ihî 'ilâm eylemek üzere emr-i şerîfim sūdûrunu bi'l-fi'il Şeyhülislam olan Mevlâna Seyyid Mustafa edmallahû te'âlâ fezâilihû işâretiyle işâret etmeleriyle mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâli B sene 1156

[S.189- Hüküm 1]

Amasya ve [Boş] kâdılarına ve Amasya sancağı mütesellimine hüküm ki, Amasya kazâsına tâbi' Hakala nâm karyede vâki' müteveffâ Şeyh Seyyid Yahya zâviyesi vakfının hums mahsûlüne ber vech-i iştirâk mütevellileri olan evlâddan Seyyid İsmail ve Seyyid Osman ve Seyyid Mehmed zîde şerehfû gelüp zâviye-i mezbûre evkâfından vazîfeye mutasarrıf hademe-i zâviye şart-ı vâkıf mûcibince uhdelerine lâzım gelen hizmetleri bi- tamâmiha edâ ve hizmetleri mukâbelesinde müstehâk oldukları vazîfeleri almak iktizâ ider iken vakf-ı mezbûrun hademesinden olanlardan ekserisi karye-i mezbûreye üç sa'at mesâfe olan nefsi-i Amasya'da sakîn olub uhdelerine lazım gelen hizmetleri edâ itmezler iken hilâf-ı şer'-i şerîf vazîfe talebiyle te'addî ve rencide ve mütegalibeye istinâden vazîfelerün alub vakıf hizmeti mu'attal kalup ol vecihle vakfa gadr eylediklerün bildürüb berâtları ve şart-ı vâkıf mûcibince uhdelerine lâzım gelen hizmetlerin bi- tamâmiha edâ eylemedikçe hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i şart-ı vâkıf vazîfe talebiyle rencide ve remîde itdirilmeyüb zâhîr olan te'addîleri men' olunmak bâbında hükmi-i hümayûnum ricâ ve hazîne-i 'amiremde mahfûz olan Anadolu muhâsbesi defterlerine nazâr olundukta tevliyet-i mezbûre ebnâ-i vâkıfdan

merkûmûnun berât-ı şerîfimle üzerlerinde olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın şer‘le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâli B sene 1156

[S. 189- hüküm 2]

Ladik [Boş] ve [Boş] kâdılarına ve Amasya sancağı mütesellimine hüküm ki, Hoca Mahmud mescîd-i şerîfi evkâfının berât-ı şerîfimle mütevellisi ve imâmı olan sülehâdan kıdvetü’s-sülehâi’s-sâlıkîn Şeyh Mehmed zîde salahû gelüp Amasya sancağında Simre-i Ladik nâhiyesinde Karacaviran nâm karyenin tamam malikânesi mülk-i Hoca Mahmud bin Bahşayış ve divâni tımar hâliyâ tamam malikânenin otuz iki sehminden on yedi sehmi der dest-i Bali Çelebi ibn-i Hasan Çelebi ve sekiz sehmi vakf-ı mescîd-i Hoca Mahmud ve yedi sehmi vakf-ı evlâdı İn‘am Paşa ibn-i Hoca Mahmud deyü defter-i hâkânide mukayyed olub âhardan müdâhale olunmak icâb itmez iken ecânibden Amasya’da vâki‘ Pervane Beğ cami‘i vakfının mütevellisi ile Muid Çelebi vakıf evlâdından Seyyid Ahmed ve Seyyid Halil nâm kimesneler kendü vakfların zabtına kana‘at itmeyüb Hoca Mahmud mescîdi vakfi olan salifü’z-zikr Karacaviran karyesinin malikânesi otuz iki sehminden sekiz sehmine ait olan mahsûlâta hilâf-ı defter-i hâkâni müdâhale ve zikr olunan vakıflar defter-i hâkânide başka başka vakıflar olub birbirlerinde alâkaları yoğuken hilâf-ı defter-i hâkâni gadr murâd eylediklerin bildürüb defter-i hâkâni mûcibince ‘amel olunub hilâf-ı defter-i hâkâni mezbûrları ve ahârı dahl ve ta‘arrûz itdirilmemek bâbında hükm-i hümayûnum ricâ ve defterhâne-i ‘amiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca‘at olundukta Simre-i Ladik nâhiyesine tâbi‘ karye-i Karacaviran mâlikâne tamam mülk-i Hoca Mahmud bin Bahşayış ve divâni tımar hâliyâ tamam malikânenin otuz iki sehminden on yedi sehmi der dest-i Bali Çelebi ibn-i Hasan Çelebi ve tarikü’l-istishâb ve sekiz sehmi vakf-ı

mescîd-i Hoca Mahmud ve yedi sehmi vakf-ı evlâd-ı İn'am Paşa ibn-i Hoca Mahmud ber müceb-i defter Abdülkerim zâde ve Argoma nâhiyesine tâbi' karye-i Borackağıl mâlikâne mülk-i Ali Çelebi ibn-i Hoca Mu'id Çelebi divâni tımar haliyâ mâlikâne vakf-ı evlâd-ı Ali Çelebi veled-i Mu'id Çelebi ve Akdağ nâhiyesine tâbi' karye-i Rana nısf mâlikâne vakf-ı cami'-i Pervane der Amasya ve nısf-ı âhar cihet-i tevliyet mütevelliler tasarruflarındadır deyü defter-i mufassalda başka başka muharrir kalemiyle tahrîr olunduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın mahallinde şer'le terâfû' ve arz olunmağa emrim olmuştur.

Fî Evâili B sene 1156

[S. 190- Hüküm 3]

Sivas beğlerbeyisine ve Sivas ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,
 El-Hac Osman bin Yusuf nâm kimesne gelüb Sivas kazâsı muzâfâtından Meşedabâd nâhiyesine tâbi' Kızılcaçık mezra'asının tamam mâlikânesinin üç sehminden bir sehmi mülk-i Ahmed bin Mahmud ve bir sehmi mülk-i Aydın ve bir sehmi mülk-i evlâd-ı Ali Fakih olub ve bu mezbûr Ahmed bin Mahmud deyü mukayyed olan bir sehmi ebâ-an-ced mülkü olmağla kırk seneden berü mülkiyet üzere gerek babası mezbûr ve gerek mezkûr Hacı Osman tasarruf idüb âhardan dahl olunmak icâp itmez iken ecânibden Ömer bin Resul nâm kimesne zuhûr ve sehm-i mezkûr için ceddimiz Ahmed Fakih'in evlâd-ı evlâdına meşrûta vakfi olub sa'ir evlâd ile iştirâken zabt itmek iktizâ ider iken mezbûr Hacı Osman müstakil zabt ider deyü hilâf-ı defter-i hâkâni müdâhale ve bundan akdem murâfa'a olduklarında mezkûr müddeâsınıityân-ı beyinden izhâr-ı acz eylediğimizden mâ'adâ sehm-i mezbûru mezbûr Ömer'in babası ve dedesi ve kendüsü muvâcehelerinde bunun babası Yusuf ve kendüsü kırk seneden berü mütevelliyeten bilâ nizâ' mülkiyet üzere zabt eylediklerin cem'-i gafir ve cem'-i

kesîr meclis-i şer‘de ihbâr ve şehedât itmeleriyle mu‘ârazâdan men‘ birle ve kat‘-i nizâ‘ ve fasl-ı husumet birle kıbel-i şer‘den hüccet-i şer‘iye verilüb ve ol hüccet-i şer‘iye verüb ve ol hüccet-i şer‘iye iki def‘a dahî murâfa‘adan imza olunub bu makûle bir defâ şer‘le görölüb kat‘-i nizâ‘ ve fasl-ı husûmet birle kıbel-i şer‘den hüccet-i şer‘iye verilüb davânın tekrar istimâ‘ı memnu‘ iken mezbûr Ömer memnû‘ olmayub ol hüccet-i şer‘iye ve defter-i hâkâniye mugâyir vakfiyet iddiâsıyla rencide ve remîde eylediğün ve bu bâbda da‘vâsına muvâfik fetvâ-yı şerîfe verildiğün bildürüb hüccet-i şer‘iye ve fetvâ-yı şerîfe ve defter-i hâkâni mûcibince ‘amel olunub mugâyir-i hüccet-i şer‘iye ve fetvâ-yı münîfe ve defter-i hâkâni ol vecihle rencide ve remîde itdirilmeyüb zahîr olan müdâhalesi men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ ve defterhâne-i ‘amiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca‘at olundukta Meşedabâd nâhiyesine tâbi‘ mezra‘a-i Kızılcacık mâlikânesinin üç sehminden bir sehmi mülk-i Ahmed bin Mahmud ve bir sehmi mülk-i Aydın ve bir sehmi mülk-i evlâd-ı Ali Fakih ber mûceb-i defter-i atîk ve divâni tımar hâsıl-ı divâni ma‘a rüsûm ve ma‘a niyâbet deyü iki bin akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr olduğı mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili B sene [1]156

[S.192- Hüküm 3]

Amasya kâdısına hüküm ki,

Hafız Süleyman ve Hafız Abdullah nâm karındaşlar ile Ebubekir gelüb medîne-i Amasya’da vâki‘ cedleri müteveffâ Barak Beğ Şadi Beğ ve evkâfinin tevliyetini evlâdının batn-ı evveline ta‘yîn eylediğı vakfiye-i ma‘mülün-bihâsında mukayyed ve şart-ı vâkıf mûcibince ebâ-an-ced meşrûtiyet babaları Mustafa elli seneden mütecâviz zabt ve mutasarrıf iken mahlûlünden bunlar dahî batn-ı evvelde

olduklarından ber vech-i iştirâk tevliyet-i mezbûr bunlara tevcih ve on sekiz seneden berü şart-ı vâkîf mûcibince zabt üzere iken batn-ı sanîde olan Şatır Ebubekir dimekle ma'rûf kimesne hilâf-ı şart-ı vâkîf tevliyet-i merkûmu üzerine berât- itdirüb ziyâde gadr itmekle mezbûr ile mahallinde murâfa'a-i şer' ve mezbûrun bir vechle alakâsı olmayub batn-ı sanîden olduğu arz ve hüccet-i şer' iye olunub mûcibince müceddeden bunlara tevcih ve hâlâ maliye tarafından berât-ı şerîfim verilüb mûcibince zabt murâd eyledikte mezbûr Şatır Ebubekir firâr ve gaybet eyledikte hâlâ Amasya kazâsında mübâyâyâ me'mûr Ömer Ağa dimekle ma'rûf kimesne mücerred tamâh-ı hâmından nâşî merkûm Şatır Ebubekir tevliyet-i merkûmu bana ısmarladı deyü bunların berâtları mûcibince hizmetleri mukâbilesinde müstehâk oldukları mahsûl-ı vakfî fuzûlî zabt idüb vakf-ı şerîfe ve evlâd-ı vâkîf fukârasına külli gadr eylediğün bildürüb tevliyet-i merkûm yedlerinde olan mâliye berâtı mûcibince ber vech-i iştirâk bunlara zabt ve berâtları mûcibince aid olan mahsûlünden fuzûlî zabt olunan mahsûl-i vakfî cüz'î ve küllî her ne ise tevliyetleri hasebiyle bunlardan mahsûl alıverilüb ve fî mâba'd umûr-ı vakfa müdâhale etdirilmemek bâbında hükm-i hümayûnum ricâ ve hazîne-i 'amiremde mahfûz olan Anadolu muhâsebesi defterlerine nazâr olundukta tevliyet-i merkûm vazîfe-i mu'ayyene ile ber vech-i iştirâk bin yüz elli altı receb-i şerîfinin altıncı gününde bunlara tevcih ve hâlâ mâliye berâtıyla üzerlerinde olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur.

Fî Evâili B sene 1156

[S.192-Hüküm 4]

Zile kazâsı na'ibine hüküm ki,

Sen ki Zile kazâsı na'ibi Mevlâna Seyyid Abdurrahman zîde ilmihûsun mektûb gönderüb medîne-i Zile sükkânından Seyyid Siyavuş ve Seyfeddin evkâfi mütevellileri olan evlâd-ı vâkıfdan Seyyid Abdulkâdir ve Seyyid Mahmud nâm kimesneler meclîs-i şer'e varûb Sivas sancağında Kazabâd nâhiyesinde karye-i Eyrek Emir malikâne vakf-ı evlâdlık üzere der tasarruf evlâd-ı Mü'min Çelebi ve Emir Siyâvuş divâni tımar deyü defter-i mufassalda mastûr ve Abdullah nâm kimesneye vakf-ı mezbûra katip olmak üzere elli beş şevvalinden askeriden berât verildiğün ihrâc olunmağla şimdi vakf-ı mezbûr gallesi defter-i hâkânide mutlak evlâda meşrûta olub evlâda da yüz nefer kadar erâmil ve eytâm olub anlara bile vefâ itmez iken mürtezîkâ ve masraflı vakf olmayub katibe muhtac olmamağla hilâf-ı şart-ı vâkıf kitâbet kaydı ref' ve terkîn olunmak ricâsına bi'l-iltimas senki Mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin arz ve vâkıf vakf-ı mezbûr evlâda meşrûta vakıf olduğu defter-i hâkânide musarrah ve kitâbet ihdâsı mugâyir-i şart-ı vâkıf olmuş olmağla ref' ve terkîn erâmil ve eytâma merhâmet ve şefkâti müstelzîm olduğun bi'l-fi'il Şeyhüislâm olan Mehmed Ragıp dame mecdihû 'ilâm itmeğün mûmâ-ileyhin 'ilâmı mûcibince kaydı ref' ve terkîn olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili B sene [1]156

[S.193- Hüküm 3]

Sivas eyâletinde vâki' Mevlâna [Boş] kâdısına hüküm ki,
Sivas sancağında kazâ-i mezbûr muzâfâtında Tozanlu nâhiyesinde karye-i Ermenis malikâne tamam der tasarruf-ı Abdülgaffar ve Abdülkerim Yusuf Şah divâni tımar haliyâ nısf malikâne der tasarruf-ı Amine Hatun bint-i Abdülkerim ve nısf malikâne der tasarruf-ı Ali Baba neferâ altmış iki zemîn dört hassa-ı çiftlik bir hâsıl-ı bennak ve hinta yekün ma'a gayruhû dört beş yüz deyü defter-i mufassal-ı hâkânide tahrîr ve vakf-ı zâviye-i Ali Baba der Sivas vakf-ı mezbûrun vazîfe-i

mu'ayyene ile zâviyedârlık ve tevliyeti Seyyid Ali ve Seyyid Fazlullah üzerlerinde olduğu Anadolu muhasebesinde ve zâviye-i mezbûre meşîhâtine bilâ-berât ve duâguyluk ve evlâd-ı vâkıfdan olmak üzere Şeyh Şemsi Ahmed fevtinden oğlu Seyyid Ebubekir'e deyü elli üç recebinde askerîden berât verildiği dahî mukayyed olub şimdi mezbûran Seyyid Ali ve Seyyid Fazlullah vakf-ı mezbûr bizim meşrûtamız olub âharın alâkası olmayub zâviyedârlık ve meşîhat ikisi bir madde ve vakf-ı mezbûrun galesi ecdâdımızın cami'-i şerîfi ve mektebine Resûl-i Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem Peygamberimiz Muhammed Mustafa Sallallahû te'ala aleyhi ve sellim hazretlerinin ruhu celileri için cüz'-i şerîf tilâvetine ve ayende ve revende i'tâmına vakf olub zâviyedârlık ve tevliyeti meşrûtamız iken Seyyid Ebubekir nâm kimesne meşîhat-i zâviye deyu üç seneden berü müceddeden bir askerî berâtı ihdâs ve gadre sâ'i ve hilâf-ı şart-ı vâkıf olmakla ihdâs eylediği meşîhat kaydı askerîden ref' ve terkîn olunmasın arz-ı hâl birle istîdâ' eylediklerin bi'l-fi'il Reisülküttâbım olan Mehmed Ragıp dame mecdihû 'ilâm itmeğin 'ilâmı mûcibince askerî kaydı ref' ve terkîn olunmak bâbında emr-i âlîşânım sâdır olmuştur.

Fî Evâsıtı B sene 1156

[S.193- Hüküm4]

Amasya kâdısı ve mütesellimine hüküm,

Amasya'da vâki' müteveffâ Pervane Beğ cami'-i şerîfi vakfının evlâdiyet üzere mütevellileri olan Seyyid Ahmed ve Seyyid Halil gelüb Amasya sancağında Akdağ nâhiyesinde Kızılsöğüt ve Kışlacıkkızık ve Anduz nâm-ı diğere Kalkan nâm karyelerin nisf malikânelerin cami'-i mezbûr vakfı ve nisf-ı âharı cihet-i tevliyet mütevelliler tasarrufunda olmak üzere defter-i hâkânide mukayyed olmağla karye-i mezbûrünün hâsıl olan mâlikânesi mahsûlü iki yüz seneden mütevâciz cânib-i

vakfdan ahz ve kabz olunagelmiş iken yine medîne-i mezbûrede vâki‘ Birinci mahallesi mescîdi mü‘ezzîni olan Ali nâm kimesne zikr olunan malikânelerinin yedi sehimden üç sehmi mescîd-i mezkûrun mü‘ezzînlerine meşrûta vakf imiş deyü müdâhale ve bundan akdem vakf-ı mezkûrun mütevellileri olan bunların babaları Mustafa ve Yahya nâm kimesneler mescîd-i mezkûrede mü‘ezzîn olan merkûmun babası Hüseyin ve selefi Mehmed nâm kimesne ile murâfa‘a-i şer‘ olduklarında ber müceb-i defter-i hâkâni mescîd-i mezkûr mü‘ezzinlerinin alâkâsi olmadığı zahîr ve müdâhale ve te‘addîleri men‘-bire canîb-i şer‘den hüccet-i şer‘iye mûcibince emr-i şerîf dahî verilmişken mü‘ezzin-i merkûm Ali hilâf-ı defter-i hâkâni ve mugâyir-i hüccet-i şer‘iye ol vecihle müdâhaleden hâlî olmadıgün ve bu bâbda da‘vâlarına muvâfık fetvâ-yı şerîfe verildiğün bildürüb mûcibince ‘amel olunub hilâf-ı defter-i hâkâni mescîd-i mezkûr mü‘ezzîni merkûmu dahl ve ta‘arrûz etdirilmemek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eylediği ecilden defterhâne-i ‘amiremde mahfûz olan defter-i evkâf ve defter-i mufassala mürâca‘at olundukta Akdağ nâhiyesine tâbi‘ bin beş yüz akçe yazar karye-i Söğüd ve iki bin akçe yazar karye-i Kışlacıkızık ve bin akçe yazar Anduz nâm-ı diğerkalkan nâm keryelerin nisf malikâneleri vakf-ı cami‘-i Pervane ve nisf-ı âharı cihet-i tevliyet mütevelliler tasarrufunda ve divânileri tımar deyü ve defter-i mufassalda muharrir kalemiyle başka başka tahrîr ve defter-i evkâfda Anduz nâm-ı diğerkalkan nâm karyenin tevliyeti ve nezâret ma‘an ekber evlâd ve cami‘ mutasarrıfından ziyâde gelen mahsûl evladımıza nisf mûcibi üzere taksîm olunmak meşrûta olduğu ber müceb vakfa kayd olundu deyü tahrîr ve karye-i mezbûrun divânileri tımar olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

[S.194- Hüküm 2]

Sivas kâdısına ve Sivas mütesellimine hüküm ki,

Emirü'l-ümerâi'l-kirâm Sivas beğlerbeyisi Ahmed Paşa dame mecdihû südde-i sa'detime mektûb gönderüb Sivas sancağında ve nâhiyesinde Kızılırmak nâm nehrin üzerinde vâki' Gürcü Hüseyin Köprüsü dimekle ma'rûf Cisrin Kayseriye kazâsına tâbi' Huvucu ve İmâret nâm karyeler ile sa'ir vakfi mezra'alarının mahsûlât-ı cizr-i merkûm ve nezdinde kervansaray ve mezâr ve oda vakfi olmağla zikr olunan karye ve mezra'alar ser evlâd-ı vâkıf tevliyet ve nezâreti ve cibâyeti evlâda meşrûtâdır deyü Kayseriye kâdıları vilâyet-i mezbûrede sakîn olanlara tevcih eyleyüp evkâf ve zâbit-i evkâf ahâr vilâyetden olmağla mahsûl-i vakfi bi'l-külliyeye kendü hevâlarına sarf eyleyüp cizr-i mezbûrun ta'mîrine mukayyed olmamağla müddet-i medît cizr harâb endere harâb ve asla mürûr mümkün olmayub ve evkâfin külli müsâdesi olub kemâkan i'âdesi mümkün olmağla tevliyet ve nezâreti ve cibâyet Sivas kâdıları tevcih idüb mütevellî olan ehl-i vezâifin ve hulefâlarından mâ'adâsın ma'rîfet-i hakîm ile cizr-i merkûmun ta'mîrine sarf idüb kemâkân me'mur olunduktan sonra ehl-i vazîfden dahî berâ-yı hâkim ile bir sehimde elinde tutulub lâzım oldukta cizr-i mezbûrun ta'mirine sarf oluna deyü defter-i hâkânide mukayyed ve haliyâ vakf-ı mezbûrun evlâd-ı vâkıfdan ber vech-i iştirâk mütevellisi olan Ömer bin Halil ve Es-Seyyid Hüseyin ve Ahmed bin Mahmud Kayseriye sükkânından olmaları ile köprü-yü merkûmu ta'mir ve termîm itmeyüb harab ve ubûr bir türlü mümkün olmamağla sen ki Mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin ber müceb-i defter-i hâkâni mahsûl-i vakfin ehl-i vazâifinden fazlasıyla cizr-i mezkûrun mütevellî-i mezbûrûn ma'rîfetiyle ta'mir ve termim itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına arz ve defter-i hane-i 'amiremde mahfûz olan defter-i evkâfa mürâca'at olunduktan vech-i meşrûh üzere

olduğu mastûr ve hazîne-i ‘amiremde mahfûz olan Anadolu muhâsbesi defterlerine nazâr olundukta vakf-ı mezbûrun sülûs hisse tevliyeti mütevellisi Ömer bin Halil ve sülûsân hissesi Seyyid Ömer ve Seyyid Hüseyin ve sülûs-i sülûsân hissesi Ahmed bin Mahmud’un hâlâ berevât-ı şerîfimle üzerlerinde olduğu mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşân yazılmıştır.

Fî Evâhiri B sene [1]156

[S.195- Hüküm 3]

Sivas kâdısına ve Sivas mütesellimine hüküm ki,

Medîne-i Sivas’da Sarışeyh mahallesinde vâki‘ müteveffâ Sarışeyh zâviyesi vakfının mütevellisi olan kıdvetü’s-sâdât vel-kirâm Seyyid zîde şerefhû gelüb vakf-ı mezbûrun vakfiye-i ma‘mülün-bihasında mukayyed musakkafâtında mahall-i mezbûrede vâki‘ icâreteyn ile kimesnenin uhdesinde olmayub be her sene taraf-ı vâkıfdan müteveli yedi ile icâret ile icâr olunagelen vakıf menzilde âharın alakâsı olmayub dahl olunmak icâb itmez iken mahal-i mezbûre ahâlisinden [Boş] nâm kimesneler bin yüz elli [Boş] senesinde menzîl-i mezkûru fuzûli zabt ve konak misüllü bazı kimesneleri derûnuna koyub vakf-ı mezbûru gadr itmeleri ile bundan akdem murâfa‘a-i şer‘ olunduklarında menzîl-i mezkûr taraf-ı vakıfdan zabt ve merkûmların müdâhale ve te‘addîleri men-birle canîb-i şer‘den hüccet-i şer‘iye verilmişken merkûmlar memnû‘ olmayub mugâyir-i hüccet-i şer‘iye müdâhale ve te‘addîden hâlî olmadukların ve bu bâbda fetvâ-yı şerîfe verildiğün bildürüb hüccet ve kanûn-ı şerîfe mûcibince şer‘le görülüp menzîl-i mezkûr kemâfî’l-evvel taraf-ı şer‘den zabt ve merkûmların hilâf-ı şer‘-i şerîf zahîr olan müdâhale ve te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ eylediği ecilden şer‘le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri B sene 1156

[S.196- Hüküm 4]

Amasya ve [Boş] kâdılarına Sivas mütesellimine hüküm ki,
 Müteveffâ Rıdvan Mehmed Paşa evlâdından [Boş] ve [Boş] ve [Boş] sa'irleri
 gelüb bunların cedleri mütevaffâ-i mezbûr Mehmed Paşa medîne-i Amasya'da
 binâ eylediği Taşhan'ın gallesini li'z-zikri mislü hazzi'l-ünseyn evlâd-ı evlâdına
 vakf ve şart ve han-ı mezbûre sermâye olmak üzere dahî bin guruş vakf idüb vakf-
 ı mezbûra müteveli olanlar meblâğ-ı merkûm bin guruşu istirbâh ve hâsıl olan
 nemâsı ve han-ı mezkûr icâresini be her sene ber minvâl-i muharrer beyne'l-evlâd
 taksîm itmeleri vakfiye-i mâmülün-bihâsında mastûr ve mukayyed ve bundan
 akdem vakf-ı mezbûra müteveli olan evlâd-ı vâkıfdan İbrahim Efendi dimekle
 ma'rûf kimesne fevt oldukta Amasya a'yânından ve mütegalibe karındaşı Ahmed
 evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere vakf-ı merkûma müteveli olub sermâye-i hân olan
 vakf bin guruşu karındaşı müteveffâ-i mezbûrun zimmetinde kalmağla terekesinde
 Ebu asıl nâm mahalde bir kır'a mülk bağın bin guruş vakıf akçesi mukabelesinde
 hala vakf-ı mezkûre müteveli olan Amasya'da sakîn karındaşı mezbûr Ahmed
 ahz ve zabt idüb şart-ı vâkıf üzere bağ-ı mezkûrun hâsıl olan gallesini beyne'l-
 evlâd taksîm itmeyüb bin yüz kırk üç senesinden berü tegallüben kendüsü ahz ve
 kabza ve kendü umûruna sarf ve istihlâk ve ziyâde gadr ve te'addî eylediğün
 bildürüb şer'le görülüb şart-ı vâkıf mücibince bağ-ı mezkûr gallesinden müteveli-
 i mezkûrun zimmetinde müteveccih olan hakları aliverilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı
 hâk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le
 görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri B sene 1156

[S. 199- Hüküm 4]

Sivas beğlerbeyisi ve Havza ve [Boş] kâdılarına hüküm,
 Seyyid Şeyh Abdullah zîde ilmihû gelüb Havza kazâsına tâbi‘ Sufiler ve Devle ve
 Emircek Akbar ve Gürnü nâm karyeler divânileri tımar ve mâlikâneleri vakf
 olduğu defter-i hâkânide mukayyed ve bu gulâmdan ve zikr olunan karyelerin
 malikânelerine vakfiyet üzere berât-ı şerîfimle mutasarrıf olub âhardan bir vecihle
 dahl olunmak icâb itmez iken ashâb-ı ağrâzdan mütegalibe ba‘zıları mâlikâne
 tarafından ait olan mahsûlüne bilâ berât ve bilâ sened fuzûli müdâhale ve
 te‘addîden halî olmayub gadr murâd eylediklerün bildürüb bî-vech ve bilâ-berât
 ve bilâ-sened zahîr olan müdâhale ve te‘addîleri men‘ ve memnû‘ olmayanları arz
 ve ‘ilâm olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın mahallinde şer‘le görülmek
 içün yazılmıştır.

Fî Evâili S sene 1156

[S. 200- Hüküm 2]

Amasya ve [Boş] kâdılarına Sivas mütesellimine hüküm ki,
 El-Hac Hasan nâm kimesne gelüb bu Amasya’da vâki‘ müteveffâ Hüseyin Ağa
 dimekle ma‘ruf sahibü’l-hayr evkâfının senevî altı müd hinta ve bir akçe vazîfe ile
 berât-ı şerîfimle câbileri olub vakf-ı mezbûrun mütevellisi olan [Boş] nâm
 kimesne tarafından bin yüz kırk senesinden elli üç senesine gelince vakf-ı mezkûr
 müteveli kâ‘im-i makâmı olan Amasya sakînlerinden mütegalibeden Hacı
 Mehmed nâm kimesne zimmetinde sene-i mezkûrede hizmeti mukâbilesinde
 müstehâk olduğu otuz dokuz müd hinta alacak hakkı olmağla talep eyledikte terk-
 i hizmetdir deyü hilâf-ı inhâ bunu gıyâbında cibâyeti hizmetini âhara verüb yine
 sana berâtını getürdeyim deyü kırk elli gırüş rehine ile berâtın getirdüb ba‘dehû
 hakkını talep eylediğinde mücerred virmemek içün cibâyetin hizmetini âhara
 virdüm deyü buna tevcîh itmekle hâlâ müteveli-i mezbûr fevt olub tevliyeti ahâra

verilmekle mezbûr Hacı Mehmed'in ol vecihle kahr ve tegallübü üzerinden zâ'lil olmağla zimmetinde müctemî olan otuz dokuz müd hinta hakkın tekrâr talep eyledikte bî vech-i şer'î virmekte ta'allül ve gadr murâd eylediğün bildürüb şer'le görölüb mezbûrun zimmetinde müctemî olan otuz dokuz müd hinta hakkını tamamen tahsîl ve alıverilüb bir türlü ta'allül ve muhâlefet itdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hâk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ş sene 1156

[S.201- Hüküm 1]

Gümüşabâd kazâsı na'ibine hüküm ki,

..... gelüb evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olduğu vezîr-i azâm-ı sâbık müteveffâ Köprülü Mehmed Paşa evkâfî karyeleri mefrûzü'l-kalem ve maktü'ü'l-kadem mîn külli'l-vücuğ serbest olmağla rüsûm-ı serbestiyesine haricden dahl olunmak icâb itmez iken vakf-ı mezbûr karyelerinden Gümüşabâd kazâsına tâbi' Hacı ve Balıklı ve tavâbi'î karyelerine Amasya mütesellimi tarafından Mürtezâ nâm kimesne müdâhale ve sâlifü'z-zikr Balıklı nâm karye re'âyasınavakf-ı şerîfe aid olan rüsûm-ı serbestiyeyi ahz idüb re'âyanın parakende ve perişân olmalarına bâ'is ve bâdî olunduğün ve husûs-ı mezbûr vech-i meşrûh üzere olduğu sen ki na'ib-i mûmâ-ileyhsin sen dahî arz eylediğün bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğün imdi vezîr-i azâm evkâfî karyeleri mîn külli'l-vücuğ olunacak siddesin almak kanûn-ı mukarrerdir kanûn üzere 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ş sene 1156

[S. 203- Hüküm 2]

Kazabâd kâdısına hüküm ki,

El-Hac Derviş Mehmed nâm kimesne gelüb merhûm Sultan Süleyman Han tâbe serâhûnun İstanbul'da vâki' cami'-i şerîfleri kurbunda olan Sivasî tekyesinin haliyâ şeyhi olan Abdalbaki'nin Sivas'da vâki' pederi mahlûlünden kendüye tevcih olunan buk'âsı evkâfî karyelerinden Kazabâd kazâsına tâbî' Re'is ve Meris nâm karyelerinin bin yüz elli altı senesinde vâki' olan aşâr-ı şer'îye ve sa'ire taraf-ı vakfa aid olan cüzî ve küllî mahsûlâtı ve rüsûmâtı ahz ve kabz itmek üzere bundan akdem Tokadlı Molla Mustafa dimekle ma'rûfun yedine zabt temessükü verilmekle merkûm Mustafa dahî yedine verilen temessük ve kanûn ve defter mûcibince ahz ve kabza kana'at itmeyüb kurâ-yı merkûm ahâlilerine hilâf-ı şer' ve kanûn cevır ve te'addî eylediği sen ki Kazabâd kâdısı Mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin tarafından ve Tokad na'ibi tarafından arz olduğuna binâen mezkûr Mustafa ref' ve kâ'im-makâm-ı müteveli olan Eş-Şeyh Ahmed zîde salahû tarafından vekil nasb ve zabt ve ta'sîr itmek üzere yedine verilen temessük mûcibince emr-i âlî sâdır olmuşken merkûm Mustafa muahhâr tarih ile bir kıt'a ve sahte temessük ibrâz ve bunu zabt ve ta'sîrden men' itmekle iş bu sene-i mübâreke şabanın on yedinci günü tarihiyle müverrah müceddeden temessük ile bunu vekil nasb ve ta'yîn idüb mezkûr Mustafa ve gerek âhardan bir fert mânî' olmayub kurâ-yı mezbûrenin mahsûlât ve rüsûmu ahz ve kabz itdirilmeyüb tarih-i mezbûrdan mukaddem ve mu'ahhar olan temessüküne dahî 'amel olunmayub vekâleten buna ahz ve kabz ve ta'sîr itdirilmek için müteveli kâ'im-i makamı mûmâ-ileyh bunun yedine memhûr ve ma'mûr zabt temessükü verdiğün bildürüb temessükü mûcibince zabt ve ta'sîr etdirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın temessükü mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Ş sene 1156

Sivas beğlerbeyisine ve [Boş] ve kâdisına ve Niksar kazâsı na‘ibine hüküm ki, Medîne-i Niksar’da vâki‘ darü’l-hayr medresesinin müderris ve vakfının mütevellisi olan Mevlâna Mehmed Keşfi zîde ilmihû arz-ı hâl idüb Sivas sancağında Niksar nâhiyesine tabi‘ Delüklükaya kurbunda Erkiyer ve karye-i Alaha-üstünde arâzi mutasarrıf ve darü’l-hayr önünde iki kıt‘a yer ve asiyâb darü’l-hayrın müderrisi olanlar tasarruf iderler ve Cabbar ve İskender değirmeni dimekle ma‘rûf değirmeni ve aşağı çarşıda darü’l-hayr suyu üstünde kırk iki bâb dekâkin deyü ve yukarı çarşıda dört bâb dekâkin ve bağ-ı Ahmed bin Himmet mukayyed iki baştan ve bağ-ı İshak ve Haşodarlar ve bağ-ı Kerde İmer ve bağ-ı Gemür Tahir iki baştan diyâr-ı medrese iki baştan vakf-ı medrese-i mezbûr olmağın sebt-i defter olundu hâsıl bin altı yüz akçe yazılar ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve yine Niksar nâhiyesine tâbi‘ on dokuz nefer re‘âya ve iki zemîn ve hâsıl-ı divâni nim ve hinta ve bâdihevâ ve arusiye yekûn ma‘a gayruhâ bin beş yüz akçe yazar karye-i Tara-nısf mâlikâne vakf-ı su ve nısf-ı âhir mâlikâne mülk-i Yusuf bin Ahmed divânî tımar deyu ol dahi defter-i mufassalda muharrir kalemiyle başka tahrîr ve defter-i icmâlde yine Niksar nâhiyesine tâbi‘ Kılavuz nâm karye ma‘a gayrihu birikdirilüb sekiz bin akçe yekûnundan bin dört yüz akçesi ifrâz ma‘a gayruhû bin altı yüz akçe Niksar kala‘ası mustahfızına mahsûs ve haliyâ berât-ı şerîfimle Mehmed veled-i İbrahim üzerinde ve bu su vakfının mütevellisi olub vakfa ait olan malikâne mahsûlünü ahz etmek istedikte mustahfız-ı mezkûr Mehmed veled-i İbrahim müşterekiyle kayd ve berâtına dahil karye-i Tarar el mezbûrenin vâki‘ olan mahsûl ve rüsûmundan divâni tarafına ait olanı almağa kana‘at itmeyüb karye-i mezkûrun mâlikânesinde alakâsı yoğuken karye-i mezkûrenin mâlikânesi dahî tımar aklâmındandır deyü fuzûli müdâhale ve vakfa ait olan mahsûlâtı tegallüben

ahz ve gadr-ı külli eylediğın bildürüb defter-i hâkâni mûcibince ‘amel olunub mustahfız-ı mezkûru hilâf-ı defter-i hâkâni taraf-ı vakfa aid olan mahsûle dahl ve ta‘arrûz itdirmeyüb zahîr olan müdâhale ve te‘addîsi men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defter hâne-i ‘amiremde mahfûz olan rûznâmçe-i hümâyûn ve defter-i icmâle ve mufassala mürâca‘at olundukta vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve hazîne-i ‘amiremde mahfûz olan Anadolu muhasebesi defterlerinde dahî nazâr olundukta zikr olunan darü’l-hayr medresesinin vazîfe-i mu‘ayyene ile nisf müderrislik ve vakfının dahî vazîfe-i mu‘ayyene ile nisf tevliyeti haliyâ başka başka berevât-ı şerîfimle mûmâ-ileyh Mehmed Keşfi üzerinde olduğu mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince ‘amel olunmak içün yazılmıştır.

[Fî Evâhiri Ş sene 1156]

[S. 204- Hüküm 3]

Taşabâd kâdisına ve Sivas mütesellimine hüküm ki,
Niksar’da vâki‘ müteveffâ Ahi Nahçıvan zâviyesinin bi’l-fi‘il berât-ı şerîfimle bir sehim meşihâte mutasarrıf olan sülehâdan Şeyh Osman zîde salahû südde-i sa‘detime arz-ı hâl idüb vâkıf-ı mezbûrun defter-i hâkânide mukayyed karyelerinden Taşabâd kazâsına tâbi‘ Kırkağaç karyesinin hâsıl olan mahsûlünden şart-ı vâkıf mûcibince hissesine düşeni ahz itmek istedikte müştereki olan Mehmed ve Süleyman nâm kimesneler hisselerine isâbet ideni almağa kana‘at itmeyüb bunun hissesini dahî fuzûli zabt ve buna gadr sevdâsında oldukların bildürüb şer‘le görölüb mezbûrların hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i şart-ı vâkıf zahîr olan te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmıştır.

Fî Evâhiri Ş sene [1]156

[S. 205- Hüküm 2]

Darende ve [Boş] kâdılarına Sivas mütesellimine hüküm ki,
 Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm Sivas beğlerbeyisi Ahmed Paşa dame mecdihû südde-i
 sa'detime mektub gönderüb Darende kazâsı muzâfâtından Germüter nâm karyede
 vâki' Balaban Beğ evkâfının berât-ı şerîfimle mütevellisi Ali ve vakf-ı merkûmun
 hisseye mutasarrıf olan evlâddan Mehmed Beşe ve Mansuroğlu ve Saraç Ömer ve
 Hüseyin ve Abdullah oğlu İbrahim vesâ'irleri Darendeli sâbık Tokad voyvodası
 Hüseyin Paşa'nın karındaşı Hasan zîde mecdihûdan bizim on sekiz senelik evkâf-ı
 mezkûrdan hissemize aid olanı aldı deyü iddiâ ve sadır olan fermân-ı âlî
 mûcibince mîr-i mirân-ı mûmâ-ileyh mübâşeretiyile murafa'a-i şer' olduklarında
 voyvoda-yı mezkûr diyâr-ı âherde bulunub mezbûrun bir nesnede alâkası olmayub
 ancak evkâf-ı mezbûr hissedârlardan olub voyvoda-yı merkûm tarafından vekîl
 olan merkûm Mehmed Beşe'den mütevellileri ma'rîfeti ve hissedâr-ı mezbûrlar
 ma'rîfetleriyle isticâr eylediği senelerin icâresin bi't-tamam merkûm Mehmed
 Beşe'den aldıkları ve voyvoda-yı merkûm diyâr-ı âherde bulunub ber mûceb-i
 fetvâ-yı şerîfe voyvoda-yı merkûmdan bir nesne lâzım gelmemekle bir mikdâr
 nesne üzerine sulh ve ibrâ olub gerek voyvoda-yı merkûmdan ve gerek
 ebnâ'ından bir akçe ve bir habbe mütâlebe itmemek üzere zimmetlerin ibrâ ve
 iskat birle kıbel-i şer'den voyvoda-yı merkûm yedine hüccet-i şer'iyeye
 verilmekle hüccet-i şer'iyeye mugâyir şirret ve tezvîr davâyı tasaddî iderler ise
 istimâ' olunmamak üzere mîr-i mirân-ı mûmâ-ileyh tarafından 'ilâm olunmakla
 şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâili N sene 1156

[S.206- Hüküm 1]

Ladik ve [Boş] kâdılarına ve Sivas mütesellimine hüküm,

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm Amasya kâdısı Mevlâna Seyyid Burhaneddin zîde fazlıhû mektub gönderüb ashâb-ı hayrattan müteveffâ Ali Beğ Amasya sancağında Simre-i Ladik ve Argoma nâhiyelerinde vâki' vakfının tevliyet ve gallesin evlâd-ı evlâdının batn-ı evvelinde olanlarına şart ve ta'yîn eylediği vakfiye-i mâmulün-bihâsında mukayyed ve Seyyid Osman zîde şerefhû evlâd-ı vâkıfın evlâd-ı batn-ı evvelinde olup ber müceb-i şart-ı vâkıf tevliyet tasarruf kendüye intikâl ve haliyâ tevliyet ve galleye berât-ı şerîf ile mutasarrıf olmağla batn-ı sânde olanlara vakfiye-i mâmulün-bihâda galle-i vakfdan bir nesne ta'yîn ve tasrîh olunmayub ve Simre-i Ladik nâhiyesinde Bildar nâm karyenin nısf malikânesi Ali Beğ vakfi ve evlâdlık üzere tasarruf olunduğu ve Argoma nâhiyesinde Mihmad nâm karyenin dahî tamam malikânesinin rub'u evlâdlık üzere ve üç rub'u evlâdının evlâdı tasarrufunda olmak üzere ve yine nâhiye-i mezbûrede Urumgazi nâm karyenin dahî rub' malikânesi yine Ali Beğ vakfi olup ol dahî evlâdlık üzere tasarruf olunduğu defter-i hâkânide mukayyed olmağla zikr olan karyelerin malikâne tarafına aid olan mahsûlâtından batn-ı sânde olanların alakâsı yoğuken batn-ı sanide olan Abdulvehhab nâm kimesne ecânibden babası Süleyman ile yek dil ve salifü'z-zikr Bildar nâm karyenin malikâne mahsûlünden be her sene birer keyl mahsûlünü Mihmad nâm karyenin tamam malikâne mahsûlünü ve Urumgazi nâm karyenin rub'u malikâne mahsûlünü hilâf-ı şart-ı vâkıf ba'zı mütegalibeye istinâden altı seneden berü fuzûli zabt ve kendü umûruna sarf ve istihlâk idüb külli gadr itmekle bundan akdem Mevlâna-yı mûmâ-ileyhe hitâben sâdır olan emr-i şerîfim mûcibince mezbûr Abdulvehhab'a mürâsele irsâl olunub da'vet-i şer' olundukta itâ'at-i şer'-i şerîf ve inkıyât-ı emr-i münîf itmeyüb gaybet ve firâr ve husûs-ı mezbûr hâzır bi'l-meclis vukûf-ı tammi olan cemâ'at-i kesîreden istihbâr olundukta vakf-ı mezbûrun tevliyet ve gallesini

iki yüz seneden mütecevîz şart-ı vâkıf üzere vâkıfın evlâd-ı evlâdının batn-ı evvelinde olanlar tasarruf idegelüb ve mezbûr Es-Seyyid Osman evlâd-ı vâkıfın evvelinde olmağla tevliyet tasarruf kendüye intikâl idüb ve mezbûr Abdulvehhab batn-ı saliade olmağla müteğellibeye istinâden vakfın zıkr olunan mahsûlâtını hilâf-ı şart-ı vâkıf ol mikdâr seneden berü fuzûli zabt ve kendü umûruna sarf ve istihlâk eyledü deyü her biri alâ-tarîk-i şehâde haber vermeleriyle mezbûr Abdulvehhab ve babası Süleyman'ın fuzûli zabt eyledikleri mahsûl-ı vakf istirdâd ve fî mâba'd hilâf-ı şart-ı vâkıf müdâhale itdirilmeyüb men' ve def' olunmak bâbında vâkı'-i hal hükm-i hümâyûnum verilmek ricâsına bil-iltimâs arz eylediği ecilden defter hâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca'at olundukta Simre-i Ladik nâhiyesine tâbi' karye-i Arslançayı malikânenin nısfı vâkf-ı imâret-i Mustafa Beğ der Havud ve nısf-ı âhâr vakf-ı evlâdlık üzere der tasarruf-ı Mehmed Çelebi bin Ali Beğ haliyâ nısf malikâne Mehmed Çelebi hissesidir evlâd-ı vâkıfdan Aîşe bint-i Mahmud Çelebi ibn-i Mehmed Çelebi el mezbûr tasarrufundandır divâni yetmiş altı nefer re'âyâ ve altı zemîn ve hassa çiftlik ve hâsıl-ı divâni nim ve hinta yekûn ma'a gayruhâ dört bin beş yüz akçe ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi' karye-i Bildar nısf malikâne mülk-i Yunus ve Bali mezkûr Yunus hissesinden otuz iki hisseden yigirmi dokuz hissesi der dest-i Can bint-i Yunus ve bakî hissesi der tasarruf-ı Mahmud bin Bali bî tarîki'l-istishâb ve nısf-ı âher malikâne vakf-ı evlâdlık üzere der tasarruf-ı Mehmed Çelebi bin Ali Beğ divâni tımar Yunus kızı Can Hatuna muhayyed olan yigirmi dokuz hisseden on altı hisse Mahmud veled-i Bali'ye mukayyed olan hissesinin rubu Mustafa Beğ veled-i Hacı Mirza Beğ'in mülk-i mebi'i olduktan sonra vâlidesi Safiye Hatun'un zevcine cüz tilâvet itmek için vakf ve ta'yîn eylediği ve Can Hatun hissesinden bakî kalan sihâm evlâddan Mehmed veled-i Mustafa tasarrufunda olduğu ve vakf-

ı evlâda mukayyed olan nısf malikâne evlâddan Aişe bint-i Mahmud tasarrufunda olduğu sebt-i defter olunduğun elli yedi nefer re‘âya ve beş zemîn ve hâsılı tahtında çift ve hinta yekün ma‘a gayruhâ iki bin akçe ve Argoma nâiyesine tâbi‘ karye-i Mihmad rub‘ malikâne vakf-ı evlâdlık üzere der dest-i Mehmed Çelebi bin Ali Beğ divâni tımar ve meskût galle olan üç rub‘ malikâne dahî vakf-ı evlâdlık üzere Mehmed Çelebi evlâdı tasarrufunda olduğu ber müceb-i vakfiye ve istishâb kayd olundu haliyâ evlâd-ı vâkıfdan Aişe Hatun tasarrufundadır on dokuz nefer re‘âya ve dört zemîn ve hâsıl-ı divâni çift ve hinta yekün ma‘a gayruhâ bin beş yüz akçe ve yine Argoma nâiyesine tâbi‘ karye-i Urumgazi nısf malikâne vakf-ı ebnâ-i Mahmud Paşa ve rub‘ malikâne vâkıf-ı evlâdlık üzere der tasarruf-ı Mehmed Çelebi bin Ali Beğ ve rub‘-ı âhar malikâne ve divâni tımar haliyâ Ali Beğ evlâdından Aişe bint-i Mahmud bin Mehmed Çelebi el mezbûr tasarrufundadır ber müceb-i vakfiye zemîn on dokuz mevkûf zemîn iki ve hassa çiftlik iki ve hasılı tahtında çift ve hinta yekün ma‘a gayruhâ iki bin akçe yazular ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili N sene 1156

[S.207- Hüküm 2]

Hacı Hamza ve [Boş] kâdılarına Çorum sancağı mütesellimine hüküm ki,
Hacı Hamza kazâsı sükkânından Kürd Mehmed nâm kimesne gelüb Hacı Hamza kazâsında vâki‘ derûn-ı kal‘ada Sinan Paşa vakfi akarâtından bir bâb menzîl arsa-i haliyesini vakf-ı mezbûr mütevellisi [Boş] nâm kimesneden senede dokuz akçe icâre-i mü‘eccelle ve mu‘accele ile alub yedine tarâf-ı vakfdan temessük verilüb ve üzerine menzîl binâ ve üç seneden mütecâviz icâresün tarâf-ı vakfa edâ idüb

yedine mürâsele verilmişken te‘addîden halî olmadığın bildürülüb fetvâ-yı şerîfesi mûcibince mahallinde şer‘le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı N sene [1]156

[S.208- Hüküm 2]

Sivas kâdısına ve Sivas mütesellimine hüküm ki,
 Sivas’da vâki‘ Hazret-i Veysel Karanî evlâdından Emirci Sultan zâviyesi vakfının elli sehim ile meşhât ve zâviyedârlık hissedârlığı bâ işâret-i âliyye ve Es-Seyyid Şeyh Ahmed ve Es-Seyyid Şeyh Hüseyin an evlâd-ı Veysel Karanînin üzerlerinde iken zâviye-i mezbûrenin zâviyedârlık ve meşhâti vazîfe-i mu‘ayyene ve dört sehim itibârıyla evlâd-ı Veysek-Karanî ‘itâm-ı ta‘âm şartıyla tasarruf olunagelüb ve bir sehimine mutasarrıf evlâd-ı vâkıfdan Es-Seyyid Eş-Şeyh İbrahim bin Mahmud fevt oldukta sulbî oğlu Es-Seyyid Eş-Şeyh Hüseyin Efendi’ye tevcih ve müteveffâ-i mezbûrun kebir oğlu Şeyh Seyyid Osman’a gard olmakla karındaşı mezbûr ile ber vech-i iştirâk mutasarrıf olmak üzere kırk beş tarihiyle tahtında Anadolu kadıaskeri Şehzade Mehmed Emin Efendi ‘ilâmıyla berat badehu müteveffâ-i mezbûr Şeyh İbrahim’in diğer oğulları Seyyid Yusuf ve Seyyid Süleyman’a dahi gadr olmağla babaları hissesin karındaşları mezbûrlardan ber vech-i iştirâk zabt itmek üzere elli altı senesinde Anadolu kadıaskeri Seyyid Mehmed Emin Efendi ‘ilâmıyla berât verilüb el yevm bir sehim hisse Seyyid Es-Seyyid Şeyh Osman ve Seyyid Yusuf Seyyid Süleyman veledân-ı Seyyid İbrahim’in ber vech-i iştirâk bir sehim hisse dahi Şeyh Ahmed’in evlâdlarında olduğu Anadolu muhasebesinden Emirci Sultan evlâdından bir hisse babası Seyyid Abdülfettah mahlulünden mutasarrıf evlâd Seyyid Şeyh Abdullah Halife’ye âhardan Ahmed ve ba‘zıları müdahale iderler deyü atık berâtı mûcibince elli bir senesinde verildiği askerî rûznameşinden dahi başka başka ihrac olunub

şimdi Es-Seyyid Mehmed ve Seyyid Mustafa ve Seyyid diğer Mahmud ve diğer Seyyid Mehmed ve sa'irleri zâviye-i mezbûrenin meşihât ve zâviyedârlığına 'itâm-ı ta'âm şartıyla ebâ-an-ced mutasarrıflar iken âhar kazâ olan Çungar kazâsında hizmetkâr makûlesinden ve âhardan Seyyid Abdullah nâm kimesne zaviye-i mezbûrenin bir hissesini askerî tarafından bir takrîb üzere berât ve ba'zı zî kıymet kimesnelere istinâd ile hâsıl olan mahsûlün fuzûli cebren zabt kendülere gadr itmekle hilâf-ı inhâ ihdâs eylediği askerî berâtı terkîn olunmak bâbında arz olunmasını iltimas ve vech-i meşrûh üzere olduğu sikât-ı sahîhü'l-kelimât haber virdikleri civârında vâki' Bozok kazâsı na'ibi Ahmed zîde ilmihû arz ve kadîmden kuyudâtları Anadolu muhasebesinde olub ve mezbûr Seyyid Abdullah ecânib olmağla bir takrîb ile askerî tarafından ihdas eylediği berâtı kaydı terkîn ve fuzûli cebren ahz eylediği mahsûlât-ı vakf gerü istirdâd ve bi-vechi müdâhalesi men' ve def' olunmak için diğer hisseye mutasarrıf mezbûr Es-Seyyid Şeyh Ahmed dahi istid'â ider ve fi'l-hakikâ zâviye-i mezbûrenin kuyudâtı Anadolu muhasebesinde kendülere tevcih verilen berât mahallinden arz ve askerî kuzât 'ilâmlarına binâen olub ve mezbûr Seyyid Abdullah'ın askerî rûznâmçesinden aldığı berât ve senedât-ı şer'îye ittiba' olmayub mücerred kavli-hoduyula olmağla arz ve iltimasları üzere mezbûr Seyyid Abdullah'ın berâtı kaydı askerî rûznâmçesinden ref' ve terkîn ve fuzûli ahz eylediği mahsûlât mâliye berâtıyla mutasarrıf olan evlâd-ı vâkıfa istirdâd ve bî-vechi müdâhalesi men' ve def' olunmak için siz ki mûmâ-ileyhûmâsız size hitâben emr-i şerîfim tahrîri bâbında bi'l-fi'il re'isül-küttabım olan Mehmed Ragıp dame mecdihû 'ilâm itmeğin 'ilâmı mûcibince askerî kaydı terkîn ve fuzûli aldığı mahsûl şer'le istirdâd olunmak için yazılmıştır.

[S. 209- Hüküm 3]

Hüseyinabâd ve Bozok ve [Boş] kâdılarına ve Sivas mütesellimine hüküm,
 Seyyid Mehmed ve Seyyid Yakub zîde şerefihûma gelüb bunlar hazret-i Veysel
 Karâni evlâdından olub ecdâd-ı azâmlarının vech-i meşrûtiyet üzere mütevellisi
 oldukları vakfın selâtîn-i kadîm temlîki mûcibince defterde mukayyed karyelerden
 Hüseyinabâd ve Bozok ve [Boş] kazâlarına tâbi‘ [Boş] ve [Boş] ve [Boş] nâm
 karyeler topraklarında zirâ‘at ve hırâset idenler zirâ‘atleriyle hâsıl eyledikleri
 terekelerinden müteveccih olan beşte bir öşürlerin taleb eyledikte virmekte ta‘allül
 ve muhâlefet ve vakf-ı mezkûrun mahsûlünden kesr ve noksan tertibine ba’is
 oldukların bildürüb müteveccih olan beşte bir öşürleri alıverilmek bâbında hükm-i
 hümayûnum ricâ eyledikleri ecilden kanûn üzere ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili L sene 1156

[S. 209- Hüküm 6]

Çungar ve [Boş] kâdılarına ve sivas mütesellimine hüküm ki,
 Hüseyinabâd kazâsında vâki‘ Osman Paşa tekyesinin şeyhi ve zâviyesinin
 zâviyedârı olan sâdât-ı kirâmdan Şeyh El-Hac Ahmed zîde şerefihû südde-i
 sa‘detime arz-ı hâl idüb ebâ-an-ced mutasarraf olduğu zâviye-i mezkûr vakıf
 karyelerinden Çungar kazâsına tâbi‘ Dölük nâm karye sükkânından Kabil oğlu
 Seyyid Osman nâm kimesne vakf-ı mezbûr karyesi toprağında zirâ‘atiyle hâsıl
 eylediği terekesinden müteveccih olan öşrün edâ itmeden mahsûlâtını kaldurub
 tamamen virmeyüb ba‘dehû taleb olundukda hizmetkârı Abdullahı bunun üzerine
 musallat ve Dustanoğlu Mehmed ile yek dil ve 1150 senesinde karye-i
 merkûmede olan öşr mahsûlâtını fuzûli ahz ve gasb ve buna yüz elli gurus zarar
 ve hasâret eyleyüb merkûmun zimmetinde kalan öşr mahsûlünden mâ‘adâ
 karındaşı Elvan nâm kimesnede berâtı haricince dahi sene-i merkûmeden berü bir

res atın iki yüz guruş mikdârı alacak hakkı olub edâda ta'allül ve gadr-ı külli eylediğün bildürüb şer'le görülüb zimmetinde teveccüh iden hakkı tahsîl ve alıverilüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâili L sene 1156

[S.212- Hüküm 1]

Niksar kâdisına ve Sivas mütesellimine hüküm,

Ahmed kadrihû gelüb Niksar'da vâki' meşrûtâ mütevellisi olduğu cedd-i müteveffâ Küçükağa ve İvazşah evkâfi karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbi' selâtîn-i mâziye temliki mûcibince defter-i hâkânide mukayyed Evreş karyesinin kadîmi hudûdu sınır nâhiyesinde mukayyed olduğu üzere Hıdırlık ve Yarlık ve Kalaboynu ve Delüklükaya'ya andan Kızılca nâm mahalde Ermenitepesi'ne andan Nehr-i kebir'e andan Niksar kasabasından câri suya andan Büyüктаş'a andan bina-i Tophane andan tarîk-i Cadde'ye andan Kafırmağrası andan Yaru Çukuruna andan Eyrağ karyesine giden tarik andan Dikilitaş'a andan çay-ı mecrûha yanından karyeteyn-i kebirteyne andan tarik-i amme ve Yunat nâm mahalle müntehi olur hududu mezkure ile mahdûd olan yerlerden oşr ve resmi kadîmi üzere taraf-ı vakfdan ahz ve kabz ittirilüb hilâf-ı kanun ve muğâyir-i kadîm zahir olan müdâhale ve te'addileri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın kanûn üzere 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili L sene 1156

[S.213-Hüküm 2]

Niksar kâdisına hüküm ki,

Kazâ-i mezkûr sâkinlerinden eimmeden Mustafa zîde salahû gelüb bu kazâ-i mezbûrede vâki' Sinan Beğ câmi'-i şerîfinin berât-ı şerîfimle imâm ve mu'allim-i

sıbyân olub edâ-yı hizmet idüb rüsûm-ı ra'ıyyet ve bilâ-emr-i şerîf tekâlif-i şakka mütâlebesiyle te'addî olunmak icâb itmez iken kazâ-i mezbûre zâbiti rüsûm-ı ra'ıyyet ve ehl-i örf ta'ifesi taraflarından hilâf-ı kanûn bilâ-emr-i hümâyûn tekâlif-i şakka mütâlebesiyle te'addî olunageldiğün bildürüb ve men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın imdi eimme ve hütebâ mu'afiyetten olduğı 'itibariyle rüsûm-ı ra'ıyyet ve bilâ emr-i şerîf tekâlif-i şakka alınmaz cümlesinden mu'aflardır kanûn üzere 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı L sene 1156

[S.214- Hüküm 1]

Tokat mollasına hüküm ki,

Tokat sükkânından El-Hac Süleyman nâm kimesne arz-ı hâl idüb medîne-i Tokad'da vâki' [Boş] evkâfindan olub icâreteyn ile zabt olunagelen Paşabağçesi dimekle ma'rûf ma'lûmü'l-hudûd vakf bağçeye mutasarrıf olan [Boş] nâm kimesne bağçe-i merkûmeyi bundan akdem izn-i müteveli üç yüz otuz beş guruşa buna ferâğ ve tefviz ve meblâğ-ı mezbûru yedinden ahz ve kabz itmekle yedine verilen müteveli-i vakf temessükü mûcibince bağçe-i mezbûreyi zabt ve lâzım gelen icâresin taraf-ı vakfa edâ idüb dahl olunmak icâb itmez iken hâlâ müteveli-i vakf olan [Boş] nâm kimesne zuhûr ve mücerred celb-i mâl kasdıyla mukaddemâ izin veren müteveli fevt olmağla tekraren dahi temessük almadıkça bağçe-i mezbûru sana zabt etdirmem deyü nizâ'dan hâli olmadığın bildürüb yedinde olan müteveli-i vakf temessükü mûcibince 'amel olunub mezkûrun hilâf-ı kanûn zâhir olan te'addîsi men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın mahallinde şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri L sene [1]156

[S. 215- Hüküm 5]

Tokad kâdısına hüküm ki,

Kazâ-i mezbûr sakînlerinden İsmail nâm kimesne gelüb yine kazâ-i mezbûr sakînlerinden Seyyid El-Hac Mustafa nâm kimesnenin medîne-i Tokad mahallâtından Yaşmeydan mahallesinde vâki' Andakhanı dimekle ma'rûf binâsı mülk ve arsası vakf bir kıt'a mutasarrıf olduğu menzîlini hâl-i hayatında ivâz mukabili emlâkını hibe-i sahîhe ile buna hibe ve teslim ve bu dahi tesellüm ve vakıf arsasını dahi bâ-izn-i müteveli buna ferâğ ve yedine müteveli temessükü verilüb zabt itdirilmeğın mezbûr Mustafa fevt oldukta müteveffâ-i mezbûrun zevcesi ve sa'ir vereseleri zuhûr ve şirrete sülûk ve bizler ferâğını tutmazuz deyü menzîl-i mezkûra fuzûli müdâhale ve murâfa'a-i şer'-i şerîf olduklarında mezbûrların iddiâları naks ve mahs olduğu şer'an sabît ve mu'arazâdan men' birle kibeli şer'den dahî hüccet-i şer'ıye verilmişken mezbûrlar memnû' ve mündefî olmayub da'imâ te'addi ve rencideden hâli olmaduklarun bildürüb yedine verilen hüccet-i şer'ıye ve müteveli temessükü mücibince 'amel olunub hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i hüccet-i şer'ıye zâhîr müdâhale ve te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâili Za sene 1156

[S.217- Hüküm 3]

Amasya kâdısına hüküm,

Amasya'da vâki' Yakup Paşa vakfının iki sehim ile tevliyeti meşrûtiyet üzere mutasarrıfı Seyyid Ahmed mahlûlünden eslah evlâd-ı vâkıfdan Seyyid Mehmed zîde şerefhûya kadîm tarihinde tevcih ve cülûs-ı hümayûnda dahi tecdîd-i berât eyledikten sonra Halîl alub umûr-ı vakfi rü'ıyyete iktidârı olmadığından sıdk ve salâh ile mevsûk Es-Seyyid Ahmed Efendi dimekle ma'rûf kimesneyi tarafından

ber-vech-i hasbî kâ'im-imakâm nasb ve Amasya kâdısı arzıyla tevliyet kâ'im-imakâmlığı dahi ibtidadan kayd ile elli üç senesi rebiülevvelisinde mezbûr Seyyid Ahmed'e berât ba'dehû tevliyet-i mezkûr evlâd-ı vâkıfdan müteveli-i mezbûr Seyyid Mehmed'in ve kâ'im-imakâm-ı mezkûr dahî Seyyid Ahmed'in hüsn-i rızâlarıyla kasr-ı yedlerinden elli üç senesi zilkâdesinin yigirmi dördüncü gününde Amasya kâdısı mevlâna El-Hac Mustafa zîde fazlıhû arzıyla Hafız El-Hac Ali'ye tevcîh ve berât olundukta Anadolu muhasabesinde mukayyed olub lakîn vakf-ı mezkûrun tevliyeti eslah evlâda meşrûtâ olmağla ber müceb-i şart-ı vâkıf eslah evlâd-ı vâkıfdan mezbûr Seyyid Mehmed'in üzerinde iken vakf-ı mezbûr karyesinin arazîsi nizâ' zuhûr ve ahâr kazâda olub alîl ve rüküb ve nüzüle ademü'l-iktidârı olduğundan umûr-ı vakfî rü'iyete âhardan merkûm Seyyid Ahmed sa'ir evlâd-ı vakıf ittifâkiyle kâ'im-imakâm-ı müteveli nasb olundukta mezbûr Seyyid Ahmed kâ'im-imakâm-ı mezkûru eşirrâdan merkûm Hacı Ali'ye kasr-ı yed ve senedât-ı vakfî rü'yet-i nizâ' için vermekle mezbûr Hacı Ali dahî tamâh-ı hâmindan nâşî tevliyet ve kâ'im-imakâmlığı kendü üzerine berât ve vakfî itlâf ve isâgat ve tatbika dahî mühür vaz' ve ashâb-ı cihâtın cihetlerini kendü üzerine ve ba'zısını âhar kimesnelere arz ve berât ve külli gadr itmekle tevliyet-i mezkûr iki sehim ile mezbûr Hacı Ali'nin ref'inden mezkûr Seyyid Mehmed'in tarafından kâ'im-imakâm-ı müteveli olmak üzere ulemâ ve evlâd-ı vâkıfdan cümlenin muhtarları olan Mevlâna Hafız Seyyid Ahmed'e tevcîh olunmak ricâsına sen ki Amasya kâdısı Mevlâna Es-Seyyid Burhâneddin zîde fazlıhûsun mürtezikâ-i vakf iltimâsıyla tarafından arz olunduğun evlâd-ı vâkıfdan tevliyet-i mezkûru mukaddemâ kasr-ı yed iden mezbûr Seyyid Mehmed arz-ı hâliyle inhâ veistirhâm eylediğün bi'l-fi'il re'isül-küttâbım olan Mehmed Ragıp dame

mecdihû 'ilâm itmeğin evlâd-ı vâkıfdan olduğu sa'ir evlâd-ı vâkıf muvâcehelerinde şer'le sabît olur ise ba'de't-tescîl arz olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili Za sene [1]156

[S. 221(M)- Hüküm 1]

Gedegra ve [Boş] kâdılarına ve Amasya sancağı mütesellimine hüküm ki,
 Sen ki Gedegra kâdısı Molla El-Hac Salih zîde fazlıhûsun mektub gönderüb
 Gedegra kazâsına tâbi' Emircek nâm karyede vâki' Emir Gazi Sultan zâviyesinin
 bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere zâviyedârları Karaman
 Dede ve Ebubekir Dede ibn-i Niyaz Dede nâm kimesneler meclis-i şer'e varub
 karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmü'l-hudûd bir çiftlik yerler kadîmden müteveffâ-i
 mûmâ-ileyh Emir Sultan zâviyesi vakfından olduğu defter-i hâkânide mukayyed
 olub bu ana gelince zâviye-i mezkûre vakfı tarafından zabt ve tasarruf olunagelüb
 hilâf-ı defter-i hâkâni ahârdan bir vechle dahl ve ta'arrûz olunmak icâb itmez iken
 zikr olunan Emircek karyesinin mâlikânesi vakfı mütevellileri medîne-i Amasya
 sükkânından Yörgüç oğulları Hacı Mustafa ve Hacı Ali nâm kimesneler ile tımar
 mutasarrıfları [Boş] nâm sipâhi birbirleri ile yek dil ve tamâh-ı hâmlarından nâşî
 hilâf-ı defter-i hâkâni fuzûli zâviye-i merkûme vakfından olan bir çiftlik yere
 müdâhale ve ta'arrûz ve zabt ve tasarruflarına mûmâni'at itmeleriyle bundan
 akdem bi'd-defa'at murâfa'a-i şer'-i şerîf olduklarında merkûmların bir vechle
 alâka ve medhâlleri olmadığına canîb-i şer'den cevâb ve kendü yerlerine tenbih
 olmuş iken bir vecihle memnû' ve mütenebbih olmayub adem-i itâ'atlerinden
 birkaç def'a merkûmları ehl-i örf ta'ifesine gammad ve bi-garâz ahz ve tercîm ve
 ta'zîm itmeleriyle ol vecihle ahvâlleri diğerküne perîşân ve der-devlet medârıma
 arz ve 'ilâm idiver deyü ilhâh ve iltimâs ve fi'l-hâkikâ zâviyedâr-ı merkûmânın
 ber müceb-i defter-i hâkâni yedlerinde olan senedâtları mûcibince zikr olunan

yerlerde dahl iden mezkûrların bir vechle alâka ve methâlleri olmadıklarına senin dahi ilmin muhîd olmağın vâki'-i hal hükm-i hümâyûnum verilmek ricâsına arz eylediği ecilden defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan rûznâmçe-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufâssala mürâca'at olundukta Gedegra nâhiyesine tâbi' kırk bir nefer re'âya ve dokuz zemîn ve bir çiftlik ve hâsıl-ı divâni çift ve hinta yakûn ma'a gayruhâ üç bin beş yüz akçe yazar karye-i Emircek ve merzrâ-i Emircek mâlikânenin bir çaryeki vakf-ı imâreti Mustafa veled-i Yörgüç Paşa tamam divâni tımar deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde karye-i Emircek ve mezra'a-i Emircek üç rub' malikâne ve divâni tımar deyü tahrîr ve iki bin akçesi ifrâz ve Simre-i Ladik nâhiyesine tâbi' Karacaviran nâm karye ve gayruhâ ile birikdirilüb yedi bin altı yüz akçe ber icmâl ba'dehû karye-i mezbûreden bir çiftlik yer kadîmden Emir Gazi Sultan zâviyesine vakf olub hîn-i tahrîrde evlâdı hâzır almamağla muharrir-i vilâyet tımara kayd idüb evlâdından Niyaz Dede uslûb-ı sâbık üzere vakfa zabt olub icmâl tashih olunmak ricâ etmeğın mukâddemâ virilen mülk-nâme ve emr-i şerîf mûcibince kemâkân zâviye-i merkûme vakfı tarafından zabt olunmak üzere bin yigirmi üç senesinde tevkî kalemiyle tashih olunmuştur ve Simre-i Ladik nâhiyesine tâbi' otuz nefer re'âya ve bir zemîn ve hâsılı tahtında nim ve hinta yükün ma'a gayruhâ üç bin beş yüz akçe yazar karye-i Emircek malikâne mülk-i Muharrem Çelebi divâni tımar haliyâ malikâne Muharrem Çelebi evlâdı tasarrufundadır deyü ol dahi defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde Geldigelen nâhiyesine tâbi' Surluoğlan nâm karye ve gayruhâ ile birikdirilüb on iki bin akçe ber icmâl ve icmâl-i mezbûrun üç bin akçesi defter-i hâkânide mukayyed bulunduğú üzere İbrahim ve bakîsi müşterekleri kaydlarında olmağın ber mûceb-i defter-i hâkâni karyetân-ı merkûmânın nâhiye ve icmâl ve mufassalları başka başkadır ve

Gedegra nâhiyesinde olan Emircek el-merkûmenin Emir Gazi Sultan zâviyesi vakfının ber mûceb-i tashîh ancak bir çiftlik yeri olmak iktizâ ider deyü bi'l-fî'il defter emîni olan El-Hac Mustafa dame mecdihû arz ve arzı mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Za sene [1]156

[S.221(M)- Hüküm 2]

Akdağ kâdısına hüküm ki,

Sen ki Akdağ kâdısı Mevlâna Salih zîde fazlıhûsun mektub gönderüb Bozok sancağında Akdağ nâhiyesinde İsa beğli nâm karye ve gayrîden elli sekiz bin iki yüz otuz beş akçe ze'amete mutasarrıf degâh-ı mu'allâm müteferrikâlarından Mahmud zîde mecdihûnun vekili olan Ali nâm kimesne meclis-i şer'e varub dört seneden berü ze'ameti mezkûr mülhâkâtından Rum diken nâm karyenin malikânesi mûmâ-ileyh müteferrika Mahmud'un ecdâdı müteveffâ Çerkes Beğın vakfiye-i mâmülün-bihâsında evlâd-ı evlâdına meşrûta ve ber vech-i meşrûtiyet ammisi Hüseyin ile ale'l-iştirâk mutasarrıf olub şer'an bey' ve mübâdelesı sahîh değil iken henüz hisseye dâhil olmadan ammisi oğlu Hasan nâm kimesne meşrûtiyet üzere mutasarrıf olacağı hissesin Kayseriye'de sakîn Bektaşoğlu Mehmed nâm kimesneye yedi yüz guruşa zemînini bey' ve karye-i mezbûre ahâlisi zikr olunan karyenin hâsılı tahtında vâki' mezra'aları dahî zirâ'at ve mezârî-i merkûmede mâlikâne tarafının alâkası yoğuken mücerred salifü'z-zikr Rumdiken karyesi ahâlisi tasarrufumuzdadır deyü fuzûli zabt ve mûmâ-ileyh müteferrikâ Mahmud'un subaşısı mezkûr ile murâfa'a-i şer' için da'vet-i şer' olundukta adem-i itâ'at ile karye-i mezbûre ahâlisinin bî-gayrî hak üç yüz guruşların ahz ve merkûm Mahmud'un ze'ameti mahsûlüne ve re'âya fukârasına gadr itmekle mezbûr Mehmed'in vekîli şer'isi ile sen ki toprak kâdısı mûmâ-

ileyhsin huzûrunda mahâl-i nizâ'ın üzerinde murâfa'a ve defter-i hâkâni ve muktezâ-i şer' ve kanûn üzere faysal ve re'âya fukârasından bî-gayrî hak aldığı akçeleri ashâbına istirdâd ve ihkâk-ı hak olunmak için bundan akdem mahzar birle istirhâm ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan rûznâmçe-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca'at olundukta Akdağ nâhiyesine tâbi' zikr olunan Rumdiken karyesinin ancak malikânesi mülk-i Çerkes Beğ ve divânisi ile mezra'a-i Çongar ve Kuşaklu Öyük deyü iki bin beş yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda tahrîr ve defter-i icmâlde karye-i İsa Beğli ve [S. 222 (M)] ma'a gayruhâ birikdirülüb yigirmi iki bin akçe ze'amet ve ber icmâl ve icmâl-i mezkûrun yigirmi bin akçesi icmâl bozulmamak üzere on iki bin otuz yedi akçesi mûmâ-ileyh müteferrikâ Mahmud'un ze'ameti mülhâkâtı bâkisi müştereki kaydında olduğu mukâyyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince zabt ve mezârî-i mezbûreye müdâhaleleri men' için bi'l-fi'il re'isülküttabım olan Mehmed Ragıp dame mecdihûnun 'ilâmıyla bundan akdem iş bu sene-i mübâreke muharreminde yedine verilen emr-i âlî mûcibince mezkûr ile mahâl-i nizâ'nın üzerinde tekrar murâfa'a için da'vet-i şer' olundukta adem-i itâ'atinden nâşî murâfa'adan imtinâ ve icrâ-yı hak olunmamağla çavuş mübâşeretiyle mahall-i nizâ'ın üzerinde mezbûr ile murâfa'a-i şer' ve sabît olan hakkı istirdâd olunmak üzere emr-i şerîfim sudûrunu istid'a eyledikde sen ki Mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin sen arz ve divân-ı hümâyûnda mahfûz kuyûd-ı ahkâm kaydı görüldükte vech-i meşrûh üzere ber mûceb-i defter-i hâkânide ancak karye-i mezbûre malikânesi mülk ve divânisi ile zikr olunan mezra'alar müştereki ile mûmâ-ileyh müteferrikâ Mahmud'un kaydı ve berâtına dahl olunmağla defter-i hâkâni mûcibince zabt ve mezârî-i mezbûreye müdâhaleleri men' ve def' olunmak için emr-i şerîfim verildiği mastûr ve mukâyyed bulunmağın ber mûceb-i defter-i hâkâni

mukaddemâ sâdır olan emr-i âlişânımın mazmûn-ı münîfi üzere ‘amel ve hareket olunmak için çavuş mübâşeretiyile emr-i şerîfim ihsân olunmasını re’isülküttabım mûmâ-ileyh ‘ilâm itmeğin ‘ilâmı mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhir Za sene [1]156

[S.222 (M)- Hüküm 3]

Gedegra ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,

Gedegra mahallâtından Sultan Pınarı mahallesinde vâki‘ camî‘-i şerîf evkâfının bi‘l-fi‘il berât-ı şerîfimle mütevellisi olan kıdvetü’s-sülehâi’s-sâlîkîn Osman zîde salahû ile mahal-i mezkûr ahâlisi gelüb Gedegra kazâsı sükkânından [Boş] nâm kimesne kendü halinde olmayub bin yüz elli [Boş] senesinde hilâf-ı şer‘-i şerîf ve fuzûli camî‘-i merkûm kurbunda debbâğ-hâne ihdas idüb bunlara zarar-ı şer‘isi olmağla zarar-ı şer‘isi def‘ murâd eyledikte hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘addî üzere olduğun ve bu bâbda şeyhülislâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildürüb mûcibince şer‘le görülüb zarar-ı şer‘isi men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden şer‘le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Za sene 1156

[S.222(M)- Hüküm 5]

Osmancık kâdısına hüküm ki,

Osmancık’da vâki‘ Koca Mehmed Paşa evkâfının mütevellî kâ‘im-imakâm Ali nâm kimesne gelüb vakf-ı mezbûr karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbi‘ Oyuktaş nâm karyenin bin yüz kırk dört senesinde canîb-i vakfa ait olan mahsûlâtı ahz ve kabz ber vech-i emânet buna tevfiz ve bu dahî sene-i mezbûrede hasıl olan mahsûlâtı ahz ve kabz ve taraf-ı vakfa teslim ve zimmetinde bir nesne kalmamağla yedine taraf-ı vakfdan teslimâtı müş‘îr senedât verilüb ve bunun üzerine şer‘an bir nesne sabît olmayub bir türlü dahl olunmak icâb itmez iken hâlâ

vakf-ı mezbûr kaymakamı olan mezbûr Ali zuhûr on iki sene mukaddem senin zimmetinde mâlümü'l-keyl mahsûl-ı vakıf kalmış senden alırum deyü yedinde olan senedâtına mugâyir bî vech-i ta'addî ve bundan akdem âsîtâne sa'detimde murafâ ve bî vech-i mu'ârazâdan men' olmuş iken mezbûr kanî' ve mündefî' olmayub bunu da'imâ bî vech-i şer'-i te'addî ve rencideden halî [S. 221 (M)] olmadıĝun bildürüb mahallinde şer'le görülüb mezkûrun hilâf-ı şer' zahîr olan te'addîsi men'[ve] def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeĝin mahallinde şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâili Z sene 1156

[S.224- Hüküm 1]

Geldigelen kâdısına hüküm ki,

Ulemâdan kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkikîn Mevlâna Veliyyüddin zîde ilmihû südde-i sa'detime arz-ı hâl idüb Amasya sancaĝında Geldigelenabâd nâhiyesinde Kerbansaray nâm karyenin malikânesi vakıf olmaĝla mukaddemâ mutasarrıf olan Osman nâm kimesne fevt olub yeri mahlûl olmuştur deyü medîne-i Zile'de Alikadı camî'-i şerîfnde tadrîs eylemek şartıyla hisse-i vakf müteveffâ-i mezbûrun mahlûlünden kendüye verilmek bâbında istidâ-yı inâyet ve karye-i mezbûrenin mâlikânesi vakf ve divânisi tımar olduĝu mukayyed ve hisse-i vakf için Osman'a ve ahâra divân-ı hümayûnum ve aklâm-ı sa'ireden berât verilmemekle bu sûrette husus-ı mezbûr mahallinde tashîh ve istilâma muhtaç olmaĝla mahallinde şer'le görülüp karye-i mezbûrenin vakıf malikânesine öteden berü kimler mutasarrıf olagelmişlerdir ve hâlâ mutasarrıf olmayub mahlûlmüdür sıhhâti üzere arz ve 'ilâm olunmak için emr-i şerîfim tahrîri bâbında iftihârü'l-ümerâi'l-ekâbir sâbıkan baş defterdârım olan El-Hac Sadullah dame uluvvuhû 'ilâm itmeĝin 'ilâmı mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fi Evâhiri Za sene 1156

[S.225- Hüküm 4]

Sivas ve [Boş] kâdılarına ve Sivas mütesellimine hüküm,
 Fatıma ve Emine nâm hatunlar gelüb bunlar müteveffâ Fağfur Paşa evlâdından olmaları ile ceddleri müteveffâ-i mezbûr vakfının vakfiye-i mâmulün-bihâsında mukayyed ve bunlar dahî vâkıfın evlâdından olup şart-ı vâkıf mûcibince hisselerine mutasarrıf olmalarıyla şart-ı vâkıf ve vakfiye-i mâmulün-bihâ mûcibince taraf-ı vakfdan hisselerin talep ve almak istediklerinde Sivas'da sakîn vakf-ı mezbûrun berât-ı şerîfimle mütevellisi olan Hafız Mustafa nâm kimesne iki seneden berü vakfın vakfiye-i mâmulün-bihâsında evlâda şart eylediği evlâdiyet hisselerin vermeyüb bunlara bir vecihle gadr olunduğun bildürüb şer'le görülüb şart-ı vâkıf ve vakfiye-i mâmulün-bihâ mûcibince icâb iden evlâdiyet hisseleri bunlara alıverilüb hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i şart-ı vâkıf te'addî itdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Za sene 1156

[S. 226- Hüküm 1]

Sivas ve [Boş] kâdılarına ve Sivas mütesellimine hüküm,
 Fatıma ve Emine nâm hatunlar gelüb bunlar müteveffâ Fağfur Paşa evlâdından olmaları ile ceddleri müteveffâ-i mezbûr vakfının hâsıl olan gallesin evlâd-ı evlâdına ale's-seviye vakf ve şart eylediği vakfiye-i mâmulün-bihâsında mukayyed ve bunlar dahî vâkıfın evlâdından olup şart-ı vâkıf mûcibince hisselerine mutasarrıf olmalarıyla şart-ı vâkıf ve vakfiye-i mâmulün-bihâ mûcibince taraf-ı vakfdan hisselerin almak istediklerinde Sivas'da sakîn vakf-ı mezkûrun berât-ı şerîfimle mütevellisi olan Hafız Mustafa nâm kimesne iki

seneden berü vakfin vakfiye-i mâmulün-bihâsında şart ve ta'yîn eylediği evlâdiyet hisselerin virmeyüb bunlara bir vecihle gadr olunduğun bildürüb şer'le görülüb şart-ı vâkîf ve vakfiye-i mâmulün-bihâ mûcibince icâb iden evlâdiyet hisseleri bunlara aliverilüb hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i şart-ı vâkîf ta'allül itdirilmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eylediği ecilden şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Za sene 1156

[S. 226- Hüküm 4]

Artukâbâd ve [Boş] kâdılarına ve Sivas mütesellimine hüküm ki,
 Artukâbâd kazâsına tâbi' Malum Seydi tekyesi nâm karyede vâki' [Boş] nâm sâhibü'l-hayrın vakf eylediği nükûdun bi'l-fi'il mütevellisi olan [Boş] nâm kimesne arz-ı hâl idüb nükûd-ı mevkûf bundan akdem mütevellisi olan Es-Seyyid Mahmud nâm kimesne nükûd-ı mevkûfeden istirbâh olunub zimmetinde müctemî olan sekiz yüz guruş mâl-ı vakfi kendü umûruna sarfla istihlâk ve tazmîn olmadan fevt olmağla bu dahî meblâğ-ı merkûmu karye-i mezbûrede sakîn muhallefâtın kabz iden varîsleri [Boş] ve [Boş] nâm kimesnelerden vakf için taleb eyledikte mezkûrlar mücerred virmemek için hevâlarına tâbi' mütegalibeye istinâden envâ'-ı tezirât ile bî vech-i şer'î edâda ta'allül ve taraf-ı vakfa gadr sevdâsında olduklarun ve bu bâbda davâsına muvâfik fetvâ-yı şerîfe verildiğün bildürüb mûcibince şer'le görülüb aliverilmek ber mûceb-i fetvâ-yı şerîfe icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eylediği ecilden şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Z sene [1]156

[S. 227- Hüküm 1]

Osmancık kâdısına hüküm ki,

Osmancık'da vâki' Koca Mehmed Paşa vakfının kâ'im-imakâm-ı mütevellisi olan Ali ve Ahmed nâm kimesne ile terâfû'larında mezbûr Ali Osmancık kasabasında vâki' müteveffâ Koca Mehmed Paşa vakfına bundan akdem bin yüz kırk dört senesinde kâ'im-imakâm-ı müteveli iken vakf-ı mezbûr karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbi' Öyüktaş ve İğdelihan nâm karyeleri sene-i mezbûrede taraf-ı vakfa yüz altmış keyl mahsûl vermek üzere mezbûr Ahmed'e iltizâm eylediğinde ol dahî ba'de'l-iltizâm yigirmi bir keyl mahsûlü buna edâ idüb ma'ada yüz otuz dokuz keyl mahsûl zimmetinde kalmağla taleb eylediğinde edâdan imtinâ' itmekle sû'âl olunub mahsûl-i bâki'-i mezbûru buna edâya tenbih olunmak murâdıdır deyü ba'de't-da'vâ mezbûr Ahmed cevâbında tarih-i mezbûrede müdde-i mezbûrun kâ'im-imakâm-ı müteveli olub zikr olunan karyelerden ancak Öyüktaş karyesini yüz kırk keyl mahsûle iltizâm eylediğini ikrâr ve lakîn vakf-ı mezbûrun mâlümü'l-esâmî mürtezikâlardan bâ-berât-ı âlîşân mutasarrıf oldukları galleleri mukâbelesinde mezbûr Ali'nin emriyle mürtezikâya virdüm deyü def' eyledikte mezbûr Ahmed'in ikrârı yine seneden ziyâde mezbûr Ali beyan merkûm Ahmed dahî mezkûr Ali'nin ber vech-i mübeyyîn emrini kezâlik beyân havâle oldukta mezbûr Ahmed'in şahidleri mahallinde olub bu tarafda olmamakla husus-ı mezbûr mahallinde rü'yet olunmak üzere sen ki Mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin sana hitâben mezbûr Ahmed'in yedine emr-i şerîfim verilmekle fî nefsi'l-emr vakf-ı mezbûr mürtezikâları mutasarrıf oldukları gallelerine vakıf karyeleri mültezîmlerden alageldikleri vakf-ı mezbûrun meşrûtiyet üzere mütevellisi gayb ani'l-meclîs Seyyid Süleyman ile münazâ' zımında bi'd-defa'at zahîr olmağla müdde-i mezbûrun müddeâsında şa'îbe-i tezvîr olmağın husûs-ı mezbûru ber mûceb-i emr-i alî sen ki Osmancık kâdısı Mevlâna mûmâ-ileyhsin mahallinde vech-i şer' üzere isimâ' ve rü'yet eylemen bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-

fî'îl evkâf müfettişi olan Mevlâna İbrahim zîde ilmihû 'ilâm itmeğin 'ilâmî mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâli Z sene 1156

[S. 227- Hüküm 2]

Amasya kâdısına hüküm ki,

Sen ki Amasya kâdısı Es-Seyyid Burhaneddin zîde fazlıhûsun sütte-i sa'detime mektub gönderüb medîne-i Amasya'da Kocacık mahallesinde vakfının mütevellileri olub tasarrufları kendülere meşrûta olan Es-Seyyid Ahmed bi'l-asâleten ve kız karındaşı Şerife Hatice bint-i Es-Seyyid Hüseyin tarafından dahî sebtü'l-vekâlesi olmağla meclîs-i şer' de Mustafa zîde kadrihû mahzarında ashâb-ı hayrâtan cedleri Es-Seyyid Mustafa Bey vakfı olub medîne-i mezbûrede Demürcüler sükunda vâki' bir bâb mutâbhâne mümûr-ı eyyâm ile harabe müşrif olduğu ba'de'l-keşf zâhîr ve mübeyyin ve ta'mire vakıfda müsâde olmamağla icâr olundukta be her yevm dörder akçeye icâr olunub ziyâdeye bir ferd rağbet itmeyüb ve mezbûr Mustafa'nın medîne-i mezbûr muzâfâtından Zana nâm karyede vâki' yeri dahî mülk ve bir kıt'a mülk bağ ma'mûr ve mergûp mahalde vâki' olmağla icâr olundukta be her sene on guruş hâsıl olub mezbûr Mustafa'nın bağ-ı memlûku mevkûf-ı mezbûr ile istibdâl için canîb-i vakfa kendü mâlından doksan beş guruş dahî virmek üzere istibdâle râğıb olmağla vech-i meşrûh üzere bâğ-ımahdûd-ı mezkûr mûtâbhane-i mezkûrdan mi'n-küllî'l-vücûh ekserolduğundan gayrî meblâğ-ı mezbûr doksan beş guruş dahî be her sene istirbâh ile nemâ-pezîr olmağla istibdâl canîb-i vakfa bî vechle hayrî muhsîn olmağla izn-i hümâyûnumu natık yedlerine emr-i şerîfim verilmek bâbında vâki'-i hâli bi'l-iltimas arz eylediğü ecilden verilen fetvâ-yı şerîfe mûcibince şerâ'it-i istibdâl mevcûd ise istibdâl olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâli Z sene 1156

[S.229- Hüküm 3]

Gedegra ve [Boş] kâdılarına ve Amasya mütesellimine hüküm,
 Gedegra'da vâki' vezîr-i azâm-ı sâbık Hüseyin Paşa evkâfi mahsûlünden almak üzere yevmî yigirmi akçe vazîfe ile Gedegra'da su yolu nâzırı olan Es-Seyyid Mehmed zîde şerefehû gelüb nezâret-i merkûm mukâddemâ babası Seyyid Hasan üzerinde iken fevt oldukça mahlûlünden nezâret-i mezkûr buna tevcîh ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olub uhdesine lâzım gelen hizmeti edâ idüb dahl icâb itmez iken ammisî Seyyid Hüseyin zuhûr ve ben mukâddemâ nezâret-i mezbûru dedem etmeğidür deyü iddiâ eylediğimde sen vazîfenin nısfını bana virmek üzere ta'ahhüd itmişidin deyü bilâ-berât umûruna müdâhaleden half olmadığıun bildürüb men' olunmak bâbında hüküm-i hümâyûnum ricâ itmeğın şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Z sene [1]156

[S. 229- Hüküm 4]

Artukabad kâdısına ve Sivas mütesellimine hüküm ki,
 Kazâ-i mezkûra tâbi' Malum Seydi nâm karyede vâki' müteveffâ Seyyid Ömer zâviyesinin evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere berât-ı şerîfimle zâviyedârı olan Es-Seyyid İbrahim zîde şerefhû südde-i sa'detime arz-ı hâl idüb vâkıf-ı mezbûr vakfının hâsıl olan gallesin evlâdından zâviyesinde zâviyedâr olanlar ma'rîfetiyle zâviyesinde 'ayende ve revendeye 'itâm-ı ta'âm için şart ve ta'yîn eylediği vakfiye-i mâmülün-bihâsında musarrah ve mastûr ve mukayyed olmağla ber müceb-i şart-ı vâkıf galle-i vakf yüz seneden mütecâviz evlâdından zâviyesinde zâviyedâr olanlar 'ayende ve revendeye 'itâm-ı ta'âm idüb ber müceb-i şart-ı vâkıf tevlîyet tasarruf buna intikâl idüb zâviye-i mezkûrun berât-ı şerîfimle

zâviyedârı olub şart-ı vâkıfı icrâ idüb dahl ider hali olmayub ve vâkıf-ı mezbûr gallesinden sa'ir evlâdlarına vakfîyesinde bir nesne şart ve ta'yîn etmiş değil iken evlâd-ı vâkıfdan Seyyid Ahmed ve Seyyid Osman ve Seyyid İsmail ve Seyyid Ömer ve Seyyid [Boş] ve Seyyid [Boş] nâm kimesneler zuhûr ve buna arz-ı dünyevîyeleri olmaktan naşî biz dahî evlâd-ı vâkıfdan olmağla galle-i vakf müşâreket iderüz deyü ve gâh sen evlâddan değilsin deyü hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i vakfîye-i mâmülün-bihâ kavlı-i mücerredleriyle fuzûli müdâhale ve te'addîden halî olmadukların ve bu bâbda fetvâ-yı şerîfesin olduğun bildürüb fetvâ-yı şerîfe ve vakfîye-i mâmülün-bihâ ve şart-ı vâkıf mûciblerince 'amel olunub mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i şart-ı vâkıf kavlı-i mücerredleriyle ol vechle te'addî ve rencîde itdirilmeyüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ itmeğın şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâihiri Z sene 1156

[S. 231- Hüküm 2]

Zile ve [Boş] kâdılarına ve Sivas mütesellimine hüküm,

Medîne-i Zile mahallâtından Minare mahallesi sükkânından olub müteveffâ Dursun Beğ evkâfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere ber vech-i iştirâk berât-ı şerîfimle mütevellileri olan sâdât-ı kirâmdan Es-Seyyid Mehmed ve Es-Seyyid Ebubekir ve Es-Seyyid İsmail ve Es-Seyyid Mustafa bin Es-Seyyid Ömer ve Es-Seyyid Mehmed bin Es-Seyyid Ali zîde şerefehûm gelüb Zile kazâsına tâbî Yanlızağaç nâm karye toprağında vâki Hortuman ve Alan dimekle ma'rûf ma'lûmü'l-hudûd yerleri selâtîn-i mazîyeden berü bunların cedleri merhûm Dursun Beğ'e hibe ve temlik ve yedine mülknâme-i hümâyûn verildükten sonra ol dahî yerlerin tasarruf ve gallesin batn-ı evvelinde olan evlâd-ı zükûrun ve batnen ba'de batnin ve neslen ba'de neslin şart ve ta'yîn eylediği defter-i hâkâni ve

vakfiye-i mâmulün-bihâsında mukayyed ve ma'rû'z-zikr yerler üç yüz seneden mütecâviz bilâ nizâ' ve defter-i hâkâni şart-ı vâkıf mûcibince taraf-ı vâkfa zabt ve hâsıl olan gallesi ahz ve kabz olunagelen yerlerde bu ana değin taraf-ı âhardan dahl ve ta'arrûz olunduğu yoğuken şimdi ecânibden yine mahall-i mezbûrda sakîn Seyyid Mehmed Beğ bin Debendci Hasan Beğ dimekle ma'rûf kimesne zuhûr ve şirrete salık ve ol yerler benim ceddım Sati Hatun evkâfındandır deyü hilâf-ı defter-i hâkâni ve mugâyir-i şart-ı vâkıf ve vakfiye-i mâmulün-bihâ fuzûli müdâhale ve bundan akdem mezkûr ile murafa'a-i şer'-i şerîf olduklarında ol yerler bunların mütevellisi oldukları ceddleri mezkûrun defter-i hâkâni ve vakfiye-i mâmulün-bihâsında mukayyed yerlerinden olduğu şer'an sabît ve zahîr ve mezkûrun hilâf-ı defter-i hâkâni ve mugâyir-i mâmulün-bihâ ol vecihle zahîr olan müdâhale ve te'addîsi men' birle kibel-i şer'den hüccet-i şer'ıye verilmeğın mezkûr ile memnû' ve mündefi' olmayub yine ol vecihle fuzûli müdâhale ve mu'arazâdan men' birle ol hüccet-i şer'ıye üzerine tekrar murâfa'adan bir def'ahi imza olmuşken yine ol vechle müdâhale ve te'addîden halî olmadığın bildürüb mahallinde şer'le görölüb mezkûrun hilâf-ı defter-i hâkâni ve mugâyir-i vakfiye-i mâmulün-bihâ ve hüccet-i şer'ıye ol vechle zahîr olan müdâhale ve te'addîsi men' ve def' ol yerler defter-i hâkâni ve şart-ı vâkıf ve hüccet-i şer'ıye mûcibince kendüler zabt ve hâsıl olan gallesi ahz ve kabz itdirilmek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eylediği ecilden şer'le görüle deyü yazılmıştır.

Fî Evâili M sene 1157

[S.234- Hüküm 1]

Niksar kâdısına hüküm ki,

Seyyid Mehmed zîde kadıruhû gelüb Niksar kazâsına tâbi' Halidi ve Keşi ve Haçıkbağı vakfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bi'l-fi'il berât-ı şerîfimle

mütevellisi olub üzerine edâsı lâzım gelen hizmeti lâzımesin sadakât ve istikâmet üzere görüb tevliyeti umûruna âhardan bir vecihle dahl olunmak icâb itmez iken âhardan ba‘zıları birbirleri ile yek dil ve mücerred celb-i mâl için bî vech bilâ berât ve bilâ-sened tevliyeti umûruna müdâhale ve te‘addîden halî olmadukların bu bâbda davâsına mutâbık fetvâ-yı şerîfe olduğun bildürüb mezbûrları bilâ-berât ve bilâ-sened tevliyeti umûruna müdâhale itdirilmeyüb men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ itmeğın şer‘le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı M sene 1157

[S.234- Hüküm 3]

Sivas mütesellimine ve Divriği kâdısına hüküm ki,
Divriği’de vâki‘ Hacı Satılmış nâm sahîbü’l-hayrın binâ eylediği mescîd-i şerîfin bi‘l-fi‘il berât-ı şerîfimle mütevellisi olan Ebubekir nâm kimesne gelüb yine mescîd-i şerîfin bir akçe vazîfe ile imâmı olan Kasım Efendi dimekle ma‘rûf kimesne hizmeti mukâbilesinde berâtı mûcibince müstehâk olduğu yevmî bir akçe vazîfesin şart-ı vâkıf üzere berâtı mûcibince virmeğe râzı iken mezkûr kana‘at itmeyüb senin tevliyet hizmetin kâlîdir ve benim hizmetim kesîrdir şu kadar akçe vir deyü hilâf-ı şart-ı vâkıf ve mugâyir-i berât ziyâde talebiyle bunu ta‘cîz ve rencideden hâli olmadığın bu bâbda davâsına muvâfık şeyhülislâmdan fetvâ-yı şerîfe verildiğün bildürüb fetvâ-yı şerîfe mûcibince şer‘le görüleb mezbûrun ol vechle hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i şart-ı vâkıf ziyâde vazîfe talebiyle zahîr olan müdâhale ve te‘addîsi men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı M sene 1157

[S.234- Hüküm 6]

Sonisa ve Nıksar kâdılarına hüküm,

Niksar kazâsında Hacı Beğ bin Adil Beğ evlâdından Hasan nâm kimesne arz-ı hâl idüb Seyyid Hacı Hasan nâm kimesne ile bunun tevliyet ve galleye müte'allık davâları olmağla mezbûr ile meclîs-i şer'-i hâzırda terafû'larında mezkûr Seyyid Hacı Hasan Sivas sancağında Gün Karakuş kazâsına tâbi' Minaskömez ve Niksar kazâsında vâki' Köprücü ve Avara nâm kurâ Seyyid Nureddin evlâdından Seyyid Hacı Çelebi ibn-i Adil Çelebi nâm mutasarrıf tevliyeti evlâd-ı evlâdının batnen ba'de batnîn eslâh ve erşedine ve gallesi evlâd-ı evlâdına meşrûtâ ve vakf olub ve ben vâkıfın evlâdının batn-ı evvelinde ve eslâh ve erşedi olub tevliyet-i mezkûrenin tevliyet tasarrufu ber müceb-i şart-ı vâkıf bana münhâsır ve gallesi benimle sa'ir evlâdın hâkk-ı meşrûtâmız iken mezbûr diğêr Hasan tevliyet ve gallelerine hilâf-ı şart-ı vâkıf bî-gayrî hak vazîyet ve tasarruf ider deyü da'vâ ve mezbûr diğêr Hasan cevâbında sâlifü'z-zikr Minaskömez ve Köprücü ve Avara nâm kurâ Adil Beğ ibn-i Mehmed Bekçi Beğ'in tevliyet ve gallesi evlâdına meşrûtâ vakfî olub validem İsmihân hatun mezbûr Adil Beğ'in evlâdından olmağla ceddinden yedinde olan vakfîye mücibince ber müceb-i şart-ı vâkıf kurâyı mezkûrenin tevliyet ve gallesi merkûm Adil Beğ'in evlâdına meşrûtâ vakfî olmak üzere altmış sene mikdârı ba'de vefâtihâ karındaşı gâib ani'l- ile kezâlik müddei-i mezbûr muvâcehesinde iki sene mikdârı bilâ nizâ' mutasarrıf olmuşuzdur deyü nizâ'-a tasaddî idüb lâkin husûs-ı mezkûrun hakikâti mahallinde ma'lûm olmağla sa'ir evlâd muvâcehelerinde tarafeyn murâfa'a-i şer' ve ihkâk-ı hak olmağla muhtac olmağla siz ki Mevlâna-yı mûmâ-ileyhumâsız mahallinde husûs-ı mezbûru ma'an rü'yyet itmek üzere hükm-i hümâyûnum iltimâs eylediğinden Rumeli kazaskeri Mevlâna Pirîzâde Mehmed edemallahû te'âlâ fezâilihû 'ilâm itmeğın 'ilâmı mücibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

[S. 236- Hüküm 3]

Sonisa ve Niksar kâdılarına hüküm,

Niksar kazâsında Hacı Beğ [bin] Adil Beğ evlâdından Hasan nâm kimesne gelüb Niksar kazâsına tâbi‘ Köprülü nâm karyenin malikânesi mülk-i Hacı Beğ bin Adil Beğ ve divânisi tımar deyü defter-i hâkânide mukayyed mezbûr Hacı Beğ’in dahî malikâne-i mezkûreyi batn-ı evvelinde olan evlâdına vakfiyesinde şart ve ta‘yîn ve bu dahî evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere malikânesine mutasarrıf olub dahl olunmak icâb itmez iken Taşabad nâhiyesine tâbi‘ Reviri nâm karyenin malikâne ve divânisine mutasarrıf Seyyid Nureddin evlâdından Seyyid El-Hac Hasan mugâyir-i vakfiye fuzûli müdâhale ve gadr sevdâsında olduğun bildürüb ol bâbda hükm-i hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i ‘amiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca‘at olundukta Niksar nâhiyesine tâbi‘ doksan iki nefer re‘âya ve üç zemîn ve hâsıl-ı divâni ma‘a niyâbet ve nim resm-i dönüm ve hinta yekün ma‘a gayruhâ dört bin akçe yazar karye-i Köprücü malikâne mülk-i Hacı Beğ bin Adil Beğ divâni tımar deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve Taşabad nâhiyesine tâbi‘ yüz dört nefer re‘âya ve dokuz zemîn ve üç nefer sipâhizâde ve altı nefer mevkûf ve dört zemîn ve bir nefer hizmetkârân-ı zâviye hâsılı tahtında nim ve bennak ve hinta yekün ma‘â gayruhâ yedi bin altı yüz otuz yedi akçe yazar karye-i Reviri iki baştan vakf-ı zâviye-i Seyyid Nureddin tevliyet ve meşihât der tasarruf-ı Ahmed Çelebi bin Adil Beğ deyü defter-i hâkânide mastûr olduğü üzere defter-i mufassalda ol dahî muharrir kalemiyle başka tahrîr ve defter olunmuştur ve nizâ‘ olunan husûsu yedlerinde olan vakfiye-i mâmülün-bihâ ve sa‘ir senedâtları mûcibince ma‘rîfet-i şer‘le faysal verilmek için bi‘l-fi‘il defter emîni olan El-Hac Mustafa arz ve mezbûr El-Hac Hasan ile bunun tevliyet ve galleye müte‘allık da‘vâları olmağla mezbûr ile meclîs-i şer‘-i hâzırda murâfa‘alarında

mezkûr Seyyid El-Hac Hasan Sivas sancağında Gün Karakuş kazâsına tâbi‘ Minaskömez ve Niksar kazâsında vâki‘ Köprücü ve Avara nâm kurâ Seyyid Nureddin evlâdından Es-Seyyid Hacı Çelebi ibn-i Adil Çelebi nâm hâsıl-ı tevlîyeti evlâd-ı evlâdına batnen ba‘de batnîn eslâh ve erşedine ve gallesi mutlak evlâd-ı evlâdına meşrûtâ vakfî olub ve ben vâkîf-ı mezbûrun evlâd-ı evlâdından batn-ı evvelinde ve eslâh ve erşedi olub tevlîyet-i mezkûrenin nevbet-i tasarrufu ber mûceb-i şart-ı vâkîf bana mütehasıs ve gallesi benimle sa‘ir evlâdın hak-ı meşrutamız iken mezkûr diğêr Hasan tevlîyet ve galelerine hilâf-ı şart-ı vâkîf vebî-gayri hak vaz-‘ıyed ve tasarruf ider deyü davâ ve mezkûr diğêr Hasan cevâbında sâli‘fü’z-zikr Minaskömez ve Köprücü ve Avara nâm kurâ Adil Beğ ibn-i Mehmed Bekçi Beğ tevlîyet ve gallesi evlâd-ı evlâdına meşrûtâ vakfî olub ve vâlidem İsmihan Hatun mezbûr Adil Beğ’in evlâdından olmağla ceddinden yedimde olan vakfîye mûcibince ber mûceb-i şart-ı vâkîf kurâ-yı mezbûrun tevlîyet ve gallesi mezkûr Adil Beğ’in evlâdına meşrûtâ olmak üzere altmış sene mikdârı ve ba‘dehû vefâtihâ ben karındaşım gaîb ani‘l-.....ile kezâlik müdde-i mezkûr muvâcehesinde elli sene mikdârı bilâ nizâ‘a mutasarrıf olmuştur deyü nizâ‘ tasaddî edüb lâkin husûs-ı mezkûrun hakîkâti mahallinde ma‘lûm olmağla sa‘ir evlâd muvâcehelerinde tarafeyn terâfu‘u-ı şer‘ ve ihkâk-ı hak olunmağa muhtaç olmağla siz ki Mevlâna-yı mûmâ-ileyhûmasız mahallinde husûs-ı mezbûru ma‘an rü’yet etmek üzere hükm-i hümayûnum iltimas eylediklerün bi‘l-fi‘il Rumeli kazaskeri olan Pirîzâde Mevlâna Mehmed edemallahû te‘âlâ fezâilihû ma‘rifetiyle ‘ilâm itmeğın ‘ilâmı mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı M sene 1157

[S.237- Hüküm 2]

Zile ve [Boş] kâdılarına Sivas mütesellimine hüküm ki,

Erbâb-ı tımdan Mehmed veled-i Mustafa gelüb Sivas sancağında Niksar nâhiyesine Kakün nâm karye ve gayrîden yedi bin iki yüz akçe tımara berât-ı şerîfimle mutasarrıf olub Zile kazâsı muzâfâtından Özükevâk nâhiyesine tâbi‘ Hisarözü nâm karyenin divânisi tımar ve malikânesinin dahî sülüsü mülk-i Mehmed Beğ ve Emir Hasan Beğ sülüsân malikânedan bir mikdârı vakf-ı medîne-i münevvere ve bazı sülüsân malikâne altı yüz yigirmi akçe ile bunun kayd ve berâtına dâhil olmağla karye-i mezbûreyi ber müceb-i defter-i hâkâni divâni ve sülüs malikâne ve medîne-i münevvere vakfi mültezîmi ile zabt ve vâki‘ olan malikâne mahsûlünün sülüsânından ber müceb-i defter-i hâkâni altı yüz yirmi akçeye isâbet ideni ahz ve kabz murâd eyledikte birkaç seneden berü medîne-i münevvere vakfi tarafından mültezîm olan Seyyid Mahmud ve [Boş] nâm kimesneler kadîmden sülüs malikânedan vâkıf-ı şerîf tarafına ahz ve kabz olunageleni almağla kana‘at itmeyüb ziyâdeye tecâvüz ve bunun hissesine isâbet ideni dahî tegâllüben ahz ve kabz idüb gard eylediklerün bildürüb defter-i hâkâni mücibince kadîmisi üzere ‘amel olunub hilâf-ı defter-i hâkâni ve mugâyir-i kadîm mültezîm-i mezbûru ziyâdeye tecâvüz itdirilmeyüb zahîr olan te‘addî ve tecâvüzü men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i ‘amiremde mahfûz olan rûznâmçe-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca‘at olundukta Özükevâk nâhiyesine tâbi‘ elli bir nefer re‘âyâ ile karye-i Hisarözü sülüs malikâne mülk-i Mehmed Beğ ve Emir Hasan Beğ ve sülüs malikâne zikr olunan sülüsân malikânedan bir mikdârı vakf-ı medîne-i münevvere ve divâni tımar ber müceb-i defter-i atık ve hâsıl ma‘a niyâbet nim ve hinta ve sa‘ir yekün ma‘a gayruhâ iki bin beş yüz ba‘zı malikâne-i karye-i mezbûre altı yüz yigirmi akçe vazîfe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde yazı-yı mezkûresiyle ba‘zı sülüsân malikâne-i karye-i Hisarözü deyü

tahrîr ve Niksar nâhiyesine tâbi‘ Sile nâm mezra‘a ve gayruhû ile birikdirilüb iki bin iki yüz akçe ber icmâl ve tamamen merkûm Mehmed veled-i Mustafa kaydında ve karye-i mezbûrun iki bin beş yüz akçe divâni yazısı Sivas nâhiyesine tâbi Yenice nâm karye ve gayruhû ile birikdirilüb yigirmi yedi bin akçe zeâmet deyü ber icmâl ve icmâl-i mezbûrun on üç bin beş yüz akçesi defter-i hâkânide mastûr olduğu üzere ber vech-i iştirâk İsmail ve Mustafa ve Mehmed veledân-ı Ömer ve bâkisi müşterekleri kaydlarında olmağın kadîmisi üzere zabt eylemeleri için bi‘l-fi‘il defter emîni olan El-Hac Mustafa dame mecdihû arz itmeğın defter emîni mûmâ-ileyhin arzı mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı M sene 1157

[S.239- Hüküm 2]

Geldigelen ve [Boş] kâdılarına Amasya sancağı mütesellimine hüküm ki,
Amasya sancağında Geldigelen nâhiyesinde vâki‘ müteveffâ Şeyh İlik zâviyesinin bi‘l-fi‘il berât-ı şerîfimle ber vech-i iştirâk zâviyedâr ve evkâfının mütevellileri olan Abdullah ve diğeri Abdullah zîde kadrihûmâ gelüb Geldigelenabad nâhiyesine tâbi‘ mezra‘a-i Şeyh İlik malikâne ve divâni bir çiftlik mikdârı yer imiş zâviyelik üzere deyü defter-i hâkânide mukayyed mezra‘ayı ber mûceb-i defter-i hâkâni zâviye-i mezbûrenin zâviyedârı olanlar zabt ve vâki‘ olan mahsûlât ve rûsûmâtı kanûn ve defter mûcibince ahz ve kabz idegelüb âhardan bir dürlü dahl ve ta‘arrûz olunmak icâb itmez iken Şeyh İlik karyesi sükkânından İsmail nâm kimesne zuhûr ve hilâf-ı defter-i hâkâni mezra‘a-yı merkûmeyi evlâdiyet iddiâsıyla meşrutâ olmak üzere yedinde bir dürlü senet-i şer‘isi dahî yoğuken fuzûli müdâhale ve tegallüben mahsûlât ve rûsûmâtı ahz ve kabz ve vakf-ı mezbûr mahsûlüne gadr eylediğün bildürüb mezra‘a-yı merkûm ber mûceb-i defter-i hâkâni müdâhale ve te‘addîsi men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve

defterhâne-i ‘amiremde mahfûz olan defter-i evkâfa mürâca‘at olundukta Geldigelenabad nâhiyesine tâbi‘ otuz bir nefer re‘âya ve çift ve hınta ve şa‘ir yekûn ma‘a gayruhû bin beş yüz yigirmi akçe yazı ile mezra‘a-i Şeyhlik malikâne ve divâni bir çiftlik mikdârı yer imiş zâviyelik üzere der tasarrûf-ı Mehmed bâ berât-ı hümâyûn deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince ‘amel oluna içün yazılmıştır.

Fî Evâhiri M sene 1157

[S.242- Hüküm 1]

Sonisa ve Niksar kâdılarına hüküm,

Sadât-ı kirâmdan Seyyid Hasan ve evlâd-ı vâkıfdan Seyyid Mahmud ve sa‘irleri gelüb Sivas sancağında Gün Karakuş kazâsında Minaskönez ve Niksar kazâsında vâki‘ Köprücü ve Avara nâm karyelerin malikâneleri bunun mütevellisi olduğu cediti müteveffâ Es-Seyyid Hacı Çelebi bin Adil Çelebi vakfı ve galle-i evlâd ve evlâdına şart ve ta‘yin olduğu defter-i hakani ve vakfiye-i mâmulün-bihâsında mukayyed ve bu evlâd-ı vâkıfdan ve tevliyet-i mezkûr hâlâ berât-ı şerîfimle bunun üzerinde olmağla galle-i vakf evlâd-ı vâkıfdan olanlar ile şart-ı vâkıf mûcibince beyenlerinde taksîm idgelmişler iken yine evlâd-ı vâkıfdan diğeri Hasan nâm kimesne galle-i vakfdan şart-ı vâkıf mûcibince hissesine isâbet ideni almağa kana‘at itmeyüb vâkıf-ı mezkûr vakfının tevliyeti evlâd-ı evlâdının batnen ba‘de batnin eslâh ve erşedine şart eylemiştir ve vâlidem İsmihan Hatun evlâdından olub ceddeme yedinde olan vakfiye mûcibince altmış sene mikdârı ba‘de vefâtihâ karındaşım Veli ile ben altı sene mikdârı bilâ nizâ‘ mutasarrıf olmuşuzdur deyü iddiâ ve Rumeli kazaskeri olan âlemü’l-ulemâ’ il-mütebahhirîn Mevlâna Pirî zâde Mehmed edemallahû teâla fezâilihû huzûrunda müteveli-i mezkûr Seyyid Hasan

ile murafa‘a-i şer‘ olduklarında husus-ı mezkûrun hakikâtini mahallinde muhakkak olmağla sa‘ir evlâd muvâcehelerinde tarafeyn murafa‘a-i şer‘ ve ihkâk-ı hak olunmağa muhtâç olmağın siz ki Mevlâna-yı mûmâ-ileyhumâsız mahallinde husûs-ı mezbûru ma‘ân rü‘yet eylemeniz için Mevlâna-yı müşârün-ileyhin ‘ilâmî mûcibince emr-i âlî sâdır olmuş iken mezbûr Hasan mahallinde murafa‘adan ebâ ve gadr murâd eylediğün bildürüb mukâddemâ sâdır olan emr-i âlî mûcibince mahallinde şer‘le terafû ve ihkâk-ı hak ve vâki‘ hal ‘ilâm olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın divân-ı hünâyûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at oldukta vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim verildiği mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâihiri M sene [1]157

[S.242- Hüküm 5]

[Boş] kâdisına ve Amasya kazâsı nâ‘ibi ve Sivas mütesellimine hüküm,
Amasya sakînelerinden Şerife Fatıma nâm Hatun gelüb Amasya‘da vâki‘ Yörgüç Paşa ve Mustafa Beğ vakıflarının tevliyetine bunun oğlu Seyyid Mehmed yine Amasya‘da sakîn evlâd-ı vâkıfdan Mustafa ve Mehmed ve Ali iştirâken bâ-berât-ı âlîşân ile mutasarrıf olmaları ile dört seneden berü oğlu mezkûr Mehmed berâtı ve şurût-ı vâkif mûcibince galle-i vakfdan kendüye aid olan iki bin beş yüz guruş hissesiyle yine Yörgüç Paşa vakfından almak üzere bâ-berât-ı âlî yevmî beş akçe nezâret vazîfesi ve senevî iki müd hıntası müşterekleri mezbûrların zimmetinde iken oğlu mezbûr Seyyid Mehmed fevt olub bî-hisâbi’s-şer‘ buna intikâl itmekle yedine virilen fetvâ-yı şerîfe mûcibince mahallinde şer‘le görülüb oğlu müteveffâ-yı mezbûrdan müntakîl mezbûrların zimmetlerinde sabît olan hakkım alıvirilüb

icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evaili S sene [1]157

[S.243- Hüküm 3]

Hacıhamza kâdısına ve Sivas mütesellimine hüküm,

Hacıhamza kasabasında vâki' vezîr-i sâbık Süleyman Paşa evkâfından olmak üzere berâtıyla yevmî on akçe evlâd vazîfesine mutasarrıf olan Aişe nâm hatun gelüb kazâ-i mezbûrede sakîn hâlâ mütevellisi olan Ali nâm kimesne dört seneden mütecevîz vazîfesinden bir akçe virmeyüb müteveli-i mezkûr zimmetinde icâb iden vazîfesi tahsîl olunmayub (eğer) virmekte ta'allül ve muhâlefet ider ise bu tarafa ihzâr olunmak bâbında bundan akdem sâdır olan emr-i şerîf ile mübâşir ta'yîn olunan Mustafa zîde kadrihû mahalline vardukta müteveli-i mezkûr kendüyü ihfâ ve cevâbında vazife veremem ve muhâsebe'î dahî on senede bir görürüm deyü ta'allül ve muhâlefet ve gadr-ı külli eylediğün bildürüb teveccüh iden vazîfesi tahsîl olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve mezbûre Aişe bâlâda mezkûr vakıfdan mutasarrıf olduğu yevmi on evlâd vazîfesinden bin yüz elli iki senesi tarihinden yüz elli beş senesi zilhicce gelinceye dek senede yüz yigirmi guruş müteveli-i vakf mezkûr Ali zimmetinde müctemîdir deyü iddiâ eylediği evkâf müfettişi Mevlâna İbrahim zîde ilmihû 'ilâm itmeğin 'ilâmı mûcibince ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyle tahsîl ve virmekte muhâlefet ider ise ihzâr olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili S sene 1157

[S.245- Hüküm 1]

Karayaka kâdısına ve Sonisa kâdısı nâ'ibine ve Sivas mütesellimine hüküm,

Es-Seyyid El-Hac Hasan zîde şerefehû gelüb Karayaka kazâsına tâbi‘ Manasköfe ve Değirmenci ve Avara nâm karyelerin malikâneleri yine Sonisa kazâsında Bidevi nâm karyede metfun bunun cediti müteveffâ Seyyid El-Hac Beğ bin Seyyid Adil Beğ Çelebi vakfı olduğu defter-i hâkânide mukayyed ve bu vakf-ı mezkûrun evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere berât-ı şerîfimle mütevellisi olub bir türlü dahl olunmak icâb itmez iken Karayaka kazâsına Meruz nâm karye sükkânından eşirrâ ve zalameden Hasan ve Veli nâm kimesneler vakf-ı mezkûru fuzûli zabta tasaddî ve mahsûl-i vakf-ı itlâf ve izâhât ve ekl ve bel‘ ve ol vecihle evlâd-ı vâkıfdan hissedâr olanlara gadr-ı külli itmeleriyle bundan akdem bi‘d-defâ‘at murafa‘adan zimmetlerinde bâ hüccet-i şer‘iye sübût bulan mahsûl-i vakf bahâsından üç bin yüz guruş kendülerden buldukları mahalde alâ-eyyî-hâl tahsîl olunub edâda ta‘allül iderler ise Sivas kal‘asına kalabent olunmaları için emr-i âlî sâdır olmuş iken adem-i ita‘atlarından nâşî gaybet ve firâr ve hevâlarına tâbi‘ kuzât ve nüvvâbdan kuvvet-i mâliye ile arzlar peyda ve tevlîyet-i mezkûrun kaydını ref‘ ve terkîn itdirmek sevdâsında oldukların bildürüb fî maba‘d huzûr-ı asâfide murâfa‘a olmadıkça der kenar olunmamak üzere kaydına şerh verilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin hazîne-i ‘amiremde mahfûz olan Anadolu muhâsbesi defterlerine nazâr olundukta vakf-ı mezkûrun tevlîyeti ber vech-i muharrer berât-ı şerîfimle erşed evlâd-ı vâkıfdan mûmâ-ileyh Es-Seyyid Şeyh El-Hac Hasan üzerinde olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın vech-i meşrûh üzere kaydına şerh verilmek için yazılmıştır.

Fî Evâili S sene [1]157

[S.245- Hüküm 3]

Kazabad ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,

Molla Mustafa demekle ma'rûf kimesne arz-ı hâl idüb İstanbul'da Sultan Selim cami'-i şerîfi kurbunda Şeyh Sivasî zâviyesinin zâviyedârı Sivasîzâde Sabî Abdullah'ın mutasarrıf olduğu vakıf karyelerinden Kazabad kazâsında vâki' Reis ve Meris nâm karyelerinin sene-i sabık üzere Sabî-i mezbûrun vasîsi Şeyh Ahmed üç sene mukaddem zikr olan karyeleri bu iltizâm itmişken ve ta'şîr vaktinde bunun ref'inden âhara virüb ba'de'l-iltizâm mukabili virdiği akçesi mezbûrun zimmetinde kaldığından elli altı senesinin iltizâmı tekrar sene-i mezkûrede verdiği akçesi mukâbili tekrâr buna iltizâm ve bu dahî iltizâmı ve sene-i mezbûrede vâki' olan aşârını tamamen ta'şîr ve re'âya zimmetinde bir nesnesi kalmayub bu avdet üzere iken yine kendi ademlerinden Kazabad sakînlerinden Derviş nâm kimesneye mu'ahhâr tarihiyle virüb ba'de murafa'a olduklarında yedinde olan temessük ve fetvâ-yı şerîfe mûcibince buna hükm ve hüsn halini müş'ir yedine iki defâ arz virilüb elli altı senesinin muhâsebesin görle karyeler ziyâdeye tahammülü var vakfa geçen sene için yüz guruş ziyâde vereyim deyü halas temessükü vir deyü taleb ve sene-i cedidi için iki yüz elli guruş vakf-ı şerîfe virmeğe râzı iken tamâh-ı hâma düşüb noksan bâhâ ele verür sana virmem deyü vakf-ı şerîfe gadr murâd eylediğün bildürüb bu bâbda istidâ-yı inâyet ve mezbûr Tokadî Mustafa meclîs-i şer'eden Şeyh Sivasî zâviyesi evkâfının bâ-fermân-ı âlî kâ'im-imakâm mütevellisi olan Eş-Şeyh Ahmed muvâcehesinde evkâf-ı mezbûr kurâlarından Kazabad kazâsı muzâfâtından Reis ve Meris karyelerinin bin yüz elli senesi martı ibtidâsından sene-i mezbûre şubatı gayetine gelince mahsûlâtı ahz ve kabza mezbûru tarafından bâ temessük vekîl idüb mezbûr dahi vekâleten mezbûreye binâen karye-i mezbûrların mahsûlâtını tamamen kabz ve bâ'de'l-masârîf makbuzu dört yüz guruşa baliğ olduktan sonra mûmâ-ileyh Eş-Şeyh Ahmed Efendi karyeteyn-i mezbûreteyn mahsûlâtını sene-i mezbûre mahsûben ol vecihle

Derviş nâm kimesneye iki yüz elli guruşa iltizâma virüb mezbûr El-Hac Derviş dahî bundan mahallinde mukbuz taleb ve ta‘cîz itmekle makbuzu olan dört yüz guruşun iki yüz elli guruşunu bundan esbâk-ı mûmâ-ileyh Eş-Şeyh Ahmed Efendi’ye virüb yedlerinde olan yüz elli guruşu dahî yedinden kabz ve yedine halas temessükü virüb mezbûr El-Hac Derviş’in mütâlebesi men‘ olunmak matlûbundur dedikte mûmâ-ileyh Eş-Şeyh Ahmed Efendi minvâl-i muharrer üzere mezbûr Molla Mustafa vekil eylediğini ve iki yüz elli guruşun kabza mü‘şîr ve mütearref olmağın meblağ-ı bâkî-i mezbûr yüz elli guruşun dahî merkûm Molla Mustafa’dan kabza mûmâ-ileyh Eş-Şeyh Ahmed Efendi’ye bade‘t-teslim mezbûr El-Hac Derviş mezbûr Molla Mustafa’dan sene-i merkûmun makbuzun bana teslim eyle deyü mezbûr Molla Mustafa’yı ta‘cîz ve rencîde eylememek üzere nâzır-ı vakf-ı şerîf olan İstanbul kâdısı olan Mevlâna Ahmed zîde fazluhû ‘ilâm itmeğın ‘ilâmı mûcibince ‘amel olunmak emrim olmuştur.

Fî Evâli S sene 1157

[S. 246- Hüküm 3]

Gedegra kâdısı Mevlânâ El-Hac Salih zîde fazlıhûya hüküm ki,
 Sen ki Mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin südde-i sa‘detime mektub gönderüb Gedegra kazâsından Mustafa nâm kimesne zikr-i âtî mezra‘aya vaz‘ü’l-yed olan Ali nâm kimesne ile meclîs-i şer‘de terâfu‘ularında kazâ-i mezbûrda vâki‘ Taşan oğlu Hasan Beğ evkâfindan Ortaklar mezra‘ası mukaddemâ büyükbabası Velinin tasarrufunda bin dokuz senesinde fevt oldukta sulbî oğlu babası Hasan’a tevcîh ve mutasarrıf iken otuz iki senesinde fevt olmağla mezra‘a-i mezkûr ebâ-an-ced zâviyedârlık ol vechle kadîmden tasarruf olagelmiş iken merkûm Mustafa sabî olmağla mezbûr Ali Ortaklar karyesinin tamam malikânesine mutasarrıf olmak üzere vâkıf-ı mezbûrun evlâdından Şahi Çelebi türbedârlığı deyü babasının

fevtinden berâtla alub gadr itmekle mezra‘a-i mezkûrenin zâviyedârlığı babası ve dedesi etmeği olmak üzere bin yüz elli beş senesi zilkâdesinin on yedinci günü berât itdirüb hâlâ üzerinde iken mezbûr Ali bî gayrî hak zabt iderüm deyü da‘vâ ve mezbûr dahî cevâbında mezbûr Mustafa müteveffâ-yı mezbûr Hasanın sulbî oğlu olub lakîn babası fevtinde ber vech-i muharrer buna tevcîh olunub mevrâ-i mezkûre türbedârlık vecihle tasarruf olunegelmişdir deyü mezbûr Mustafa’nın takrîri üzere zâviyedârlık vecihle tasarruf olungeldiğini inkâr idüb ve tarafeynin yedlerinde olan arz-ı hâlleri hâmisinde mastûr olduğu dahî takrîrleri musaddak olmağın bu takrîrce zikr olan Ortaklar karyesi kadîmden Taşan oğlu Hasan Beğ vakfı olub zâviyedâr olan tasarruf idegelmiştir bu haşâ Şahin Çelebi türbesi vakfı olub türbedâr olanlar tasarruf idegelmişlerdir istishâb-ı hâl ne vecihledir hakikâti bunda tebeyyün olunmak mümkün olmayub mahallinde vukûfu olan müsün ve ihtiyar bî garaz müslimînden tefâhhusa muhtac mevâddan olmağın husûs-ı mezkûru sen ki Gedegra kâdısı mevlâna-yı mûmâ-ileyhsin merkûmanın muvâcehelerinde vech-i meşrûh üzere mahallinde vukûfu olan bî garaz müslimînden tefâhhus ve istifsâr idüb alâ-vukû‘ihi ‘ilâm eylemek üzere mahalline havâle olduğun bi‘l-fi‘il Rumeli kazaskeri olan Mevlâna Mehmed Esad edemâllahû te‘alâ fezâilihû ‘ilâm itmeğın mevlâna-yı müşârün-ileyhin ‘ilâmı mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili S sene 1157

[S. 247- Hüküm 1]

Tokad mollasına ve Tokad voyvodasına hüküm ki,

Tokad sakînlerinden Molla Mustafa nâm kimesne gelüb Sivasî evkâfi karyelerinden Kazabad kazâsına tâbi‘ Reis nâm karyeyi bin yüz elli altı senesinde vakf-ı mezbûr mütevellisi Şeyh Ahmed dimekle ma‘rûf kimesne tarafından

vekâlet-i devriye ile vekîl olmak üzere virilen temessük mûcibince zabt ve hâsıl olan mahsûlâtı ahz ve kabz eyledikten sonra yine Tokad'da sakîn Dervîş nâm kimesne zuhûr ve karye-i mezbûreyi muahhâr tarihiyle ben dahi iltizâm itdim deyü müdâhale ve müteveli-i merkûm ile ba'de'l-murâfa'a sene-i mezbûre mahsûlâtı hisâbını kat' ve yedine ber minvâl-i muharrer temessük virmeyüb mezbûr Dervîş iskân olunmayub hilâf-ı şer'-i şerîf te'addî ve rencideden halî olmadıĝun bildürüb yedinde olan temessük mûcibince şer'le görölüb hilâf-ı şer'-i şerîf te'addîsi men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eylediĝi ecilden vech-i meşrûh üzere hilâf-ı şer'-i şerîf te'addîsi men' olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili S sene [1]157

[S. 247- Hüküm 6]

Tokad mollasına hüküm ki,

Tokad sakînelerinden Fatıma bint-i Yusuf nâm hatun gelüb bu medîne-i Tokad kasabasında vâki' Erkil nâm mevkîde mutasarrıf olduĝu mülk baĝını yine Tokad mahallâtından Açeşşir mahallesi sükkânından Abdulkadir nâm kimesnenin evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olduĝu vakfının akâratından medîne-i Tokadda Kemerköprü nâm mevkîde vâki' bir kıta' vakıf baĝçe ile bundan akdem bâ-izn-i müteveli ve bâ-fermân-ı âlî ma'rifet-i şer'le istikbal idüb taraf-ı şer'den virilen hüccet-i şer'îye mûcibince bunun mülkü olan baĝını müteveli-i mezbûr taraf-ı vakfiyet üzere alub zabt ve bu dahî baĝçe-i merkûmu mülkiyet üzere alup zabt ve tasarruf olunub bir vecihle dahl ve ta'arrûz olunmak icâb itmez iken müteveli-i mezbûr bu baĝçe mukaddemâ vakf idi deyü hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i hüccet-i şer'îye müdâhaleden halî olmadıĝun bildürüb men' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeĝin şer'le görölmek için yazılmıştır.

[Fî Evâili S sene 1157]

[S.250- Hüküm 2]

Amasya ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,

Amasya sakînlerinden Sıdika nâm hatun gelüb bu Amasyada vâki' [Boş] vakfının vazîfe-i mu'ayyene ile evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere berât-ı şerîfimle mütevellisi olub bunun vakf-ı mezbûrun selâtîn-i mazîye temlîki mûcibince kazâ-i mezbûra tâbi' [Boş] nâm karye toprağında ma'lûmetül-hudûd bir mikdâr yerlerin hâsıl olan gallesin batnen ba'de batnin evlâd-ı evlâd-ı evlâdının batn-ı evvelinde olanlara vakf ve şart eylediği defter-i hâkâni ve vakfîye-i ma'mûlün-bihâsında mukayyed ve batn-ı evvelinde olub dahl olunmak icâb itmez iken yine evlâd-ı vâkıfdan batn-ı sanîden olan [Boş] ve [Boş] nâm kimesneler zuhûr ve biz dahî galleden hisse aluruz deyü bu hilâf-ı şer' ve mugâyir-i şart-ı vâkıf ve fetvâ-yı münîf te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı S sene [1]157

[S.253- Hüküm 3]

Amasya ve Tosya kâdılarına hüküm ki,

Mehmed bin Hüseyin nâm kimesne gelüb Nefs-i Amasya'da Tosya'da vâki' merhûm Mehmed Paşa vakfının tevliyeti evlâdının [Mehmed bin Hüseyin nâm kimesne gelüb] batn-ı evveline şart olduğu vakfîye-i mâmûlün-bihâsında musarrah ve Mehmed bin Hüseyin batn-ı evvelde eslâh ve erşed evlâdından olmağla tevliyet-i mezkûrenin nisfina mutasarrıf Seyyid Mehmed batn-ı sanîde olduğu mahallinde cem'-i gâfir şehâdetleriyle bade's-sübûd bundan akdem Tosya kâdisının arz ve Rumeli kâzaskerinin şer'îye telhîsi 'ilâmıyla elli dört senesinde mezbûr Mehmed Hüseyin an evlâd-ı vâkıf tevcîh ve elli beş senesinde zâyi'den

berât ve nısf-ı âharı dahî kendü ile batında berâber Ali veledêş an evlâd-ı vâkıf mahlûlden yine sene-i mezbûrede merkûmâ tevcîh ve Ali zât ve yedinde olan hüccet-i şer'îye ve vakfîye-i mâmûlün-bihâsı mûcibince hakkı meşrûtâsı olub nısf tevlîyetten ref' olunan Seyyid Mehmed evlâd-ı inâsdan batn-ı sanîde ve ceddi dahî evlâd-ı inas oldukları şer'an sâbit ve hüccet olunmuş iken mezbûr Seyyid Mehmed kendü sarîh ve kuvvet-i mâliyesiyle hevâsına tâbi' Amasya kâdisından hafiyeten aldığı arz-ı tevlîyet-i mezkûreyi hilâf-ı şart-ı vâkıf üzerinden alub gadr eylediği ve fi nefsi'l-emr mezbûr Mehmed bin Hüseyin'in iddiâsı dahî kuyûdâta mütâbık bulunduğu 'ilâm ve ref'inden elli altı senesi cemâziyelevvelisinde ibkâ ve berât verilüb hizmetinde mecd ve sâ'y ve şurût-ı vakfa kemâ yenbâği mer'î ve mürtefi vakf kendüden râzı ve ref' olunan mezbûr Seyyid Mehmed'in vakfa hıyâneti olduğundan gayrî batn-ı sanîden ve mezbûr Mehmed Hüseyin batn-ı evvelden ve evlâd-ı vâkıfdan eslâh ve erşedi olduğunu mürtezikâ-yı vakf ve mevkûf sehim cem'-i kesîr ihbârları ile lede's-şer' zahîr olduğu Amasya kâdısı Burhaneddin Efendi'nin arz eylediği 'ilâm ve mûcibince mezkûr Mehmed bin Hüseyin an eslâh ve erşed evlâd-ı vâkıf kemâkân ibkâ ve elli altı senesi şevvalinde ru'ûz-ı hümâyûn virildikten sonra mezbûrun tevlîyeti hüccet-i şer'îye nâtik olduğu üzere evlâd ve inâsa meşrûtâ ve evlâd ve ebnâ-i vâkıfdan mezbûr Seyyid Mehmed batn-ı evlâd-ı inasdan mezbûr Mehmed bin HüseyinEğerci Mehmed bin Hüseyin derece-i evvelde lakîn ebnâ-i inasdan olduğu tevâtüren zahîr ve dahî hilâf-ı şart-ı vâkıf olduğundan gayrî müsrif ve müzevver ve Seyyid Mehmed ebnâ-i vâkıfdan hatve ile mahal ve müstehak olduğu mürtezikâ ve sa'ir cem'-i kesîr haber virdiklerin Tosya na'ibi arz âsitânede mevcut dört nefer kimesnelerin tasdik itdiklerin Anadolu kazaskeri Seyyid Ömer Efendi 'ilâm ve iddiâsı şart-ı vâkıfa muvâfik ise şartıyla elli altı senesi zilkâdesi guresinden Seyyid Mehmed'e

ibkâ olub mezbûr Mehmed bin Hüseyin'e gadr itmekle vakf-ı mezbûrun tevlîyeti batn-ı evvelinde olanlara meşrûta ve mezkûr Mehmed bin Hüseyin batn-ı evvelinde olduğu sabît ve ber müceb-i şart-ı vâkıf kendüye tevcîh ve hizmet-i lâzimesinde mecd ve sa-î ve şurûta vâki' riâyet cümlesi kendünden hoşnut ve merkûm Seyyid Mehmed'in batn-ı sanîden olduğundan gayrî hıyâneti zahîr olduğunu cem'-i kesîr ihbârlarıyla lede'sş-şer' zahr ve sâbît ve Amasya kâdısı muvâcehesinde virdiği arzı mûcibince ibkâ ve yedine ru'us-ı hümâyûn virüb kalemden tezkere ve berât itdirmek üzere iken mezbûr Seyyid Mehmed ol esnâda mühr-ü mutâbık Amasya kâdısı arzı mûcibince ibkâ için kendüye virilen ru'usa mugâyir hevâsına tâbi' dört neferin ihbârlarıyla gıyâbında aldığı 'ilâmıyla der akâb üzerinden ref' ve gadr etmeğin bildürüb bu bâbda hükm-i hümâyûnum verilmek bâbında istidâ-yı inâyet eylediğün mahallinde ma'rîfet-i şer' ve mürtezâ-yı vakf muvâcehelerinde sıhhati ile terâfû' ve hakkı şart-ı vâkıf kimler ise 'ilâm olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâili Ra sene [1]157

[S.255- Hüküm 3]

Gümüş kâdısına hüküm ki,

Vezîr-i azâm-ı sâbık Köprülü Mehmed Paşa evkâfının hâlâ mütevellî kâ'im-imakâm olan El-Hac Hasan zîde kadrihû gelüb vakf-ı mezkûr mülhâkâtından kazâ-i mezbûra tâbi' Hacı karyesinin sabıkân mütevellisi olub kazâ-i mezbûr sükkânından Mehmed nâm kimesne zimmetinde vakf-ı mezbûr kâtibinin memhûr ve ma'mülün-bih defteri mûcibince bin yüz elli altı senesi mâlından ba'de't-teslimât bin sekiz yüz kırk beş guruş bâkî mâl-ı vâkıf kalub nice müddetten berü taraf-ı vakfa edâ itmeyüb hâlâ tevlîyeti hasebiyle ve vakf için defa'atle taleb eyledikte virmekte ta'allül ve muâlefet üzere olub gadr-ı külli murâd eylediğün ve

meblâğ-ı mezbûru ahz ve kabzına hâlâ vâkıf-ı mezbûr mütevellisi Ömer zîde kadruhuyu vekîl eylediğın bildürüb şer‘le görölüb zimmetinde mâl-ı vakf bi’t-tamam tahsîl olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görölmeğ için yazılmıştır.

Fî Evâili Ra sene 1157

[S.258- Hüküm 5]

Divriği ve [Boş] kâdılarına Divriği voyvodasına hüküm ki,
Divriği kasabasında Ömer Efendi câmi‘i dimekle ma‘rûf cami‘-i şerîf evkâfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olan Ebubekir zîde şerefhû arz-ı hâl idüb tevlîyet-i mezbûr hâlâ bi‘l-fi‘il berât-ı şerîfimle üzerinde olub sadâkat ve istikâmet üzere umûr-ı vakfî rü‘iyyet ahârdan dahl olunmak icâb itmez iken ecânibden ba‘zıları bî vechi ve bilâ-sened ve bilâ berâta müdâhale ve gadr sevdâsında oldukların bildürüb şer‘le görölüb mezbûrların hilâf-ı şer‘-i şerîf bî vech ve bilâ senet ve bilâ berât dahl ve ta‘arrûz itdirilmeyüb zahîr olan te‘addîleri marifet-i şer‘le men‘ ve def olunmak bâbında hümk-i hümâyûnum ricâ eylediği ecilden şer‘le görölmeğ emrim olmuştur.

Fî Evâsıtı Ra sene [1]157

[S.259- Hüküm 1]

[Boş] kâdısına hüküm ki,

Mehmed zîde kadruhû gelüb Çorum sancağında kazâ-i mezbûr muzâfâtından Divân-ı emlâk nâhiyesinde Burhan ve Çiftlik nâm karyelerin malikâneleri vakf-ı ebnâ-i Hamdi Beğ ve divânileri tımar defter-i hâkânide mukayyed ve bu müteveffâ Hamdi Beğ’in ebnâsından olub zikr olunan karyelerin mâlikânelerine vakfiyet üzere mutasarrıf olmağla zikr olunan karyeleri ber müceb-i defter-i hâkânî divânî mutasarrıflarıyla zabt ve vâki‘ olan mahsûlünden mâlikâne tarafına

ait olanı ahz ve kabz murâd eyledikte divânilerine mutasarrıf olan zü‘emâdan Fetullah veled-i Mehmed nâm za‘im zikr olunan karyelerin vâki‘ olan mahsûl ve rûsûmâtı divânileri tarafına ait olan mahsûl ve rûsûmu müşterekiyle kanûn ve defter mûcibince ahz ve kabza kana‘at itmeyüb benim mutasarrıf olduğum kılıç tımarıdır deyü malikâne mahsûlünden dahî hissem vardır deyü hilâf-ı defter-i hâkâni zikr olunan karyelerin malikâne tarafına ait olan mahsûlüne dahî müdâhale ve gadr ve te‘addîden hâli olmadığı bildürüb defter-i hâkâni mûcibince ‘amel olunub hilâf-ı defter-i hâkâni zahîr olan te‘addî ve tecâvüzü men‘ ve def olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ ve defterhâne-i ‘amiremde mahfûz olan rûznâmçe-i hümayûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca‘at olundukta Emlak nâhiyesine tâbi‘ dokuz nefer re‘âya ve dokuz zemîn ve çiftlik-i hassa ve hâsıl ma‘a niyâbet çift ve hinta yekün ma‘a gayruhû beş bin akçe yazar karye-i Burhan malikâne vakf-ı ebnâ-i Hamdi Beğ divâni tımar deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde bin akçesi ifrâz ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi‘ Divân nâm karye ve gayruhû ile birikdirülüb beş bin akçe ber icmâl ve dört bin akçesi dahî ifrâz ve ma‘a gayruhû altı bin üç yüz akçe ol dahî ber icmâl ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi‘ otuz dokuz nefer re‘âya ve tahtında zemîn Uluköprü dimekle ma‘rûf üç adet zemîn-i sa‘ire ve hâsıl-ı divâni çift ve hinta yekün ma‘a gayruhâ beş bin akçe yazar karye-i Çiftlik mâlikâne vakf-ı emlâk-ı ebnâ-yı Hamdi Beğ divâni tımar deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle ol dahi tahrîr ve defter-i icmâlde ma‘a hisse-i divân-i mezra‘a-i Gökçeğiz deyü tahrîr ve müstâkilen ber icmâl ve icmâl-i evvelin iki bin akçesi defter-i hâkânide mastûr olduğu üzere Fetullah veled-i Mehmed bâkîsi müşterekleri kayıtlarında olduğu bi‘l-fi‘il defter emîni olan Hasan dame mecdîhû arz itmeğın mûmâ-ileyhin arz-ı mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ra sene [1]157

[S. 259- Hüküm 3]

Hacı Hamza ve [Boş] kâdılarına ve Sivas mütesellimine hüküm ki,
 İstanbul sakînelerinden Şerife Emine ve [Boş] ve [Boş] ve [Boş] nâm hatunlar
 gelüb bunlar Hacı Hamza'da vâki' müteveffâ Sinan Paşa Beğ evlâdından olub
 ceddleri müteveffâ-i mezbûr defter-i hâkânide mukayyed ma'lûmü'l-hudûd
 karyelerinin hâsıl olan gallesini evlâd-ı evlâdına şart ve ta'yîn eylediği vakfiye-i
 mâmülün-bihâsında mastûr ve mukayyed ve bunlar vâkıfın evlâdından olub şart-ı
 vâkıf mûcibince kurâ-yı mezkûreyi zabt ve hâsıl olan gallesin ahz ve kabz
 idegelmişler iken bundan akdem müteveffâ İbrahim Paşa evlâd münkâriz oldu
 deyü bunların meşrûtâ karyelerini kendü vakfına ilhâk itmekle bunlar dahî ol
 vakitte arz-ı hâl birle tazallüm eylediklerinde üç adet kurâ vakfından ihrâc ve
 bunlara ta'yîn ve yedlerine virilen sened mûcibince mutasarrıf ve ta'ayyüş
 idegelüb te'addî ve rencîde olunmak icâb itmez iken kazâ-i mezkûrede sakîn
 kâ'im-imakâm-ı müteveli olan Sekban Ali Ağa dimekle ma'rûf kimesne tamâh-ı
 hâmından naşî üç seneden berü bunlara bir nesne virmeyüb gadr-ı külli eylediğün
 bildürüb ol bâbda istidâ-yı inâyet itmeleriyle ta'yîn olunan çavuş ma'rifetiyle
 mezbûr Ali olduğu ve tarafû'-ı şer' için âsıtâne-i sa'adetime ihzâr
 olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ra sene [1]157

[S.260- Hüküm 1]

Erim ve [Boş] kâdıları ve Canik muhassılı vekiline hüküm ki,
 Erbâb-ı tımardan İbrahim nâm sipâhi sütte-i sa'adetime gelüb Canik sancağında
 Erim nâhiyesinde Hasbağçe nâm karye ve gayrîden on üç bin altı yüz on akçe
 tımara berât-ı şerîfimle mutasarrıf olub tımarı mülhâkâtından yine nâhiye-i

mezbûrede kayd ve berâtına dâhil Kilisealanı nâm karyede âharın alâkâsı olmayub hilâf-ı defter-i hâkâni bir vechle dahl olunmak icâb itmez iken Ayvacık serdari Ömer nâm kimesne hilâf-ı defter-i hâkâni fuzûli müdâhale ve câmi‘ vakfidır deyü kayd ve berâtına dâhil sâ‘lifü’z-zikr karye-i merkûmu zabt ve mahsûl ve rûsûmu ahz ve kabz idüb ol vechle tımarı mahsûlüne gadr eylediğün bildürüb defter-i hâkâni mûcibince karye-i merkûmeyi buna zabt ve vâki‘ olan mahsûl ve rûsûmu ahz ve kabz itdirilüb merkûmun ol vechle olan gadr ve te‘addîsi men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i ‘amiremde mahfûz olan rûznâmçe-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca‘at olundukta Erim nâhiyesine tâbi‘ Kilisealanı ve tahtında zemîn adet üç hâsıl ma‘a rûsûm beş yüz ve zikr olunan karyenin vâki‘ olan zemînlerin karye-i Sulualan halkından Selim ve Yunus zirâ‘at iderlermiş âhardan kimesne bu kadar teftiş olunub görüle deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde beş yüz akçe yazar karye-i Kilisealanı ma‘a gayruhû birikdirülüb iki bin yüz akçe ber icmâl ve icmâl-i mezbûr tamamen merkûm İbrahim tımarı mülhâkâtından olduğı mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ra sene 1157

[S. 260- Hüküm 2]

Amasya ve [Boş] kâdılarına ve Amasya sancağı mütesellimine hüküm ki, Amasya’da vâki‘ müteveffâ Yakup Paşa evkâfının bi‘l-fi‘il mütevellisi olan Es-Seyyid Ahmed zîde kadrihû gelüb vakf-ı mezbûrun ba‘zı toprak nizâ‘ı için bundan akdem El-Hac Ali nâm kimesne tarafından kâ’im-imakâm-ı müteveli olmak takrîbi ile vakf-ı mezbûrun defterde mukayyed karyelerinin bin elli üç ve elli dört ve elli beş senelerinin vâki‘ olan mahsûlâtı ahz ve kabz ve kendü

umûruna sarf ve istihlâk itmekle ma'rifet-i şer'le muhâsesün görüb zimmetinde zuhûr iden mahsûl-ı vakfı vakf için istirdâd murâd eylediğün mezbûr bir mahalde mükîm olmayub taht-ı kazânızda mürûz ve ubûr üzere olmağla henüz icrâ-yı hak olunmadığın bildürüb ve bulduğun mahalde ma'rifet-i şer'le mezbûrun üç senelik muhâsesesi görölüb zimmetinde zuhûr iden mahsûl-ı vakf-ı tahsîl ve vakf için alıverilüb ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ itmeğın bulunduğı mahalde şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ra sene [1]157

[S.260- Hüküm 3]

Geligras ve [Boş] kâdılarına ve Amasya sancağı mütesellimine hüküm,
Harameyn-i şerifeyn evkâfı karyelerinden Geligras kazâsına tâbi' Alışar nâm karye ahâlisinden [Boş] ve [Boş] ve [Boş] ve dahî sa'irleri gelübcemâtinden Çakıroğulları dimekle ma'rûf Bayezid ve Süleyman nâm kimesnelerden bunlar bundan akdem istidâne eyledikleri yüz guruş üzerine devr-i şer'i ve iltizâm-ı rib olunmuş değil iken merkûmlar murâbahâ nâmıyla iki senede [Boş] guruşlarını aldıklarından gayrî be her guruş için kırk akçe murâbahâ alıruz deyü üç yüz yedi guruş talebiyle bunları tazyîk ve rencîdeden hâlî olmadukların ve bu bâbda fetvâ-yı şerîfelerin olduğın bildürüb fetvâ-yı şerîfe mûcibince şer'le görölüb bilâ devr-i şer' ve rib nâmına akçe talebiyle zahîr olan müdâhale ve te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eylediği ecilden şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ra sene 1157

[S. 261- hüküm 2]

Amasya ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,

Amasya'da vâki' müteveffâ Yakup Paşa binâ eylediği cami'-i şerîfi evkâfının bi'l-fi'il mütevellisi olan Seyyid Ahmed zîde kadrihû sütte-i sa'detime arz-ı hâl idüb cami'-i merkûmun kubbesi ve ba'zı mahalleri harabe müşrîf olub ta'mîr ve termîme muhtac olmağla ma'rîfet-i şer'le keşf ve tahrîr ve taraf-ı şer'den virilen hüccet-i şer'îye mûcibince tamîr murâd eylediğün mürtezâka-i vakfdan ba'zı kimesne bî vech-i şer' muhâlefet eylediğün bildürüb ol bâbda hükm-i hümâyûnum ricâ itmeğın mahallinde şer'le terâfu' ve arz olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ra sene 1157

[S.265- Hüküm 3]

Darende ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,

Ebubekir zîde kadrihû sütte-i sa'detime arz-ı hâl idüb Darende'de vâki' Balaban Beğ zâviyesi vakfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere berât-ı şerîfimle mütevellisi olub Darende kazâsı muzâfâtından Ovacık nâhiyesine tâbi' Yenice nâm karyenin sülüs malikânesi Balaban Beğ zâviyesi vakfı olmağla divâni ve ma'a sülüs malikânesi dahî hass-ı hümâyûndan olub Balaban Beğ zâviyesi vakfı olan sülüs malikâneye âhardan dahl olunmak icâb itmez iken Darende sükkânından Şeyh Abdurrahman oğlu Hamid Efendi dimekle ma'rûf kimesne zuhûr ve karye-i mezbûre Balaban Beğ zâviyesi vakfı olan sülüs malikânesi için Eznizanî zâviyesi vakfidır deyü hilâf-ı defter-i hâkâni fuzûli zabt idüb gadr eylediğün bildürüb zikr olunan Yenice nâm karye ber müceb-i defter-i hâkâni hassa ile Balaban Beğ zâviyesi vakfı tarafından zabt ve vakf-ı mezbûra aid olanı ahz ve kabz itdirilüb mezbûr Hamid hilâf-ı defter-i hâkâni ol vecihle dahl ve te'addî itdirilmeyüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i mufassala mürâca'at olundukta Ovacık nâhiyesine tâbi' karye-i Kömür vakf-ı evlâdı Balaban Beğ el-hükm-i malikâne ve divâni tamamen

iki yüz altı nefer re'âya ve iki zemîn ve hâsıl-ı kısm mine'l-hums hinta ve şa'ir ma'a gayruhâ malikâne ve divâni tamamen yedi bin dokuz yüz seksen akçe ve resm-i çift yekün ma'a gayruhâ rüsûm-ı örfiye hass-ı hümâyûn dört bin altı yüz akçe ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi' karye-i Yenice yetmiş yedi nefer re'âya ve hâsıl-ı kısm mine'l-hums hinta ve şa'ir yekün ma'a gayruhâ beş bin üç yüz on bir akçe ve hisse-i vakf-ı zâviye-i Balaban Beğ sülüs malikâne sekiz yüz seksen beş akçe ve hisse-i divâni hassa-i hümâyûn ma'a sülüs malikâne dört bin yigirmi beş akçe ve resm-i çift yekün ma'a divâni ma'a rüsûm-ı sa'ire hassa-i hümâyûn deyü altı bin dört yüz seksen üç akçe yazular ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince 'amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı R sene 1157

[S.266- Hüküm 1]

Niksar ve [Boş] kâdılarına ve Sivas mütesellimine hüküm ki,
Mustafa zîde salahu gelüb Sivas sancağında Niksar nâhiyesinde karye-i Kiryun hâsıl-ı malikâne vakf-ı zâviye-i Ahi Pehlivan bin Mehmed der nefsi-i Niksar el masraf cihet-i meşihât ve hums tevliyet ve cihât-ı sa'ire ber müceb-i vakfiye ve berât-ı hümâyûn cihet-i meşihât ve cihet-i tevliyet ve türbehânlardan mâ'adâsı ayende ve revendeye masârif olunur deyü defter-i hâkânide mukayyed ve bu vakfin eslâh evlâdından olmağla hums mahsûl ile tevliyete berât-ı şerîfimle mutasarrıf olub âhardan bir vechle dahl olunmak icâb itmez iken evlâd-ı Mehmed ve Osman nâm kimesneler zuhûr ve şirrete sülûk gah vakf-ı mezkûrun hums mahsûlü tevliyete şart olunmayub evlâda şart olunmuşdur mahsûl-ı vakfin humsundan biz dahî hisse alruz deyü peyda eyledikleri sahte vakfiye ibrâz ve gah askeriden berât itdirdük deyü defter-i hâkâni ve yedinde olan berât ve şart-ı vâkıfa

mugâyir şart olunan hums mahsûle fuzûli müdâhale ve kuvvet irtişâ ile hevâlarına tâbi' kâdîdan tama'-ı hamlarından nâşî aldıkları arz ile zabtına mûmânî'ât ve buna külli gadr murâd eylediklerün bildürüb defter-i hâkâni ve yedinde olan berât-ı şerîfim mûcibince mütevellîye aid olan hums mahsûle mezkûrların mugâyir-i berât ve şart-ı vâkıf dahl ve ta'arrûz itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i evkâfa mürâca'at olundukta vech-i meşrûh üzere olduğu mastûr ve hazîne-i 'amiremde mahfûz olan Anadolu muhâsbesi defterlerine nazâr olundukta vakf-ı mezbûrun bâ hums tevlîyet eslâh evlâd-ı vâkıfdan mezkûr Mustafa müşterek hodun hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olduğu mukayyed bulunmağın berâtı mûcibince zabt itdirilmek için yazılmıştır.

Fî Evâili Ra sene [1]157

[S. 266- Hüküm 6]

Sivas ve [Boş] kâdıları ve Sivas mütesellimine hüküm ki,

Mehmed zîde salahûm gelüb bu Sivasda vâki' Ganem mahallesinde sahibü'l-hayrın binâ eylediği cami'-i şerîfinin berât ile hatîb ve imâm ve mütevellisi olub vakf-ı mezbûrun defterde mukayyed karyelerinden Sivas kazâsına tâbi' Çayköyü nâm karyesinin mümtâz ve muayyen sınuru dahilinde Miyadun dimekle ma'rûf on altı keyl tohum istiâb ider malûmü'l-hudûd yerlerinin kadîmden öşr ve resmi vakf-ı mezbûr tarafından alınagelüb bir türlü âhardan dahl olunmak icâb itmez iken civârında vâki' Sarı nâm karyenin sipâhilerinden [Boş] ve [Boş] nâm sipâhiler zuhûr ve ol yerler bizim tımarımız karyeleri toprağında öşr ve resmi biz alırız deyü fuzûli müdâhale ve mukaddema murâfa'a-ı şer' olduklarında ol yerler vakf-ı mezbûr karyesi toprağında olduğu şar'an sabît ve taraf-ı vâkıfdan zabt olunmak için yedine cânîb-i şer'den hüccet-i şer'iyesi ve davâsına muvâfık müte'addîd fetvâ-yı şerîfe verildiğın bildürüb hüccet-i şer'îye ve fetvâ-yı şerîfeleri

mûcebince ‘amel olunub hilâf-ı şer‘ ve kanûn ve kadîm fuzûli zabt eyledikleri öşr mahsûl sipâhi-i mezbûrların her birinden alvirilüb hilâf-ı kanûn ve mugâyir müdâhale ve te‘addîleri men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden kanûn üzere ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Ra sene 1157

[S.267- Hüküm 3]

Osmancık kâdısı na‘ibine hüküm ki,

Sen ki Osmancık kazâsı na‘ibi Mevlâna Ali zîde ilmihûsun südde-i sa‘detime mektub gönderüb Çorum sancağında Osmancık nâhiyesinde İbrikdar zâviyesi vakfına kadîmden zâviyedâr olanlar zabt ve defter-i hâkânide malikânesi zâviye-i merkûmeye hâsıl kaydı olan Ağrıoğlanı karyesinden hâsıl olan ber mûceb-i vakfiye-i mâmülün-bihâ ta‘mîr ve termîm ve i‘tâm-ı ta‘amina harç ve sarf idüb âhardan dahl icâb itmez iken yine Osmancık nâhiyesine tâbi‘ nesf-i Çorumda vâki‘ evlâda meşrûta olan Beğler Çelebi zâviyesi tevliyetine evlâdiyet üzere mutasarrıf olan Tokad sakînelerinden Şerife nâm hatun vakf-ı mezbûrun defter-i hâkânide mukayyed İncesu karyesine zabta kanâ‘at itmeyüb hileye sülûk ve sâlifü’z-zikr İbrikdar zâviyesi için tevliyeti evlâda meşrûta olan Beğler Çelebi zâviyesi vakfidır deyü hilâf-ı inhâ maliyeden bir tevliyet berâtı olmağla zâviye-i merkûmeyi zabt ve ba‘de vefâtiha Şerife Rabia ve Seyyid Ahmed üzerine berât olunub bu tarîk ile vakf-ı şerîfin harabına ba‘is olmaları ile el-hâletü’l hazîhi hilâf-ı defter-i hâkâni ve kadîme ve şart-ı vâkıfa mugâyir mezbûrların ihdâs eyledikleri tevliyet kaydı mahallinden ref‘ ve terkîn ve hâlâ zâviyedâr olan Şeyh Mehmed vakf-ı mezbûru zabt itmek üzere hüküm-i şerîm verilmek ricâsına medîne-i Osmancık’da sakîn ulemâ ve sülehâ ve sa‘ir ahâlinin iltimâslarıyla arz eyledikleri ecilden defterhâne-i ‘amiremde mahfûz olan defter-i evkâf ve mufassala

mürâca‘at olundukta karye-i Ağrıoğlanı tamam malikâne vakf-ı zâviye-i İbrikdar der Osmancık divâni hassa-i Hüdavendigâr deyü mukayyed olan zâviye başka ve karye-i İncesu-yu kebîr der Osmancık tamam malikâne vakf-ı zâviye-i Beğler Çelebi deyü mukayyed olan zâviye başka ve evlâda meşrûta olan sâlifü‘z-zikr Beğler Çelebi vakfi tevliyeti olub İbrikdar zâviyesi evlâda şart ve ta‘yîn kılındığı defter-i hâkânide mukayyed olmamağla zikr olunan Beğler Çelebi mütevelliyelerinin hilâf-ı inhâ bir tarîk maliye tarafından berât alub sâlifü‘z-zikr İbrikdar zâviyesi vakfi için dahî meşrûtamızdır deyü iddiâları defter-i hâkâni kuyûdâtına muhâlif olduğuna binâen ber müceb-i defter-i hâkâni meşrûtiyet kaydı olmayan İbrikdar zâviyesi vakfi merkûm Şeyh Mehmed tarafından evlâda meşrûta olan Beğler Çelebi zâviye vakfi dahî müteveliye-i merkûme cânîbinden zabt olunmak iktizâ eylediğün bi‘l-fi‘il re‘isülküttabım olan El-Hac Mustafa dame mecdihû ‘ilâm itmeğün ‘ilâmı mücibince hilâf-ı inhâ ihdâs olunan tevliyet kaydı ref‘ ve terkîn ve zabt itdirilmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri R sene 1157

[S.268- Hüküm1]

Darende ve [Boş] kâdılarına ve Sivas mütesellimine hüküm ki,
Darende kazâsına tâbi‘ Germüter nâm karyede Balaban vakfının evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olan [Boş] nâm kimesne gelüb Darende karye-i merkûmenin malikâne ve divânisi evlâd-ı Balaban Beğ vakfi ve rüsûmu örfiyesi hass-ı şahî olub hisse-i vakıfda âharın alâkâsı yoğuken ecânibden Ali Beğ veled-i Hasan Ağa dimekle ma‘rûf kimesne verilügelen sâbık Malatya voyvodalarına virilmek üzere karye-i mezbûreyi gayr-i ez bâdihevâ ve rüsûmât deyü kendüye malikâne itdirmek takrîbiyle vakf-ı şerîfe aid olan mahsûlâtı dahî ahz ve kabz vakfın ibtâlîne ba‘is olmağla men‘ ve def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ

hazîne-i ‘amiremde mahfûz olan başmuhasebe defterlerine nazâr olundukta vech-i meşrûh üzere karye-i mezbûre gayr-i ez bâdihevâ ve rûsûmât virilegelen sâbık be her sene Malatya voyvodalarına virilmek üzere mezbûr Ali’nin malikâne üzerinde olduğu mastûr ve defterhâne-i ‘amiremde mahfûz olan defter-i icmâl ve mufassala mürâca‘at olundukta Darende nâhiyesine tâbi‘ iki yüz elli nefer re‘âya ve iki zemîn ve hâsıl-ı kısm mine’l-hums hinta ve şa‘ir ve resm-i besâtin veyekün ma‘a gayruhâ malikâne ve divâni tamamen yedi bin dokuz yüz seksen akçe resm-i çift ve bennak-ı ekünlü ve bâdihevâ ve arûsiye yekün ma‘a gayruhâ rusûm-ı örfiye hass-ı şâhi dört bin altı yüz akçe yazular ile karye-i Germüter vakf-ı evlâdı Balaban Beğ el-hükm-i malikâne ve divâni tamamen deyü defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde dört bin altı yüz akçe yazusu defter-i hâkânide mastûr olduğu üzere Uluviran nâm karye gayruhû ile birikdirilüb hass-ı hümayûn mülhâkâtından olmak üzere tahrîr ve defter olunduğun bi‘l-fi‘il defter emîni olan Hasan dame mecdihû arzı ve mahallinde ma‘rifet-i şer‘le görülüb vakf-ı mezbûra aid olan mahsûlâtı merkûm Ali’nin hilâf-ı kanun ve defter ta‘arrûz ve müdâhalesi vâki‘ ise men‘ ve def‘ olunmak üzere emr-i şerîfim tahrîri bâbında bi‘l-fi‘il başdefterdârım olan Yusuf dame ilmihû dahî ‘ilâm itmeğin arzı mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Ra sene 1157

[S.268- Hüküm 4]

Zile na‘ibine hüküm ki,

Şaban sakîn-i Zile ve Şaban bin Mehmed gelüb Zile kazâsında Balıkhisarı karyesinin vakıf malikânesinin tevlîyeti mutasarrıf Ömer bin Şaban kendü hüsn-i rızâsıyla Ahmed’e kasr-ı yed itmekle berât ve Mahmud Paşa na‘ibi Mehmed Mustafa zîde ilmihûnun hücceti mûcibince elli beş senesi recebinden berât ve kâdı

huzûrunda mahallinde murâfâ‘ olmadıkça kaydı bozulmamak üzere elli altı senesi şevvalinde kaydına dahî şerh verildiği askerî rûznameşesinde ve Zile’de vâki‘ Balık mezra‘asının vazîfe-i mu‘ayyene ile mezra‘adârlığı Ali üzerinde iken fevtinden bin yetmiş sekiz tarihinde Sıddık’a ba‘de’t-tevcih yine bin yetmiş recebinde oğlu dahî ibkâ berâtı virüb ba‘dehû mezra‘a-i mezbûreye Sıddık mahlûlünden El-Hac Mustafa bilâ berât mutasarrıf iken fevt olmağla mahlûlünden bâ‘ilâm Şaban sakîn-i Zile’ye tevcîh ve kırk beş senesinde berât verildiğinden nısf hissesin hüsn-i rızâsıyla kasr-ı yedinden Şaban bin Mehmed’e tevcih ve kırk altı senesi rebiülevvelinde berât verilüb hâlâ nısf mezra‘adârlık Şaban sâkin-i Zile’nin nısf-ı ahârı mezbûr Şaban bin Mehmed’in başka başka berât ile üzerlerinde olduğu Anadolu muhâsebesinde mukayyed ve hâlâ sâlifü’z-zikr mezra‘adârlık mâliye berâtıyla Şaban sakîn-i Zile’nin üzerinde iken hüsn-i rızâsıyla kasr-ı yedinden nasfı Şaban bin Mehmed’e tevcih ve ber vech-i iştirâk tasarruflarında olub ecânibden dahl icâb itmez iken âhardan Ahmed nâm kimesne zuhûr ve mezra‘a-i mezbûreye Ömer bin Şaban kasr-ı yedinden müteveli oldum mahsûlât ve rüsûmâtı ben zabt iderüm deyü vech-i ma‘aşlarına müdâhale ve gadr-ı külli itmekle mezbûrun mezra‘a-i mezbûreye askerî rûznameşesinden kadîme mugâyir ihdâs eylediği tevliyet berâtının kaydı ref‘ ve terkîn ve kadîmisi üzere mezra‘adârlık vechiyle kendülere zabt itdirilmek bâbında istidâ-yı inâyet ve fî‘l-hâkika ve mezra‘adârlıklarda mütevellilik lüzûmu olmayub bu makûle hademesi olmayan vakıf mezra‘aların meşrûtâ ve gayrî meşrûtâ ve duagûy misüllü zabt ve ta‘şîr olunageldiğın bi‘l-fi‘il re’isülküttabım olan El-Hac Mustafa dame mecdihû ‘ilâm itmeğın ‘ilâmı mûcibince tevliyet kaydı terkîn ve kadîmisi üzere zabt olunmak bâbında fermân-ı âlîşân yazılmıştır.

[S. 269- Hüküm 2]

Amasya kâdısına hüküm ki,

Bi'l-fi'il bâbü's-sa'detim ağası olan İbrahim Ağa dame uluvvuhû südde-i sa'detime arz-ı hâl gönderüb taht-ı nezâretinde olan evkâfdan Amasya ve Sonisa'da vâki' müteveffâ Hüseyin Ağa evkâfindan olmak üzere yevmî bir akçe vazîfe ve senede altı müd hinta ile cibâyet cihetine mutasarrıf diğêr Osman veledêş ve yine yevmî nim akçe ve senede üç müd hinta ile nisf cibâyet cihetine mutasarrıf Ali ve yine nim akçe vazîfe ve senede üç müd hinta ile nisf-ı âhar cibâyete mutasarrıf Mehmed bin Osman ve ol dahî bir akçe vazîfe ve senede üç müd hinta ile cibâyet cihetine mutasarrıf Mehmed bin Osman ve ol dahi bir akçe vazîfe senede altı müd hinta ile cibâyet cihetine mutasarrıf an şart-ı vâkıf ve berâtlarında tasrîh olunan vazîfe ve hintaların almaya kana'at itmeyüb mugâyir-i berât ziyâde talebiyle vakf-ı merkûmenin mütevellisi olan [Boş] zîde kadrihûyu herbar ta'cîz ve tekdir idüb ve vakf-ı şerîfde müsâde olmadığın ol tarafda 'ilâm olunmağla canîb-i mezbûrdan berâtları mûcibince akçe ve hintalarını müteveli-i vakf bulunan yedlerinden aldıktan sonra ziyâde talebiyle te'addî ve rencîde itdirilmemek bâbında hükm-i hümayûnum verilmek ricâsına arz itmeğın hazîne-i 'amiremde mahfûz Anadolu muhâsebesi defterlerine nazâr olundukta zıkr olunan cibâyet cihetleri başka başka berevât-ı şerîfimle ma'a üzerinde olduğın mastûr ve mukayyed bulunmağın şart-ı vâkıfı ve berâtlarında tasrîh olduğın üzere hintaların aldıktan sonra ziyâde talebiyle müteveli-i vakf rencîde itdirilmemek bâbında fermân-ı âlîşân yazılmıştır.

Fî Evâhiri R sene [1]157

[S. 272- Hüküm 3]

Bafra kâdısına hüküm ki,

El-Hac Ahmed ibn-i El-Hac Mehmed gelüb müteveffâ Ali Paşa evkâfindan olub medîne-i Bafra sükunda vâki' arsası mukâta ve binâsı mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu Kerbansaray dimekle ma'rûf ham bi-emri'llahi te'âlâ bundan akdem vâki' olan ihrakdan muhterik olmağla vakf-ı merkûmun kâim-i makâm-ı mütevellisi olan [Boş] nâm kimesneden izni mü'sîr aldığı bi- kıt'a temessük mantûkunca ısdâr itirdiği emr-i şerîfimle zıkr olunan Kerbansarayı kadîmisi üzere binâ ve kimesneye zarar-ı şer'isi ve âharın bir türlü alakâsı yoğuken ashâb-ı ağrâzdan ve mütegalibeden sabık Müfti Mustafa Mehmed Efendi dimekle mevsûf kimesne zuhûr ve şirrete salık ve buna garez-i dünyeviyesi olmağla derûnunda mezkûr olan hırs-ı nef saniyesin icrâ kasdı ile arsa-yı merkum için ben dahî temessük aldım deyü iddiâ ve murâfa'a-i şer' olduklarında musalluhûn tavassutuyla arsa-yı merkûm nizâ'ından keff-i yed birle cânîb-i şer'den yedine hüccet-i şer'iyeye verilmeğe kâni' olmayub ol hüccet-i şer'iyeye mugâyir tekrar dahl ve niza'dan hâli olmadıgun bildürüb hüccet-i şer'iyeye ve temessükü mûcibince 'amel olunub hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i hüccet-i şer'iyeye müdâhale ve te'addîsi men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ itmeğın şer'le görüle deyü yazılmıştır.

Fî Evâili Ca sene 1157

[S.272- Hüküm 4]

Boğazlıyan ve [boş] kâdılarına ve Sivas mütesellimine hüküm ki,
Boğazlıyan kasabası sakînlerinden İbrahim nâm kimesne arz-ı hâl idüb Boğazlıyan kazâsında vâki' mahalde müteveffâ Şeyh Fetüttin İlgazi evkâfının evlâdiyet [ve] meşrûtiyet üzere mütevellisi olub Boğazlıyan kazâsında sâkin Şeyh Mehmed nâm kimesne vakf-ı mezkûr mülhâkâtından olub Boğazlıyan kasabasında vâki' harabe müşrîf hâlî ani'r-ra'iyeye ma'lumetül'l-hudûd bağı ve omcalar mahalleri îmrân itmek üzere buna emr idüb her ne ki sarf ider isen sana

edâ iderüm deyü yedine hüccet-i şer'îye virüb bu dahî mezbûrun emrine
 virdiği hüccet-i şer'îye mûcibince bin yüz elli [Boş] senesinde bi-şarti'r-rücû'
 kendü malından mahalli-i merkûm için ma'lûmü'l-mikdâr gurus harç ve bundan
 akdem taleb ve almak istedikte virmekte ta'allül eylediğün ve fetvâ-yı şerîfe
 verildiğün bildürüb fetvâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'îye mûcibince şer'le görülüb
 mezkûrun emrinemahal-i merkûm şart-ı rücû kendü mâlından harç ve sarf
 eylediği meblâğ-ı merkûmu bi't-tamam tahsîl ve alıverilüb icrâ-yı şer' olunmak
 bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâili Ca sene [1]157

[S. 273- Hüküm 5]

Amasya ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,

Sâbikan Anadolu kazaskeri olan Boluvîzâde Es-Seyyid Mehmed Emin
 edemallâhû te'alâ fezâilihû arz-ı hâl idüb müşârün-ileyhin ber vech-i meşrûtâ
 mütevellisi olduğu Amasya kazâsında vâki' Yakut Paşanın binâ eylediği cami'-i
 şerîf ve imâret arsası iktisâlinde vâki' bundan akdem ebniyesi mühterik olan vakıf
 arsa üzerine mâl-ı vakf için binâ murâd olundukta Amasya sükkânından Hasan ve
 Osman ve Mustafa ve diğer Hasan ve Mehmed ve Seyyid Mustafa nâm
 kimesneler zuhûr ve arsa-i merkûmeyi mukaddemâ müteveli kâ'im-imakâm
 [Boş] nâm kimesneden isticâr ve üzerine dükkanlar binâ itmiştik muhterik
 olmuşdu deyü bî vech-i şer'î mûmâni'at eylediklerin ve bu bâbda şeyhülislamdan
 fetvâ-yı şerîfesin olduğun bildürüb fetvâ-yı şerîfesi mûcibince 'amel olunub
 mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf mugâyir-i fetvâ-yı münîf te'addîleri men' ve def'
 olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden fetvâ-yı şerîfesi mûcibince
 şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâili Ca sene [1]157

[S.275- Hüküm 1]

Gedegra kâdısına hüküm ki,

El-Hac Osman nâm kimesne gelüb Amasya sancağında Gedegra nâhiyesinde Şekarik mezra'asının malikânesi Tur Paşa evlâdının vakfı olup vakf-ı mezbûrun mezra'adârlığı evlâdiyet üzere ber vech-i meşrûta vazîfe-i mu'ayyene ile müstâkilen berât-ı şerîfimle bunun üzerinde olup âhardan bir vechle dahl olunmak icâb itmez iken bundan akdem hüccet-i şer'îye azîm olmadıkta ecânibden Halil ve Mustafa ve Mehmed ve diğeri Mehmed ve Ali ve Hasan nâm kimesneler birbirleri ile yek dil sabıkân Gedegra kâdısı İbrahim'i bezl irtişâ ve kuvve-i mâliyeleri ileve evlâd-ı vâkıfdan olmak üzere mezra'adârlık-ı mezkûru ber vech-i iştirâk zabt itmeleri için bir tarîk ile aldıkları arz ile bin yüz elli üç senesi rebiülahirinin dördüncü gününde ber vech-i iştirâk üzerlerine tevcîh ve berât itdirüb buna gadr eylediklerün bildürüb ol bâbda istidâ-yı inâyet eylediği ecilden mahallinde hakikâtiyle terâfu'u-ı şer' ve şart-ı vâkıf üzere hak kimin ise ba'de's-sübût emrim olmuştur deyü yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ca sene [1]157

[S.278- Hüküm 2]

Sivas kâdısına ve Sivas mütesellimine hüküm,

Ulemâdan Eş-Şeyh Hasan zîde ilmihû gelüb nefsi Sivas'da vâki' Sarışeyh mahallesinde Hoca Arasta zâviyesi vakfının vazîfe-i mu'ayyene ile zâviyedârlığı berât-ı şerîfimle üzerinde olup bir vechle âhardan dahl olunmak icâb itmez iken yine Sivas sükkânından Nakşibendîden Boynueğri dimekle ma'rûf Şeyh Seyyid Osman mücerred hile ve hûdâsından nâşi muhdes bir akçe vazîfe ile tevlîyet meşâyih-i Nakşibendî deyü berât ba'dehû oğlu Seyyid Ahmed nâm kimesneye kasr-ı yed ve başka başka vakıflardır deyü berât ve gadr itmekle ref'lerinden

re'isülküttab Mehmed Ragıp 'ilâmıyla ve tekrâr bir def'a dahî bâ işâret-i şeyhüislâmi ibkâ ve tevcîh ve hâlâ mâliye berâtıyla üzerinde bu ana gelince talebe-i ûlüm tadrîs ile meşgul olduğundan tarafından vekîl gönderdiğünden mezbûr Seyyid Ahmed zuhûr ve hileye salîk ve cabbarî Şeyh Hoca Arasta Sivas nâhiyesinde on beş seneden mütecevîz harab olmuş dağ başını gösterüb benim mutasarrıf olduğum nefis-i Sivas mahallesindendir deyü kaydı terkîn olunmuş yedinde olan atîk berâtı ibrâz ile mugâyir-i berât müdâhale ve zabtına mümânî'at ve gadr sevdâsında olduğun bildürüb zâviyedârlık-ı mezbûr yedinde olan berât mûcibince tarafından vekîl eylediği [Boş] nâm kimesneye zabt itdirilüb mugâyir-i berât mezbûrun ol vecihle olan te'addîsi men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ ve hazîne-i 'amiremde mahfûz olan Anadolu muhâsebesi defterlerine nazâr olundukta zâviyedârlık-ı mezbûr vech-i meşrûh üzere hâlâ mâliye berâtıyla üzerinde olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın berâtı mûcibince zabt itdirilmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ca sene [1]157

[S.278- Hüküm 3]

Kazabad ve [Boş] kâdılarına Sivas mütesellimine hüküm ki,
Tokad kal'ası mustahfızlarından [Boş] nâm mustahfız südde-i sa'detime arz-ı hâl idüb Sivas sancağında Kazabad nâhiyesinde Çiftlik nâm karye ve gayrîden bin altı yüz akçe gedik tımar ile Tokad kal'ası mustahfızlığına berât-ı şerîfimle mutasarrıf olub tımarının baş kalemi olan sâlifü'z-zıkr Çiftlik nâm karyenin tamam malikânesi vakf-ı medrese-i Yağbasan ve divânisi tımar olub ve karye-i mezbûr toprağında iki çiftlik-i hassa kayd olunmakla ol hassa çiftliklerde malikâne tarafının alakâsı olmayub müşterekler ile gedik tımarı tarafından zabt olunmak icâb ider iken malikâne mutasarrıfı hilâf-ı kanûn ve defter ol hassa çiftliklerden

dahî öşr olurum deyü müdâhale eylediğün bildürüb kanûn ve defter mûcibince ‘amel olunub hilâf-ı kanûn ve defter ol vecihle rencîde ve remîde itdirilmemek bâbında hükm-i hümayûnum ricâ ve defterhâne-i ‘amiremde mahfûz olan rûznâmçe-i hümayûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâca‘at olundukta Kazabad nâhiyesine tâbi‘ karye-i Çiftlik tamam malikâne vakf-ı medres-i Yağıbasan divânisi tımar altmış dokuz nefer re‘âya ve on bir zemîn ve iki çiftlik-i hassa ve hâsıl-ı divâni çift ve hınta ve an hassa hınta ve şa‘ir yekün ma‘a gayruhâ dokuz bin iki yüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde bin altı yüz akçesi ifrâz ve müstâkilen ber icmâl ve Tokad kal‘ası mustahfizânına mahsûs bir gedik tımar ve hâlâ berât-ı şerîfimle merkûm Mustafa’nın üzerinde olub bâkîsi müştereki kaydında olub mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ca sene 1157

[S.278- Hüküm 4]

Bafra kazâsına na‘ibine hüküm ki,

Sen ki Mevlâna-yı mûmâ-ileyh Seyyid İsmail zîde ilmihûsun südde-i sa‘detime mektûb gönderüb Bafra kasabasında Halehan mahallesinden sahîbü’l-hayrâtan müteveffâ Müfti Mehmed Efendi dimekle ma‘rûf kimesnenin evlâd-ı evlâdına vedâ‘ından Hamzaoğlu dimekle meşhûr kimesnenin evlâd ve evlâdına vakf ve şart eylediği nükûdun nâzır ve câbisi olmadığından mütevellisi olan kimesneler tamâh-ı hâmlarından nâşî gerek mâl-ı vakfi ve gerek murabâhâsını ben mütevelliyim deyü mahallinde ahz ve kendü zimmetlerine geçirüb bu takrîb ile mâl-ı vakfi ekl ve istihlâk ve mürtezîkâ-i vakfa gadr-ı külli olduğunu sikât-i muvahhidîn haber virmeleriyle siyâneten li’l-vakf bir nâzır ve câbi nasb olunmak lâzım ve mühim olmakla mürtezîkâ-i vakıfdan müteveffâ Hamzaoğlu evlâdından

Es-Seyyid Mehmed ber vech-i hasbî nâzır ve câbi ve re'is-i-senede murâbaha-i vakf yediyle cem' ve şart-ı vâkıf üzere mürtezikâlarına tevzî eylemek üzere vâki'-i hâli bi'l-iltimâs arz eyledikleri ecilden mahallinde müteveli-i vakf muvâcehesinde şart-ı vâkıf üzere şer'le görülüb vakfîyesine nazâr ve cihât-ı merkûm usûl-ı vakfdan ise arz olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı Ca sene 1157

[S.280- Hüküm 4]

Bozok kâdısına ve Bozok sancağı mütesellimine hüküm,
Sivasda vâki' hazret-i Veysel Karani hazretlerinin evlâdından Emir Sultan zâviyesinin bi'l-fi'ıl berât-ı şerîfimle zâviyedârı olan sadât-ı kirâmdan Eş-Şeyh Es-Seyyid Ahmed zîde şerefhû gelüb Bozok kazâsında sakîn Seyyid Abid ve Seyyid Abdülbaki ve Seyyid Mustafa ve Seyyid Mehmed ve Seyyid diğere Mehmed ve Seyyid Abdullah nâm kimesneler zimmetlerinde vakf-ı mezbûr mahsûlünden bin yüz elli [Boş] senesinden berü mâlümü'l-keyl mahsûl hakkını virmedikten ma'ada ehl-i örf ta'ifesine istinâden bunun hilâf-ı şer'-i şerîf ve bî-gayrî hak beş yüz gurusun alub gadr ve te'addî itmeleriyle mezbûrlardan hakların talep ve almak istedikte hilâf-ı şer'-i şerîf virmekte ta'allül ve muhâlefet ve buna gadr sevdâsında oldukların bildürüb şer'le görülüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Ca sene [1]157

[S. 281- Hüküm 1]

Tokad mollasına hüküm ki,
Fatıma ve Arife nâm hatunlar gelüb müteveffâ Abdurahman bin merhûm Sadettin ve Sâdiücevheri evlâdından olub azîz-i mûmâ-ileyhin Tokad'da vâki Buzlok zâviyesi evkâfının tevliyeti ber vech-i meşrûtâ berât-ı şerîfimle bunların üzerinde

olmakla uhdelerine lâzım gelen umûr-ı vakfı sadâkat ve istikâmet üzere rü'yet ve bir vecihle dahl icâb ider halleri yoğuken âhardan Raziye ve Neslihan nâm hatunlar zuhûr ve şirrete salık ve ta'cîz için hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i berât ve bî vech ve bilâ-sened ve bilâ-berât bunların tevliyetleri umûruna müdâhale ve te'addîden halî olmadukların bildürüb berâtları mûcibince 'amel olunub mezbûrelerinin bî-vech-i ve bilâ-berât bunların tevliyeti umûruna dahl ve ta'arrûz itidirmeyüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri Ca sene 1157

[S.282- Hüküm 1]

Bafra kâdisına ve Canik sancağı mütesellimine hüküm ki,
Bafra kazâsına tâbî' Akalan mezra'asında vâki' müteveffâ İncedede zâviyesinin zâviyedârları olan evlâd-ı vâkıfdan Haydar Hasan ve İbrahim ve Ahmed ve Mehmed nâm kimesneler gelüb zâviyedârlık-ı mezkûru ber vech-i meşrûtâ ebân-ced şart-ı vâkıf üzere mutasarrıflar olub âhardan bir vecihle dahl olunmak icâb itmez iken ecânibden Şeyh Mehmed ve Şeyh Ali nâm kimesneler zuhûr ve zâviye-i mezbûreye hilâf-ı şart-ı vâkıf ve bilâ-berât ve bilâ-sened fuzûli müdâhale eyledikleri ve bu bâbda da'vâlarına muvâfık şeyhülislamdan fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmıştır.

Fî Evâili C sene 1157

[S.282- Hüküm 5]

Sivas ve [Boş] kâdisına ve Sivas mütesellimine hüküm,
Sivas'da metfun Abdulvehhab Gazi zâviyesinin berât-ı şerîfimle evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere zâviyedâr ve evkâfının mütevellisi olan Seyyid Ömer ve Seyyid

Ali ve Seyyid Hasan zîde şerefehûm gelüb vâkıf-ı mezbûr vakfının tevliyet ve galesi evlâdının batn-ı evvelinde olanlara vakf ve şart eylediği vakfiye-i mâmülün-bihâsında ve defter-i hâkânide mukayyed olub ve bunlar vâkıfın evlâdının batn-ı evvelinde olub yine vâkıfın evlâdının batn-ı evvelinde olan Seyyid Yusuf ve Seyyid Salih ile ber vech-i iştirâk mutasarrıflar iken mezkûr Yusuf ve Salih fevt olduklarında anların hisseleri dahî ber müceb-i şart-ı vâkıf bunlara intikâl ve hâlâ berât-ı şerîfimle bî vech-i şer‘ dahl olunmak icâb itmez iken vâkıfın evlâdının batn-ı sânide olan Ahi ve Hacı Osman ve dahî yigirmi bir nefer kimesneler zuhûr ve bir derecede müsâvi olmağla müşâreket iderüz deyü hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i şart-ı vâkıf vakfiye-i mâmülün-bihâ fuzûli müdâhale ve te‘addî ve ta‘cîzden halî olmadukların bildürüb ve bu bâbda davâlarına muvâfık fetvâ-yı şerîfelerin olduğun bildürüb men‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden şer‘le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı C sene [1]157

[S. 286- Hüküm 3]

Sivas ve [Boş] kâdılarına ve Sivas mütesellimine hüküm ki,
Seyyid İshak şerefehû gelüb Sivas’da vâkı‘ Melik Ömer zâviyesinin zâviyedâr ve vakfının mütevellisi olmağla Sivas sancağında ve nâhiyesinde hâsıl üç yüz akçe yazar çiftlik-i zâviye der nefis-i Sivas vakf-ı zâviye-i Melik Ömer deyü defter-i hâkânide mukayyed vakfıdır çiftliğinde âharın alakâsı yoğuken Sivas nâhiyesinde Emirlik nâm karye ve gayrîden bin dokuz yüz akçe gedik tımara tasarruf Sivas nâhiyesine tâbî‘ dokuz yüz akçe yazar çiftlik-i Şeyh Hasan haliyâ der-yed-i Kasım Beğ serasker-i vilâyet-i Sivas haliyâ der-dest-i Habibullah Sipâhi deyü mukayyed çiftlikği müştereğiyle zabta kanâ‘at itmeyüb ber müceb-i defter-i hâkâni gedik tımar başka ve Melik Ömer zâviyesi vakf-ı tarafı başka iken mücerred ve

tamâh-ı hâmindan nâşî çiftlik-i zâviye der nefis-i Sivas vakf-ı zâviye deyü mukayyed çiftlik-i merkûme için müşterekiyle kayd ve berâtına dahîl olan çiftlik-i Şeyh Hasan olmak üzere hilâf-ı defter-i hâkâni fuzûli müdâhale ve vakf-ı şerîfe gadr-ı külli eylediğün bildürüb Sivas nâhiyesine tâbi' çiftlik-i zâviye der nefis-i Sivas deyü üç yüz akçe yazı ile mukayyed çiftliki ber mûceb-i defter-i hâkâni cânib-i vakfdan zabt ve vâki' olan mahsûlât ve rûsûmâtı tamamen ahz ve kabz itdirilüb mezkûrun hilâf-ı defter-i hâkâni ol vechle zahîr olan müdâhalesi men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan rûznamçe-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufassal ve defter-i evkâfa mürâca'at olundukta Sivas Melik Ömer zâviyesi evkâfi yazıldığı mahallin üç yüz akçe yazı ile çiftlik-i zâviye der nefis-i Sivas vakf-ı zâviye-i mezbûre Veliyyüddin nâm-ı diğêr Ilıcasu nâm karye ve gayruhû ile birikdirilüb bin beş yüz akçenin reddinden el masraf yevmî iki akçe ile cihet-i meşihât ve iki nefer cihet-i türbehân zabt ve ta'sîr ve zaviye-i mezbûrenin defter-i evkâf-ı atıkde yevmî iki akçe meşihât ve be her sene iki türbehân onar kile buğday ve onar kile arpa vazîfe ta'yîn olunduğu haftada iki gün vakf-ı mezbûrun türbesi üzerindekurân-ı kerîm tilâvet ettiklerin mastûr olmağla zikr olunan vezâifden ma'âda mahsûl zâviyede şeyh olanlar bâde'r-rakabe ayende ve revendeye sarf itmek için kayd ve defter olan ve bu defter-i evkâfda muharrir kalemiyle tahrîr ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi' hâsıl dokuz yüz akçe yazı ile çiftlik-i Şeyh Hasan haliyâ der-yed-i Kasım Beğ serasker ve vilâyet-i Sivas haliyâ der-yed-i Habibullah Sipâhi deyü defter-i mufasslada muharir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde yine nâhiye-i mezbûra tâbi' Emirlik nâm karye ve gayrî ile birikdirilüb iki bin yüz akçe yekününden bin beş yüz akçesi ifrâz ve ma'a gayruhû bin dokuz yüz akçe Sivas kal'ası mustahfizânına mahsûs bir gedik tımar tamamen ol dahî defter-i hâkâni

Hacı Ebubekir üzerinde olmağın ber müceb-i defter-i hâkâni vakf-ı mezbûr tarafı başka ve mustahfızân tımarının dahî icmâl ve mufassal başka olduğun bi'l-fi'l defter emîni Hasan dame mecdihû arz itmeğın arz-ı mûcibince 'amel olunmak içün yazılmıştır.

Fî Evâsıtı C sene [1]157

[S. 286- Hüküm 4]

[Boş] kâdısı ve Niksar na'ibine hüküm,

[Boş] zîde ilmihû gelüb Sivas sancağında Niksar nâhiyesinde Delüklükaya kurbunda Suber ve karye-i Alpuğur ve der dest-i İbrahim mutasarrıf darü'l-hayr önündeki iki kıt'a asiyâb darü'l-hayrda müderris olanlar tasarruf iderler deyü defter-i hâkânide mukayyed ve mûmâ-ileyh müddet-i sene mezbûrenin hâlâ berât-ı şerîfimle müderrisi olmağla zıkr olunan asiyâbı vakfiyet üzere zabt ve ta'sarrûf itmek murâd eyledikte Niksar'da sakîn [Boş] ve [Boş] nâm kimesneler zuhûr ve mukaddemâ dört sene mezbûrenin müderrisi olan Seyyid Ahmed değirmen-i mezbûru kendü mâlından binâ idüb mülkiyet üzere mutasarrıf iken fevt olmağla bize intikâl eyledi deyü mülk-i mevrûsumuz bizler zabt idüb sana zabt itdirmezüz deyü hilâf-ı defter-i hâkâni ve mugâyir-i şart-ı vâkıf fuzûli zabt idüb mûmâ-ileyhe gadr eylediklerin ve fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildürüb defter-i hâkânide darü'l-hayr medresesi müderrisi olanlar tasarruf itmek üzere olan asiyab defter-i hâkâni ve yedinde olan berât-ı şerîfim mûcibince vakfiyet üzere zabt itdirilüb hilâf-ı defter-i hâkâni mezkûrların ol vechle zahîr olan müdâhale ve te'addîsi men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i 'amiremde mahfûz olan defter-i mufassalda mürâca'at olundukta Niksar nâhiyesine tâbi' vakf-ı medrese-i darü'l-hayr Delüklükaya kurbundaki yer ve karye-i Alpuğur önünde arazî-i müteferrika ve dârü'l-hayr önünde iki kıta' asiyab-ı darü'l-hayr ki müderris

olanlar tasarruf iderler ve Sartar İskender değirmen demekle ma'rûf değirmen ve aşağı çarşuda darü'l-hayr suyu üzerinde kırk iki bâb dekâkin ve yukarı çarşuda dört bâb dükkan bâğ-1 Ahmed bin Himmet Fakîh iki baştan ve bağçe-i Sivavon ve bağ Karan Emir bağçe kezâlik zahîr iki yanında civâr-1 medrese iki baştan vakf-1 medrese-i mezbûre olmağın sebt-i defter olan hâsıl bin altı yüz akçe yazılar ile defter-i mufassalda muharrir kalemiyle tahrîr olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın defter-i hâkâni mûcibince 'amel oluna deyü yazılmıştır.

Fî Evâsıtı C sene [1]157

[S. 287- Hüküm 2]

Merzifon ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,

Merzifon kazâsına tâbi' Yarica nâm karyede vâki' müteveffâ Kara Mustafa Paşa'nın binâ eylediği câmi'-i şerîfin bi'l-fi'il berât-1 şerîfimle imâmı olan halife gelüb bu cami'-i mezbûrede berât-1 şerîfimle imâm olub edâ-yı hizmet idüb câmi'-i mezbûrda imam olanlara sahibü'l-hayrattan [Boş] nâm kimesne karye-i mezbûrda mutasarrıf olduğu birkaç adet dut eşcârını ve mülk arsasun ve yüz on gurusunu cami'-i mezbûrda imam olanlara tescîl-i şer'-i ve teslim ile'l mütevellî birle vakf ve şart ve selefleri mutasarrıf ve bu dahî imam olmağla ber mûceb-i şart-1 vâkıf mutasarrıf olub dahl olunmak icâb itmez iken ashâb-1 ağrâzdan ba'zı kimesneler yedinden almak sevdâsıyla müdâhale ve te'addî ve ta'cîzden halî olmaduklarun bildürüb hilâf-1 şer' ve bilâ sened te'addîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı C sene 1157

[S. 287- Hüküm 4]

Sivas ve [Boş] kâdılarına ve Sivas mütesellimine hüküm ki,

Sivasda metfûn Abdulvehhab Gazi zâviyesinin evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere ber vech-i iştirâk berât-ı şerîfimle mütevellileri olan Seyyid Hasan ve Seyyid Ömer ve Seyyid Ali zîde şerehfûma gelüb bunlar vakf-ı mezbûr mürtezikâlarının şart-ı vâkıf ve berâtları mûcibince hizmetleri mukâbilesinde müstehâk oldukları vazîfelerin tamamen virüb kusurları olmayub edâ-yı hizmet idüb bunların umûruna bir vecihle dahl icâb itmez iken mürtezikâ-i vakıfdan Tekkenişin Seyyid Abdulvahhab ve Seyyid Ali nâm kimesneler zuhûr ve vakf-ı mezbûrdan almak üzere [Boş] müd hintaların berâtları mûcibince almağa kana'at itmediklerinden nâşî vakf-ı mezbûrun defterde mukayyed karyelerinden hâsıl olan mahsûl-ı vakfî biz ta'şîr idüb kendümüz der-keyl ve bey' iderüz deyü hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ-sened ve bilâ-berât müdâhaleden halî olmadukların ve bu bâbda fetvâ-yı şerifelerün olduğun bildürüb men' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın şer'le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı C sene [1]157

[S. 288- Hüküm 1]

Sivas kâdısına hüküm ki,

Sülehadan Şeyh Es-Seyyid Ebubekir zîde salâhû südde-i sa'detime arz-ı hâl idüb Sivas'da vâki' ecdâdı müteveffâ Ali Baba evkâfının şart-ı vâkıf mûcibince berât-ı şerîfimle nâzırı olub üzerine edâsı lazım gelen nezâret hizmetini edâ idüb berâtı mûcibince müstehâk olduğu vazîfesün kazâ-i mezbûrda sakîn vakf-ı mezbûr mütevellisi olan [Boş] nâm kimesneden talep eyledikte vakıfda müsâde var iken virmeyüb vakf-ı mezbûrun gallesini kendü umûruna harç ve sarf ve itlâf ve izâ'at ve vakfî harab idüb ve ta'mîr ve termîm itmediğünden gayrî sa'ir ehl-i vazâyifin vazîfelerün dahî virmeyüb külli gadr itmekle bunun selefi zimmetinde müteveli-i mezbûr yine vech-i meşrûh üzere gadr eyledikte müderrîn-i kirâmdan Es-Seyyid

El-Hac Mehmed zîde ilmihû ehl-i hak olmağla ol vakitte olan Sivas kâdısının huzûruna da‘vet ve ma‘an şer‘le görmeğe mübâdeet ve seleftinin vazîfesi alıverilmek üzere bâ-işâret-i şeyhülislâmi emr-i şerîf verildiğün bildürüb mukaddemâ seleftine virilen emr-i şerîf mûcibince müceddeden kendünün vazîfesi dahî alıverilmek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve divân-ı hümâyûnda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukta müderis-i mezbûr El-Hac Mehmed Sivas kâdısının huzûruna da‘vet ve davâlarına ma‘an şer‘le görmeğe mübâderet itmeleri için şeyhülislâm-ı sâbık işâretiyle vech-i meşrûh üzere selefti Şeyh Ahmed’e emr-i şerîfim verildiği mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcibince ‘amel olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı C sene 1157

[S.288- Hüküm 4]

Niksar ve [Boş] kâdısına ve Sivas mütesellimine hüküm ki,
 Niksar kazâsına tâbi‘ Hacı Beğ bin Adil Beğ vakfının vakfiye-i mâmulün-bihâsi mûcibince evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellisi olan evlâd-ı vâkıfdan Hüseyin ve Veli zîde kadrihûma rikâb-ı kâmyabıma arz-ı hâl idüb bunların vâlideleri İsmihan Hatun vâkıfın evlâdından batn-ı evvelde olub şart-ı vâkıf üzere altmış sene müteveliye olmağla vakf-ı mezbûrenin tasarrufu bundan intikâl ve bunlar dahî iki seneden berü tevlîyet-i mezbûru ber vech-i iştirâk zabt ve tasarrûf idüb dahl olunmak icâb itmez iken Taşabad kazâsına tâbi‘ Zidevi nâm karyenin malikâne ve divânisi mutasarrıf Seyyid Nureddin evlâdından Seyyid Hacı Hasan nâm kimesne zuhûr ve hilâf-ı vâki‘ Hacı Beğ evlâdındanım tevlîyet tasarruf benimdir deyü fuzûli müdâhale ve nizâ‘dan hâlî olmamağla bundan akdem Sivas’da murâfa‘a-i şer‘ olduklarında müdâhalesi men‘ olmuşken mezkûr memnu‘ ve mütenebbih olmayub hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i şart-ı vâkıf müdâhale ve

te'addî üzere olmağla Hacı Beğ vakfı başka ve Seyyid Fahreddin vakfıbaşka olduğu defterhâne-i 'amirenden ihrâc ve defter emîni 'ilâmı ve sadr-ı rûm-ı sâbık huzûrunda murâfa'a-i şer' olduklarında mahallinde evlâd muvâcehesinde ahvalleri şer'le görülüb fasl ve hasb olmak üzere 'ilâmı mûcibince sâdır olan emr-i şerifimle mahallinde evlâd muvâcehesinde mezkûr ve külli şer'isiyle terâfu'larında iddi'ası hilâf olduğu şer'an sabît ve zahîr ve mezbûr mu'arazâdan men birle bunların yedlerine kıbel-i şer'den 'ilâm verilmişken mezkûr Hacı Hasan def' ve mendefî olmayub erbâb-ı mütegalibeden olmağla vech-i meşrûh üzere vâkıf-ı mezbûr karyelerini fuzûli müdâhale ve baş muhâsebesün gördüğü iddiâsıyla mu'ayyen kesîresi olmaktan naşî gah Tokad'da ve âhar kazâlarda havale ile bunu ta'cîz üzere olduğun bildürüb fî ma'bâd mukaddem ve muahhar tarihli emr ısdâr ile davâ ve ta'cîz sadedinde olur ise da'vâsı ol tarafda istimâ' olunmayub âsîtâne-i sa'detime havale olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eyledikleri ecilden bir def'a şer'le görülüb fasl ve hasm ve hüccet-i şer'îye olan davânın tekrâr istimâ'ı memnû' olup husus-ı mezbûr mahallinde şer'le görülüb hüccet-i şer'îye olunmuş iken mahal-i âhara havalesi iktizâ itmemekle husus-ı mezbûr âhar kazâlarda görülmeyüb hasm-ı merkûmu ol da'iyede olur ise âsîtâne-i sa'detime havale olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâsıtı C sene [1]157

[S. 289- Hüküm 1]

Niksar ve Karakuş ve [Boş] kâdılarına hüküm ki,

Medîne-i Niksarda vâki' Adil Beğ evlâdından Hasan ve Veli zîde kadirhûmâ südde-i sa'detime arz-ı hâl idüb Niksar kazâsına tâbi' Avara ve Gürcü ve Karakuş kazâsında vâki' Mineskufe karyelerin malikâneleri müteveffâ Adil Beğ vakfı olup ve mezbûrân Adil Beğ evlâdından olup yedlerinde vakfiye-i mâmülün-bihâ

mûcibince mutasarrıf olmalarıyla âhardan bir vecihle dahl olunmak icâb itmez iken Sonisa kazâsında Bidevi nâm karyede medfûn Seyyid Nureddin evlâdından olub evkâfında mutasarrıf olanlardan Seyyid El-Hac Hasan nâm kimesne zuhûr ve merkûm Adil Beğ evlâdından Seyyid Nureddin vakfı başka iken zikr olunan Adil Beğ evlâdından olmayub Seyyid Nureddin zâviyesi vakfı başka iken zikr olunan Adil Beğ vakfına dahî evlâdiyet iddiâsıyla fuzûli müdâhale ve bundan akdem İstanbul Rumeli kazaskeri huzurunda mahallinde murafa‘a-i şer‘ olduklarında merkûmun iddiâsı mahs-ı şirret olduğu aşikâr ve mu‘arazâ ve müdâhaleden men‘ birle cânib-i şer‘den hüccet-i şer‘iye ve ‘ilâm-ı şer‘ verilmişken yine memnû‘ olmayub mücerred tamâh-ı hâmindan naşî türlü tezvirât ile mugâyir-i hüccet-i şer‘iye ve ‘ilâmı kemâfi’l-evvel müdâhaleden halî olmayub gadr-ı murâd eylediğün bildürüb vakfiye-i mâmülün-bihâ ve hüccet-i şer‘iye mûcibince ‘amel olunub zahîr olan müdâhalesi men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve sâdır olan emr-i şerîfime imtisâlen zikri atfî husûs vukûf-ı tamları olub Karayaka kasabası ahâlisinden âsitâne-i sa‘detimde mevcûd has ahûr kethüdâsı Hüseyin ibn-i Ahmed ve El-Hac Ali ibn-i Abdullah ve berber Ali Çelebi bin Musa ve çukadar Hüseyin bin Ahmed ve Ali İbrahim Çelebi bin Osman ve Ahmed Beşe bin Davud ve Halil Beşe bin Mustafa ve saraç Ali Çelebi bin Halil ve İbrahim bin Mustafa ve El-Hac Halil bin Mehmed ve Ahmed Çelebi bin Abdullah ve Mustafa bin Ali ve Salih bin Ali nâm on altı nefer mevkûfu’l-kelîm kimesnelere sû’al olundukda Niksar kazâsında vâki‘ Avara ve Gürcü ve Karakuş kazâsında Minaskufe nâm üç adet kurânın tamam malikâneleri mezkûr Hasan’ın yedinde olub mazmûnuyla ‘amel olunagelen bir kıt‘a vakfiye nâtık olunduğu üzere mezbûrun ecdâdından Adil Beğ’in tevlîyeti ve ale’s-seviye ve galleleri li’-zikr min hazzi’l-isneyn evlâdına ve evlâd-ı evlâdına batnen ba‘de batnin meşrûta vakfi

olmak üzere mezbûr Hasan ile karındaşı Veli'nin anaları ve evlâd-ı vakfdan olan İsmihan Hatun'a hayatında batn-ı evvelde olmak teklîfiyle zikr olunan kurânın tamam malikânelerinin tevliyet ve gallelerine altmış sene mikdârı ve ba'de vefâtihâ oğulları mezbûrûn Hasan ve Veli sa'ir evlâdan derecede mukaddem olmalarıyla kezâlik kırk seneden mütecâviz evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere ecânibden Sonisa kazâsında Bidevi nâm karyede merkûm Seyyid Nureddin evlâdından olub evkâfına mutasarrıflar olanların ve yine mezbûrun evlâdından Es-Seyyid El-Hacı Hasan muvâcehelerine bilâ nizâ' mutasarrıf mütevâtir ve mezbûr Seyyid Nureddin Beğ'in karye-i mezkûre vâki' zâviyesinin evkâfı başka olmakla mezbûr Seyyid Hacı Hasan'ın evlâdiyet ile kurâ-yı mezkûreyi iddiâsı mahs-ı şirret tezvîrdir deyü her biri alâ tarîki'ş-şehâde haber virmeleriyle merkûm Seyyid Hacı Hasan'ın husus-ı mezkûr ta'arruzu bî-vech-i olmakla merkûm Seyyid Hacı Hasan 'amel-i kadîme mugâyir ve hilâf-ı şart-ı vâkıf kurâ-yı mezkûre ta'arrûz itmemek üzere merkûm Hasan ile karındaşı Veli'nin hükmi hümayûnum verilmek ricâsına olan istihâmına müsâde olunmak emri savâb olduğun bi'l-fi'il Rumeli kazaskeri olan Mevlâna Mehmed Esad edemallahû te'ala fezâlihû 'ilâm itmeğin Mevlâna-yı müşârün-ileyhin 'ilâmı mûcibince 'amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşân yazılmıştır.

Fî Evâhiri C sene 1157

[S.289- Hüküm 2]

Ladik ve [Boş] kâdılarına ve Sivas mütesellimine hüküm ki,

Sa'dâttan Seyyid Süleyman zîde şerefhû sütte-i sa'detime arz-ı hâl idüb şeyhülislâm-ı sabık müteveffâ Mehmed Efendi vakfı mütevellisinin vekili olub müteveffâ-i müşârün-ileyhin evkâfından Ladik kazâsında vâki' Hacı Hüseyin Hanı dimekle ma'rûf vâkıf hanın müstecîri olan kasabâ-i mezbûrede sakîn

Mehmed nâm kimesne vakıf han-ı mezkûrun bin yüz elli iki senesinden berü zabt itmekle müctemî olan icâre taleb olundukta hilâf-ı şer‘-i şerîf virmekte ta‘allül ve muhâlefet ve ol vecihle vakf-ı şerîfe gadr-ı külli eylediğün bildürüb şer‘le görülüb han-ı mezbûr icâresinden zimmetinde müctemî olan her ne ise tamamen tahsîl ve alıverilüb icrâ-yı şer‘ ve ihkâk-ı hâk olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görülmek için yazılmıştır.

Fî Evâhiri C sene 1157

[S.289- Hüküm 3]

Çorum ve Mecidözü kâdılarına ve Sivas mütesellimine hüküm,
Mecidözü kazâsına tâbi‘ Dumandivanı nâm karyede vâki‘ Dilekbaba zâviyesinin evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere zâviyedârı ve vakfının mütevellisi olan Kamber Halife zîde salahû gelüb zâviye-i mezbûr vakfının defter-i hâkânide mukayyed sâlifü‘z-zikr Dumandivanı nâm karyenin bin yüz kırk beş senesinde ta‘şîr ve öşr mahsûlünü ahz ve kendüye teslime tarafından Çorum kazâsı sakînlerinden Ali Beşe dimekle ma‘rûf kimesneyi vekil itmekle merkûm dahî öşr mahsûlünü ahz ve der-anbar ve karye-i mezbûr ahâlisinden İbrahim ve Karayılan ve Mustafa Beğ ve Tahir Beşe dimekle ma‘rûf kimesneler yek dil ve bi’l-cümle mahsûl-ı vakfı ekl ve buna virmeyüb gadr eylediklerinden ma‘ada taleb ittiği için buna gayz ve gadr edüb hevâlarına tâbi‘ ehl-i örfe istinâden mâlümü’l-mikdâr akçesini dahî bî gayrî hak ahz idüb ziyâde gadr ve kabz eyledikleri ve taraf-ı şer‘den mürâsele virildiğin ve bu bâbda da‘vâsına muvâfık müte‘addîd fetvâ-yı şerîfesin olduğun bildürüb mûcibince şer‘le görülüb merkûmların zimmetlerinde olan öşr mahsûlüyle bî-gayrî hak ahz eyledikleri akçesi alıverilüb hilâf-ı şer‘ ta‘allül itdirilmeyüb icrâ-yı hak olunmak bâbında hükm-i hümayûnum ricâ itmeğin mahallinde şer‘le görülmek için yazılmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5.BULGULAR ve TARTIŞMA

Tablo 4. Hükümlerde Bahsi Geçen Vakıf İsimleri, Vakıf türü, Vakıf Yerleri, Vakıf Geliri Köyleri

No	Vakıf Adı	Vakıf Türü	Vakıf Yeri	Gelir Köyleri	Hüküm Sayısı
1.	-	-	Tokat	Eze, Kemkez, Yeniceohtab	1
2.	-	-	Amasya/ Şeyh Sadi	-	1
3.	-	-	-	Geligras/Güçlü	1
4.	-	-	-	Zile/Balıkhisarı	1
5.	[Boş] Mescid	Bina	Sivas	-	1
6.	Abdulvahhab Gazi Vakfı	Bina	Sivas	Zile/Özükavağı	4
7.	Abdurrahman Muslu Vakfı	-	Amasya	-	1
8.	Abdülkerim Çavuş Vakfı	-	Sivas	-	1
9.	Abdüssinan Vakfı	-	-	-	1
10.	Ahi Ali Çelebi Vakfı	-	-	Sivas/Bürümlük, Eğir Koçhisar/Yenice İshak, Beğdibi	1
11.	Ahi Ali Zaviyesi	Bina	Sivas	Doğankeş, Meralık, Piyade Sivas/Bürümlük, Eğir Kocahisar/Yeniceishak,Beğdibi İlterik,Keşennur,Sinan	5
12.	Ahi Nahcivan Zaviyesi	Bina	Niksar	Taşabad/Kırkağaç	1
13.	Ahi Pehlivan Zaviye Vakfı	Bina	Niksar	Niksar/Kiryun	1
14.	Ahmed Beğ Vakfı	-	Amasya/ Tozanlu	-	1
15.	Aişe Hatun Camisi	Bina	Akdağ/Havar	Argoma/Dere	1
16.	Aişe Hatun Vakıf Evi	Bina	Tokat/ Debbağhane-i Atik Mah.	-	1

17.	Ali Beğ Vakfı	-	Havza/ Arslançayırı	Ladik/Bildar Argoma/Mihmad, Urungazi	2
18.	Ali Paşa Vakfı	Bina	İstanbul	Hüseyinabad/Balıkçihisar	1
19.	Ali Paşa Vakfı	-	Bafra	-	2
20.	Arif Çelebi ve Melike Hatun Vakfı	-	-	-	1
21.	Ayas Ağa Vakfı	Bina	Amasya- Tokat	Komanat/Omala	4
22.	Balaban Beğ Evladı Vakfı	-	Darende	Ovacık/Kemkez, Germür Gemüter	8
23.	Barak Bey ve Şadi Bey Vakfı	-	Amasya	-	1
24.	Bayezid Paşa İmaret Vakfı	Bina	Amasya	Geldigelen/Halak Samsun/Kösele	3
25.	Beğler Çelebi Zaviyesi	Bina	Çorum	İncesu	2
26.	Benan Ağa ve Ali Ağa Vakfı	-	Sivas	Çayrılık	1
27.	Buzluk Zaviye Vakfı	Bina	Tokat	-	1
28.	Büyük Ali Baba Vakfı	Bina	Sivas	-	5
29.	Cami Vakfı	Bina	Bafra/ Taşköy	-	2
30.	Cami Vakfı	Bina	Amasya/ Akviran	-	1
31.	Cami Vakfı	Bina	İskilip	-	1
32.	Cami Vakfı	Bina	Gedegra/Sult anpınarı Mah.	-	1
33.	Cami-i Kebir Vakfı	Bina	Sivas	-	1
34.	Cami-i Kebir ve Ziyet Medresesi	Bina	Divriği	Selimiye,Duhanker,Türkmenyur du,Kalaycıyurdu	2
35.	Cami Vakfı	Bina	Sivas/Ganem Mah.	Çayköy,Miyadun	1
36.	Çakalköprü Vakfı	-	-	-	1
37.	Çerkes Bey Vakfı	-	Akdağ	Bozok/Rumdiken	1
38.	Darü'l-hayr Vakfı	-	Niksar	Tatar,Deliklikaya,Suber,Alpuğur Kafirni/Lefke	5

39.	Derviş Mehmed Zaviyes	Bina	Budaközü/ Balıksar	Budaközü/Balıksar	2
40.	Devlet Hatun Vakfı	-	Merzifon	-	1
41.	Dilek Baba Zaviyesi	Bina	Mecidözü/ Dumandivanı	-	1
42.	Dursun Beğ (Yalnızagaç) Vakfı	-	Zile	Yalnızagaç	2
43.	Ebusuud Vakfı	Bina	İskilip	-	2
44.	El-Hac İlyas Cami	Bina	Ortapare	Zile/Şeyh Bahşayış	1
45.	El-Hac Mahmud Ağa Vakfı	-	Amasya	Zile/Bayırkent	1
46.	Emir Bozar Zaviyesi	Bina	Osmancık	-	1
47.	Emir Gazi Sultan Zaviyesi	Bina	Amasya	Gedegra/Emircek	3
48.	Emir Said Vakfı	-	Niksar	Kekün	1
49.	Emirci Sultan Zaviyesi	Bina	Sivas	-	2
50.	Erkud Cami	Bina	Gümüşabad/ Takuza	-	1
51.	Erkulu Baba Zaviyesi	Bina	-	Karahisar-ı Demürlü/ Sarukamış, Tatar Abdulkadir, Diginkaya	1
52.	Ethem Medresesi	Bina	-	Divanluca	1
53.	Fağfur Paşa Vakfı	-	-	-	3
54.	Ferruşad Mescidi	Bina	Osmancık	-	1
55.	Firuz Ağa Vakfı	-	Amasya	Ladik/Karapınar	4
56.	Gençaiye Bukası Vakfı	Bina	Sivas	Kazabad/Reis, Meris	1
57.	Genç Mehmed Paşa Vakfı	Bina	Tokat	-	3
58.	Gürcü Hüseyin Köprüsü	Köprü	Sivas/Kızıllırmak	-	1
59.	Hacı Beğ Bin Adil Beğ	-	Niksar	Günkarakuş,Minaskönez Niksar/Köprücü,Avara	6

	Vakfı				
60.	Hacı Hamza Vakfı	-	-	-	2
61.	Hacı Murad Vakfı	-	Samsun/Alaçam	Kabaklı, Yeniköy, Gözüaçık	1
62.	Hakala Medresesi	Bina	Amasya/Hakala	Argoma/İlarıslan	1
63.	Hakulu cami	Bina	Bafra	-	1
64.	Halfet Medresesi	Bina	-	Argoma/Uzunoba	1
65.	Halidi, Keşi ve Haçıkbağı Vakfı	-	Niksar	-	1
66.	Halil Dede Tekkesi	Bina	Samsun/Tanımköy	-	1
67.	Halil Paşa Medresesi	Bina	Gümüş	-	1
68.	Hamdi Bey Vakfı	-	-	Divan-ı Emlak/Burhan, Çiftik	1
69.	Hamit Beğ Vakfı	-	Amasya/Gedegra	-	1
70.	Hamzaoğlu Müftü Mehmed Efendi Vakfı	Para	Bafra/Haliha n Mah.	-	1
71.	Hasırcı Zaviyesi	Bina	Amasya	Geldigelen/Surluoğlanı, Gökölük	1
72.	Hazreti Veysel Karani Vakfı	-	-	-	1
73.	Hızır Paşa Vakfı	Bina	Amasya	Sonisa/Evyaba	4
74.	Hoca Arasta Zaviyesi Vakfı	Bina	Sivas/Sarı Şeyh Mah.	-	1
75.	Hoca Mahmud Mescidi Vakfı	Bina	-	Ladik/Karacaviran	1
76.	Hoca Sultan Zaviyesi	Bina	Amasya	-	3
77.	Human Beğ Evladı Vakfı	-	-	Uğrayımualla	1
78.	Hunad Hatun Vakfı	-	Kayseri	Kazabad/Erkilet	1
79.	Hüma Hatun Vakfı	-	Tokat/Tozanlı	Hize, Müseyle, Tığnış	1

80.	Hüseyin Ağa Vakfı	-	Amasya/ Sonisa	Geldigelenabad/Çavuşetrakı Merzifon/Şeyhyeni Ladik/Akçakaya,Karapınar Terme/Rüstembalı Kavak/İlik	14
81.	Hüseyin Kethüda Cami	Bina	Tarakborlu	-	1
82.	Hüsna Hatun Vakfı	-	Ökse/Erim	-	1
83.	İbrikdar Zaviyesi	Bina	Osmancık	Ağrıoğlanı	2
84.	İlyas Ağa Vakfı	-	Tokat	-	1
85.	İncedede Zaviyesi Vakfı	Bina	Bafra/Akalan	-	1
86.	İsmail Pınarı Çeşme Vakfı	Akar	-	Akpınar	1
87.	Kabasakal Zaviyesi	Bina	İlbeğli	-	2
88.	Kabili Paşa Vakfı	-	-	-	1
89.	Kara Mustafa Paşa Vakfı	Bina	Merzifon	-	2
90.	Karasu Çeşmeleri Vakfı	Akar	Tokat/ Yazıcık Mah.	-	1
91.	Kaya Paşa Evladı Vakfı	-	-	Samsun/Arhadivi	1
92.	Keşfi Osman Efendi Cami	Bina	Niksar	-	1
93.	Koca Mehmed Paşa Vakfı	-	Osmancık	Civelek, Oyuktaş, İğdehanı	4
94.	Koca Mustafa Paşa Vakfı	Bina	Merzifon	-	2
95.	Köprülü Mehmed Paşa Vakfı	Bina	Amasya	Hacıköy, Gümüşabad/Balıklı	5
96.	Kurşunlu Hamam	Bina	Sivas	-	1
97.	Küçük Ağa ve İvazşah Vakfı	-	Niksar	Evreş	1
98.	Medine-i Münevvere Vakfı	Para	-	Zile/Özükavak	1
99.	Medrese Vakfı	Bina	Gedegra	-	1

100.	Mehmed Efendi Değirmen Vakfı	Bina	Sivas/ Emirhan	-	1
101.	Mehmet Paşa Vakfı	-	Tosya	-	1
102.	Melik Danişmend Zaviyesi (Melik Yağlıbasan) Vakfı	Bina	Niksar	-	2
103.	Melik Ömer zaviyesi Vakfı	Bina	Sivas	-	1
104.	Mescid Vakfı	Bina	Divriği	-	2
105.	Mirza Cami Vakfı	Bina	Bafra	-	1
106.	Muid Çelebi Vakfı	-	-	-	1
107.	Mustafa Bey Vakfı	-	Amasya/ Kocacık Mah.	-	1
108.	Osman Paşa Tekkesi	Bina	Hüseyinabad	Çungar/Dölük	1
109.	Ömer Efendi Camisi	Bina	Divriği	-	1
110.	Pervane Cami Vakfı	Bina	Amasya	Akdağ/Rana Kızılsöğüt/Kışlacıkkızık, Anduz(Kalkan)	3
111.	Pir Mehmed Çelebi bin Ulak Vakfı	-	-	Kafirni/ Piri	1
112.	Rıdvan Mehmed Paşa Vakfı	Bina	Amasya	-	1
113.	Rüstem Paşa Hocası Ali Baba Zaviyesi	Bina	Sivas	-	1
114.	Saçlıdede Vakfı	-	-	-	1
115.	Selamet Hatun Vakfı(Yavdud Zaviyesi)	Bina	Amasya	-	2
116.	Serhan Çelebi bin Kaya Paşa Vakfı	-	-	Argoma/İlarıslan	1

117.	Seyyid Ahmed Çelebi Vakfı	-	Divriği	-	1
118.	Seyyid Emir Vakfı	-	Divriği	-	1
119.	Seyyid Kubat ve Seyyid Hüsametdin Vakfı	-	Amasya	-	1
120.	Seyyid Ömer Zaviyesi	-	Artukabad/ Malumseydi	-	1
121.	Seyyid Siyavuş Seyfeddin Vakfı	-	Zile	-	1
122.	Seyyid Taci Vakfı	-	-	Akpınar	1
123.	Seyyid Yahya Vakfı	-	Akdağ/ Hakala	Akdağ/Hakala,Hoca Murad,eski Piri	5
124.	Sırçalı Zaviyesi	Bina	Bozok	Koğucu(Çaklu) Boğazlıyan/Şekin,Buğucu(Hacı melü),Surluğan,Alacalar,Küçük Alacalar,Karadeve Kapsu	2
125.	Silahdar Bıyıklı Mustafa Paşa Vakfı Camisi	Bina	Bozok/ Divani	-	1
126.	Sinan Bey Camii	Bina	Niksar	Evreş	1
127.	Sinan Paşa Vakfı	-	Çorum/Hacı Hamza	-	2
128.	Sivasi Tekkesi	Bina	İstanbul	Kazabad/Reis, Meris Kocaili/Şeyh Mezrası	9
129.	Sultan Aladdin Cami	Bina	Sivas	-	1
130.	Sultan Aladdin Darüş-şifa Vakfı	Bina	Amasya	-	1
131.	Sultan Hatun Vakıf Cami	Bina	Sonisa/Değir menli	-	1
132.	Şadi Beğ ve Burak Beğ Vakfı	-	Amasya	-	1
133.	Şah Cihan bint-i Ahmed Çelebi Vakfı	-	-	Yenimüslüman,Öyük, Kızılcaın	1

134.	Şarı Şeyh Vakfı	Bina	Sivas/Sarı Şeyh	-	2
135.	Şeyh Abdal Mehmed Vakfı	Bina	Sivas	-	1
136.	Şeyh Balıcak Zaviyesi	Bina	-	Ovacık/Miri	1
137.	Şeyh Çoban Zaviyesi	Bina	Sivas	İmren, Beğpınarı, Emir	3
138.	Şeyh Fahreddin Gazi Vakfı	-	Boğazlıyan/Çamcık	-	1
139.	Şeyh Fetüttin İlğazi Vakfı	-	-	-	1
140.	Şeyh Hamid Zaviyesi	Bina	-	-	1
141.	Şeyh Hasan Karamancık Zaviyesi	Bina	Amasya	-	1
142.	Şeyh Hızır Veli Zaviyesi	Bina	Darende	Eskisofular	1
143.	Şeyh İlik Zaviyesi	Bina	Amasya/Gel digelen	Şeyh İlik Mezrası	1
144.	Şeyh Merziyan Tekkesi	Bina	Sivas	-	1
145.	Şeyh Muhuddin Vakfı	-	-	Taşabad/Dikre	1
146.	Şeyh Musluhuddin Vakfı	-	Amasya/Gümüş	-	3
147.	Şeyh Nusret Zaviyesi	Bina	Zile/Aksaray	-	2
148.	Şeyh Sadettin Zaviyesi	Bina	Amasya/Eyn epazar	-	1
149.	Şeyh Sadi Zaviyesi	Bina	Amasya	Yavaş/Şeyh Sadi	1
150.	Şeyh Şemseddin Tekkesi	Bina	-	Sivas/Akpınar	1
151.	Taceddin Paşa Camisi	Bina	Samsun	-	2
152.	Taşanoğlu Hasan Bey Vakfı	Bina	Gedegra	Ortaklar Mezrası	1

153.	Tekke Vakfı	Bina	Amasya/ Göllalan	-	1
154.	Torumtay Vakfı	-	Amasya	Geldigelenabad/Çavuşetrakı	2
155.	Tuğra Sinan Vakfı	-	Tokat	-	1
156.	Tur Paşa Vakfı	-	-	Gedegra/Şekarık	1
157.	Üzümlüpinarı ve Üzümlü Mescidi (Taşlıpinarı ve Taşlı Mescidi)	Bina	-	-	1
158.	Valide Sultan İmaret Vakfı	Bina	Amasya	Samsun/Arhadivi	1
159.	Vezir Süleyman Paşa Vakfı	-	Hacı Hamza	-	1
160.	Veziriazam Ahmed Paşa Vakfı	-	Tokat	-	1
161.	Yakup Paşa Vakfı	Bina	Amasya	Geldigelen/Yağlıbasan Niksar/ Eskiğin Sonisa/Fidi,Hudad,Bağlan	14
162.	Yakut Paşa Vakfı	Bina	Amasya	Geldigelen/Yağlıbasan,Pehlivan Akdağ/Alucaovacığı, Kazabad/Çamurcu,Eyneobası	4
163.	Yörgüç Paşa Vakfı	Bina	Amasya	Bergoma, Gedegra/Emircek Niksar/Çaykışla	9
164.	Zaviye Vakfı	Bina	Ökse/Erim	-	1
165.	Zeyneddin Emir Hacı Mescidi	Bina	-	Satılmış/Ömerlücek, Bolaman Samsun/Sarmusak	1

SONUÇ

Ahkâm defterleri şikayet defterlerinden ayrılarak oluşturulan defter serileri oldukları için, içerisinde şikayet adı altında pek çok konu barındırmaktadırlar. Osmanlı Devleti'nin adalet mekanizmasının nasıl işlediğine dair önemli veriler içermektedirler. Özellikle; defterlerdeki şikayetlerin halk ya da görevliler tarafından yapılmış olması devletin, adalet düzeni içerisinde toplumun hiçbir kesimi arasında ayrıcalık yapmadığını, her zaman haklıdan yana olduğunun delilidir. İster merkeze yakın yerlerden isterse devletin en ücra köşelerinden halk veya yönetici zümresinden olduğu farketmeksizin divana gelerek başvurabilmeleri bunun en iyi örneğidir.

Bu defterler, ele alınmak istenen bölgenin farklı yönlerini görmek ve değerlendirme fırsatları vermektedir. Bir bölgenin ekonomisinden ticaretine, harcamalarından sosyal yapısına ve toprak düzenine kadar geniş kapsamda bilgileri ihtiva etmektedirler. Ahkâm Defterlerinin tutulmaya başlandığı tarihler ile birlikte çözülme sürecine giren devlette, şikayetlerin ve huzursuzlukların arttığı yukarıda zikrettiğimiz örneklerden de anlaşılabilir. Alacak verecek davaları, tahsildar usulsüzlükleri, gasp, hırsızlık ve suç ile ilgili davaların çokluğu da merkezî otoritenin zayıflamasının bir neticesi olarak düşünülebilir.

1 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri içerisinde yer alan vakıf hükümlerinin incelendiği bu çalışmada, Osmanlı vakıf sistemi ve adalet düzenine dair oldukça kıymetli veriler bulunmaktadır. Öncelikle defterin ait olduğu coğrafya vakıflar açısından oldukça zengindir. Onlarca farklı vakıf ismi mevcuttur. Bu vakıflar Amasya, Tokat, Sivas gibi şehir merkezlerinde olduğu gibi Bafra, Zile, Boğazlıyan, Mecitözü gibi ilçelerin köylerinde de tesis edilmiştir. Ayrıca

vakıfların köylerde de kurulması devletin vakıf sistemi anlayışının tüm vatandaşları tarafından benimsendiğini göstermektedir. Yani vakıf kurmak için kişinin muhakkak çok zengin olmasına gerek yoktur. Önemli olan, mükafatı Allah'tan beklenerek sonsuza dek insanların faydası için vakıf müessesesinin oluşturulmasıdır. Osmanlı toplumuda bu bilinçle hareket ederek güçlerinin yettiği ölçüde mal varlıklarından bir şeyler vakfederek bu amaca hizmet etmişlerdir. Örneğin, Tokat Debbağhane-i Atik mahallesinden Aişe Hatun evini, Sivas'ın Emirhan adlı köyünden Ahmed Efendi bir göz değirmenini, Hayır sahibi birisi ise Kara Mustafa Paşa camisinde imam olanlar için birkaç tane dut ağacı öşrünü, mülk arsasını ve 110 guruş parasını vakfetmiştir. Bu şekilde oluşturulan vakıfların yanı sıra yine bu bölgelerde Köprülü Mehmed Paşa, Yakup Paşa, Yörgüç Paşa, Valide Sultan İmaret Vakfı ve Yakut Paşa vakfı gibi önemli devlet adamlarının, hanım sultanların yaptırdığı büyük vakıflarda bulunmaktadırlar.

Vakıf hükümleri içerisinde; vakıf gelirine müdahale, vakıf işlerine müdahale, vakfın başka vakfa müdahalesi, vakıf görevlilerinin ücretleri ile alakalı hükümler, alacak verecek davaları, vakıf evlatlarına ilişkin hükümler, iltizam usulüne dair hükümler gibi başlıkların altında çok sayıda hüküm bulunmaktadır. Bu başlıkların içerisinde en çok hüküm vakıf gelirine müdahale kategorisinde bulunmaktadır. 81 adet hükmün bulunduğu bu kategoride vakfın gelirine idari görevliler, vakfın kendi çalışanları ya da vakıfla hiç ilgisi olmayan kişiler tarafından yapılan müdahaleler şikâyet konusu olmuştur. Bu müdahaleler vakfa ait olan en küçük gelire bile yapılmış olsa, devlet kimsenin hakkını kimsede bırakmama konusunda oldukça titiz davranmıştır.

Bunların dışındaki hükümlerde vakfın işleyişine engel olabilecek her türlü müdahalenin önüne geçilmeye çalışıldığı dikkat çekmektedir. Örneğin bir vakıfda

tevliyet birden çok kişinin üzerinde olduğu için işlerin geçikmesinden rahatsız olunmuş ve tevliyet içlerinden en yaşlısına verilerek durum düzeltilmiştir. Bir başka vakıfda ise vakıf mütevellileri vakıfdan uzakta yaşadıkları için işleri başkasının aracılığıyla yürütmeye çalıştıklarından işler hep yavaş işlerlemektedir. Bunun önüne geçilmek için vakıf çalışanlarından birisine bu görev verilmiştir. Vakfın işleyişine ya da gelirine kim engel olursa olsun göz yumulmamıştır. Vakıf evlatlarıyla ilgili olan hükümlerin bazılarında tevliyet 1. dereceden evlatlara bırakıldığı halde 2. dereceden olan evlatlar müdahale ettiklerinde de durum değişmemiş ve vakfın işleyişinin aksamamasına özen gösterilmiştir. Hatta vakıf gelirine müdahale eden bir başka vakıf bile olsa bu hoş karşılanmamış, anlaşmanın sağlanamadığı yerler için divanda kayıtlara bakılarak tahrir sırasında gelir hangi vakfa ait görünüyorsa ona verilmesi yönünde hareket edilmiştir.

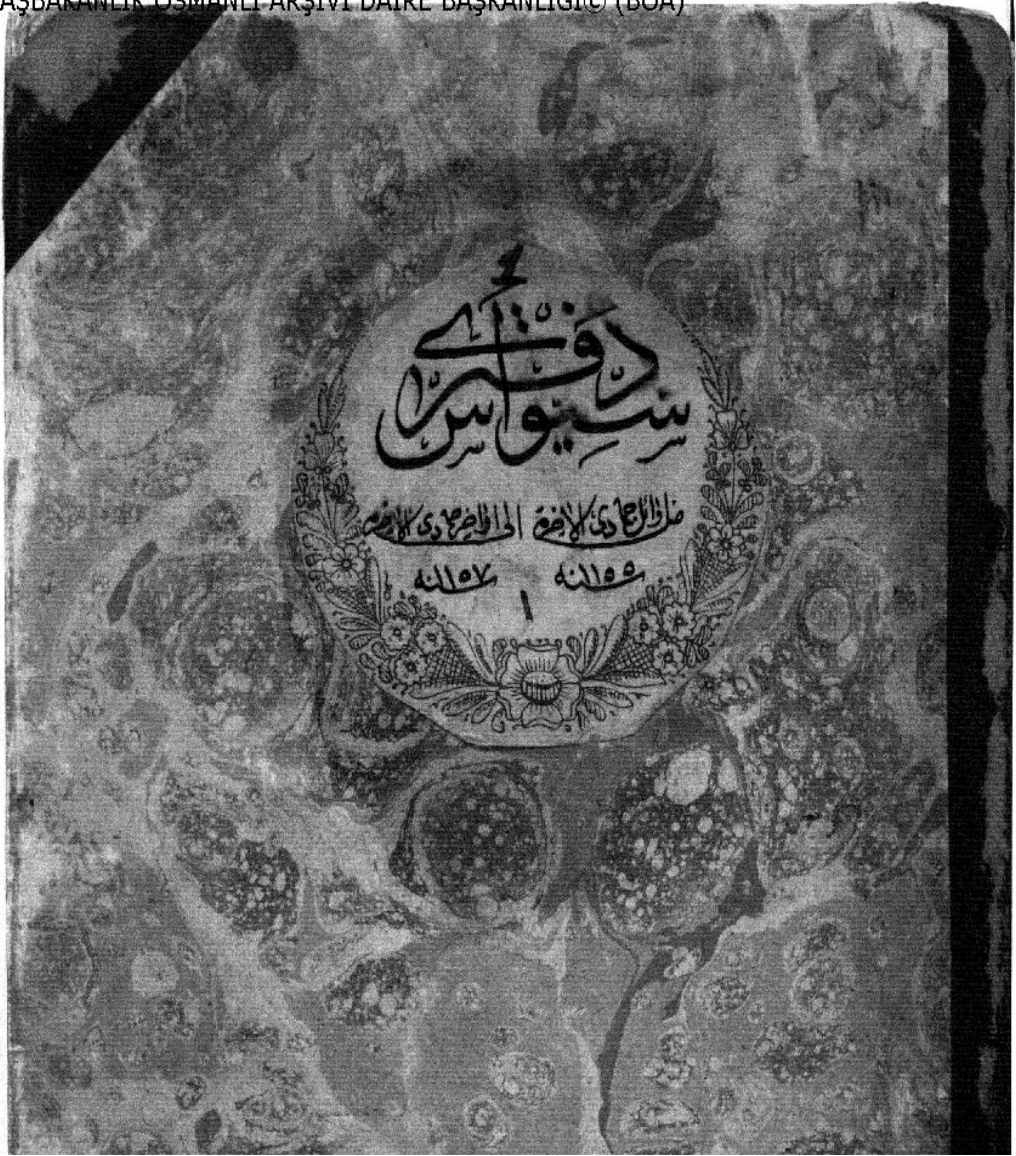
Üzerinde durulması gereken başka bir konu ise vakıfda yapılacak değişiklikler, vakfa eklenecek yeni bir bina ya da vakfedilecek başka bir gelir söz konusu olduğunda da durum divana bildirilmesi gerekliliğidir. Örneğin, ulemadan olan Mevlana Şeyh Mehmed, Bafra Hakulu camisinin bitişine bir kütüphane yapıp içerisine çeşitli konulara dair 100 adet kitap koymuş, yine cami avlusuna fakirler için 7 tane odayı kendi malından inşa etmek istediğini divana bildirmiştir.

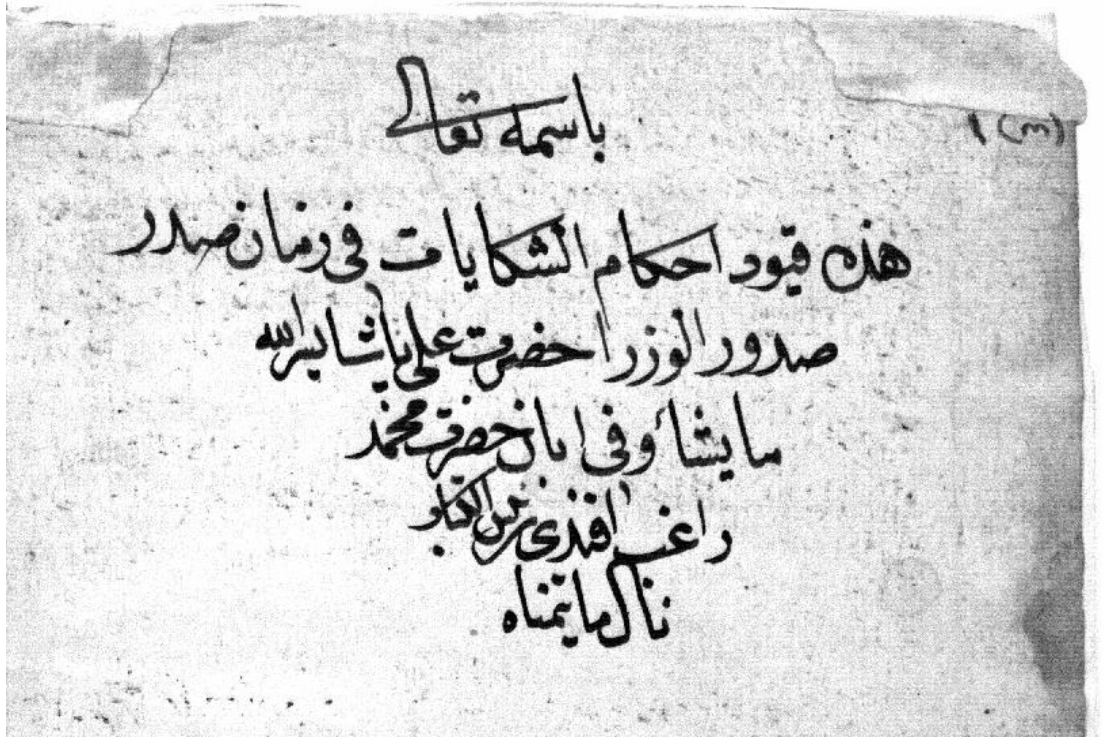
Son olarak söylenemesi gereken husus, vakıflar Osmanlı Devleti'nde oldukça önemli bir konu olması ve devletin bu sistemin işleyişinde oldukça titiz davranmış bulunmasıdır. Her kim olursa olsun vakıfda keyfi hareket hakkı olmayıp, kimsenin hakkına el koymak ya da geliri kendi işinde kullanmak konusunda devlet asla müsamaha göstermemiştir. Bu konunun işleyişine dair pek çok hususu Ahkâm Defterleri içerisinde bulmak mümkündür. Ayrıca Ahkâm Defterleri sadece vakıflara dair hususları değil borç, miras, tımar sistemi,

köylünün toprak konusunda anlaşmazlıkları, iltizam sistemi, soygun, idari ve askeri yetkililerle ilgili toplumun yaşadığı sorunlara dair pek çok konuyu içermektedir. Osmanlı Devleti'nin yayılmış olduğu coğrafya ve yaşam süresinin uzunluğu düşünüldüğünde Ahkâm Defterleri araştırmacılar için daha birçok malzemenin varlığına sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

EKLER

BAŞBAKANLIK USMANLI ARŞIVI DAIKE BAŞKANLIĞI (BDA)

Ek:1. 1 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri'nin Kapak Sayfası

Ek:2. 1 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri'nin Künyesi

KAYNAKÇA

- Açıkel, A.- Sağırılı, A. “Osmanlı Döneminde Tokat Merkez Vakıfları- Vakfiyeler C.I”,GOPÜ., Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları, No:17, Araştırma serisi No:8, ss.XI
- Ahışhalı, R. “ Tahvil”, DİA, Türkiye Diyanet Vakfı, C.39, İstanbul-2010, ss. 440-441
- Akbulut, İ. “ Osmanlı Devleti’nde Adalet Düzeni”, AÜEHFD, C. IV, s. 1-2 , 2000
- Aydiner, M. “Ragıp Paşa” DİA, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul-2007, C.34, ss. 403-406
- Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 108, İstanbul-2010
- Belgelerle Arşivcilik Tarihimiz, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 41, Ankara-1999
- Binark, İ. Arşiv ve Arşivcilik Bilgileri, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı, Ankara-1980
- Devellioğlu, F. Lûgat, 2007, Ankara
- Erdoğan, M. K.“ 1701 Tarihli Osmanlı-Venedik Ahidnâmesi”, Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.3, S.1, ss. 63-75, Haziran 2003
- Emecen, F. “ Osmanlı Divanının Ana Defter Serileri: Ahkâm-ı Mirî, Ahkâm-ı Kuyûd-ı Mühimme ve Ahkâm-ı Şikâyet”, Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, C.3, S.5, ss. 107-139, 2005.

- Fayda,M.“Ahidnâme”, DİA, Türkiye Diyanet Vakfı, C.1, İstanbul-1988, ss.535-536
- Genç, M. “İltizam”, DİA, Türkiye Diyanet Vakfı, C.22, İstanbul-2000, ss.154-158
- Gökbilgin, M.T. Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlimi, 2. Baskı, Enderun Yayınları, İstanbul-1992
- Güldiken, S. “III. Numaralı Maraş Ahkâm Defterine Göre Ayıntab”, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep-2007
- Gümrükçüoğlu, S.O. “Şikâyet Defterlerine Göre Osmanlı Teb‘asının Şikâyetleri”, AÜHFD, 61(1), ss. 175-206, 2012
- Günay, R. “ Osmanlı Arşiv Kaynakları İçerisinde Ahkâm Defterleri; Gelişim Seyri, Muhtevası ve Önemi”, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Isparta-2013/1, S.17, ss.9-29
- Halaçoğlu, Y.“Klasik Dönemde Osmanlı Devlet Teşkilatı”, Türkler Ansiklopedisi, C.IX, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara-2002, ss.795-835
- Karagöz, R. “12 Nolu Sivas Ahkâm Defterine Göre Samsun ve Çevresi (1767-1775)”, Samsun Sempozyumu 2011(13-16 Ekim), Samsun-2012
- Kul, M. “1 Numaralı ve 1155-1162/1742-1749 Tarihli Erzurum Ahkâm Defteri’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (s.1-65)”, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum-2011
- Kütükoğlu, S.M.Osmanlı Belgelerinin Dili, Kubbealtı Akademisi Kültür ve San‘at Vakfı, 2. Baskı, İstanbul-1988
- Kütükoğlu, S.M. “Mühimme Defteri”, DİA, Türkiye Diyanet Vakfı, C.31, İstanbul-2006, ss.520-523

- Mumcu, A. “Divân-ı Hümâyûn”, DİA, Türkiye Diyanet Vakfı, C.9, İstanbul-1994, ss.430
- Özel, A.“Ahkâm”, DİA, Türkiye Diyanet Vakfı, C.1, İstanbul-1988
- Öztürk, N. Menşe’i ve Tarihi Gelişimi Açısından Vakıflar, V.G.M.Y, 1983-Ankara
- Pakalın, M.Z. Osmanlı Tarihi Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, C.I, MEB, İstanbul-1993
- Pakalın, M.Z. Osmanlı Tarihi Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, C.II, MEB, İstanbul-1993
- Pakalın, M.Z. Osmanlı Tarihi Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, C.III, MEB, İstanbul-1993
- Pekdoğan, S.“19 Numaralı Sivas Ahkâm Defteri transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (s.1-60)”, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Tokat-2014
- Sahillioğlu, H.“Ahkam Defterleri”, DİA, Türkiye Diyanet Vakfı, C.1, İstanbul-1988,ss.551
- Sami, Ş. “Kâmûs-ı Türkî”, Çağrı Yayınları, İstanbul-2007, ss. 1396
- Şahin, İ.- Emecen, F., Ahkam Defteri ;Türk Dünyası Araştırma Vakfı Yayınları, İstanbul-1994
- Şimşir, N.“Ahkâm Defteri’nin Tarihî Kıymeti ve 107 No’lu Anadolu Ahkâm Defteri’ndeki İzmir İle İlgili hükümler”, Ege Üniversitesi Tarih İncelemeleri Dergisi, C.XVIII, Sayı-2,ss.357-390, Aralık-2003
- Taşkın, Ü. “ Osmanlı Devleti’nde Kullanılan Ölçü ve Tartı Birimleri”, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ-2005, ss.96-97

Uzunçarşılı, İ.H. Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı, Baskı, TTK,

Ankara-1988

Yediyıldız, B. “ Vakıf ”, DİA, Türkiye Diyanet Vakfı, C.42, İstanbul-2012,ss.480

Yılmaz, G.“Ahkâm Defterlerine Göre 18. Yüzyılda İstanbul'da Finansal Hayat”

Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi,

İstanbul-2009

ÖZGEÇMİŞ

Kübra Dursun, 1988 yılında Tokat'ın Artova ilçesinde doğdu. İlköğretim ve Orta öğrenimini Tokat'ta tamamladı. 2007-2008 öğretim yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde başladığı lisans eğitimini 2011 yılında tamamladı. 2011 Eylül ayında aynı üniversitenin Tarih Anabilim dalındaki Yeniçağ Bilim dalında yüksek lisans eğitimine başladı ve Ocak 2015'te tamamladı. 01-03 Kasım 2012 tarihindeki Tokat Sempozyumu'na "XIX. Yüzyıl Ortalarında Tokat Kadınının Giyimi ve Süsü" adlı bildiri ile katıldı.